Zsigmondy Gusztáv

irodalmához.

Henszlmann Imre. Évi jelentés. Arch. Ért. 1877. XI. 4. l.

A máfás templom építésénél 1876-ban az ellenőr teendőit képező felülvizsgálati munkákat díjtalanul végezte.

Geduly Ferenc. A budavári főegyház építési biroltságának 1876-ik évi munkálkodásáról szóló jelentése. Arch. Ért. 1877. XI. 103. l.

Zsigmondy Eusztáv
irodalmához.

Torma Károly. Aquincumi ásatások. Arch. Ert. 1880. XIV. 252–258 l.
Henszlmann I. Évi jelentés n. o. I–II. lap.

Zsigmondy Eusztáv
irodalmához.
Dr Henszlmann Imre. Évi jelentés stb. Arch. Ert. 1874. VIII. 2. l.

Budapest, 1924 november 1, szombat

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Negyedévre . 120,000 korona
Egy hóra ... 40,000 korona

Egyes szám ára Budapesten, vidéken és pályaudvaron hétköznap 2000 korona, vasárnap 3000 korona.
Ausztriában hétköznap és vasárnap 2500 osztrák korona.

Megjelenik ünnep utáni napok kivételével minden nap.

AZ

BUDAPES

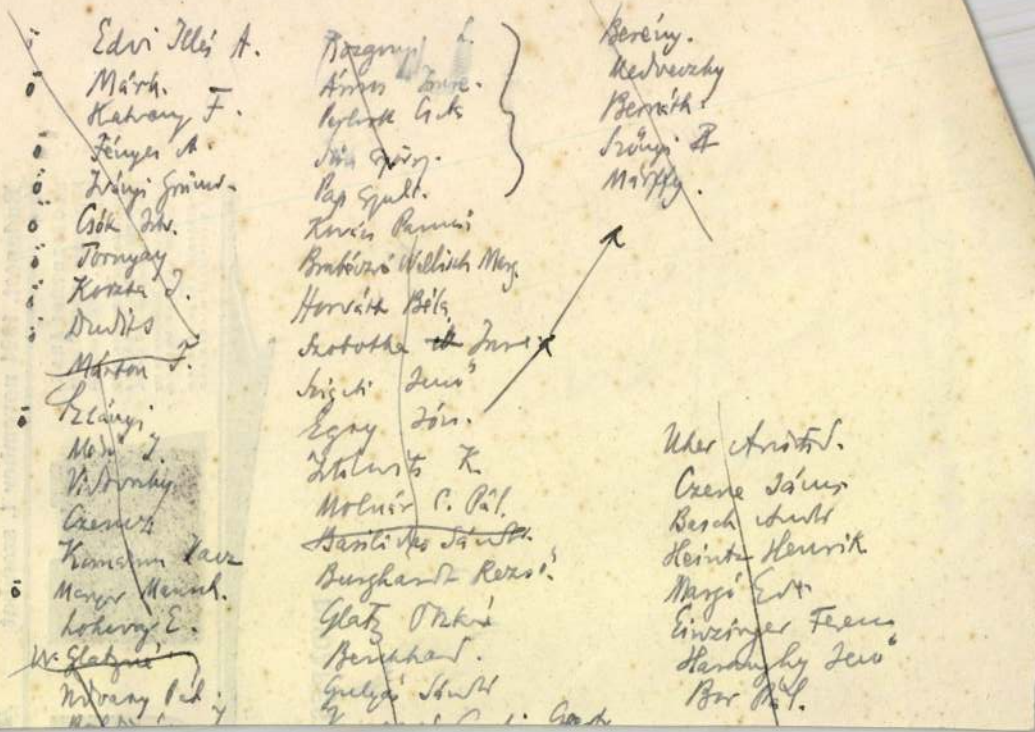

Zsigmondy Eusztáv

Erod

Dr. Henszlmann Imre. Évi jelentés a magyarországi műemlékek ~~[illegible]~~ id. bizottságának működéséről 1878. ban. Arch Ért. 1879. évf 3. l.

Zsigmondi Gyontár

1891.

már előtöleg is sűrűn előfordult mérnöki rajzokkal.

l. Gereczerajztár

320. h. 323,

324. h.

Tumulus IV 131

Zsigmondy Gusztáv

Zsigmondy Gusztáv, Pozsonyból, 1847—48 az építészeti szakosztály r. hallgatója volt.

Fleischer Bécs

98. l.

24090 Közs

Zsigmondy Gusztáv

1877-ben a műemlékek ideiglenes bizottságában bemutatja az általa 1875-ben felvét Murány várának helyszínelési tervét.

Henszlmann Imre: Évi jelentés. Arch. Ért. 1878. 2. l.

---

irod

Geduly Ferenc. A budavári fregyhér építési bizottságának 1877 iki munkálkodásáról szóló jelentés Arch. Ért. 1878. 41–42 l

Zsigmondy Emlékirodalmához.

rajzai.

Schulek Frigyes. A hazai műemlékek rajzaiból rendezett első nyilvános kiállításról. Arch. Ért 1880. XIV. 235. l.

Zsigmondy Emlékirodalmához.

Hauszmann Imre: Évi jelentés Arch. Ért. 1876. II. 1-7. l.

M.D.K.

ZSIGMONDY Gábor

Ybl vele együtt végzi a Sándor-palota, berendezési munkáit

Ybl Erwin: Ybl Miklós 134.,

Zsigmondy Géza

1875

l.

Gereczerajtár

253. h.

MDK

Zsigmondy Gusztáv mérnök

Felmérte és lerajzolta az óbudai római vizvezetéket és a vizafogónál feltart római épület maradvanyait.

Henszlmann Imre: Evi jelentése a magyarotszagi műemlékek id.bizottsaganak működéserol 1878-ba

Arsh.Ert. 1879.3-4.1.

ZSIGMONDY GUSZTÁV

AZ ÁHÖRÉS KORA

146.0-

lá sára, mert példát nyujt és l
feltételek mellett való dolgoz

Én véletlenül ugy helyezkedtem
le a kenyeremet, hogy az ütköz
foglalkozom vagy 25 éve, minde
eseményeket állandóan gondos f
ezek a tendenciák miként küzde
tom, hogy mert a zsidó képvise
tási tendenciákat, ő vonja mag
bizonyos körök részéről az urb
nak szól. A zsidóság esetleges
vetné vissza a magyar iparosod
faluba, ahol nincsen számára k
tatja, hogy a népességszaporul
rult a magyar földről, mert a
város a faluról népesedik. Hig

ZSIGMONDI Gusztáv építész

Visegrád, Alsóvár

MV. 1995/2 90-91.

M. D. K

ZSIGMONDY Gusztáv tömérnök

Felvételi rajz a közéthori kolostor és templom romjairól a volt viktória téglagyár telkén (1877.)

retr.

Budapest müemlékei II. p. 1962. 499. l.

500. l. 502. l.

M. P. K.

ZSIGMONDY Gusztáv

Felméréti rajz a rómaikori helytartói palota romjairól a Hajógyári szigeten (1870.)

Budapest müemlékei II. Bp. 1962. 358. l.

MDK

Zsigmondi Gusztáv

Arch.Értesitő.1882.XL.

Zsigmondy Gusztáv

mérnök.

113. Előadóbemutatta azon rajzokat és felvételeket, mefeket Zs. G. K. mérnök a margitszigeti és obudai ásatásokról felvett. A bizottság Zsigmondynak 200 o.é. forintot utalványozott.

Kivonat a m. tud. Akad. arch. bizottmányának jegyzőkönyvéből. Arch. Ért. 1868. I. 4 5. l.

Zsigmondy Gusztáv.

felmérte a Ráckevei gör. kel. templomot. Az e felvételről szóló rajzok egy részét közli Romer. Arch. Ért.

Romer Flóris: A görig keletiek temploma Ráckevén. Arch. Ért. 1870 évf. III. K. 246. l.

Zsigmondy Gusztáv

Zs. G. a visegrádi várromok nevezetesen az u. n. Salamon torony fentartására szükséges munkát felvételével megbízatott a cher 1870 decemberében hozzá is fogott.

Kivonat a m. tud. Akad. arch. biz. 1870. dec. 18. ülésének jegyzőkönyvéből. Arch. Ért. 1871. IV. K. 170. l.

Zsigmondy Gusztáv

irodalmához.

Kivonat a m. tud. Akad. arch. biz. 1871. jan. 3. tartott ülésének jegyzőkönyvéből. 7. pont. Arch. Ért. 1871. IV. K. 188–189. l.

Kisszebeni m. kir. állampénztár.

Érk. 1904 JUL. 19.

2395 szám. Ell

Elővíva a bált illetm. rezkv:
103 lap 4 tétel alatt

Rnv

[illegible] Kovács

24090 Községi nyomda Budapest.

MDK

Zsigmondy István és Kollár Gyula épitészek

III. dij

A pécsi ipartestület székházának tervpályázata. Technika és Közgazdaság. 1929. febr. 17.

Zeitgemäße Lettern für Kollier Syrus spitzenen

III. dij

MDK

Zsigmondy István és Kollér Gyula
budapesti épitészek

III.díj alábbi pályázaton

A Pécsi Ipsrtestület székházának tervp.
Épitő Ipar - Épitő Müvészet 1929. 3o l.

Zsigmondy Istvánné

Kollár Gyula

budapesti építészek

az alábbi tervpályázaton

III. díj.

Építő Ipar — Építő Művészet

1929. 30. l.

(A Pécsi Iparestület

székházának tervpályázata.)

Zsigmondy István, bp.-i épitész MDK

Kellár Gyula és Zsigmondy István bp.-i épitészek a Pécsi Ipartestület székházának terve. III.dij.

Magyar Épitőművészet. 1929. 2.sz. 27.l.

.

Zsigmondy Jenő

MDK.

Az Orsz. Magy. Képzőművészeti Társulat 1899 évi rendes közgyülésen vett részt.

Mücsarnok 1899. 215. l.

Zsigmondy Vilmos

u. 1826

Zsigmondy Vilmos, bányamérnök, geológus (1821–1888).
(K): Írók és művek a „tölgyek alatt".

Zsigmondy Vilmos régi barátja volt Jókai Mórnak, aki rendszeresen időzött a minden divattalabb üdülőhelyen, a Margitszigeten.

Budapest folyóirat, 1988., 7., 31-old.

Zsigmondy Vilmos, bányamérnök, geológus /1821–1888/.

Oszlay István: A Sziget.

A Szigetet 1867-ben István főherceg öccse, József örökölte a birtokot. Ő volt a Margitsziget második újjáteremtője. Nemcsak a kertművészet terén emelte régi rangjára, hanem fejlesztette is. – Zsigmondy Vilmossal kutat furatott a felszínre szivárgó meleg vizek helyén, Ybl Miklóssal gyönyörű fürdőházat (Margit fürdő, 1870), majd szállodát építetett.

Budapest folyóirat, 1988., 7., 18-old.

Zsigmondy Vilmos bányamérnök, geológus (1821-1888).
dr. Beck Béla: Hévizek, fürdők, szállodák. 1/

Hévizek, fürdők, szállodák

Természeti adottságainál fogva a Sziget ma is ideális gyógyhely. Hőforrásainak gyógyerejét már a rómaiak is hasznosították. Orvoslás folyt a Szigeten a középkorban is. 1563-ban a német Georg Wernher írt az itteni hőforrásokról, az 1700-as években Bél Mátyás földrajztudós. 1816-ban József nádor második felesége, Hermina, fürdőházat akart építeni a templom közelében lévő melegvízforrás fölé. 1861-ben Széchenyi István fia, Ödön, vizsgálta a szigeti forrásokat. Az itteni fürdőkultúra felvirágzása azonban a hévizek feltárásával, a kutak fúrásával vette kezdetét.

József főherceg megbízásából Zsigmondy Vilmos bányamérnök 1866. december 21-én artézi kút furásába kezdett a Sziget északi végén felszínre szivárgó meleg vizek helyén, és 1867. május 13-án 43,7 fokos, kénes hévizet lelt 118 méter mélységben. Ekkor kapott megbízást Ybl Miklós egy fürdőépület tervezésére. Ő aztán egész fürdőteleptervet készített, amiből 1869. május 14-ére megvalósult a Margit fürdő s mellette egy ivócsarnok. A Sziget fejlődésében és látogatottságában fordulópont az 1900-ban elkészült szárnyhíd. Az 1908. évi XLVII. törvénycikk alapján a Sziget köztulajdonba, s így a Fővárosi Közmunkák Tanácsa kezelésébe került. 1912-ben egy, főleg külföldi tőkecsoportokból álló társaság, a Szent Margitsziget Rt. kapott koncessziót a termálvizek hasznosítására.

A Palatinus strand már a Tanácsköztársaság ideje alatt is működött, a végleges strandfürdőt azonban, mely 1921 augusztusától fogadta a vendégeket, Schiffer Miksa építette. A strandot először 1937-ben korszerűsítették, ekkor épült a jelenleg is működő hullámmedence; a termálmedencét kétszeresére bővítették, és több mint nyolcezerre növelték a férőhelyek számát. Csaknem a duplájára — 42 ezerről 70 ezer négyzetméterre — nőtt a strand területe is. A strandfürdő a Margit fürdő gyógylétesítményeinek láncolatához kapcsolódott, csak később ékelődtek közéjük más létesítmények. A Nemzeti Sportuszoda (ma tervezőjének s egyben hazánk első olimpiai bajnokának, Hajós Alfrédnak a nevét viseli) 1930-ban épült. Először csak a fedett rész készült el, majd 1937-ben a nyitott versenyuszoda három medencéje a tribünökkel és napozókkal. Biztonságosabb vízellátása érdekében 1935-ben új kutat fúrtak a közelben, amelyből a vártnál jóval melegebb, 69,5 fokos híz tört fel.

Az 1929. évi XVI. törvénycikk a Margitsziget egész területét gyógyhellyé nyilvánította, megerősítve ezzel a Margit fürdő 113.080/1886. VI. sz. gyógyfürdői minősítést. A Margit fürdő fénykorát a húszas években élte, amikor éves átlagban a vendégek száma elérte az 50 ezret. A fürdő és a csatlakozó szállók ellátásához a negyvenes évek elején már nem volt elegendő az I. sz. kút vize; 1942-ben új kutat fúrtak, és 502 méter mélyből 43 fokos vizet hoztak fel. A gyógyfürdőhöz tartozott a Palatinus Szanatórium 40 szobával, 31 termálfürdőszobával, hidroterápiás, elektroterápiás és gyógytornaosztállyal; a Palatinus Nagyszálló 200 szobával; a Hotel Margaréta 50 szobával; a Hotel Dahlia 60 szobával és a Villa Flora 10 szobával — összesen 532 ággyal. A fürdő tulajdonosa a Fővárosi Közmunkák Tanácsa, bérlője pedig a Palatinus Park Rt. volt. A gyógyfürdőt 1935-ben csaknem 24 ezren látogatták; a szállónak ugyanekkor 1685 belföldi és 3198 külföldi vendége volt.

A felszabadulás után a Gazdasági Főtanács 1284/1948.sz. határozata a Margitszigetet 1948. június 17-én a székesfőváros tulajdonába adta. A Margit fürdő és a Palatinus strand 1949. január elsejével került a Fővárosi Fürdőigazgatóság kezelésébe. A fürdőt — a háborús károk, továbbá a későbbi vandál pusztítások miatt — 1960-ban lebontották. A szigeti kutak az 1950-es évek elején a Fővárosi Távfűtő és Hévízszolgáltató Vállalathoz kerültek. A hévízfűtés nem vált be. A Fővárosi Tanácsnak a gyógyvizek védelméről hozott 1963/212. sz. vb-határozata alapján a Fővárosi Távfűtő Művek 1970. június 30-án visszaadta a margitszigeti hévízkutakat és gépházakat a Fővárosi Fürdőigazgatóságnak.

A Margit fürdő helyén 1979-re felépült a Thermal Gyógyszálló. A megnövekedett vízigények szükségessé tették egy negyedik kút furását is; erre 1978-ban került sor. A Thermal-szálló gyógyászati részlege a Sziget déli végén lévő II. sz. kútból távvezetéken kap minősített gyógyvizet, ami feltétele gyógyszállói működésének.

DR. BECK BÉLA

1- Budapest lexikon, 1980. I. köt. 30-ad.

Nem az engedélyeket, hanem az autókat kell(ene) megszámolni, tudniillik, azok szennyezik a levegőt. Sok az engedély nélküli behajtás, és senki nem tesz ellene semmit. Budapesten az országos átlagnál 44-szer nagyobb a közlekedésből eredő környezetszennyezés, és gyenge vigasz, hogy a szigeti levegő valamivel tisztább. De nem annyira, hogy a váci cementgyár porát a Köjál fel ne lelhesse a platánok levelein. A faállomány szerencséje, hogy jók a termőhelyi adottságok, ezzel együtt is szükség van a behajtás további szigorítására. Persze nemcsak a gépkocsik miatt aggódunk a Szigetért. A kertmoziból kilóduló vandálok törnek-zúznak (mert ha másról nem, italról bőven gondoskodik a vendéglátóipar), s tehetik, mert nemigen akad, aki megfékezné őket. Egyszóval, gyenge a közbiztonság.

— A rendezési terv javasolja, hogy nyilvánítsák a Szigetet természetvédelmi területté. Akad azonban hivatalos ellenvélemény is, miszerint erre most nincsenek meg a feltételek. Ön mit gondol, mi nincs meg, vagy netalán sok pénzbe kerül?

— Hogy nem kerülne olyan sokba, ami mai szűkös lehetőségeink között nem tudnánk előteremteni, az biztos. S erre a megváltozott jogállásra feltétlenül szükség volna. Ily módon talán sikerülne a főváros lakosságának véglegesen megnyernie a ,,szigeti csatát''. Törvényben kellene kimondani, hogy a jövőben itt nem lehetséges semmiféle beépítés. Mikor ilyen nagyfokú a környezetszennyezés és pusztítás, örülnünk kellene, hogy van egy Szigetünk, és mindent el kell követnünk, hogy meg is maradjon. A Margitsziget különleges zöldterület, amit egyetlen nemzedéknek sincs joga tönkretenni.

— Van-e lehetőségük, hogy javaslataikat, észrevételeiket hivatalos formában is eljuttassák a Fővárosi Tanácshoz, hiszen még van rá idő a decemberi döntés meghozatala előtt?

— Nincs. A Városrendezési és Építészeti Főosztály nemigen veszi tudomásul, hogy létezik és dolgozik egy Budapesti Városszépítő Egyesület. Ennek következtében nagyon ritkán jutunk idejében információkhoz,és szó sincs arról, hogy betekinthetnénk valamilyen előterjesztésbe. Persze nem kapnak meghívást képviselőink a tanács üléseire sem. Hatáskör nélkül beszélhetünk csak, hol kisebb, hol nagyobb közösség előtt, de azért nem adjuk fel elveinket. A fórumon ígéretet kaptunk Schömer András főosztályvezető-helyettestől, hogy a szigeti rendezés ügyében tett javaslatainkat továbbítja. Észrevételeinkhez ezután dokumentációt mellékelünk. Fotós csoportunk ezen a nyáron fényképezni fogja az engedély nélkül és az extraengedéllyel behajtó autósokat, a ,,vándorbódésokat'' és a zsibárusokat, a zárt területeket és minden visszás, illetve visszatetsző jelenséget. Csupán ennyi az, amit megtehetünk — bár többet is tehetnénk! — a Margitsziget érdekében.

OSZLAY ISTVÁN

ARANY JÁNOS:

A tölg

A tölgyek alatt
Szeretek pihenni,
Hova el nem hat
Város zaja semmi.
Zöld lomb közein
,,Áttörve'' az égbolt
S a rét mezein
Vegyül árny- és fényfolt.

A tölgyek alatt
Oly otthonos itten!
Évem leapadt
Ime, gyermek lettem,
Mint mikor a tölgy
Sudarát megmásztam,
Hol seregély költ —
S vígan madarásztam.

A tölgyek alatt
Több egykorú társsal
Madárfiakat
Kifeszíténk nyárssal;
Jó tűz lobog ott,
Zizeg a kis bogrács —
S ha bealkonyodott,
Haza már egy ugrás.

A tölgyek alatt
Örömest valék én,
Bár a madarat
Hagytam utóbb békén;
Gyermeki önző
Korom' ifju ábránd
Veszi ösztönző
Szárnyára, s tovább ránt..

ADY ENDRE

Szent Ma

Vallott nekem a
Regék halk éjén.
Királyi atyja klas
Legendák szűzét,

Álom-leány volt:
Ájulva hullt egy
S robogtak a kir
Hajrázó, vad, bo

Nyugatról várt s
Nem vad bajszú,
Dalos, törékeny,
Asszonyos, kósz

Már régen várt s
Zúgott a vár, prü
Hátán érkeztek h
Ő nem jött: egy

Ő nem járt a Du
Egy halk dalú és
És Jézusnak áldo
Ki ott halt meg a

Zsignár István festőművész
MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
NÉPÚJSÁG (HEVES)
1984-11-11

1021

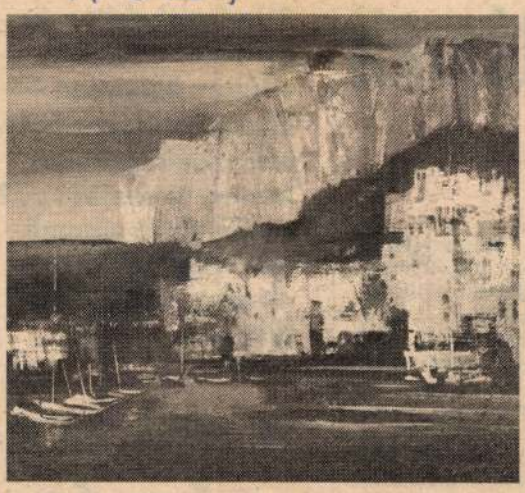

Sorrentó

Capri
(Foto: Perl Márton)

Szikrázó Dél az őszben

Zsignár István tájképei a Rudnay-teremben

Az egri Rudnay-teremben *Zsignár István* miskolci művésztanár 41 alkotása látható. Mintha a ködös ősz ellentéteként sorakoznának ezek a többnyire derűs tájképek a paravánokon. A szikrázó Dél ismert tájait: *Rómát, Caprit, Sorrentót, Velencét* idézik a formák és a színek. A festő bizonyára szeret utazni, hogy láthassa, élvezhesse azokat a vidékeket, amelyekben a lélek — ha készsége van rá — meg tud mártózni, olyannyira, hogy az alkotás már, mint magától értetődő eredmény születik meg. Úgy, ahogyan az alma lepottyan a fáról.

A festő a képek tanúsága szerint *át is elmélkedi* a látott világot. Megkeresi, mi is az, ami az embereket évszázadok, sőt évezredek óta ezekhez a híres tájakhoz vonzza. Indíttatást érez magában, hogy ne maradjon közömbös, kutassa ki ő is, mi is a varázslat. Első látásra úgy tűnik, nem mond újat. Ezt az érzésünket csak megerősíti az a néhány kép, amelyet az Alföldről festett. Mintha az előtte ott járt mesterek gondolatait, érzéseit ellenőrizné.

Aztán, ahogy a kiállítást még egyszer körbejárjuk, s jobban szemügyre vesszük például a *Romantikus tájat*, változik elgondolásunk.

Zsignár tudatosan „kirándul" a mások által is tisztelt, megélt élményként elfogadott helyekre, de azért, hogy a saját lelkét „áraszsza ki" az élményt adó találkozási ponton. Velencei tájképe, vagy inkább városképe csak annyiban hasonlít *Canaletto* ismert dolgaihoz, vagy az alföldi táj megfogalmazása csak annyiban emlékeztet *Kurucz D. István*, vagy mások munkáira, amennyiben a látvány, a tartalom és a forma kötik a művészt az ábrázolt valósághoz. Sem Rómában, sem Capriban, sem Sorrentóban, sem máshol nincs meg a fénynek az a felszabadult olaszos áradása, amely az ünnepi ragyogást idézné. Itt mintha mindenütt a Romantikus táj *szorongása, némi túlzással mondanánk, drámai hangulata, homálya üli meg az egyébként jól metszett kontrasztokra szabdalt tereket.* Mintha valami *titok* lappangana a házak falai között, az utca vonala mentén. Pedig valós tájak lebegnek előttünk, némelyikét karkinyújtásnyira érezzük. És ez a homály, ez a drámai feszültség, ha nagyon lefojtottan, ha leplezetten is, ott bújkál az *Esernyős lány* alakja körül is. A csendéleteit már nem mernénk ilyesmivel „gyanúsítani", bár ott sem változik a művész markáns koloritja, teremtői alapállása.

A művésztanár sorsának vállalásával együtt is eljutott a külső elismerés egy fokáig, a *Székely Bertalan Emlékéremig*. Mi most itt egy dinamikus egyéniség, egy technikailag, lelkileg kitűnően felkészült festő munkáit ismertük meg ezen a tárlaton. Rokonszenvünket azért is elnyeri, mert témái mintha zarándokutak állomásai lennének. Nem látomásokat kínál, de láttat. És azzal, ahogyan ezt teszi, gazdagít is minket. Ismeri és szereti közönségét.

Farkas András

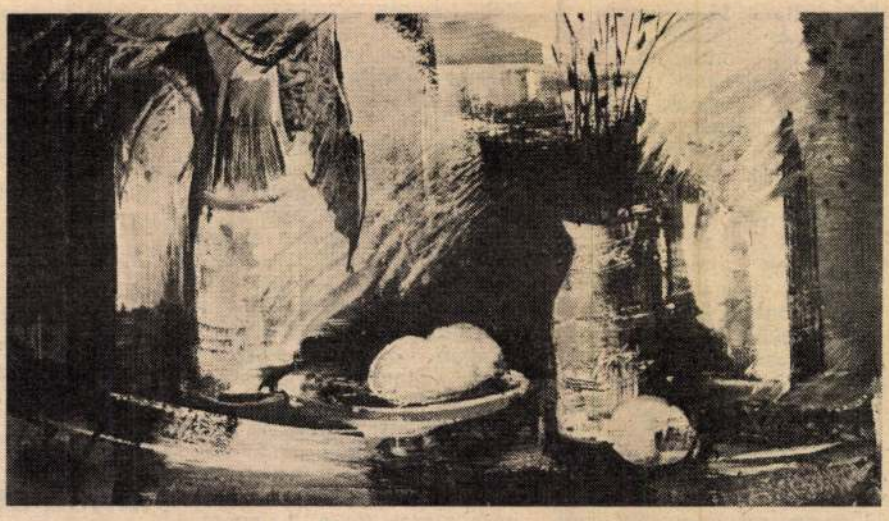

Csendélet

A magánházak épí kultúrája

Több éve tartó jelenség: másmilyen házak épülnek falun és városon, mint amit sok-sok esztendőn át megszoktunk. Történelmileg kialakult nálunk egy falukép, ami kisebb-hagyobb változásokkal ugyan, de az egész országra érvényes volt. Jellemző alapvonása: az utcára merőlegesen vagy fűrészfogasan telepített ház, amelynek utcai homlokzatán két — a homlokzat méretéhez illő — ablak; udvari frontja pedig tornácos, oszlopos vagy sima, díszítés nélküli volt.

A falusi életforma változása a házaknál is változást hozott. Ahol ez a változás egyszerű „korszerűsítést" jelentett, ott a két ablak helyett egyetlen, háromszárnyú ablak került a homlokzatra, amelynek jellegzetes díszítését leverték, hogy csillámporos nemesvakolattal pucolhassák be. Nem biztos, hogy ez a fajta korszerűsítés javította a faluképet. Ahol pedig a házat lebontották, hogy a helyére új kerüljön, az új — évtizedeken át! — sátortetős volt. Ez az egyenház ezerszámra árasztott el várost és falut, s egyhangú sivárság dolgában méltán vetélkedett lakótelepeinkkel.

Ezért is látjuk szépnek mindazt, ami az utóbbi években épült, még ha valójában nem is olyan szép, csak eltér a megszokott sémáktól. Akkor is, ha ez az újra törekvés helyenként hajmeresztő egyformaságot szül, mivel egy szép és sikerült ház a tetszés okán rendszerint megsokszorozódik.

Szemlátomást változott az igényesség, pontosabban: megszületett az igényesség. Az emberek — ha otthonteremtésre határozzák el magukat és számot vetnek a lehetőségeikkel — ma már rájönnek, hogy nem túl nagy többletköltség árán (vagy éppenséggel anélkül) csinosabb küllemű és jobban használható házat is lehet építeni. Megjelentek a kétszintes épületek, s ami különösen fontos, az unalomig megszokott merev, szögletes formákat egyre szélesebb körben váltják fel a lágyabb formák. Ismét megjelentek — örülhetünk is neki! — a mindörökre száműzöttnek hitt íves alakzatok, a félkörív záródású ablak- és ajtónyílások, a boltíves tornácok. Sajnálatos azonban, hogy ebben a nagy megújulásban nem született igazán újjá a jellegzetes magyar paraszthäz. Az ajánlott tervek nagy gyűjteményét forgatva, csak egyes stílusjegyek feleledését figyelhetjük meg. Betört és bántóan hódít viszont a Nyugatról importált szép, de a mi tájainktól idegen rosfejlesztési Minisztériumnak az a kezdeményezése, hogy — az állami építészet legjobb alkotásainak hagyományos elismerését jelentő, évente kiadott nívódíjakhoz hasonlóan — a magánerős építést is elismerjék. Ennek az eszköze „Az év lakóháza" című pályázat lett, amelyet első ízben értékeltek két fordulóban: a megyei, s az ott legjobbak kiválasztása útján, az országos pályázaton.

„Az év lakóháza '83" pályázatra azonban a megyékben fölöttébb kevés pályamű érkezett. Baranya megye büszkélkedhetett a legtöbbel, itt 38 pályamű csomagját bonthatta ki annak idején a zsüri. Ám a nagy szám mellett ott is az a meglepetés érte a szakértőket, hogy a pályaművek bizony nem „fedték le" a megyét. Akárki kapásból tudott volna legalább féltucatnyi további olyan házat mondani a megye más területeiről, amelyeknek a pályázaton lett volna a helyük. Ha így volt a legtöbb pályaművel szereplő megyében, hogyan lehetett a többiben?

Rengeteg múlik az első fokú építési hatóságokon, amelyek kiadják az építési, majd a befejezés után a lakhatási engedélyt, valamint a magántervezői szakértői bizottságokon, amelyek viszont véleményezik a terveket. Ha ezek eléggé jó szeműek, és a hivatásuk magaslatán vannak, már eleve láthatják, hogy melyik terv lehet esélyes a pályázaton, s ha kiadják a lakhatási engedélyt — a befejezettség a pályázaton való részvétel feltétele —, akár hivatalból is benevezhetnék az arra érdemes házakat. Bár ehelyett célszerűbb a buzdítás, a ráhatás. Végtére is, elsősorban az építtető magánügye, hogy akar-e pályázni vagy sem.

Volt a pályázatnak egy jelensége, ami bizonyára félreértésen alapult (mivel senki sem mondta ki tilalomként): szinte egyáltalán nem pályáztak ajánlott terv alapján megvalósult házzal. Az országos bírálatra beadott 54 ház között mindössze egy volt ilyen, jóllehet tavaly 25 000-nél több ajánlott tervre adtak ki építési engedélyt. Pedig ezekkel a házakkal is lehetne pályázni, már csak azért is, mert úgyszólván egy sincs, ami eredeti formában valósulna meg. A felhasználásnál ki-ki hozzáteheti a maga egyéni ötleteit, s ez általában az épület előnyére válik küllemében is, használhatóságában is.

A pályázat egyébként már az első menetben is a magánerős építkezések építészeti kultúrájának fontosságára hívta fel a figyelmet. Hiszen elismeréssel illette —

— Diszkrét zajmeg és, zajelnyelő térelemek, avagy: milyen ma

a munka párnás csarnoka

Riport a Mátra vidéki Fémművek füzesabonyi gyárában

Egyáltalán nem könnyű a kérdés: *lehetséges, szabad-e 55 millió forinttal megemelni menet közben egy gyár eredetileg 835 millió forintra tervezett éves termelési tervét?* A válasz — a Mátra vidéki Fémművek füzesabonyi gyáráról van szó — így hangzott: szükséges, kell. Indokolta pedig ezt, hogy a siroki törzsgyár váratlanul komoly értékesítési gondokba ütközött.

— Az a helyzet állt tehát elő — mondja erről *Blahó István* igazgató —, hogy a vállalati terv teljesítése érdekében most Füzesabonynak, ha nem is hangzik jól, de *muszáj többet teljesítenie*. Számokban kifejezve: az eredeti 835 millió forintos tervünket 890 millióra növeltük. Úgy gondoltuk, ennek teljesítéséhez *mindenekelőtt a koronazár* gyártásának területén vannak lehetőségeink, mégpedig úgy, hogy az évenkénti 2,9 milliárd darabos kibocsátást hárommilliárd fölé emeljük.

Mielőtt azonban tovább merülnénk a számok, a különböző termelési mutatók tengerében, hadd áruljuk el: tulajdonképpen — és kivételesen — ezúttal *nem termelési riport* volt a célunk, amikor a Fémművek füzesabonyi gyárába indultunk. A körülményekről szerettünk volna inkább hallani, amelyek között — megyénkben immár közismerten — jó eredményeiket elérik.

— *Érezzük a jó szándékot*, és úgy gondolom, hogy ez nagyon fontos — mondja *Godó József* esztergá-

TANUL, GÉEMKÁZIK

Zsigmondyné Tarnai
Edit

Rózsák, vízf.

Nemzeti Szalon
1917 máj.
tav. tárl.

Artisztikus

KÉPKERETEK

Zsigmondyné

Járnay Edith

Tarka virágok, vrf.
Aranyvirág, vrf.

Nemzeti Szalon
téli tárl. 1922. jan.

Zsigmondyné Jármay Edith

380	Tavaszi virágok, vizf.	2500
381	Vadvirágok, muskátlik, vizf.	5500
382	Őszi virágok, vizf.	8000
383	Cineráriák, vizf.	6000
384	Nefelejts, vizf.	4500
385	Buzavirág. vizf.	2800

Nemzeti Szalon

1926. maj

MAPE 12. kiáll

ZSIGMONDYNÉ JÁRMAY EDITH

146 Tavaszi virágok vizf. 340.—

Nemzeti Szalon
Csendélet kiáll.
1932 febr - márc

Videki

mány.

ázolt fiatal hölgy karosszékben
ngtatja és baljával a szék karfá-
ört bodrozott haja és szemöldöke
nyakánál kissé kivágott ruhája
k, órájának hosszú láncza itt-
meg és czipőjének csak hegye lát-
a: „K. Ziegler gz.".

146·5 : 111·5 cm.

3-án kelt 99318ex 900 sz. leirattal
ámoltatott 1901: VII. 19-én (90/901.)

ogadta az 1901: IX. 23-i 64907 sz. ren-

Vid. Muz.

Zsigmondyné

Járnay Edit

festő

Műcs. Kiáll. 1914-től

Pipics 122. 6.

Zsigmondy Dezsőné

ZSIGMONDY *Dezsőné, Jármay Edit*, festő Budapesten. U. i. tanult s 1914 óta akvarell esendéleteket állít ki a Műcsarnokban és a Nemzeti Szalónban.

R. Gy. II. 635 l

724

falra nézoc. Jobb kezét, melynek kis ujáu jegy-
ntató s gyűrűs ujáu gyűrűt visel, a szék kar-
Haja, szemöldöke, bajusza s szakála szőke,
allérú s hajtókájú atillája zsinóros, félig
piros és kardját baljával szorítja magá-

rászonra, méretei 79:65.8 cm.
diki ereklyemuzeumból. 107/95. № 66.

107/95: 66.

Zsigmondyné

Jármay Edit

Őszi virágok c. Eepe repr.

Képzőművészet

1934. 48 l.

23 —

123. Pinturicchio követője, XVI. sz: Madonna ~~[illegible]~~ Jézussal és szerafokkal. Tondo. Fa, tempera, átmérője 41·5 cm.

Gerevich: PA, 232 l.
Pinturicchio ismeretlen tanítványa.

—

Maszlaghy II. 49 szám
Sienai iskola

—

Rényi 13 l.

—

Gerevich: Az Ujság 1916 jul. 20, 3. kép

Zsigmondyné - Járnay

Edith

1922. jan.

Taka virágok, virf. 3000.—

Arany virág, virf. 2500.—

1922. ápr.

4 virág-kép, virf.

1923. nov.

4 virágkép, virf.

1924. máj. MKE. n.

5 virf.

1925 febr.

5 virágkép, virf.

Zoltai Lajos V. 310.

Zsigmondyné
Jármay Edith

Mucsarnok
1914. tav. kiáll. 578, 587, 593
599
1915-16. téli kiáll. 137
1918. tav. kiáll. 379
Zsigmondy Dersöné
1920-21. téli kiáll. 466.
1927. tav. kiáll. 615, 616.
1927. őszi kiáll. 454.
1927/28. téli kiáll. 355, 359
1928. tav. kiáll. 636.

Attila körút 2

1929. tav. kiáll. 210

~~Agyag Korikák VII. 245.~~

Zsigmondyné Jármai
Edith

Szeptember c. Lépé-
nek repr.

Képzőművészet

1932. 55. 07.

N° 1.

4216 ~~15~~ Anguisciola Sofonisba.
Sz. ~~Cremonában 1535 v. 1539~~
Gennaban 1528

Mária a gyermek ~~Józussa~~ kel.

kissé jo

Térdig ~~látható~~, ~~és~~ le
vett ~~gyermek Józust, a ki~~ épen
~~ta~~ olyképen at, hogy annak fehe
zépütt elválasztott és simára
ló fátyol, vállkendő, sárga bé
ha. A teljesen meztelen ~~gyerm~~
resztbe vetette és baljával an

Karolta

nőke hajú Jézus

Vászon (ovális), méret
~~Gróf Pálffy János hagy~~
Szama a Szőrislelt

T: 11

~~Jegyzet. A leltár szer~~
~~Anguisola, Mari~~
~~pentaus, am F~~

74(8)

Zsigmondyné Jármay Edit

1918. dec. Kiáll. N. Szalon

Cinerária, vizf. 1200 –

1919. febr. MAPE Kiáll. u. o.

5 vizf. – virágképek

~~Arch. Est. VI. 293.~~

Zsigmondyné Jármay
Editto

1920 máj.

kiáll. Nemzeti Szalonban

Kerti bokréta, vízf. 8000.–
Mezei virágok, vízf. 8000.–

Hódmezővásárhelyi Városi Múzeum

V. 176.

Zsigmondyné Tármay Edit

festő Plósz Sajos u. 11.

1930/31. jub. kiáll. 527, 534.

1934. téli kiáll. 388, 389.

Budapest Székesfővárosi I. kerületi Közs

Mérleg,

	P	f
egyon.		
	1.613	13
	10.000	·
	20.002	·
	18.405	·
	3.570	·
	53.590	13

tember 30.

Zsigmondyné Tárnay
Edith
festő, M. Képrömű (Egyes tag)
vesznők

KMTÁRS müvesoptok
1931 feb-márc kiáll.
XII. 20, 22, XI. 34
1931. őszi tárl. III. 308, 345,
349, 350.
1931/32. téli tárl. 391, 393.
1932. febr.-márc. kiáll.
218.
1932. tav. tárl. 154, 184
1932. őszi tárl. III. 7. IV. 68, 99
1932/33. téli tárl. 372

Zsigmondy Edit

A legtöbb figyelmet érdemlő müvészeket sorolja fel F.T.Z. /Felvinczi Takács Zoltán/ "Magyar akvarellisták és pasztellfestők" cimmel, a Nemzeti Szalonban rendezett kiállitáson szereplő tehetségek között:
Lénárd Jenő, Baránszky László, Makoldy József, Zsigmondy Edit, Bakos Tibor, Jaschik Álmos, Berán Gyula, Márton Ferenc és Vanyerka Gyula mutatkoztak be a háborus éveikben készült alkotásaikkal, részben sorozatokkal, valamennyi nagyszerü válogatásban.

A HÉT, Bp. 1919. febr. 16.
XXX. évf. 7. sz. 108. lap.

MDK

Zsigmondyné J ármai Edith

Rózsák, vf.

Sárga virágok, vf.

Őszi virágok, vf.

M.képzőm.nők 24. kiáll. N.Szal. 1933.

8.1.

MDK

Zsigmondyné Jármay Edith, festö

Peoniák.	Vizf.
Oszi virágok.	"
Cineráriák.	"
Sárga viola.	"

MDK

Zsigmondyné Jármay Edith

Vadvirágok, vf.

Rózsák, tarka virágok, vf.

Chrisantheumok, vf.

-egy. Akvarell és pasztf.festők 14.kiáll. N.Szal. 1920. okt. 18. l.

MDK

Zsigmondyné Jármay Edith

Tavaszi virágok, vf.

Májusi virágok, "

MAPE 13. kiáll. N.Szal. 1927. máj.

15. 1.

Zsigmondyné Jármay Edkit

festőművész

Téli Tárlat - a Műcsarnokban - képével szerepel.
Élénk szinek dicsérik virágait.

Pesti Hirlap 1931.XII.22.

Zsigmondyné, Jármay Edit

Magyar akvarell és pasztellfestők kiállításán a Nemzeti szalontan szines virágcsokraival szerepelt.

PH. 930. XII. 14.

Zsigmondiné - Jármay Edith

Művével szerepel a Műcsarnok Téli Tárlatán.

P. K. 929. XII. 24.

Zsigmondyné, Farmay Edith

Műcsarnok téli tárlatán virág-
képeivel szerepelt.

PH. 929. XII. 24.

Zsigmondyné Jarmai Edit

szerepelt a Műcsarnok őszi tárlatán.

PH. 1932. X. 29.

Zsigmondyné Jármay Edit

festőművésznő

Képzőművészeti Társulat jubileumi kiállitása - a Műcsarnokban - képével szerepel.
Tömör virágcsokraival.

Pesti Hirlap
1930.XII.21.

Zsigmondyné Jármay Edith

Virágképekkel szerepel a Műcsarnok őszi tárlatán.

P.H. 931.X.16.

Zsigmondyné, Jármay Edit

akvarell-festő.

"Magyar akvarell és pasztellfestők egyesületének" kiállításán a Műcsarnokban szerepelt. (Virágcsendéletek).

PH.934.III.h.

Zsigmondyné Jámmay Edith

festőművész

Magyar Képzőművészek Egyesülete kiállításon - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Szép virágcsendélettel.

Pesti Hirlap
1933.II.19.

Zsigmondyné Formai Edit

festőművésznő

Magyar Képzőművészek Egyesülete kiállitása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Esti Kurir
1933.II.19.

Zsigmondyné Gárnay Edit.

Virágcsokrokat ábrázoló munkái szerepelnek a Műcsarnok téli tárlatán. (említve)

Pesti Hírlap, 1927. dec. 18.

Zsigmondyné Jármay Edith
szép virágképeivel szerepel a MAPE ki-
állitásán.

Kézdi Kovács L.: A Műcs. Ösztitárlata.
P. H. 931. X. 18.

Zsigmondyné Jármay Edith

Szerepelt a művészcsoportok műcsarnoki kiállításán.

EK 1931. II. 24.

Zsigmondyné Járnay Edit

Szerepelt a művészcsoportok műcsarnoki kiállításán.

PK 1931. II. 21.

Zsigmondyné Fárnay Edith

szerepelt a művészcsoportok műcsarnoki

kiállításán.

V k 1931. V. 22.

Zsigmondyné Jármay Edith

Tavaszi Szalon - Nemzeti Szalonban - képével szerepel / gazdagon szinezett virág csendéletek/

Pesti Hirlap 1931, VI.21.

Zsigmondgné Jármay Edit

Kiállit

P. H. 932. okt. 29.

Központ-ban (Budapest, XI.V. Dózsa Gy
Megrendelés esetén az összeg MNB 1-
ciós Központ számlaszámára utalandó
tán juttatjuk el T. Cimhez.

Sajtó alatt:

Évkönyvünk 1959-es kötete.

A forráskiadvány-sorozatból
mely a terület épitészeti állagának a

MDK

Zsigmondyné Jármay Edith

Cineráriák, vf.

Nefelejts, vf.

Buzavirág, "

MAFE KIÁLLÍTÁSÁN;12.kiáll.kat. N.Szal. 1926. máj. 19 l.

MDK

Zsigmondyné Jármay Edith

Tavaszi virágok, vf.

Vadvirágok, muskátlik,"

Őszi virágok, "

MAPE KÖNYVKIADÓVÁLLALAT; 12. kiáll. kat. N. Szal. 1926.

máj. 19 l.

MDK

Zsigmondyné Jármay Edit

Peoniák, vf.

Sárga violák és nárcisz, vf.

M. Akv. és Paszt.festők E.yes. 11. kiáll.

N. Szal. 1925. febr.

2o l.

MDK

Zsigmondyné Jármay Edith

Tavaszi virágok, vf.

Cineráliák, vf.

Nyári virágok, vf.

M. Akv. és Paszt.festők Egyes. 11. kiáll. N.Szal.

1925. febr. 2o.l.

MDK

Zsigmondyné Jármay Edith

Tavaszi virágok, vf.

Sárga virágok, "

M.Akv. és Paszt.festők Egyes. 9. kiáll.
N.Szal. 1922. ápr. 2o l.

MDK

Zsigmondyné Jármay Edith

Kedvenc virágaim,	vizf.
Kankalinok,	"
Nyári virágok,	"

M.Akv. és Paszt.festők Egyes. 8. kiáll. N.Szal. 1921. ápr. 16 l.

MDK

Zsigmondyné Jármay Edith

Tavaszi virágok, vizf.

Kerti virágok, "

Aranyvirágok, "

M.Akv. és Paszt.festők Egyes. 8. kiáll. N.Szal. 1921. ápr. 16 l.

MDK

Zsigmondyné Jármay Edith

Őszi virágok

Chrisantémum, vf.

MAPE 13. kiáll. N.Szal. 1927. máj.

15. 1.

MDK

Zsigmondyné-Jármay Edith

Tarka virágok, vizf.

Aranyvirág, vizf.

N.Szal. és Bicskei Műv.telep kiáll. N.Szal.
1922. jan. 11 1.

Zsigmondyné Jármay Edith
Khrisantemok

[illegible] [illegible] [illegible] [

9. GRADUALE
(ERDŐDY—BAKÓCZ-KÓDEX.)

Latin. Óriás Folio. XVI. szá

Hártya. 760×605 mm. 203 levél. Hiányos. eredeti lapszámozás CCXV-tel végződik.) C rotunda írással írva 7 négyvonalas hangjeg alatt 7 szövegsorban. Vörös feliratok, vörös korú lapszámozás. Vörös kottavonalak, a s fekete hangjegyek. *1 befejezett, 3 befejez és 1 rajzolt lapkeretdíszítés, 2 befejezett, 3 ra iniciáléba illesztett miniatura, 64 befejezett, befejezetlen, 59 rajzolt iniciálé,* továbbá szá iniciálé számára üresen maradt hely. *Kötés:* X századi barnabőr, vaknyomásos díszítéssel fa lákon (háta későbbi világosbarna bőrkiegészít sarok és köldök vasveretekkel. A Graduale azo kiállítású, azonos írással írott különálló más rész dísztelen, s az iniciálék helye üresen mar 850×620 mm. 256 levél. Kötése azonos az rész kötésével. 2b) lapon: „Reverendissimus do nus Nicolaus Olahus Archiepiscopus donavit Ecclesiae suae Strigoniensi" olvasható.

Budai munka a XVI. század első negyedé Valószínűleg Bakócz Tamás esztergomi érsek (1 —1521) megrendelésére, talán az érsek unokaö esztergomi érsek (1554—1568) egy miniátora, I. mester folytatta; de munkáját ő sem fejezte be

Az esztergomi székesegyháznak Oláh Mik esztergomi érsek ajándékozta 1456-ban, amint a kötés előzéklapján olvasható: „Hoc Gradu in honorem et gloriam Dei Optimi Maximi do

Erdődy Simon zágrábi
a kitűnő miniátor, aki
fennmaradt diszitését k

MDK

Zsigmondyné Jármay Edith

Calendula, vf.

Rózsák, vf.

M.Akv. és Paszt.festők Egyes. 9. kiáll.
N.Szal. 1922. ápr. 2o l.

Zsigmondyné Jármay Edit festőművész
Aranyvirágok
Tavaszi virágok
Cineráriа
Iriszek
Nárciszok, violák
Magyar Aquarell és Pasztellfestők Egyesülete
VI. kiállitása, 1919 február

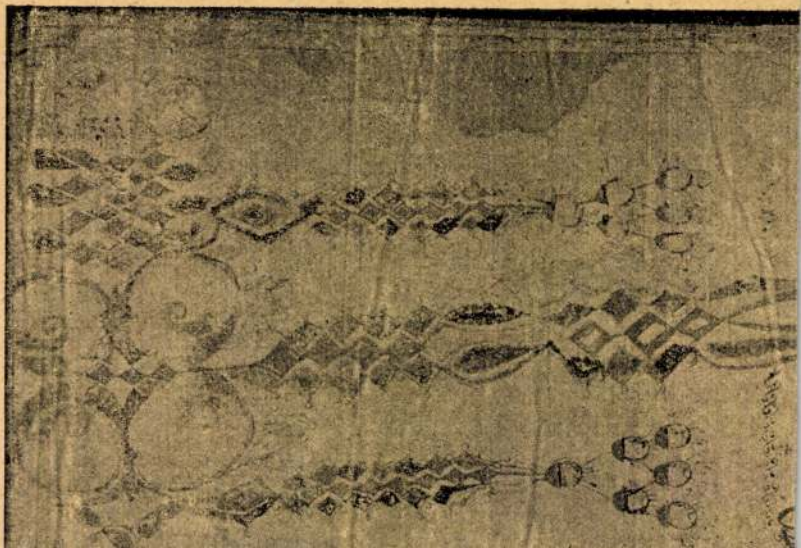

Zsigmondyné Jármay Edit

Calendula. Vizf.

Rózsák, vizf.

Tavaszi virágok, vizfestmény

Sárga virágok, vizfestmény

Magyar akvarell és pasztellfestők egyesülete
IX. kiállitása, 1922. Nemzeti Szalon, katalogus

Zsigmondyné Jármay Edith
Sárga virágok

Tavaszi Tárlat. Műcsarnok, 1932. április 12 l.

i Tamást, s régi festészetünk legnagyobb
dolgozó nagy külföldi nemzedék kortársát,
Mestert. Egy évszázad hazai fejlődését jelzi
aranyosmaróti, jánosréti, a két garamszent-
A képtár falain az ő műveikkel elsőízben
sabb korszakának körvonalai a középkortól

Gerevich Tibor

Zsigmondyné Jármay Edith

Nyári virágok, vizf.
Mezei virágok, "
Calendule, "
Sárga violák, "

MAPE V. kiáll. N.Szal. 1916. nov. 27 1.

Zsigmondyné Jármay

Edith

Festő

Hül. Bpest

Lásd

Bozdiagyarlex

1054. h.

arck.

a jövőbeli diszítménynek, úgy mint a franczia kísérletei a vas szerkezettel döntő hatásúak lesznek a jövőbeli építészetre. Míg Németországban az emberek azzal tetszelegnek, hogy végtelenül üzik a művészet mindenféle modorának gyakorlatát és mint az órainga, úgy inganak az egyiptomi és rokoko művészet között, azalatt Franciaország következetes kitartással dolgozik egy új művészet megteremtésén. E művészet alapelve az anyag sajátságainak és a czélnak szemmel tartásával alkotott épületeket és használati eszközöket természetből vett elemekkel diszíteni. E művészet a mostani kísérletek állapotából egykor mint kész egész fog előlépni és Németországba bevonulni. Rupprich-Robert törekvése csak egy szemét képezi a kisérletek lánczolatának, de magában is igen figyelemre méltó törekvés.»

«A németek kötelessége volna a megfelelő intézeteken hasonló tanulmányokat folytatni, s rajta lenni, hogy a franciákat utolérjék, de

MDK

Zsignár István

Sajóparti táj, rk.

7. msikolci o.képzőm. kiáll. 1962. nov.

Herman O.Muz.

Zsignár István

/Miskolc/

Sajópart - rézkarc /repr/

Rajztanitás 1965. I. 25.1.

MDK

Zsignár István

Martintelepi táj, rk.

Pécsi házak, rk.

Téli Tárlat 1964. Székesfehérvár

MDK.

Zsignár István

Kiállitási hir

Ujx szó 1967 jan.17.

MDK.

Zsignár István

Kiállitási hir

Szocialista Müvészetért 1967 ápr.

Zsignár István

Szerepelt a III. miskolci biennálén.

Borsodi Szle 1965. 4.

Kocogh ákos ikke.

MDK

Zsignár István

Úttörőavatás, of.

Boldog gyermekévek ... kiáll. MNos. 1961.

MDK

Zsignár István, Miskolc

Csendélet ablaknál, of.

Csabai emlékérem, o.temp.

6. Miskolci orsz. képzőm. kiáll. Herman O.Muz. 1966.

M.D.K

Isigmár István
grafikus

Grafikai műveit állitotta
ki a Balatoni Tárlaton.

Kovács Gyula: Balatoni Tárlat
Művészet, 1965. január - 43 lap

Zsignár István

MK

szerepelt a kiállításon.

Komáromi József: Néhány szó a sátoraljaújhelyi képzőművészeti kiállításról.

HAJNAL 1962. okt. 1.

MK

Zsignár István

Szerepelt a biennálén.

pécsi városrészlete

Molnár Vera: A. II. Országos Miskolci Grafikai Biennáléről.
Északmagyarország 1963. nov. 7.

Zsignár István festőművész

● *Zsignár István festőművész kiállítását június 17-től július 10-ig tekinthetik meg a látogatók a Miskolci Mini Galériában.*

Népszabadság, 1985. VI. 14

MDK

Zsignár István

grafika:
Sajóparti táj rézkarc 12.5x25

Hetedik Miskolci Orszagos Képzőművészeti Kiall.Herman Ottó Múzeum.1962.Nov. Kat.

Zsignár Ist van
„Uránváros" c. alkotásáért
a zákoroljanj telji városi tanács
III díját kapta.

—: Megyei képzőművészeti kiállítás nyílt Sátoraljanj telyen

Egyet. Magyarország 1963. okt 8.

Zsignár István

A miskolci Blattny Ottó Erősáramú Szakközépiskola részére „Pannó"-t készített Zsignár István.

-----:Közgtári munkák.

Művészet, 1976.március - 48.oldal.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1975 NOV 7

ÉSZAK-MAGYARORSZÁG

Zsignár István festőművész

1021

— **Útiképek** címmel nyílik meg Zsignár István festőművész kiállítása hétfőn, november 3-án Miskolcon, a Kossuth Művelődési Házban (Kossuth u. 11.), s november 22-ig tart nyitva.

Zsignár István festőművész-tanár,

Varga Miklós szobrászművész és Zsignár István festőművész-tanár alkotását nov. 27.-én leplezték le a Bláthy Ottó mellszobrát, a névadó Erősáramú Szakközépiskolában, az iskola fennállásának 25. évfordulója tiszteletére.

Ernak-Magyarország, 1945. nov. 28.

Zsignár István, festőművész

Márc. 30.-án avatják fel a Vasas Galériát. Ebben az évben tervezik a művész alkotásainak bemutatását.

B. Gy.: Kiállítások, tárlatok.
Diósgyőri Munkás, 1978. márc. 21.

Zsigmár István

Daru, o., 50×125

V. Északmagyarországi Területi Képzőművészeti Kiállítás, Salgótarján, 1969.

Zsignár István

Soproni udvar, szén, 42 x 50

Rajzok É-magyarországi festő és grafikus
műveszek rajzkiállítása a Leiskolci
Galériaban

Zsignár István

ZSIGNÁR ISTVÁN festőművész kiállítása nyílt meg csütörtökön a Miskolci Galériában a Szinyei Merse Pál művészeti alkotóközösség bemutatótermében. A május 31-ig nyitva tartó tárlaton 21 akvarell és olajfestmény — figurális alkotás és tájkép — látható.

Mag

Népszabadság, 1987. V. 8

Zsigmár István

Daru, olaj, 50×125

V. Északmagyarországi területi
Képzőművészeti Kiállítás
Salgótarján 1969.

Zsignár István festőművész

A miskolci Szőnyi Teremben szeptember 3.-án
nyitják meg a művész kiállitását, - közli a lap

Élet és Irodalom, Bp. 1971. aug. 28.
XV. évf. 35. sz. 2. lap

Zsigmár István

„Csendélet" c. rajza

a G. oldalon

Eczakmagyarország 1970 április 26

Zsigmár István

művének reprodukciója

a 6. oldalon

Ezek magyarország 1970 április 19

Zsigmár István

munkája a 4. oldalon

Erzsébetmagyarország 1970 április 4

Zsigmás István

rézlarca a 7. oldalon

Ezzel magyarország 1970 március 22

Zsigmár István

Zajta a 7. oldalon

Ersekmegyarország 1970 junius 7

ZSIGNÁR ISTVÁN

Festőművész. Művei kiállítva a megyei városi művelődési központban.

ÉSZAKMAGYARORSZÁG, 1971. szept. 29.

ZSIGNÁR ISTVÁN

Festőművész. Művei kiállítva a miskolci Szőnyi-teremben.

ÉSZAKMAGYARORSZÁG, 1971. szept. 17.

Ysignai Istvan
munkaja.

Borsodi taj.

Észak-Magyarország 1973/270 6old.

Zsignár István † festő

● DIÓSGYŐRI GALÉRIA. Zsignár István festőművész kiállítása ma délben nyílt meg a diósgyőri Vasas Galériában.

8.

-:o Diósgyőri Galéria

Esti Hírlap. BP 1978 aug. 17.

Zsignár István, festő- és grafikusművész

a Miskolci Galéria immáron tizedik alkalommal rendezi meg a Rajzok című kiállítást, - melyen szerepelnek a művész művei. - A tuson kívül - szinte csak elvétve néhány tollrajz és ceruzarajz s egyetlen színes pác - ez, Zsignár István műfaja, - látható a kiállításon.

Csutorás Annamária: Rajzok.

Észak-Magyarország, 1978. máj. 7.

Zsigmár István festő

kiállítása a nagykanizsai

Egry József Terembem

1977. III. 3 - 17.

- Katalógus a könyvtárban -

Zsignár István, festő

A nyolcadik salgótarjáni tavaszi tárlat megnyílt, melyen a művész műve szerepel: „Kotródaru" c. (említve)

Farkas András: A salgótarjáni tavaszi tárlatról – egri szemmel.
Népújság (Heves), 1978. ápr. 25.

Zsignai István
munkája

Borsodi Táj

Északk. Magyarország 1973/305 6old.

Virgács István

Borsódi táj II. rézk.

VII. Országos Grafikai Biennálé
Miskolc 1973.

Zsigmond István

1. Borsódi táj I. rézkarc 7×48

2. — " — II. — " — 6×5

VII. Országos Grafikai Biennálé
Miskolc 1973.

Zsigmond István festő

A tokaji pártházban

kiállítása nyílt

Szocialista Kultúráért 1971 III.

Csigrai Istvan

Diósgyőri táj repr.

Miskolci Téli Tárlat 1970

Zsigmás István

1. Diósgyőr táj olaj 90×125
2. Badacsony tenger 36×48

Miskolci Téli Tárlat 1970

Zsigmár István
grafikus

„Diósgyőri taj" (repro)

Borbély László: Az I.miskolci téli tárlat.
Müvészet, 1971.április - 36.oldal.

Csiquár István
fiszó.

Diósgyőri táj-án az adott moti-
vum modern formában való
áttételének egyszerete érvényesül

Borbély László: Az I.miskolci téli tárlat.
Müvészet, 1971. április - 36.oldal.

Zsignár István

Született Golopon 1930-ban. 1954-ben végzett a rajztanári szakon a Szegedi Pedagógiai Főiskolán. Battonyán, majd 1959-tól Miskolcon tanít.

Borbély László: Városi gyűjtemény Miskolci képtár, Miskolc, 1971

581

Zsignár István

1958 óta szerepel országos és csoportkiállításokon, grafikai biennalékon. Egyéni tárlata volt: 1966-ban Miskolcon a Bányi István teremben.

Borbély László: Városi gyűjtemény, Miskolci képtár, Miskolc, 1971

58 P

Zsignár István

1967-ben a Gárdonyi Géza Műcelődési Házban és a Libreszoban, 1968-ban Edelényben, 1969-ben Szerencsen, Kazincbarcikán és Putnokon.

Borbély László: Városi gyűjtemény, Miskolci képtár, Miskolc, 1971

581

Zsigmér István

1970-ben volt kiállítása Encsen.
Művei: Sajópart, 1963. papír, rézkarc,
150 x 230 mm (reprodukció). „Új mező-
gazdaság", papír, rézkarc, 200 x 190 mm.

Borbély László: Városi gyűjtemény,
Miskolci képtár, Miskolc, 1971

580

Zsigmáv István, festő

Kiállítása nyílt meg
Miskolcon.

— :o Kiállítás 12.

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. szept. 13.

Zsigmár István

Diósgyőr i műve (eml.)
szerepel az alábbi táslatban

Borbély László: Az első miskolci
Téli Táslat

Napjaink 1971 I.

Zsignár István festőművész

A mezőcsáti művelődési központban megnyílt a kiállítása.

Kiállítás.

Északmagyarország, 1971. okt. 3.

Zsignár István festő

Miskolcon, a Képcsarnok Szőnyi-
termében rendezték meg kiál-
lítását.

Szocialista Művészetért, 1971. okt. (2.)

Zsigmár István festi

Vállítása nyílt a

tokaji pártházban

Erzsébetmagyarország 1971 február 3

7. old.

Zsigmár István

Vyta a 4. oldalon

Ernakmagyarország 1971 február 14

Zsigmár István

Ziállítása nyílt a

Miskolci Bányi István teremben

Napjaink 1966 november 1

Zsigmér István

a miskolci Szőnyi-Szemben

lesz Kiállítása

Napjaink 1966 január 1

12. old.

Zsigmár István

A tokaji pártházban

Liáhitása nyílt

Ékoltmagyarország 1971 II. 17

Zsignár István

A tárlaton bemutatott műveci:

„Diósgyőri táj", olaj, 80x125 cm /repro./

„Bodacsony", tempera, 36x48 cm

Kovács Béla: Miskolci téli tárlat '70.

Miskolc, 1970.

Zsigmár István

Diósgyőri táj a olajképe (eml.)

Szerepel az alábbi tárlatok

b.l: A első miskolci Téli Tárlat

Déli Hírlap 1970 XII. 7

Zsigmár István festő
A tokaji pártházban

Észak magyarország 1971 II. 10

Zsigmár István festő

A lokaji pártházban kiállítása nyílt

Estalmagyarország 1971 II. 3

Zsignár István

1. Sajópart p. rézk. 15x23 cm
2. Új mezőgazdaság
p. rézk. 20x19 cm

Városi gyűjtemény, Miskolci képtár 1971.

Zsingár István

miskolci müvésztelep alkótójának kiállitása nyilt meg Szerencsen.Ez a müvész első önálló kiállitása.

Magyar Hirlap 1969/316/13

Zsignár István

munkája

Borsodi táj

Észak-Magyarország 1972/216 Yold

Zsigmár István

munkája

Galopi táj

Észak-Magyarország 1972/156 vold.

Zsignár István

munkája

Bánhorváti táj

Észak-Magyarország 1972/160 7 old

Zsignár István

rajza

Zebegényi táj

Észak-Magyarország 1972/208 4 old.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ÉSZAK
MAGYARORSZÁG

1021

PORTRÉ

döntéstől tartó
szájíze szerint
hadügyminiszte
egyik szószólója
többé katonát
A militarizmus bukásával fog-
lalkozott, majd kijelentette,
hogy egyes „kútmérgezők" új
forradalomra biztatnak.

— *Azt mondják* — hangoz-
tatta —, *hogy az októberi for-*
radalom nem teljes, nem befe-
jezett munka, mert még visz-
sza lehetne csinálni. Ez nem
igaz, mert az októberi forrada-
lom olyan eredményeket ho-
zott, melyek máris biztosítják
egy szebb, boldogabb diadal-
mas jövő kialakulását.

Ez a beszéd — minden szó-
virágaival együtt — ma a
munkások szívéből jött már.
Nem az, amit ezt követően
mondott:

— *Nálunk nincs szükség*
vörös diktatúrára. Hála az

A gyűlés akkor érkezett
tetőfokához, s akkor vált kor
szakmeghatározóvá, amiko

Jöved
—élets

A harmadik ötéves terv elsõ
három évének gazdasági ered-
ményeit vizsgálva, érdeme-
szembesíteni a valósággal a
életszínvonal-politika elveit
Az ország nemzeti jövedelm

Zsizsik István munkája

Ujvári István

Művei szerepelnek a Miskolci
Galéria Rajzkiállitásán

Napjaink 1971 junius 4.old.

Zsigmás István

„Diósgyőr" c. Zeje

szerepel az I. Miskolci Téli Táslatos

– emlétve

Napjaink 1971 Január 5.old.

Zsigmár István

Diósgyőri tój a képe (eml.)

Szerepel a Mikoláni Téli Tárlatom

Láttuk, hallottuk...

Petőfi Rádió

1970 XII. 11

ZSIGNÁR ISTVÁN

festőművész. Kiállítása nyílt a tokaji pártházban.

MUNKA MAGYARORSZÁG, 1971. febr. 12.

ZSIGNÁR ISTVÁN

Festőművész. A tokaji pártházban kiállítva művei.

ÉSZAKMAGYARORSZÁG, 1971. febr. 19 - miskolc

Zsignár István festőművész

Kiállítása a tokaji pártházban megnyílt.

Kiállítás.

Északmagyarország, 1971. febr. 6.

Zsignár István festőművész

a miskolci Szőnyi-teremben nyílt meg kiállítása.

Kiállítás.

Északmagyarország, Miskolc, 1971. szept. 14.

Csignár István

Résztvesz a kiállításon
A katalógusban ld. Barcsi
Pálnál

Felszabadulási kiállítás
Eger 1975.

Zsignár István

A miskolci Szőnyi István tememben nyilt meg festményeinek kiállitása.Legfőbb témája a táj.Müvészete emlékeztet Gulácsy Lajos álomvilágára.

Dr Végvári Lajos:Zsignár István képei Rajztanitás 1972/2-3 64.old.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

Északmagyarország
Zsignár István
1973 MÁJ 26

102

BORSODI TÁJ

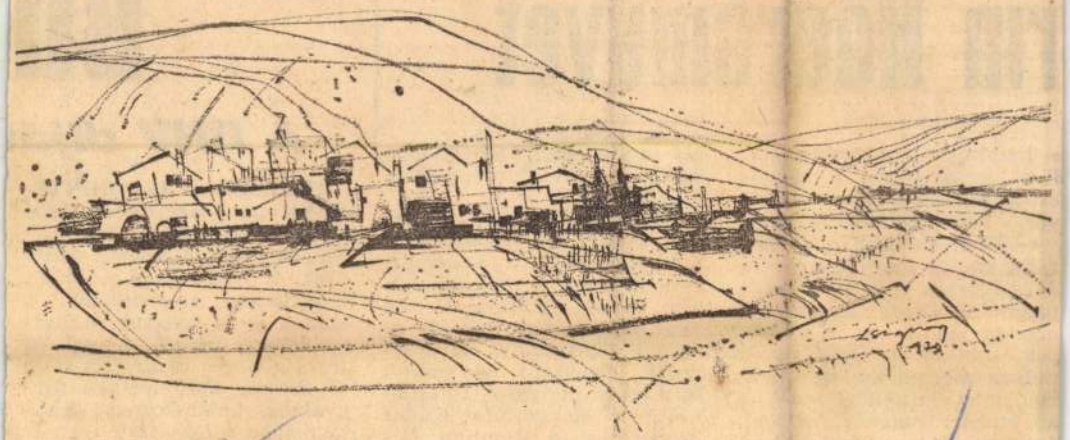

Zsignár István rajza

yesen felavat
rin Hőerőművet

a hatalmas létesítmény építését. Ez az erőmű a magyar és a szovjet dolgozók testvéri barátságának jelképe.

— Jurij Gagarin nagy barátja volt a magyar népnek. Jóleső érzés volt számunkra megtudni, hogy a magyar nép és benne ennek a műnek sok ezres kollektívája milyen mélyen tiszteli Gagarin nagy hőstettét, amelyet az emberi haladás nevében és érdekében hajtott végre.

Beszéde végén a szovjet űrhajós a két nép testvéri barátságáról szólott, majd ajándékokat nyújtott át: a azt a jelvényt, amelyet a kozmosz szovjet meghódítói viselnek.

Az Internacionálé hangjaival véget ért szoboravató ünnepség után a vendégek és a kitüntetett dolgozók közös ünnepi ebéden vettek részt. *Herneczky László*, az erőmű főgépésze a kitüntetettek, valamint az erőmű és a bánya dolgozói, fiataljai nevében köszöntötte Kádár Jánost, és az újonnan felavatott Gagarin-szobrot ábrázoló emlékplakettet nyújtott át neki. Hasonló ajándékkal kedveskedtek V. J.

Bu

A BNV díjá

TÖBBSZÖR IS BENYITUNK a tárgyalóterembe. Derüs arcok, bábeli hangzavar. A borsodi kohász kiállítók, a hazai és a külföldi érdeklődők, megrendelők, s eladók — a magyar mellett — orosz, német, angol és francia, szerb és finn és még jó néhány más nyelven tárgyalnak, tanácskoznak. A világpiacon a kohászati termékekben erősödő kereslet, konjunktúra van, nőnek az árak. Ez a tendencia a BNV kohászati pavilonjában — a

Zsiguár István festő

Kiállítása nyílt a tokaji pártházban

Északnagyarország 1971 II. 5

Zsigmás István festő

A lokaji pártházban kiállítása nyílt.

Erdmagyarország 1971 II. 1

Zsignár István
rajza.

Borsodi táj.

Észak-Magyarország 1973/121 4 old.

Ignácz J.

rajza

Borsodi táj (I.)

Észak-Magyarország 1973 I

ÉSZAKMAG

SEP 3

Zsignár István

1021

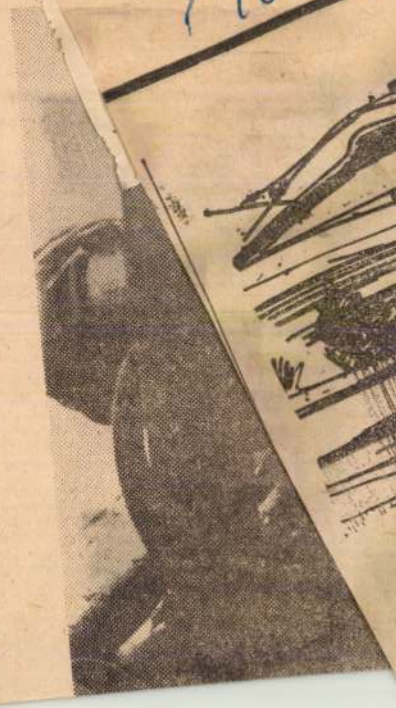

ZEBEGÉNYI TÁJ

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

1972.

Zsignár István rajza

Zsigmár István
festő

Művei vannak a Miskolci
Képtárban.

Végvári Lajos: A Miskolci Képtár.
Művészet, 1973. december - 28. oldal.

Zsignár István MDK

szerepelt az okt. 6-án megnyilt kiállitáson

Molnár Vera: A sátoraljaujhelyi megyei képzőművészeti kiállitásról.

Északmagyarország 1963 okt. 11

Zsignár István
szerepelt a II. megyei kiállitáson/1963 okt./

"Uránváros"

Molnár Vera: Megyei képzőművészeti kiállitás
Sátoraljaujhelyen.
NAPJAINK 1963. okt.

Zsigmás István festő

A miskolci könyvtár tekemben kiállítása nyílt

Észak magyarország 1971 IX. 15

ZSIGNÁR ISTVÁN

Festőművész. Művei kiállítva a miskolci Szabunyi-teremben.

ÉSZAKMAGYARORSZÁG – Miskolc – 1971. szept. 11.

. január 7.

Szivélyes üdvözlettel:

Tóth Béláné s.k.
/Jánossy elvtárs Titkársága/.

Zsignár István
1916

ZSIGNÁR ISTVÁN festőművész kiállítása nyílt meg tegnap Tokajban. A június 16-ig nyitva tartó tárlaton grafikákat, festményeket, poliészter plasztikákat nézhet meg a közönség.

Népszabadság, 1988. máj. 9.

Zsille Győző, festő

A Fényes Adolf Teremben látható a kiállítása.

— : Hír 8.

Népszabadság, Bp. 1972. aug. 5.

Zsille Győző festőművész

Kiállítása nyílik a

Fényes Adolf teremben

Magyar Nemzet 1972 július 16.

Zille György, festő

Jul. 21-én nyitják meg kiállítását
a Fényes Adolf teremben.

—:o Zille György

12.

ESTI HIRLAP, Bp. 1972. júl. 21.

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK

MEGHÍVJA ÖNT

ZSILLE GYŐZŐ

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA

1972. JÚLIUS 21-ÉN PÉNTEKEN DÉLUTÁN 1/2 6 ÓRAKOR

MEGNYITJA:

NAGY LÁSZLÓ

FÉNYES ADOLF TEREM

BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI ÚT 30.

4682 fnyv I

Zsille Győző festőművész

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK

MEGHÍVJA ÖNT

ZSILLE GYŐZŐ

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA

1972. JÚLIUS 21-ÉN PÉNTEKEN DÉLUTÁN 1/2 6 ÓRAKOR

MEGNYITJA:

NAGY LÁSZLÓ

FÉNYES ADOLF TEREM

BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI ÚT 30.

4682 fnyv I

MEGHÍVÓ

Zsilbe Győző

Nagymarosi házak olaj 60x80

Virágcsendélet —"— 60x50

Zsilbe Győző

Zsille Győző

Nagymarosi részlet olaj 50x60

Sileátor -"- 70x90

Zsille Győző

Zsille Győző

Halas csendélet olaj 25x35

Présházak olaj 40x30

Zsille Győző

Zsille Gyöző

Halos csendélet II olaj 25x35

— " — " III — " — 25x35

Zsille Gyöző

Zsille Gyöngyi

Pincesor olaj 30x42

Arles csendélet olaj 25x35

Zsille Gyöngyi

Zsille Győző festőművész

Julius 21.-én nyitották meg a művész kiállítását a Fényes Adolf-Teremben, -közli a lap kulturális eseményekkel foglalkozó rovata.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. juli. 22.
XVI. évf. 3o. sz. 2. lap.

Zsille Győző

Ember és cápa II., vegy.

Zsille Győző festőművész kiállítása
1972. júl. 21 – aug. 6. Tényő 1 Ter. Bp.

Zsille Győző

Ember és cápa I., repr.

Zsille Győző festőművész kiállítása
1972. júl. 21 – aug. 6. Fényes A. Ter. Bp.

Zsille Győző

Ember és vadtisztó II., repr.

Zsille Győző festőművész kiállítása
1972. júl. 21 – aug. 6. Tényes A. Ter. Bp.

Zsille Győző

Ember és cápa III., vegyv.

Zsille Győző festőművész kiállítása
1972. júl. 21 – aug. 6. Fényes A. Fer. Bp.

Zsille Győző

Emberés vadkiszmó I., repr.

Zsille Győző festőművész Miállítása
1972. júl 21-aug. 6. Tényes A. Ter. Bp.

Zsille Győző

Enkel és vasbetonszó III. pregn.

Zsille Győző festőművész Miállítása
1972. júl 21-aug. 6. Tényes A. Ter. Bp.

Zsille Győző

Tollrajz I – XVI., 12×9 cm

Zsille Győző festőművész kiállítása
1972. júl 21 – aug. 6. Tényő A. Ter. Kp.

Zsille Győző

Halos csendélet, szénes lin., 30×20

Nagymaros, kistegtű, 18×23

Zsille Győző festőművész Miállítása

1972. júl 21-aug. 6, Fényes A. Fer. Bp.

Zsille Győző

Préskárok, sing. linó, 20×28
Kartuszok, —"—, 30×22

Zsille Győző festőművész kiállítása,
1972. jul. 21–aug. 6. Fényes A. Tér. Bp.

Zsille Győző

Dinnyés csendélet, sima lino, 22×30
Szekfűs —"—, —"—, 24×20

Zsille Győző festőművész kiállítása
1972. jul. 21 – aug. 6. Fényes A. Tar. Bp.

Zsille Győző

A horda, o. 80 x 175

Könyves csendélet, sima lmó, 25 x 20

Zsille Győző festőművész kiállítása

1972. júl. 21 – aug. 6. Fényes A. Fer. Bp.

Zsille Győző

Dámtrófea, o. 100×80

Szarvasagyanes, o. 100×80

Zsille Győző festőművész Miállítása
1972. júl. 21 – aug. 6. Fenyes A. Tér. Bp.

Zsille Győző

Zuhanás, o. 100×37
Kék önarckép, o. 60×80

Zsille Győző festőművész kiállítása
1972. júl. 21-aug. 6. Tanya A. Tér. Bp.

Zsille Győző

Emberábrázolás III. o. 125×80

Fal, olaj, 80×100

Zsille Győző festőművész kiállítása
1972. júl. 21-aug. 6. Tanya A. Tér. Bp.

Zsille Győző

Ember és vadkiszenó, I. o. 125x80

—||— , II. o. 125x80

Zsille Győző festőművész kiállítása
1972. júl. 21-aug. 6. Fényes A. Ter. Bp.

Zsille Győző

Emberés cápa II. 0.125×80
Emberés cápa III. 0.125×80

Zsille Győző festőművési Miállítása
1972. júl. 21-aug. 6. Fényes A. Ter. Bp.

Zsille Győző

Kaktuszok, o. 65 x 47.
Emberek csípa I. o. 125 x 80

Zsille Győző festőművész kállítása
1972. júl. 21- aug. 6. Fényes A. Ter. Bp.

Zsille Győző

Hegyaljai falu, o. 70×90
Alföldi táj, 80×100

Zsille Győző festőművési kiállítása
1972. júl. 21- aug. 6. Fényes A. Ter. Bp.

Zsille Győző

Interieur, o. 60 x 40

Nagymarosi Rút o. 36 x 70

Zsille Győző festőművész kiállítása
1972. júl. 21- aug. 6. Fényes A. Ter. Bp.

Zsille Győző

Nagymarosi házak o. 60x80.

Virágcsendélet o. 60x50

Zsille Győző festőművész kiállítása
1972. júl. 21-aug. 6. Fényes A. Fer. Bp.

Zsille Győző

Nagymarosi részlet, o. 50x60
Sikátor, o. 70x90

Zsille Győző festőművész kiállítása
1977. júl. 21 - aug. 6. Tanyai A. Tar. Bp.

Zsille Győző

Halos csendélet IV. o. 25x35
Préshárat, o. 30x42

Zsille Győző festőművész kiállítása
1972. júl. 21 – aug. 6. Tanyai A. Tar. Bp.

Zsille Győző

Halas csendélet II. o. 25x35

— " — III. o. 25x35

Zsille Győző festőművész kiállítása
1972. júl. 21 – aug. 6. Tenyes A. Ter. Bp.

Zsille Győző

Pincesor, olaj 30x42

Halas csendélet. I. o. 25x35.

Zsille Győző festőművész kiállítása
1972. júl. 21 – aug. 6. Fenyes A. Ter. Bp.

Zsille Győző most első ízben jelentkezik önálló kiállítással, a Fényes Adolf-teremben. A legnagyobb hatást Barcsay művészete gyakorolta rá: ez pontosan kitetszik korai tájképeiből. Vertikálisan és horizontálisan egyaránt tagolt művein nehéz, zsíros színekkel adja elő a választott témát. Egymásra rakja fel a színeit több rétegben, egyes képein ezáltal érzékletes színhatásokat ér el *(Alföldi táj)*, másutt azonban a kép gyötrötté, fáradttá válik *(Nagymarosi táj)*. Talán ez a kicsit hosszadalmas, nehézkes eljárás okozza, hogy mind hidegtű-eljárással készült grafikái, mind tollrajzai — az olajfestmények első megfogalmazásai — elevenebbek, frissebbek, gondolatilag is tisztázottabbak. Két, 1967-ben készült, kicsit leegyszerűsített szimbolikájú, egyenként három képből álló sorozatának *(Az ember és a vaddisznó, Ember és cápa)* megoldásában az üvegablakokhoz közelít: a korábban sokszor megmerevedett vonalrendszert átlós vonalakkal oldja fel. A sorozatok első két képe a sikeresebb, színben is megoldottabb, a harmadik képek rajzilag is, színben is megoldatlanok. Legújabb bemutatott művén *(Fel, 1969)* tovább kíván lépni a szerkesztett sémákból, de a gondolat tisztázatlansága a kompozíciót is zavarossá teszi.

Láncz Sándor

Zsille Győző

Kiállításról kiállításra

Magyar Hírlap, 1972. aug. 2

árgyalt Le Duc Thóval

részt vevő VDK-küldöttség különleges tanácsadójával és *Xuan Thuyval*, a küldöttség vezetőjével tanácskozzék — jelentette be Washingtonban a Fehér Ház szóvivője. Hozzáfűzte, hogy Kissingert már kedden éjszaka visszavárják Washingtonba. A megbeszélés *közelebbi tárgykörét* a fehér házi szóvivő *nem jelölte meg.*

(AP, UPI, AFP, DPA) *Le Duc Tho*, a párizsi Vietnam-értekezleten részt vevő VDK-küldöttség különleges tanácsadója kedden megtartotta *15. magánjellegű megbeszélését Henry Kissingerrel, Nixon* amerikai elnök nemzetbiztonsági főtanácsadójával — tűnik ki nyugati hírügynökségek párizsi és washingtoni keltezésű jelentéseiből. A megbeszélésen részt vett *Xuan Thuy*, a VDK küldöttségének vezetője is. A tanácskozás tartalmát nem hozták nyilvánosságra. A párizsi értekezleten részt vevő VDK-küldöttség, illetve az amerikai delegáció szóvivője még a keddi tanácskozás létrejöttének tényéről sem nyilatkozott.

Kissingert hétfőn fogadta Nixon elnök, és a nyugati tudósítók úgy tudják, hogy az elnök ez alkalommal adott utasításokat a keddi találkozóhoz.

Zsille Győző
festőművész kiállítását a Fenyes Adolf-
teremben az érdeklődésre való tekintettel
augusztus 13-ig meghosszabbították.

Magyar Hírlap 1972/215 Sold

Isille Gyözö 1

most első ízben jelentkezik önálló kiállitással, a Fényes Adolf teremben. A legnagyobb hatást Barcsay művészete gyakorolta rá: Ez pontosan kitetszik korai tájképeiből. Vertikálisan és horizontálisan egyaránt tagolt művein nehéz, zsíros szinekkel adja elő a választott témát.

Láncz Sándor: Kiállitásról kiállitásra

Magyar Hirlap 1972/212 6 old

Zsille Győző 2

Egymásra rakja fel a színeit több rétegben, egyes képein ezáltal érzékletes színhatásokat ér el (Alföldi ház) mázult azonban a kép gyötrötté, fáradttá válik (Nagymarosi ház) Talán ez a kicsit hosszadalmas, nehézkes eljárás okozza, hogy mind hideghi-eljárással készült grafikái, mind tollrajzai, – az olajfestmények első megfogalmazásai – elevenebbek, frissebbek, gondolatilag is tisztázottabbak.

Láncz Sándor: Kiállításról kiállításra

Magyar Hírlap 1972/212 6 old.

Zsille Győző 3

Két 1967-ben készült, kicsit leegyszerűsített szimbolikájú, egyenként három képből álló sorozatának (Az ember és a vaddisznó, Ember és cápa) megoldásában az üvegablakokhoz közelít: a korábban sokszor megmerevedett vonalrendszert átlós vonalakkal oldja fel.

Láinz Sándor: Kiállításról kiállításra

Magyar Ihrlap 1972/212 6 old.

Isille Győző Y

A sorozatok első két képe a sikeresebb, szinben is megoldottabb, a harmadik képek rajzilag is, szinben is megoldatlanok. Legyabb bemutatott müvén (Fel 1969.) tovább kíván lépni a szerkesztett sémákból, de a gondolat tisztázatlansága a kompoziciót is zavarossá teszi.

Laincz Sándor: Kiállitásról kiállitásra.

Magyar Ilirlap 1972/212 bold.

Zsille Győző

Festményeinek kiállítását a Fényes Adolf-teremben rendezték.

„Dámtrófea" (pulítve)

Losonci Miklós: Fővárosi kiállítások.

Pest m. Hírlap, 1942. aug. 19.

MK SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1972 AUG 5

NÉPSZABADSÁG

Zille György festőművész

— ZILLE GYÖRGY festőművész kiállítását a Fényes Adolf Teremben — az érdeklődésre való tekintettel — augusztus 13-ig meghosszabbították.

Zsille Győző, festő

Kiállít kentesen.

– : Hír 8.

Népszabadság, Bp. 1974. márc. 26.

Zsille Győző

Sansevireia, szin.linó

Táj, rk.

[illegible] grafikai biennale

[illegible]

Zsille Győző

Juhász (arckép)

Tavaszi Tárlat kiállítás a Műcsarnokban

Magyar Nemzet, 1952 máj. 18

MDK

Zsille Győző, festő

Illegális szeminárium. Olf.

Bp.Műcs.-II.Hagy.Képzőm.Kiáll. 1951.nov.4.-dec.2.
Kat. 9.1.

MDK

Zsille Győző

Illegális szeminárium

2. M. Képzőm. Kiáll. ... Asztalos S. cikke. Magy. Nemz. 1951. dec. 1.

68

M.D.K.

Zsille
grafikus

Méltatás.

Dutka Mária: Fiatal művészek kiállítása 8 l.
Magyar Nemzet, 1960. jan. 29.

N.C.M

1021

bb. 69. a 25. kamarakiállitás a miskolci ,,szőnyi istván,, teremben

vid tm/fm/gy/la 1966. október 14.

zsignár István

péntéken nyitották meg a képcsarnok vállalat miskolci ,,szőnyi istván,, kiállitási termében a 25. kamara-kiállitást, amelyen zsignár istván miskolci festőművész mutatta be alkotásait.

a fiatal művésznek ez az első önálló tárlata, amelyen 19 olajfestménye és tiz grafikai alkotása látható./mti/

.-.

bb. 70. kihirdették a diploma-pályázat eredményét - átadták a dijakat - kiállitás nyilt a nyertes diplomamunkákról

bb. 71. évadnyitás a kaposvári csiky gergely színházban

vid sk/fm/gy/la

1966. október 14.

pénteken este került sor a kaposvári csiky gergely színházban az idei évadnyitó előadásra. lehár: luxemburg grófja című operettjét mutatták be sándor jános rendezésében./mti/

.-.

bb. 72. fiatal koreográfusok estjével kezdte az évadot a pécsi balettegyüttes

vid j/fm/gy/la

1966. október 14.

MDK.

Zsigár István

Kiállitási hiradás

Szocialista Müvészetért 1966 nov.

MDK

Zsignár István

Pécsi házak, rk.

T.V.K., rk.

II. Miskolci oros. grafikai biennale

Herman O. Mus.

Zsignár István

MDK

Udvar, rézkarc 10x17

Sajópart, rézkarc 12x18

I.Észak-Magyarorsz.Ter.Képzőm.Kiáll.1965.
Salgótarján stb.

Zsignár István

MDK

Udvar, repr.

I. Észak-Magyarorsz.Ter.Képzőm.Kiáll. 1965.
Salgótarján stb.

Zsignár István

MDK

Úttörőavatás, olf.

Mücsarnok 1961 Boldog gyermekévek kiáll.

Zsignár István

"Csendélet" /repr/

Rajztanitás 1963. IV. 11.1.

ZSIGNÁR ISTVÁN

festőművész. Művészkör kiállítása a miskolci Szőnyi-teremben.

ÉSZAKMAGYARORSZÁG, 1971. szept. 9.

ZSIGNÁR ISTVÁN

festőművész. Művei kiállítva a miskolci Szőnyi-teremben.

ÉSZAKMAGYARORSZÁG, 1971. szept. 7.

Zsigmár István

Kiállítását (Miskolc) jelzi a kiállítási naptár.

Műgyűjtő, 1971. 2. sz.

Zsigmár István

zajta a 4. oldalon

„Mistolci házak"

Évakmagyarország 1970 október 7

Zsignár István festő

Kiállítását tervezik

Tokajban

Észak magyarország 1970 december 30

4. old.

Zrínyi István

Tájképei szerepelnek az
I. Miskolci Téli Tárlaton

Északmagyarország 1970 december 13
4. old.

Zsignár István, 1976

— UTIKÉPEK címmel nyílt meg hétfőn Miskolcon Zsignár István festőművész kiállítása.

— Hír

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. nov. 4, 8.

Zsignár István

festőművész. Kiállítása nyílt a miskolci Szőnyi-teremben.

Északmagyarország - Miskolc - 1971. szept 8.

ZSIGNÁR ISTVÁN

Festőművész. Művei kiállítva a megyei művelődési központban.

Évszakmagyarország, 1971. okt. 1.

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRSZOLGÁLAT BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

Zsignár István

ÉSZAKMAGYARORSZÁG
Miskolc

1971 SEP 3

ZSIGNÁR ISTVÁN TÁRLATA

Ma délután öt órakor nyitják meg Tok Miklós, a Miskolci városi Tanács elnökhelyettese a Szönyi István-teremben (Miskolc, Széchenyi u. 21—23.) Zsignár István festőművész harminchárom művet bemutató tárlatát.

1971

Szerdán érkezett meg Miskolcra, illetve a lyukóvölgyi szállásheljére a bolgár ökölvívó válogatott

ZSIGNÁR ISTVÁN

Festőművész. Művei kiállítva a megyeszéki művelődési házban.

Északmagyarország. 1971. szept. 30.

Zsigmár István

Cementpor, olaj, 60×122 cm

Miskolci Téli Tárlat, 1977.

ZSIGNÁR ISTVÁN

Festőművész. művei kiállítva a megyei művelődési központban.

Kiállítás.

Északmagyarország, 1971. szept. 28.

Zsigmár István festő

A tokaji pártházban

Kiállítása nyílt

Eszalmapparaszág 1971 II. 11

Zsignár István

Sopron udvar

Rajzot
Miskolci Galéria

Zsigmár János

Zapta a 7. oldalon

Érzelmegyarország 1970 augusztus 9

1982.III.4. 4,25 N.

1021

Jó reggelt!

- Egy kiállitás képei Miskolcon. Juhász Péter ajánl érdekes, kellems programot a borsodi nagyvárosban élőknek, az ott tartózkodóknak.

- A tenger, a Balaton, a Holt-Tisza és a borsodi táj szelidebb arculata néz vissza ránk Zsignár István olajfestményeiről. A Miskolcon élő és dolgozó müvésztanárnak sokáig szakfeüügyelő ként és tevékenykedett a megyében, délután 5 órakor nyilik kiállitása a városban a Képcsarnok Szőnyi István termében. Zsignár István azok közé a müvészek közé tartozik, akik fenntartás nélkül csodálói a természetnek, annak a környező világ nak, amellyel együtt lélegzik az ember. A tájban nem a drámai feszültséget keresi, inkább a megnyugvást és a szépet. A táj és az ember viszonyában az érzelmi kötődéseket ragadja ki, a forma és a szin harmóniáját keresi, talán ezért van, hogy képeivel szivesen él együtt az ember. Kiállitását minden bizony nyal nagy érdeklődés kiséri majd, hiszen müvészként és tanár ként is sok tisztelője van. Több százra tehető azoknak a fia taloknak a száma, akik mellett a rajzórákon és szakkörökön kötöttek szorosabb barátságot a képzőművészettel. Ezért is kapta meg Borsodban elsőként a Székely Bertalan emlékérmet. A kiállitást egyébként március 18-ig tekinthetik meg az érdek lődők.

Zsigmár István festőművész

A Semmelweis Kórház rendszeresen szervez kiállításokat az erre a célra kialakított társalgóban. Eddig Feledy Gyula, Gohány Kálmán, Pető János és Zsigmár István munkáit láthatták az érdeklődők.

H. i.: Képek a kórházban.
Déli Hírlap, 1980. okt. 1

Zsignár István, festőművész

A Miskolci Galériában tizenöt művész munkái láthatók. A tematikus tárlat Miskolc felszabadulásának évfordulója előtt tiszteleg. – A békés évtizedek hétköznapjairól szól a művek többsége. – Szerepel a tárlaton Zsignár István műve.

M–: A mindennapok a művészetben.
Déli Hírlap, 1984. jún. 20.

Zsignár István

— **Zsignár István festőművész** alkotásaiból nyílt kiállítás hétfőn a miskolci Mini Galériában. A Miskolcon élő és alkotó művész a hatvanas évek elejétől szerepel műveivel a kiállításokon. A természetet, tájakat, városokat ábrázoló olajfestményeivel, akvarelljeivel sikert aratott a hazai és külföldi tárlatokon is, amit több oklevél is bizonyít.

Népszava 1985. VI. 18.

MK SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 387-748, 340-726

1976 NOV 6

ÉSZAKMAGYARORSZÁG

Zsignár István festő-művész

— **Zsignár István** festőművész munkáiból nyílik kiállítás Mezőkövesden, a művelődési központban november 10-én. A kiállítást Borbély László művészettörténész, a Magyar Nemzeti Galéria osztályvezetője nyitja meg.

1021

Zsignár István, Jestő

L.: Galambos Tamás

–: Kiállítások 8.

Esti Hírlap, Bp. 1977. jan. 27.

Zsignár István, festő

L: Reich Károly

–: Ma nyilik

Esti Hirlap, Bp 1977. márc. 3

2.

Zsignár István

Kőhegyi Gyula grafikusművész kiállítása a Ferencvárosi Pincetárlat helyiségében március 2.-ig, Tóth Valéria és Kligl Sándor szobrászművészek kiállítása a Pesterzsébeti Muzeumban március 13.-ig tart nyitva. Kocsis Imre grafikusművész kiállítását a Magyar Nemzeti Galériában március 1.-én, Reich Károly grafikusművész kiállítását a Csók István Galériában március 3.-án, Kisbonthy Jenő festőművész kiállítását az egri Rudnay Gyula Teremben március 3.-án, Zsignár István festőművész kiállítását március 5.-én a nagykanizsai Egry József teremben nyitják meg, -közli a lap a kulturális események c. rovatban.

Élet és Irodalom, Bp. 1977. febr. 26. XXI. évf. 9. sz. 8. lap.

ZSIGNÁR ISTVÁN festő
Golop, 1930

A Főiskolán rajztanári diplomát szerzett 1954-ben, s mint művész-pedagógus tevékenykedik Miskolcon. 1958 óta vesz részt a helyi és országos kiállításokon; önálló anyaggal 1966-ban és 1971-ben mutatkozott be a miskolci Szőnyi István Teremben. Képei eljutottak Csehszlovákiába, Lengyelországba és az NDK-ba. - A borsodi tájak expresszív hangvételű festője.

Művés életrajzok 1975

Zsignár István, festőművész-tanár.

A Zrínyi Gimnázium végzős növendekei munkáit bemutatták a Művelődési Házban. — Az iskola négy fél osztályból álló rajztagozatának vezetője Zsignár István művésztanár.

(makai): Rajztagozatra jártak.

Déli Hírlap (Miskolc), 1976. máj. 27.

Zsignár István

Mezőkövesden a művész vezetésével a gimnáziumban működik képzőművész kör

Napjaink, 1976. máj.

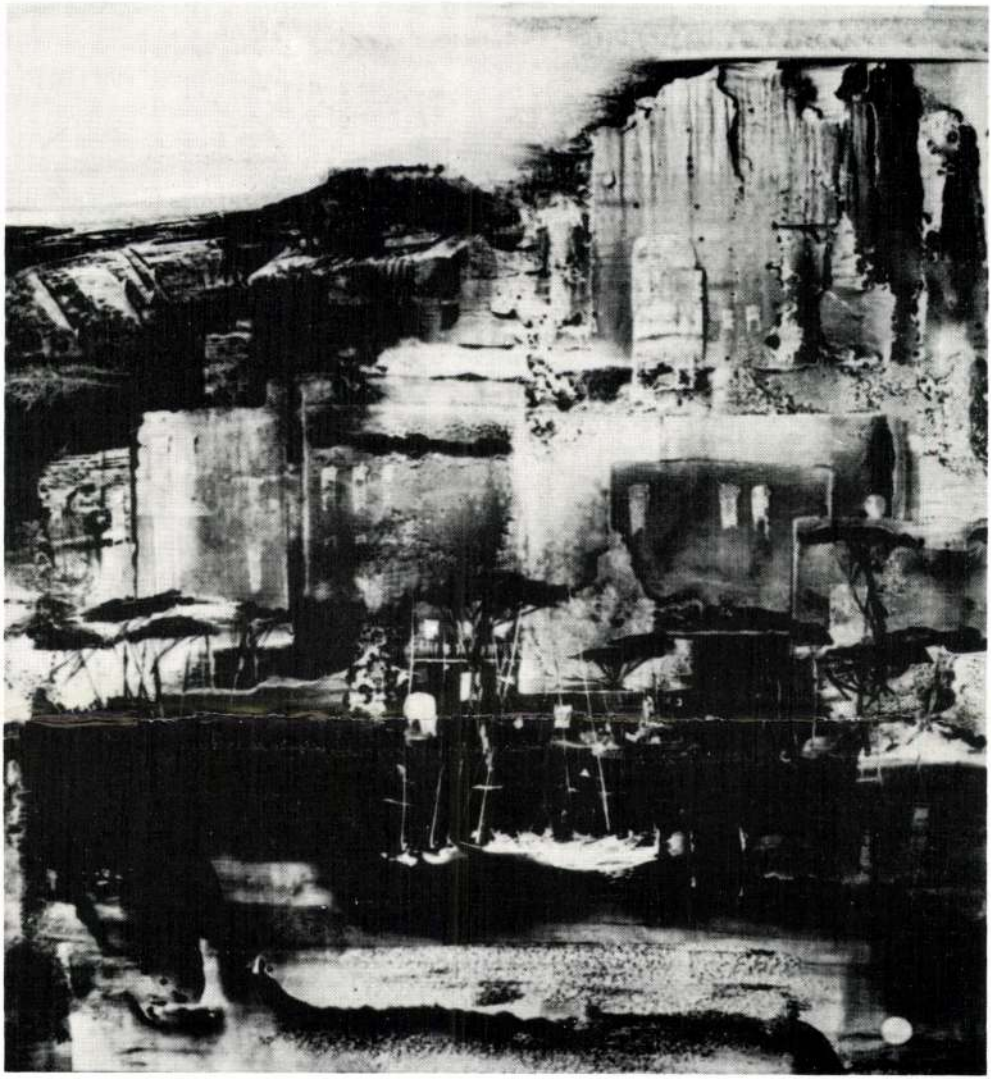

L Siguiente.

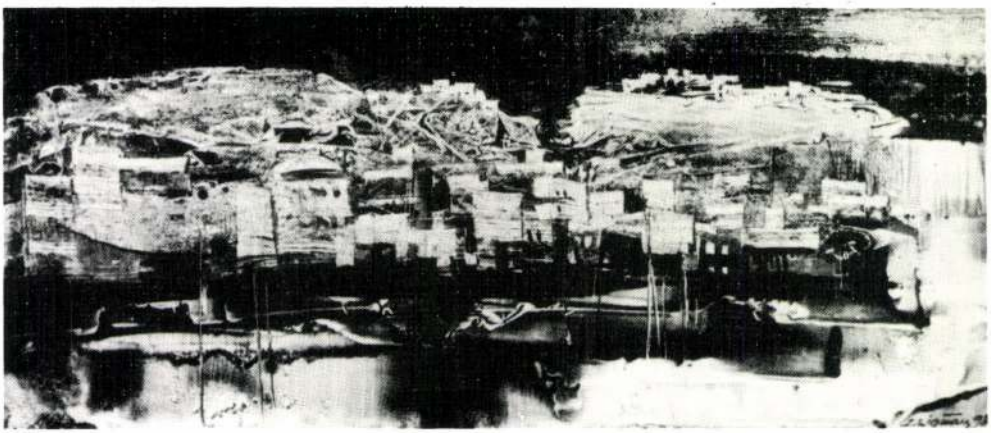

A természet és a festészet feltétel nélküli alázatos tisztelete lehetett indítója és máig is fenntartó ereje Zsignár István művészetének. Képei az adottságaiból táplálkozó és konok következetességgel kialakított formanyelve, amelyet megteremtett magának a világban a szépet kereső énjéből fakadóan, átirt élményeinek tolmácsolására sajátos ízükkel méltán nyernek elismerést bemutatkozásain. A szinte végtelen gazdagságú természet és a szűkebb élettér tudatosan vállalt részleteiből, eseményeiből építkező festészete gazdag színvilágával és expresszív formarendszerével minden alkotásán egy érzékeny, mesterségét jól ismerő emberről ad képet gazdagítva mindenkor a befogadót, artisztikus látványköltészetével.

DR. DOBRIK ISTVÁN

Zsignár István 1959-től él és dolgozik Miskolcon mint művésztanár. 1980-tól fő hivatásának a képzőművészetet vállalta. 1958-tól kiállító művész. Hazai és külföldi tárlatokon vesz részt munkáival. 1964-től tagja a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapjának és az Észak-Magyarországi Területi Szervezetének. Munkáit több ízben díjazták. 1977-ben Székely Bertalan éremmel tüntették ki.

F. k.: Köteles István – GENERALART Dorogi Ny

A KÉPCSARNOK MEGHÍVJA ÖNT

ZSIGNÁR ISTVÁN

FESTŐMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSÁNAK
ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA
1984. NOVEMBER 1-ÉN
CSÜTÖRTÖKÖN DÉLUTÁN 5 ÓRÁRA

MEGNYITJA
DÉR BÉLÁNÉ
EGER VÁROS TANÁCSÁNAK
ELNÖKHELYETTESE

MEGTEKINTHETŐ
1984. NOVEMBER 1–10-IG

RUDNAY GYULA TEREM
EGER
SZÉCHENYI U. 13.

Zsignár István

Uránvános c. alkotásáért a sátoraljaújhelyi városi tanács III. díjjal jutalmazta

Megyei képzőművészeti kiállitás nyilt Sátoraljaujhelyen.
Északmagyarország 1963, okt. 8. 6.1.

Zsigmár István

Csendélet / tept. /

A borsodi képzőművészek kiállí-
tásának anyagából

Északmagyarország 1967. aug. 8. 6. l.

A Miskolci Galéria
tisztelettel meghívja Önt

ZSIGNÁR ISTVÁN

festőművész kiállításának megnyitására
1993. március 22-én,
hétfőn délután 5 órára,
a Miskolci Galériába (Déryné u. 5.)

A kiállítást megnyitja

Dr. DOBRIK ISTVÁN
művészettörténész

Közreműködnek
Dr. SCHULTZ GYÖRGYNÉ (fuvola)
GERGELYNÉ BARNA KATALIN (gordonka)
ZSIGNÁRNÉ NAGY MÁRIA (zongora)

A kiállítás megtekintheto április 10-ig
hétfő kivételével naponta 10-18 óráig

MISKOLC 1
93 III 16
P.TT 126

0010
FORINT

Bárdoli István
Müv.Történeti Könyvtár
Budapest
Uri u.49.
1014

ZSIGNÁR ISTVÁN

festőművész kiállítása

Zsignár István

Pécsi városrészlet egymástól tornyosodó épületeit szedi geometrikus rendbe.

Molnár Vera: A II. Miskolci Országos Grafikai Biennalé
Északmagyarország 1963. nov. 7. 9.1.

Tsignár István

Festő, a miskolci Nőegyetem képzőművészeti körének vezetője

Impressziók az egyetem képzőműv. körének kiállításán

Északmagyarország 1966. jún. 8. 4. l.

Zsigmár István

Munkája Repr.

Ésiakmagyarország 1969 X. 5.

Zsignár István

„Emlékem, 1969" Repr.

Északmagyarország 1970 jan. 4. 7.

Zsignár István

fest.

Kiállítása a Kazincbarnikai művelődési központban.

Kiállítás...

Esiahmagyarország 1970 II. 17. 7.

Zsignár István

Munkája Repr.

Esztergom 1970. I. 18. 6.

Zsignár István

„Táj" Repd

Eszakmagyarország 1969 V 18. 6.

Zsignár István

Munkája Repv

Északmagyarország 1969 febr. 23 7

Zsignár István

Munkája Repr.

Északmagyarország 1969 febr. 16. 6.

Hajédiá já - hoz.

Zsigmár István

Csendélet	tempera	60×80 cm
Miskolci utca	olaj	60×80 "

VI. Északmagyarországi Területi Képzőművészeti Kiállítás. Salgótarján 1970. Kiáll. Szt. Ber.: Kovács Gyula

Zsignár István

Pécsi Házak	rézkarc	23,3 x 15
T. V. K.	"	11,5 x 25,3

II. Miskolci Orsz. Grafikai Biennale. Miskolc 1963.
Herman Ottó Múzeum. Kiáll. Kat. Bev.: Koczogh Ákos

Zsignár István

Munkája Repr.

Északmagyarország 1969 febr. 9. 6.

Zsignó István

„Kikötő" linómetszet repr.

Ésiahmajaosvszág 1968 dec. 24-4.

Zsignár István

Asztó

Kiállítása agilik Szerencsen

Kiállítás...

Északmagyarország 1969 XI. 4. 7.

Zsignár István

Munkája Repd.

Északmagyarország 1968 okt. 20. 7.

Zsigmond István

„Borsodi táj" Repr.

Esti Magyarország 1968 szept. 29. 7.

Zsignár István
fotó

Munkája Repr.

Ékakmagyarország 1969 XI. 7. 4.

Zsigmond István

„Portré" Repr.

Eszakmagyarország, 1969. III. 16.

Zsigmár István

k. tő

kiállítása az ennsi pártházban

Északmagyarország 1970 XII. 4. 7

ZSIGNÁR ISTVÁN

1.) Pécsi hónapok rézkarc 23.3 x 15
2.) T. V. K. —11— 11.5 x 25.3

II. Miskolci országos grafikai biennálé Kat. bev. Koczogh Ákos Miskolc, 1963.

bb 39. zsignár istván festőművész tárlata szerencsen

vid/fm-ju hgy 1021 1969. november 15.

szombaton szerencsen, az egykori rákóczi-várban létesitett művelődési központban megnyilt zsignár istvánnak, a miskolci művésztelep tagjának kiállitása. a fiatal képzőművész első önálló tárlatán tizennégy olajfestmény és tizenegy grafika látható. /mti/

-.-

13.35/ju

-19-

[illegible] szépen megerősödtek a későbben vetett gabonák. a november eleji szárazság miatt ugyanis eléggé nehezen keltek ki a magok, a fejlődés meggyorsitásához pontosan ilyen mértékü enyhülésre volt szükség.

a mezőgazdasági üzemekben idén a tavalyinál átlagosan 20-25 százalékkal nagyobb tömegü termést takaritanak be.a traktorokra nagy szükség van a termés begyüjtésénél, ezért sokfelé elmaradtak az időszerü őszi mélyszántással. a munka pótlására most lehetőség kinálkozik, amivel élnek is a mezőgazdasági üzemekben. valamivel nehezebb a helyzet a tiszántuli vidékeken, ahol a kivánatos 30 centis mélységig még nem mindenhol ázott át a talaj és ezért a szántással eléggé nehezen boldogulnak./mti/

-.-

13.52/um

o

NÁ 15.10 Ané

Zsille Györö

lapja szerepel a „Fiatal
március" c. albumban

— Naplé —

Magyar Nemzet
1969 márc 15

Zsille Gyözö, [festö]

L: Éh Sándor

Székely A: Az „öthenes évek" művészetéhez 23-38

Mozgó Világ, Bp. 1984. márc. X/3

M.D.K.

Zsille Győző

1919-ből linoleum metszet.

Népszava 1959. márc.21.6.old. 68.szám.

Zsille győző

Szines linometszettel nézepel a VIII. magyar tajrőművészeti kiállításon

Vigilia. 1960, 5 sz., 313 old.

ZSILLE György

N. N. Ifjú képzőművészek kiállítása

Művelt Nép, 1955. II. évf. 13. sz. március 27, 4. old.

Zsille Győző
Illegális szeminárium, olaj

II. Magy. képzőműv. kiáll. Műcs. 1951. nov.
9 l.

Zsille Győző festőművész
Illegális tanulókör
Végvári: A II. Magyar Képzőművészeti Kiállitás
Szabad Nép, 1951, november 4. 9 l.

.

os Bizottságá - .....nak

H e l y b e n.

tya-utca 17.sz.ház hátsó részének le-

los Bástya maradványainak megóvása

a Bizottság képviselő-

kiküldeni sziveskedjék.-

l.-én d.e. 10 orakor tartjuk meg.-

Budapest székesfőváros IV. ker. elöljáró

A IV.ker.elöljáró

MDK

Zsille Győző

Ebédszünet, of.

Képzőművészetünk a felszabadulás után. MNG
1960. 22 l.

Zsille György.

A II. Magyar Képzőművészeti Kiállításon szerepelt „Illegális szeminárium" c. képe. (említve.)

Magyar Nemzet, 1951. Dec. 1.

Zsille Győző.

A II. Magyar Képzőművészeti Kiállításon „Illegális tanulókör" c. festménye szerepelt. (említve.)

Szabad Nép, 1951. Nov. 4.

M.D.K.

Ysille Győrő
grafikus

Ember és cápa

Élet és Irodalom, 1966. okt. 15. 2 lap

MDK

Zsille Győző

Ősz, szin.linó

Dolgozó emberek között kiáll. Ernst Muz.

1964. máj.

Zsille Győző

MDK

Halas csendélet, szines lino

Műcsarnok 1960.VIII.Magy. Képzőm. Kiáll.

Zsille Gyögy

Ember vaddisznóval (repr.)

Valóság IX. (1966) 6. sz. 94. l.

Zsille Győző, festő

75) A felszabadulás után készült tanácsköztársasági vonatkozású munve.
„1919" Papír, linometszet, 29.8+36.8 cm
Lsz. 59.61. (4) oldt

Gerelyes Ede: A Legújabbkori ~~xxxxxx~~ Történeiti Múzeum tanácsköztársasági gyüjteménye. 131.o.

Legújabbkori~~xxxx~~ Tört.Múz.Évkönyve.II.évf.1960.Bpest 1961.Franklin Nyomda.Bp.

Zsille Györö (szül. 1926.)

Ebédszünet. o.v. 37 x 50 cm.

J.n. a művész tul.

Mezőgazdaság a Nyíregyházi Ebéd-
a kat. bev. Matolai János.
Bp. 1959

25.

Isille Győző festő

Reps: Schymász (Hollsajz)

1966. ápr. 9. Élet és isodalom

MDK

Zsille Győző

Halas csendélet, sz.lino

VIII. M.Képzőműv. Kiáll. Wien. 1960. ápr.

Isille Gyözö-
grafikus

M.D.K.

„Könyves csendélet"

Élet és Irodalom, 1965. ápr. 10 – 13 lap

MDK

Zsille Győző

„Illegális szeminárium" c. képe szerepel a II. Magyar Képző műnészeti Kiállitáson.

Hoznáth Márton: Megjegyzések a képzőműnészeti vitához. Bp. 1952. 33.o.

MDK

Zsille Győző festő

M.Abonyi A: Fiatal képzőm. kiáll. Népszava, 1945. máj. 31. 6.l.

ZSILLE

festőművész, részt vett a Képzőművészeti Főiskola ifjuságának munkaverseny-kiállitásán.

Rabinovszky Máriusz: Budapesti kiállitások - A Képzőművészeti Főiskola ifjuságának munkaverseny-kiállitása. - Magyar Müvészet. 1949. 16. évf. 1. sz. 38. l.

Fénykép

Magyar Foto: FA 1025/13 Hegedűsné

Zsille Győző: Illegális szeminárium

Olaj

1951. X. 25.

Neg. van

Zsille Győző MDK

Juhász, olf.

Mücsarnok 1952 Tavaszi Tárlat

Zsille Győző

Dolgozott a kecskeméti műövcsztelepen.

Losonci Miklós: A kecskeméti műövcsztelepről; Műgyűjtő (1972/4. sz.

Zsille Gyöngyi

Euler és Waldstein III. rész.

Zsille Gyöngyi

Zsille Győző

Ember és raddisznó
repr.

Zsille Győző

Zsille Gyöző

Ember és cápa III. repr.

Zsille Gyöző

Zsille Gyula

Tollrajz I–XVI.

12 x 9 cm

Zsille Gyula

Zsille Győző

Halas csendélet sines lino 30x20
Nagymaros lidegtű 18x23

Zsille Győző

Zsille Győző

Présházak sines lino 20x28

Kaktuszok —"— 30x22

Zsille Győző

Zsille Győző

Dinnyés csendélet vinos lino 22x30
Szekfűs —"— —"— 24x20

Zsille Győző

Zsille Gyöző

A horda olaj 80 x 175

Könyves csendélet olaj 25 x 20

Zsille Gyöző

Zsille Gyöző

Dámtrófea olaj 100×80

Szarvas agancs —"— 100×80

Zsille Gyöző

Zsille Győző

Zuhanás olaj 100x37

Kék önarckép —"— 60x80

Zsille Győző

Zsille Győző

Ember és raddisnó olaj 125x80

Fal —"— 80x100

Zsille Győző

Zsille Gyöző

Ember és vadállat I. olaj 125×80

—"— —"— II. —"— 125×80

Zsille Gyöző

Zsille Győző

Eluber és cápa II. olaj 125x80

—"— —"— III. —"— 125x80

Zsille Győző

Zsille Győrő

Kaktuszok olaj 65 x 47

Ember és cápa I. olaj 125 x 80

Zsille Győrő

Zsille György

Hegyaljai falu olaj 70×90

Alföldi táj — " — 80×100

Zsille György

Zsille Gyula

Interieur olaj 60x40

Nagymarosi lent — " — 36x70

Zsille Gyula

ZSILLE GYŐZŐ/

1.) Sansevireia szines linómetszet 25 x 17

2.) Táj rézkarc 20 x 30

II. Miskolci országos grafikai biennálé Kat. bev. Koczogh Ákos Miskolc, 1963.

Zsille Győző MDK

Könyves csendélet, szines linóleumnyomtetszet

Műcsarnok 1965. X. Magy. Képzőm. Kiáll.

Zsille Győző

MDK

szép erőteljes rajzai.

Oelmacher Anna: A "Magyarországi Ellenforradalom" kiállitás képzőművészeti anyagáról.
MAGYARORSZÁG 1957. aug. 28.

Zsille Győző: MDK

A felszabadulás után készült tanácsköztársasági vonatkozású alkotások:

"1919" Papir, linometszet.

GERELYES EDE: A LEGUJABBKORI TÖRTÉNETI MUZEUM TANÁCSKÖZTÁRSASÁGI GYŰJTEMÉNYE. LEGUJABBKORI TÖRTÉNETI MUZEUM ÉVKÖNYVE II.Bp.1961. 131-178.l.

143.l.

M.D.K.

... gozó
grafikus

Részt vett a kiállításon

Oelemacher Anna: Dolgozó emberek között
Művészet, 1964. augusztus - 42 lap.

Zsilka György

Grafikája szerepel a
„Fiatal művészek" c. albumban

Magyar Nemzet 1969 III. 15

Zsille győző

grafikája szerepel a
„Fiatal hárcius" c. albumban

N.N.: Fiatal hárcius

Esti Hírlap 1969 III. 13

Csignár István

Daru olaj 50 x 125

V. Észak-Magyarországi Területi Képző-
művészeti Kiállítás Salgótarján 1969

Zsigmár István

Kiállítása nyílt

Kiállítás.

Eszakmagyarország, Kistek 1970. feb. 17.

Zsignár István, festő

MDK

kiállítása nyílt meg
herencsen.

— : Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1969 nov. 16.

Zsigmár István

Szerepel az alábbi tárlaton

Farkas András: A érzelmegyarosúgi képzőművészet ötödik kiállításáról

Heves megyei Nézőjség 1969 IV. 20.

Zsigmár István

Képcsarnok rendezésében tárlata 1966-ban.

/benedek/ Miskolci tárlatokon
Északmagyarország 1966. dec. 6. 2.l.

MDK

Zsignár István

Borsodi táj I., rk.

4. miskolci o. graf. biennale 1967.
miskolci Gal.

Zsignai István

122. Éva. pitevréla, 35 x 27

Ének Mo-i képz.mův. kiáll 1966.
kat. bev. Arndi Nóra 1966 Bp.

Zsignár István

111. Udvar, rézkarc, 10 × 17 cm.

112. Sajópart, " , 12 × 18 "

Reprod.: Udvar

Ébak Nagyvány Területi képzőművészeti kiállítás. 1965 Bp.
Kat. bev. Aradi Nóra

MDK

Zsignár István

Pécsi utca, o.

3. Észak-magyarországi területi képzőm. kiáll.
1967. Salgótarján, Eger, Miskolc, Sátoraljaujhely

MDK

Zsigmár István

Udvar, rk.

3. Miskolci O. Grafikai Biennale,
Nemz.Szinház 1965.

MDK

Zsignár István

Este, sz.kr.

9. miskolci o. képzőm. kiáll. 1966.

Zsignár István

Csendélet, rajzai, akvarelljei a VI. miskolci országos kiállításon.

Hajdu Béla: A VI Miskolci Országos Képzőmüvészeti Kiállitás

Északmagyarország 1960. dec. 22. 4.1

MDK

Zsignár István

Martintelepi táj, rk.

Sajópart, rk.

Balatoni nyári tárlat 1964
Keszthely, Tihany, Veszprém

MDK

Zsignár István

Martintelepi táj, rk.

Sajópart, rk.

Balatoni nyári tárlat 1964.

Keszthely, Tihany, Veszprém

MAGYAR HÍRLAP
SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

ÉSZAKMAGYARORSZÁG

AUG 91

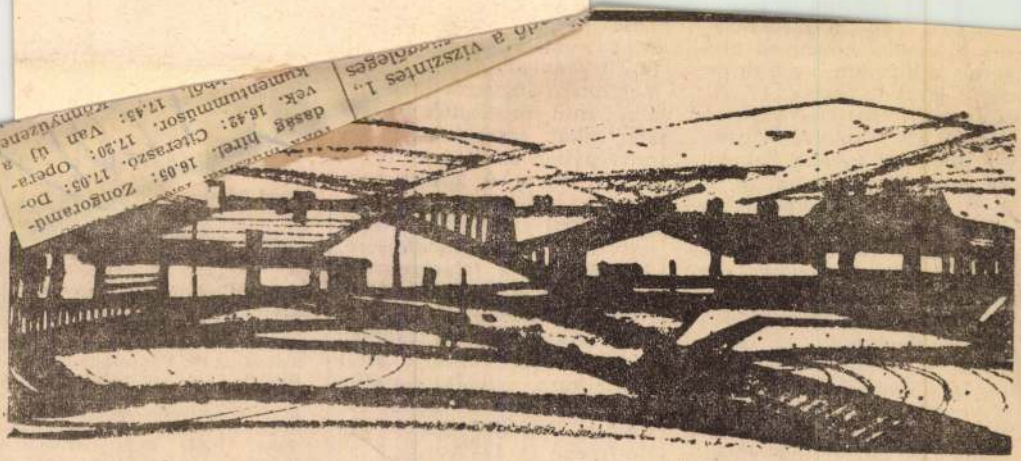

(Zsignár János rajza.)

Lemezes csapú bogárnemzetség. Lárvái a növények gyökereit, a kifejlett bogarak pedig a leveleit rágják. 17. Állatot tanít. 20. Helyhatározó ragpár. 22. A bikavér városa. 23. Nem tud tovább haladni. 26. Szolmizációs hang. 28. A. B. 31. Igen káros szipókás rovarok. A legveszedelmesebbek a filoxéria és a vértetű. 33. Takarékpénztárunk, röv. 37. Hűsít. 40. E. L. O. 41. Az óra mondja. 43. Szombathely labdarúgó-csapata. 45. Messzebb, el. 47. A helyiségben. 49. Lila virágú, örökzöld, pici cserje. 51. Szolmizációs hang. 53. Tantál vegyjele. 55. Madár és emelő (névelővel). 56. ...méter (csillagászati óra). 59. Gárdonyi népszín-

Bekü
27., 73.
14., 15
megfej
hibátla
könyv
rejtvér
letőleg
teszün
múlt heti számban közölt rejtvény helyes megfejtése: *A tiszta szesz felszínre tör, kiválik; S a rothadó elem seprőbe mállik.*

Könyvet nyertek: *Jászay László* Abaújszántó, MGI Technikum, *Hudák Katalin*, Miskolc, József Attila u. 17., *Kalász Rudolf*, Miskolc, I., Hoffmann O. 12/2.

A könyveket postán küldjük el.

ok-
ek-
.35:
ne-
kari muzsika. 22.50: Jelenet. 23.13: Operettrészletek. 0.10: Tánczene.

Petőfi rádió. 8.05: Nótacsokor. 8.50: Miniatűrök. 9.00: Gyermekrádió. 10.00: Zenés műsor üdülőknek. 12.00: Bogáncs. I. 12.14: Nóták. 12.30: Fúvósmuzsika. 13.03: Riport. 13.20: Operafinálék. 14.00: Kettőtől hatig. 18.10: Hangjáték. 19.15: Lányveke és slágerek. I. 20.25: Új könyvek. 20.28: Rádiójáték. 21.34: Beethoven-művek. 22.20: A velencei üveg. 22.40: Kamarazene. 23.15: A hét előadóművészei. 23.50: Fauré: Mise.

ZSIGOVICS IVÁN 1067 Budapest, Csengery u. 86.

1958-ban születtem, Budapesten.
1977-ben érettségiztem a Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola GRAFIKA szakán. (Szakmai tanáraim: Gunda Antal, Zala Tibor és Pásztor Gábor voltak.)
1977–1978-ig a Pénzjegynyomda Tervező osztályán dolgoztam és folytattam grafikai stúdiumokat (Nagy Zoltán és Vagyóczky Károly irányításával.)
1978–1984-ig a Képzőművészeti Főiskola hallgatója voltam. A sokszorosító Képgrafikai szakon Rozanits Tibor és Kocsis Imre voltak a mestereim.
Az egyéb festészeti technikákat Dénes Jenőtől tanultam meg. (Nagyon sokat tanultam még Kéri Imrétől és Korga Györgytől is.)
1984 óta tagja vagyok a Magyar Köztársaság Művészeti Alapjának.

I was born in 1958 in Budapest.
I graduated from graphic course of the Training School for Fine and Industrial Arts in 1977. (My masters were: Antal Gunda, Tibor Zala and Gábor Pásztor).
Between 1977 and 1978 I worked at the Designing Department of the Banknote Printshop and also carried on my graphic studies (with the guuidence of Zoltán Nagy and Károly Vagyóczky):
Between 1978 and 1984 I studied at the College of Fine Arts at the duplicating graphic course, my masters were Tibor Rozanits and Imre Kocsis):
I learnt the other painting techniques from Jenő Dénes. (I learnt a great deal from Imre Kéri and György Korga as well.)
Since 1984 I'm a member of the National Foundation of Fine Arts.

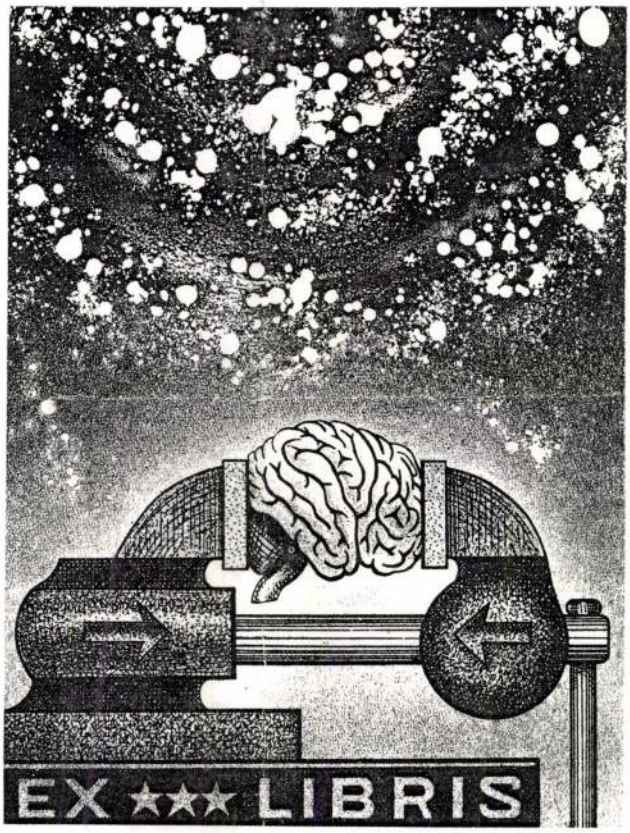

Szabadúszó grafikusként dolgozom. A képgrafika mellett, (rézkarcok) alkalmazott grafikai feladatokat is szívesen vállalok.
1987-ben Amerikai Retus „kiképzésben" részesültem. (fekete-fehér, valamint színes is.) Ennek technikai elemeit és lehetőségeit szívesen építem be a saját művészi világom megjelenítésénél.
1977 óta több csoportos kiállításon szerepeltem munkáimmal:

Műcsarnok 1977, Szentendre 1979, 1981, 1983, 1989.
Worms (NSZK) 1981, Ketsch (NSZK) 1986, Mannheim (NSZK) 1986
Miskolc 1988, Debrecen 1988, Budapest (Móra Kiadó Galériája 1987, 1988.)
Önálló kiállításom Körmenden, 1987-ben volt.
1985 óta a Móra Kiadónál illusztrációim jelentek meg.

I work as a free-lance graphic artist. Beside the picture (graphics (engravings), I am glad to work on applied graphic tasks.
In 1987 I received an American Retouching „training" (black and white, and coloured). I often build the technical elements and possibilities of the above into my own artistic world.
Since 1977 I have displayed my works at several joint exhibitions.

ZSIGOVICS Iván

Zsigó László

Mészöly András: Borsodi SGT- és Balátagyár. Vezet ő terező Mészöly András, építészek: Mészöly András, Farkas D[illegible]ssőné, Virág József, Mészáros Géza, statikusok Szolay László, Solmecsi Józsefné, Caramsegi Károly, Szilágyi Miklós, területrendezés Zsigó László. - Ie,ortetés.

Nagy.Ép.ip. 1971.11-12.sz. 685-690.l.

mdk

Zsilka József

1837 - 1839 - ben

szücsédmester

Horváth Zoltán: Egy Mezőváros Létes Spara

Nagykőrös 1943, 100. l

mdk

ifj Zsilka József

1853-1854

szűcsechmester

Horváth Loltán: Egy Mezővaros Céhes Sparta
Nagykőrös 1943, 100. l

M.D.K.

Zsilla Vilmos főmérnök

1877-ben a pécsi Városstemplomon ujabb tatarozást végeznek. A munkálatokat Lechner Gyula városi tanácsnokkal együtt Zsilla főmérnök bezeti.

Gosztonyi Gyula: A Városstemplom épitéstörténete. Pécs. 10. l.

M.D.K.

Zsilla Vilmos, főmérnök

vezeti Lechner Gyula városi tanácsossal együtt a pécsi Városi templom 1877-ben végrehajtott tatarozási munkáit.

Gosztonyi Gyula: A várostemplom épitéstörténete. Pécs müemlékei. Pécs, /1942/. 10.old.

Pozsony. 1794. Zsillak György Károly
Kőművesmester

Pressburger Zeitung
1794, 13. März

MDK

Zsille Győző, festő
Képzőm. Főisk.

113. Gőzkalapács.

Nagy. Ifj.Képzőm.Kiáll. /VIT/
Föv. Képtár. 1949 aug.16.-szept.le. Kat.

MDK.

Zsille Győző festő Képzőműv. Főisk.Műv.

A VIT.alkalmából a magyar ifjuság képzőművészetének bemutatása a Főv. Képtár termeiben.

F.A.E.: "Haladó fiatal képzőművészek",cimü cikke Szabad Nép,1949. augusztus 18.sz. 6.l.

Isille György
Grafikus

M.D.Y

„Vadász"

Élet és Irodalom, 1966. apr. 16 - 3 lap

MDK

Zsille Győző

"Önkritika", olaj

M. O. Képzőművv. Főisk. MEFESZ körének kiáll. 1949. febr.

Zsille Gyöző

Szabad Művészet

1948. 268. l

FEJÉR VÁRMEGYE ALISPÁNJÁTÓL.

Szám: 15.382 /1935.

Műemlékek Ors

.Utalva 131/1931.sz
foglaltakra értesitem, hogy a Csa
templom rom fenntarrási munkálata
A község 1935.évi költségvetése 7
hagyatott jóvá.

Ezidőszerint - sajno
fedezet rendelkezésre.

Székesfehérvár, 1935.

Zsille Győző

festő

Horváth Megjegyz.

33. l.

I an mich gerichteten

L. v. C. d. M.

~~die~~ folgende auf die

~~welche~~

Zugelben (Euer Hw. ~~bekommt~~

und unserem Brief

wegen selbst bekommte

~~[illegible]~~) Angelegenheit

bezügliche

Zsille Gyözö

Szabad Művészet

1957. 12. sz. 539. l.

m. kir. kormánytanácsos,
a m.kir.Kúria sh.főigazgatója.

igos Bizottságának

Budapesten.

Lukács György: Emlékbeszéd Zsilinszky Mihály államtitkár felett.
Bpst 1935. 8.r.

Zsilinszky Mihály

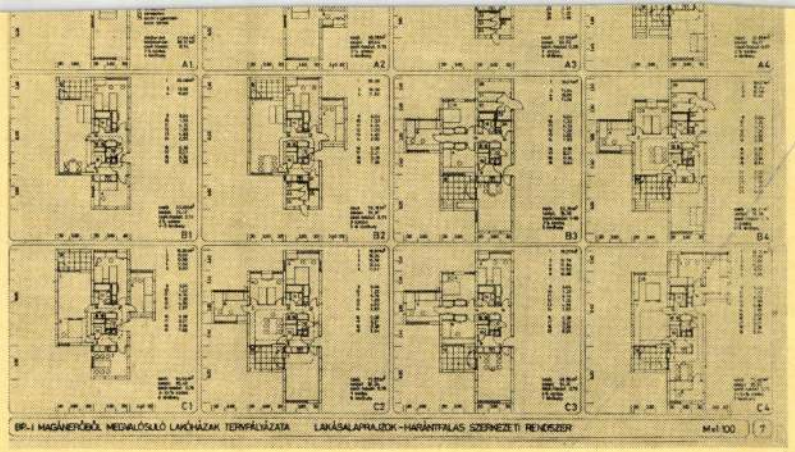

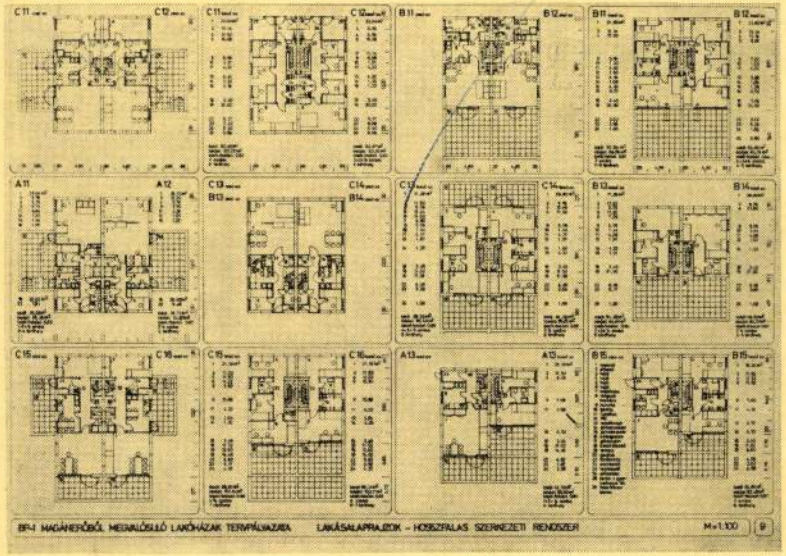

céljából.

A hosszfalas rendszerben tervezett egy-, illetve kétszintes lakások elvükben a klasszikus kétszintes lakásformát követik, az alapvető funkcionális igényeket kisebb hibákkal teljesítik.

Az épületek gépkocsival való megközelítése, a szervizforgalom megoldása elfogadható, de a parkolócsápok köré telepített garázscsoportok előnytelen tömbbelsőket eredményeznek. A tervezett épületek konfigurációja tördelt, ennek ellenére nem nyújt kedvező összhatást.

A lejtős terepen javasolt építményforma önmagában a hasonló jellegű területek beépítését lehetővé teszi, de a konkrét javasolt beépítés nem alkalmazkodik a terephez.

A műleírásban külön foglalkoznak az épület különböző lejtésű területeken való alkalmazásával, amit külön vázlatokkal is igazolnak.

Közös helyiségeket az épület két végén, részben terepbe rejtetten adták meg, a gépkocsitárolókkal együtt. Szeméttárolást épületen kívül tervezték.

A Mártonhegyi—Mártonlaki út csatlakozásánál javasolt színpad, illetve sportterület részben a területfelhasználás, részben a terepadottságok miatt nem realizálható.

A pályamű alapvető értéke, hogy az adott technológia kötöttségeinek figyelembevételével is tudott változatosabb, újszerű alaprajzi rendszert és épületformát létrehozni. Kár, hogy a lakásvariációk túlzott nagy száma miatt azok egy része kiforratlan, ami a választott rendszer igazolását már nem szolgálja."

III. díjban részesített 10. bírálati sorszámú pályamű

Szerzői: Zsilinszky Gyula
Szücs István

„A sík és a lejtős terep tömb-telkeit különféle módon csatlakoztatható kétfogatú épülettípussal építik be a tervezők. A lakásvariációkat különféle szekciótervekkel biztosítják.

A hagyományos egyedi telkes beépítésnél a feladatot mindkét helyszínrajz vonatkozásában tévesen értelmezték. Az adott telekosztást ugyanis nem vették figyelembe, a helyszínre tervezett épületekkel a megkívánt lakásférőhelyszám variációkat nem biztosították.

A lakásalaprajzok tervezésénél a vizesblokk lakáson belüli elhelyezését alapul véve, 5-féle alaprajzi rendszert dolgoznak ki, és erre építve, a műleírásban számos alaprajzi változatot mutatnak be. Az a törekvés, hogy a vizesblokkok vonatkozásában igyekszenek lerögzíteni a lakások fix elemeit, míg a változó-elemeket flexibilisen kezelik, jó és hasznosítható gondolat. A vizeshelyiségek tervezett fix elhelyezése mellett jól funkcionáló lakásokat tudtak kialakítani. Ebből eredő egyedüli hiányosság a variáció — főleg nagyobb — lakásainál fedezhető fel (tördelt vonalvezetésű közlekedőrendszer).

Alaprajzilag jól választják el az alapvető (nappali-háló) funkciókat. A konyha-étkező, illetve étkező-nappali kapcsolat megoldott. A lakások nagy részében az étkező-nappali térbeli kapcsolata is biztosítható. A nappalival összenyitott étkezőkonyha variációknál a konyha esetenkénti lezárását biztosítani kell. A hálóhelyiségeket jól szervezetten a fürdőszoba mellé csoportosítják. A lakások kialakításánál a differenciált igények kielégítését veszik figyelembe. A pályamű előnye, hogy a bemutatott lakásokon túl további igények kielégítésére is alkalmas."

„Budapesti, magánerőből megvalósuló egyedi és telepszerű többgyűjtős lakóházak" tervpályázata, 1978.

ZSILINSZKY GYULA

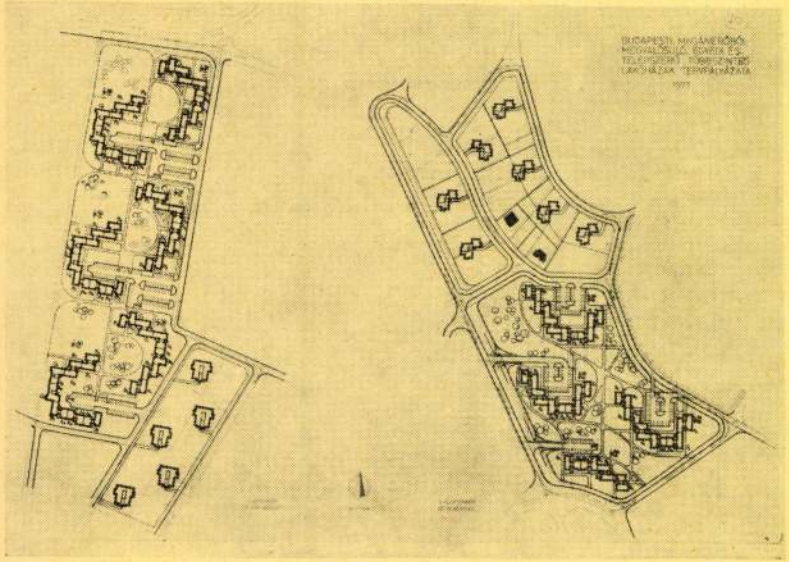

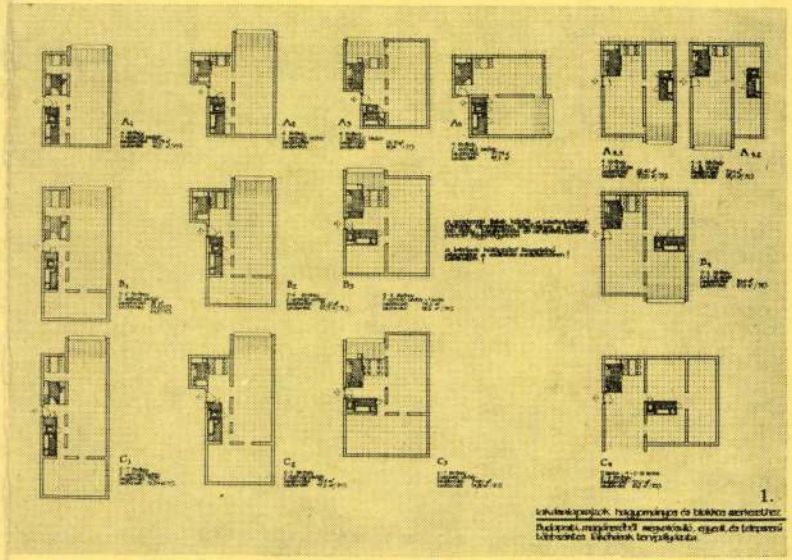

1.

ZSILINSZKY Gyula festő, építész

5. 68.p.

Új Művr. 1993

Komonen, Markku 1564
Komor András 1905
Komor Marcell 1181, 1198
Komor Vilma 231, 1176, 1567
Kondics József 432
Kondor Béla 2058
Kondor Lajos 2059
Konečný, Dušan 1576, 2286
Konfár Gyula 1996
Konok Tamás 2060
Kontha Sándor 327, 437, 133
Kónya Gyula 1680
de Kooning, Willem 2061
Koós Iván 1742
Koós Judit 157, 384, 485, 1
Kopacz Márta 2062
Koppány Tibor 433, 663, 687
Korányi G. Tamás 328

3660.
Zsilinszky Gyula
Családi házak / [... írta Zsilinszky Gyula] ; [a Hasznos tudnivalókat írta Timon Kálmán] ; [rajz. Sólymos Sándor, Szabó Gábor, Zsilinszky Gyula]. – 6. átd. kiad. – Bp. : ÉTK, 1986. – 282 p. : ill. ; 29 cm. – (A magánlakásépítés ajánlott tervei, ISSN 0236–5898)
ISBN 963 512 853 3* fűzött : 100,- Ft
728.3.01/.05

Zsile Győző, grafikus

A Békés megyei tárlatom sikere volt.

(nóti): Ami tetszett — megvették 2

ESTI HIRLAP Gy. 1964. szept. 23.

MDK.

Zsile Győző

Müveinek értékesitéséről adatok

Esti Hirlap 1964 szept.23.lap -

Zsigó László -
Pál Balázs - Zilahy István

részt vett a Szentendrei Szabadtéri Néprajzi Muzeum tervpályázatán 1967.
4.000 Ft. díjban részesül

Magyar Építőművészet 1968. 5.sz. 12-17.l.

Zsigó László

Fülöp Imre: Házgyárak. - Statikusok: dr. Bosri Béla, Dunai Árpádné, Farkas Endréné, Gallyas László, Nagy Perge Zoltán, Pikler Éva. - Épületgépészet: Katona Lajos, Kadosa Gyuláné, Skublics Viktor, Valló Béla. Közmű: Kopcsay Gábor, Zsigó László.

Magyar Ép.müv. 1971.4.sz. 25-29. l.

Zsigri...

A sűret (rajz)

(repr.)

Magyarországi parasztrajzolók műveiből. (A budapesti Néprajzi Múzeum gyűjtése alapján.)

Új Irás VI. évf. 1966. szept., 9. sz. Mümelléklet 1. oldal.

Zsigri Manci

Rajz (repr.)

Magyarországi parasztrajzolók műveiből. (A budapesti Néprajzi Múzeum gyűjtése alapján.)
Új Irás VI. évf., 1966. szept., 9. sz.
Műmelléklet, 4. oldal.

„Zsigri Mancika
Galgamácsa ... 82". (?)

A sűret (rejsz)
(repr.)

Moldován Domokos: Parasztrajzok + parasztrajzolók Magyarországon.
Új Inés VI. évf. 1966. szept., 9. sz. 44. l.

Zsigri Manci

Rajz (repr.)

Magyarországi parasztrajzolók műveiből. (A budapesti Néprajzi Múzeum gyűjtése alapján.)

Új Irás VI. évf. 1966. szept., 9. sz.
Műmelléklet, 4. oldal.

Zsigri Manci,rajzoló

Parasztrajzoló.Gyönyei Sándor és Ács Lipót sok parasz
rajzot gyüjtött a Népr.Mú z.számára. Jelzett rajzok
vannak tőle is. A legtöbb rajz Galgamácsáról és Ocsény
ből származik. 193.old.25.jegyz

Sz.Muraközi Ágota: A magyar parasztfestők és a nép-
művészet viszonya 181.old

A Nyiregyházi Jósa András Múzeum Évkönyve.XI.1968.
Bpest.1969

M.D.K.

Zsihala Bálint, fazekas

nevét az egri adóösszeírások
1775-90. között, majd 1800-ban
említik.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 426. old.

ZSIHALA Bálint fazekas. Az egri városi adóösszeírások 1775-9o között, majd 1800-ban említik.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

M.D.K.

Zsilinska István, ács

neve az ceri adóösszeírás-
sorban 1786-90, majd 1814-
1834. között fordul elő.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 426. old.

ZSIHALA István ács, az egri városi adóösszeírásokban 1780-90-ben, majd 1814-34 között szerepel.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

M.D.K.

Zsilovits Ferenc, cseri asztalos

nevét a városi adóösszeírások 1824-45. között említik.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Percsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 426. old.

ZSIHOVITS Ferenc egri asztalos. A városi adó-összeirásokban 1824-45 között találkozunk nevével.

A Heves megyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

Zsille Kálmán
festő
1896-1900
Eimisk 1930
90. l.

Zsille Kálma

íparmüve

diszitő fest

l. ideiglenes oktató műve

Budiparrajziskola

1933-34. 25. l.

u. o. 1934-35. 17. l.

u. o. 1935-36. 26. l.

u. o. 1936-37. nincs meg

u. o. 1937-38. bevágva

u. o. 1938-39. 22. l.

u. o. 1939-40. 9. l. 24. l.

(Katonai szolgálatot teljesített.)

u. o. 1940-41. 17. l.

u. o. 1941-42. 16. l.

Zsille Kálmán
festő

l.

Schlosser János
A gyöngyösi Szent
Bertalan templom.
Gyöngyös. 1922.

14. l. 15. l.

18, 19. l.

an
a k
.. Haro

VIII./11-én
roes-
egység
.. rőse.

VIII./11-én 2
.. tott tag

VIII./11-én 4
ha az el
áthajóza
A fenmar
stb.átha

Zsille Kálmán

iparm.

Est, 1928

(1)

Dom. Miklós-tér

178

Zsille Kálmán

festő

l. Medvey 18. l

Zsille Kálmán

Templomfestő

vád

Bevpestikávé.

778. l.

HÍVÓ

AGYAR PÁZMÁNY PÉTER
YEGYETEM

NAK CLVII. ÉVFORDULÓJA ALKALMÁBÓL

ÉLELŐTT 1/4 12 ÓRAKOR

MÉBEN TARTANDÓ

Zsille Kálmán

a lenti templom dekorativ festése Lovász Gyulával együtt 1921.
Wälder Gyula
nőt terve szerint

Schlosser János: A gyöngyösi szent Bertalan templom. Gyöngyös 1922.
14. l. 18. l. 19. l.

Zsille Kálmán

200 k államsegély

Értímisk 1899/1900
39. l.

300 k. államsegély.
Jó eredménnyel végbi-
zonyítványt ugyt.

Értímisk 1900/1901.
23. l.

KAFIKAI LAPOK

KE

ECSLÉSI ADATOKKAL.

ST

NYOMDAI R.-T. NYOMÁSA

Zsille Kálmán

festő

l

Liber Bpnobrai

406, 407,

Zsille Kálmán

irod

Schlosser

GRAFIKA
BERÉNYI MÁTYÁS PÉTER
könyvnyomda, könyvkötészet
és papírkereskedés
TOPOLYA

F.

„Európa" Film Könyv-
„kölcsönző" és Könyv-kiadó R.T.

Budapest

V. Rothermere-u. 12.

Zsille Kálmán, battvai festő.

l.

Bevilser

II. 884. l.

IX. Rákós-u. 10
Szépmüv. Muz. BU

Zsille Kálmán, battvai

festő
könyvdüzeit s
rézben illusztrációit
készítette az alábbi
munkt

Bevilaqua Borsody Béla:

A magyar serfőzés
története.
I-II. k. Bp. 1931.

Zsille Kálmán, [ ]

L: Kós Károly

Balázs Balázs: Hogy működik meg egy regény ötlete (40.-48.
Mozgó Világ, Bp. 1983. aug. IX/8

Képes Pesti Hirlap 1932 LIV aug. 31. 2 o.Rozgonyi

battvai Zsille Kálmán: Kőszeg ostroma 1532-ben.
Festmény.

Fénykép.

M.D.K.

Tsille Kálmán
iparművész

1921 július 15 én fogott a munkához és nemsokára annyira haladt hogy Tury Gyula már október-ben be is fejezhette a reá bízott munkát a templomban.

Bachó László: A gyöngyösi templomok története. 49 l.
A Szent Bertalan templom

M.D.K.

Isille Kálmán
iparművész

A belső díszítő festéssel bízzák meg.

Bachó László: A gyöngyösi templomok története. 48 l.
A Szent Bertalan templom története.

Zsille Mária, keramikus

A miskolci Kilián lakótelepi iskolára kerülő 120 m²-es mozaik egyik készítője.

(fénykép)

—: Mozaik az iskola homlokzatán 1/2

NÉPSZABADSÁG

Bu. Mele. júl. 10.

Isille dhàsia mozaikkeverö müvesz

Mü nem emlitve

Magyar Nemzet 1966 màj 12

Zsilnik Pál

III. é. ép. hallg. 1942-43

Kotsis-tanszék

Turista egyleti menedékhaz-csoport terve, műszaki rajzokkal

Technika 1943

499 – 501. l.

vegyes.

g. 90.

Dél-Magyarországi Történelmi és Régészeti Társulat

Emlékkönyv a —— 1873-dik évi május hó 15-kén Temesvárott tartott második ünnepélyes évi közgyűlésének emlékére.

Az igazgató választmány megbagyásából szerkesztő Szentkláray Jenő

Zsille Győző, [festő .]

Aug. 6-ig tekinthető meg tárlata.
(Fényes Adolf Terem).

—: Képzőművészeti kiállítások augusztusban
7.

Népszabadság, Bp. 1972. aug. 2

ZSILLE Győző festő SZLK

anaesthesiológiai és intenzív therapias eljárások több intézetben való bevezetése és szervezése. M: Repetitorium Chirurgiae (társszerző, 1970), tudományos közlemények hazai és külföldi szaklapokban, 5 szakmai előadás szimpózionokon. K: 5 éves Önkéntes Vízirendőri Szolgálatért (1980), Kiváló Munkáért (1983). C: 6600 Szentes, Klauzál u. 1/A.

ZSIGA LAJOS (Szentes, 1948. jún. 7.) — mérnök

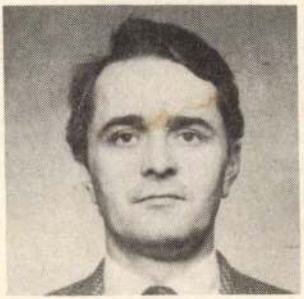

T: 1962—1966 Déri Miksa Gépipari Technikum, Szeged, 1972—1978 BME (gépész szak), 1985—1987 BME (finommechanikai szak). Mh.: 1966— Kontakta Szentesi Gyára (művezető, technológiai csop. vez., műszaki oszt. vez.) Et.: 1976— Méréstechnikai és Automatizálási Tudományos Egyesület Szentesi Csoport vez. tagja, 1982— Állami Szakmunkás Vizsgabiz. elnöke (603. sz. Ipari Szakmunkásképző Intézet, Szentes). M.: külső csontrögzítő készülékcsalád (gyógyászati eszköz, találmány, társszerző, 1982). K.: Kiváló munkáért (1984). C.: 6600 Szentes, Honvéd u. 12.

ZSILLE GYŐZŐ (Budapest, 1925. okt. 12.) — festőművész

T.: 1940—1942 Horváth M. Gimn., Szentes, 1942—1944 Mátyás Király Gimn., Bp., 1945—1951 Képzőművészeti Főisk., Bp. — festő — Bortnyik Sándor, Szőnyi István. Tanulmányutak: Ausztria, Olaszország. Fm.: 1945— kiállítóművész: egyéni tárlat: Fényes Adolf-Terem (1972), Szentes (1973) — több csoportos kiállítás résztvevője. M.: figurális igényű, konstruktivista festészetében a tájábrázolást és a csendéletet megjelenítő művei Nemzeti Galériában, köz- és magángyűjteményekben találhatók. C.: 6600 Szentes, Szűrszabó u. 16.

ZELEI JÁNOS (Szentes, 1946. szept. 15.) — mérnöktanár

T: 1961—1965 Déri Miksa Gépipari Technikum, Szeged, 1965—1968 Felsőfokú Gépipari Technikum, Kecskemét, 1976—1978 Bánki Donát Műszaki Főisk., Bp. (műszaki tanári szak), 1985—1988 JATE, Szeged (pedagógia szak). Mh: 1968—1988 Pollák Antal Erősáramú Szakközépisk., Szentes (mérnöktanár), 1988— Fémtechnikai Váll. Szentesi Gyáregysége (igazgató). Et: 1971—1983 Erősáramú Szakközépisk. levelező tagozat vezetője, 1973 MTESZ Szentesi Szervezet Gépipari Tudományos Egyesület tagja, 1975— az Intéző Bizottság tagja, 1980—1987 MSZMP Középiskolák Pedagógus Pártalapsz. titkára, 1984 — Neumann János Számítástechnikai Egyesület alapítótagja, K: KISZ KB Dicsérő Oklevél (1975), Kiváló Ifjúsági Vezető (1979), Miniszteri Dicséret (1984). C: 6600 Szentes, Keresztes u. 27. Tel.: 809.

DR. ZOLTAI ZOLTÁN (Orosháza, 1923. ápr. 29.) — orvos

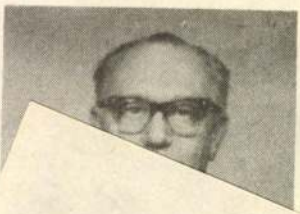

T: 1934—1942 Orosházi Evangélikus Gimn., Fasori Evangélikus Gimn., Bp., 1942 —1951 Horthy Miklós, majd Szegedi Tudományegyetem, (orvosi kar), szakvizsgák: 1958 sebészet, 1960 mellkassebészet, 1975 anaesthesiológiai és intenzív therapia, 1980 vezetőképző tanfolyam (Tengelic). Mh: 1951 —1954 Mezőtúri Kórház (sebész), 1954— 1955 Orosháza (körzeti orvos), 1955—1957 Kakasszék (csontsebész), 1962—1971 Szer tesi Kórház (anaesthesiológus főorvos, os vez.), 1971—1974 Szőnyi Tibor Kórház, oszt. vez.), 1974—1977 Szentesi Kórház —1983 Csongrád Városi Tanács Ren 1966—1972 a Magyar Anaesthesiológi ségi tagja, 1967—1971 a Szentesi Kór —1983 MSZMP Csongrád Városi

MDK

Zsille György, grafikus

szerepel az alkumban.

–: Fiatal Március 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1969. márc. 13.

Zsille Győző

MDK

Illegális szeminárium, olf.

Műcsarnok 1951. II. Magy. Képzőm. Kiáll.

M. D. .

ZSILLE Győző

művét beküldte a kiállitásra

Gyűlik a IX. Kerzőművészeti kiállitás
anyaga a Műcsarnokban

Magyar Nemzet 1962. január 4. 4. e.

ZSILLE Győző M.[illegible].K.

Résztvett a kiállitáson

Dutka Mária: "Épitjük, védjük szép hazánkat"
Kiállitás az Ernst Muzeumban

Magyar Nemzet 1962. szeptember 30. 8.l.

MDK

Zsille Győző

Nagykalapács, olaj

Sós E: Munkaverseny-kiáll. a Képzőműv. Főiskolán. Népszava, 1948. okt. 4.

Domoszló (Heves)

Nep.Szt.János-kápolna épült 18

(Baranovsky Gamu: Heves vármegye. Szep, 1955)

M.D.K.

Lille Gyöző.
Grafikus

Grafikai műve a Képzőművészeti Alap gyűjteményében.

1919 a művészetben.
Magyar Nemzet, 1959. márc. 19, 2 l.

MDK

Zsille Győző, festő.

Juhász, festm.

Mücs - Tav. tárlat. - 1952 máj 18 M.N. - 5. l. - Dutka M.

MDK.

Zsille Győző, festő

Juhász. Of. -

Mücs. - Tav. tárl. a Mücs. - ban. Hősök tere.
1952 máj. 10 - jun. 4. Jegyz. 10. l.

MDK

Zsille Győző

Nagykalapács, olaj

Képzőműv. Főisk. ... Munkaversenykiáll. 1948. okt.

Eger /Heves/

Széchenyi-utca 2. Sarokház, 1
1 tengely a letompitott saro
A Széchenyi-utca felé középri
gazdag ~~xxkpxxx~~ kiképzésü erk
Koraeklektikus, romantikus el

/Eger V és MV. Bp. 1951, 15 1

MDK

Zsille Győző

Tempera

"

Önarckép

O.M. Képzőmüv. Főisk. Ifjusági Köre.
Karácsonyi Kiáll. 1946.

Zsille Kálmán

iparművész

1906 utáni években tárult Beszédes Otto díszítőfestővel s 1919-ig Beszédes és Zsille cég nevében vállalták a munkát. A z első világháborúban ő és Beszédes is 4½ évig volt katona. A cég tönkrement és 1919-ben megszint.

Beszédes László
közlése 1947

Zsille Győző

„Illegális tanulókör"

A mulatt és jelent ábrázolják a megnyílt II Magyar Képzőművészeti Kiállítás alkotásai

Világosság 1951 nov. 5

Zsille Gyözö

Sansevieria	színes linó	25 x 17
Táj	rézkarc	20 x 30

II. Miskolci Országos Grafikai Biennale. Miskolc 1963. Herman Ottó Múzeum. kiáll. kat. Bev.: Kovalovszky A. 203

Zsikó Zsuzsa

Főiskolai hallgatói minőséből
nyílt meg kiállítás tegnap de Pécsett
a Tanárképző Főiskola „B" kollégiumában

Magyar Nemzet
1969 május 10

—Napló—

Zsiba Imre

53 éves

faszobrász

† 1948. IX. 2.

Megyeri Temető

Halotti főkönyv

608

M.D.4

Zsikovics Mihály
festő

~~[illegible]~~ kevlenáren készültek
ihonjai a művésznek.

Perchrány Károly: A szép kapuk városa.
Művészet, 1967. december – 8 lap.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
1975 APR 15
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

EGYETEMI ÉLET

Debrecen

Zsindely Attila

1021

ZSINDELY ATTILA METSZETE

értekezletbe delegál
kari értekezlet előtt
beszámolóját, s a ka
terjeszti. Ezt megv
módosítja, s csak e
kari küldöttértekezl
30-án. A kari küld
megválasztják a kari
egyetemi küldöttérte
tagjait. Az új kari
lasztja meg aztán ön
11 tagú vb-t. Karunk
véget a választások.

— Milyen előkészületek történtek a választásokra?

— Február elején az alapszervezeti és évfolyamtitkárokat tájékoztattuk a tavaszi programról és a választások menetéről. Stencilezett lapon az egész programot megkapták. Az alapszervezeti vezetőségnek ugyancsak egy brossúrát küldünk, amely választási feladataikat tartalmazza. Ennek értelmében március 24. és április 3. között vezetőségi üléseket kellett tartaniuk, és megtenni a tényleges előkészületeket (a jelölőbizottság, az elnök felkérése, a technikai lebonyolítás felelősének kinevezése stb.) a választások lebonyolítására. Az évfolyamvezetőségek kijelölték a jelölőbizottságokat, amelyeknek elnökeiből áll össze a kari jelölőbizottság. Ezek a bizottságok folyamatos, nagyon fontos munkát végeznek: azoknak az embereknek a névsorát állítják össze, akiket a különböző szintű vezetésbe megválasztásra alkalmasnak tartanak.

Nyomukban üvegcserepek n
net nem elég humoros.

Mindhárom egyetem „arany

1. A DOTE, ATE, KLTE fi
földön.

2. Miután ittas egyéneket ne
rastól odavagdosták a földhöz

3. És miután kiegyeztek, köz

Idézet a kárról felvett jegyzé
1 db hűtővitrin betekintő ü
részleges megrongálása, 106 d
összetörése, 1 tábla ablaküveg

A jegyzőkönyvben még nem
ma, de az is igen nagy.

Végül pedig nézzük meg a
Vendéglátó Vállalat közötti s
kimondja, hogy a rendet a k
valamely KISZ-alapszerv, ille
tani. Klubigazolvány nélkül b
ki nem ügyel. Az említett éj
elhagyta a helyiséget. Ez nem
hagyott maga után, vagy ha h
először fordult elő. Ez az uto

Az eseményeket a hivatalos
helyettessel folytatott beszélge

MDK

Zsille Győző

Illegális tanulókör, festm.

2. M. Képzőmüv.Kiáll. Szab.Nép, 1951. nov.4. 9 l.

M.D.Ł

Isille Gróza
Grafelius

Solymász

Élet és Irodalom, 1966. apr. 9 - 10 kap

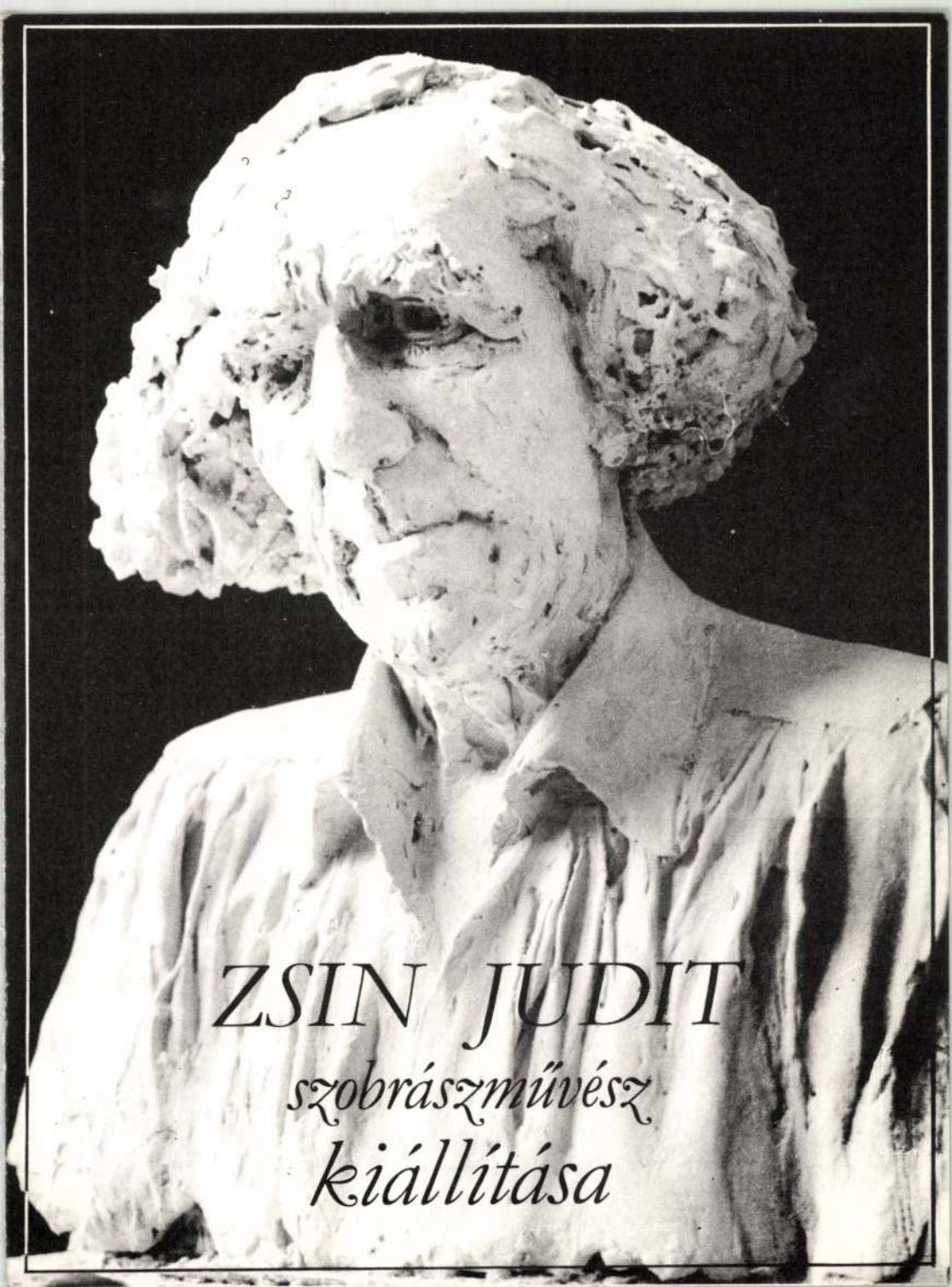
ZSIN JUDIT
szobrászművész
kiállítása

Kaposvári Galéria

ZSIN ORSI

Megtekinthető:
1989. március 9–április 24-ig.

BUSÓJÁRÓK

1957-ben	*született Budapesten, azóta Szigetszentmiklóson él.*
1972-76.	*a Képző és Iparművészeti Szakközépiskola kerámia szakán tanult.*
1977-81.	*a Képzőművészeti Főiskola hallgatója, Vigh Tamás növendékeként.*
1981	*óta tagja a Művészeti Alapnak, ettől kezdve vesz részt országos tárlatokon. (Szegedi Nyári Tárlat, Hódmezővásárhelyi Őszi Tárlat, Soproni Érembiennálé, Pécsi Kisplasztikai Biennálé).*
1981-83.	*Két év művészképző Borsos Miklósnál.*
1982.	*Herman Lipót díj*
1987.	*Bemutatkozó kiállítás a budapesti Paál László Teremben, majd Baján.*
1987.	*Tanulmányút Görögországban*
1988.	*Önálló kiállítás Sátoraljaújhelyen*

PTMK.soksz.: 19/1989.

VÍZPART

A címlapon: Faludy György portréja *(Fotó: Szűts Miklós)*

ZSILLE KÁLMÁN
iparművész

Kunszentmárton

Református kat. nagytemp.

TKM 583

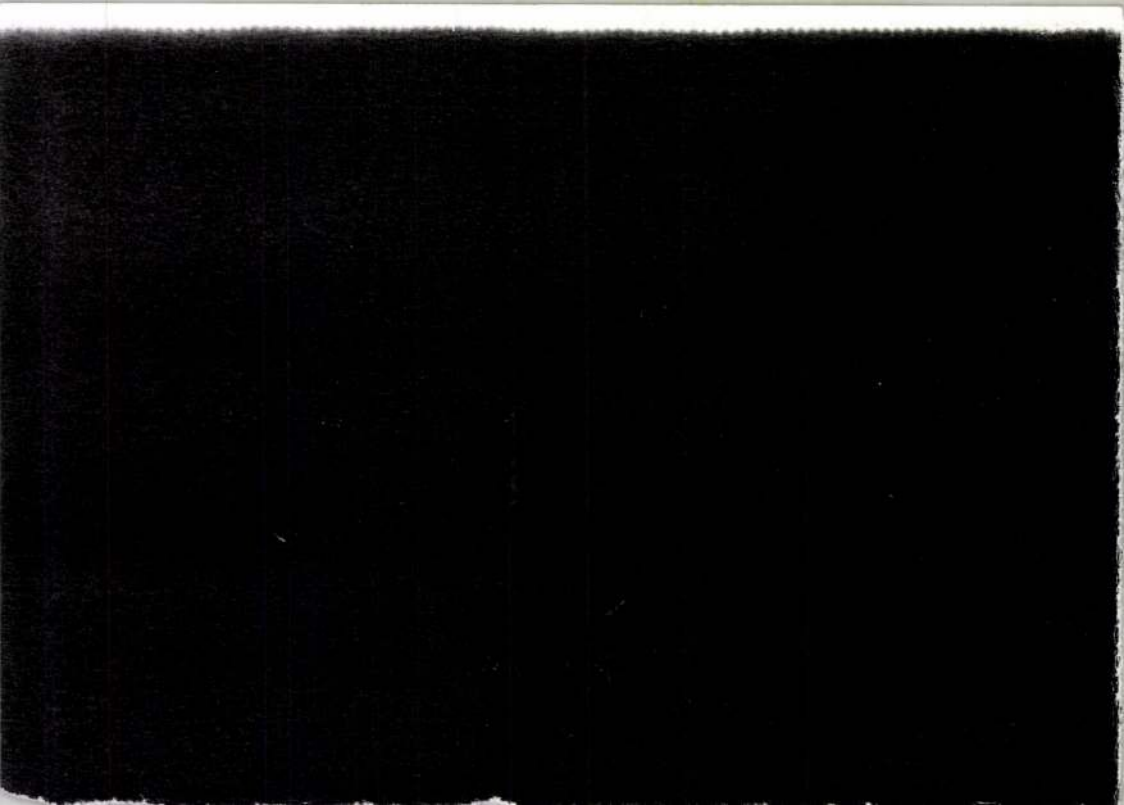

TISZTELETTEL MEGHÍVJUK
A FÉSZEK KLUB HERMAN TERMÉBE

ZSIN JUDIT

SZOBRÁSZMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA

MEGNYITÓ:
1994. MÁJUS 17. KEDD D.U. 6-8 ÓRA KÖZÖTT

MEGTEKINTHETŐ:
JÚNIUS 3-IG, NAPONTA 2-8 ÓRÁIG

FÉSZEK MŰVÉSZKLUB
Budapest VII., Kertész utca 36.
Postacím: Budapest
Postafiók 8.
1400

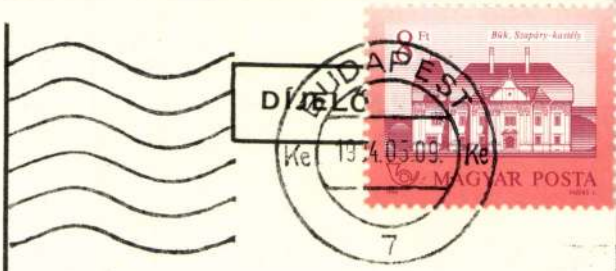

ÚJ MŰVÉSZET
SZERKESZTŐSÉG
BUDAPEST
Báthori u. 10.

1054

ZSIN Judit éremművész

Zsin Judit: Gauguin. In. Jelenkor, 28,évf. 10.sz.1985. 905.p.

[illegible] Zsin Judit

[illegible]

A hetedik Ornágos Éremhiennálé kiállítói
körött. Lábashás, Sopron.

Salamon Nándor
[illegible]

Úi Tükör
[illegible]

ZSIN Judit szobrász

kiállitása : Kaposvári Galéria, 1989.március 9.-április 24.

Könyvtár: K-10001.

an die Hirten, das Lager des Volkes Israel mit der e
hohten Schlange, der von Satan, Tod und Gesetz gejag
Mensch – das alles ist hier nur der Hintergrund, vor de
das hohe Kreuz aufragt. Hier steht der Maler selb
unter dem Kreuz, ihm zur Seite und auf ihn blicken
Johannes der Täufer, der mit einer Hand zum Kreu
emporweist, mit der anderen aber herab zum Lam
Gottes. Dieses blickt auf zu dem greisen Maler, dess
Haupt vom Strahl der Gnade getroffen wird, vo
Blut des Erlösers. Luther neben ihm deutet auf d
Worte der Heiligen Schrift: »Das Blut Jesu Chri
macht uns rein von aller Sünde. Darum lasset uns hi
treten mit Freudigkeit zu dem Gnadenstuhl, auf d
er Barmherzigkeit empfangen und Gnade finden a
der Zeit, wenn uns Hilfe not sein wird. Wie Mose in d
Wüste eine Schlange erhöht hat, also muß des Mensch
Sohn erhöht werden, auf daß alle, die an ihn glaub
nicht verloren werden, sondern das ewige Leb
haben« (1 Joh 1,7; Hebr. 4,16; Joh 3,14–15). D
Gruppe gegenüber steht der Auferstandene auf d
überwundenen Feinden Gottes und der Menschen. W
wissen nicht, ob Cranach d. Ä. sich selbst unter d
Kreuz stehend oder der Sohn den Vater in dieser Gl
Heilszuversicht nach dessen Tod gemalt hat.

Zwischen dem Isenheimer Altar und diesem in W
mar liegen vierzig Jahre. Die beiden Cranach sind d

Zsen Judit

Előszorban Zisplantitát Jénitett a XIII.
Nemzetközi Nyíregyháza-Sóstó-i
Alkotótelepen.

Pálosi Judit
ákk

Művészet
90/1

Zsin Judit, szobrászművész

A ráckevei ~~Savy~~ Savoyai-kastélyban megrendezett tárlat aug. 26-ig látható. Ünnepi killanat tanúi lehetünk. A látott művek alapján megállapítható hogy az elmúlt 15 esztendő közös munkája nyomán e jubileum jelzi a művészi előrehaladást. —
A szigetszentmiklósi Zsin Judit munkássága jelentős értéket képvisel e tárlaton.

Losonczi Miklós: A Nagy István Csoport jubileuma.
Pest Megyei Hírlap, 1984. aug. 8.

Harmonikus világ

Magyar szobrász sikere Nápolyban

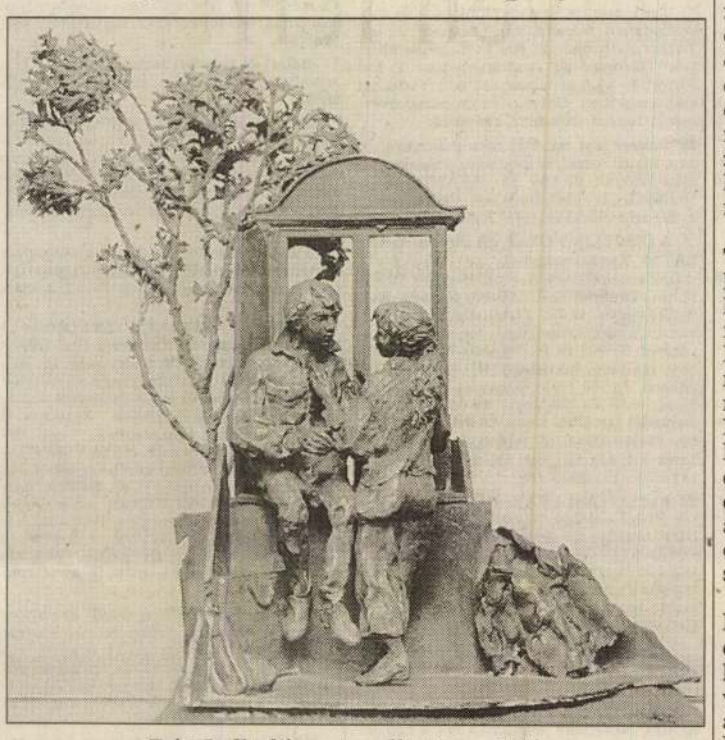

Zsin Judit díjnyertes alkotása, a Május

Az idén harmadszor nyerte el az Európai Akadémia nápolyi központú szellemi közösségének szobrászkategóriában kiadott I. díját egy fiatal magyar szobrász, Zsin Judit. Május című kisplasztikáját és Casanova Velencéje című éremsorozatát díjazták. Tavaly Gyikleső című kisplasztikájával, öt „mediterrán éremmel", Szent Ferenc életéről készült hat éremmel lett I. díjas. Tavalyelőtt – mely díjazás azt is eredményezte, hogy az Európai Akadémia tagjává vált – a Küttervvel, s egyikével annak a Golgota-jeleneteket bemutató nyolc dombormünek, melyet a szentendrei ferences gimnázium számára készített. Bronzból dolgozik, kisplasztikáit többnyire márványalapra helyezi.

– Hogyan lesz egy nő szobrász?

– Rajzolni szerettem, és amióta rajzolni szeretek, szeretek gyúrni is. Gyúrtam tésztát, szurkot, mindent, ami erre alkalmas volt. Abban biztos voltam, hogy képzőművész szeretnék lenni. A Képző- és Iparművészeti Szakközépiskolába kerültem. Ott mintázhattunk. Amikor először életemben mintáztam, azonnal eldöntöttem, hogy szobrász leszek. Egy női portrét készítettem, a mai napig élesen emlékszem a modellre, nagyon érdekes, szép feje volt, mongolos vonásai. Arra is pontosan emlékszem, ahogyan tanárom, Csíkszentmihályi Róbert elmondta a portrémintázás lényegét, ahogyan azt az első próbálkozásomat is komolyan véve korrigált.

– Mennyire tanítható ez a szakma? A technikai ismereteken túl mit adhatnak át a mesterek a tanítványoknak?

– Talán elkerülhetetlen, hogy legalábbis a kezdeteknél, a stílusukat is átadják. A Képzőművészeti Főiskolán, ahová második jelentkezésemkor vettek fel, a munkáról fel lehetett ismerni, ki kinek a növendéke. Én Vígh Tamásnál diplomáztam, a diplomaosztás után odakerült a főiskolára Borsos Miklós. A kétéves művészképzőre átkértem magam hozzá. A sors nagy ajándékaként tekinthetem, hogy nála tanulhattam. Az ő személyisége ugyanolyan rendkívüli volt, mint a művei. Tudomásul vette, hogy minden növendéke más ember, és ezzel segített, hogy az egyéniségünk inkább kibontakozhasson, mint korábban.

– A művei senkiével sem összetéveszthetők. A témái is egészen egyéniek. Hogyan választja ki őket?

– A téma jön, nem kell választani. Például, hogy gyakran mintázok zenészeket... Szeretem a zenét, megragadnak azok a mozdulatok, melyek a zenei hangzást létrehozzák. A zenélő ember mozdulatai mindig őszinték. Felfigyelek egy érdekes arcra, igyekszem portrét készíteni róla. Annak van érdekes arca, aki érdekes egyéniség is. Készítettem már portrét Faludy Györgyről, Mészöly Dezsőről, Mándy Iványról, Kocsis Zoltánról...

– És a jelenetek?

– A szobrászat mindig térbeli. A többalakos szobornak sem kell feltétlenül a háttérből kiemelkednie. Izgalmas megjeleníteni figuráknak egymáshoz vagy tárgyakhoz való viszonyát a térben. Az utóbbi időben az életem úgy alakult, hogy részt is veszek megihlető jelenetekben. Harmadik éve tanítok a Képző- és Iparművészeti Szakközépiskolában, ott, ahová valaha jártam. A tanítási élmények indítanak a Művészeti iskola, Műterem című, témájú kompozíciók elkészítésére. Úgynevezett viaszveszejtéses technikát alkalmazok az inkább elterjedt homokformázásos helyett, mert azzal akármilyen bonyolult formát ki lehet önteni, a legfinomabb részletek is kijönnek, megszűnik az egy tömbből faragott jelleg. Egyébként ősi módszer, már a régi görögök is alkalmazták.

– Megvannak a munkájának a feltételei? Műterem, anyagiak...?

– Nekem katasztrofálisan alakultak a körülményeim. Éppen amikor a főiskolát elvégeztem, kellett kertes házból ide a lakótelepre költöznünk. Nem volt többé kert, nem volt többé pince. Egy tizenhárom négyzetméteres garázs adódott, azóta, vagyis tizenkét éve az a műtermem. Formázok a szobában, gipszet öntök a konyhában. Szerencsére mehetek alkotóházakba, művésztelepekre. Ha művésztelepre, itthonra vagy külföldre meghívják az embert, kaphat ösztöndíjat, anyagot. Új kollégákat ismerhet meg. Az otthagyott munkáinkat „megmozgatják", például amit tavaly a Nyíregyháza-Sóstón levő művésztáborban készítettünk, az idén nyáron bemutatták Oslóban.

– Az Európai Akadémia hogyan fedezte fel a munkáit?

– Pályázatra jelentkeztem, a jelentkezési lapot Pálffy Katalin kollégámtól kaptam. Ő szintén tagja az akadémiának, melynek teljes neve Európai Tudományok és Művészetek Akadémiája. Az Európai Unió a kulturális szekciója, és Strasbourgban van a székhelye. Védnökei közé tartozik II. János Pál, II. Erzsébet, Juan Carlos, Václav Havel, Habsburg Ottó... A művészeti pályázatokat mindig nápolyi központjuk írja ki, a díjazottak díszpergament kupát kapnak, valamint az akadémia tagjai közé kerülnek. A tagoktól elvárják, hogy ne legyenek tagjai semmiféle szélsőséges pártnak, az európai haladás érdekében tevékenykedjenek. Pénzjutalommal nem jár a díj, hogy Nápolyba utazhassam átvenni, az is a Malév és a szigetszentmiklósi polgármester támogatásával vált lehetségessé.

– Közterületeken találkozhatunk-e szobraival?

– Néhány intézményben, múzeumban van csak munkám. A szentendrei ferences gimnázium rendelt nálam domborműveket. Ide Szigetszentmiklósra Nádasdy János festőművész portréját készítettem el. A hódmezővásárhelyi polgármesteri hivatal vásárolt tőlem az egyik vásárhelyi őszi tárlat alkalmából. Érmeim vannak a Petőfi Irodalmi Múzeum, a soproni Liszt Ferenc Múzeum, az esztergomi Balassi Bálint Múzeum, a Nyíregyházi Galéria tulajdonában. Nem nagyon halmoznak el megrendelésekkel. Nem is tudom, hogyan lehet megbízásokhoz jutni. Amit készítettem eddig, majdnem mindent a saját költségemre, kivétel nélkül mindent a saját örömömre.

Nádudvari Anna

Rossz hír, jó hír

Mondjak valami egészen borzalmasat? Sass Sylvia jelenleg még mindig jobb festő, mint énekesnő. A dolog súlyát persze csak az érzi át, aki megnézte az énekesnő festményeit. De nem ez a lényeg. Sass Sylvia még mindig Sass Sylvia. Carmenjére zsúfolásig telt meg az Operaház. Most hát neki kell elviselnie a bukást is.

Valószínűleg meg is érdemli. Tudnia kellett volna, hogy a hangja mai állapotában nem alkalmas erre a szerepre. Torzan, feszítetten, erőltetve tört ki belőle valami fojtott dallam, mintha nem is a torkából, hanem az arcüregéből jönne. Mintha víz alól énekelne. A mélyebben fekvő részek egyszerűen eltűntek, az együttesekben egyáltalán nem lehetett hallani a főszereplő szólamát. Nagy csalódások és kisebb kiborulások történtek a nézőtéren.

Mire számítottak? Valami különlegesre, egyedire. Volt rá esély. Carmen nem a megszokott cigánylány volt, végzetes vonzerővel, hanem hercegasszony, aki valamilyen rejtélyes okból a sevillai szivargyárban dolgozik. Senki sem érhetett hozzá, tiltóan felemelt keze minden mozdulatot megállított. A veszély ugyan fönnállt, hogy így nem történik meg a darab, egyáltalán semmilyen értelmes színpadi akcióra nem kerül sor, de annyi baj legyen. Nem Carment, hanem Sass Sylviát jött nézni a közönség. Egyébként is átalakították Szikora János rendezését, még ami kevés ötlet benne volt, azt is kivették belőle. Amit helyette kaptunk, az csupán a címszereplő lehetetlen pózai, aki Lady Macbethből és Azucenából összerakott, de elképesztően lassú és eltúlzott gesztusrendszerrel próbálta menteni saját lelkét. Keze tartása alapján akár végig is átkozódhatta volna a négy felvonást. És nem volt senki, aki megmondta volna, hogy a harmadik felvonás végi pantomimkacagásával csak bolondot csinál magából. Egyetlen dologban volt tökéletes Carmen-Sass Sylvia: a magányban.

Van egy rossz hírem: Sass Sylvia megbukott a Carmenben. Ráadásul az az érzésem, hogy sokak számára ez még csak nem is rossz hír. De ő ettől is Sass Sylvia. Ki kell bírnia.

Fáy Miklós

Nemzetközi műfordítótábor

A Fiatal Írók József Attila Köre immár tizenharmadik alkalommal rendezte meg augusztus 7. és 19. között hagyományos nemzetközi műfordítótáborát Bagolyirtáson, az Ipari és Kereskedelmi Minisztérium üdülőjében.

A tábor munkájába az idén tizenegy országból huszonöt műfordító kapcsolódott be, melynek anyagi hátterét a Soros Alapítvány és a Művelődési és Közoktatási Minisztérium támogatása jelentette.

A hagyományokhoz híven a tábor munkáját most is a szakmai sokszínűség jellemezte. Az idei előadók között szerepelt Károlyi Csaba, a JAK elnöke, aki az 1989 utáni magyar prózairodalom helyzetéről és az azóta kialakult folyóirat-struktúráról tartott átfogó előadásokat, míg Vörös István, a JAK műfordító füzetek szerkesztője ezen időszak lírai teljesítményeit értékelte. Ezeket az előadásokat kiegészítendő tartott Márton László író, műfordító prózai, míg Radics Viktória, az Átváltozások című világirodalmi folyóirat szerkesztője lírai szövegelemző szemináriumokat. A műfordítás elméleti kérdéseiről Karátson Gábor, míg annak gyakorlati vonatkozásairól jelen sorok írója tartott foglalkozásokat. A magyar szerzőkkel való személyes megismerkedést elősegítendő Ferdinandy György, Karátson Gábor, Kukorelly Endre, Márton László, Németh Gábor és Vörös István tartottak felolvasóesteket.

A műfordítótábor egy Magyarországon egész éven át működő fordítóház hiányában ez az egyetlen olyan hazai program, mely a magyar irodalom külföldi megismertetését szervezett formában kizárólagos feladatának fogadta el.

Deák László Zoltán

Hol és min játsszék a gyerek?

Változások az alapfokú zeneoktatásban

Az általános műveltséghez hozzátartozik a zenetudás is – vélekedik sok szülő, és beíratja hathétéves gyermekét a zeneiskolába. Ha nem lesz is mindenkiből világhírű hangszeres virtuóz, a gyerekkori élmények döntően befolyásolhatják azt, hogy később zeneszerető felnőtté válik-e vagy sem.

A jogszabályok öt-hat éve lehetővé tették az alapítványi-, magán- és egyházi iskolák létesítését. Jelentősen megváltozott az alapfokú zeneoktatás is. Noha a legtöbb tanuló hangszeres tanulmányait még mindig az állami zeneiskolákban végzi, egyre népszerűbbek a magán- és alapítványi zenedék.

A nagy létszámú állami zeneiskolák népszerűsége még mindig töretlen a szülők körében. Az újpesti Erkel Gyula Zeneiskolában ezer-ezerkétszáz gyerek tanul énekelni vagy valamilyen hangszeren játszani. Az állami zeneintézmények számottevő hangszerparkkal rendelkeznek, ami nagy segítség azoknak, akik nem tudják megvásárolni az egyre drágább hangszereket. A kölcsönzési díj, amelyet a zeneiskola elkér, mondjuk, egy tanulóhegedűért még mindig jelképes százötven forint. De hiába kapnak meg minden kedvezményt azok, akik vonós hangszeren tanulnak játszani, egyre csökken a hegedű népszerűsége. Csak a „legjobb fülű" és a legszorgalmasabb gyerekeknek ajánlják a hegedűtanulást. A hangszerek királynője kitartást követel a gyerektől, a szülőtől, sokszor még a szomszédtól is.

Eisenbacher Zoltán, az Erkel Gyula Zeneiskola igazgatója lapunknak elmondta, hogy mint állami intézmény vezetőjének, neki is megszorító intézkedéseket kell tennie az iskola rossz anyagi helyzete miatt. A tanulólétszám után kapják ugyan az állami támogatást, de a „közvetítő" önkormányzat módosíthat ezen az összegen. Az újpesti önkormányzat pénzhiánnyal küzd, ezért a zeneiskola költségvetése is szerényebb lesz jövőre. Kevesebb lehetőség lesz a pedagógusok jutalmazására, és tovább húzódik a zeneiskola központi épületének átalakítása, renoválása.

A zeneiskolák működését tehát meghatározza az adott önkormányzat anyagi forrása. Szerencsére akadnak olyan önkormányzatok is, mint például a józsefvárosi, ahol a képviselő-testület személyes ügyének tekinti a kerületi zeneoktatást. Az Ybl Miklós tervezte műemlék házat, a zeneiskola főépületét három évvel ezelőtt állította helyre és alakította át kifejezetten zeneoktatási célra az önkormányzat. Nagy előnye az épületnek, hogy van koncertterme, ahol hangversenyt rendezhetnek a növendékek. Ezt a lehetőséget más zeneiskolák is igénybe veszik.

A törvény által szabályozott és önkormányzatilag javasolt térítési díj szeptembertől egy félévre ötszáz forint. A „tandíj" összege a tanulmányi eredményre és a tanuló családi hátterére tekintettel módosulhat. Indokolt esetben el is engedik a térítési díjat. A hátrányos helyzetű gyerekeknek pedig nyaranta még auditív tábort is szervez a zeneiskola.

Ha az önkormányzat és a zeneiskola között jó és élő a kapcsolat, akkor ez már garancia lehet az intézmény zavartalan működéséhez.

Ez vonatkozik részben az alapítványi és magán-zeneiskolákra is. Az alapfokú zeneoktatást végző magánzenedék fejkvótarendszerben kaphatnak költségvetési támogatást az államtól. A támogatás mértéke három év óta változatlanul 25 100 forint, ami csak részben fedezi az intézmények költségeit. Az önkormányzat kiegészítő támogatása és a szülők, tanárok által létrehozott alapítvány segítségével viszont zavartalanul folyhat a zenetanítás.

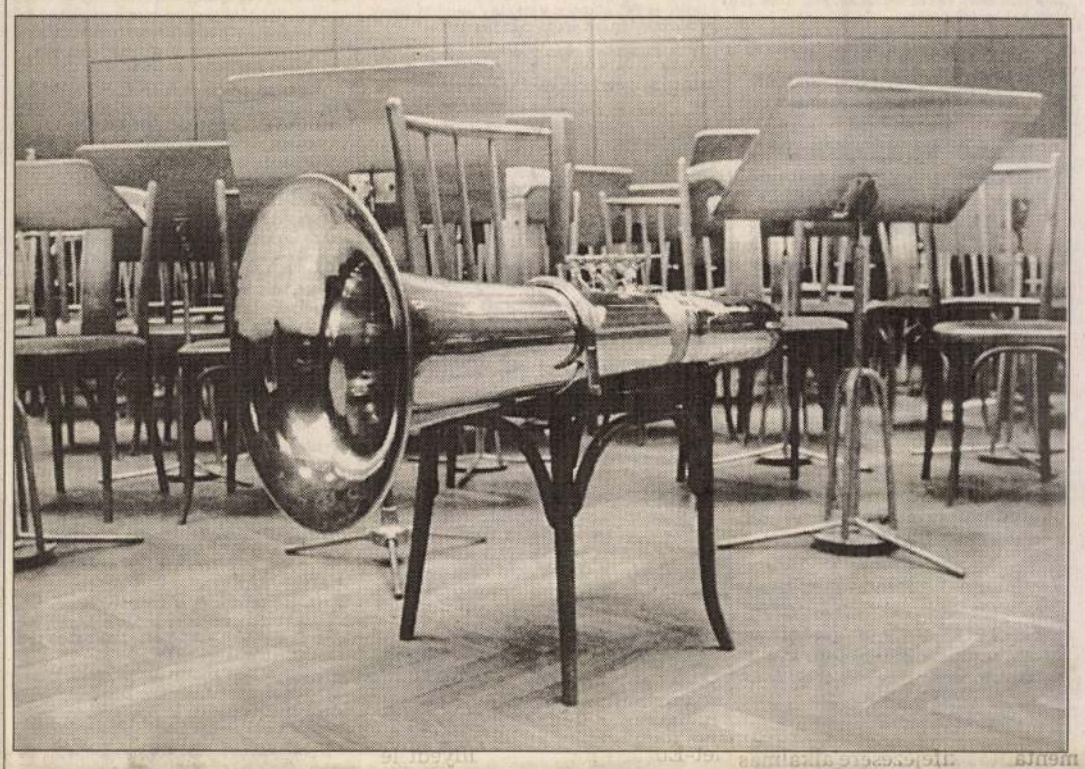

A nagy állami zeneiskolák népszerűsége még mindig töretlen SZANDELSZKY BÉLA FELVÉTELE

A magánoktatási intézmények közös problémája a helyhiány. Nagyon szerencsésnek mondható az az iskola, amelyik önálló épülettel rendelkezik. A hangszeres oktatás „zajos" tevékenység, ezért csak azok a helyiségek felelnek meg, amelyek között nem zavaró az áthallás. Termeket lehet találni, amelyek megfelelnek a zeneoktatás követelményeinek, de bérelni csak piaci áron lehet őket. A profitorientált bérbeadók nem tehetnek különbséget egy zeneóvoda és egy vendéglátóipari egység között. Nincs nonprofit törvény, amely elhatárolná végre a nem nyereségérdekelt és a jövedelemcentrikus vállalkozásokat. Ha a magasabb zenei színvonal megteremtéséhez viszont sokoldalú, kreatív pedagógusokra lenne szükségük. A kis magániskolák akut problémája, hogy kevesen vannak, akik egy személyben jól képzett pedagógusok és szeretni való tanáregyéniségek.

Az alábbi összeállítás a tanulóhangszerek (vagyis nem a profiknak való mesterhangszerek) árát tartalmazza. A számok természetesen csak tájékoztató jellegűek, mert a hangszerek árát (forintban adtuk meg) módosíthatja a minőség, a márka, stb.

FURULYA	
műanyag	1200– 2 200
fa	6000– 9 000
FUVOLA	30–60 000
KLARINÉT	30–60 000
OBOA	90 000
HEGEDŰ	
használt	4 000– 8 000
új	10 000–20 000
CSELLÓ	20 000
VONÓK	7000– 20 000
GITÁR	13 000–25 000
PIANINÓ	
használt	120 000–280 000
új	600 000
ZONGORA	
használt	300 000
új	1 000 000

Érdekes tény, hogy vidéken a magán-zeneiskolák sikeresebben működnek. Külön szerencse, ha élükön olyan vezető áll, mint például a szolnoki Ádám Jenő magán-zeneiskola igazgatónője, Vajna Katalin. Az elismert zenepedagógus és karnagy helyesen mérte fel városa igényét az alapfokú zene- és művészetoktatásra. A zeneiskola saját épülettel rendelkezik, és öt községben van kihelyezett tagozata. Az igazgatónő szervezőmunkájának eredménye lesz az is, hogy miközben iskolájának országos „reklámot" készít elő, sikerült elérnie: a jövő évi II. Ádám Jenő Dalverseny győztesei a Nemzeti Filharmónia szervezésében hangverseny-lehetőséget kapjanak.

Miután a szülő eldöntette, hogy állami, önkormányzati, alapítványi vagy magán-zeneiskolába íratja-e be gyermekét, újabb döntés elé kell néznie: milyen hangszert válasszanak?

A gyerek érdeklődésén túl a kérdést egyre inkább a család anyagi helyzete dönti el. Nem véletlenül közkedvelt ma a furulya. Könnyen elsajátítható rajta a játék, és jóval olcsóbb is, mint fafúvós társai. Zongorázni még mindig sokan szeretnének tanulni, de a kis helyet elfoglaló pianínók ára sokaknak megfizethetetlenné vált.

Nagy Marianna

MÚLT ÉS JÖVŐ

Ízelítő a legújabb számból

„A Magyarországi holocaust magyarok ellen irányult" – interjú Göncz Árpáddal – Komlós Aladár: A fasizmus és a háború magyar zsidó áldozatai – Sárközi György, Bálint György, Szerb Antal, Radnóti Miklós, K. Havas Géza, Elek Artúr, Halász Gábor, Gelléri Andor Endre, Honti János, Mohácsi Ernő, Farkas István, Pap Károly utolsó levelei – Giorgio és Niccola Pressburger, Sándor Iván, Tímár Máté, Marianna D. Birnbaum, Lovas Ildikó prózája – Itamár Jáosz-Keszt, Röhrig Géza, Kántor Zsolt versei – Strausz Imre: Egy zsidó kórház 1944-ben – Vörös Éva: Kunmadaras, újabb adatok egy pogrom történetéhez.

HALÁLOZÁS

A Fővárosi Ruhaipari Vállalat mély megrendüléssel tudatja, hogy szeretve tisztelt igazgatója,

HEINZ GYULA

1995. augusztus 15-én, életének 65. évében elhunyt. Temetése 1995. augusztus 30-án 14 órakor az Óbudai temetőben lesz. A Fővárosi Ruhaipari Vállalat. (335807/1K)

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik

VERES ISTVÁN

mérnök ezredest utolsó útjára elkísérték, temetése alkalmából részvétnyilvánításukkal veszteségünket enyhíteni igyekeztek. Veres István családja és a Honvédelmi Minisztérium Védelmi Hivatala. (147264/1H)

Állás

JOGTANÁCSOS – frissnyugdíjas – hosszú távra, vezetői tapasztalattal munkát vállal, elsősorban gazdálkodószervezeteknél, társaságoknál. „KVALITÁS 233306" jeligére a Blaha L. téri közönségszolgálati irodába. (233306/1K)

☎ **Mellékfoglalkozás.** Humán, szellemi. Havi 21 000–61 000 Ft. 9–13 óráig: 202-7733. (145027/2T)

☎ **Kertvárosi** óvodába óvónőt felveszek, szeptember 1-jétől. Jelentkezés augusztus 28-tól: Óvoda, 1162 Budapest (Rákosszentmihály), Hermina u. 66–68. (145382/2T)

Ha érdekli magas jövedelem mellékfoglalkozásban, akkor jelentkezzen a 06 (20) 413-831-es telefonon.

FRISSEN ÉRETTSÉGIZETT, 18–19 éves fiatal lányokat keresünk a hét minden napján üzemelő áruházunkba, ELADÓI MUNKAKÖRBE. Kereskedelmi gyakorlat nem szükséges. *Kiemelt kereseti lehetőség!* Részletes információ: 343-3858, 343-4251.

☎ **A Budavári Iskola felvesz:** kémia–fizika–matematika, háromszakos képesítésű tanárt, kinevezéssel; technika–számítástechnika szakos tanárt 3 éves szerződéssel; iskolatitkárt szövegszerkesztői gyakorlattal, középiskolai végzettséggel; konyhai dolgozót. Előzetes jelentkezést írásban kérünk a tanári munkakörre. Időpont-egyeztetés: augusztus 23–25-ig, 175-1884-es telefonszámon, vagy személyesen a Budapest I., Tárnok u. 9–11. alatt. (147056/2T)

Ean Nederlands speelautomaten bedrijf met een nieuwe vestiging in Boedapest vraagt een Bedrijfsleider en een ass. Bedrijfsleider.
Kennis van de Nederlandse en Hongaarse taal is een vereiste alsmede een geldig rijbewijs en een bewijs van goed gedrag.
Enige kennis van een computer en met name Windows of de bereidheid een cursus te volgen.
Enige kennis van boekhouding.
Opleiding in Nederland behoort tot de mogelijkheden. Karaktereisen zijn o.a. flexibele (vriendelijk) respect afdwingend.
Leiding gevende kwaliteiten aan een team van ongeveer 8 personen.
Doelstelling is het plaatsen van speelautomaten in de Horeca.
Dit wordt gedaan volgens de wettelijk bepaalde normen van de nieuwe wet.
Goede arbeidsvoorwaarden worden gegarandeerd. Schriftelijk reageren met recente pasfoto aan: J.P. Exploitatie B.V. Postbus 3029 2280 G.A. Rijswijk (Z.H.) Nederland Ter attentie van R.F. Veira European Manager.

Leírói munkák végzésére – szövegszerkesztőt alkalmazni tudó munkatársat felvételre keres az Igazságügyi Minisztérium pénzügyi főosztálya (Budapest V., Szalay u. 16., postai cím: 1363 Bp., Pf. 54.). Jelentkezéseket szakmai önéletrajzzal együtt a fenti címre lehet megküldeni. (F)

☎ **Ügyviteli területre programozót** keres vállalati tapasztalattal országos vevőkörű kft. Tel.: 183-7738, 252-7513. (147192/3H)

Víz-, gáz-, központifűtés-szerelőket keresünk, 3-4 fős brigádok jelentkezését is várjuk. Telefon: 221-5254. (F)

☎ **Müanyag-feldolgozáshoz** német tulajdonú taneszközgyártó kft. fiatal férfi munkatársat keres, azonnali belépéssel. Érdeklődni: Biocalderoni Kft., 1108 Budapest, Kozma út 9–11., Kozma Antal termelési vezetőnél. Tel.: 262-5241. (147297/2H)

HIRDESSEN!
HIRDESSEN!
HIRDESSEN!
HIRDESSEN
a legnagyobb példányszámú napilapban!
2-69-71-00

☎ **Csősajtolási, közműépítési,** csatornafelújítási, pincetömedékelési munkák irányítására keresünk fiatal, ambiciózus építő- vagy bányamérnököt. Német vagy angol nyelv ismerete előny. Tel.: 176-5947, 18–20 óráig. (147464/4T)

Gyorsfagyasztott élelmiszerek budapesti értékesítésére vállalkozói igazolvánnyal üzletkötőt keresünk. 265-1304, 265-1186. (F)

S/S bit Kft. mérlegképes könyvelői tanfolyamhoz oktatókat keres. 215-4924. (235305/1k)

☎ **Számítógépes szövegbevitelben** jártas, fiatal titkárnőt keres munkatársának szeptember 1-jétől budapesti, kéthetente megjelenő folyóirat. Érdeklődni telefonon: (88) 322-817, Géczy János. (147673/2H)

Pénzügyi tanácsadó cég felszámolói szakterületre felsőfokú végzettséggel pénzügyi-számviteli gyakorlattal rendelkező munkatársat keres. Telefon: 155-5687, 213-1162. (F)

Pénzügyi ügyintézőt felveszünk gyakorlattal, számítógépes ismerettel, legalább középfokú szakirányú iskolai végzettséggel. Önéletrajzát a következő címre küldje: Buda-Piért Kereskedelmi Kft., 1119 Budapest, Tétényi út 106. (235666/1K)

☎ **NAP HOTEL!** Most nyíló új üzletünkbe (éterembe, sörözőbe) személyzetet felveszünk (szakács, kézilány, felszolgáló, pultos). Jelentkezni lehet telefonon: 06 (30) 343-212, 260-2971, Kőbánya, Vaspálya u. 17–21. (147784/3T)

☎ **28 éves fiatalember** kereskedelmi képviselői gyakorlattal, munkaképes angolnyelvtudással, jogosítvánnyal, valamint marketing- és PC-alapismeretekkel munkát keres. 129-0722, 20–22 óráig. (147794/2T)

☎ **A Budapesti Sört Értékesítő Kft.** józsefvárosi kirendeltsége férfi raktárost keres. Tel.: 134-1332, 114-0664. (147801/2H)

☎ **Kőműves szakmunkást** állandó munkára azonnal felveszek. Tel.: 06 (30) 451-534. (147803/2T)

☎ **Multinacionális cég** 30 évnél idősebb, legalább középfokú végzettséggel rendelkező, budapesti munkatársakat keres. Jelentkezés a megjelenés napján 10–16 óráig: 06 (20) 342-641. (144952/4T)

Épületgépész-ismeretekkel rendelkező ANYAGBESZERZŐ-RAKTÁROST KERESÜNK. Telefon: 221-5254. (F)

☎ **XI. kerületi,** 12 évfolyamos iskola keres 1 fő matematika, 1 fő kémia szakos tanárt, 1 fő logopédust, 3 fő napközis nevelőt. Érdeklődni: 181-2535, 186-9618. (147835/2H)

☎ **Biztosítótársaság** adminisztratív munkakörbe keres érettségivel és alapfokú szövegszerkesztői ismerettel rendelkező, fiatal munkatársnőt. Érdeklődni lehet munkanapokon 8–16 óráig az alábbi telefonszámokon: 117-2014, 118-1407. (147726/3H)

☎ **Talpraesett, fiatal munkaerőt** keresünk középfokú angolnyelv-vizsgával, szövegszerkesztői ismeretekkel. 8 órás, fix munkaidő, 30 000 Ft bruttó kereset. Jelentkezés Katona Gabriellánál: 269-5161, 269-4545. (147847/2T)

☎ **A Nissan Center Kft.** minimum 4–5 éves gyakorlattal karosszérialakatost keres. Bérezés megegyezés szerint. Jelentkezni lehet: 260-4735, 261-6811. (147859/2H)

☎ **Rendszeres ételszállításra** fuvarozót keres II. kerületi kollégium. 212-5583. (147870/2T)

☎ **Ganz Energetikai Gépgyártó Kft.** felvételre keres azonnali belépéssel ügyvezető igazgató mellé titkárnőt. Alkalmazási feltétel: angolnyelv-tudás, számítógépes ismeret, legalább középfokú végzettség és szakmai gyakorlat. Az írásos pályázatot szakmai önéletrajzzal a következő címre kérjük feladni: 1475 Budapest, Pf. 276. (147871/2H)

Felvételre keresünk textilipari üzembe üzemvezetőt. Fehérnemű-varrási gyakorlat és németnyelv-tudás előnyben részesül. Fizetés: megállapodás szerint. Jelige: „Szervezőkészség". A jelentkezéseket kérjük a kiadóba küldeni. (F)

Németország egyik legnagyobb szolgáltató vállalatának magyarországi képviselete a német ügyvezető mellé **értékesítési asszisztenst** keres.

Amit nyújtunk:
– önálló kreatív munka
– fiatal dinamikus csapat
– szakmai továbbképzés
– versenyképes jövedelem
– szolgálati autó magánhasználatra is.

Elvárásaink:
– tárgyalási szintű németnyelv-tudás írásban és szóban
– felsőfokú végzettség (nem szükséges szakirányú)
– jó kapcsolatteremtő és kommunikációs készség
– min. 25 éves életkor.

Fényképpel ellátott magyar és német nyelvű szakmai önéletrajzát valamint a bizonyítványok másolatát a megjelenéstől számított 10 napon belül a következő címre küldje:
PIEPENBROCK GmbH
1025 Budapest, Kapy út 49/b.
PRP

☎ **Édesipari termékek** országos értékesítéséhez, gépkocsival, vállalkozói igazolvánnyal rendelkező üzletkötőket keresünk. Tel.: 215-5746, 215-0736. (147874/1T)

IRINYI János Szakközépiskola és Gimnázium felvesz: biológia–földrajz szakos egyetemi végzettségű tanárt. Érdeklődni lehet: minden szerdán 9–12 óráig: 280-6239, 177-0210, 178-3657. (335690/1K)

☎ **KERESÜNK:** 1. fénymásoló kereskedői munkakörbe, max. 35 éves, agilis, gépkocsival rendelkező, felsőfokú végzettségű munkatársat; 2. számítógépes kommunikációs munkakörbe, hardver alapismeretekkel rendelkező, felsőfokú végzettségű munkatársat (gépkocsi és nyelvismeret előny); 3. felsőfokú végzettségű, telefonos vagy rádiós gyakorlattal rendelkező munkatársat (gépkocsi és nyelvismeret előny). Tel.: 250-4275. (147900/2H)

☎ **USA-beli rokonsággal** rendelkezők! Üzleti lehetőség reményében keressenek! 06 (60) 321-794. (147911/2T)

MUNKAERŐ-KÖZVETÍTÉS külföldre is! 201-1804. (335688/1K)

Fő- és mellékfoglalkozású, leinformálható munkatársakat keresünk éjszakai értékfeldolgozáshoz. Erkölcsi bizonyítvány, önéletrajz szükséges. Jelige: "Értéktár 147951" a kiadóba. (F)

Fegyvervizsgával rendelkező, ambiciózus, budapesti fiatalembereket keresünk járatkiséről feladatok ellátására. Fényképes önéletrajzokat "FORD" jeligére kérünk a kiadóba. (F)

☎ **Munkahelyi étterembe** konyhai dolgozókat: kézilányt mosogatót, fiatal eladót felveszek. Érdeklődni: 226-2638. (147968/1T)

☎ **Betanított munkára** női, férfi dolgozókat felveszünk. Orsózás, festés, konfekció területre. Jelentkezés munkaidőben: 169-4222/175, Sárkányné. (147976/1H)

Kiváló kapcsolatokkal és lehetőséggel rendelkező cég kimagasló érdekeltségi viszonyok biztosítása mellett munkatársakat keres, minimum középiskolai végzettséggel. Részletes információ a 250-4273-as telefonon, Juhos Lászlónál. (235637/1H)

Ingatlan országos hálózat működtetéséhez, továbbfejlesztéséhez munkatársat keresünk. Feltétel: minimum felsőfokú építőipari végzettség. Lehet pályakezdő is. Díjazás és érdekeltség csak vállalkozási jelleggel. Részletes felvilágosítás: 188-8523-as telefonon. (235640/1K)

Megbízónk részére fiatal, társalgási szintű németnyelv-tudással rendelkező villamosmérnököt keresünk. Jelentkezni lehet szakmai önéletrajzzal és fényképpel a Trainex Kft.-nél Bp. XIII., Váci út 39. I. emelet 7. Telefon: 140-3568, 120-9454. (F)

A Virágért Kft. főállású üzletvezetőket keres a III., Flórián téri aluljárókban lévő üzleteibe kiskereskedelmi tevékenységre. Jövedékiengedély-köteles áruk forgalmazása kizárva. Érdeklődni lehet személyesen: Bp. XIV., Herina út 30–32. (F)

☎ **Életbiztosítással kapcsolatos** kérdőívek kitöltésére intelligens kérdezőbiztosokat keresek. Tel.: 188-3458, 14 órától. (148004/1T)

☎ **Diákotthon** nevelőtanári állást hirdet egyetemi végzettséggel 1995. szeptember 1-jétől. Érdeklődni a 282-9564-es telefonszámon a diákotthon igazgatójánál. (147813/2H)

☎ **Hegesztőműhelybe erős fizikumú,** nem dohányzó fiatalembert keresünk, segédmunkára. Érdeklődni 8–14 óráig: 120-2410-es telefonszámon. (148019/1T)

☎ **Gyakorlattal rendelkező** női és férfiszabó szakmunkásokat keresünk, finomkonfekció és méretes munkára, kőbányai üzemünkbe. Érdeklődni: 260-3735, 8–16 óráig. (148020/1T)

☎ **Érettségizett (angolul tudó)** fiatal lányokat hostessként alkalmazunk. A tanfolyami képzést támogatjuk. Tel.: 351-7705. (148024/1H)

Főállású, de másodállásban is végezhető, 5 órás munkát ajánlunk. Fizetés bruttó 142 Ft/óra. Főleg férfiak jelentkezését várjuk! Telefon: 137-4954, 9–16 óráig. (33581/1k)

☎ **Pedagógusnő kollégiumi** nevelőtanári állást keres szeptembertől. Tel.: 06 (20) 422-675. (148053/1T)

Központi államigazgatási szerv felvesz szakirányú egyetemi (főiskolai) végzettségű közgazdászt. Költségvetési számviteli, pénzügyi gyakorlat előny. Telefon: 201-3925, 175-0139. (F)

A Bethlen Gábor Közlekedési és Közgazdasági Szakközépiskola, 1157 Bp., Árendás köz 8. felvesz 1995. szeptember 1-jétől testnevelés szakos tanárt. Bér: megegyezés szerint. Érdeklődni lehet Donázy István igazgatónál, a 271-8010-es telefonszámon. (F)

☎ **Fogászati asszisztensnőt** keresek orvoslátogatói munkára. Tel.: 135-4950. (148069/1T)

44 éves nő, középfokú végzettséggel állást keres Újpesten. Szociális vagy kreatív tevékenység érdekel. Telefon: 169-7988. (335822/1K)

VASIPARI KFT. felvesz esztergályost hagyományos gépre, alkatrészgyártásban jártas géplakatost és CO-hegesztőt, III. kerületi munkahelyre. Telefon: 168-8538, munkaidőben. (335757/1K)

☎ **Nagy gyakorlattal** rendelkező, szakképzett autófényezőt és karosszérialakatost kiemelt fizetéssel felveszek. 221-4030. (148083/1T)

PÉNZÜGYI holding magyaroszági brókercége munkatársat keres másodállásra. 164-9666, Aszenov. (335843/1K)

Autóalkatrész-kereskedelmi vállalkozás megyei és fővárosi salesmanagereket – értékesítési képviselőket – keres. Feladat: termék és szolgáltatás ismertetése, értékesítése. Alkalmazási feltétel: középiskolai végzettség, vállalkozói igazolvány, telefon, jogosítvány, gépkocsi. Bérezés: teljesítményarányos, progresszív jutalék. Folyamatos képzést biztosítunk. Fényképpel, telefonszámmal ellátott szakmai önéletrajzát kérjük, az alábbi címre postázza: "Perspektíva", 1558 Budapest, Pf. 182. (235693/H)

☎ **Tagozatos iskola** németnyelv-tanárt keres. Tel.: 188-6900. (148120/1T)

A BURATTINO ÁLTALÁNOS ISKOLA angol–történelem szakos tanárt keres, jó kereseti lehetőséggel. Jelentkezés személyesen augusztus 29–30-án, 16–18 óra között. Cím: Burattino Általános Iskola, Budapest XXI. (Csepel), Táncsics Mihály út 27–29., telefon: 276-0963, 420-9543.

Közlemények, információk

Elveszett

☎ **Elveszett** a Népszava Könyv Kft., Szla.: OTP VIII., Fiók 218-98086 Alszla.: 516-035809-9, Adószám: 107-42259-2-11 feliratú tollbélyegző. Használata 1995. augusztus 22-től érvénytelen. A becsületes megtalálónak jutalmat fizetünk. Tel.: 113-7619. (148025/1H)

A GYSGY-REHAB RT. Alkatrész és Félkész Gyártó üzem V. Orvosműszerjavító MHB-201-02221 Adószám: 1085792201 feliratú bélyegzője elveszett, 1995. augusztus 18-tól érvénytelen. (F)

Tájékoztatjuk Önöket, hogy a MOL RT. Marketing és Kereskedelmi Igazgatóság „MOL Rt. Töltőállomás Eger, Kővágó tér 55016-14" számú bélyegzője elveszett. Az elveszett bélyegző 1995. augusztus 18-tól érvénytelen. (F)

☎ **A HIDROCONTROL Gépipari Fejlesztő Szolgáltató Kft.** 3-as számú, adószámos, bankszámlaszámos bélyegzője elveszett. Használata 1995. augusztus 22-től érvénytelen. (148140/1H)

Utazás

LONDON: 9 nap – utazás, szállás, kirándulások – 29 500 Ft-ért, októberig folyamatosan. ATTILA TOURS, 161-2695. (53207/22H)

NYÁRI–ŐSZI AKCIÓ! Korfu: 24 900 Ft-tól/fő; Kréta: 27 900 Ft-tól/fő; Rodosz: 29 900 Ft-tól/fő. NYÁRI–ŐSZI AKCIÓ! Mallorca: 39 900 Ft-tól/fő, Ibiza: 39 900 Ft-tól/fő. EUROTOURS, tel.: 269-1426, (72) 311-314, (62) 314-644, (74) 311-167. (F)

☎ **A SIOTOUR autóbuszos körutazásai** szállodai elhelyezéssel, félpanziós ellátással: **LIGUR-KÖRÚT:** Genova, San Remo, Monte-Carlo, Monaco, Nizza, Cannes, 8 nap, szeptember 16–23., 39 900 Ft. **RÓMA, NÁPOLY, POMPEJI, CAPRI, SORRENTO:** 10 nap, szeptember 7–16-ig, 54 900 Ft. **SZICÍLIAI KÖRUTAZÁS:** Padova, Firenze, Róma, Palermo, Taormina, Etna, Catania, Siracusa, Agrigento, 10 nap, október 5–14., 69 900 Ft. **CSILLAGTÚRA:** Ravenna, Peruggia, Siena, San Marino, Firenze, Pisa, Bologna, Ferrara, elhelyezés apartmanban, önellátással, 9 nap, szeptember 15–23., 29 900 Ft. Jelentkezés: **SIOTOUR,** 1051 Budapest, Erzsébet tér 1., 117-3276, 266-6216, valamint Somogy megyei irodáinkban. (144395/7H)

AUTÓBUSZ Fuvarvállaló Iroda. Mario-Bus. Tel./fax: 342-0762, 341-4375. (234726/1K)

☎ **MÁLTA** – rendkívüli AKCIÓ! Egy hetet fizet, kettőt nyaral! Tengerparti szállodában **49 900-ért** 2 hétre. **TUNÉZIA** – LAST MINUTE centrális szállodában **37 900-ért/hét!** UNITRAVEL, 153-1559, 132-4926. (146978/4H)

SZENZÁCIÓS AJÁNLAT! PÁRIZS 15 900 Ft-tól. Erdélyi körút 8900 Ft. Szlovákia 9900 Ft. Aureliusz Utazási Iroda: (46) 328-276. (F)

☎ **INGYEN VAN!** 7 nap az Alpok szívében, szállással, utazással együtt, szombatonként, 9800 Ft/fő. **MAKROVILÁG,** 215-0636. (143449/19T)

☎ **Dijon, Lourdes:** szeptember 1–7-ig, 23 990 Ft/fő. MAKROVILÁG, 215-0636. (147299/3T)

☎ **King Tours Utazási Iroda ajánlata:** 1 hét Krétán 36 300 Ft-tól, 1 hét Tunéziában 51 900 Ft-tól, 1 hét Egyiptomban 55 900 Ft-tól, 1 hét Cipruson 51 600 Ft-tól, 10 nap Rio de Janeiróban 140 500 Ft-tól. Részletes információk: 1056 Budapest, Irányi u. 10., tel.: 266-5917. (147469/2T)

CHEMOL TRAVEL UTAZÁSI IRODÁVAL A KÖZEL-KELETRE! Shalom Izrael: 8 napos csillagtúra október 24–31., november 7–14. 89 900 Ft. **Izrael gazdagon:** október 19–26., november 23–30., 108 900 Ft. **Körutazás üdüléssel Eilaton:** 11 nap, október 19–29., november 16–26.., 129 900 Ft. **Izrael–Jordánia-körút:** 10 napos, november 7–16., 126 900 Ft. **Szíria–Libanon:** 9 napos körút, november 27.–december 5., 148 900 Ft. **Egyiptom:** 8 napos körút, Kairó–Luxor–Asszuán, november 3–11., 89 900 Ft. 16 napos körút: nilusi hajózás üdüléssel Hurghadában, november 17.–december 2., 119 900 Ft. Jelentkezés: CHEMOL TRAVEL, Budapest V., József nádor tér 8., telefon: 266-2261, 266-2173, 266-8545. (F)

☎ **AUTÓBUSZ-RENDELÉS, mikrobuszbérlet:** 132-1997, 132-2996. (146590/8T)

☎ **Korfu,** a zöld sziget, szeptember 4-től október 2-ig, hetente, repülővel, tengerparti apartmanokban már **27 100 Ft-tól.** Félpanzió igényelhető. IMPERÁTOR TRAVEL, tel.: **131-3192, 132-6729.** (146102/8T)

Hetente München 3100 Ft; Szafáripark 1590 Ft; Marcipánmúzeum 1790 Ft; Disneyland 7990 Ft. 117-1356, (33) 314-795. (F)

Last minute! Spanyolország: 10 nap, szállodában, félpanzióval, utazással, 28 800 Ft/fő augusztusban, 24 800 Ft/fő szeptemberben. Görögország apartmanokban 11 500 Ft/fő/hét augusztusban, 10 600 Ft/fő/hét szeptemberben. Gyerek- és csoportkedvezmény! Telefon: 269-8662, 269-6663.

☎ **Szuper last minute!** Spanyolország, 10 nap, luxusbusszal, szállodában, svédasztalos félpanzióval: 29 990 Ft. AVANTGARDE Utazási Iroda, 1065 Budapest, Podmaniczky u. 12., tel.: 153-2113. (146773/4T)

A CIPOLLINO UTAZÁSI IRODA AJÁNLATAI: Kanári-szigetek: november 4-től, szállodában, ellátással, repülőjeggyel, 79 900 Ft-tól. **Tunézia:** szállodában, félpanzióval, repülőjeggyel 42 790 Ft-tól. **Egyiptom:** körutazás, 8 nap, szállodában, félpanzióval, repülővel, 61 900 Ft/fő. Hajózás a Níluson: 8 nap, szálloda, luxushajó, félpanzióval, repülővel, 76 900 Ft/fő. Nyaralás Hurghadán: 8 nap, szálloda, félpanzió, 35 900 Ft-tól. **Ismerkedés Izraellel:** 5 nap, 66 500 Ft-tól/fő, 8 nap 89 900 Ft-tól/fő. Jelentkezés: 1066 Bp., Teréz krt. 32., tel./fax: 131-6968, 132-8330, 112-8206, 131-2913. (F)

☎ **KIÁLLÍTÁSI UTAK: PÁRIZS** szeptember 27-től október 1-jéig, 69 900 Ft; **LONDON** október 25–29-ig, 69 900 Ft; **THAIFÖLD–SZINGAPÚR** október 19–31-ig, 192 900 Ft; **THAIFÖLD** november 13–24-ig, 154 900 Ft; **INDIA** novermber 30-tól december 10-ig, 234 900 Ft. **OMEX TRAVEL,** tel.: 202-2563, fax: 202-2609. (147876/1H)

Sörfesztivál Münchenben, vacsorával 4800 Ft. 117-1356, 112-6303, (33) 314-795. (F)

MINŐSÉG – LAST MINUTE-ÁRON! KORFU, apartman (augusztus 29.), 8 nap, 29 900 Ft-tól. MALAGA, apartman (szeptember 1.), 8 nap, 41 900 Ft-tól. MALLORCA (augusztus 25.), 12 nap, szálloda + félpanzió, 65 900 Ft. MALLORCA (augusztus 30.), 8 nap, szálloda + teljes panzió, 48 900 Ft. UTAZÁSI BÖNGÉSZDE, Budapest V., Sütő u. 2., telefon: 117-2620, Bp. VIII., Blaha L. tér 3., telefon: 117-2300, valamint 266-1897, éjjel-nappal. (F)

TUNÉZIA: PASHA CLUB RAMSES: NABEUL, 2 hét félpanzióval, tenisz, szörf grátisz, sévdasztalos étkezés, 45 900 Ft, időpont: szeptember 2–16-ig. **Háromcsillagos szálloda: SOUSSE,** 1 hét félpanzióval, légkondicionálás, büféétkezés 39 900 Ft, időpont: szeptember 2–16-ig (kedden és szombaton). Jelentkezés: Pasha Tours Kft., 1137 Bp., Katona J. u. 10/A, tel.: 132-3740, 132-2716, 132-4117. (F)

KORFU – KEDVEZMÉNYES ÁRON! Egyhetes, repülős utak, indulások: szeptember 3. és 18. között, háromcsillagos, úszómedencés szállodákban, félpanzióval, 39 900 Ft/fő, apartmanokban 32 900 Ft/fő. A részvételi díj tartalmazza a repülőjegyárat! Idegenvezető, választható kirándulások! **TANTÚRA Utazási Iroda,** 1065 Budapest, Lázár u. 6., telefon: 266-1386, 131-5368; 6722 Szeged, Kálvária sgt. 16., telefon: 06 (62) 325-488. (F)

☎ **BIBIONE – VELENCÉBE utazóknak is!** Szenzációs nyárutó Bibionéban csoportoknak, munkahelyi kollektíváknak. 1995. szeptember 16–19., 3 éj, és szeptember 20–23, 3 éj. Szállásdíj: 3400 Ft/fő/3 éj. Elhelyezés: 4–5–6 ágyas apartmanokban, önellátás. AURORA TOURS, 7400 Kaposvár, Kossuth L. u. 1–9. Tel./fax: (82) 421-834, telefon: (82) 319-822. (148136/1H)

Tanfolyam

RELAXÁCIÓS nyelvoktatás: 112-0290. (231342/1K)

A Kereskedelmi, Vendéglátó-ipari és Idegenforgalmi Főiskola az 1995/96. tanévben a következő másoddiplomás-posztgraduális képzést indítja: emberi erőforrás menedzser az idegenforgalomban és a kereskedelemben (Kereskedelmi és Idegenforgalmi Intézet); kereskedelmi közgazdász (Kereskedelmi Intézet); business manager (Kereskedelmi Intézet); idegenforgalmi és szállodaipari szakközgazdász (Idegenforgalmi Intézet). A felvétel feltétele: főiskolai vagy egyetemi végzettség. A képzés önköltséges, a tandíj kb. 70 000 Ft/félév. **Jelentkezési határidő: 1995. aug. 31.** Tájékoztató és jelentkezési lap a Kereskedelmi, Vendéglátó-ipari és Idegenforgalmi Főiskola portáján szerezhető be. (1054 Budapest, Alkotmány u. 9–11.) (F)

A Katedra Nyelviskolában (minősített nyelviskola) augusztus 28-tól indulnak 5 és 10 hetes intenzív és általános nyelvtanfolyamok. Tel.: 186-8980, 165-5116. (F)

NYELVTANFOLYAM LONDONBAN. Elhelyezés angol családoknál, teljes ellátással. Indulás szeptember 1-jén, szeptember 15-én. Bővebb felvilágosítás: Világjáró Utazási Iroda, 06 (46) 412-142, vagy 06 (46) 411-624. (F)

Balett és művészi torna 3 éves kortól a Józsefvárosi Művelődési Házban! Tel.: 113-9883.

MŰVÉSZETI MENEDZSERKÉPZÉS! A Casus Kollégium felvételt hirdet szeptemberben induló 3 éves, nappali tagozatos művészeti menedzserképzésére. Jelentkezési határidő: augusztus 30. Információ: 203-4646/Casus. Budapesti Művelődési Központ, XI., Etele út 55. (F)

Kézművestanfolyamok a Józsefvárosi Művelődési Házban! Tűzzománc, agyagozás, szövés, rongyszőnyegkészítés. Tel.: 113-9883. (F)

EURÓPAI NYELVEK STÚDIÓJA – 1982. A Nyelviskolák Kamarája által **JAVASOLT és MINŐSÍTETT** nyelviskola. **15. HETES, 60 ÓRÁS** (heti 2x2 vagy szombaton 1x4) **beszédközpontú és kis csoportos** angol- és németnyelv-tanfolyamok, kezdőtől a felsőfokig **minden tudásszinten,** reggel, délelőtt, délután vagy este. **NYELVVIZSGA-ELŐKÉSZÍTŐK:** állami közép- és felsőfokú, Zertifikat, Cambridge (FCE). **BEIRATKOZÁS ÉS SZINTFELMÉRÉS:** szeptember 4–16-ig 16 és 18 óra között az Uránián: VI-II., Szentkirályi u. 1/B. Tel.: 138-0730 és 138-1029. **CÉGEK ÉS INTÉZMÉNYEK részére kihelyezett tanfolyamok, igény szerint.** (235663/1K)

☎ **Tanfolyamok az Oktogonnál!** Broadway jazztánc, társastánc, rocky, művészi torna, karate, jóga, testmasszázs, látásjavító tréning, rajzstúdió, gépírás. Jelentkezés: augusztus 28-tól a KASZ Művelődési Központban, VI., Eötvös u. 25/A. Érdeklődni: 132-3175, 111-6589. (148017/1H)

Számítógép-kezelő és Winword 6.0 szövegszerkesztő hétvégi tanfolyam indul szeptember 15-től. EUROTREND, XIV., Komócsy u. 5. Telefon: 251-8455. (F)

Egyéb

BŐRBETEGSÉGEK, allergiák kezelése lézerakupunktúrával. Telefon: 116-8034. (235214/1k)

Bevándorlás Kanadába! A kanadai Schwalb & Burton Tanácsadó cég nagy tapasztalattal, mérsékelt áron kínálja szolgáltatásait. A konzulens szeptember 3-án érkezik, díjmentes tanácsadás! Készséggel várjuk hívását a 185-0862-es telefonszámon. (F)

KÖZLEMÉNY! A BBN Élelmiszer-kereskedelmi Rt. az egyes értékpapírok nyilvános forgalomba hozataláról és forgalmazásáról szóló, 1990. évi VI. tv. 33. paragrafusa alapján tájékoztatja az érdekelteket, hogy a társaság gazdasági-pénzügyi helyzetére vonatkozó éves jelentés a társaság gazdasági igazgatójánál, illetve számviteli osztályán, Budapest X., Kőér u. 3/A. sz. alatt munkanapokon 7.30 és 16 óra között, 1995. szeptember hó 30. napjáig megtekinthető. BBN Élelmiszer-kereskedelmi Rt. igazgatósága. (F)

☎ **KÖZGYŰLÉSI HIRDETMÉNY!** A WÉS Tejipari és Kereskedelmi Részvénytársaság (székhelye: 1124 Budapest, Hankóczy Jenő u. 19.) igazgatósága a társaság rendkívüli közgyűlését 1995. szeptember 22-én (pénteken) 10 órára hívja össze. A közgyűlés helye: budai irodaház, 1116 Budapest, Hengermalom u. 49–51., tárgyaló (I. emelet). A KÖZGYŰLÉS NAPIRENDJE: 1., Az igazgatóság tájékoztatója a társaság tevékenységéről. 2., A társaság alapító okiratának módosítása (székhely megváltoztatása, telephely) 3., A részvénytársaság alaptőkéjének felemelése. 4., Személyi kérdések. 5., Egyebek. A közgyűlésen való részvétel és szavazati jog gyakorlásának feltételei: a névre szóló részvények tulajdonosai közül a közgyűlésen szavazati jogával az a részvényes élhet, akit legkésőbb a közgyűlés napját megelőző munkanap 17 órájáig a részvénykönyvbe bevezettek, illetve aki ezen időpontig eleget tett az alapító okirat 5.5. pontja (névre szóló részvények átruházásának a részvénykönyvbe történő bejegyzése) szerinti kötelezettségének. A bemutatóra szóló részvények tulajdonosainak a közgyűlésen való részvételének és szavazati joguk gyakorlásának feltétele, hogy a részvényeiket, illetve, ha a részvény letétbe van helyezve, az erről szóló – a részvény fajtáját, típusát, névértékét, sorozatát és sorszámát is tartalmazó – letéti igazolást a közgyűlés megkezdése előtt, a jelenléti ív aláírásakor az igazgatóság elnökének bemutassák. Határozatképtelenség esetén a megismételt rendkívüli közgyűlés a fent közölt helyen 1995. szeptember 22-én (pénteken) 11 órakor a fent közölt napirenddel kerül megtartásra. Az igazgatóság. (148155/1H)

☎ **Tanári végzettségű** pedagógust keres németnyelv oktatásra, határozott időre, gazdagréti általános iskola. Tel.: 185-2406 vagy 153-8016. (148128/1T)

Személy- és v-agyonvédelmi cég munkát vállalna reális áron Budapesten és környékén. Telefon: 06 (20) 439-178.

☎ **Dunakeszi Bárdos Lajos Általános Iskola** angol szakos tanárt keres. Dunakeszi, Iskola sétány 18. Tel.: (27) 341-204. (148152/1H)

☎ **A Szterényi József Szakközépiskola és Szakmunkásképző Intézet** igazgatója matematika–fizika szakos középiskolai tanárt keres. Érdeklődni lehet: 2200 Monor, Ipar út 2. Tel.: 06 (29) 413-822. (148153/1T)

☎ **A Táncsics Mihály Kollégium** nevelótanárt keres leánycsoporthoz. Matematika vagy idegen nyelv szakos tanár előnyben. Érdeklődni telefonon lehet: 185-1600, augusztus 23-tól a délutáni órákban. Cím: Budapest XI., Rátz László u. 3–7. (141052/1H)

Vállalkozás

SZÁMLAGONDJÁT megoldjuk! Telefon: 131-1059. (235306/1K)

☎ **Tevékenység megszüntetése miatt** élelmiszer és vegyi áruk áfás beszerzési áron átadók. Érdeklődni: (36) 311-330. (148028/1T)

CSANÁDY utcában 100 nm-es, tehermentes, magántulajdonú, 45 férőhelyes étterem teljes felszereléssel eladó. Irányár: 11 millió Ft. Érdeklődni munkaidőben: 351-0115. (235383/1K)

VISEGRÁDON egész évben üzemelő, 150 személyes vendéglő eladó vagy bérbe adó. Érdeklődni 18 órától, telefonon: 221-7576. (335784/1K)

☎ **1 milliárd Ft** éves forgalmú élelmiszer- és háztartás-vegyi nagykereskedelemmel és saját kiskereskedelmi bolthálózattal rendelkező, jól menő magánvállalkozás tőkéstársat keres. A tőkéért tulajdonrészt ad. Elvárható minimum: 10 000 000 Ft. Érdeklődni: 06 (30) 470-851. (145168/10T)

☎ **Patricius Üzletház Kft.** közép- és rövidtávú befektetőket keres: ingatlaniroda működtetéséhez, külföldi építőipari rendszer kizárólagos forgalmazásához, faipari üzem kapacitásbővítéséhez, szállodai férőhelyek kialakításához – hitelek formájában megfelelő fedezettel. Tel.: 122-0130. (147861/1T)

☎ **200 nm-es pékség** teljes üzletkörrel és felszereléssel eladó. Érdeklődni telefonon: (72) 322-835. (148134/1T)

☎ **Eladó** Mór környéki, 8 hektáros területen fekvő állattenyésztési telep, mely alkalmas baromfi és egyéb állat tartására. A telep körül földbérlés lehetséges. Telefon, víz, villany, gáz van. Érdeklődni: 06 (20) 441-968. (148135/1T)

☎ **Vállalkozói** hitel: (66) 327-219. (147746/2T)

Baromfivágóhíd eladó. Érdeklődni: 06 (30) 453-709. (532662/1K)

☎ **Európai színvonalú** és felszereltségű bevásárlóközpont bérleti joga átadó. Érdeklődni: (36) 311-330. (148142/1T)

Automata vezérlésű, nagy teljesítményű galvanizáló üzem berendezései eladók. 06 (20) 415-832. (148092/1H)

Befektetés

M1-es autópálya komáromi lejáratánál tervezett szolgáltató-kereskedelmi centrum megvalósítására váll

KÖZLEMÉNYEK

EGYHÁZI ZENE

Szent István-bazilikában: dec. 24-én az éjféli misét Erdő Péter bíboros érsek, prímás mutatja be, és szentbeszédet mond. Dec. 25-én 10 órakor Wolfgang A. Mozart: Missa brevis in B, Harmat Artúr: Adeste fideles. **Dec. 26-án 10 órakor:** Lisznyai Szabó Gábor: Karácsonyi mise, Bárdos Lajos: Kyrie, **18 órakor: a családok miséjét Erdő Péter bíboros, prímás mutatja be, és szentbeszédet mond.** Közreműködik: a Magnificat Gyermekkórus. Vezényel: Szebellédy Valéria. **Dec. 31-én 18 órakor:** Karácsonyi motetták, Halmos László: Te Deum. **2005. jan. 2-án 10 órakor:** W. A. Mozart: Missa brevis in B, Bárdos Lajos: Karácsonyi bölcsődal.

A budavári Nagyboldogasszony (Mátyás-) templomban: **dec. 25-én 10 órakor** L. v. Beethoven: C-dúr mise. **Dec. 26-án 10 órakor** Halmos László: Karácsonyi mise. **2005. jan. 1-jén 10 órakor** Mozart: Koronázási mise. **Jan. 2-án 10 órakor** Liszt: Koronázási mise.

A pesti ferences templomban (V. Budapest, Ferenciek tere 9.) **minden kedden 18.30-kor gregorián szentmisén** énekel a Schola Gregoriana Budapestiensis. Vezényel: Béres György.

A belvárosi ferences templomban (V. ker. Ferenciek tere 9.) **dec. 25-én,** szombaton, karácsony első napján a **10 órai szentmise keretében** W. A. Mozart: G-dúr mise (KV. 140.) című műve csendül fel. Közreműködik: Kecskeméti Rita, Lehőcz Andrea, Bella Lajos, Ladjánszky László — ének. Deák László — orgona. A templom Liszt Ferenc Kórusát és a kamarazenekart vezényli: Pattantyús-Ábrahám Károly.

Az Egyetemi templomban vasárnap a 9 órakor kezdődő nagymisén a templom Don Bosco ének és zenekar énekel. Vezényel: ifj. Benyus Sándor és Bakonyi Katalin.

Az Egyetemi templomban dec. 24-én, az éjféli misén közreműködik a templom Don Bosco ének és zenekara. Vezényel: ifj. Benyus Sándor és Bakonyiné Marton Katalin.

Az Egyetemi templomban a korábbi évek hagyománya szerint **az éjféli szentmise előtt 11.30 órától** karácsonyi orgonamuzsika köszönti a születendő Messiást. Felcsendülnek Pachelbel, Pasquini, Pikéthy és Reger alkotásai. Orgonál Tusor Péter.

A belvárosi Szent Mihály templomban (Angolkisasszonyok templomában: Bp. V. Váci u. 47/b). **Dec. 24-én, az éjféli szentmisén** karácsonyi kórusművek hangzanak el. **Dec. 25-én,** karácsony ünnepén **10 órakor:** Mozart: Missa Brevis in D. Közreműködik: Szabóki Tünde, Farkas Éva, Molnár András, Cser Péter — ének, a templom Liszt Ferenc Kórusa és Zenekara, vezényel: Farkas Mária. **Dec. 26-án Szent Család ünnepén 10 órakor:** Charpentier: Karácsonyi Mise. Közreműködik a Liszt Ferenc Kórus és Zenekar, vezényel: Farkas Mária. **Dec. 31-én 16 órakor az év végi hálaadó szentmisén:** Karácsonyi kórusok hangzanak el.

A belvárosi főplébánia-templomban (Bp. V. ker. Március 15. tér) **dec. 25-én,** szombaton **10 órakor** Introitus: Puer natus est nobis, J. Haydn: Kleine Orgelmesse, Harmat Artúr: Tui sunt caeli, Csöndes éj, Mozart: Ave verum. **Jan. 2-án,** vasárnap **10 órakor** Introitus: Ecce advenit, P. Canniciari: Missa in la, Hidas Frigyes: Reges Tharsis, Bárdos Lajos: Bölcsődal.

A ciszterci Szt. Imre-templomban (Villányi u. 25.) **dec. 24. Karácsony éjjel 23.30** órakor – A történelmi Magyarország egyházi zenéje 6. Valentin Deppisch: Magnificat — újkori bemutató szólisták, ének- és zenekar előadásában.

Az Árpád-házi Szent Margit-templomban (Lehel tér) **dec. 25-én 10.30 órakor:** Kempter: G-dúr mise, Farkas: Áldott éj, Gergely: Stille Nacht. Előadja a templom GAUDETE ének- és zenekara, vezényel: Gyarmati Tóth Tamás.

Az óbudai főplébániatemplomban dec. 25-én a 11 órai szentmisén Mozart: C-dúr Orgonaszóló miséje (KV. 259) hangzik el. Előadja: Ercsényi Orsolya, Várhelyi Éva, Korondi György, az Albert Schweitzer Kórus és Kamarazenekar. Vezényel: Kenessey László.

Az óbudai Szentháromság-plébániatemplomban (Bp. III. ker. Vörösvári út 110.) **2005. jan. 9-én, vasárnap 11.30 órakor jótékonysági egyházzenei áhítatot rendezünk egy gyógyíthatatlan betegségben szenvedő kislány** életkörülményeinek javítása **érdekében.** Közreműködnek: Bognár Tünde, Hertelendy Rita, Kiss Erika, Kovács Irma, Mezei Márta, Szőnyi Szilvia, Kántor Zsolt, Simándi Péter, Szilágyi Imre. Minden érdeklődőt — és jókedvű adakozót — szeretettel várunk!

Az Örökimádás-templomban dec. 25-én 10 órakor M. A. Charpentier: Messe de Minuit, magyar szerzők karácsonyi kórusaiból. Közreműködnek: Bencsáth Ilona, Besenyei Éva, Dézsi Erika, Risai Ágnes, Rácz Ottó, Visy Gábor. Orgonál: Kuzma Levente.

Az országúti ferencesek templomában (Budapest, II. Margit krt. 23.), **dec. 26-án a 11 órai szentmisén** a Kapisztrán Kórus és Zenekar Schubert: G-dúr miséjét, valamint karácsonyi motettákat szólaltat meg. Közreműködnek: Óhegyi Filoretti, Prevor János és Szécsi Máté (ének), Nagy László Adrián (orgona). Vezényel: Virágh András.

A zuglói Páduai Szent Antal-templomban 2005. jan. 1-jén 19 órakor új évi orgonahangversenyén Gesztesi-Tóth László bemutatja Lyonban készült új lézerlemezének programját (Mendelssohn-, Liszt- és Franck művek). A belépés díjtalan! (A lemez a koncert után a helyszínen megvásárolható.)

A máriaremetei bazilikában (II. Templom köz 1.) **dec. 25-én a 10.30 órai szentmisén** közreműködik a Carmine Celebrat Kórus. Liszt: Missa Choralis. Vezényel: Zimányi István.

A Deák téri evangélikus templomban dec. 26-án, vasárnap 18 órakor „Karácsonyi muzsika orgonán és csembalón". Műsoron Bakfark, Pachelbel, Buxtehude, Bach művei és Krebs két csembalóra írt koncertje. Közreműködnek: Nyírő Gábor és Tódy Ilona Éva.

A martfűi Szent Tamás-templomban dec. 26-án, vasárnap a 16 órai szentmisén és azt követően Dinyés Soma vezényletével az Ars Longa nevű budapesti együttes H. Schütz motettáiból és Karácsonyi Történet c. darabjából ad hangversenyt 16 énekes és 10 zenész előadásában. A templomtér ill. kórus különböző részein elhelyezkedő ének- és zenekar színes, élvezetes élményt kínál.

IMAÓRÁK

A Szent Korona erejének és eredeti állapotának helyreállításáért mutatnak be szentmisét minden hónap **első csütörtökén így január 6-án a Szent István bazilika Szent Jobb kápolnájában délután 3 órakor.** Minden hazáját féltő, szerető és azért tenni is akaró magyar testvérünket szeretettel **hívjuk és várjuk.**

Jézus Krisztus és a Szűzanya Szeplőtelen Szent Szívének mielőbbi győzelméért-, nemzetünk és az egész emberiség üdvéért engesztelésére minden hónap utolsó csütörtökén, így **dec. 30-án is 20 órai kezdettel engesztelő rózsafüzért imádkozunk,** majd ezt követően, **21 órakor szentmise** Kemenes Gábor atya vezetésével. Cím: **XI. ker. Villányi úti Szent Imre templom.**

Állandó imaprogram az Irgalmasság Völgyében, a vecsési Andrássy-telepi Római Katolikus Plébániatemplomban. Minden pénteken 12 órától szentségimádás, 15 órától Irgalmasság Órája, utána szentmise, szándékokra. Legkedvezőbb megközelítés: Kőbánya Kispest metróvégállomástól 30 percenként induló volánbusszal a Vecsés Martinovics téri végállomásig, vagy vonattal a Vecsés nagyállomásig és onnan gyalog az Andrássy telepi templomig. (Martinovics tér)

S.O.S. IMA telefonszolgálat: 214-2125. Meghallgatunk és imádkozunk veled. **Személyesen hétvégén 18-21 óra között,** a többi időben üzenetrögzítő működik.

HITOKTATÁS

Az Egyetemi templom és a Központi Papnevelő intézet hitoktatási rendje a 2004/2005-ös tanévben. **Hétfőn 16 órától** alsó tagozat, **17 órától** felső tagozat. **Csütörtökön 19 órakor** egyetemistáknak. **Péntekenként 16.30 órától** középiskolás hittan. A hitoktatás **az adott időpontoktól folyamatosan** történik a Papnevelő Intézetben.

ELŐADÁS

A Farkasréti Ökumenikus Esték keretébe **18.30 órakor a Budapest, XI. Németvölgyi ú** zős evangélikus-református templomban K kat. teológiai tanár: **Közös gyökereink — az élete** címmel tart előadást.

FELHÍVÁS

CZIRONYI LEO (szül. Kalocsa, 1890. 12. 0 **seit keresem!** Aki bármit tud róla, kérem, hívj

A Római Katolikus Főplébánia, min Alsóvárosi Római Katolikus Temető tulajdo zé teszi, hogy az **53-as főútvonal melletti p 13-as, 19-es, 24-es, 35-ös, 36-os)** a jelenle tott 7 méteren belül lévő **sírhelyeket,** valami nal és a **Temető utca** találkozásánál fekvő s **sírhelyeket** (36-os parcella része) a temetők ről szóló 1999. évi XLIII. törvény végr 145/1999. (X. 1.) kormányrendelet 20. § (1. ján a terület más célú felhasználása miatt 20 **tállyal megszünteti.** Felhívjuk a még le nem ti területen lévő sírhelyek felett rendelkezni j ket, hogy legkésőbb **2005. március 31-ig a lapodás megkötése érdekében jelentkezzen Római Katolikus Főplébánián. 6400 Kiskun u. 14. Tel.: 77/521-191.**

FELVÉTELEK

Az Apor Vilmos Katolikus Főiskola felvét szeptemberében induló egyetemi szintű **VA szakára.** A képzés budapesti helyszínnel, **Krisztina körút 59/b.** szám alatti épületében azok jelentkezését, akik szeretnék jobban n jelenségeket és megismerni a nagy európai it, történetét. **Részletes tájékoztatás: www. lentkezés a hivatalos „A" „B" lapon, febr. 15**

ALAPÍTVÁNYOK

Az IGEN Klub Kulturális Egyesület, hálás SZJA 1 %-ból kapott felajánlásokat, amely ge 125.796.- Ft volt. Terembérre és a 15 é ünneplésére használtuk fel.

A Szent Jozafát Alapítvány (1074 Budape **ezúton mond köszönetet azoknak, akik a jövedelemadójuk 1 %-ával támogattak b** 1.246.940.- Ft-ot templomunk tetőzeténe juk. Jószívű támogatásukat a jövőben is k

Kalocsa Főegyházmegyei Katolikus Kar emelkedően közhasznú szervezet **2003. é vételeink:** adomány 131.500.- Ft, az SZJ jótékonysági bevételek 35.800.- Ft, mú 174.438.- Ft, kamatbevétel 660.- Ft és a 2 1.057.521.- Ft. Ezek összesen: 1.799.821. **használások** tételesen: segélyezés 389.6 misszió és a kórházmisszió 71.015.- Ft, 120.148.- Ft, tárgyi eszközök 155.051.- összesen: 733.480.- Ft. A 2003. évi egyen Ft. **Köszönjük és kérjük az alapítványunk tá pítvány címe: 6300 Kalocsa, Szentháromsá**

KÖZLEMÉNYEK

Az Országos Lelkipásztori Intézet Lelk Napokat szervez 2005. jan. 24-27 között. tia – plébánia – hivatásgondozás. Helyszín Továbbképző Központ. Részvételi díj: 12.0 látás). Gyakorló lelkipásztorok, valamint v közösségépítő világi munkatársuk jelentke: **kezési határidő: 2005. jan. 10. Cím: 1071 B fasor 42. Tel.: 479-2040, oli@katolikus.hu.**

SZOLGÁLTATÁS

REVERENDÁK, papi civil öltönyök, lovagi palástok készítése mérték után. Balog Károly papiszabómester. 1053 Budapest, Papnövelde u. 7. Központi Papnevelő Intézet. Telefon.: 06-20/975-3217

SZOBAFESTÉST, mázolást, tapétázást vállalok bútormozgatással, takarással, takarítással. Józan életű kollégákkal. Egyházi intézményeknek 10-% kedvezmény! Garanciát vállalok. Tel.: 324-7629, 06-30/245-7674

PSZICHIÁTRIAI, pszichoterápiás rendelés, hívőknek. Bejelentkezés: 20.30–21.30 között. Tel.: 06-70/203-2828

EGYHÁZI ruha, zászló, terítő és kellékek készítése. ALTUS 1116 Bp. Kisköre u. 13. Nyitva: H-SZ-P: 8-18-ig, Tel.: 204-4562, 06-30/249-6444

TEMPLOMHANGOSÍTÁS! „V"-Hangstúdió. Templomi hangrendszerek javítása, felújítása, új hangrendszerek telepítése. Ingyenes akusztikai vizsgálat és műszaki felmérés. 06-20/936-3266, e-mail: varjasii@invitel.hu

ÜVEGFESTŐ, 36 éves gyakorlattal vállalja festett, ólmozott templomablakok készítését és restaurálását (ajánlással, referenciákkal). Tóth Erzsébet 277-3301, 06-20/438-5993. Honalp: www.tarnics.hu

CIRKÓFŰTÉST szereltessen elhasználódott gázkonvektorai helyett! Gazdaságos, kényelmes és biztonságos. Teljes ügyintézéssel, garanciával vállalom. Rózsa Péter gázszerelő mester: 06-30/630-7862, 203-0809

AZ ÉGRE MUTATÓ kereszt alatt a templomtorony legszebb dísze a TORONYÓRA. Önnél működik? Toronyóra-, harangjáték-, haranglengető-, vezérlőóra-, készítés, javítás. 5 év garancia. KONKOLY MŰVEK Toronyóragyára, 1102 Bp., Állomás u. 14. 260-7065, 06-30/949-2915

QUASI-MODO KFT. villanyszerelés, energiatakarékos svájci padfűtés, harangvillamosítás, toronyórafelújítás, villámhárító szerelés. Ács Ernő 2097 Pilisborosjenő, Bécsi út 13. Tel.: 26/336-409, Fax.: 26/336-424

TEMPLOMI elektromos padfűtés készítése, beszerelése. (Helyszíni szerelés) Saját kivitelező esetén fűtőtestek gyártását vállaljuk. ALMÁSI és TÁRSA BT. 7678 Abaliget, Kossuth u. 5. 72/700-054, 30/947-8466

RESTAURÁLÁS, aranyozás,WWW.GILD.HU Herendi Kft. Szombathely, 94/505-755

MŰVÉSZI templomablak készítése és javítása, saját és hozott tervek alapján. Ifj. MOHAY Szabolcs üvegfestő-restaurátor, 1222 Bp., Pannónia u. 55. Tel.: 424-5998, 30/961-2982

FOGSOROK, hidak készítése, javítása, szükség esetén háznál is. Tel.: 213-5726

DÍSZÍTŐFESTÉS, aranyozás, falképrestaurálás, saját kivitelezésű állványzatról, zsűrizett, leinformálható egyházi referenciák, 30 éves önálló, szakirányú tevékenység. Gajda György festőmester, okl. díszítőfestő és aranyozó. 62/234-711, 30/390-2619; www.lebronet.hu/restauralas

GOMBOS MIKLÓS
harangöntőmester
harangöntés, lengő-, állványszerkezet és villamosítás.
Új harangok készítése rövid határidővel!
2162 ŐRBOTTYÁN
Rákóczi u. 121. pf. 10
Tel.: 06-30-948-9575, 06-28-360-170
Fax: 06-28-563-295
E-mail: email@harangontes.hu
Ugyfélfogadás
telefonos egyeztetés alapján!

TEMPLOMTORNYOK, tetők javítása, festése és újak építése, villámhárítók javítása, építése és egyéb karbantartási munkák, alpinista technikával, az egész ország területén. Kívánságra referencialistát küld BEDE László kisiparos, 6000 Kecskemét, Győzelem u. 6. Tel.: 76/492-158, 30/943-5089

ÓLOMABLAKOK tervezése, kivitelezése, restaurálása vagy javítása. Műemlékes referenciák. Perlaki József üvegfestőművész. 8430 Bakonyszentkirály, Németfalu u. 45. Tel.: 88/464-072, 20/565-6249

TEMPLOMBELSŐK díszítő festése aranyozása, külső felújítása, oltárok, szobrok, képek restaurálása, orgonák javítása, hangolása, templomtetők és tornyok renoválása. Minőség, garancia, árkedvezmény. FÜR Lajos 2011 Budakalász, Magyar u. 50. Tel/Fax.: 06-26/342-181, 06-20/935-7204

ADÁS-VÉTEL

ANTIK csillár vétele, eladása, javítása. Templomit is. Bp. VII. Hevesi S. tér 3. Tel.: 321-2972

AHLBORN H6 orgona, hordozható, digitális, 18 regiszteres, 2x220W, kategóriájának legjobbja, 10 év garanciával: 466.400 Ft +ÁFA. Továbbá az AHLBORN cég teljes választéka. Tel/Fax: 212-6985, ahlborn@axelero.hu

KATOLIKUS egyetemen és főiskolákon működő antikvárium könyvet, könyvtárat vásárol. (Világirodalom, filozófia, pszichológia történelem). Tel: 26/373-251 este, 06-20/224-6924

VISSZAUTASÍTÁS nélkül vásárolok mindennemű hagyatékot, lakásfelszámolást, díjtalan lomtalanítással. Antik bútorokat (felújításra szorulót is), dísztárgyakat, festményeket, szőnyegeket, órákat, csillárokat, szobrokat, játékokat, kézimunkát. Hívjon, nem fog csalódni! BERKES György 264-9796

AZ ÁRKÁD Antikvárium vásárol könyveket, könyvtárhagyatékot. Szeretettel várja vásárlóit is. Bp. VIII., Üllői út 40. (Nagykörút sarok). Tel.: 333-4379, 10–18-ig

SZŐNYI Antikváriuma! Régi könyvek, metszetek és térképek adás-vétele. 1055 Bp., Szt. István krt. 3. Tel.: 311-6431

OKTATÁS

ISKOLÁRA való felkészítést, magyar, történelem korrepetálást vállal fiatal pedagógus, referenciával. 06-70/504-3042

ORGONAtanárt keresek Budapesten vagy környékén. 200-6755

MATEMATIKA korrepetálást vállal fiatal mérnök, nagy gyakorlattal Tel.: 355-0253

GONDOZÁS

IGÉNYES hölgy gondozásában segítséget nyújtok — referenciával – ottlakással. (Lakásom van!) 06-30/524-9207

A DIÓSDI Szent Anna Szeretetotthon új épületében azonnal beköltözhető, csendes, 31 nm-es lakások leköthetők. Tel.: 23/381-143, 23/380-680

KATOLIKUS és Istentisztelő vagyok. Idős néni vagy bácsi gondozását vállalom, Füzesabony és Eger környékéről. Természetgyógyászattal foglalkozó, középkorú hölgy, 06-20/445-5103

KÓTAJBAN, a Református Egyházközség által épített Idősek Szeretetotthonában 1-2 ágyas lakrészek leköthetők, azonnali beköltözéssel. A beköltözők életük végéig emelt szintű gondozásban részesülnek. Bővebb információ a következő telefonokon: 42/208-537, 06-70/223-4677

A MEDING Ápoló Otthon Kht. vállalja idős betegek bentlakásos ápolását. Érdeklődni a 237-9729 telefonszámon lehet.

HÁZI betegápolást referenciával vállalnak szakképzett ápolók 600 Ft-tól. Tel.: 283-9831, 30/280-2121

ELTARTÁSI SZERZŐDÉS

ELTARTÁSI, életjáradéki szerződést kötnék Budapesten idős házaspárral, ottlakással. Erdélyből áttelepült értelmiségi, 38 éves nő, 15 éves kislányával. 06-30/496-6690

FIATAL keresztény orvosnő havi fix összegű járadékot fizetne kisgyermekei későbbi lakásmegoldásáért, ottlakás nélkül, életjáradéki szerződés keretében! Tel.: 06-30/940-0104, este: 355-2267

IDŐS ember gondozását vállalná eltartási szerződéssel, középkorú nő. Tel.: 06-30/254-2505

ORVOSHÁZASPÁR idő nos által lakott budapes nért kézpénzt, és életjá zetne. Jelige: „Ottlak 243"

ÁLLÁS

NYUGDÍJAS számítógé embert keresek, hos együttműködésre. Jelige talat 248"

ÖTVEN éves korig, m takarítónőt felveszek Pe kerületbe. 312-1301

DIETETIKUSKÉNT dolg bízható fiatal lány gy ügyeletet, takarítást v 30/325-7137

ALBÉRLET

VÁCI ÚTON, a Gyöngyö ró megállónál 44 nm-es, bútorozott lakás hosszú adó. (Nem panel.) 60.00 zsi. Tel.: 380-6171, 0 1774

ÁRPÁD hídi metrónál 69 kás kiadó, irodának. 6 +rezsi. Csak számlára. 0 9083

KŐBÁNYA-kispesti met máshoz közel kétszob komfortos kertes ház ho kiadó. Tel.: 06-20/941-68

KLINIKÁK környékén 40 li, olcsó lakást keresek 0 5032 11–15h között

ÓBUDÁN hosszú távra bútorozatlan lakás kiadó nel. 06-30/373-9823

BEL-BUDAI, metró köz világos, szeparált albé áklánynak kiadó 356-45

NEM DOHÁNYZÓ eg nak, külön bejáratú eg szoba kiadó. 313-7750

PESTERZSÉBETEN bútorozott lakás januá Plébánosi / lelkészi ajá 06-70/600-0150

ÁRPÁD hídnál 2 szobá ses lakás kiadó, 06-20/9

BÉCSBEN szálláslehet dohányzóknak. Pap Sá Wien, Mariahilferstr. 7 0043/1/586-5041

BUDAPESTEN szoba-k bérlet kiadó egy, vagy k hányzó, vallásos lány 1020 este.

INGATLAN

LAKOTTAN vásárolnék ingatlant. Jelige: „Bizal

Bronzba öntött bölcső

Látogatóban Zsin Judit szobrásznál

A zongorán két kisplasztika: a* Csellista, *odébb pedig a* Gyíkleső. *Az ablakon át a közeli kenyérgyár idült kékre festett fémtornya.* Zsin Judit *fölhajtja a zongorát, s elindul a kéz, kopognak a hangok, megindul a dallam, a bronzszobrok hullámoznak, s elmaradnak odakint a szigetszentmiklósi kémények…

Zsin Judit békéje – így írt róla és művészetéről *Kő Pál* szobrász, de korábban erről beszélt egyik kiállítása megnyitóján *Mándy Iván* is. A kisplasztikák, érmék valóban a megtalált egyensúlyt közvetítik. Csakhogy az út…?

A falakon akvarellek. *Átmenet a rajz és a festmény között. Az akvarell nagyon jó jegyzet. Megőrzi a színeket. A hangulatot.*

Mesterével, Borsos Miklóssal

– Mihez készülnek ezek a „jegyzetek"?

– Születésükkor még nem tudom: talán egy éremhez, szoborhoz, vagy egyszerűen csak hogy megmaradjon a fejemben.

– Az akvarell nem önálló mű?

– Ha jól sikerül, lehet… A rajz végigkíséri a képzőművész életét.

Zsin Judit ma egykori iskolájában, a Képzőművészeti

Csellista

Szakközépiskolában mintázást tanít. Szobrász szerszámokat mutat: a főiskolán művészképző mesterétől, *Borsos Miklós*tól kapta őket. Ott fekszenek a kis asztalkán egy közeli földszintes ház előszobájában – ennyi a „műterem" –, mellettük a készülő Szent Mihály mű. *Az arkangyal leszáll valahová, amit nagyon kell védeni… és a kolozsvári Szent Mihály-templomot látjuk. Ezt a kisplasztikát* – magyarázza Zsin Judit – *nem lehetne köztéri méretekre fölnagyítani, mert azok az arányok nem bírnák el a lebegő angyal alakját.*

A kisplasztika szabad műfaj – nem függ a megrendeléstől, mint a köztéri szobor.

– Mivel saját indíttatásra mintázom meg, ami megtetszik, tematikája valóban szabad. A megrendelésre készülő műveknél nagyon is kötnek a megrendelő kívánságai. A kisplasztikák egy része lehetne köztéri szobor is, hiszen annak kicsinyített mása, vagy bizonyos kisplasztikák – egyes arányok megváltoztatásával – lehetnének köztéri szobrok is.

– A kisplasztika kicsinyített szobor, vagy lényegében más műfaj?

– Lényegében más. Nem mindegy, hogy óriási, nyitott térben, vagy intim, zárt környezetben helyezünk el egy alkotást. Franciaországban *Maillol* halála után megpróbálkoztak vele, hogy kisplasztikáit fölnagyítsák, de ez kudarccal járt. Ahhoz tudnám hasonlítani: ha egy köztéri alakot lekicsinyítünk, abból nem kisplasztika, hanem ólomkatona lesz. A kisplasztikában az arányok eltérő voltát jelzi, ha megfigyeljük az ókori, nagyméretű szobrokat: Zeusz keze például, melyben a villámot tartja, sokkal nagyobb a másiknál, ami kicsiben ugyancsak groteszk hatást keltene. A mozdulat ugyanakkor sokkal karakteresebb a kisplasztikánál, széles gesztusokat nem lehet megjeleníteni köztéri szobron.

Legutóbbi kiállítása *A transzcendens vonzásában* címet viselte. Amikor erről beszélünk, elém kerül a fényképről az arca, amint Borsos Miklóssal közösen nézik éppen elkészült munkáját. A fény ott még mintha inkább kifelé sugározna, a zongoránál az arcon látom, már befelé is. S e kétirányú hatás egyensúlypontján áll az ember… Néhány dallam után megáll a kéz.

Május

Életem közepe felé tartok, lassan összeáll, amit már életműnek nevezhetek. A transzcendens vonzásában címet nem én találtam ki, de ha ezt közvetíti az életem, annak nagyon örülök.

– A nemzeti kötődés és a vallásos tartalom mindenképpen jellemzi műveit…

– A magyarsághoz való kötődés sokkal inkább jelentkezik azoknál, akik hitükhöz is ragaszkodnak. A kettő együtt jár, ezért nem szeretem, amikor erőltetetten különválasztják. Tájegységen, népcsoporton, népen belül igaz: aki a hitét megőrzi, önazonosságát is sokkal inkább viseli és védi.

A tekintet ismét a Csellistára és a Gyíklesőre esik. A transzcendensről szólni? A leányalak a zenével, mintha hallanánk a húrok zengését, a gyíkleső fiú pedig az oszlop tetején eszünkbe juttathatja Oszlopos Simeont, vagy azt:

Munka közben...

Kopognak a hangok, megindul a dallam...

mire leselkedünk a világban, mit akarunk megpillantani, észrevenni, mi ez a bizonyosságot kereső mohó nézés…?

A művekben azonnal megmutatkozik, ateista vagy istenhívő-e valaki. Korábban az alkotóknál természetes módon jelen volt az istenhit: letagadhatatlan Beethovennél, Bachnál, Arany Jánosnál. *A mai kor problémája, hogy az ateizmus feltűnik a művészetben is, s azonnal úgy jelentkezik, hogy az alkotásoknak nincs önmagukon túlmutató mondandója.*

Talán azért, tűnődöm, mert az ateista legnagyobb kínja, hogy önmagáig sem jut el..?

– Az igazi műalkotás nemcsak mindenkihez szól, hanem minden korban érvényes. Aligha vonható kétségbe, mennyire időszerű ma is a *Tartuffe* vagy a *III. Richárd*. Ha valaki istenhívő, önmagát az egész részének érzi. Ha ateista, megpróbálja leigázni a világot, vagy szerencsétlen benne. Szenved a világban, még akkor is, ha látszólag jobban megy a sora egy istenhívőnél.

Átsétálunk az előszoba-műterembe a panelházi lakásból, ahol Judit édesanyjával él. Visszanézek az egyenépítészet kaszárnyájára. Íme a szellem ereje: a lakásban észre sem vettem, hol vagyunk. A szellem föloldja maga körül az embertelenséget, a panelkíméletlenséget is.

A *Május* című alkotás a munkaállványon, immár bronzba öntve. Judit odalép, a reszelővel hozzányúl az ablakmélyedésben mozduló Rómeó és Júlia jelenethez. Öntés után még hátra van a cizellálás. Vajon a kezével dolgozik, az eszével vagy pedig az érzelmeivel?

– Az első mindig az érzelem. Az alkotás tárgyát, világát, atmoszféráját érzelmileg ragadom meg… s ha nem is állok hozzá azonnal, az érzelmi töltés megmarad, ehhez társul azután az értelmi alkotás… s a kéz…? Ügyetlen ember is képes jó szobrot készíteni.

– A kéz tudását meg lehet tanulni?

– A kéz olyan, mint egy harapófogó vagy egy kalapács. Én nem bűvész vagyok. A kéz szerszám: lehet jobb kalapácsom vagy rosszabb, de ugyanúgy beveri a szöget mindkettő.

– Ismerek olyan képzőművészt, aki ezzel szemben a kezével érez, tapasztal, tájékozódik a világban… az ujjakból indul az alkotás.

– Ha a kezet szemnek tekintjük, annak is nagy jelentősége van. De igazán fontos az ihlet. A Biblia azzal kezdődik, hogy Isten sárból formálta az embert, s a legősibb bölcsőbe helyezte. Van-e még egy olyan mesterség, mely ennyire hasonlít a teremtéshez?

Elmer István

Llanfs NISZ

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

TÁRSADALMI SZEMLE
1969 APR

1021

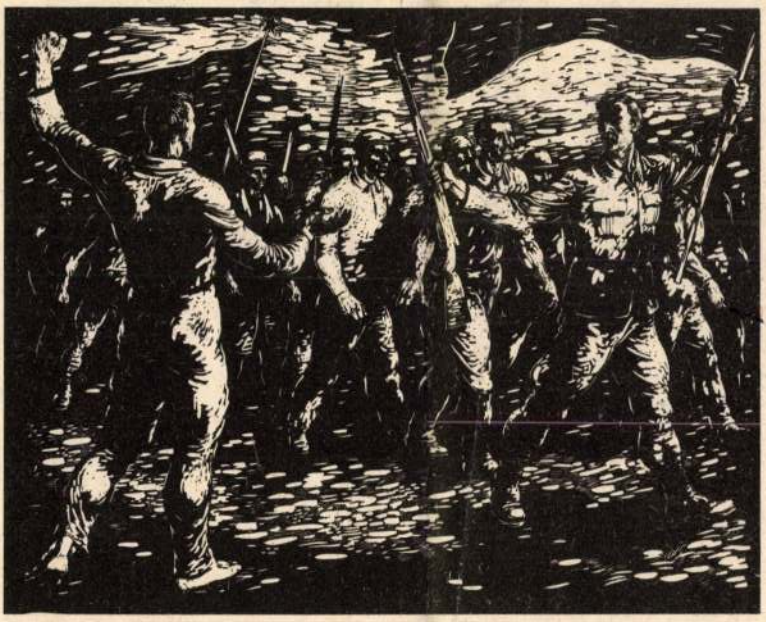

Zsille Győző: 1919

Zsille Győző

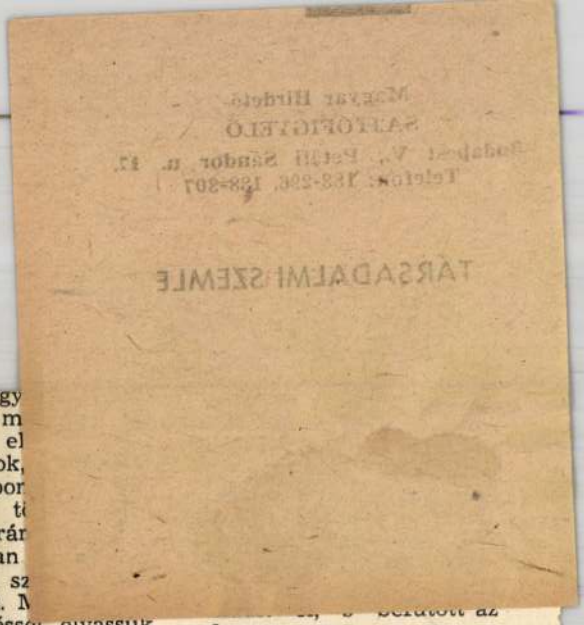

tud. Így ír Szabó Pál saját magáról, nyugtalan életének 1937 és 1945 közötti éveiről, politikai és irodalmi emberekről és eseményekről, „regénybe illő" kalandjairól, például a parasztpárt elnökévé választásáról 1939-ben, egy fel-le hajókázó tutajon, vagy arról, hogy miként esett („kutya a kútba") ő, — aki annyira várta a felszabadítókat, szovjet fogságba a felszabadulás után. A könyv belső története pedig az író gondolkodásmódjáról, érzelmeiről, becsvágyáról számol be. Élményeit rendezgetve családjáról és regényeiről is elmond még annyit, amennyi a korábbi művekből „a regény szerkezeti törvényei miatt kimaradt. (Mert valami minden írásból mindég kimarad.)"

Akkor hát inkább ön-

egy kor és egy
regénye. S m
gény, eleve el
a szempontok,
történelmi por
gyilagosság, t
értékelés, arár
natkozásaiban
emlékirattal sz
állíthatnánk. M
zal a kérdéssel olvassuk Szabó Pál új könyvét, hogy megnyugodott-e vajon az öregkor bölcsességébe érve ez a „nyugtalan élet", — a könyv azt feleli, hogy nem nyugodott meg. Semmi rezignáció, semmi elnéző és elrendező mosoly a sérelmek, a régen történtek fölött; semmi az Arany János-i epilógus-hangulatból. Hajtja ma is az indulat, paraszti radikalizmusa és a becsvágy, amelyről — másra vonatkoztatva — azt írja, hogy „becsvágy nélkül nem-

Óceánba. Műve erre mutató példa akar lenni. Legújabb könyvének szavaival: „én azért dolgoztam az írás és mezei munka annyi változatán, hogy legalább gyalogútnyi kis járható utat vágjak a mából a jövendőbe. Megmutatni, mi az alkotó munka titka írásban és a mindennapok tennivalóiban."

(Szépirodalmi Könyvkiadó, 1969.)

Szabó B. István

1966 APR 16

1021

Budavári elmélkedés

Tekintélyes múltú beszédtémánk, *a budavári palota helyreállítása* még láthatóan hosszú évekig aktív és aktuális vitaalap marad. Húsz esztendeje foglalkoztatja közvéleményünket, s úgy ígérkezik, régen a falai közé járunk majd Széchenyi Könyvtárba és Nemzeti Galériába (pedig ez sem holnapután lesz), amikor még mindig a helyreállítás elveiről és gyakorlatáról fogunk vitatkozni, mi szakértők, mind a kétmillióan. (Ki nem érzi magát szakértőnek palotaügyben?)

A legélesebb polémia természetesen akkor is akörül sűrűsödik majd, kellett-e új kupola az épületre, s ha igen, pontosan ilyen kellett-e, de sokan lesznek, akik egészében a palota 1944 előtti állapotát emlegetik, s kárhoztatják — mások ellenkezőleg: dicsérik — a szakembereket azért, hogy a helyreállításnál nem ragaszkodtak az ostrom előtti állapothoz.

Michelangelo — porcelanból

Én akkor abban a táborban leszek, amelyik a tervezoknek ad igazat, mert ez a véleményem mostanában is. Különösen azóta, hogy elolvastam *Czagány István* nemrég megjelent monográfiáját, amelynek témája a címmel pontosan meghatározott nagy építészeti komplexus: *A budavári palota és a Szent György téri épületek.* A nagyközönség és a szakma számára íródott könyv rendkívüli alapossággal rendszerezi az építészettörténészek — köztük a szerző — eddigi kutatásai eredményeit, s leírásával, igen bőséges képanyagával végigkíséri a palota történetét az 1686-os visszafoglalástól a sokszori átépítéseken át az 1890—1905-ös bővítésekig, vagyis az ostrom előtti állapotig.

Igy mutatja meg, hogy a Hauszmann-féle századfordulós átalakítás szinte mindent elpusztított a történelmi barokk értékekből, hogy előtte, már az Ybl vezette bővítés sem vette figyelembe az épület arányait, sőt a Várhegy méreteit sem. (Ezért érzi az ember néha, hogy a monstruózus építmény lelóg a kis dombról.) Szól arról, hogy a Mátyás király-terem legtöbb „berendezési tárgya" meghökkentő módon a Fadrusz-szobor *kicsinyitett lovas alakja* (!) volt, hogy a „Királyi könyvtár" kandallóját a Medici-síremlék Michelangelo-szobrainak *altwien-porcelán változatai* (!) díszítették, hogy az álbarokk és álrokokó enteriőröket álromán és álqattrocento helyiségek váltogatták. Olvashatunk továbbá Hauszmann francia neobarokkjának bádogpompájú tetőépítményeiről, vakolatpazarló homlokzatairól, kulissza-őszinteségű környezetéről, a teraszokról és a kortinafalakról, az óriáslépcsőről és a kapuoroszlánokról, a szoborcsoportokról és a Mátyás-kútról, amely utóbbi vadászat közben ábrázolta a királyt, de úgy, hogy a falkanagy, a csatlósok és kutyák közé szellemes módon bekapcsolta a vadászat közben is bölcs mondásokat jegyző Galeotto Marziót és Szép Ilonka alakját egy kis őzikével.

Történelmesdi

Egyszóval a leírások teljesen meggyőznek arról, hogy ebben az ostrom előtti palotában kívül-belül bőven volt újgazdag stréberség, lihegő pompázni-akarás. Ami egyáltalán nem is meglepő, hiszen a századvéget, amely létrehozta, önmagában is meglehetősen parnevű kornak tarthatjuk; nem egyetlen építész, egész Európa játszott történelmesdit akkor az építészetben. A historizmus, a „történelmi" arisztokráciát majmoló kapitalizmus eklektikája nemcsak várpalotákat, hanem becsületes pályaudvarokat, fegyelmezett gyárakat és józan bérházakat is felcicomázott a múlt sallangjaival. Ezt a stíluskorszakot lehet nem szeretni *(de mennyire lehet!)*, el lehet ítélni, de letagadni lehetetlen. mert történelmi tény, történelmi indítékokkal.

Ahogyan történelmi okai voltak annak is, hogy nálunk éppen ezekben az években épült várpalota. Nem szerencsés dolog, kétségtelen, mert ha rettenetesnek találjuk, hogy a kispolgár barokk ebédlőszekrénnyel majmolja a „történelmi" arisztokráciát, még rettenetesebb, amikor a „történelmi" arisztokrácia, sőt a „történelmi" királyság majmolja saját hajdani fénykorát, méghozzá úgy, hogy ehhez pénze is van márványra, bronzra, tetőbádogra, mindenre. De amíg Oroszországnak évszázadok óta volt Kremlje, sőt Petrodvorece is, Franciaországnak Versailles-a és Louvre-ja, Berlinnek Potsdamja és Bécsnek Burgja, a mi középkori-reneszánsz uralkodói rezidenciánkat elpusztította a történelem, a barokk korban pedig csak immel-ámmal építettek a távolról uralkodó Habsburgok. Aztán a millennium nemzeti színű gőzében az egymás keblére boruló dinasztia és magyar uralkodó osztály rádöbbent, hogy tulajdonképpen nincs hol egymás kebelére borulni, s gyorsan hozzákezdtek a korábban elmulasztott építkezés helyett most barokk, azaz álbarokk stílusban építtetni. Így jött létre, s így maradt ránk a királyi hatalom megszünte után nem reneszánsz, vagy barokk, hanem eklektikus épület a Várhegyen.

A palota ideológiája

Azaz hogy — ismét csak történelmünk következményeként —, ez is csak romosan maradt ránk. De hát ennek is örülünk, mert szükségünk van rá, felhasználjuk, újjáépítjük. Persze, nem egészében építjük újjá, a felesleges álstílusú berendezéseket, a tönkrement hivalkodó díszeket nem rekonstruáljuk minden esetben, s a terembelsők is — olvasom a könyvben — az új rendeltetésnek megfelelő modern architektúrát kapnak. Mert megválogatjuk, mit építünk újjá. A szükséges megújítás nem jelenti a századfordulós sallangok restaurálását. Sem a palotában, sem a palota ideológiájában.

És sajnos, ezt is a részeredményeiben kiváló könyv juttatja eszembe, amely alapos leírásokat, pontos rekonstrukciókat ad a terembelsőkről, a homlokzatokról, a díszkutakról és Szép Ilonkáról az őzikével. *Anélkül, hogy bárhol is bírálná, történész módján értékelné őket.*

A precízen konkrét elemzésekből ugyanis bírálat helyett az derül ki, hogy a palota valamennyi szobrászi és építészeti produktuma a maga nemében kiváló és mindenképpen kritikán felüli volt. Róna József például *„az egyik legnagyobb szobrászművész"*, Róna szobrának modelljét, Savoyai Eugént egyértelműen *„zentai hős"*-nek nevezi a könyv és *„nemzetünknek a felszabadító hős emléke iránt érzett hálájá"*-ról beszél. Sőt: a monarchia kormánypárti sajtójához méltó fordulata szerint a Savoyai-szobornak *„legendába illő története van"*. A legenda tudniillik az, hogy Széll Kálmán és Hauszmann javaslatára a király megvette a szobrot és saját tervezett szobra helyére állíttatta fel. Hát nem megható? De! Mert *„az élesszemű irányító építőművész* (Hauszmann; a Szerk.), *a műértő és elfogulatlan mecénás* (I. Ferenc József; a Szerk), *valamint a kulturált politikus* (Széll Kálmán; a Szerk.) *tökéletes együttműködése eredményezte, hogy a szobor a világ egyik legszebb helyére került."*

Nem folytatom a példákat, mert nem akarok utólag híveket szerezni őfelségének és könyvkritikát sem akarok írni. Ha azt írnék, szabályos egyrészt-másrészt bírálat lenne, mert a könyv egyrészt hasznos tudományossággal számol be a bonyolult építéstörténetről, másrészt a téma iránti túllelkesedésében dezinformál a háború előtti palota építészettörténeti-történeti értékelésénél.

Okos célok — modern keretek

Pedig közönségünk egy része egyébként is nyugtalanító nosztalgiával néz fel a Várhegyre, siratja a régi pompát és kárhoztatja a „történelmietlen" helyreállítást. Nem *a hamis államiszmét hamis építészettel propagáló komplexust* látja a hajdani palotában, hanem valamiféle sosem volt „nemzeti uralkodói rezidenciát", és ennek „fejedelmi pompáját" áhítozza vissza. A piros-fehér-zöld feudális propaganda, és az az emberi gyengeség, amelyre alapozták, a kritikátlan pompaimádat még ma is hatóerő. Nagyon nehéz lesz eloszlatni, különösen akkor, ha ilyen látszólag tudományos koncepció segít siratni a régi neobarokk palotát.

Persze, kár, hogy elpusztult, kár az egységes építészeti-művészeti kompozícióért, amely a maga méreteivel és tulajdonságaival mégis csak jellemző emléke volt egy korszaknak, egy reakciós, de létező történelmi periódusnak. Ám ez a kár nem indokolja, hogy cicomáját újratermeljük. A falakat, födémeket helyreállítjuk, mert az épületre szükségünk van, a díszek egy részét is restauráljuk, mert csupaszon nem maradhat. A felesleges cirádák azonban elmaradtak, s a végre okos célokat szolgáló épület szerényebb, csendesebb lett. És ez így jó. Hiszen ez már nem neobarokk várpalota: örökségre épülő modern kulturális centrum.

S tulajdonképpen emellett akartam szólni.

Rózsa Gyula

Zsille Győző: Vadász

KÖNY

enség"

margóján

hez hasonlítani igyekezett minden honi újszülött. A Béranger-t magyarító Petőfi maga is megszólalt a francia költő hangján; Arany a skót balladáktól vert hidat a maga balladáihoz; Adynak testvére lett Verlaine, Radnótinak és Vas Istvánnak Apollinaire a rokona, a fiatal Somlyó Valéryben talált olyan mesterre, akit követni lehet. A magyar költészet akkor fordított le külföldi költőt, amikor a hangját önálló poézisünkben is aktuálisnak érezte. Ez a legnagyobb különbség a más nyelvek fordítói művészete és a miénk között. Nálunk a lefordított mű sohasem a piacra készült, nem- is kulturális érdekességnek. Hanem beépült líránk struktúrájába. A maximális hűség azért volt lehetséges szabály — mert a magyar költészet eredeti versei egy sajátos hűtlen hívséggel tovább-közvetítték a megérzett hangot és eszmét. Minden lírikus kétszer fordította az idegen költőt. Egyszer szövegében — másodjára azonban a saját verseiben, átértelmezve és meghódítva, önállóan s mégis példákhoz igazodva.

A műfordítás-költészet hitelét nem a filológia adta. Inkább az, hogy minden jelentősebb fordítás egy költői életműbe épült bele — egy nagyobb test erősítette fel a rezonanciát.

A mai műfordítás-irodalomban viszont, úgy érzem, megszakadt ez a kapcsolat. A fordítás különvált; nem épül be az egyéni költői oeuvre-ökbe, a költészet egészébe. Somlyó *Szélrózsája* még kivételként is ezt a változást tükrözi.

IV.

Somlyó György az a ritka költő, aki nemcsak a könyvkiadói szükséglet s nemcsak a kulturális tájékozódás bővítésére fordít. A saját lírájának szükséglete szerint. A Nyugat formakultúráján nőtt fel. Ifjúkorában egy tiszta líra igézete vonzotta: a pontos fegyelem, szabályos és hideg szerkesztés. S aztán felfedezte Aragont, felfedezte Nerudát, Rafael Albertit és Octavio Pazt. Rádöbbent arra, hogy mindez a Nyugat korszak lírai eszközeivel megközelíthetetlen. A vers strófaszerkezetét ez az újonnan megismert líra lebontja. A sorok megnyúlnak, ritmikájuk nem a szabályos ütem és ismétlődő mérték szerint alakul. Egy belső ritmus, egy bonyolult (olykor prózainak tetsző verszene) igazítja a mondanivalót is.

Somlyó észrevette a korszakváltást az európai és latin-amerikai lírában. Azt, hogy egy megújhodott verseszmény uralkodik. S e változás nyomába szegődött — fordítóként és lírikusként egyaránt.

Számos fordító-társa viszont a „modern" verseszményt csak fordítóként közelíti meg. Önálló költőként egy „másik világban" él — s nem nyílik átjáró fordító-művészet és líra között. Illyés és Follain, Vas István és Eliot, Rákos Sándor és a perzsa költészet, Devecseri és a görögök — íme az ellenpéldák. De végül is az a benyomásunk, hogy mai műfordításunkban különvált tolmácsolás és önálló ihlet. Az előbbi az eliparosodás jegyeit mutatja fel — az utóbbi pedig ennek következtében nem szívja fel a mai külföldi költészet újításait.

Mindezt már papírra vetettem, amikor Vas István az Írószövetségben hasonlóképpen nyilatkozott s gyanúmat megerősítette, sőt példás érvekkel alátámasztotta.

De nem akarom Vas István érveivel igazolni a magam szorongását.

V.

A magyar műfordítás ma szinte mindenre képes. Nincs költő, akit ne tudna megszólaltatni.

De azt a képességét, hogy lírai életműveket termékenyítsen meg, hogy költő-testvériségeket szüljön, hogy a kollektív erőfeszítést egyéni vállalásokra bontsa fel — némiképp elvesztette.

Gondolatmenetem elején a prózai versfordítás lehetőségét említettem. Visszavonom. A mi tradíciónkban ez lehetetlen — s éppoly „egyénietlen" fordításra vezetne, mint egy rutinos, formahű versfordítás.

Másról van szó. Arról, hogy a poéták önálló kezdeményből hatoljanak be a világirodalomba, s hogy felfedezéseik gyü nölcsét beépítsék a magyar lírába.

Közvetett vallomás

Eder Zoltán: Babits a katedrán (Szépirodalmi)

Az erőszakos képzelettel megáldott olvasó első érzése a csalódás. Számadást, közvetlen vallomást várt volna legrangosabb drámaíróink egyikétől, Hubay Miklóstól, életművéről, a maga tapasztalatairól, műhelyéről. Olyasmit, amit senki mástól meg nem tudhatunk, csak tőle.

De a „második érzés" némileg helyesbíti az elsőt. Indirekt módon így is vallomást kapunk: másokról szólván egy személyes és szenvedélyes, átélt és összefüggő ars poeticát. Az egyes tanulmányok egymáshoz fűződő viszonya, egymást magyarázó, erősítő jellege, a megközelítésmód következetessége legalább annyira lényeges itt, mint maga az ítélkezés, a konkrét kérdések kifejtése. Az első ciklusból talán csak a szép és érvényes Sarkadi-sorozat, s még néhány színész-portré (legjobban az Urayról és Soós Imréről írott) mondható tartalmilag teljesnek és objektívnak; a többiekben a bizonyítás változatossága, eltérő módozatai ellenére ott feszül a személyes dráma-modell-alkotás igénye, az útmutatás *mai* drámairodalmunk számára. Ez hevíti a rendkívül finom, értő Bánk bán-elemzéseket, a Csongor és Tündéről, a Tragédiáról szóló dolgozatokat, a drámaíró Móricz Zsigmondról írt elmélkedést. Igy aztán mégis kikerekedik az önarckép, hatásos, tartalmas megfogalmazást nyert a szenvedélyesen elkötelezett író világ. S hogy az elkerülhetetlen irodalompolitikai szenzáció se hiányozzék: az utolsó ciklusban közvetlenül mai kérdésekhez kötődő, soron következő feladatokat, eleven hibákat, rossz beidegzéseket összefoglaló vitacikkek sorjáznak. Kivált az önmagát túlélő, de — éppen ezért — módfelett agresszív múlt, a tegnapi közízlés és példaképek leleplezésében élvezzük az üdvös türelmetlenséget, s a konstruktív harcikedvet.

A drámaíró Hubay Miklós kedvelőjének könyvespolcán rangos helyet érdemel ez a tartalmas, sokféleségében is egységteremtő kötet.

Abody Béla

Egy fejezet Babits életrajzából

Eder Zoltán: Babits a katedrán (Szépirodalmi)

Adynak és Móricznak, Tóth Árpádnak és Juhász Gyulának már akadt monográfusa, Babitsról még használható pályakép sem készült, tanulmány is kevés. Ezért olvassuk érdeklődéssel Eder Zoltán írását: egy fejezetet Babits életrajzából. A fiatal tanár 1905—1918 között követi nyomon Babits életét, főként tanári működését: a Baján, Szegeden, Fogarason, Újpesten és a fővárosi Tisztviselőtelepen töltött éveket. Egy hosszabb fejezetben pedig a háborúellenes versek (*Játszottam a kezével, Húsvét előtt, Fortissimo*) sorsát idézi fel.

Eder Zoltán imponálóan gazdag anyagot kutatott fel: Babits hagyatéka, levelezése, az érintett iskolák levéltári iratai és értesítői, a korabeli napisajtó számtalan becses adatot kínáltak, s ő korántsem fukarkodott velük. Feladatát Babits tanári működésének rajzában látta, de részletesen idézi fel az élet más közegeit is, például a háborús évek vitáit a modern magyar irodalom s nevezetesen Babits körül. Munkája életrajz, de ennek korszerűbb és modernebb értelmében: nem adatokat halmoz egymásra, hanem az élet és a művek viszonyát igyekszik felderíteni. Igy érdekesen elemzi a korai versek és a bajai, szegedi élmények kapcsolatát, a *Kártyavár* motívumai között rejtőző újpesti tapasztalatokat.

A tanulmány jellegéből következik, hogy Eder Zoltán nem törekedett a művek elemzésére, pályakép bemutatására, megmaradt annál az életrajzi feladatnál, melyet műve címében megjelölt. Babits pályájának ez viszonylag feldolgozottabb szakasza: Belia György a bajai, Bisztray Gyula a fogarasi évekről, Ungvári Tamás a forradalmat közvetlenül megelőző hónapokról festett képet. Eder tanulmánya mégis érdemes, új adatokban és megállapításokban gazdag munka. Egyúttal a Babits-kutatás megélénkülését is sürgeti, a kiadót pedig arra biztatja, hogy néhány érdektelenebb cikkgyűjtemény után bátrabban tervezzen, s az övéhez hasonló, nagyobb lélegzetű írásokkal töltse ki tanulmánysorozatának kereteit.

Pomogáts Béla

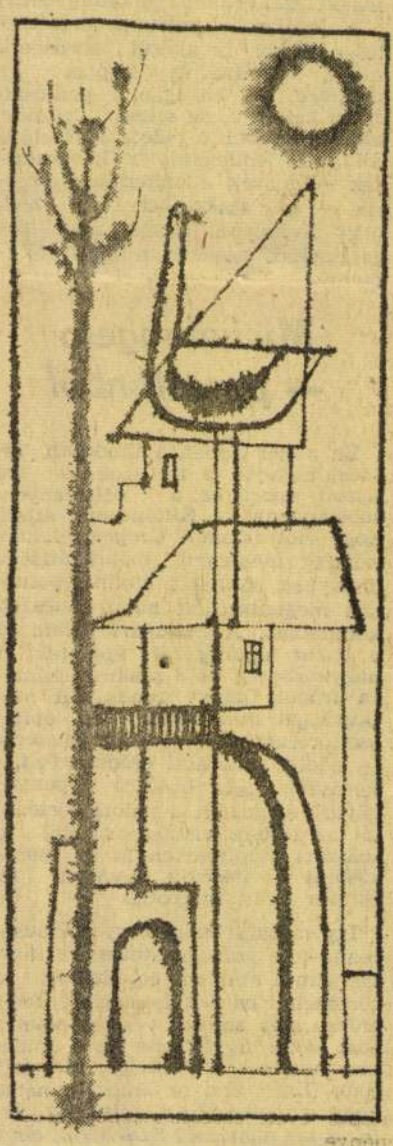

Berend Iván: Ház és madár

Természetátalakító Tengernagy

Szüts László: A kormányzó úr medvéi (Kossuth)

Lám, Horthy nemcsak tengernagy, kormányzó, vadmagyar meg dinasztia-alapító volt, hanem természetátalakító is! Nem tudtuk ezt. Igaz, lóháton ügetett az admirális-kormányzó egy királyságban, Wenckheim grófok, Pallaviciniek és Goldberger Leók körében védte a magyar fajt, és vadászati ügyekben alakította át a természetet — no, de ha csak egy kis falut romboltatott is le a Bükkben, hogy vadászterülete ismét szűz ősvadon lehessen, hát valamelyest csak hasonlóvá vált fórumokat és Sasfészkeket építő, világvárosokat leromboló diktátorbarátaihoz! Köszönet illet szerzőt és kiadót, hogy olyan könyvecskét adtak kezünkbe, amelyet olvasva elmerenghetünk: micsoda cézárpillanat is lehetett, mikor a Főméltóságú Ur egy bükki falucska lerombolását raccsolva elrendelni méltóztatott! Nem voltunk mi akármilyen ország.

Igaz, más műfajban talán jobb lett volna ezt megírni. Dokumentumot nem jó szépirodalmi igénnyel feltárni: a főszolgabíró, a zugügyvéd, a fővadász, a csendőr Móricz-árnyalakjai hiteltelenek, a fiatal parasztasszonyon elkövetett úri erőszak és a kis templom bimbamozó Atlantisz-harangja a vadonban csak elhomályosítja a lényeget. Tapasztalatunk az, hogy az olvasók legszélesebb rétegei keresik, mohón és okulással olvassák a dokumentumanyagokat, a történelmi riportot. A könnyű tollú szerző Horthy-epizódokból kötött riportcsokra ugyanczt a 40 000 példányt megérdemelte volna, esetleg ugyanebben az olcsó sorozatban, és sikert is érdemelt volna, nagyobbat. Bár így is elismerés illeti: az olvasó fejét csóválja, s elképed azon: milyen kiskirályság volt itt akkor, milyen tragikusan groteszk Horthy-vadászterület volt az ország.

Bor Ambrus

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

PAJTÁS

1971 DEC 9

Zsigri Gyula

A CSILLAGOK FELÉ
(ZSIGRI GYULA, VERESEGYHÁZ)

1021

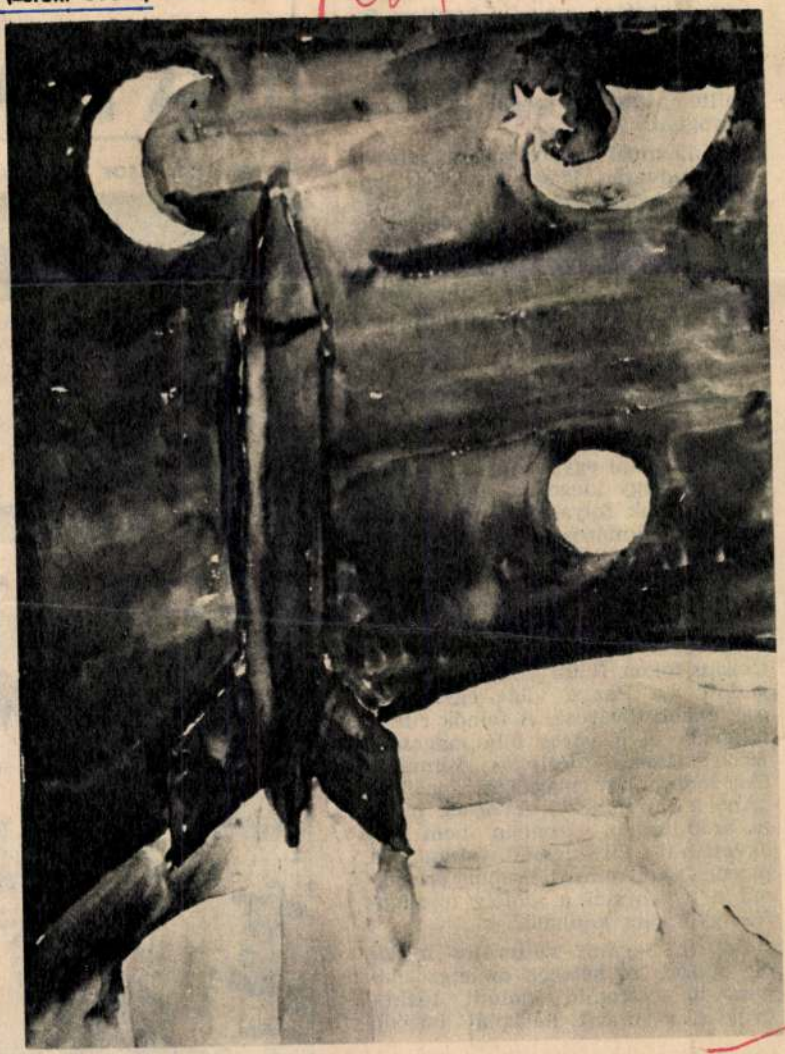

vagy urnáb
ból... És n
repülőgép a
váró jóbará
léje... Az
után megál
kodtam, az
örültem, hc
szorogtam.

Két nappa
hotel udvar
dájával kísérleteztem — de gyorsan abbahagytam. Ahogyan a sétálást is La Paz meredek utcáin. A szaladgálást pedig meg sem próbáltam. Ehhez indián tüdő kell, amilyennel csak a magas hegylakók büszkélkedhetnek...

DÉL-AMERIKA TIBETJE

Nemcsak a szeszes italoktól kell óvakodni, ami egymagában is végzetes lehet egy idegenre, hanem általában a sok folyadéktól, és a mértéktelen lakmározástól is. De ezt a jótanácsot nem mindig könnyű betartani. Jómagam a bolíviai télben — júniusban — jártam a „Dél-Amerika Tibetjének" nevezett ország hegyvidéki fővárosában, mégis 25 Celsius-fokon felüli hőmérséklet fogadott. La Paz a világ egyik legesőtlenebb fővárosa. A felhők ritkán takarják el a város fölé magasodó 6882 méteres, hósipkás Illimanit. (Az indián név magyarra fordítva: „Ahol a Nap felkel".) A hőség okozta szomjúságot azonban nem kell okvetlenül folyadékkal oltani. A piacon, s az útmenti indián árusoknál a narancstól a szőlőig mindenféle gyümölcs kapható.

Bolívia ugyanis változatos felszínű ország. A hétezer méteres magasságot ostromló kialudt tűzhányóktól a brazil határnál húzódó

AZAFELÉ

KALAPOT VISELNEK AZ INDIÁN A

ZSIGNÁR ISTVÁN

Miskolc művészeti életéről az MTV csatornáin

Ma este a Magyar Televízió Miskolci Körzeti Stúdiójának két dokumentumfilmjét is láthatják a nézők. A filmek a város képzőművészeti életének két meghatározó egyéniségét mutatják be. Az 1-es csatornán a regionális magazinban negyed hattól *Dallos Nagy Krisztina* és *Koszteczky László*, Zsignár István festőművészről készített portréját vetítik. A lírai hangvételű filmben láthatják a nézők először azokat a festményeket, amelyeket az elpusztított miskolci Deszkatemplom mementójaként készített az idős mester.

Az MTV műholdas csatornáján, a 2-esen egy rendhagyó portréfilmet láthatnak este fél héttől a Magyarország ma című műsorban. *Gulyás István* és Koszteczky László 25 perces dokumentumfilmje a magyar művészettörténet és művészettörténeti oktatás talán legnagyobb élő alakját, *Végvári Lajos* professzort mutatja be családja körében. A szelíd humorú filmben a professzor mellett megszólal felesége, *Máger Ágnes* festőművész és egyetemista lánya, Zsófi is, aki szintén a művészet felé kacsingat.

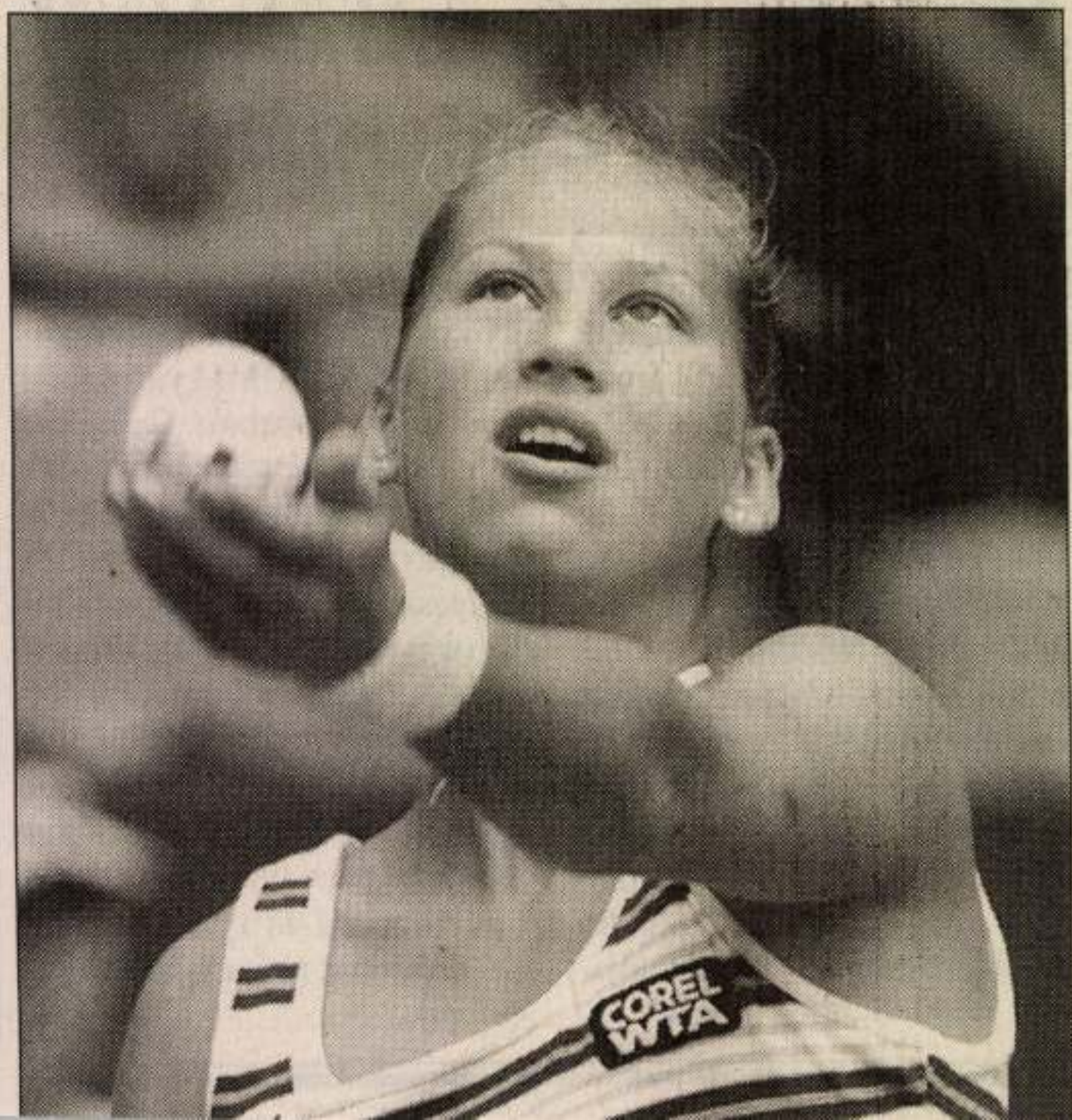
COREL
WTA

ZSIGNÁR ISTVÁN - festő

Észak - Magyarország 1995. Okt. 30.

Zsignár-képek és Mozart-muzsika

Zsignár István festőművész alkotásaiból nyílt kiállítás – a Lillafüred Alapítvány szervezésében – vasárnap délután a lillafüredi Palotaszállóban. A tárlatot Dobrik István művészettörténész, a Miskolci Galéria igazgatója ajánlotta az érdeklődők figyelmébe. Kitért a vendégkönyv egyik bejegyzésére, miszerint érdekes színes világot láthatunk a falon. A megjegyzés – Zsignár István „színesedése" mellett – a megye képzőművészeti életének (jó értelemben vett) tarkaságára is vonatkoztatható, ezért kezdett a művészettörténész kisebb felsorolásba, említést téve a régebbi (köztük a kiállító) és az ifjabb alkotókról.

A tárlatnyitó után a Miskolci Fúvósegyüttes előadásában Mozart Esz-dúr szerenádját hallhatta a közönség. *Fotó: Dobos Klára*

MŰ

s autót veszek
stől. Telefon: 06-
06-30/310-855.

n, totálkárosan
fon: 06-30/490-

s, friss műszaki-
s Árpád, Onga,
/1K*

ÁS, MUNKA

ÍVÁS
Közösségi Ház
t kér az épület
nak felújítására.
határidő:
újus 30.
osítás kérhető,

NYERŐGÉPEK kihelyezésére keresünk vendéglátóhelyeket közös üzemeltetésre. Biztos hozam, forgalomnövelő. 06-46/356-475. *83622/1K*

ÁLLÁST KÍNÁL

ÉTTEREMBE felszolgálót, söröző-be-, játékterembe pultost felveszünk. 46/369-154. *83658/1H*

SÁROSPATAK és környékén rendezett anyagi körülmények között élő családot keresek kereskedelmi munkára. Ingatlanfedezet szükséges. Telefon: 06-60/345-535. *83488/2H

KFT. FELVESZ klinkerezésben jártas kőműveseket budapesti munkára. Jó fizetéssel. Szállás térítésmentes. Telefon este: 06-1/162-1194, 06-30/490-307 *83612/2H*

Jó kereseti lehetőség!

A Mai Nap című napilap vidéki hirdetésszervező hálózat kiépítése céljából vezető munkatársakat keres a megyeszékhe-

KÖZLEMÉNYEK

ÉRTESÍTÉS

MEGHÍVÓ. A Miskolci Vasipari Szövetkezet Igazgatósága Ig-11/1996-5. számú határozatával összehívja a szövetkezet 1995. évi záró közgyűlését 1996. május 17-én (pénteken) 16 órára a Hejőcsabai Cement- és Mészművek Rt. éttermébe (Miskolc, Fogarasi u. 6.) melyre a szövetkezet tagjait és üzletrésztulajdonosait ezennel meghívjuk. Napirendi pontok: 1.) Igazgatóság beszámolója az 1995. évben végzett munkájáról és a szövetkezet gazdálkodásáról. 2.) A mérleg- és eredménykimutatás előterjesztése. 3.) Alapszabály módosítása. 4.) 1996. évi gazdálkodási terv előterjesztése. 5.) Felügyelő bizottság véleménynyilvánítása a szövetkezet gazdálkodásáról és a közgyűlési előterjesztésekről, beszámolója saját munkájáról. 6.) Hozzászólás, határozathozatal. 7.) Zárszó. A közgyűlést, amennyiben 16 órakor nem határozatképes, 16.30 órai kezdettel változatlan napirenddel megtartjuk, a megjelentek számára tekintet nélkül. Igazgatóság nevében: Fehér Miklós sk. Igazgatóság elnöke, *83635/1K

Az ÉMÁSZ Rt. Miskolci Üzletigazga-

CSALÁDI HÍREK

HALÁLOZÁS

FÁJDALOMMAL tudatjuk mindazo hogy

TÓTH FER
sz. Dobrai

életének 40. évében tragikus hirt utáni búcsúztatása 1996. május 3-á pui temető nagy ravatalozójából. A

A SEMMELV lamennyi do léssel tu

1996. április kus hirteler tézményünk saját halottjának tel kodunk. Semmelweis Kórház Iga

SZOMORÚ szí

Zsille Győző
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

VALÓSÁG

1966 — 6

1021

Zsille Győző: Ember vaddisznóval

nak azzal, hogy a felnőttoktatás egész életen at
csak valami szűk iskolakeretben képzelhető el. A
sajtóban és vidéki irodalmi lapokban folytatott vit
hogy egyrészt szétfeszítették az iskolai kereteket,
gyakorlatra is támaszkodva — erőteljesen hangsú
vezett „népművelési" eszközök előrevivő, erjesztő
giában. Ez a problémakör természetesen messzire
és a munka közelebbi viszonya, azaz az indusztriál
bővítené a tárgyalni érdemes és közérdekű kérdés
általános műveltség helyes relációinak megközelítése a felnőtt-pedagógiai gyakorlat tapasztalati anyagának általánosításával.

Magyarországon már az MSZMP VIII. kongresszusának határozatai leszögezték, hogy „az idősebb generációnak az a része, melynek nincs teljes általános iskolai végzettsége" ... hozzá kell hogy jusson legalább ehhez az ismeretanyaghoz.[41] Leszögezték, hogy „a felnőttek ... a gyerekekkel együtt a nevelésfogalom részét alkotják". Ennek alapján indult meg az Országos Pedagógiai Intézetben a máig is tartó tantervi reformsorozat tervezése és fokozatos megvalósítása. Ennek módszerei azonban már a szaktudomány művelőinek részletkérdései, szakorgánumok vitái közé tartoznak.

ISZLAI ZOLTÁN

ZSIGNÁR ISTVÁN

dalkör, a Forrás népdalkor és citerazenekar, a csatár pávakör, a cserepfalu citerazenekar, a tardi hagyományőrzők, a CSEMADOK egy[illegible] lengyel Huty Zawiercie [illegible]nyőrző csoportja.

A bemutatók szombaton délelőtt 10 órakor, vasárnap délelőtt pedig 11 órakor kezdődnek. — Jenő

Golopi napok

Miskolc (ÉM) – Kulturális és sportnapokat rendeznek a hétvégén Golopon. A program számos sportrendezvénye mellett képzőművészeti kiállítás is várja az érdeklődőket. A tárlaton Zsignár István golopi születésű festőművész, Sántha Imre keramikus (Pápa), Soltész Albert festőművész (Nyíregyháza) és a nyíregyházi Benczúr Gyula festő szakkör tagjainak alkotásaiból válogatott anyag látható. Július 7-én délután 1 órától Szabados Ambrus előadóművész lép színpadra Villon-összeállításával. Este nyolc órától pedig Jókai Mór Bolondok grófja című vígjátékán szórakozhat a közönség.

Észak-Magyarország 1996.07.05.

Budapest (MTI) – Összegyűlt a megfelelő számú aláírás annak a vizsgálóbizottságnak a felállításához, amelyet Kisgazdapárt kezdeményezett a Horn-villa ügyében – jelentette be a Független Kisgazdapárt. A párt az aláírásokat elküldte Gál Zoltán házelnöknek.

Kettős halál: még nincs indíték

Miskolc (ÉM) – A közvéleményt is megrázó szerdai kettős öngyilkosság pontos indítékára tegnap sem derült fény – tudtuk meg a Miskolci Rendőrkapitányságon. Mint már beszámoltunk róla, július 3-án délután egy férfi és egy nő a mélybe vetette magát egy miskolci panelház IX. emeleti ablakából. Mindketten a helyszínen meghaltak. A rendőrség államigazgatási eljárás keretében folytatja a vizsgálatot.

„Az országba

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

ÉLET ÉS IRODALOM

Zsille Győző

1955 ÁPR 14

1021

DIÓ • ZENE • KÉPZŐMŰVÉSZET •

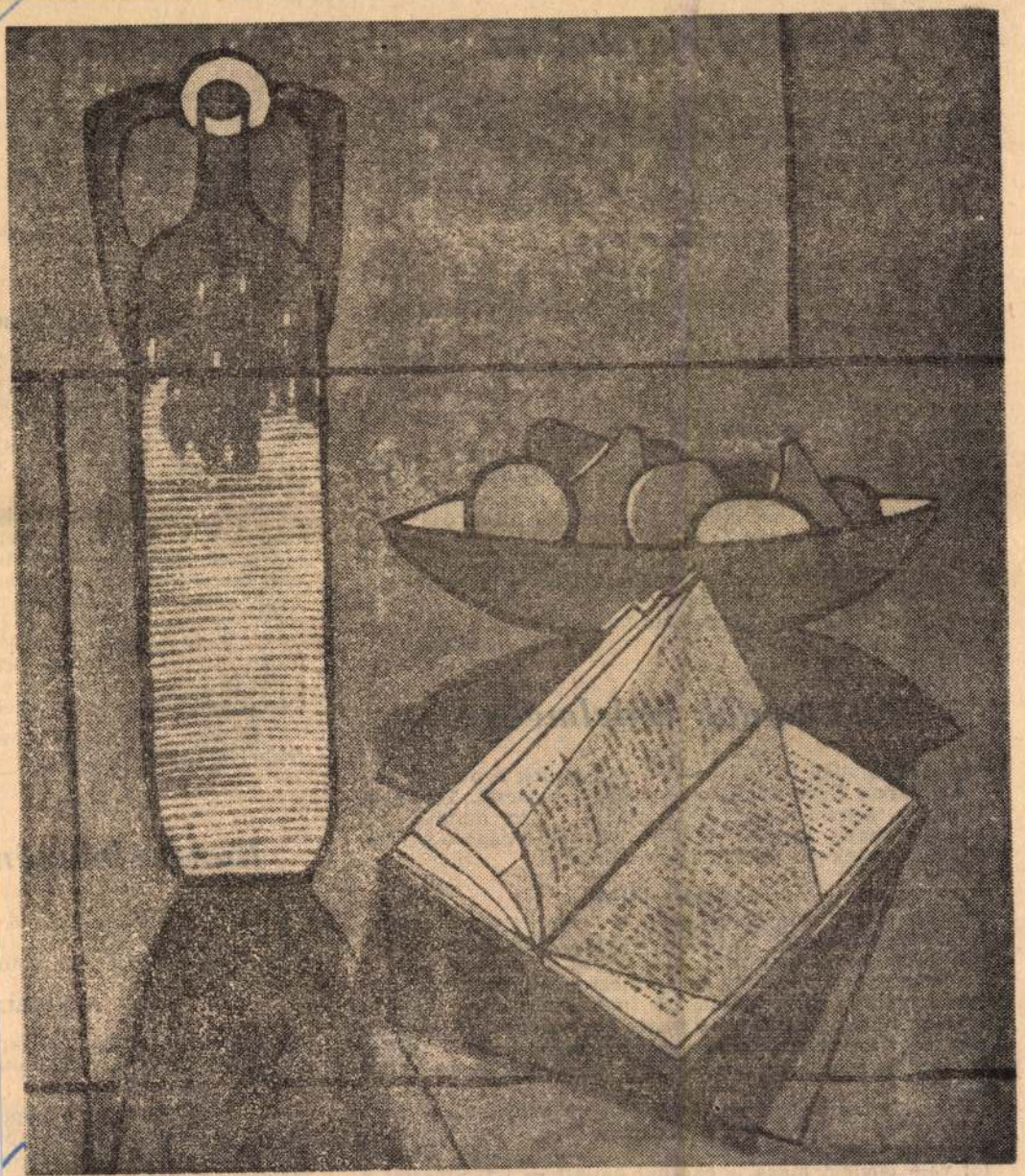

Zsille Győző: Könyves csendélet

LAPOKBAN

Közönyösek iskolája

A budapesti Eötvös Gimnázium önképzőköre bemutatta a West Side Storyt. A diáktársak közönnyel fogadták a produkciót, némelyek egyszerűen kioldalogtak a teremből. Megdöbbentő eset? A gimnázium újságja annak tartja. Cikkében drámaian hangzik a kérdés: „Hát ilyenek vagyunk? Már a West Side Story sem kell?" A

MAGYAR IFJÚSÁG

riportere is megdöbben, és oknyomozó útra indul. Vajon miért nem kell a diákoknak a West Side Story?

Huligánok lennének? Az iskola folyosóján Beatles-frizurás fiúba botlik, a látvány mintha ezt a feltételezést igazolná. Vagy egzisztencialisták inkább? Lehet. „Elbeszélget" egy-két tanulóval, és ilyeneket hall tőlük: „Nyomaszt a kor levegője." Vagy: „Nem találjuk helyünket a világban." Sötét mélységek fenekén járunk, csodálhatjuk-e, hogy ide még a West Side Story sem világít be?

Igaz, hogy a KISZ-titkár szerint a produkció egyszerűen rossz volt. „A gyerekek unták, természetes, hogy felálltak és elmentek. Pechjük volt, hogy nyikorgott az ajtó." De a riporter ezt csöppet sem találja meggyőző magyarázatnak. Társadalmi, világnézeti és kamaszlélektani titkokat sejdít, pedig hát... tudja isten. A West Side Story — *egy önképzőkör előadásában!* — engem sem hozna lázba. Kioldalognék a teremből.

Lehet, hogy egzisztencialista vagyok?

(faragó)

Nősülendők védelmében

Tapasztalatból tudjuk, milyen népszerűek a magyar falvakban *Buga doktor* egészségügyi tanácsai. Tanácstalanságra, álszeméremre, babonaságra még mindig oly könnyen hajló népünk asztalán sok-sok világosságot teremtenek ezek az üzenetek, amelyeket a

SZABAD FÖLD

tesz hétről-hétre közzé. Magunk is nem egyszer merítettünk vigaszt ez írott szavakból — okosan leginkább a mások baján-kárán tanulva.

Mindazonáltal a múlt héten megtorpantunk bizalmunkban egy pillanatra. Nősülendő fiatalember amaz aggódó, és előremutató kérdésére ugyanis, hogy „hány éves korában válik egy egészséges ember impotenssé?" — azt a választ kapjuk, hogy „az impotenciát sokszor idegrendszeri gátlás okozza."

Ez így rendben is van (bármennyire csüggesztő a kérdező számára). S az meg egyenest jó dolog, hogy ez az állapot „rendszerint javítható". Ám, szóban forgó állapottól való félelem maga is okozhat gátlást — figyelmeztet a tanács — „az impotenciára gondoló és ezzel foglalkozó nősülendő fiatalember" — mondja dr. Buga — „tehát könny-

Hol kezdődik a

Meggyőződésem szerint a ko
sőt — ne tekintessék sze
Profán megfogalmazása e
vetelményeinek? Lehet. Leni
zott. A huszas évek elején
nem lehet addig kultúráról
sokban poloskák nyüzsögnek.

Néha, úgy tetszik, mi „n
ninnél. Nem elveinkben: mi

MAGYAR

legutóbbi számában egy — m
nulságos — szociológiai felm
napközis gyerek közül 17-ne
Budapesten, a Váci úton és
Am a 17 lakás közül, ah
leikkel, vagy testvéreikkel al
televízió.

Nem vagyok televízióelle
tévé kultúraközvetítő szerep
úgy gondolom: az érintett tiz
hozzájuk hasonlónál — valar
nyek fejlődésének arányaival
megállapításával. Kultúrán so
szik". Pedig a kevésbé látvá
tosak. Aligha képzelhető el
amelyik kárpótolni tudná e
kárért, amit a külön hálóhel

És egy tévé-készülék á
fekhelyet lehet vásárolni.

Bűncselekmén

A népi ellenőrzés nevelő,
Petravich Ferenc vitát k
pításaiban nehezen vitatható

NÉPI EL

című havonta megjelenő lap
egy írása kívánna a szakm
got).

A szerző szerint a népi
jutnak a *jogsértés* megállap
kezetesek a törvény érvénye
tot sem tesznek a szükséges
nem szorgalmazzák a java
megteszik ugyan a javaslatot

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Zsille Győző
ÉLET ÉS IRODALOM

1966 OKT 15.

1021

Zsille Győző: Ember és cápa

Kováts Al

MEZEI ANDRÁS:

Költőket köszöntünk

Költészet születhet örömből, félelemből. Nemzője lehet a felfokozott, már-már eufóriás boldogságérzet, a szeretet, a mindenben-föloldódással nagyon is rokon kétségbeesés. A világra jöttével máris a rémeket űző parittyás Dávid, vagy Szent György, a sárkányölő, akár az őskori barlangfestmények vaskos névtelenjei: hősök, sámánok, csodatevők, mind-mind szülői, nemzői, igen is, mégse... Mert a költészet: szabályok szabálytalansága, fricska a tételeknek, mégis szabadon választott rendszer, a végletes kívüliségben a belső tartalom eszenciája, vonallá egyszerűsödött kiterjedés, pontokba sűrűsödött terek tudója, hordozója: költészet születhet örömből, kétségbeesésből, s valljuk meg, unalomból is, de a legszebb tartalma, úgy vélem, mégis a FELELŐSSÉG!

Ezért feszül éppen a költészet áttörni a nyelvi választófalakat. S elsősorban az értelem megnyitó világossága felé forduló költészet, a gondolatélmény esztétikáját emelő líra követel áttörést. Az életbevágó tartalmak kiemelkedése ez, bármennyire is takarják előlünk olykor a költői díszletek és díszletköltészetek. Az idő rostáján kihullik, ami antihumánus, s majd kiderül, hogy csak az maradandó, ami az emberiség legfőbb érdekeinek nyelvére érdemes — tehát fordítható.

Világunk vonszolja magával az ISZONYÚT, a tökéletessel együtt, a még tökéletesebb, vagy ki tudja, talán a minden eddiginél is iszonyúbb felé. Világunk forradalmas és ellenforradalmas. Az egyenlőtlenségek immár kontinentálisan követelnek megoldást. Az iparosodott világ kétarcúsága: az ellentmondások fészke. Földrészünk felemás, mégis együttes erőfeszítései, s a szándékok találkozása mindazokban, akik Ázsia és Afrika vajúdó kontinensei között szorongva tekintenek a va-

ZSINJÓDIT

a kiállítás

Tisztelettel meghívjuk Önt

ZSIN JUDIT

szobrászművész

kiállításának megnyitójára a DUNA GALÉRIÁBA
(Budapest, XIII., Pannónia u. 95.)

1999. február 10-én 17 órára

Megnyitja:

GYURKOVICS TIBOR
író

Megtekinthető:
1999. február 10-től 1999. február 28-ig,
hétfő kivételével naponta 10-18 óráig.

A kiállítás létrejöttét támogatták:
Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete
Magyar Alkotóművészek Közalapítvány
Nemzeti Kulturális Alap
Fővárosi Közgyűlés Kulturális Bizottsága

ZSIN JUDIT

97. máj 13.
Új Pest mi
Mirlap

Zsin Judit: Éremváltozat busójáráshoz III.

körbintáig és gumivárig min

(folytatás az 1. oldalról)

Az elnök-vezérigazgató szerint rövid időn belül meghozható a két bank szervezeti együttműködését ésszerűsítésítő döntések is. A Polgári Bank megvásárolása jól illeszkedik a PK Bank privatizációjában amelyre várhatóan a nyár végén vagy kora ősszel kerül sor.

A Pénzintézeti Központot 1916-ban alapították, akkor még szövetkezeti formában. Létrejöttében a világon harmadikként Magyarországon létesült egy olyan intézmény, amely a pénzügyi élet, a bankszektor reformját, a bankok szabályozott működését s ezáltal a betétek biztonságát volt hivatott szolgálni. A konstrukciós életrevaló-

re, 226 millió forintra emelkedett az egy évvel korábbihoz képest.

A PK Bank a jövőben elsősorban az intézményi forrásgyűjtés bázisán, a közepes és a nagyvállalati ügyfélkör igényeit kívánja kielégíteni, míg a Polgári Bank főként a lakosságot, illetve a kis- és középvállalkozói réteget szolgálja ki.

Lapunk kérdésére, hogy miből származott a Polgári Bank óriási vesztesége *Király Péter* elmondta, hogy főként a működési költségek „szaladtak el": túl sokat költöttek szakértők díjazására, reklámokra és olyan fiókok finanszírozására, amelyek például évi 50 milliós forgalom mellett 8

Zsin Judit: A gyíkleső

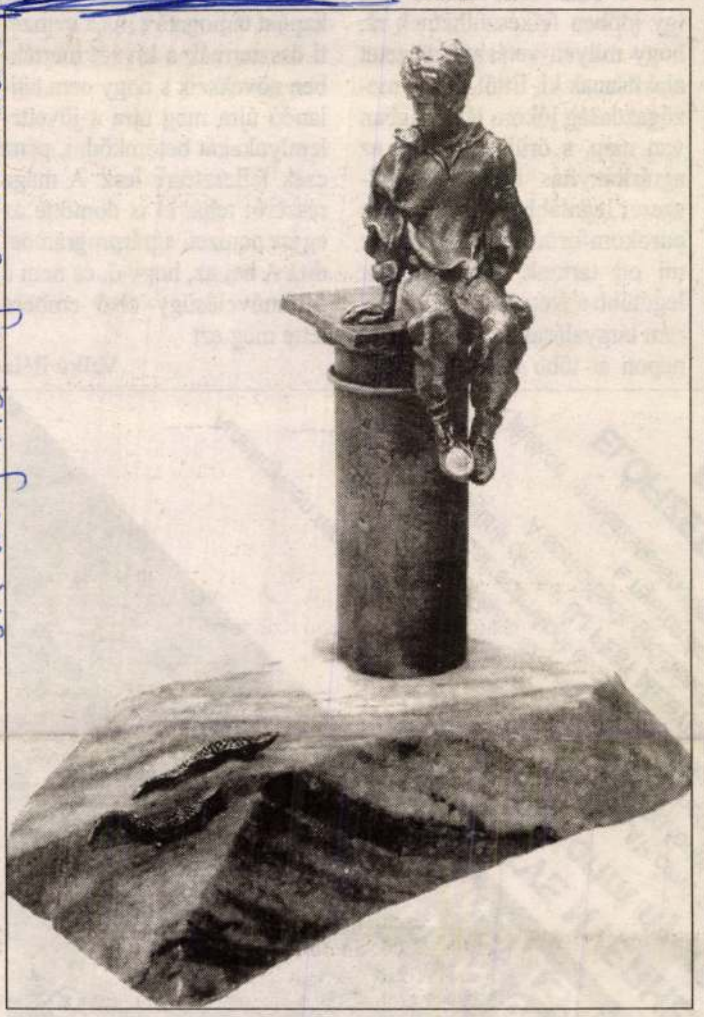

Zsin Judit szobrászművész Szigetszentmiklóson él és dolgozik. Vígh Tamás növendékeként diplomázott a Magyar Képzőművészeti Főiskolán, ezt követően – 1983-ig – a művészképzőn Borsos Miklós tanítványa volt. Rendszeres résztvevője a hazai és külföldi művészeti tárlatoknak, évenként önálló kiállításokat szervez. 1992-től a fővárosi Képző- és Iparművészeti Szakközépiskolában rajzmintázást oktat. Évekkel ezelőtt az Európai Akadémia „Közép-európai Mediterrán Nagydíj"-ért kiírt pályázaton Nápolyban első díjat nyert és tagja lett az Európa Akadémiának. Nyolc Golgota-jelenetet ábrázoló domborműve a szentendrei Ferences Gimnáziumban látható.

ürügyén...

lesz a búza intervenciós ára, így időben felkészülhetnek rá, hogy milyen vetésszerekezetet alakítsanak ki. Ettől a honi mezőgazdaság jókora távolságban van még, s örülhetünk, ha az agrárirányítás intézményrendszere legalább öt év múlva eurokomform lesz. Egyelőre mi ott tartunk, hogy amikor legutóbb a Nemzeti Agrárprogram tárgyalásakor – három hónapon át több tucatnyi érdek-

bevonásával készítette elő a tárca! – *Medgyessy Péter* pénzügyminiszter egyszer csak bejelentette, hogy az ágazat akkor kaphat támogatást, ha a nemzeti össztermék a kívánt mértékben növekszik s hogy nem hajlandó újra meg újra a jövedelemlyukakat betömködni, pénz csak fejlesztésre lesz. A maga részéről tehát el is döntötte az egész nemzeti agrárprogramosdit.. A baj az, hogy ő, és nem a földművelésügy első embere tette meg ezt.

Valkó Béla

ELŐFIZETVE NYERHET!
12 hét 24 000 forint nyeremény!
ELŐFIZETVE NYERHET!
12 hét 24 000 forint nyeremény!
most előfizet az ÚJ PEST MEGYEI HÍRLAP című napilapra, úgy 1997 április és május hónapokban akár hetente nyerhet egy 2000 forint értékű vásárlási utalványt.
A részvétel feltétele az előfizetésen kívül, hogy a lapok héttői, szerdai, pénteki és szombati számából összegyűjtve a kivágott előfizetői sarkokat, beküldje szerkesztőségünk címére: ÚJ PEST MEGYEI HÍRLAP 1052 Budapest, Városház utca 7-9.
A sorsolások győzteseit minden héten csütörtökön a nyereménysarkokban közöljük!
A játékon természetesen részt vehet valamennyi jelenlegi előfizetőnk is!
ELŐFIZETVE PÉNZT TAKARÍT MEG!
ELŐFIZETVE NYERHET!
ELŐFIZETVE NEM MARAD LE SEMMIRŐL!

ZsIN Judit, Szabadtu

Kiállítás

Kiáll. Kaposvár, Kaposvári Galéria, 1989. március.

cml. = Somogyi Honismereti Híradó 20. 1989. 1. 71

XXn. 115n. / Mertenz

-

füződő képzettársitásokat.
megmarad az az ezerféle ros
datnak mint teremtő kiindul
transzcendentális függősége
szólag abszolut és cselekvő
szivitásnak bizonyul. A sze
és mennyei káprázatok játék
kább még, mint a vallásos m
nek a határozott istengondo
A vallásos világrendnek fel
ki és társadalmi gátlások,
átkában fetrengő egész trag

Zsin Judit szobrák

Kondor Béla, a neves költő-festőművész tegnap lett volna 68 éves. Első kiállítását 1960-ban, a budapesti Fényes Adolf Teremben rendezte. A fiatalon, negyvenegyedik életévében elhunyt művész Pestszentlőrinc szülötte volt, a kerület 1992-ben posztumusz díszpolgárává avatta. Mellszobrának – Zsin Judit munkájának – ünnepélyes avatása tegnap volt a pestszentlőrinci Kossuth téren

FOTÓ: KURUCZ ÁRPÁD

Nagy Mag. 1999. febr. 18.

ismertetésével egybekötött konzultációt.

A konzultáció helye: MTA Művészettör

Budapest I. Uri utc

ideje: 1998. október 9. 1

MTA

ZSIN JUDIT

40. Vásárhelyi Ö. T.

bor és a most megalkotott test egyesül

emeli a történetet, pedig ők csupán a kortárs művészet és a múzeumi tárgyak közötti átjárhatóságot szerették volna bizonyítani. Az akciójuk azt is igazolja, hogy régi műtárgyak újraértelmezhetők a mai kultúrában. Havas Bálint és Gálik András, a Kis Varsó tagjai közölték, hogy a test megalkotásakor a historizáló megközelítést eleve elvetették, és az idealizált forma létrehozására sem törekedtek.

Tévedés provokációnak értelmezni

Az egyiptomiak azt is sérelmezték, hogy a Kis Varsó kollektíva által készített test meztelen. Babarczy Eszter művészettörténész, a projekt tanácsadójaként írt nyílt levelében azt írja, az amarnai leletegyüttesből a magyar szobrászok által készített műnél naturalisztikusabb Nefertiti-ábrázolás is előkerült. A Kis Varsó a kritikában elsősorban a párbeszéd lehetőségét látja.

Jerger Krisztina művészettörténész szerint a Kis Varsó által megalkotott szobor gyönyörűségesen érzékeny munka. Tévedés provokációnak értelmezni, az ötlet éppen Nefertiti előtti főhajtás. A múzeumban őrzött mellszobor és a mostani test összeillesztésében nincs semmi szentségtörés, bár áthág mereven értelmezett múzeumetikai szabályokat, de elképzelhető, hogy ezek felett eljárt az idő.

Babarczy Eszter, aki látta a test és a fej találkozását, úgy érzi, nem pusztán kultúrák és történelmi korok közti szakadékba pillanthatott bele, hanem tanúja lehetett egy varázslatnak is. Az érintésközelbe került mitikus királynő egy pillanatig ott állt művészek és régészek között: a szépség és az emberi test esendőségének összefonódásaként.

Ezt a női testet, fej nélkül, tekintheti meg a közönség a Velencei Biennálé magyar pavilonjában, a Nefertiti-projekt teljes dokumentációjával együtt. A tervek szerint a biennálén a magyar pavilonban élőben kapcsolják Berlint is.

---

miáját?

kamrában lelt rá a múmiára. Varga Edit egyiptológus nem tartja valószínűnek, hogy a megtalált múmia Nefertitié lenne, hiszen a hírek szerint a nő, akinek a múmiáját meg-

ZSIN JUDIT

MÁJUS 6., SZOMBAT

Két gödöllői kiállítás

Két óra különbséggel egymástól két perc távolságra nyílt két képzőművészeti kiállítás tegnap Gödöllőn.

A királyi kastély dísztermében délután 4 órakor a Szigetszentmiklóson élő *Zsin Judit* Európa-díjas szobrászművész munkáival ismerkedhetnek meg az érdeklődők. A művészről írja a május 21-ig látogatható tárlat megnyitására vállalkozó *Mészöly Dezső* költő, hogy „Úgy alkotja fokról fokra épülő életművét, ahogy más a naplóját írja! Minden munkája személyes ügye, s épp ettől másokhoz is szóló! Halkabban vagy hangosabban, de minden Zsin-szobor megszólít bennünket."

Este 6-kor a 71 éves *Kukla Mátyás* amatőr festőművész képeinek bemutatójára szól a meghívás a művelődési központ galériájába. A kötegyáni születésű férfi volt ács és kőműves, majd magasépítő felső ipari iskolában tanult Budapesten és Békésen. Tanulmányai alatt Gyökössy György tanár, festőművész inspirálására kezdett el festeni. Amikor a gödöllői Ganz Árammérőgyárba helyezték, a dolgozók részére készülő új lakások építésére kapott megbízást. E munkája mellett képezte tovább magát. A május 14-ig látogatható kiállítását *Szekeres Erzsébet* textilművész nyitja meg.

B. A. G.

NÉPSZABADSÁG BU

Utolsó ren

Nyolc év alatt ha

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAPKIADÓ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1975 APR 15

EGYETEMI ÉLET

Debrecen

Zsindely Attila

1021

Zsindely Attila
grafikája

edőki

feldolgozásában
rást . . ." ismertet
megtölteni, mégi
Hunfalvy fel
kétkedőnek kívá
szépen körvonal
adatokat, amelyeket itt az egyetemen meg kell valósítanunk.

Azonban itt még nem zárjuk le a sort Kádár professzor elbeszélése alapján igyekszünk kiegészíteni ezt a képet.

„Docendo discimus" (Tanítva, tanulunk.) kezdte Kádár László a beszélgetést — miért kell ez? Annak, hogy valaki kiálljon a katedrára előfeltételei vannak. Amit tanítunk azt érteni is kell! Fontos feladat a gondolkodás, a gondolkodva tanítás, mert a tudományt és az oktatást is a kétely vitték előre. A geográfia sokrétű, bonyolult lényegi sajátossága szintézis. A szférák komplex vizsgálatára van szükség olyan módon, hogy az egyes jelenségek vizsgálatában is az arra hatással levő valamennyi szférát be kell vonni, vagyis a geográfia tanárának át kell tudni fogni az egész földrajztudományt, mégpedig oly módon, hogy az ezzel való foglalkozás alkotó új értéket létrehozó legyen.

Jó geográfusnak lenni annyi, mint jelenségről jelenségre menve azt megérteni, majd az önmagunkban tisztába tett szálakat össze kell fonni, szintetizálni, mégpedig olymódon, hogy vannak olyan kételyek és kérdések, amelyek lehetővé teszik, hogy az egyes szálakból fonatot készítsünk. Ha valaki megfelel ennek a feltételnek, érti a földrajz-

társadalmi tudományokat se
nyagolhatom el egészen, me
szen a földrajz e kétféle tudor
kört mintegy összekapcsolja,
gyéjüket áthidalja".

Kádár László véleménye s
ezzel elju ottunk oda, hogy a
és a tanár ugyanazon szem
kettőt szé választani nem le
tanár előadásain megfogaln
kérdésre, mindig a tudósnal
válaszolni, tehát a tanár segíti
dóst, a tudós által megoldott
lémák a tanárt.

Mivel lehetne mindezt befe
Kritériumokat támasztottunk
tanár elé, meghatároztuk mi
tanulni és mit kell elsajátítan
náraitól ahhoz, hogy jó okta
gyen. Azonban egy geográf
mindegy, hol él és mikor, a sz
ismereteit mindenkor alá kel
delni a haza és az emberiség
gálatának, és ezzel mindig ör
tű maradandót képes alkotni.

„Az egyetemen, a tudomá
ezen szent csarnokában min
kőnk számára alkalom nyílik
ki-ki egyéni hajlamai és tehe
benső hivatása és külső kör
nyei szerint . . . bizonyos életp
előkészüljön. Mindenkinek
aránt szép feladata, egyaránt
kötelessége van az állam és a
dalom iránt . . . Minden életpá
hivatás megkívánja az ált

HÍREK

Prohászka évforduló

Tizenhat esztendő telt el azóta, hogy az Egyetemi-templom szószékén útólérte a halál a nagy püspököt, a magyar fajvédelmi gondolat egyik lánglelkű apostolát, Prohászka Ottokárt. Ott csapott le érte a halál angyala s ragadta el az élők sorából, ahol annyiszor hirdette a diadalmas világnézet igéit, ahonnan annyi lelket gyujtott fel és indított el az örökkévalóság felé. Szava még egyszer felszárnyalt... hogy aztán itt maradjon közöttünk mindörökké, akkor is, amikor már a száj, amely kiejtette, elnémult a halál pecsétje alatt.

Tizenhat esztendő, fél emberöltő csak, de elég ahhoz, hogy Prohászka Ottokár heroszi magasságokba emelkedetten mutassa meg. S Prohászka igazi nagyságát a jövő fogja igazán megmutatni. Igéi, amelyeket szónoklataiban, irásaiban hirdetett igazságukban egyre tündöklőbb igazságban élnek közöttünk. Prohászka látnok volt, aki a magyarság sorsdöntő kérdéseire kereste és találta meg a feleletet. Az elhivatottak csalhatatlanságával mutatott rá erőforrásainkra, ezek között a faj örök-kimeríthetetlen, nemzetet konzerváló élet-kútjára.

Prohászka Ottokár az elsők és legnagyobbak közül való, akik a fajvédemi gondolatot hiredtték akkor, amikor a fajvédelem nem mutatkozott meg jelentőségének olyan nagyságában, mint később, mint éppen ma. S a magasra tartott fáklya fénye, bár a kéz, amely tartotta lehanyatlott, ma is világít, egyre ragyogóbb fénnyel, mutatja meg az utat a nemzet előtt, a veszedelmeket, amelyek ezen az úton várnak a nemzetre s mutatja ma is a kinyilatkoztatás erejével a fajvédelmi gondolat jelentőségét.

Prohászka Ottokár szelleme itt él közöttünk ma is, halála után tizenhat esztendővel s tanításai örök okulásul állnak a nemzet összesége előtt.

Szeplős hajlammal napozhat *Eritem* barnító olajjal vagy krémmel

Kapható az alanti kozmetikusoknál:
Hőnig Károlyné, Petőfi Sándor-utca 11.
Mme Szeizing, Régiposta-utca 12.
Szikszay Krisztina, Galamb-utca 4.
Gábor Viktória, Mohács-utca 8/a.
Bányász Márta, Veres Pálné-utca 16.

— **Kinevezték a Statisztikai Értékmegállapító Bizottság elnökét és titkárát.** A Magyar Távirati Iroda jelenti: A kereskedelem- és közlekedésügyi minisztérium vezetésével megbizott m. kir. iparügyi miniszter a Magyar Kereskedelmi Statisztikai Értékmegállapító Bizottság szervezeti szabályzatának 2. §-a alapján az 1945. év végéig terjedő működési időszakra a Bizottság helyettes elnökévé vitéz Pap László dr. miniszteri osztálytanácsost, a Bizottság titkárává pedig Palotay Ferenc miniszteri fogalmazót nevezte ki.

Ünnepi hangverseny a budapesti svéd követségen

A budapesti svéd követség nagyszabású műsoros ünnepséget rendezett a követség Gyopár-utcai palotájában. A fogadáson 250 vendég jelent meg, akik az ünnepi hangverseny műsorát nagy elismeréssel fogadták.

A hangversenyen a svéd és a magyar zenei élet méltó képviselői működtek közre. A svéd előadóművészetet *Beyron Einar*, svéd királyi kamaraénekes és *Hertzberg-Beyron Brita* svéd kir. kamaraénekesnő képviselték. Műsorukon Wagner-, Puccini- és Massenet-operák áriái szerepeltek. *Zathureczky* Ede, *Pongrácz* Istvánnal Hubay Jenő egyik hegedü-zongora-szonátáját adta elő. *Károlyi* Gyula Liszt- és Bartók műveiből játszott. A hangverseny befejezése után a meghivottakat teán látták vendégül.

A vendégeket *Danielsson* Ivan svéd kir. követ, *Anger* Peter attasé, *Wester* Harry katonai attasé, *Langlet* Waldemar lektor, *Brulin* Birgit követségi titkárnő és vitéz *Mezey* Dénes követségi titkár fogadták. Az előkelő közönség soraiban megjelentek *József* királyi herceg, *Auguszta* és *Anna* királyi hercegasszonyok, *Okubo* japán, *Ünaydin* török, *Tosev* bolgár, *Wuorimaa* finn és *Jaeger* svájci követ, a német követség képviseletében *Brunnhof* és *Werkmeister* követségi tanácsos, ifj. vitéz nagybányai *Horthy* Miklós, *Ghyczy* Jenő és *Ullein-Reviczky* Antal rendkivüli követ és meghatalmazott miniszter sajtófőnök, és a magyar politikai, társadalmi, művészeti és tudományos élet sok vezető személyisége.

— **Angol foszforos palackok estek egy svájci kórházra.** A svájci Waadt kantonban lévő St. Loup kórházának épületére péntekre virradó éjszaka egy angol léggömbből foszforos palackok estek rá. A palackokat katonák eltávolitották, mielőtt még kárt tehettek volna.

„Adjunk apát a hadiárváknak"

Fontos tudnivalók a hadiárvák érdekében megindított mozgalommal kapcsolatban

A közelmultban hangzott el *Kállay Miklósnénak*, a miniszterelnök hitvesének rádiószózata az *Adjunk apát a hadiárváknak* mozgalom bevezetéseképpen. Azóta a levelek ezreivel árasztotta el az ország és főleg a székesfőváros hazafias társadalma a miniszterelnökné vezetése alatt álló *Országos Hadigondozó Szövetséget és a Városi Ingatlantulajdonosok Országos Szövetségét*, amelyek az akciót lebonyolítják. A levelek a felajánlások tömegével tüntetnek a mozgalom mellett és bizonyítják, hogy a magyar társadalom megértette a miniszterelnökné szózatát.

Az *Országos Hadigondozó Szövetség* minden felajánlást előjegyzésbe vesz és a felajánlásokat annakidején igénybe is veszi majd. Már most felhívja azonban a figyelmet arra, hogy az *„Apát a hadiárváknak" mozgalom keretében hadiárváknak természetbeni felnevelésére, vagy örökbefogadására lehetőség nincs, mert a hozzátartozók nem szivesen válnak meg a kis árváktól. A mozgalom csupán pénzbeli felajánlásokra szoritkozhat és kéri a két társadalmi szövetség, hogy a jövőben a közönség lehetőleg csak pénzbeli felajánlásokat közöljön. Nyomatékosan közli a mozgalom vezetősége, hogy hadiárvát saját megélhetése biztosításának feltételével senki sem vállalhat.*

A felajánlásokra vonatkozó jelentkezési ivek szétküldése megkezdődött és mintegy 36 ezer ivet küldtek az ország minden részébe. A budapesti háztulajdonosoknak a *Városi Ingatlantulajdonosok Országos Szövetsége, vidékre az Országos Hadigondozó Szövetség* küldte szét a jelentkezési iveket. A VIOSz és az OHSz sajtó utján állandóan tájékoztatja majd a háztulajdonosokat és a lakókat majd a mozgalommal és a gyüjtési munkálatokkal kapcsolatos tennivalókról.

Tudnivalók a következők: A háztulajdonosok minden valószinűség szerint a *hétfői*, vagy keddi postával kapják kézhez a jelentkezési iveket, melyeknek szövege a következő: *„Alulirott, mint..... város..... utca..... sz.... alatti házingatlan tulajdonosa, illetve alulirottak, mint a fent jelzett ház lakói ezennel kijelentjük, hogy az „Adjunk apát a hadiárváknak" mozgalomban résztveszünk olyképpen, hogy alább nevünk és aláirásunk mellett feltüntetett és havonta fizetendő összeget a mozgalom nemes céljára önként felajánljuk. Aláirásunkkal kötelezettséget vállalunk, hogy a jegyzett összeget, a ház (házcsoport) hadi (honvédelmi árvájának) árváinak az életben való elhelyezkedésig fizetjük. A felajánlott összeget a házbérrel együtt minden hónap ötödik napjáig tartozunk a háztulajdonosnak, vagy a megbizottjának átadni, aki az összegyüjtött összeget a hó 8. napjáig köteles az Országos Hadigondozó Szövetség (IV., Kecskeméti-u. 10.) 20.100 számú postatakarékpénztári csekkszámlájára befizetni. A ház (házcsoport) hadi honvédelmi) árvájául...-t kérjük kijelölni. A ház (házcsoport) hadi (honvédelmi) árvája (árvái) részére... urat pártfogó apául ajánljuk. Tudomásul vesszük, hogy az árvát és a pártfogó apát fenti javaslatunk lehető figyelembevételével az Országos Hadigondozó Szövetség külön okiratban fogja kijelölni.*

2. A két társadalmi szövetség kéri a háztulajdonosokat, hogy a mozgalmat *személyes ügyüknek tekintsék* és lehetőleg személyesen járják végig a lakókat és irassák velük alá a jelentkezési iveket.

3. Közli a mozgalom lebonyolításával megbizott két szövetség, hogy az adományok önkéntes megajánlásoknak tekintendők és *havi 50 fillértől 10 pengőig terjedő összeg között mozoghatnak.* A háztulajdonosok mindenesetre anyagi körülményeikhez mérten magasabb összegre egészíthetik ki az összeget.

A jelentkezési iveket a budapesti háztulajdonosok a *VIOSz-nak* (Budapest, V., Akadémia-u.) a vidékiek pedig az *Országos Hadigondozó Szövetség* helyi tagozatának küldjék be.

4. Érdekeltek a pártfogó apa személyéül lehetőleg olyan nagykoru és erkölcsi szempontból kifogástalan férfiút ajánljanak, aki tisztét lehetőleg kifogástalanul ellátja. *A pártfogó apa nem tölti be a gyám szerepét*, csak az összeköttetést látja el a házcsoport, a ház hadiárvája és az OHSz között.

5. Minden ház aszerint, *ahány hadiárvát nevel fel, annyi emléktáblát kap az Országos Hadigondozó Szövetségtől*, amelyet aztán a házfalába építenek be, megörökítvén a lakók, illetve a háztulajdonosok áldozatkészségét.

— **208.240 cigány él Magyarországon.** A Népegészségügy cimü folyóiratban dr. Petrilla Aladár hosszabb tanulmányt közöl a magyarországi cigánykérdésről és ennek során megállapitja, hogy 1941-ben Magyarországon 208.240 cigány élt. Számuk az összlakosság 1.41 százalékára rugott. A legtöbb cigányt Maros-Torda vármegyében találták. Itt számuk 1941-ben 11.763 volt. Ezzel szemben Győr-Moson-Pozsony vármegyében mindössze 194 cigányt számoltak össze. Utána mindjárt Máramaros vármegye következik, ahol 370 volt a cigányok száma. Ugylátszik, a cigányok és a zsidók nem férnek összsze.

— **Lopások miatt zárva tartják a szombathelyi székesegyházat.** A szombathelyi székesegyházban az utóbbi időben sorozatos lopásokat követtek el. Mivel a lopások ellen az egyházmegye másként nem tud védekezni, elrendelte, hogy az istentiszteletek után a székesegyházat be kell zárni.

— **Kiöntött a Les patak.** Besztercéről jelentik: Az esőzések folytán megáradt Les patak kiöntött és elmosta a kisilva-lesi keskenyvágányú iparvasút töltését. Ennek következtében néhány napig szünetel a kitermelt fa szállitása. A nagyilvai iparvasút vonalát is megrongálta az árviz.

— **Eljegyzés.** Sáros Zsókát eljegyezte Petul Bogdán. (Minden külön értesités helyett.)

— **Hogyan kezeljük takarékosan a villamos tűzhelyet.** Az Elektromos Művek Eskü úti villamos konyhájában hétfőn, csütörtökön és pénteken d. e. 10 órakor, továbbá szerdán d. u. 5 órakor gyakorlati főzőbemutató előadást tartanak a villamos tűzhelyen való takarékos sütés-főzésről. Belépő- és ruhatárdij nincs.

— **Uj kiadás jelent meg a táviró dijszabásáról.** A táviródijszabásból uj kiadás jelent meg. Az uj dijszabás egyes példányait magánfelek Budapesten a központi táviróhivatal táviratfeladási osztályánál (Budapest, IV., Városház-utca 18.) vásárolhatják meg, vidéken pedig a helybeli postahivatal útján a m. kir. posta nemzetközi leszámoló hivatalának külföldi hirlapposztályánál rendelhetik meg.

MEGINDULT A SZEMÉLY- ÉS HAJÓFORGALOM A DUNA BOLGÁR SZAKASZÁN

Április 1-én megindult a rendszeres személyhajó forgalom a Duna bolgár szakaszán Vidin és Rustcsuk, valamint Rustcsuk és Szilisztra között.

— **Súlyos itélet tejdrágitásért.** Márton Antal ötvennégyéves makói gazdálkodó a mult év nyara óta egészen az év februárjáig naponta 4—5, sőt neha 6—7 liter tejet adott el Rubinstein Náthánnénak 50 filléres áron. A makói járásbiróság uzsorabirája ma foglalkozott az üggyel és Márton Antalt 2000 pengő pénzbüntetésre itélte, amely nemfizetés esetén 200 napi fogházra változtatható át. Miután a megengedettnél magasabb áron eladott tejmennyiség már nem volt elkobozható, az uzsorabiróság kötelezte a vádlottat a tej ellenértékének 573.30 pengőnek a megfizetésére is.

— **Házasság.** Zsömböry Edithet eljegyezte báró Gnitzi Lepel Walter. (Minden külön értesités helyett.)

A mai nap eseményei dalban elbeszélve

Előbbrevittük az órákat, s pár napja
Korábban nézhetjük a pirkadó reggelt.
A nőket sajnálom: ennél a kis ügynél
Megint egy órával lettek öregebbek!

A Férfiszabászok Ipartestülete
Napok óta vivja ellenzéki harcát,
Ám a beszédeknek mindig határt szabnak,
S a kellő mértéket pontosan betartják!

Az egyik belgrádi szinház becsukott és
Mi tudjuk: miért mult ilyen hirtelen ki.
Elsősorban: mert hát senki sem ült benne,
És a többi sorban?... szintén nem ült senki!

Egyik házigazda nem adott meleget,
A gőzfütőtestek ott meredtek ócskán,
Hát a biróságon ezt a háziazdát
Bezárták... igy néki befütöttek jócskán!

Az uj kenyérjegyek ma már kiosztattak,
S az illetékesekhez kérésünk csak ennyi:
Kell-e kenyérjegyeket leadni, ha netán
Szentjánoskenyeret akarok majd venni?!

Tűzoltószolgálat céljából behivtak
Sok-sok angol férfit. Ezt a hirt ma kaptuk,
Sőt okát is tudjuk: végre látni kezdik,
Hogy már-már nagyon is ég a föld alattuk!

A honvéd bajtársi szolgálat
javára április 5-én, hétfőn este 6 órai kezdettel a pesti
Vigadó nagytermében
bemutatásra kerülnek
Szakál Géza
művészi szines felvételei. Jegyek elővételben 1.50—3.50 pengőig a bemutató esten a Vigadó pénztáránál.

— **A kultuszminiszter soproni látogatása.** Szinyei-Merse Jenő vallás- és közoktatásügyi miniszter április 8-án a József Nádor Müegyetem bánya-, kohó- és erdőmérnöki kara menzájának és internátusának alapkőletételi ünnepségére Sopronba érkezik. Részt vesz az alapkőletételi ünnepségen a Müegyetem teljes rektori tanácsa is. A rektori tanács ezúttal avat először müszaki doktorokat Sopronban a bánya-, kohó- és erdőmérnöki karon.

— **Árdrágító bünügyek Szolnokon.** A szolnoki törvényszék 3000 pengő pénzbüntetésre itélte László Bálint mészárost, mert a fagygyü kilóját 2,60 pengőért árusította. Felesége, aki a kiszolgálásnál segédkezett, 800 pengő pénzbüntetést kapott. A szolnoki rendőrség nemrégiben őrizetbe vette, majd átadta az ügyészségnek Weizner Mór és Reich Lipót ügynököket, akik hónapok óta házaltak az ország különböző részein szövetekkel és azokat mint cseh csempészárut busás haszonnal adták tovább. Weizner Mórt a szolnoki törvényszék jogerősen hathónapi börtönre itélte. Reich Lipótot pedig, akiről kiderült, hogy két évvel ezelőtt egy munkatáborból megszökött és azóta különféle álneveken szélhámoskodott, átadták a honvédügyészségnek.

— **Földcsuszamlás Kolozsvárott.** A fellegvár oldalán, a Fellegvári-út 84. számú ház lakói az éjjel hatalmas robajra riadtak fel. Az „U" alakban épült ház oldalára földcsuszamlás következtében nagy tömegben zúdult rá a föld. Ujhelyi Sándor szabó lakásába olyan erővel zuhant be a föld, hogy eltorlaszolta a kijáratot. A lakók szerencsére nem tartózkodtak otthon. A ház többi lakóját, öt családot sürgősen ki kellett lakoltatni. Rázúdult a föld a Fellegvári-út 86. számú házra is. Ebből az épületből azonban már a mult évben kilakoltatták a lakókat. A földcsuszamlás következtében a Fellegvári-út 92. számú ház fala megrepedt. Ebben a házban hat lakást fenyeget veszély.

— **Árrögzitő intézkedések Olaszországban.** A Duce fogadta Tullio Cianetti testületi államtitkárt, aki jelentést tett milánói útjáról és az ottani fasiszta munkások és nagyiparosok tanácskozásairól. A testületügyi minisztérium vezetésével és a Duce utasitásai szerint intézkedéseket vitattak meg, amelyeknek eredményét április 21-én a fasiszta munkaünnepen fogják ismertetni. Közben tökéletesitik a fegyelmet az élelmiszerelosztás és az árrögzités terén, annak megakadályozására, hogy a fizetések folyamatban lévő arányositása rövid idő alatt hatástalanná váljék.

— **Fogházbüntetés zsidóreitegetés miatt.** A kassai törvényszék Drótár József kassai napszámost öthónapi fogházra itélte, mert lakását Szlovákiából átszökött nyolc zsidó fiatalembert rejtegetett.

— **Főzőtanfolyamok** a Népmüvelődési Bizottság Háztartási telepén a Gázmüvek VI., Vilmos császár-út 3. szám alatti mintakonyháiban.

— **Mit főzzünk tavasszal?** Április 5-től május 17-ig minden hétfőn délelőtt 10—1-ig. Tandij 8.— pengő.

— **Délelőtti háztartási főzőtanfolyam.** Április 9-től május 21-ig, minden kedden és pénteken délelőtt 10—1-ig. Tandij 10.50 P. Beiratás 1.50 pengő, anyagmegtérités alkalmanként.

— **Szándékos emberölés büntettéért 12 évi fegyház.** A miskolci törvényszék pénteken tárgyalta Kun István görömbölyi hegyőr bünügyét. Kun István a mult év október 13-án a község határában összeszólalkozott Lukács Imre gazdálkodóval. Lukács felelősségre vonta a hegyőrt, hogy nem vigyáz elég éberen a szőlőjére és emiatt már többször megdézsmálták a barackterését. Az összeszólalkodásból veszekedés támadt. Lukács a földre teperte Kunt, aki szorult helyzetében több riasztó lövést adott le. A verekedők ezután szétváltak. Később Kun István a gazdálkodó után lopózott és amikor utolérte, rákiáltott. — Ugye, hogy félsz? Ugyanekkor rövid egymásutánban három lövést adott le Lukács Imrére, aki a helyszinen meghalt. A miskolci törvényszék a pénteki főtárgyaláson szándékos emberölés büntettében mondotta ki bünösnek Kun Istvánt, és ezért 12 évi fegyházra itélte. Az itélet nem jogerős.

A MFTR HAJÓJÁRATAINAK UJ MENETRENDJE

A MFTR közli, hogy a folyó évben az alábbi személy hajójáratokat a következő napokon fogja megindítani: 1. Budapestről naponként Esztergomba 7.30-kor (1 órával korábban, mint az elmult évben), vissza 17 órakor, április 10-én. 2. Budapestről naponkint Esztergomba 14.50-kor április 10-én, vissza 3.30-kor április 11-én. 3. Budapestről Mohácsra minden pénteken 20 órakor április 16-án, vissza minden szombaton 12 órakor április 17-én. 4. Budapestről Révkörtvélyesre minden hétfőn, szerdán és szombaton április 17-én, vissza minden kedden, csütörtökön és vasárnap április 18-án. 5. A Tiszában Csongrád—Szeged, Csongrád—Szolnok és Tiszabura—Szolnok között április 10-én.

SZINHÁZ

Henschel fuvaros

Ünnepi Hauptmann-felujítás az Uj Magyar Szinházban

Az élő drámaírók legnagyobbika és nesztora, *Gerhardt Hauptmann* nyolcvanadik születésnapját a múlt novemberben Európa-szerte ünnepelték a színházak s a német nép bécsi nagy ünnepségen hódolt nagy költőjének, akit Hitler is kitüntetett s akit elhalmoztak a szeretet és megbecsülés ezernyi külső jelével. Tüneményes írói pályát futott be az 1862. nov. 15-én a szilézia üdülőhelyen, Salzbrunnban született Hauptmann, akiről mint beteges, az iskolával küzködő gyerekről alig merték volna remélni szülei, hogy ilyen magas kort ér el s ilyen magasba jut.

A művészet vágya, keresése közben először szobrásznak indult, de aztán irodalmi sikerei végkép kijelölték útját. 1889-ben bemutatott első drámájában a naturalista irány képviselőjeként jelentkezett. Nagysikerű drámáiban — elsősorban különösen az 1892-ben bemutatott „Takácsok' című darabjában, amelyet nemrég filmen is viszontláttunk, — a szociális gondolat, sőt maga a szocializmus jelentkezett a színpadon, amiért nem kerülte el a támadásokat sem. Szokatlanul bátor hangot ütött meg, amikor a kizsákmányolt, nyomorba döntött sziléziai takácsok forradalmát megírta.

Későbbi színműveiben a naturalizmus mellett szívesen kalandozott el a költői mesevilágba s misztériumaival is hasonló sikert ért el. A világ legnagyobb költői sorában emelkedett, egymásután nyerte el a legnagyobb díjakat, ismételten a Grillparzer-díjat, 1912-ben a Nobel-díjat, 1932-ben a Goethe-díjat és azóta is sok babér övezte ősz fejét.

A megujhodó Európával együtt a magyarság is meleg szeretettel ünnepelte. A nemzet első színházán kívül különösen egyik magánszínházunk tett ki magáért, amely korábban „Naplemente előtt" című drámáját játszotta, — költő öreg korának époly nagysikerű darabját, mint amilyen ifjúkorában a „Napfelkelte előtt" volt, — majd a berlini Schiller-színház vendégjátékával ülte meg a nevezetes évfordulót. Az ünneplésből nem maradtak ki vidéki színházaink sem. Az Uj Magyar Színház annak reményében halasztotta a költő ünneplését mostanra, hogy tavaszi időben talán eleget tehet az ősz mester annak az igéretének, hogy ellátogat Budapestre. Ez a remény sajnos nem vált be.

A színház a *Henschel fuvarost* tüzte műsorára, amelyet Hauptmann 1898-ban írt. Azon túl, hogy a Takácsokkal együtt a legkiemelkedőbb naturalista irányú darabjai közé tartozik, talán még az is szerepet játszott a darab kiválasztásában, hogy a költő sziléziai lakóhelyén, nyolcvanadik születésnapján a Henschel fuvarost adták elő műkedvelők s a rendezést az agg költő irányította. A darabot több, mint három évtizede nálunk is bemutatták. A színház a darabot nem az akkori Molnár—Neumann fodításában hozta színre, hanem *Fodor József* új fordításában.

A Henschel fuvaros, mint minden klasszikus alkotás, időálló, s négy évtized után is olyan frissen hat, mintha csak ma született volna. Örök emberi indulatok, szenvedélyek viharzanak a történetben, amely egyszerű emberek egyszerű életének drámája és mégis mindvégig lebilincseli az érdeklődést. Az író csiszolt művészettel, mély bölcsességgel, a lélekrajz megkapó fínomságával tárja elénk a becsületes, józan Henschel átalakulását és tragikumát.

Súlyos beteg asszonya apró jelekből is észleli, inkább megérzi a mindennél hatalmasabb szenvedélyt, amelyet a fiatal cseléd keltett benne és megesketi, hogy halála után nem veszi el. Az eskü ellenére se tud lemondani róla, elveszi a céda, számító nőt és még akkor se eszmél, amikor rövid idő alatt kislánya is elpusztul. Csak akkor kezd észbekapni, amikor tapasztalja, hogy a romlott, bestiális lelkű nember saját kislányával is milyen kegyetlen. Mikor aztán felnyítják szemét s megtudja, hogy az asszony megcsalja s hogy első felesége és kislánya gyors elmúlta se volt egészen természetes, rádöbben, hogy az ördög hálójába került. Lelkiismeretfurdalás mardossa és az üldöző árnyak elől a halálba menekül.

Hauptmann alakjai hús-vér emberek, aminthogy a történetből is az élet ereje árad. A dráma fő és népes mellékalakjainak jellemrajza tökéletes. A drámát irodalmi értéke teszi függetlenné kortól és időtől és a színház ünnepi alkalom nélkül is rendkívül érdekes, klasszikus értékű darabbal gyarapította volna műsorát, így pedig ezenfelül méltóan ünnepli a költőfejedelmet. Az előadás is méltó a nagy költőhöz, nemcsak a *főszereplők, hanem az egész együttes is dicsőségére válnék a nemzet első színpadának is.*

Kiss Ferenc áll a darab gyujtópontjában, mint Henschel fuvaros. Most ismét bebizonyítja, hogy *a legnagyobb magyar színész* és klasszikus drámát, tragikus hőst senki sem tud ma jobban játszani, mint ő. Mélyen emberi és igaz minden gesztusa, hangja, érzelmeket kifejező arcjátéka. Mindezek pedig igen fontos szerephez jutnak Henschel alakjának megmintázásában, legalább olyan mértékben, mint a szerep szövegrésze. És mennyi mindent tud kifejezni egyetlen szó nélkül is ez a kiváló művész. Amellett nagy mérsékletet tanusít. Sose esik túlzásba, amire pedig néha csábít a szerep. Elhisszük, hogy a szenvedély akaratán kivül, sőt akarata ellenére keríti hatalmába és hogy hiába küzd ellene, erősebbnek bizonyul. A csendes, jó emberből előttünk alakul át a csapások és csalódások súlya alatt, amelyek a félőrületbe és a halálba kergetik. Egy-egy nagy jelenetében megrázza és nyiltszíni tapsra készteti a közönséget. Az előadást nem a főpróbán, hanem a pénteki esti ünnepi bemutatón néztük meg és tanui voltunk annak, hogy a közönség megérezte: rendkívül élményszerű művészi alakításban részeltette. A felvonások végén, még az utolsón is, vasfüggöny elé hívta és tombolva ünnepelte, tapsolta, éljenezte Kiss Ferencet.

Ebből a hatalmas sikerből természetesen rész jutott kitünő szereplőtársainak is, hiszen mint mondottuk, az egész előadás nemzetiszínházi színvonalú.

Kiss Ferencnek méltó partnere a női főszerepben *Dajka Margit*, akit régóta nem láttunk ilyen neki való, jó drámai szerepben. Hanne különös nyers, vad, szenvedélyes alakját elhitetővé teszi és nagyszerű alakító művészetével döbbenetes hűséggel formálja. Többször kellene budapesti színpadokon hasonló szerephez juttani. Kétségtelen, hogy Kiss Ferencen kívül a sikerből a legnagyobb rész őt illeti. *Kardoss Géza* a háziúr szerepét alakítja rutinos művészettel, *Földényi László* a sógor, *Pethes Ferenc* a pincér, *Sugár Lajos* a színészből lett vendéglős, *Halassy Mariska* az első feleség, *Szép Ilonka* a kocsmároslány szerepében kitünőek. *Alszegi Lajos, Gárdai Lajos* és *Juhász Gy. János* pompás epizódfigurákat eleveníteznek meg.

Az előadás érdekessége *Zsindelyné Tüdős Kára* rendezése, aki mint iparművésznő és ruhatervező dolgozott korábban több színháznál, sőt az operánál is, most ez az első rendezése. A gondos rendezés, a jól pergő előadás és a hű kiállítás is egyik tényezője a sikernek.

Az ünnepi bemutatón a kormány több tagja, számos katonai, művészi és polgári vezető egyéniség vett részt a közönség soraiban és a szereplőkön és a sikeres előadáson túl lelkesen ünnepelte a 80 éves Gerhardt Hauptmannt. A nagysikerű Henschel fuvaros műsoron marad. A színház felváltva játssza vígjátékával.

Somody István.

UJSÁGIRÓK MONTSRE MÜVÉSZESTJE
ápr. 17. szombat este Vigadó
Szenzációs műsor! Budapest sztárjainak felléptével Fejes Teri, ifj. Latabár Kálmán, Karády, Jávor Pál, Tőkés Anna, Pethes, Latabár Árpád, **Sárdy János.**
Jegyek korlátolt számban 3—12 P. Koncert jegyirodájában, IV., Váci-u. 23. és az Ujságrók Szanatórium Egyesületében (Andrássy-út 101.).

Böszörményi Nagy Béla zongoraestje

Ebben az idényben már második zongoraestjét tartja Böszörményi Nagy Béla, a fiatal zongoristanemzedék egyik legtehetségesebb tagja, aki megérdemelten jutott a Zeneművészeti Főiskola tanári székébe. Vigadói hangversenyén Bach három preludium és fugájának előadásával mintaszerű bemutatást produkált. Utána Haydn C-dur fantáziáját és Brahms f-moll szonátáját hallottuk, a szünet utáni részben pedig Liszt-, Bartók- és Debussy-műveket. Egyformán dicsérhetjük mindenkiben az átélés teljességét, párosulva nagyszerű technikával. Lirai megnyilatkozásra kevés alkalom adódott, úgylátszik, inkább a technikai problémák érdeklik a kiváló fiatal művészt, ezért választotta Debussynek is a négy etüdjét lirikusabb művei helyett.

KACAGÓ TAVASZ! 11-én
vasárnap 6-kor a **Magy. Művelődés Házában** a tavasz kimagasló eseménye. Közr.:
KARÁDY, JÁVOR, LÁZÁR M., TAPOLCZAY GYULA, CSELÉNYI JÓZSEF, GIUSEPPE MORETTI
Kazal László, **Misoga, Éhn** Marietta, **Borbiró** Andrea, **Rátonyi** Róbert, **Hegyi-Magyari, Romváry** Gertrud, **Barna** Anci, **Szamossy** testvérek, a Táncpalota attrakciója, **Vékony** Zoltán, **Németh** Judith, **László** Magda, Konferál: **tiszaujhelyi dr. Keönch** István, az **50 tagú Szimf. Rendőrzenekart Bánfalvi (Beck)** Miklós vezényli.
Jegyek 1.50-től **Toborzónál**, Kossuth L. u. 12. félem. Tel.: 189-554. a **Magy. Müv. Házában** és jegyirodákban.

MARNITZ TÁNCPARADÉ
szombaton este Művelődés Háza. **Tánc! Dal! Humor! Romantika 150 szereplő!** 20 sztár! 4 **zenekar.**
Jegyek 1.— P-től **Marnitznál** József-körút 37.

SZINHÁZ—MOZIMUSOR

Operaház: Vas. d. u. a Müv. Házában Rigoletto (V. 2 ó.); este: Bohémélet. Minden jegy elkelt (Bsz. 6 ó.); hétfő: nincs előadás; kedden: A nürnbergi mesterdalnokok (A. 4½); szerda: Nilusi legenda, A köpeny, Csárdajelenet (E. 6 ó.); csütörtök: Tannhauser (B. 5½); péntek: Tosca (C. 6 ó); szombat: Hegyek alján, Álomjáték; (Bsz. 6 ó.); Vas.. d. e.: A fából faragott királyfi, Pesti karnevál, Pozsonyi majális (o. h. 11 ó.); este: Alda (Bsz. 5½).

Nemzeti Szinház: Vas. d. u. (½3): Az igazi passió; este (½7): Az igazi passió I. bérl.; hétfő (½7): Az igazi passió II. bérl.; kedd (½7): Az igazi passio III. bérl.; szerda (½7): Az igazi passió IV. bérl.; csüt. (½7): Az igazi passió V. bérl.; péntek (½7): Az igazi passió VI. bérl.; szombat (½7): Az igazi passio VII. bérl.; vas. d. u. (½3): Az igazi passió; este (½7): Az igazi passió VIII. bérl.

Nemzeti Kamaraszínház: Hétfőtől minden este (½7) és vas. d. u. (3) is: A bolond Ásvayné.

Vigszinház: Vas. d. u. (3): Atyai ház; este (½7): Jákyak R. bérl.; hétfő (½7): Jákyak F. bérl.; kedd (½7): Az atyai ház H. bérl.; szerda (½7): Jákyak S. bérl.; csüt. (½7): Jákyak M. bérl.; péntek (½7): Az atyai ház; szomb. d. u. (3): Jákyak (Szombat d. u. bérl. I. sorozat); este (½7): Az atyai ház; vas. d. u. (3): Az atyai ház; este (½7): Jákyak V. bérl.

Pesti Színház: Egész héten minden este (½7) szomb. és vas. d. u. (3): Méreg.

Madách Színház: Minden este (½7), vas. d. u. (3): Képzelt beteg.

Fővárosi Operettszinház: Egész héten minden este (6): Mária főhadnagy.

Uj Magyar Szinház: Vas. d. u.: és este: Udvarolni felesleges; hétfő: Henschel fuvaros; kedd: Udvarolni felesleges; szerda, cstü., péntek és szombat: Henschel fuvaros; vas. d. u. és este: Udvarolni felesleges. (3 és ½7.)

Andrássy Színház: Egész héten minden este (½7) és vas. d. u. (3): Egy nap a világ.

Vidám Színház: Egész héten minden este (½7) és vas. d. u. (¼4: Patyolatkisasszony.

Royal Revűszinház: Egész héten minden este (½7): Férfiak nélkül. Csüt., szomb. és vas. d. u. ¼4-kor is.

Magyar Művelődés Háza: Vas. d. e. (10): Kassal polgárok (Bsz.); d. u. (2): Rigoletto „V. III."; este (½7): Vigopera est; hétfő (7): Requiem. (Márciusi jegyek érvényesek 23-i.); kedd d. u. (4 és (½7): Negyediziglen; szerda d. u. (4 és ½7): Negyediziglen; csüt. d. u. (4 és ½7): Sziriusz; péntek (½7): Sziriusz; szombat este (6): Marnitz-est; vas. d. e. (½11); Népzenészek hangversenye; d. u. (3): Evangéliumi Mukásszövetség műsoros délutánja; este (6): Vidám est. Toborzó rendezés.

Nemzeti Bábszinjáték. Hétfő: Az ember nincsen fából; kedd: Toldi; szerda, csütörtök: Az ügyvéd és a férje; péntek, szombat, vas este: Panoptikum; szombat, vas. d. e. és vas. este: A rókacsinálta király. (11, ¼4, és ½7).

Erzsébetvárosi Színház: ¾5, ⅛8. V. és Ü. ³/₄3, 5, ⅛8. Egy csók és más semmi.

Józsefvárosi: ¾5, ⅛8. V. és Ü. ³/₄3, 5, ⅛8. Egy bolond százat csinál.

Kisfaludy: ¾5, ⅛8. V. és Ü. ³/₄3, 5, ⅛8-kor: Vedd le a kalapod a honvéd előtt.

Magyar Műszinkör: (csak vasárnap) 3, 5, 7: Három huszár.

BEMUTATÓ FILMSZINHÁZAK:

Átrium (153-034, 154-024). H.: ¼4, ⅛6, ⅛8. Sz., V. és Ü. ½2-kor is: **Fruska** (Lilia Silvi, Hans Stüwe.) — **Magyar és Ufa Híradó.**

Corvin (138-988 és 339-584). Előad. kezd.. H.: ⅓3, ³/₄5, 7. **A tigrisek ura. — Híradók.** — 2-ik hétre prolongálva!

Deák—Décsi (121-343, 125-952). ½2, ¼4, ⅛6, ¹/₂8: **Csalódás.** (Karády K., Hajmássy M. — **Híradók.**

Fórum (189-707.) H.: ¼4, ⅛6, ⅛8. V. és Ü. 11-kor is: **Házassággal kezdődik. — Híradó.** 2-ik hétre prolongálva!

Kaszinó (185-329). H.: ¹/₄4, ⅛6 ⅛8. Szomb. ½2-kor is, vasár- és ünnepnap 11-kor is: **Csalódás.** Karády.

Korzó (182-818). H.: ¼4, ⅛6, ⅛8, V. és Ü. d. e 11-kor is: **A leányintézet hősei.** (Maria Mercader, Leonardo Cortese).

Nemzeti Apolló (Royal Apolló) (222-002). H: ¼4, ⅛6, ⅛8. Sz. ½2. V. és Ü. 11 és ½2-kor is: **Az éjszaka leánya. — Híradó.** — 3-ik hétre prolongálva!!!

Omnia (130-125). H.: ¼4, ⅛6, ⅛8. Sz. ½2-kor is, V. és Ü. 11, ½2-kor is: **Szudáni szerelem.**

Rádius (122-098, 120-564.) ¼4, ⅛6, ⅛8. Sz. ½2, V. és Ü. 11-kor is: **Négyarcú asszony** (Főszerep. Francoise Rosay.) — **Híradók.** — 5-ik hétre prolongálva!

Scala (11-44-11). (¹/₂4, ⅛6, ¹/₂8. Sz., V. és Ü. ½2-kor is: **Ópiumkeringő.** (Karády—Jávor) — **Híradók.**

Szittya (City) (111-140.) ¼4, ⅛6, ⅛8. **Házassággal kezdődik. — Híradó.**

Uránia (146-046.) H.: ³/₄3, 5, ⅛8. V. és Ü. 1-kor is: **A nagy per.** (Heinrich George.) — **Híradó.**

UTÁNJÁTSZÓ FILMSZINHÁZAK:

Barlang (422-722). ½2, ¼4, ⅛6, ⅛8. Első mérsékelt. **A kútásó leánya.** (Raimu.) — **Magyar Híradó.**

Beleznay-Studió (225-276). 10, ¾12, ½2, ¼4, ⅛6, ⅛8. V. és Ü. 11, ½2, ¼4, ⅛6, ⅛8. **Ellopott titok. — Híradó.** Prolongálva II. hétre. — Hétfőtől: **A férfi is ember.**

Capitol (134-337) H.: ½2, ¼4, ⅛6, ⅛8. V. és Ü. 11-kor is: **Az úszó város. — Híradó.**

Csaba—Savoy (146-040). H.: ¼4, ⅛6. ⅛8. Sz. és V. és Ü. ½2 kor is: **Szakítani nehéz dolog.** — Vas. d. e. 11-kor matiné: **Balkezes angyal.**

Duna-Lloyd (111-994). H.: ¼4, ⅛6, ⅛8. V. és Ü ½2-kor is: **Keresztúton. — Híradó.** — 2-ik hétre prolongálva!

Kamara (423-901) 11, ½2, ¼4, ⅛6, ⅛8. Első 2 előadás olcsó, a 3-ik mérsékelt helyárakkal! **Fények az éjszakában. — Híradó.**

Mesevár (Elit). H.: ¼4, ⅛6, ⅛8. V. és Ü. ½2-kor is: **Egy asszony visszanéz.**

Pátria: D. e. 10-től 1-ig folyt. előadások, mérsékelt árak. ½2, ¼4, ⅛6, ⅛8. V. 11-kor is: **A láp virága.**

Pest-Palace (221-222). 11, ½2, ¼4, ⅛6, ⅛8. Első két olcsó, harmadik mérs. **Emberek a havasokon. — Híradó.**

Tiszti Kaszinó: ⅛5, ³/₄7. Ápr. 4-én: **A dicsőség ára.** Ápr. 6-án: **Szélvészkisasszony.** Ápr. 8-án: **Hajsza a tengeren.** Ápr. 11-én: **Gömbös Gyula emlék vívóversenye.** Ápr. 13-án: **Egy asszony visszanéz.** Ápr. 15. és 18-án: **Legényvásár.** Ápr. 20-án: **Csókolj meg.** Ápr. 22-én: **Moziszünet.** Ápr. 25-én: **Bengázi.** Ápr. 26. és 27-én: **Katyi.**

Ujbuda-Simplon (268-999). H.: ¼4, ⅛6, ⅛8. V. Ü. 11 és ½2-kor is: **Egy asszony visszanéz. — Híradó.**

TOVÁBBJÁTSZÓ FILMSZINHÁZAK:

Adria-Admiral (353-707). H.: ¼4, ⅛6, ⅛8. V. és Ü. 11, ½2-kor is: **Házasság adagolva. — Híradó.**

Alkotás (355-374). H.: ¼4, ⅛6, ¹/₂8. Sz. ¹/₂2-kor. V. és Ü. 11 és ½2-kor is: **Alkalom. — Híradó.**

Anna (T.: 225-238.) H.: ¼4, ⅛6, ⅛8. Szombat, V és Ü. ½-kor is: **Tüzördög. — Híradó.**

Budai Apolló (351-500). H.: ¼4, ⅛6, ⅛8. V. ½2-kor is: **A harmincadik.** — Vas. d. e. 11-kor matiné: **Damaszkuszi Oroszlán.**

Glória. (427-521). H.: ¼4, ⅛6, ⅛8. V. és Ü. ½2-kor is: **Harmincadik. — Premier Ufa és Magyar Híradó.**

Körönd-Orient. (114-926). H.: 3, 5, 7. Sz., V. és Ü. 1-kor is: **A harmincadik. — Híradó.** — Vas. d. e. 11-kor: **Európa nem válaszol.**

Kultur (188-120). H.: ¼4, ⅛6, ⅛8. V. és Ü. ½2-kor is: **Szerelem a vérpadig.**

Otthon (146-447). H.: ¼4, ⅛6, ⅛8. V. és Ü. ½2-kor is: **A harmincadik.** — Vas. d. e. 11-kor matiné: **Miniszter úr barátja.**

Ősbuda (363-165). H.: ¼4, ⅛6, ⅛8. V. és Ü. ½2-kor is: **Harmincadik.** — Hétfőtől: **Harmincadik.**

Petőfi-Odeon (428-478). H.: ¼4, ⅛6, ⅛8. V. és Ü. ½2-kor is: **A harmincadik. — Híradó.** — Vas. d. e. 11-kor matiné: **Madridi kém.**

Tinódi-Tivoli. H.: ¼4, ⅛6, ⅛8, szomb. ½2-kor és V. és Ü. 11-kor is: **A harmincadik.**

Tisza-Eldorádo (133-171). H.: ¼4, ⅛6, ⅛8. V. és Ü. ½2-kor is: **A falu rossza. — Híradó.** Vas. 11-kor matiné: **A kegyelmes úr rokona.**

Toldi-Rialtó (224-443.) 10, ¾12, ½2, ¼4, ⅛6, ⅛8. V. 11, 1, 3, 5, ⅛8: **Fekete liliom.**

Turán (Tel.: 120-003). 11, ¼2, ¼4, ⅛6 és ⅛8-kor: **Titkos parancs. — Híradó.**

Ugocsa-Astra (154-422). H.: ¼4, ⅛6, ⅛8. Szombat ½2. V. és Ü. 11-kor is: **A király bolondja. — Kultúrfilm. — Híradó.** — Vas. d. e. 11-kor matiné: **Utolsó mohikán. — Bőrharisnya.**

Zuglói (297-093.) ½2, ¼4, ⅛6, ⅛8. V. és Ü. ¼12-kor is: **A harmincadik. — Híradó.**

Belvárosi Híradó Filmszinház (T.: 181-244.) **A jó vásár** (kultúrfilm). — **Rajzos híradó a budapesti gyorsvasútról. — Magyar-, Ufa-, Luce- és Külön híradók.** — Folytatólagos egyórás előadások 10—21 óráig.

Híradó Filmszinház (Erzsébet-krt. 13. T.: 222-491) **A jó vásár** (kultúrfilm). — **Rajzos híradó a budapesti gyorsvasútról. — Magyar-, Ufa-, Luce- és Külön híradók.** — Folytatólagos egyórás előadások 9—21 óráig.

Teljes négy napos rádióműsor

Esti Ujság

Ára 20 fillér

Budapest, 1939 december 23. Negyedik évf., 292. sz. Szerkesztőség, kiadóhivatal, színházjegy- és utazási iroda, Budapest, VIII., József-körút 5. Postatakarékpénzt. csekksz. sz. 49.927.

Szombat

Előfizetési ár egy hónapra 2 pengő 20 fillér. Egyes szám ára hétköznap és vasárnap 10 fillér. A szerkesztőség, kiadóhivatal, színházjegy- és utazási iroda telefonja *1-444-00

És békesség

a földön a jóakaratú embereknek... Első pillanatra keseregnünk, vagy mosolyognunk kellene az Irás szavain: hol van ma békesség a földön? De nyomban utána fel kell tennünk a kérdést: van-e egyáltalán, volt-e valamikor? A béke relatív fogalom, ideál, amely után annál jobban vágyakozunk, minél messzebb vagyunk tőle. Ha a béke csak a puszta biztonságot jelenti a lőfegyverek, a légibombák és torpedókkal szemben, akkor húsz évig békében élt az emberiség legnagyobb része. De vajjon béke volt ez valójában? Ha minket magyarokat kérdeznek, nem adhatunk más választ, mint amit az elmúlt két évtizedben állandóan hangoztattunk: állandósult háborúban éltünk, amelyet lőfegyverek nélkül vívtak, amelyben ezt az országot szinte védtelenül szolgáltatták ki ellenségeinek. Csoda, világraszóló hősi teljesítmény, hogy fennmaradtunk és felülkerekedtünk azokon az erőkön, amelyeket a mostani európai béke ránkszabadított. Nekünk valójában nem volt békességünk a földön és nem lesz sohasem, mert hivatásos nép vagyunk és önrendelkezésünket csak harccal, küzdelemmel tudjuk fenntartani. Nekünk mindig több volt az ellenségnük, mint a barátunk és mindig a túlerővel kellett hadakoznunk. Mégis: itt vagyunk, fennmaradtunk ezer éven át és megértük százszorta nagyobb idegen ellenséges hatalmak elmúlását.

Titkunk: mi szolgáltuk a békét és az a békének a jó, igaz értelmezése, amit ez a nemzet adott neki. Mi szenvedtünk azért, hogy békében élhessen Európa, mi adtuk a vérünket, hogy a nagy néptömegek ütközőpontján, a végzetes folyó medrében lángba ne boruljon a kultúrvilág. Mi teremtettünk itt olyan életet, amely a magyar hegemóniát elfogadó népek számára a jólétet, a biztonságot, a szellemi magasrendűséget jelentette. A mi békénk a pax Hungarica annak a szeretetnek a békéje volt és lesz mindig, amely ott született meg Betlehemben ennek a napnak az estéjén. Mindaz, ami az elmúlt húsz évben és az elmúlt négy hónapban történt, a mi igazságunkat bizonyítja és a betlehemi csillag fényességével hirdeti, hogy nincs más béke a Dunavölgyében, mint a magyarság békéje és pokollá válik a világ, ha nem engedik, hogy ez a nép küldetését teljesítse.

A veszedelem most, amely a világ minden népével és kultúrájával együtt minket is fenyeget, egységbe hozza a lelkeket és megteremti azt a Magyarországot, amely kibontakozási pontja lehet a ma még összezavart, összekuszált, beláthatatlan keleteurópai problémának. Mi készen állunk, hogy méltók legyünk arra a bizalomra, amely a világ minden részéből ma felénk árad és szinte a mi fejünk felett látja ragyogni a betlehemi csillagot. Ütött, kopott az otthonunk, szalma az ágyunk, nehéz viharok tépik a portánkat, de a Megszületett éppen ilyen házat választott magának és elkerülte a gazdagok, a hatalmasok fényes palotáit. A gazdagok és hatalmasok ma megint pusztítják, ölik egymást. Mi pedig itt a mozgalmas országok mentén csendesen várjuk, hogy megszülessék ebből a mostani klakizmából a béke és szeretet.

XII. Pius pápa vasárnap felhivást intéz a háborús felekhez a karácsony éjszakai fegyverszünetre

A pápai beszédet a vatikáni és római rádiók harmincnégy nyelven ismertetik

Az északi front összes vonalain visszavonulnak az orosz csapatok

Róma, december 23.

(Az Esti Ujság római szerkesztőjének telefonjelentése)

XII. Pius pápa vasárnap délelőtt fél 11 órakor a Szent Kollégium gyülekezete, valamint a Bíborosok Tanácsa előtt nagy beszédet fog mondani. Vatikáni körökben hangsúlyozzák, hogy a Szent Atya a vasárnap tartandó beszédét felhasználja arra, hogy felhívást intézzen a hadviselő felekhez, a karácsony éjszakai béke érdekében. A pápa latin nyelven fog beszélni és beszédét már 11 órakor nyilvánosságra hozza a vatikáni sajtóiroda. A pápai beszédet azután egész napon át többször beolvassák a római és a vatikáni rádió leadóállomáson. A beszédet — a Messaggero jelentése szerint — harmincnégy nyelven fogják ismertetni.

Fegyverszünet karácsony éjszakájára a nyugati fronton

Az olasz lapok feltünő helyen ismertetik ezt a vatikáni hírt és rámutatnak arra, hogy a német, a francia és az angol hadvezetőség minden valószínűség szerint igazodik is majd a pápa kérelméhez és így december 24-én éjszaka gyakorlati szempontból is fegyverszünet lesz az összes frontokon. A Messaggero azonban megjegyzi, hogy amíg a három nyugati nagyhatalom minden bizonnyal meg fogja hallgatni a pápa szózatát, az északi háborúban nemigen várható csend egyetlen éjszakára sem. Sőt, nem látszik kizártnak az az eshetőség sem — írja a lap —, hogy a szovjet vezérkar éppen ezen az éjszakán fog egy újabb nagy támadást indítani a finn csapatok ellen.

A nyugati háború emberveszteségei

Az olasz sajtó részletesen foglalkozik Daladier francia miniszterelnök beszédével, rámutatva arra, hogy a miniszterelnök szavai szerint Franciaország november 30-ig 1444 embert veszített el a háborúval. A A Messaggero párisi tudósítója úgy tudja, hogy november harmincadika és december tizennyolcadika között újabb kétszázhetven francia katona esett el, úgyhogy a francia halottak száma meghaladja 1720 számot. Ugyanekkor aaz olasz lapok megjegyzik, hogy Anglia embervesztesége valamivel meghaladja a francia számot. Az angol hadiflotta és az angol kereskedelmi flotta ugyanis sokkal több embert vesztett el, mint a francia hadiflotta. Tény az is, hogy a Maginot-vonal küzdelmeiben mindeddig hét angol katona esett el. A németek veszteségét természetesen nem lehet megállapítani — írja a Messaggero — mert hiszen Németország most már harmadik háborúját viseli és jelenleg még az első háború összes halottainak számáról sem adtak ki teljesen pontos kimutatást. Valószínűnek látszik azonban, hogy Németország veszteségei a nyugati háborúval kapcsolatban nem haladják meg a francia és angol veszteségszámot.

Az olasz lapok tudósításaiban egyébként kiemeli azt az impozáns egységet, amely a kamara péntek esti ülésén mutatkozott meg Daladier pénzügyi tervezetével kapcsolatosan. A Messaggero döntő fontosságúnak tartja ezt és hangsúlyozza, hogy Daladier most már egészen nyugodtan átalakíthatja kabinetjét, hiszen a parlament bizalma éppen a legkritikusabb kérdésnél mutatkozott meg vele szemben a legegységesebben. Azonban ugyanekkor valamennyi olasz lap nagy jelentőségünek tartja azt a tényt is, hogy Daladier most már a francia kamara miniszterelnöki székében is hangoztatta, hogy Franciaországban nemcsak a volt bolseviki párt foglalkozik defetista propagandával, hanem bizonyos „jobboldali szalónok" is.

A miniszterelnöknek ebből a kijelentéséből a Mesoggero arra következtet, hogy valóban igaza volt Kerillisnik, az Epoque című lapban megjelent cikke kapcsán. Kerillis ugyanis — mint ismeretes — azt írta, hogy bizonyos jobboldali politikusok és nyugalmazott tábornokok katonai puccsot készítettek elő, hogy megegyezhessenek Németországgal. A Németországgal való különbékét Kerillis szerint Petain tábornagynak kellett volna megkötni, akit ezzel a jobboldali tábor Daladier helyére akart emelni. Daladier azonban most olyan többséggel került ki a kamarából, amely nemcsak arra ad neki teljes hatalmat, hogy végezzen a francia bolsevizmussal, hanem arra is, hogy felszámoljon a jobboldal elégedetlen táborával. Minden valószínűség szerint Daladier már a közeljövőben lépéseket tesz ennek az elégedetlen tábornak a felszámolásával.

Az olasz lapok a finnországi háborúval kapcsolatban részletes listát közölnek a finnek és a szovjet eddigi veszteségeiről. A Messaggero rámutat arra, hogy a legtöbb angol és francia lap túlzásba viszi a szovjetorosz veszteségeket, jóllehet ezek valóban óriási arányúak. A lap Helsinkibe kiküldött külön tudósítója úgy tudja, hogy a finn vezérkar eddig 15—20.000 halottra teszi a szovjetorosz veszteséget. Ugyanakkor helsinki-i katonai körökben megemlítik azt is, hogy sok szovjet katona holttestét az óriási hó miatt eddig lehetetlen volt megtalálni és így majd csak a tavaszi olvadáskor lehet pontosan megállapítani, mennyi halott maradt tulajdonképpen a különböző csatatereken. A finnek vesztesége szintén meghaladja az 5—6000 embert. A Messaggero kihangsúlyozza azt is, hogy amíg Finnország jóformán alig vesztett hadianyagot, addig a Szovjet már mintegy 50 repülőgépet és 60—80 harckocsit vesztett. A különtudósító megerősíti azt is, hogy a csütörtökön reggel megkezdődött Szovjet-csapatok visszavonulása továbbtart és már a Petsamo környékén is visszahúzódnak. Az a 44 kilométeres előnyomulás tehát, amelyet szerdán értek el a Szovjet seregei, a finnek csütörtöki győzelme következtében teljesen elvesztette értékét.

Vajta Ferenc.

Cseh néni a Sárközben csak nagybetűs megrendelést fogad el, Amerika viszont nem fizet a modellekért

Zsindelyné Tüdős Klára a magyaros divatról beszél

A Kristóf-téri *Pántlika-divatszalón* tulajdonosa, a magyaros divat koronázatlan királynője, *Zsindelyné, Tüdős* Klára mosolyogva invitálja a látogatót két méter hasszú, másfél méter széles szentélyébe.

— Már megint ujságíró! — szörnyülködik nevetve. — Higyje el, nem olyan érdekes a személyem. *Egyszerű boltos vagyok, aki* — saját hite és meggyőződése szerint — *igyekszik jó portékát kínálni vásárlóinak.* Ez minden... másról nem nyilatkozhatom. Nem vagyok tagja semmiféle mozgalomnak, nem rajongok a divatos jelszavakért, nem sodródom a közös lobogók árnyékában... *boltos vagyok, semmi egyéb...*

— És ami a bolt mögött van? — kérdezzük. — Méltóságos asszony tudja legjobban, hogy mindaz, amit most mondott: külszín. Hiszen a Pántlika-divatszalón tulajdonkép *a nemzeti önellátás széleskörű megvalósítását* jelenti, azt szolgálja.

Textiliparunk belföldi nyersanyagellátása

— Valahogy így van — mosolyog Tüdős Klára. — A magyaros öltözködés mélyebb értelme tényleg a nemzeti önellátás súlyos problémájában gyökerezik.

Mi, akik már megértük egyszer az internacionális kultúra csődjét, akik kijártuk a világháború nagy iskoláját, nem állunk tanácstalanul a mai helyzettel szemben.

Tudjuk jól, hogy az élet nem szűnik meg, ha nincs francia selyem és angol szövet, különösen, amikor az áldott magyar föld *dúsan termi a primitív élethez szükséges nyersanyagokat.*

— Hogyan képzeli textiliparunk *belföldi nyersanyagellátását?*

Tüdős Klára szép, komoly homlokán gondterhelt barázdák futnak össze, aztán lassan, megfontoltan válaszol:

— A magyarországi textilipar belföldi nyersanyagellátása *elképesztően silány,* nem tudom, miért.

Jómagam nyolc hosszú éve untatom különböző hivatalainkat, ismerőseimet és vevőközönségemet a magyar len, kender és gyapjú ügyével. Három éve prédikálom a népnek: vessetek lent, kendert, tanuljatok szőni, fonni, tanuljatok meg a gyapjúval bánni,

szervezzétek meg a háziipart, hiszen egy mezőgazdaságból élő népnek ez a legerősebb támasza. Nem gondoltam én háborúra egészen az idei évig, csak a nép téli kenyere járt az eszemben. *Export, népművészet, skót homespun, svéd szőnyegek, dérűs, vidám, tarka-barka holmi,* ami — kenyeret ad.

— Az újonnan megalakult *háziipari központ* hogyan ad választ ezekre a felmerült problémákra?

Magyar ruha és magyaros divat

— A *háziipari központra* — válaszol Zsindelyné — emberfeletti feladat hárul. Ha csupán a belföldi helyzetről akarok beszélni, akkor is egyhelyben toporog — akár egy nagy folyó két partján —, a háziipart termelő és háziipart fogyasztó közönség. *Nincsen híd a két part között,* de még csak rendszeresen közlekedő hajóforgalomról sem beszélhetek, amelynek segítségével elérhetnék egymást.

Jómagam is szinte vért izzadok, ha a falusi háziparosoknál nagyobb megrendelést akarok tenni. Üzleti levelezésem a faluslakkal olyan, hogy külön tájszótárt kellene írni hozzá.

A mondatok pedig kizárólag csupa nagybetűből, vagy kisbetűből állanak, nem beszélve a kimondhatatlan és olvashatatlan helyesírási hibák tömegéről. Az öreg *Cseh néni a Sárközből* egyenesen megköveteli, hogy *csupa nyomtatott betűvel írjam a megrendelést.* Hát én írok, írogatok, de *iskolánkívüli népművelést* még sem várhatunk a nagy megrendelő cégektől.

— A népművészethamisítást kényszerűségből követi el a kereskedelem, mert nincs az a hatalom, amely a falu népét rendszeres és kiegyensúlyozott munkára szoktathatná. Ezek és más egyéb ilyenirányú kérdések megoldása vár a háziipari központra,

hiszen nem hívhatjuk Magyarországra a külföldi vásárlót, amíg nem tudjuk rendesen és rendszeresen kiszolgálni. A háziipari központ feladata az asszonyokat szövés-fonásra biztatni

és megtanítani arra, hogy *magukcsinálta gunyában járjanak.* Így azután, lassan, észrevétlenül, magasszínvonalú házi-szövőipar áll exportra készen.

— Idén nyáron a *Délmagyarországi Közművelődési Egyesület,* valamint a *népművelési bizottság* előadónak hívott faluvezetői tanfolyamára, *Szegedre.* Nagy örömömre szolgált, hogy falusi tanítóknak, papoknak, jegyzőknek beszélhettem ezekről a problémákról. Azt magyaráztam nekik: *vegyék rá a gazdákat a len-, kendertermelésre, a hosszúszőrű magyar birka tenyésztésére, az asszonyokat pedig a szövésre-fonásra.*

— Néhány szót még a magyaros divatról — kérjük.

— Két területet kell élesen elhatárolnunk egymástól — magyaráz Tüdős Klára —, *a magyar ruhát és a magyaros divatot.*

Az első ezek közül az az öltözködés, amely a hamisítatalan hagyományokon alapszik. A magyaros divat viszont a mai divatba szövi bele a magyaros vonalakat, díszítést, mintát, pontosan alkalmazkodva a divat napi követelményeihez.

A magyar ruha nemzeti ügy, *szinvallás és bizonyságtétel.* Negyvennyolcban jobban értette ezt a magyar társadalom, mint ma és jobban tudta a rábízott feladatot. Amit én eddig terveztem, az *magyaros divat* volt, export-cikk, csalogató, *kirakat a külföldnek a magyar népművészet számára.* Ennek a munkának lehetőségei egyelőre lezárultak, küzdelmeiről és eredményeiről legfeljebb nekrológot lehetne írni

— Milyen volt a Pántlika-szalón elmult két esztendeje? Hogy zárult a *„tartozik-követel"*, mit adott és kapott a külföld?

— hiszen nagyobbrészt a külföld számára dolgozott...

Zsindely Ferencné komoly fekete szemében mosolygás bujkál. Egy darabig még kéreti magát, azután mesélni kezd:

— Amikor magyaros divatommal kiléptem a nyilvánosság elé, kizárólag külföldi barátaim biztatására tettem. *A belföldi vélemény valahogy a hajdani magyar baka álláspontján állott: „Szép dolog a tengeri hal, meg furcsa is, de azért a fene eszik belőle".* A külföldieknél viszont hallatlan sikerem volt: *hozzám járt bevásárolni New-York, Chicago, Los-Angeles, Boston, Philadelphia, Cleveland.* A New-York Times oldalakon hirdette a *Klara Tüdős „Pántlika" ruháit.* Ezeket a ruhákat máig is gyártják Amerikában, csak —

KARÁCSONY

Tüdős Klára elneveti magát — *sehogy sem akarnak elszámolni róluk.* Gondolják: ott van köztünk az a kis Óceán és Magyarország igen messze van.

— Még egy sikeres külföldi kapcsolattal dicsekedhetem.

Járt nálam a Pántlikában Molineux és Schiaparelli és mindketten ugyanúgy lelopták a modelljeimet, akár a kis pesti divatszalónok.

Az előbbiekre büszke vagyok, az utóbbiaktól nem sajnálom és így valahogy kiegyensúlyozódik a dolog.

— Most azonban, úgynevezett *bibliofil-ruháim* tervezése helyett áttérek a szériára, a pengős regényre. Az a célom, hogy a magyar középosztály: szolgabíró, jegyző-, körorvos-, hivatalnok-, kereskedő- és gazdálkodó-családok a maguk kis pénzéért *ízléses és magyaros holmit kapjanak.* Az angol ladyk, amerikai filmcsillagok magyaros ruhái után most nekik dolgozom és minden tudásomat az ország legmagyarabb rétegének kiszolgálására szentelem.

BAKY MARICA

Fegyverben ünnepli Európa az első háborús karácsony negyedszázados jubileumát

Huszonöt esztendeje az első világháborús karácsonynak. Szorongó szívvel ünnepeltünk akkor, hiszen a Bruszilov-hadsereg a Beszkidek délnyugati lejtőin állott: s másodizben tapodta kozák ló lába ekkor a magyar földet. Azért mégis hittünk még a győzelemben, hiszen *az első öt háborús hónap folyamán hadaink mindenütt derekasan megállták helyüket* és a sokszoros túlerővel szemben is sikereket arattak.

Délen a kezdeti szép sikereket a december 6-tól 14-ig tartó Arangyelovac—Gorni—Milanovac-i csata rontotta le. A megapadt létszámú hatodik sereg egymásután feladta oly sok vérrel kivívott eredményeit, s végül is karácsonyra nagy ember- és anyagveszteséggel Szabácson át a Száva mögé vonult vissza.

A nyugati hadszintéren a német seregek mindenütt ellenséges földön álltak, bár a flandriai küzdelemben szerzett tapasztalatok után Falkenhayn, a császári hadsereg vezérkari főnöke se bizott már abban, hogy a győzelmet gyors csapással ki lehessen erőszakolni. A szállóigévé lett vilmosi mondás: Mire a levelek lehullnak, visszajöttök, — rezignált emlékké vált, s az első háborús karácsonyt az elcsendesedett otthonokban úgy ültük meg, hogy *tudtuk már: nagy megpróbáltatások és hosszú küzdelmek várnak ránk . . .*

Nyugaton a németek által indított nagy támadás a Marne mellett elakadt, csak *részleges siker lett belőle,* s a front itt is megmerevedett.

Karácsonykor már állásharcok folytak, lövészárkokban ünnepelték meg a hadrakelt seregek Krisztus születését, s ez az állásharc aztán mindvégig jellemzője maradt a világháborúnak.

Az ünnep úgy virradt fel, az első karácsony úgy jött ránk, hogy *dörögtek az ágyúk, a behavazott Kárpátok völgyében, a szeles ormokon, rengeteg erdőkben Boroevic hadserege tusakodott az orosszal.*

Most, negyedszázaddal később *megint háborús karácsonyt ünnepelünk.* A két nagy ellenfél: Anglia és Németország újból fegyverben áll, *s a megelőző világháborúhoz képest csak a mellékszereplők változtak.*

Most is remények és kétkedések közt hánykódik a világ, bár a csatatereken korántse történt annyi esemény, mint amaz első háborús karácsonyig.

Most a háború súlypontja a tengeren van. Anglia a történelem folyamán annyiszor bevált módszerhez nyult: a blokádhoz, ki akarja éheztetni ellenfelét, a német buvárnaszád és aknaháború azonban igen nehézzé teszik ezt a próbálkozást. A brit flotta súlyos veszteségeket szenvedett, hadihajókban és kereskedelmi gőzösökben egyaránt.

És még egyben van hasonlóság az első világháborús karácsony meg a mostani közt: *ma se tudják Európa népei, meddig tart a harc, s ma is épp úgy reménykednek, mint 1914 háborús karácsonyán, — hogy tán rövidesen vége lesz.*

Gyermekek

önként kérik a hashajtót, ha már egyszer Darmolt kaptak. A Darmol íze kitűnő és fájdalom nélkül hat. Darmolt adjon Ön is gyermekeinek DARMOL

GYÖNYÖRŰEK A FILLÉRES SZAB. MAGYAR GYÖNGYSZEMES KARÁCSONYFADÍSZEK NÉZZE MEG ÁZOKAT PAPÍR, ILLATSZER ÉS KÖYES ÜZLETEKBEN GYÁRTJA: SZEILER JÓZSEF BUDAPEST

Magyar asszony DIVAT

Mai rajzainkon téli, szörmével összeállított kis kosztümök kabátjait mutatjuk be. A szoknya egészen sima, enyhén harangszabású, vagy teljesen sima, egyenes szabású. Igen újszerű és divatos a szörmével való díszítés és még arra is nagyon jó, hogy régi darab szörméinket, melyeket már egyébre nem tudunk felhasználni, szövettel kombinálva, újból használhatóvá tesszük. Régi kopott bundánk egyes jó részeit kitünően felhasználhatjuk ilyen összeállításokhoz. Szövet, vagy bársony kabáthoz, nagyon szépen illik a perzsa, vagy nutria prém, vagy utánzat. Általában ezekhez az összeállításokhoz csak rövidszőrű prémet használhatunk. Harmadik rajzunk egy különleges övrésszel ellátott ruhát ábrázol. A zseb és a nyakrész díszítése lehet gyöngyből, vagy hímzéssel ellátva.

Izléses szövetek, selymek és mosókelmék
Ajtony és Várkonyi Bpest, Erzsébet krt. 9-11.

Dr. Zsindely Ferencné, Tüdős Klára előadása erdélyi tanulmányútjáról*

Dr. Zsindely Ferencné Tüdős Klára, a kiváló magyaros divattervezőnő, aki tizenhat esztendőn keresztül volt az Operaház kosztüm-tervezője, a napokban tért haza erdélyi útjáról, ahol a különböző vidékek népművészetét tanulmányozta. Az erdélyi népművészet terén szerzett rendkívül érdekes és értékes tapasztalatairól előadásban számolt be a sajtó képviselői előtt.

Zs. Tüdős Klára erdélyi útjával kapcsolatban hangoztatta, hogy Erdélynek hosszú tele és soványabb földje mellett a háziipar még többet jelent, mint az Anyaországnak.

— Találkoztam sok kitünő, lelkes emberrel — mondotta —, Kolozsvártól Vásárhelyen, Gyergyón, Csíkon, Udvarhelyen keresztül le, egészen Háromszék legtávolabbi csücskéig. Végigjártam a Küküllő mentén minden háziparilag érdekes falut. Gyergyóban, Csíkban vitatkoztam a „csíki festékes" szőnyegek felett, mintákat, színeket válogattam. Udvarhelyt öreg, festett bútorokat s régi bokályokat szedtem össze a kicsi udvarhelyi múzeumból. Érdekes és tanulságos dolog volt számomra, hogy mit tehet az ember pár ezer pengővel, ha tudja, mit akar és nem restelli a fáradságot. Megtehettem azt, hogy ládák fenekéről előkotorászott, öreg szőttes és varrottas rongyok nyomán újakat rendelhettem. Mert hiába papol az ember a jóról, ha nincs rá vevő és hiába ócsárolja a rosszat, ha az vevőre talál!

Zs. Tüdős Klára előadását az egybegyűlt ujságírók nagy érdeklődéssel hallgatták végig, majd különböző kérdéseket intéztek hozzá, amelyekre a következőkben válaszolt:

— Az európai háború kitörése óta idegenforgalmunk nagyrészben megszünt, minden kézimunka-export — lehetőséggel együtt. A belföldi fogyasztás alig egy hónapi munkát adott az esztendőben magyaros divatszalonomnak, a „Pántlikának". Tizenegy hónapon át tehát csak áruházi konfekcióval tudtam munkát adni annak a pesti és vidéki munkáscsapatnak, amely a kenyerét tőlem várja. Az elmult esztendő összes anyagi tartalékomat felemésztette, s így kénytelen vagyok a belvárosi „Pántlika" szalont bezárni.

— A Corvin Áruház R. T. igazgatósági tagjává választott és egyben megbizott, hogy az áruház női és gyermek konfekcióját teljesen magyaros stilusra állitsam át és fokozatosan szervezzem meg a háziipar termékeinek bevezetését az áruház különböző osztályain. A Corvin Áruháztól olyan ajánlatot kaptam, amely terveim tágabbkörű megvalósítása mellett a „Pántlikának" is fejlődést biztosít.

— Az a körülmény, hogy Budapest legnagyobb áruháza a magyar népi ipar számára helyet ad és ezzel a falusi termelés folyamatosságát biztosítja, örvendetes lépés az én célom felé. A „Pántlika' tehát továbbra is müködik csak helyét változtatta meg, mert ezentúl nem a Belvárosban, hanem a VIII. kerületi Stáhly-utca 13. I. emeleten lesz. Telefon: 143—442.

— Kész örömmel állok mindazok rendelkezésére, akik új helyünkön felkeresnek. Ugyanazt a munkát végzem, mint eddig. Régi kis csapatom: rajzolóim, szabásznőim, falusi munkásnőim mind velem maradnak. Ami szerény személyemet illeti, én a Corvin Áruház első emeletén — a női konfekció osztály mellett — lévő szobámban vagyok található minden nap 12—2 között.

— Mi az oka annak — tesszük fel a kérdést —, hogy a magyaros ruhadivat olyan nehezen válik általánossá, annak ellenére, hogy már évek óta lelkesen propagálják?

— Ennek többféle oka va, de első sorban az, hogy a közönség igen sok silány utánzatot kapott, ami a hozzáértő és jóizlésű magyar hölgyeket nem elégitette ki. Azonkivül a magyaros ruhákért, amelyeket legtöbbször drága, külföldi anyagokból készitettek, olyan árakat kértek, hogy azt csak a kivételes anyagi helyzetben lévők tudták megfizetni.

— Van nekünk elég és megfelelő minőségű belföldi, illetve háziipari kelménk a magyar ruhákhoz?

— Hála Isten, bőven el vagyunk látva. Gyapju, kender, len, csalán a háziipari kelméink nyersanyaga. Mondhatom, olyan tökéletesen szép anyagokat állítanak elő a gyapju szövettől a shantungig, hogy azok bármely külföldi anyaggal felvehetik a versenyt. És micsoda utolérhetetlen ízlés a szinezésben. Csíkországban találtam a leggazdagabb mintakollekciót. Ott tudvalevőleg csikos anyag a népi speciálitás. Ezekből a remekül szinezett csikos anyagokból olyan ruhákat lehet előállitani, hogy a legkényesebb ízlésű pesti magyar nő is boldogan veheti magára. A híres párisi divatkirályok: Molineux és Sciaparelli nem hiába ruccantak le hozzánk és utánozták le magyaros szabásaimat és szineinket, hogy a következő évadban már ott pompázzanak Páris legelőkelőbb szalonjainak kirakataiban. Fizetni — sajnos — nem fizettek nekem ezekért a rajzokért, csak azért utaztak le, hogy ellessék, kikóstolják és leutánozzák őket. Mi, magyarok többnyire saját kárunkon okulunk. Majd rájönnek lassan, de biztosan a magyar asszonyok és leányok, hogy a magyar szabásnál, a népies szinezésű ruháknál jobban öltöztető, előnyösebb alakot kölcsönző ruhákat nem találnak az egész világ divattárában.

— Mikor rendezi meg első magyaros divatbemutatóját a Corvin Áruházban

— Karácsony előttre tervezem egészen nagyobbszabású magyaros divatbemutatónkat, amelyen anyagi lehetőségeihez és ízléséhez mérten, minden magyar nő megvásárolhatja nappali, délutáni vagy, esti öltözetét. Hiszem, hogy ennek a bemutatónak nemcsak sikere, de nagy nevelő hatása is lesz. Szeretném ráneveli a magyar asszonyokat és leányokat, hogy abban érezzék magukat a legjobban, mert abban a legszebbekő ami anyagban, szabásban és izlésben hazai és jellegzetesen magyar!

Kivánjuk, hogy teljes siker koronázza Zs. Tüdős Klárának e nemes törekvését! (—)

NÉMET KÖNYVEKET
lapunk „Kishirdetések" rovatában ismertetünk

konyha

RAKOTT KELKÁPOSZTA

Mosott kelkáposztát leveleire szedve főzzük meg sós vizben puhára, majd szitára téve hagyjuk lecsorogni. Bármilyen sült vagy főtt húst daráljunk meg és keverjünk közé ízlésszerinti mennyiségben főtt burist vagy köleskását (rizs helyett)) és kevés töröttborsot. Tálba vagy lábasba rétegezzük, pár levél kelkáposzta, egy sor töltelék, pár kanál olvasztott zsírral összekevert tejfel. Majd megint pár levél kelkáposzta és egy sor töltelék, pár kanál tejfeles zsir, egészen addig, míg meg nem telt a lábas. Tetejére kenyérmorzsát hintünk és sütőben piritjuk.

KELVIRÁG LEVES

A megmosott kelvirágot szedjük szét kisebb darabokra és zsirban piritott hagymával, kevés zöldséggel, zöldpaprikával és fél darab paradicsommal pároljuk puhára. Utána hideg vízzel eresszük fel és apróra vágott zöld petrezselymet hozzáadva, tiz percig főzzük.

MÉZES-TORTA

Veszünk 10 dg mézet, felfőzzük barnára, belekeverünk 20 dg őrölt diót, 3 dg vajat; levesszük a tüzről és ha már kicsit kihült, 2 evőkanál rummal higitjuk és 2 evőkanál csokoládéport keverünk el benne. Ha kemény lenne, úgy egy tojást teszünk bele, hogy könnyen kenhető legyen. Ostyalapok közzé keverjük, 5 lapot kenünk meg és 24 óráig lepréseljük, azután szeletekre vágjuk.

GOMBÁS-PAPRIKA (Előétel)).

A paprikát kimagozzuk, forró vízzel leforrázzuk. Egy kiló megmosott paradicsomot forró vízbe téve felfőzzük, szitán áttörjük. A töltelékhez, ha szárított gombából készitjük, a gombát előbb puhára pároljuk, ha frissből, akkor leforrázzuk, 15 deka friss, vagy szárított vargányagombát veszünk és fentiek szerint járunk el vele. 5 deka rizst puhára főzünk. A gombát apróra vágva, egy fej reszelt hagymával megpároljuk, hozzákeverjük a félig megfött rizst, egy tojást, ízlés szerint sót és borsot adunk bele és ezzel a paprikákat megtöltjük, belehelyezzük a paradicsommártásba és lassan főzzük, míg a paprikák megpuhulnak.

LEVESBEN FŐTT HÚS FELHASZNÁLÁSA

A kifött húst kockára vágjuk s ezalatt 1/4 kg nyers sertéshúsból rendes pörköltet készitünk hagymával, a főtt húst is beletéve, tovább pároljuk. Ezalatt 25 deka rizst hagymás zsirban megpirítunk, feltöltjük annyi vízzel, vagy levessel, amennyiben a rizs megpuhult, adunk hozzá finomra vágott zöldpetrezselymet és apróra vágott sovány sonkát. A tálra koszorú formában elhelyezzük a sonkás rizst és a közepére felhalmozva a pörköltet, a levébe tejfelt és piros paprikát keverünk és alája öntjük. Forrón adjuk fel.

Filszeker szűcsmester IV. Prohászka-u. 6.
Uj bundamodelljei elkészültek.

Amit jó tudni

BURGONYA-ELTEVÉS

A burgonya legjobban oly ládában tartható el, amelynek oldalán és elején rések vannak. Hogy a burgonyát alulról is levegő érje, a ládákat nem közvetlenül a földre, hanem lécekre vagy téglákra állitsuk. Ha abban a helyiségben, ahol a burgonyát tartjuk, a hőmérséklet mínusz 2 Celsius fok alá süllyedne, a ládákat közvetlenül a földre kell tenni és a burgonyát a hideg ellen zsákokkal, ronggyal, vagy más anyagokkal (föld, szalma) védjük meg. Csak száraz, érett, egészséges, teljesen ép, tiszta, földtől megtisztitott burgonyát érdemes télire eltenni, mert a nedves, éretlen, sérült vagy földes burgonya könnyen megromlik.

SZIRT

Meghódított-e már a csoda, amely vár rád?
míg döng a háború a síkos földtekén . . .
Ajkára néztél és átkaroltad a vállát,
s megérezted: csupán feléd bolyong a fény.

Bár a világ körül csak ádáz keserűség,
virágot hervaszt és fakaszt a háború,
kavargat a vihar, de nevet a derüs ég,
Isten sem akarja, hogy te légy szomorú.

Állj meg magadban és állj mindenképp erősen,
gondolj kincses kertre, mely mindenkor virult,
így tán, akit imádsz, nem sebezhet meg ő sem,
sem a maró jelen, sem a keserű mult.

Lelkednek, testednek megtartó, szent csudája,
segítve leng feléd a tiszta, szüzi kéz,
s élted a zúduló hullámok közt megállva
lesz türelmes, hívő és támadó, vitéz.

Marconnay Tibor

KOZMETIKA

VÉRKERINGÉSI-RENDELLENESSÉGEK

Bátran mondhatjuk azt, hogy a bőr szépséghibáinak 80%-ban vérkeringási rendellenesség az oka. Egyformán nagy szerepe van a beteges szárazságnál, állandóan érdes, hámló bőrnél, mint a pattanásos, mitesszeres, szóval faggyú-túltengésben szenvedő bőrnél. Okozhat ezenkivül pigmentációkat (foltokat), sápkort, hajhullást és egész sereg komoly bőrbajt. Ezen utóbbi esetekben azonban a bőr rendellenes összetétele is hozzájárul a hibákhoz. Jelenleg csak az arcpirulásról és a vörös kezekről akarok irni, mint leggyakrabban előforduló szépséghibákról, melyek vérkeringési zavarokból erednek.

Az arcpirulás vértódulás eredménye, mely roppant hirtelen keletkezik, aránylag hamar el is mulik, de nagyon gyakran ismétlődik s ezáltal idültté válhatik. Sokszor nem az egész arcon jelentkezik, hanem csak bizonyos részeken.. Orron és nyakon a leggyakoribb. Sokszor belső bajokkal van összefüggésben, így máj- és bélmegbetegedéssel. Néha a legcsekélyebb testi megerőltetés, vagy lelki izgalom (sokszor maga az a tény, hogy félünk a pirulástól s erre gondolunk) elegendő ahoz, hogy valaki elpiruljon. Hőmérsékletei ingadozásokra (hirtelen melegből, hidegbe való átmenetel vagy forditva) is jelentkezhet vértódulás.

A gyógyitás minden eseténél előbb ki kell kutatni a baj eredeti okát s ezt orvosolni. A tulajdonképeni betegség speciális s orvos által előirt kezelésén kivül minden alkalommal a test általános edzésére is törekedni kell. Ezt a célt kiválóan szolgálják a viz, úszó, levegőkúrák, napfürdők, sportok s főleg a masszás

Hogy megérthessük, pár szóval megmagyarázom a pirulás közvetlen okát. Az arc és orr gyors kipirulásánál a bőr kitágult hajszálereibe a normálisnál több verőeres vér tódul s minthogy az odavezető verőerek és az elvezető gyüjtőerek is tágabbak, a vér a hajszálereken igen gyorsan áramlik keresztül. Ezért lesz a bőr élénkpiros és meleg. A kezek vörösségénél a bőr tágult hajszálerei ugyancsak több vért tartalmaznak, de a vér áramlása bennük a szokottnál hosszabb, ezért a kéz bőre nem élénkpiros, hanem sötétebb-árnyalatú, néha kékes. A bőr ekkor hüvös, kissé puffadt, s a fokozat verejték kiválasztás miatt nedves.

Mint már emlitettem, előbb a belső okokat kell megszüntetni és az erőbeli állapotot javitani, de emellett helyikezeléseket is alkalmazunk. Ezzel részint a hajszálerek teltségét igyekszünk csökkenteni, részint gyenge összehúzékonyságukat akarjuk emelni. A telt hajszálerekből a vért masszázs útján szoritjuk ki. (A masszázst az ujjaktól kiindulva a bal felé végezzük.) Elrendeljük továbbá a kezek felváltott hideg-meleg vizbe mártását. Célunk, hogy a hajszálerek váltakozva gyorsan táguljanak és szükuljenek. A meleg viz értágító hatását mustárliszt hozzáadásával emelhetjük. A verő és gyüjtőerek szükülési hajlama ellen a bőr felszinének edzésével küzdünk: erre a célra légfürdőket, hideg lemosásokat alkalmazunk.

Jó szolgálatot tesz a villanyozás vagy quarzfénykezelés. Hatása a bőr verő és gyüjtőereinek idegeire is kiterjed, úgyhogy a verőerek tágulnak, ennek következtében a véráramot hajtó erő megnövekszik s a vér elfolyása könnyebbé válik. Hasonló, de kevésbbé intenzív hatású a beteg területek borszeszes ledörzsölése, amit kámforspiritusszal is végezhetünk.

JÓKAY ERZSÉBET

ÜZENETEK: *Érdeklődő.* A furnukulosisnak többféle oka lehet. Okozhatja a szervezet belső rendellenessége, de igen sokszor fertőzéstől származik. Sajnos, — mint az ön esetében is — vagy terjed, vagy jön egyik a másik után. Gyógyszeres úton is orvosolják, de legjobb, ha orvoshoz fordul és felvágatja. 2. Az ujjalban oly népszerű s annyira vita tárgyát képező hormonális tan tulajdonképen ma még nincs teljesen tisztázva. Tény az, hogy hormonokkal, a belső sekreciós mirigyek váladékainak kivonataival bámulatos eredményeket érnek el. Bizonyos hormonok, külsődlegesen, tehát a bőrön keresztül is felszivódnak és sokszor bámulatos eredményt adnak. Különösen száraz böröknél elsőrangúak.

„U. S." Kérdezett szerről csak az esetben mondhatnék lelkiismeretes véleményt, ha azt vagy elemeztetném s így pontos összetételét ismerném. Mindenesetre megbizhatóbbak az ön számára felirt vagy elkészitett szerek, mint a gyári áruk, melyek egyéni bőrsajátságokra sohasem lehetnek tekintettel.

AZ ORVOS MONDJA

Idősebb asszonyok gyakran szenvednek agyvértódulásban. Hideg és forró-hideg váltó lábfürdők, valamint hideg lemosások, sokat segitenek. Mindenféle szeszes ital élvezése szigorúan tilos. Kamilla- és levendula-tea rendszeres élvezése gyakran segit. Ha ezek a jól bevált háziszerek nem segitenek, akkor ajánlatos orvoshoz forduljon, mert komoly megbetegedésről van szó!

KÁVÉHÁZBAN, ÉTTEREMBEN KÉRJE A MAGYARSÁGOT

REJTVÉNYEK

Rovatvezető: Gereben Pál

A „Magyarság" 1940: 43. számú keresztrejtvénye

Vízszintesen: 1. Vonatkozó névmás. 4. Jó magyar közmondás. 7. Régi magyar fegyver. 13. Finom bor. 15. Pályatest. 17. Fiatal hölgy. 18. Ceruza. 19. Debreceni ló. 21. Fordítva keresztül; 22. Mozdíthatatlan; 23. Fém; 24. Állandóan; 25. Spanyol hegy; 26. Aknai Rózsi; 27. Kis ló; 28. Oszlop talpa; 29. Leánynév; 31. Fél;; 32. Skálahang; 33. Torony része; 34. Mindennek van. 35. Ház; 36. Lakoma; 37. Sajátkezüleg; 39. Jó belőle kikerülni; 41. Sójáról híres; 44. Kocsi része; 45. Kötőszó; 46. Nemzet; 47. Vászonanyag; 48. CRB; 50. Erősít; 51. Jogvita; 53. Fejsze; 54. Hűséges; 55. Csodáló; 57. Híres zenész; 58. Cigány; 59. Latin csont; 60. Ház része; 62. Nevelde; 63. Bem Miklós; 64. A zsidó; 65. Korszak; 66. Sass Géza; 67. Cipőgyáros volt; 69. Magához tér; 70. A hajam; 72. Csúfos valami; 74. Homeros szülője; 75. Pusztít.

Függőlegesen: 1. Vonatkozó névmás; 2. Időmérő; 3. Falusi női név; 4. Ezüst vegyjele; 5. Posztóanyag; 6. Joó Vilmos; 7. Víztartály; 8. és 9. Idegen férfi név; 10. Jófajta hurka; 11. Paradicsom; 12. Csapadék; 14. Bank közepe; 16. Halkan szól; 20. Egyszínű — idegen nyelven; 22. Szórakozóhelyek; 24. Tréfa; 25. Francia bíboros (fon.); 26. Bölcs magyar közmondás; 27. Hajnalodik; 28. Helyhat. rag; 30. Fedd; 31. Kezevonása; 32. Leánynév; 34. Földszerszám; 36. Fogadás tárgya; 38. Adjanak !; 39. Előremegy; 40. Német hivatal és olasz skálahang; 41. Széle; 42. Régi nép; 43. Betegség jele; 47. Koponyaműtét; 48. Visz. 49. Céllövölde; 51. nedvesség; 52. Fordított férfi; 54. Büntetőeszköz; 55. Nép; 56. Régi íróasztal. 57. Szívház; 58. Tisztít; 61. Elgondolkodó; 62. Pusztít; 63. Hóhér volt; 65. Német jég; 67. Szomorúság; 68. Német ág; 70. Sír; 71. Arany János; 73. RA.

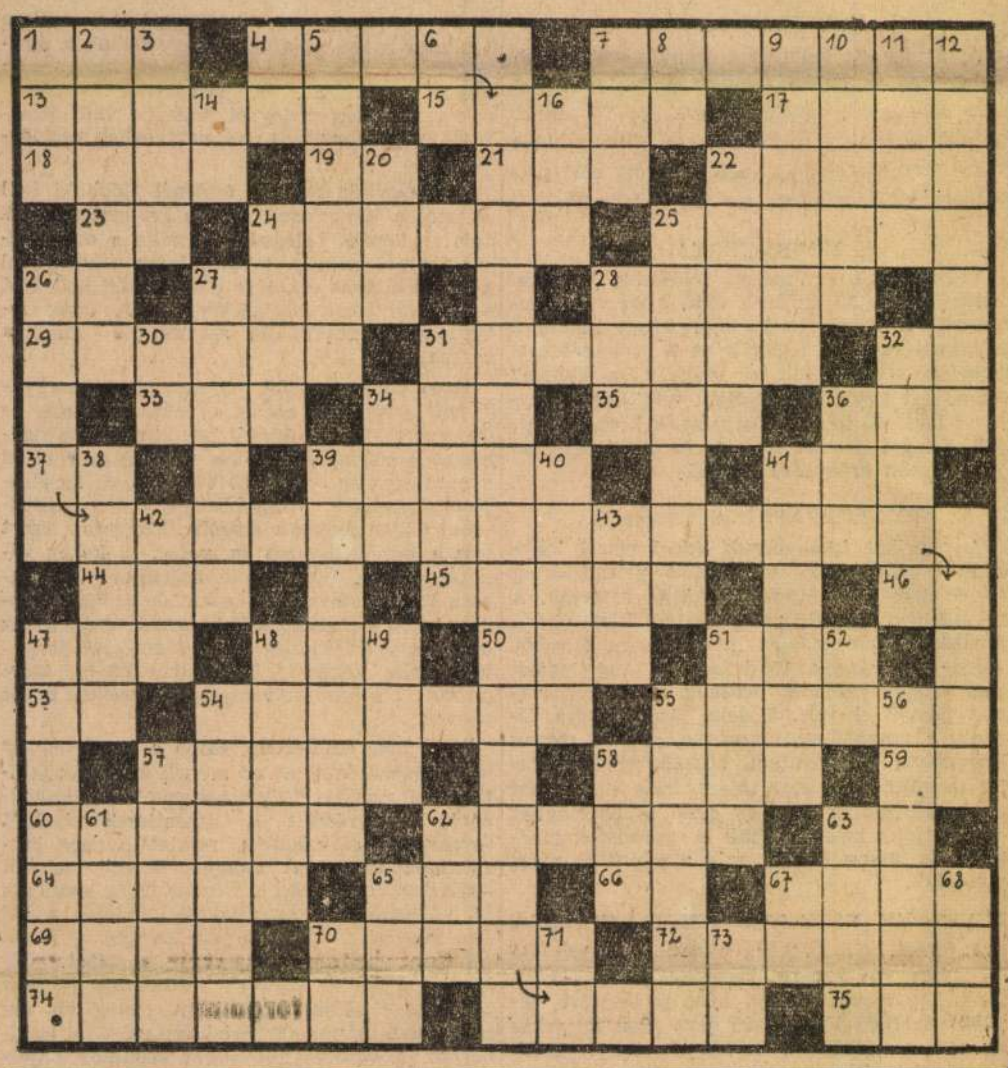

REJTVÉNYSZELVÉNY

1940 november 3.

A megfejtéshez feltétlenül melléklendő!

Név és törzsszám (Ú. R.) .....

Foglalkozás .....

Lakhely: .....

Az „utolsó" rejtvény

Nagyapó világéletében rejtvénykedvelő volt. Szívesen fejtegette végig a mult század képes családi lapjait, majd az Érdekes Ujság és más lapok rejtvényeit és szivesen adott fel rejtvényeket házanépének is. Környezete azt hitte róla, hogy gazdag ember. Amikor azonban meghalt és végrendeletét felbontották, csalódott a sok „nevető örökös". Vagyon nem maradt hátra. Karcsi, nagyapó kedvenc unokája és hűséges rejtvénytanítványa is elcsodálkozott, mert alig hitte, hogy nagyapó után nem maradt valami. Karcsi tudta, hogy nagyapónak értékes aranypénz-gyüjteménye, számos ritka ékszere, sőt néhány különösen nagyértékű aranyedénye is volt. Pár hónappal később, mikor Karcsi a kertben, nagyapó kedvenc tartózkodási helyén, egy nagy kő mellett üldögélt, észrevette, hogy a kő alján kis rés van. Belenyult, s ott levelet talált. Nagy csodálkozással látta, hogy a levél neki szól:

Édes kis unokám, Karcsi!

Kincsem, nekem már itt nincsen! Azóta nincs, mióta régi cselédem meglopott. Azóta sohasem gyüjtöttem, nincs annak értelme! Te se gyüjts, szép, zavartalan életed csak úgy lehet. Akkor, Karcsikám nagyon boldog leszel, mentve minden aggodalomtól. Ne törj ajtóstul boldogságod felé, lassan minden megjön! Akaratom legyen szent, te pedig élj tovább boldogan! *Nagyapó.*

Karcsi elolvasta a levelet vagy tizszer és érezte, hogy az nemcsak egyszerű levél, hanem egyúttal — nagyapóra jellemzően — rejtvény is. Nagyapó „utolsó rejtvénye". Nézegette a sorokat, szavakat, próbált valami rendszert teremteni és pár órai gondolkodás után örömmel látta, hogy nagyapó a levélben elrejtve üzenetet küldött neki. Persze az elrejtett kincsekről volt benne szó. Vajjon mit üzent nagyapó — rejtettem — Karcsinak? (10 pont).

Tudnivalók

Beküldési határidő: november 8.

(Rejtvényszelvény nélküli megfejtéseket nem vehetünk figyelembe!)

A megfejtést kérjük a MAGYARSÁG szerkesztőségébe (II., Hunyadi János-út 2.) olvasható irással és pontos címmel beküldeni vagy a lépcsőházban elhelyezett levelesládába dobni. A borítékra feltünő betűkkel ráírandó „REJTVÉNY." A versenyben bármikor be lehet lépni. Törzsszámát mindenki írja a levél felső jobb sarkába; aki először küld be rejtvényt „U" betűvel, a régi megfejtők „R" betüvel lássák el levelüket, amig törzsszámukat meg nem kapják. Nálunk nem lehet nyerni, mert mi nem sorsolunk, hanem igazságos pontozás alapján a szorgalmas megfejtőket jutalmazzuk! A megfejtést, ha az egész rejtvényoldalt küldjük be, az újabb póstarendelet értelmében az egész ország területéről 2 fill. bélyeggel bérmentesíthetjük, ha a megfejtésen, néven, foglalkozáson és lakcímen, továbbá a törzsszámon kivül más közleményt nem tartalmaz a levél. A borítékot ne ragasszuk le, de írjuk rá: „NYOMTATVÁNY."

REJTVÉNYPOSTA

O. P. Budapest (33): Örülök, hogy megfejtései oly szépen sikerültek, most már nemsokára számithat a jutalomra. Évát, sajnos, nem vehettem fel a „Kis Magyarok" táborába, mert betöltötte 14-ik életévét. A felnőttek rejtvényeit igyekezzen megfejteni ezentúl, igy vegyen részt továbbra is a versenyben.

Sz. M. Ujpest (50) Megállapodásunk a postával változatlanul fennáll és csak tévedésből portózhatták meg szabályszerűen beküldött megfejtéseit. Igy a hibáján kívül elkésve beérkezett megfejtéseit pótlólag is elkönyveljük.

F. I. Rákospalota (26): Szíveskedjen a jövőben a rejtvényszelvényét mellékelni, mert különben nem írhatunk pontot a javára.

H. Sz. J. Csepel (2): Törzsszáma változatlanul a 2-es. Pontjai száma 50-re emelkedett.

P. F. Budapest (16): Bemondott névváltoztatást mindkét helyen keresztülvezettük.

Világtáj-rejtvény

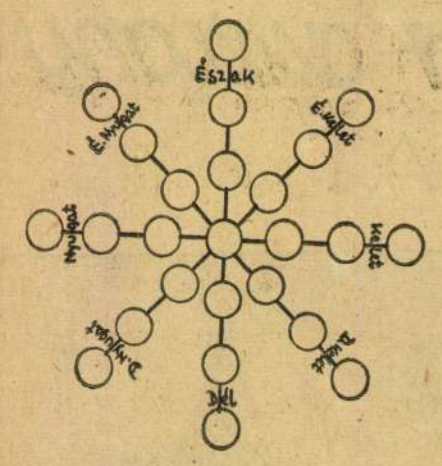

A körökbe az alábbi meghatározások szerint egy-egy betűt irjunk úgy, hogy a legbelsőbb körben egyforma betüket kapjunk. A szélső körök szárnynélküli kihalt madár nevét adják. (5 pont.)

É.: Nevelőnő.
ÉK.: Füzet.
K.: Ének.
DK.: Női név.
D.: Földben terem.
DNy.: Női név.
Ny.: Női név.
ÉNy.: Balkezes.

Hatszög-rejtvény

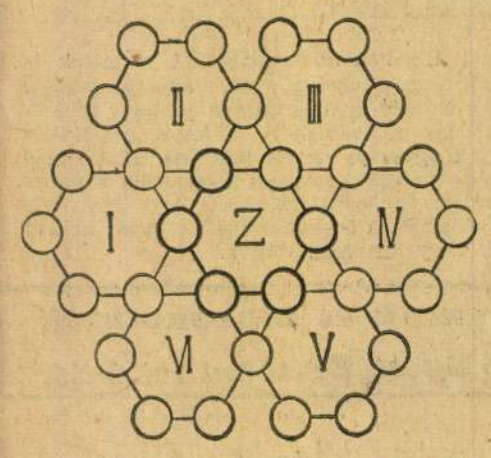

A körökbe az alábbi meghatározások szerint egy-egy betűt írjunk, de úgy, hogy a számok körül a meghatározásoknak megfelelő szavakat kapjuk. (3 pont.)

I. Régi zenészember.
II. Szobabútor.
III. Híres község.
IV. Magtalanított kakas.
V. Nem szórakoztató.
VI. Közeli rokona.

A középső köröket összeolvasva:
Z: Szakmai tudatlan.

Rejtvényjutalmak

A november 3-iki legmagasabb pontszámok tulajdonosai között az alábbi jutalmakat osztottuk ki:

1 Egy ¼ kilós csomag **RAB CACAÓ**
Adja: Rab István csokoládégyár. VIII., Práter-utca 67. sz.
Kapta: dr. Pálffy Miklós (18)

2.
Öt üveg
Dreher Szent-Erzsébet tápsör
Házhoz szállítja: Dreher Antal serfőzdéi Rt. VII Huszár-u. 7
Kapta: id. Sloboda Vilmos (30)

3.
Majthényi kölni bármely illatban
Adja **Majthényi Béla** drogéria és illatszertár az „Aranykereszthez" Bp. IX., Vámház-krt. 55. (Lónyay-u. sarok)
Kapta: Kertész János (10)

4.
Egy darab **tészekodu** házhoz szállitva. Használati utasitást is tartalmazó árjegyzéket ingyen és bérmentve küld az Első Magyar Fészekodu gyár. Kárász. Baranya megye.
Kapta: Tunkel Bódog (14)

6. Három darab levelezőlap felvételre
Borsay János
Fényképészeti műtermébe.
VI., Király-utca 72. Tel.: 110—617.
Kapta: dr. Mészáros Gyuláné (2)

5. Egy darab
TÖLTŐTOLL
Adja: **BACSIK FERENC TÖLTŐTOLL** gyártó és javító üzeme. VII., Wesselényi-u. 24
Kapta: dr. Hauber Károlyné (4)

VILLÁMHÁBORÚ
Háborús kémjáték. Ára: P 5.20.
Kapható minden játék- és papirkereskedésben.
Megrendelhető a kiadónál is:
UJSÁGBOLT, NYIREGYHÁZA.
Kapta: Marosy József dr. (2)

7—9.
Egy-egy Sóskuti Gyula féle
SZINES SZORZÓTÁBLA
Óriási munkamegtakarítás! Ára: 1.50 P. Megrendelhető a szerzőnél, Bp., VIII., Üllői-út 64.
Kapták: Kiss György (48), Plaveczky Istvánné (88), Pető Pál (40).

A JUTALMAKAT ÚGY A FŐVÁROSIAKNAK, MINT a VIDÉKIEKNEK POSTÁN KÜLDJÜK.

Megfejtések

az október 27-i számból:

KERESZTREJTVÉNY: Vízszintes: 6. Barack. 15. Szerencséjét ki el tudja titkolni, ezer irigy embert is el tud kerülni. 42. Palatinus. 46. Novocain. 59. Rabbi. 38. Túravezető. **Függőleges:** 5. Szépen. 10. Katonazene. 37. Kajak. 58. Torony. 67 Emese.

Virágok: rezeda — liliom.
Hegyek: Bakony — Vértes.
Névjegy: 1. Segédházfelügyelő. 2. Karácsonyfa árus.

Tudatlanokat tanitani

A törvény nem-tudása nem mentség. Ez az elv még mindig fennáll. Sok-sok törvényünk és rendeletünk ismeretlen a széles néprétegek különösen a tanyai magyar nép előtt, ahová nehezebben jut le a hir. De a városok és községek bentlakó kispolgárai előtt sem ismeretes a paragrafusok összedeje. Egy régi rendelkezés szerint nyakló nélkül fizethetik ezek a jobb sorsra méltó emberek a különféle leletezési büntetéspénzeket, a birságokat, mert — ügyvédre nem lévén pénzük — saját eszük után menve szerkesztik meg a beadványokat, fellebbezéseket vagy kérvényeket . . . Méltányos volna, ha a leletező hatóságok egyszerkétszer felhivnák az ilyen önhibáján kivül jratlan polgárnak a figyelmét egy levelezőlapon arra, hogy miben hibázott és hogyan teheti hibáját jóvá. Aki azután ilyen felszólitás, illetőleg útbaigazitás után sem helyesbiti beadványát, az megérdemli a büntetést. Az iskolánkivüli népmüvelés egyik igen sarkalatos programja legyen a törvények és rendeletek magyarázata. De az elemi iskolákban is tanitani kellene ezeket. Jóakaratú népünk segitséget, megértést kiván és csak ott jöjjön a szigor, a birság, ahol rosszakarattal van dolguk a hatóságoknak.

Őszi versike

Piroslik a kecskerágó,
Búcsúzik a vadmadár,
Biborüszkös felhők égnek
Amerre a nap lejár.
Az ökörnyál ezüstvonó,
Őszi nótát zeng a szél,
Dér pereg a rózsafákra,
Holnapután itt a tél . . .

Számadó Ernő

GYERMEK REJTVÉNYEK

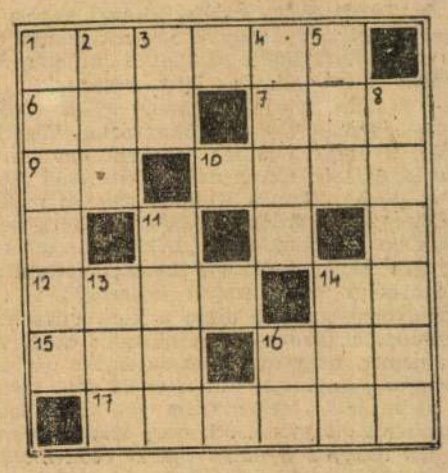

Vízszintesen: 1. Fiú név. 6. Mindenki fizeti. 7. Fordított foházsz. 9. Rácz Anti. 10. Kézművesség. 12. Rómában székel. 14. Felettünk van. 15. Menyasszony. 16. Leánynév. 17. Kézbe tesz.

Függőlegesen: 1. Nemes ló. 2. Női név. 3. Kocsiba fogják. 4. Gyomlálnak vele. 5. Az ott. 8. Jegyezget. 11. A folyó teszi. 13. A boltban mindennek van. 14. Az első asszony. 16. Mennybolt.

Csizmadia Ilonka, Dalnoki Tomi, Fodor Gabriella, Gärtner Peti, Gersey Éva, György Márta és Klára „Kis Magyarjaimat" arra kérem, hogy mielőbb irják meg nekem, mely évben és mikor születtek.

Kis Magyarok jutalmai a szorgalmas rejtvényfejtésért:

1. Egy csomag
RAB-cacao
Adja: Rab István csokoládégyár. VIII., Práter-utca 67.
Kapta: Bauer Frigyes (4)

Egy darab fényképfelvétel:
Borsay János
fényképészeti műtermébe
VI., Király-utca 72. Tel.: 110—617.
Kapta: Standhammer Peti (6)

A jutalmakat úgy a fővárosiaknak, mint a vidékieknek postán küldjük el!

„MAGYARSÁG" KIS MAGYAROK
41. számú rejtvényszelvény.

veletek különböző szakaszairól és arról a diplomáciai tevékenységről, amelyet az utóbbi héten az új német-orosz segélynyujtási és barátsági szerződés megkötése következtében fejtettek ki. Ugy tudják, hogy a miniszterelnök kitért Chamberlain keddi alsóházi beszédére, amelyben az angol miniszterelnök vázolta Anglia álláspontját az esetleges békeajánlatok tárgyában. *Ha az államtanács végén kiadott hivatalos közlemény nem is állapítja meg pontosan a francia kormány állásfoglalását, magától értetődik, hogy diplomáciai, katonai, pénzügyi és gazdasági téren a francia-angol szolidaritás továbbra is teljes egészében fennáll és ez a szolidaritás akkor is megnyilvánulna, ha az említett békeajánlat megtörténnék.* Valószínű, hogy Daladier miniszterelnök a külügyi bizottság szerda délutáni ülésén erre is kitér. *(MTI.)*

„Nem fegyvernyugvást akarunk két támadás közt, hanem tartós békét" – mondta Daladier miniszterelnök

Párizs. *(Havas.)* *Daladier* miniszterelnök szerdán délután a képviselőház külügyi bizottságában széleskörű beszámolót mondott a háború eredetéről és az ellenségeskedések óta kifejtett francia diplomáciai akcióról. Beszámolója során megjelölte a francia háborús célokat is. *A háború eredetéről szólva Daladier azt mondta, hogyha a háború közvetlen oka a német-lengyel viszály volt is, mégis a mélyebb ok Németország egyeduralmi törekvésében fedezhető fel.* Rámutatott azokra az erőfeszítésekre, amelyeket Franciaország és Anglia közös egyetértésben kifejtett, nevezetesen augusztus 22-től abból a célból, hogy békés úton rendezhessék a német-lengyel viszályt, amelynek eredetét és különböző szakaszait is ismertette. Ezután rámutatott arra, hogy ezek az erőfeszítések, melyeket a lengyel magatartás is támogatott, több napon át rendszeres ellenállásba ütköztek, a legutolsó órában pedig a berlini kormány részéről nem találták meghallgatásra. *Daladier beszámolója további során dicsérőleg emlékezett meg Mussolininak az utolsó pillanatig kifejtett erőfeszítéseiről, amelyekkel a szerencsétlenség bekövetkezését akarta megakadályozni.*

Elemezte a minapi német-szovjet egyezményt és kimutatta, milyen kihatásai lehetnek az egyezménynek Északkelet- és Délkelet-Európára. *Ezt követőleg Daladier a Törökországgal folytatott tárgyalásokról számolt be és ennek során hangsúlyozta azt a baráti szellemet és hűséget, amely az ankarai és a francia kormány egymáshoz való viszonyát jellemzi.*

Olaszország magatartásával kapcsolatban *Daladier* utalt *Mussolini* miniszterelnöknek a szeptember 1-i minisztertanácson mondott beszédére és gróf *Ciano* külügyminiszter legutóbbi berlini útjára. Ezután örömmel emlékezett meg arról, hogy a francia-spanyol viszony kedvező irányban fejlődik és ugyancsak érezhető javulás mutatkozik a francia-japán viszonyban is. Ismertette a bizottsággal az amerikai semlegességi törvény módosításáról megindult vitát, majd beszéde utolsó részében kifejtette azokat az okokat, amelyek *a Franciaország számára a háború folytatását parancsolják* az angol szövetségesekkel való legtestvériesebb együttműködésben. A szövetségesek nem akarnak többé az utóbbi évek bizonytalan állapotában élni. Franciaország nem hajlandó meghajolni az erőszak és a befejezett tények előtt. *Amit akar, az nem fegyvernyugvás két támadás közt, hanem a tartós béke.*

A dominiumok képviselői Angliában

London. *(Havas.)* *Eden* dominiumügyi miniszter szerdán délután az alsóházban bejelentette, hogy *a kanadai, az ausztráliai, az újzélandi és a délafrikai kormány elhatározta, hogy egy-egy tagját Angliába küldi.* A miniszterek kötelessége lesz, hogy a dominiumoknak Angliával létesített együttműködését megfelelő intézkedésekkel kibővítsék. *(MTI.)*

Halifax: Ha ajánlatokat kapunk, megvizsgáljuk őket

London. *(Havas.)* A Lordok Háza szerda délutáni ülésén lord *Halifax* külügyminiszter több külpolitikai interpellációra válaszolt. Válaszában kitért a lengyel kormány franciaországi tartózkodására és ezzel kapcsolatban a következőket mondotta:

Az angol kormány természetesen elismeri az így megalakult lengyel kormányt és nem kételkedik abban, hogy ez az új kormány teljes mértékben fenntartja függetlenségi és ellenállási politikáját. Ezután hozzátette, hogy ha »a német kormány a fenyegetések helyett biztosítékokkal igyekszik minket kielégíteni, szükségesnek tartom kijelenteni, hogy a német kormány részéről jövő biztosítékokat nem tartjuk elegendőknek«. »*Ha ajánlatokat kapunk,* — folytatta Halifax — *azokat bizonyára figyelmesen áttanulmányozzuk és a megvizsgálásnál azokat az elveket vesszük alapul, amelyekért fegyvert fogtunk.*« *(MTI.)*

Hitler pénteken beszél

Berlin. *(Német T. I.)* A németbirodalmi gyűlés pénteken déli 12 órakor összeül, hogy meghallgassa a birodalmi kormány nyilatkozatát. *(MTI.)*

Török katonai bizottság tárgyal Londonban

London. *(Havas.)* A kedden Londonba érkezett török katonai bizottság szerdán érintkezésbe lépett az angol kormány képviselőivel. Az egész napon át folyt tanácskozások folyamán katonai és olyan természetű kérdéseket vitatnak meg, amelyekhez mindkét ország közös érdeke fűződik. Az *Orbay* tábornok vezetése alatt álló török katonai küldöttség csütörtökön az angol kormány vendége lesz.

Orbay tábornok, a jelenleg Londonban tartózkodó török katonai bizottság vezetője szerdán délután a hadügyminisztériumba ment, ahol Sir Edmund *Ironside* birodalmi vezérkari főnök fogadta. *(MTI)*

A francia kommunista képviselőket megfosztják mandátumuktól?

Párizs. A francia munkás- és parasztpárt — a korábbi kommunista párt — kamarai csoportja levélben felhívta Herriot kamarai elnököt, hogy kérje meg a francia kormányt a képviselőház összehívására, hogy megtanácskozhassák a békével kapcsolatos kérdéseket. A levél szerint minden körülmények közt *meg kell akadályozni, hogy az esetleges békejavaslatokat már eleve elvessék.*

Politikai körökben a kommunisták kezdeményezése *a felháborodás valóságos viharát váltotta ki.* A parlament folyosóin úgy vélekednek, hogy a Herriothoz intézett nyilt levél az a vízcseppe lesz, amelytől a betelt pohár feltétlenül kicsordul, vagyis a törvényhozás most már haladéktalanul *intézkedik a kommunista képviselők mandátumának megsemmisítéséről* és az ellenséggel cimboráló vezetők ellen *a bírói hatóságok is megindítják az eljárást.* *(MTI.)*

A német sajtó Ciano berlini tanácskozásának magyar visszhangjáról

Berlin. *(Magyar Távirati Iroda.)* A német sajtó nagy figyelemmel kíséri a magyar közvélemény megnyilatkozását gróf *Ciano* berlini látogatásával kapcsolatban.

A *Deutsche Allgemeine Zeitung* szerint a magyar sajtó Ciano látogatásában annak a ténynek a hangsúlyozását látja, hogy Németország és Olaszország szoros barátsága mellett elegendők az időnként folytatott rövid tanácskozások. Ciano látogatása mindenekelőtt *Róma békeközvetítő szerepének elismerését is jelenti.* Hangsúlyozzák a lapok, hogy Olaszország csak az igazság ügyét akarja szolgálni. Olaszországnak köszönhető máris, hogy a délkeleteurópai és balkáni államok a harci zónán kívül maradtak. Olaszország, mint Németország barátja és szerződő fele, súlyt helyez arra, hogy minden új helyzetben megismerje és értékelhesse a német szempontokat. Tévesnek bizonyult minden olyan számítás, amely a német-olasz barátság ingadozását vagy szakadását várta.

A *B. Z. am Mittag* hangsúlyozza, hogy Budapesten a Deutsche Diplomatisch-Politische Korrespondenz fejtegetéseit időszerű összefoglalásnak tekintik. Magyarországon nagy elégtétellel emelik ki azokat a részeket, amelyek Délkelet-Európát Németország és Olaszország közös érdeklődési teréül jelölik meg és hangoztatják a két hatalomnak azt a szilárd elhatározását, hogy *ezt a területet nem engedik többé Európa löporoshordójává változtatni.*

A külügyminisztériumhoz közelálló *Kölnische Zeitung* szerint a magyar sajtó magáévá teszi azt az álláspontot, amelyet különösen az olasz sajtó hangoztat, hogy a háború továbbfolytatása értelmetlen.

A franciák első nagyobbszabású támadása

Róma. *(MTI.)* Mint a *Giornale d'Italia* luxemburgi haditudósítója jelenti, az elmult éjjel *a franciák végrehajtották az első nagyobbszabású támadást,* még pedig a borgi erdőség mögött elterülő megerősített német állások ellen. Magát a borgi erdőt a franciák a vasárnapra virradó éjjel foglalták el, miután *ezer és ezer gránátot dobtak a német állásokra* és visszavonulásra kényszerítették a német csapatokat. Kedden éjjel a francia színes csapatok zuhogó esőben rohamot intéztek a német állások ellen. Rövid, de rendkívül heves kézitusa fejlődött ki, amelynek eredményeképpen *a franciák elfoglalták az állásokat.* Ugyanakkor a francia nehéztüzérség tűz alá vette a Sierck és Saarbrücken közötti utat, hogy megakadályozzák a német megerősítések érkezését. A francia csapatok elhelyezkedtek az új vonalakban, ugyanakkor pedig az ütegek mintegy egy kilométeres szakaszon előbbrenyomultak és elfoglalták *Oberperl, Perl, Maimühlen, Schendorf* és *Pillinghof* községeket.

Párizs. *(Havas.)* Hivatalosan jelentik október 4-én délelőtt:

Az éjszaka nyugodtan telt el. Zweibrückentől délre mindkét részről *a tüzérség tevékenységet fejtett ki.* *(MTI.)*

A szerda esti francia jelentés

Párizs. *(Havas.)* Hivatalosan jelentik szerdán este:

A harctér különböző pontjain járőrök rejtett állások körüli harca folyt. Az ellenség Pirmasentől délre *rajtaütést* kísérelt meg, de visszavertük.

Egyik tengeralattjárónk elfogott és kikötőbe kísért egy német kereskedelmi hajót. *(MTI)*

Harcok keleten szétszórt lengyel csapatokkal

Berlin. *(Német T. I.)* A véderőfőparancsnokság közli: Keleten az eddigi demarkációs vonal és az újonnan megállapított német-orosz érdekhatár közötti terület megtisztítása során *még harcokra került sor a lengyel csapatok szétszórt részeivel.*

Nyugaton az ellenség csak Saarbrücken vidékén fejtett ki gyenge tüzérségi tevékenységet. Máshol csend volt.

A kereskedelmi háborúban a német haditengerészeti erők szeptember 30. óta újabb *72 gőzöst foglak el.* Egy részüket dugáru szállítása miatt német kikötőkbe kísérték. *(MTI.)*

MAGYAR KIRÁLYI OSZTÁLYSORSJÁTÉK

A 43. Osztálysorsjáték I. osztályára még **fenntartott** osztálysorsjegyeket, melyeket régi tulajdonosaik el nem vittek,

október 9-én

az új igénylőknek kell **kiszolgáltatni.** Tehát **sürgős intézkedést kérünk, mert régi résztvevők nem számíthatnak már arra, hogy eddigi sorsjegyszámaikat még megkapják.**

A főárusítók figyelmeztetik t. üzletfeleiket, hogy **csak úgy biztosíthatják részvételüket az új sorsjátékra, ha a sorsjegyekért járó összeg legkésőbb a húzás előtt, tehát most**

október 15-ike előtt

az illetékes helyekre beérkezik, különben **minden igényük megszünik.**

Az I. osztályú sorsjegyek hivatalos ára:

Egész	Fél	Negyed	Nyolcad
28 pengő	14 pengő	7 pengő	3½ pengő

A megállapított **30** fillér költségátalány a betéttel együtt szintén megküldendő.

A csirke este levetkőzik

Bizony, a városiakkal sokszor baj van, ha kőerdőnkből, a városból vidékre csöppenünk. Engem is jól kinevettek már, amikor egy olyan állatra, amelyből oldalas és kolbász készül (mi is a neve?...) azt találtam mondani a dicsekvő gazdának, hogy ez még »nyers«... Egy francia humoristával pedig megtörtént, hogy barátai ajánlatára vett egy kakast. A cél az volt, hogy reggel a kakas kukorékoljon, a humorista felébredjen és kora reggel dolgozzék. Be is zárkózott kakasával, az ablakokat jól elsötétítette és délig aludtak, ő is, a kakas is. Először azt hitte, hogy néma kakast vett, de azután közölték vele, hogy a koromsötét szobában a kakas nem kukorékol, mert a sötétben nem tudja, hány óra. Világosban, illetve napfény érte szobában a humorista nem tudott aludni. Végül is úgy oldotta meg a kérdést, hogy vett egy ébresztőórát, az ébresztő csengett reggel hatkor, a csengetésre kiugrott az ágyból, felhúzta a függönyöket s a kakas kukorékolt...

(Még tanulsága is van a dolognak, kis jóakarattal minden problémát meg lehet oldani.)

Az egész arról jutott eszembe, hogy olvastam a városi kisfiú esetét a Dail Expressben. A kisfiú benszülött londoni, akit százezredmagával »kiürítettek« a világvárosból. Nagyon ámult a kisfiú. A panda-medvét, amely sötét exotikus vidékről származott a londoni állatkertbe, jól ismeri, de a tehén nagyon új volt számára. Nagyon érdekelte, hogy a tejet, amelyet kifejnek, hol öntik be előbb a tehénbe. S este a sok meglepetés után kiment a konyhába. A szakács éppen egy csirkét kopasztott a vacsorához. A londoni boy nagyot nézett. Erre igazán nem gondolt volna.

— Szakács úr, — szólt és kis hangja izgatott lett — hát a csirkéket is levetkőztetik estére...?

Vajjon mit szólt a szakács? A Daily Express nem számol be róla. Pedig lehetne hozzászólni, pro is, meg kontra is — de mondjunk csak annyit, hogy a városiakkal sok minden történik, ha vidékre kerülnek...

(B. B.)

A kézimunka az igazi bróm

Zsindelyné Tüdős Klára előadása a magyaros divatról

Zsindelyné Tüdős Klára szerdán délután előadást tartott az Iparművészeti Társulatban »*Önellátás a divatban*« címmel. Az előadáson megjelent vitéz nagybányai *Horthy* Miklósné, a kormányzó felesége is, akit az előkelő közönség hosszasan ünnepelt. Dr. *Czakó* Elemér ny. államtitkár köszöntötte az illusztris vendégeket, majd *Zsindelyné Tüdős* Klára többek között a következőket mondotta előadásában:

— Magyarország természeti adottságainál fogva az önellátás szempontjából szerencsés helyzetben van. Azonban éppen ezért fokozottabb mértékben kell az önellátással törődni. A magyar lennek, gyapjúnak és kendernek az ügyét évek óta propagáljuk, mert *igen fontos ma az, hogy asszonyaink, leányaink szőjjenek, fonjanak. Az önellátás nem elv, hanem kényszer, ami súlyos leckét ad fel.* Racionális, ügyes megoldásától függ, hogy elérjük-e és milyen kondícióban a békét... Most tél elé megyünk, szeretném hinni, hogy elszántan, tisztán látva helyzetünket, kihasználjuk az időt.

Az előadó ezután megállapította, hogy valamikor az úriházakban csak úgy szőttek, fontak az asszonyok, mint a parasztházakban. Hangoztatta, hogy a magas színvonalú házi szövőipart fejleszteni kell. *A jó munka öröme nagy öröm.* Az Iparművészeti Társulat, amely 55 év óta küzd ezekért a gondolatokért, a jövőben is nagy missziót teljesíthet.

— Nemcsak a falu és a parasztság kérdéséről van szó, — fejtegette a továbbiakban — hanem a városi és polgári elemekről is. *A kézimunka idegmegnyugtatóbb minden brómnál.* A párizsi divat szolgai utánzása *ma nem időszerű a számunkra.* Magyaros divatunk kialakításában bátrabbaknak kell lennünk. A mi ruhaproblémánknak két része van: *a magyar ruha és a magyaros divat.* Az a ruha, mely a magyar nemzeti jellegét divatokon túl fennen hirdeti, *viselőjét magyarnak igazolja minden okmánynál jobban.*

Előadás után nyolcvan ruhamodellt mutattak be. Az előadásnak olyan nagy sikere volt, hogy *csütörtökön, október 5-én délután megismétlik.*

PESTI TŐZSDE
új számának főbb cikkei

Eber Antal a Nemzetközi Vásárról — Kelemen Móric a racionalizálás munkájáról — Kullmann László a borkérdésről — Dr. Liszka Viktor: Kishaszonbérleti rendszer — Dr. Tóth László: Föld és termelés — Érdekes hírek az értéktőzsdéről és az árupiacokról — Személyi változások vezető iparvállalatoknál — Beszélgetés egy pesti bankdirektorral

Egyes szám ára 40 fillér

Főszerkesztő: Kallós János

A magas vérnyomás és a vérkeringési zavarok kezelésénél reggel éhgyomorra egy kis pohár természetes »Ferenc József« keserűvíz sokszor nagyon jót tesz, mert a bélműködést csakhamar elrendezi, az emésztést előmozdítja, az anyagcserét felfrissíti és ezáltal igen kellemes közérzetet teremt. Kérdezze meg orvosát!

Vasárnap életbelép a téli menetrend

Az államvasutak igazgatósága közli, hogy a MÁV vonalain *október 8-án, vasárnap lép életbe a téli menetrend.* Az idei téli menetrendben a MÁV a rendkívüli viszonyok miatt kénytelen a szeptember 11-én már megszüntetett vonatokat továbbra is szüneteltetni.

Az új téli menetrendben egyébként az alábbi lényegesebb változás lesz:

Külföldi vonatok

A Budapest keleti pu.-ról 7 óra 05-kor induló és ide 22 óra 35-kor érkező gyorsvonatpár Hegyeshalom helyett Bécs—Ostbahnhofig, illetve Bécs—Ostbahnhoftól közlekedik. A vonat Bécs—Ostbahnhofra 11 óra 37-kor érkezik és onnan 18 órakor indul. A *bécsi éjjeli személyvonat* Budapest keleti pu.-ra 6.20 helyett 6.42-kor érkezik.

A Budapest keleti pu.-ról 23.55-kor induló és ide 6.21-kor érkező *bukaresti gyorsvonatpár* átmenetileg megszűnik.

A *trieszt—római reggeli gyorsvonat* Budapest déli pu.-ról 7.20 helyett 7.55-kor indul.

Belföldi vonatok

A hegyeshalmi esti személyvonat 20.35 helyett 20.26-kor, a bicskei reggeli személyvonat 6.42 helyett 6.26-kor érkezik Budapest keleti p. u.-ra.

A Budapest nyugati p. u.-ról 20.50-kor induló és ide 23.13-kor érkező *ceglédi helyivonatpár* csak Budapest nyugati p. u. és Monor között közlekedik. Átmenetileg megszűnik Monor—Cegléd között a Budapest nyugati p. u.-ról 10.30-kor induló és ide 13.35-kor érkező személyvonatpár.

A Budapest nyugati p. u.-ról 18.50-kor induló és ide 17.12-kor érkező *szegedi gyorsvonatpár* helyett változatlan menetrendben átmenetileg *Árpád* jellegű *gyorssínautobusz* közlekedik csak 2. kocsiosztállyal.

A Budapest nyugati pu.-ról 5.43-kor induló és ide 22.51-kor érkező *párkánynánai* vasár- és ünnepnap, valamint a Budapest nyugati pu.-ról 9.20-kor induló és ide 21.03-kor érkező s csak vasárnapokon közlekedő *nagymarosi* kirándulóvonatok *megszűnnek.*

Átmenetileg nem közlekedik: a Budapest nyugati pu.-ról 7.33-kor induló szenci személyvonat Budapest—Érsekújvár között, a Budapest nyugati pu.-ról 12.50-kor induló galántai vonat Érsekújvár—Galánta között, a Budapesti nyugati pu.-ra 14.31-kor érkező galántai vonat Galánta—Budapest nyugati pu. között, a Budapest nyugati pu.-ról 0.05-kor induló és ide 5.37-kor érkező vonat Vác—Párkánynána között. A galántai délutáni vonat Budapest nyugati pu.-ról 17.42 helyett 17.16-kor indul és a szenci délutáni vonat Budapest nyugati pu.-ra 16.49 helyett 17.15-kor érkezik.

A *budapest—esztergomi* vonalon a Budapest nyugati pályaudvarról 6.29-kor induló és ide 20.39-kor érkező vasár- és ünnepnapi kiránduló vonatpár *megszűnik.* Átmenetileg megszűnik a Budapest nyugati pályaudvarról 23.55-kor induló és ide 9.53-kor érkező vonatpár is.

A *nagykanizsai reggeli személyvonat* 5.50 helyett 7.10-kor indul. Ellenirányban az esti nagykanizsai személyvonat 20.46 helyett 19.45-kor érkezik Budapest déli pu.-ra. E személyvonatok Budapest déli pu.—Székesfehérvár között nem állanak meg, miért is Budapest déli pu.-ról 6.16 perces indulással, illetve ide 20 óra 45 perces érkezéssel Budapest—Székesfehérvár között gyüjtő, illetve elosztó helyivonatok közlekednek. A délutáni nagykanizsai személyvonat Budapest déli pu.-ról 14.20 helyett 14.10-kor indul és ellenirányban ide 16.00 helyett 15.45-kor érkezik. E vonatok Székesfehérvár—Nagykanizsa között *átmenetileg motorvonatként közlekednek,* az utasoknak tehát Székesfehérvárott *át kell szállaniok.* A délutáni *székesfehérvári helyivonat* Budapest déli pu.-ról 15.35 helyett 14.40-kor indul és ellenirányban oda 19.45 helyett 18.20-kor érkezik. A reggeli székesfehérvári helyivonat 7.20 helyett 7.40-kor érkezik Budapest déli pu.-ra. A Budapest déli pu.-ra 8 óra 08 perckor érkező székesfehérvári helyivonat megszűnik. Átmenetileg megszűnnek továbbá a Budapest déli pu.-ról 10.45 és 20.47-kor induló, illetve oda 13.00 és 23.25-kor érkező martonvásári, illetve tárnoki helyivonatok is. Budapest déli pu.-ról szombati napokon 13.00 indulással *Keszthelyig* és vissza vasárnapokon Budapest déli pu.-ra 21.35 perces érkezéssel *hétvégi vonatok közlekednek.*

A Budapest déli pu.-ról 7.40-kor induló és ide 22.24-kor érkező *keszthelyi sebesvonatpár megszűnik.* Helyette *Budapest—Tapolca* között Budapest keleti pu.-ról 8.40 perces indulással, illetve ide 21.03 perces érkezéssel *Árpádjellegű sínautobusz vonatpár közlekedik.* A reggeli tapolcai személyvonat Budapest déli pu.-ról 8.20 helyett 7.10-kor a nagykanizsai személyvonattal egyesítve indul és ellenirányban ide 19 óra helyett ugyancsak a nagykanizsai személyvonattal egyesítve 19.45-kor érkezik. A Budapest déli pu.-ra 13 óra 30 perckor érkező, illetve 13.35 perckor induló tapolcai személyvonatok Székesfehérvár és Tapolca között átmenetileg motorvonatként közlekednek, az utasoknak tehát Székesfehérvárott *át kell szállaniok.*

»MÁVAUT«-Járatok. Október 8-tól a *Budapest—Losonc* közötti autobuszjárat Rimaszombatig fog közlekedni. A Budapest-balassagyarmati járatokhoz Rétságon autobuszcsatlakozás lesz Ipolyság felé és viszont. Október 8-tól új autobuszjáratok közlekednek Székesfehérvár—Kálóz,—Jolsva—Tornalja—Rimaszombat, Léva—Kiskoszmály, Feled—Gesztete, Munkács—Csap, Volóc—Alsóverecke és vonatpótló autobuszjáratok Miskolc—Hidasnémeti—Kassa és Győr—Pápa között.

Három kislány, egy fiú

Másodemeleti Hölgynek egyetlen vágya volt: egy édesen gügyögő, tipegő-topogó göndörhajú fiúcska. »Egy fiút adj nekem, Istenem!« — sóhajtotta esténként és elmerengve nézegette, becézgette a szomszéd fiatal asszonynak, legjobb barátnőjének kisfiát. A barátnő kérését ugyanis két évvel ezelőtt már meghallgatta a gólya néni. »Úgy-e, ha sokat nézem, az enyém is ilyen édes, aranyos, cukros kisbaba lesz?« — kérdezgette férjét reménykedve. »Még szebb!« — válaszolta a boldog férj és együtt várták reménykedve az új vendéget. De hajh! a gólya néninek más tervei lenettek, mert az apró rózsaszínű jószág *kislány* lett. Másodemeleti Hölgy ettől kezdve féltékeny lett legjobb barátnőjére, különösen pedig ártatlanul tipegő fiacskájára. A viszony elhidegült köztük és a kisfiú csalódottan kérdezte anyukáját: »A néni miért csapja be az ajtót, ha be akarok menni hozzá? A néni miért nem ad már cukrot?« Nem kapott választ, anyuka csodálkozva húzogatta vállát. Másodemeleti Hölgy *második* kislányának világrajötte után már dühös volt legjobb barátnőjére és fiára, a *harmadik* után gyűlölte mindkettőjüket, és bérházudvari stílusú megjegyzéseket röpített utánuk, ha meglátta őket, egyszer pedig ádáz dühében nyakonütötte a fiúcskát. »Anyuka, a néni bántott!« — bömbölt harsányan a kicsi. Anyuka szeme könnybe borult, az első pillanatban nem tudta, hogyan szerezzen elégtételt megsértett anyai szívének. Ekkor közeledett a folyosó vége felől Másodemeleti Hölgy. Anyuka szeme felvillant, rohant a szobába és mélységes átérzéssel, lángoló lelkesedéssel mind a tíz ujjával belevágott a zongorába.

»Csicsónénak három lánya,
Mind a három egy szoknyába!«

harsogott Másodemeleti Hölgy fülébe az »elégtétel«. Azóta ha az udvaron ez az »örökszép« dallam harsog, az egész házban tudják, hogy Másodemeleti Hölgy ablakai nyitva vannak. *(ky. e.)*

— **Pest vármegye újonnan kinevezett t. másodjegyzője.** Baracsay Ákos pestmegyei főispán dr. Molnár Dénes aljegyzőt a vármegye t. másodfőjegyzőjévé nevezte ki.

Autobuszon utazók figyelmébe!

Strompf Pál autobuszüzem vonalain a menetrend **1939 október 8-tól** — igazodva a vasúti menetrendekhez — lényegesen megváltozik, miért is a kellemetlenségek elkerülése végett tanácsos az alábbi menetrendet megőrizni.

AUTOBUSZ-MENETREND

Érvényes: 1939 október 8-tól

Jászberény—Nagykáta

1	3	5	7	Állomások	2	4	6	8
5·40	8·00	13·00	16·45	i Jászberény é	9·29	10·18	16·02	18·47
6·20	8·40	13·40	17·25	é Nagykáta i	7·49	9·38	15·22	18·07
6·30	8.53	13·58 13·58	17·36	i MÁV Nagykáta é	7·49 7·28	9·38	15·22	18·07 17·57
8·15	10·25	14.50 15·28	19·13	é MÁV Budapest keleti p. u. i	7·00 6·00	7·48	13·40	16·25 16·15

Jászberény—Jászapáti

1	3	Állomások	2	4
5.50	14·00	i Jászberény é	7·45	18·45
6·05	14·15	i Jászjákóhalma é	7·30	18·30
6·35	14·45	é Jászapáti i	7·00	18·00

● Közvetlen csatlakozás Nagykátán át Budapestre

Jászberény—MÁV. helyi járatokban

1	3	5	7		2	4	6	8
8·35	12·50	13·40	19·05	i Jászberény Apponyi tér é	8·52	13·07	13·56	19·22
8·40	12·55	13·45	19·10	é Jászberény MÁV i	8·47	13·02	13·51	19·17

Jászberény—Jászfelsőszentgyörgy—Szentlőrinckáta—Szentmártonkáta MÁV.*)

1	3	Állomások	2	4
4·45	12·45	i Jászberény é	7·20	19·10
5·10	13·10	i Jászfelsőszentgyörgy i	6·55	18·45
5·25	13·25	i Szentlőrinckáta i	6·40	18·30
5·50	13·50	i Szentmártonkáta i	6·15	18·05
5·55	13·55	é Szentmártonkáta MAV i	6·10	18·00
6·10	14·05	i MÁV Szentmártonkáta é	—	18·00 17·44
7·33	15·28	é MAV Budapest keleti p. u. i	—	16·25 16·15

*) Vasár- és ünnepnap a járatok szüneteinek.

Táplószentmárton—Táplóbicske—Nagykáta

1	3	5	7	Állomások	2	4	6	8
5·45	—	13.05	16·50	i Tsztmárton é	—	10·10	15·55	18·40
5·55	8·15	13·15	17·00	i Táplóbicske é	8·10	10·00	15·45	18·30
6.15	8·35	13·30	17.20	é Nagykáta i	7·50	9·40	15·25	18 10
6 30	8·53	13.58 13·58	17·36	i MÁV Nagykáta é	7.49 7·28	9·38	15·22	18·07 17·57
8·15	10·25	14.50 15·28	19 13	é MÁV Budapest keleti p. u. i	7 00 6·00	7·48	13·40	16·25 16·15

Kísérlet ez, a magyar közönséghez intézett kérdés, vajjon van-e benne hajlandóság magyarabbá lenni, vajjon szereti-e a fajtáját annyira, hogy színt valljon mellette...

Azután így folytatta:

— A magyar iparművészet méltó helyét akkor foglalhatja el a világ népei előtt, ha olyan magyarrá tud válni, amilyen japán a japán. Mód van rá, mert a világ egyik legbővebb vízű forrásából, folklor csodakútjából meríthetünk.

A női ing csontszínű lenvászon, eperszínű pozsonyi hímzéssel. A szoknya gránátszín tafota s a kötény eperszín hímzéssel díszített fekete selyem. A férfi ing nyersvászon, eperszínű pozsonyi hímzéssel. A nadrág világos, a kabát sötétebb drap abaposztó, fekete zsinórozással

Fekete, kemény selyemruha, fekete szőrzsinórral és ezüst fülesgombokkal. Lenvászon ing és kötény tarka kúnsági hímzéssel. A bütykös pártának vastag aranyhímzés és aprószemű fehér gyöngy a díszítése.

Ma, amikor a differenciált világ az egyszerűségben kíván megpihenni, nem az a feladatunk, hogy mi, városi emberek, megpróbáljuk primitíveskedni, hanem az, hogy a munkánkhoz teret és díszítő felületet adjunk, annak a magyar parasztművésznek, akinek a hamisítatlan egyszerűségén elgyönyörködhet és megpihenhet a világ.

A magyar ünneplő, ki tudja, hányadik folklor-forradalma a magyar életnek. De talán most, ennek a művész és izzólelkű magyar asszonynak a népi meséskönyve lángragyujtja a szíveket. Zsindelyné Tüdős Klára magyar ünneplős kézikönyve ezekben az oldalakban széttárul a közönség előtt: tessék válogatni.

Hegedős Gyula

úri dísznek, vagy jelmeznek ölti magára a népi ünneplőt... de hozzáillő magyar díszruha híjján a nemzetközi divat angol és francia ruhájában ünnepel.

— Reméli-e, Méltóságos Asszonyom, hogy magyaros ruhába öltözünk hamarosan?

— Ismerem a fajtámat és tudom, hogy nem szíveli az egyformaságot semmiben... Ezért nem azon igyekeztem, hogy egyenruhát találjak ki a számára, hanem azon, hogy az egyéniségnek teret hagyjak és csak utat mutassak, merre lehet kereskedni ötletek után.

A leány ruháját csornai hímzés díszíti, a legény dolmánya puha szövet, sűrű rábaközi hímzéssel

A virágos atlasz derékhoz boldogi lyukacsos hímzéssel díszített fehér ing illik. Az élére szedett ráncos zöld atlasz szoknya alatt piros alsószoknya. A fekete taftota kötény széle tarka boldogi hímzés. A nyakláne piros korál

Előkelő főúr (Esterházy József) és úrnő a XVII. század végén. Egykorú képekről

tatnak furcsa és letargikus állapotot. Azt nem mondhatom, hogy nincs érdeklődés a folklorkultúrák iránt, de az bizonyos, hogy ez az érdeklődés leggyakrabban szívtelenül történik. A helyesebb kifejezés az volna, hogy: *szív nélkül.*

Elbeszélgetünk a falu népének paraszti, díszes viseletéről és főuraink káprázatos és történelmi díszmagyarjairól, majd a középosztályra ezeket a kritikus szavakat mondotta:

— A középosztály, a nemzet gerince, vagy silány utánzását viseli a fő-

A legény dolmánya virágos brokát, nadrágja selymes fényű posztó, sárga a csizmája és selyem az inge. A leány dereka hímzett selyem és a fodrai kapuvári csipke

Előkelő magyar nő a XV. század végéről. A képen jól látható a ruhaderék különszabása

A mályvaszín műbrokát derék eleje sióagárdi gyöngyözött szalagfodrozással díszített. A türkiz szoknyán színes cifra pertli. A köténven selyemmel hímzett agárdi rózsás minta és cifrázott ragyogó szegély

MAGYAR ÜNNEPLŐ

Zsindelyné Tüdős Klára büszkén mutat egy ősrégi magyar hímzést külföldi vásárlójának

Mindenki kíváncsi volt Zsindelyné Tüdős Klára előadására, amelyet az Iparművészeti Társulatban tartott „A magyar ünneplő" címmel. Megalkotni, vagy legalább is körvonalazni a magyaros ünneplőruhát, ez a kérdés már évtizedek óta foglalkoztatja a magyar közvéleményt. Valljuk be, mindezideig csődöt mondott minden kísérlet. Hiába dobban meg a magyar szív a ragyogó népviseletek és díszmagyarok láttára, azontúl nincs meg az a mindennapi életen túl viselhető, magyaros öltönyünk, amelyet Zsindely államtitkár felesége a falusi népek nyelvén „ünneplő"-nek nevez.

— Az ünnepek magyar divatját szeretném megcsinálni ahhoz — mondotta —, hogy a hétköznapoknak jusson munka. Szeretném új viseletté tenni a magyar ünneplőt, hogy hosszú, keserves, fekete téli hónapokon szőhesse, fonhassa, hímezhesse a hozzávalókat a falusi nép... Mert volt itt valaha olyan világ is, hogy 100 hold földet adtak egy vontarany szoknyáért és 7000 igazgyöngyszemet varrtak bele egy lakodalmi dolmányba...

Tovább ezt mondta:

— Ma, amikor néprajzi alapon próbálnak Európában térképet rajzolni s amikor a világ hervadozó kultúrái mindenütt a folklor után nyúlnak, csak természetes, hogy a nép művészetének kell inspirálni azt a divatot, melyből napjaink ünneplőruhája megszülethet...

— Azt szeretném, ha a város vásárlója lenne a falu munkájának és nem lopná el tőle azt, ami az ő jussa és öröksége: a mintáit, ötleteit, hogy felhígítva, meghamisítva kompromittálja. Szeretném, ha a város és az iparművészek tiszta kézzel nyúlnának a népművészethez, tisztelve, megértve a hagyományt és átérezve az egymásrautaltság lehetőségeit. Ha visszanézünk a multba, látni fogjuk, hogy minden idők megteremtették a maguk díszruhaviseletét. És minden kor és idő megalkotta a maga művészi háziiparát, csupán ezek az utolsó évtizedek mu-

Képes Krónika
1939, XXI. 11. 1.

Töreky Géza kúriai elnök tanácsa holnap tárgyalja a Kovarcz-ügyet

Kovarcz Emil, a szökésben lévő és időközben mandátumától megfosztott nyilaskeresztespárti képviselő és több társa ellen, mint ismeretes, az ügyészség vádiratot adott ki *államfelforgatás és egyéb bűncselekmények* miatt. Néhány héttel ezelőtt a büntetőtörvényszék ötös tanácsa *Héthelyi* Ferenc elnöklésével tárgyalta az ügyet. *Kovarcz* Emilt bizonyítékok hiányában *felmentette* az elsőbíróság a vád és következményei alól, a legtöbb vádlottat azonban kisebb nagyobb szabadságvesztéssel sujtotta.

Semmisségi panasz folytán az ügy a kúria elé került, amely *Töreky* Géza kúriai elnök elnöklésével holnap délelőtt tárgyalja az ismeretlen helyen tartózkodó *Kovarcz* Emil és vádlottársainak ügyét, *Tóth* István kúriai bíró előadásában.

„Lord Hampton" és társai valutaperét ma kezdte tárgyalni a kúria

Emlékezetes zajos feltűnést, majd még zajosabb botrányt keltett Budapesten 1938 őszén Ernest Harold *Hampton*, más néven Vivian *Roy* angol szélhámos, akit lord *Hampton* néven az éjszaka császárának neveztek és aki, *azt híresztelve, hogy ki tudja sibolni a zsidó vagyonokat*, pénzes körökben nagy összegeket szedett fel s azokat eldorbézolta.

A ál-lord összeköttetésbe került báró *Hatvany* Bertalan elvált feleségével, *Hesselberger* Verával, aki 100.000, majd 40.000 pengőt adott át neki, hogy síbolja ki Angliába. Dr. *Géber* János egyetemi rendkívüli orvostanár felesége, *Wolfner* Emilia pedig 10.000 pengőt adott át az ál-lordnak azzal, hogy szerezze meg nekik az Ausztráliában való letelepedéshez szükséges vízumokat és engedélyeket.

Legtöbb üzletét nem sikerült kideríteni, de a megindult bűnvádi eljárás során még vádlottja lett az ügynek *Minkus* Imréné született *Fischer* Klára, az *Ulrich* B. J. cég igazgatójának felesége, valamint *Pick* Kornél garázstulajdonos is.

A büntetőtörvényszék mint uzsorabíróság, többnapos tárgyalás után Ernest Harold *Hamptont* fizetési eszközökkel elkövetett visszaélés büntette miatt *3½ évi fegyházra*, 2000 pengő pénzbüntetésre és 4000 pengő vagyoni elégtétel megfizetésére ítélte. A büntetés kitöltése után mint alkalmatlan külföldit *örökre kitiltják* Magyarországról. *Báró Hatvany Bertalanné született Hesselberger Verát a bíróság 2½ évi fegyházra*, 15.000 pengő pénzbüntetésre, 140.000 pengő vagyoni elégtétel megfizetésére, *Géber* Jánosné született *Wolfner* Emiliát 1 évi börtönre, 10.000 pengő pénzbüntetésre, 30.000 pengő vagyoni elégtétel megfizetésére, *Minkus* Imréné született *Fischer* Klárát 2000 pengő pénzbüntetésre és 30.000 pengő vagyoni elégtételre, *Pick* Kornél garázstulajdonost pedig 1 évi börtönre, 500 pengő pénzbüntetésre és 1000 pengő vagyoni elégtétel megfizetésére ítélte a törvényszék. *Minkusné és Pick Kornél büntetése jogerőssé is vált.*

A többi vádlott semmisségi panasza folytán *az ügy ma a kúria Szolnoktanácsa elé került.* A tárgyalást rendkívül nagy érdeklődés előzte meg. A hallgatóság padsora zsufolásig megtelt.

Tíz óra után nyitotta meg *Szolnok* Jenő tanácselnök a főtárgyalást. A vádat *Kéler* Béla koronaügyészhelyettes képviseli. *Bán* József kúriai bíró, az ügy referense, *részletesen ismertette* a büntetőtörvényszék tárgyalási anyagát, majd az uzsorabíróság ítéletét és terjedelmes indokolását. Később *jegyzőkönyveket és periratokat* ismertetett.

Ítélethozatalra előreláthatólag a késő délutáni órákban kerül a sor.

A magyar mező virágai elevenedtek meg a Corvin Áruház divatbemutatóján

A *Corvin Áruház* tényesen kivilágított éttermében mutatták be meghivott előkelő hölgyközönség és a sajtó képviselői előtt *Zsindelymé Tüdös Klára* magyaros tavaszi, nyári ruhakollekcióját, amely kizárólag a *Corvin Áruház* részére készült.

Az előkelőségek között megjelent vitéz *Horthy* Istvánné, *Tasnády Nagy* Andrásné, gróf *Bethlen* Margit, báró *Vay* Lászlóné, *Keresztes-Fischer* Ferencné, *Darányi* Kálmánné, *Karafiáth* Jenőné, *Szendy* Károlyné, *Antal* Istvánné, *Bonczos* Miklósné, *Glatz* Oszkárné, *Bajor* Gizi, *Ottrubay* Melinda, *Gervay* Marica, *Déry* Sári és még sokan mások. *Tüdös* Klára a legjobb izlésű budapesti asszonyok kritikáját kérte, mielőtt a tavaszi-nyári magyaros ruhák a nagyközönség szeme elé kerülnek.

Elmondhatjuk, hogy a változatos gazdag kollekció *igazán magyar:* a ruhák anyaga magyar házi szőttes, szabása a magyar nép viseletének vonalait mutatja, színe a magyar falu ünneplő pompája, díszítése magyar néphímzés, zsinórozás. Láttunk strandruhákat, pongyolákat kalotaszegi, kalocsai, sárközi hímzéssel díszítve. A magyar úriasszonyok finom délutáni ruhái, a fekete, fehérdíszítésű »kis magyarok«. A díszmagyarok drága brokátja, hímzése, csipkéje elbűvölte a közönséget. A könnyű kis nyári kerti ruhák mindegyike *egy-egy népművészetéről híres falu viseletét adja vissza* leegyszerűsített formában és az illető falu nevét viseli. A magyar mező virágai elevenedtek meg szemünk előtt a sok-sok »parasztruha« láttára. A *gyermekruhák* méltók arra, hogy a kis magyarok korán megtanulják szeretni azt, ami igazán népi, igazán magyaros.

Ragyogó színpompát nyujtanak a *Tüdös* Klára tervei alapján gyártott magyarmintás selymek, »emprimék«. A kalotaszegi írásos sűrű kékje, a sárközi hímzés gazdag motívumai emprimének feldolgozva *szebbek, mint a legkáprázatosabb francia virágos selymek.*

A honvédelmi miniszter elismerése a fővárosnak

Vitéz *Bartha* Károly honvédelmi miniszter átírt *Szendy* Károly polgármesterhez. Átiratában legnagyobb elismerését fejezi ki a főváros vezetőségének és köszönetet mond, amiért az *Oroszországból* hazatért zászlók ünnepélyes fogadtatását a főváros elősegítette.

MAGYARORSZÁG
KIS KIRAKATA

Szemere szűcsnél szép ezüst-, kék-
RÓKÁK
nerzek, bolerók olcsón.
Erzsébet-körút 26
MÁSODIK EMELETEN

BÉLYEG! Belga használatlan gyüjtemény részletekben is eladó. Kaszab, Károly-körút 3/a. sz.

JÉGSZEKRÉNYEK
sörkimérő készülékek, fagylaltgépek, villamos hűtőkészülékek
HENNEFELD
jégszekrénygyár, VI., Ó-utca 6. Tel. 112-026, 115-646.
Különleges burkolatú égetett zománcpala-, külső-belső szigetelésű, higiénikus, speciális hűtésű jégszekrények.

SPORT

Köln és a sportlapok

Mi az igazság a „Köszönöm Dénes"-ből

A magyar futballsport mai szomorú állapotában — *a kölni 7:0 után* — a sportlapoknak *a bajból kivezető eszmék, gondolatok sorozatával* kellene jönni. A zöldszínű sportlap azonban hetek óta *néma hallgatással* »felel« a kölni angol rendszerű vereségben *az ő felelősségét bizonyító tényekre.* Ezzel szemben most ismét *három hasábot* szentel első futballkapitányi szereplésem alkalmával — amikor Svájc ellen 3:1-re győzött a magyar válogatott csapat — szerinte történt *kedves »köszönöm Dénes«-esetnek.*

Nem volna nagy dolog, szégyen semmiesetre sem, ha *egy ujonckapitány első alkalommal összetévesztene két játékost.* A sportlapok részéről egyenesen *elismerésnek* tekintettem, hogy 1928-tól 1930-ig terjedő futballkapitányságom idejéből *ezt az egyetlen »hibámat«* tudták felfedezni, s állandó »szellemeskedéseiket« ezzel az esettel soha komolyan nem vettem. *A történeti igazság kedvéért* azonban újra leírom, hogy az eset így történt:

A győzelem után érthető örömmel és büszkeséggel mentem be az öltözőbe és *sorba öleltem, csókoltam a játékosokat, köztük a tartalékokat is.*

Németh, aki tartalékkapus volt, így szólt:

— *Kapitány úr, engem nem illet meg a köszönet, én csak tartalék voltam.*

— *Nem baj, fiam,* — feleltem — *a tartalék is tagja a csapatnak s neki is kijár a dicsőségből.*

Ennyi az igazság. Ebből költötte a sportlap akkor még jelenlevő munkatársa *a legendát.* Ezután viszont érthető, hogy *a sportlap munkatársait miért tiltottam ki a játékos-öltözőből.*

Azt is megírtam már, hogy dr. *Mamusich* Mihály, a nevezett sportlap főmunkatársa és futballrovatának vezetője, az angol rendszer főterjesztője volt éppen az, aki *összetéveszette Némethet Dénessel.* Ugyanis ő írta akkor a *futballról* szóló összefoglaló cikket *az OTT 1928. évi Sport Almanachjába.* Közölte a Svájc felett győztes magyar csapat képét is. És — csodálatosképpen — *Németh képe alatt van a Dénes, Dénes neve alatt a Németh név.* (Lásd a Sport Almanach 175-ik oldalát.)

Tévedni emberi dolog. Tévedhet Mamusich is, én is. Én őt soha *ezért a tévedésért* nem támadtam, hanem *az általa terjesztett különféle káros jelszavakért,* legutóbb *az angol rendszerért.* Támadjon ő is akkor, ha engem is úgy megcáfolnak az események, mint például Kölnben őt és követőit, most éppen Fábián Józsefet. *Nekem mindig lesz bátorságom bevallani, ha tévedtem.*

Ezekután pedig: aki az én *tényállításaimra,* amilyenek voltak a kölni 7:0-ás futballkatasztrófával kapcsolatosan irottak is, a jövőben *csak a »Köszönöm, Dénes«*-sel fog válaszolni, annak jeléül tekintem, hogy *nincs semmi ellenérve, minden úgy igaz, ahogy én azt megírtam.*

Dr. Földessy János

Támadó \ védekező -e az angol rendszer?

A Kölnben megbukott angol rendszer terjesztői évek óta nagy erőlködéseket fejtenek ki, hogy bebizonyítsák, hogy ez a rendszer nem »védekező«, hanem »támadó«. Nehéz lenne elhitetni, hogyha egy fedezetet elveszünk a támadásból és a védelembe rendelünk, ezzel támadóbb lett a csapatunk és ezért egyszerűen »megszavaztatták« az ő rendszerüket szolgáló trénerekkel.

Hogy azonban gyenge lábon állhat ez a megszavazott »támadó« jelleg, azt éppen a kékszínű sportlap egyik cikkéből tudtuk meg, amelyet szóról-szóra fordítottak a Reichssportblatt április 15-iki számából. Ez többek között kioktat bennünket s azután ezt mondja: **»Magyarország túlságosan későn állt át a játék iramának meggyorsítására, a modern védekező rendszer bevezetésére.«**

Az angol rendszer hivei jobban vigyázhatnának a fordításokra... Bezzeg, a németek bevallják, amit ők tagadnak: bizony »védekező« az angol rendszer.

Amíg Ön alszik

a Darmol dolgozik. Nyugodt alvását nem zavarja, mégis meghozza reggelre az enyhe és fájdalmatlan kiürülést.
Kellemes hashajtó: DARMOL

Bay Béla és Barsi László kitüntetése

A kormányzó a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére dr. Bay Béla vívóbajnoknak a nemzeti és nemzetközi versenyeken elért kiváló eredményei elismeréséül az ezüst Toldi Miklós érdemérmet, Barsi László többszörös magyar futóbajnoknak a magyar sportolás terén elért kimagasló eredményei elismeréséül a bronz Toldi Miklós érdemérmet adományozta.

(Mind a két kiváló sportember kitüntetésének nagyon örül a sporttársadalom, mert mind a ketten nemcsak kint a pályán szereztek sportjuknak dicsőséget, hanem tovább dolgoznak a versenypályán kívül is, egyesületükben és a szövetségben, tanítván és nevelvén a méltó utódokat.)

Mégis megkezdődhetnek a közös profi ökölvívó- és birkózó-esték

Hosszú szünet után szombaton ismét együtt láthatja a profisportot kedvelő közönség *hivatásos birkózóinkat* is az *ökölvívókkal.* Az illetékes hatóságok *hozzájárultak a hivatásos birkózók szerepléséhez,* úgy hogy a néger *Moreyonnak* a 92 kilós fiatal *Trummerrel* vívandó tízmenetes ökölvívó nérkőzése előtt *Váry* Sándor és *Németh* Sándor levívják egy órára tervezett revansmérkőzésüket a szabadstílusú birkózás amerikai szabályai szerint. A mérkőzések színhelye a városligeti nagycirkusz lesz.

MAGYARORSZÁG
KIS KIRAKATA

Jó — tartós ondolálás
VÁGÓ Petőfi Sándor-utca 1
Telefon: 188-549.
Elsőrendű munka. Szolid ár.

Szép EZÜSTRÓKÁK
PILÁT bundák, átalakítások olcsón szűcsnél, IX., Ferenc-körút 32, II. 3.

ELADÓ BRILIÁNST aranyat fogaranyat, ezüstöt legdrágábban veszi BAROSS ÉKSZERHÁZ, Baross-utca 83. Tel. 134-770. Címre ügyelni.

FUVAROS! Bútor-, zongoraszállítást olcsón vállalok. Vidékre nyaralókat szintén. II., Gyorskocsi-u. 20., Lajos fuvaros. Telefonhivó: 156-241.

Briliánst, aranyat, ezüstöt legmagasabb áron vesz
SZÁSZ MIKSA, Király-utca 20.

FIGYELEM! Használt ruhákért egyenruhákért legmagasabb árat fizetem. — Győződjön meg és hívjon Schulz, Népszínház-u. 21. Tel.: 142-367

BÉLYEGÜZLET
VIII., Rákóczi út 51. Ujdonságok napi áron. — Kérjen bármire felvilágosítást

A NemzetKözi Vásárra ajánlok
vágott és cserepes virágot, virágdíszítést
Hermina-út 1. Virágház. Telefon 492-634

Biedermeier kommód-szekrények, kredenc, porcellánok
nagy választékban Régiségboltban, V. Bank-utca 4.

KIADÓ a Belvárosban irodának, esetleg orvosi rendelőnek gőzfűtéses
rendkívül nagy szoba
Cím a kiadóhivatalban.

Háromnapos kiutasítási parancs a Délvidéken

A bevándorolt szerbeket, bosnyákokat, montenegróiakat, cigányokat és zsidókat máig eltávolították

Ujvidék, április 30. A katonai parancsnokság az alábbi rendeletet adta ki: Mindazok a szerbek, bosnyákok, montenegróiak, cigányok, továbbá zsidók, akik 1918 október 31-e előtt Nagy-Magyarország területén (Horvátország nélkül értendő) községi illetőséggel nem bírtak, valamint az ilyen egyéneknek leszármazottjai, azaz a bevándoroltak és betelepülők, az ország területét e hó 28-án reggel 8 órától kezdődően három napon belül elhagyni kötelesek.

Ezek értéktárgyaik kivételével csak azokat az ingóságaikat vihetik magukkal, amelyeket személyesen el tudnak vinni, készpénzt pedig annyit, amennyi költségeik fedezésére szükséges. A Szerbiába távozóknak Péterváradon át, Horvátország területére pedig Mitrovicán át kell elhagyniok az ország területét.

Nem kell eltávozniok: 1. a magyar és német egyének más nemzetiségű házastársainak és ezek leszármazottainak, 2. a terhes nőknek két héttel a szülés előtt, vagy után, 3. a 75. életévüket betöltött egyéneknek.

Aki a rendeletnek nem engedelmeskedik, azt karhatalommal távolítják el és meg is büntetik. *(MTI)*

Megkezdődtek a helyszíni tárgyalások a felrobbantott hidakról

Varga József kereskedelmi és közlekedési miniszter dr. *Algyay* Pál államtitkár vezetésével tárcaközi bizottságot küldött a Délvidékre, ahol megkezdik a szerbek által felrobbantott hidak újjáépítésére vonatkozó megbeszéléseket.

Elsősorban *Gombosnál, Újvidéken, Titelnél* és *Zentánál* vizsgálják meg a helyzetet. Ahol a túloldalon horvátok vannak, felveszik az érintkezést *a horvát megbizottakkal*. A Ferenccsatorna, a Dráva és a Mura felrobbantott hídjaihoz *albizottságokat* küldenek. *(MTI)*

Hét és félmillió pengőt fordítanak az idén a keresztény magyar ifjúság önállósítására

Gondoskodnak a hazatért részek fiatalságáról is

A háború után tanultuk meg, éveken át sokszor emlegettük az »állástalan ifjúság« keserű fogalmát. Ez a fogalom most *kiveszőfélben van* a magyar közéletből!

Darányi Kálmán miniszterelnöksége idején 1937-ben indult mozgalom, hogy az állástalan fiatal magyar értelmiségnek a gazdasági életben való elhelyezkedését lehetővé tegyék. Az akkori pénzügyminiszter, *Fabinyi* Tihamér nagy lelkesedéssel és áldozatkészséggel segítette néhai miniszterelnökét a terv megvalósításában.

Akkor még sok volt az állástalan ifjú. *Fiatal mérnökök, orvosok filléres állásokért versengtek* és a magyar középosztály családjaiban nem volt ritkaság az a fiatalember, akinek évek óta diplomája volt, mégse volt állása, jövedelme és teljes mértékben szülei támogatására szorult.

Közbenjárás nélkül

Az önellátási kölcsönök folyósítását annakidején inkább erkölcsi, mint anyagi biztosítékoktól tették függővé. A mozgalom kezdeményezői az egész akciót a magyar ifjúság becsületére alapították, *a magyar ifjúság tisztességérzése zsirálta azt a 2 millió pengős váltót*, melyet a kormányzat önállósítási kölcsön formájában fiatalságunk rendelkezésére bocsátott.

A kölcsön folyósításánál *kizárták minden lehetőségét az illetéktelen közbenjárásoknak*. A folyamodó maga kellett, hogy részletesen megindokolja kérelmét, kifejtse terveit és pontosan megjelölje, mekkora összegre, miért van szüksége.

Ezek *a kis üzemtervek, lelkes elgondolások szerető kézbe kerültek*, szakértő szem futott végig rajtuk és ahol úgy látszott, hogy a kérelmező valóban megérdemli a támogatást, meg is kapta azt, tekintet nélkül arra, volt-e pártfogója, vagy sem.

Becsületre

Az első költségvetési év 2 millió pengős önállósítási keretét a magyar társadalom saját jószántából tágította: magánosok és vállalatok többszázezer pengőt bocsátottak a nagyjelentőségű mozgalom rendelkezésére.

A következő költségvetési évben ugyancsak 2 millió pengő volt az önállósítási kölcsönökre fordítható összeg. A társadalmi adományok ebben az időben a háborús és rendkívüli viszonyok miatt csökkentek, így ezek pótlására a kormány további 300.000 pengőt adott a vállalkozószellemű fiataloknak.

Közben *megnyiltak az első üzletek*, a bíróságok iktatták azokat a kereseteket, amelyek önállósítási kölcsönben részesült *fiatal ügyvédek* irodáiban készültek; kapuk jobboldalára *orvosi tábla* került, szintén az Önállósítási Alap segítségéből. A fejlemények azt mutatták, hogy *a magyar ifjúság becsületére alapozott akció teljes sikerrel jár*.

Azok, akik önállósítási kölcsönben részesültek, *értékes tagjai lettek a magyar gazdasági életnek* és szinte percnyi pontossággal tettek eleget azoknak a fizetési és egyéb kötelezettségeknek, amelyeket magukra vállaltak. Nagy és szomorú eseményszámba ment, ha néhol mégis visszaélések fordultak elő, de ezek olyan szórványosak, hogy inkább a szabályt erősítik. Csak néhány esetről van szó, az általános szabály az lett, hogy *mindenki teljesítette* az előírásokat.

Az 1939/40. évi másfélesztendős költségvetési időszakban *a Nemzeti Önállósítási Tanács 1176 kérelmezőnek 4,611.098 pengő kölcsönt engedélyezett*. Ezek közül a főiskolai végzettségűek száma 136, kaptak 724.000 pengőt. 144 érettségizett fiatalember részére 1 millió pengő körüli összeget, míg 896 alacsonyabb képesítésű ifjúnak 2,826.948 pengőt utalt ki a tanács.

Enyhitették a feltételeket

A beérkezett kérvényekből megállapították, hogy az igénylők személyi adatai érdekes eltolódást mutatnak. Eredetileg úgy tervezték, hogy önállósítási kölcsönben az egyetemi, vagy főiskolai végzettségű ifjakat részesítik. *A fő- és középiskolai végzettségű kérvényezők száma azonban állandóan csökkent, a kisebb képesítésű igénylőké pedig növekedett.* Ezek 1937/38-ban csak 15 százalékot tettek ki, a rákövetkező évben 57, majd a következőben 80 százalékot.

Ezért azután *a kölcsönnyujtás feltételeit fokozatosan enyhitették* és ezeket a feltételeket az igénylők képzettségének alakulásához szabták.

A miniszterelnök az ifjuságért

Bárdossy László miniszterelnök bemutatkozó beszédének általános feltünést keltett többek között az a része, amelyben *szeretetteljes szóval, segitő jóakarattal fordult az ifjúság felé*. Közéletünk ismét felfigyelt legdrágább kincsünk, a magyar fiatalság ügyére és most bizonyára oszatlan elismeréssel értesül azokról a nagyarányú intézkedésekről, amelyekkel a kormány az ifjúság segitségére siet.

Az 1941-es költségvetésben harmadfél millió pengős hitelkeret áll az önállósítási kölcsönök céljából rendelkezésre. Az államkincstárnak a kormány ezenfelül külön felhatalmazást adott, hogy az *Önállósítási Alapot* további 5 millió pengővel dotálja. *Az idén tehát nemzeti önállósítási kölcsönre 7 és ½ millió pengőt fognak kifizetni, a hitelkeret pedig az akció kezdete óta eléri a 17 milliót.*

Az 5 millió pengős keretet *teljes egészében a hazatért területek keresztény ifjúságának önállósítására fordítja. Kárpátalján* 2 millió, a keleti és erdélyi országrészeken 2½, az első bécsi döntéssel visszakerült országrészen pedig ½ millió pengő áll e célra rendelkezésre.

Különös figyelmet érdemel végül az értelmiségi kormánybiztosnak *Kárpátalján* folyó akciója. Ennek során *részletes kataszternek állitottak fel az ottani terület ifjúságáról* és igy biztositják a kárpátaljai keresztény kereskedelem sürgős, szakszerű megszervezését.

Meghallgatnak minden kérést

A *Nemzeti Önállósítási Tanács* tagjai önfeláldozó munkát végeznek, hogy minden jogos igényt kielégítsenek. *Meghallgatnak minden kérést, megvizsgálnak minden igényt.* A munka arányait jellemzi, hogy *a tanácshoz 46.000-nél több beadvány* érkezett és körülbelül 65.000 kiadvány hagyta el az irodát.

A tanács működéséről szóló jelentést egyébként *Fabinyi* Tihamér, a *Nemzeti Önállósítási Tanács* elnöke most terjesztette fel *Bárdossy* László miniszterelnökhöz. A jelentés rendkívül sok érdekes adatot tartalmaz és beszédes bizonyítéka annak, hogy *a kormányzat teljes sikerrel végrehajtja, nagy áldozatkészséggel biztosítja a keresztény gazdasági közélet mielőbbi kialakítását.*

Konkoly Kálmán

A betegségi és öregségi biztosítási határt havi 100 pengővel felemeltek

A hivatalos lap közli a mai nappal életbe lépett belügyminiszteri rendeletet, amely szerint *a betegségi biztosítási kötelezettség* szempontjából megállapított javadalmazási határt átmeneti hatállyal *havi 400 pengőre*, az öregségi, rokkantsági, özvegységi és árvasági biztosítási kötelezettség szempontjából megállapított javadalmazási határt pedig ugyancsak átmeneti hatállyal *havi 600 pengőre emeli fel.* Ugyancsak a belügyminiszter ma életbelépett rendelete megállapítja az öregségi, rokkantsági, özvegységi és árvasági kötelező biztosításban alkalmazandó új napibérosztályokat és átlagos napibéreket, valamint az e biztosításért fizetendő járulékok új kulcsát és mértékét.

Két halálos vasúti gázolás

Ma hajnalban az érdi megállónál *Merk* Lajos 27 éves vasuti tisztet egy mozdony halálragázolta.

A rákosi rendezőpályaudvaron ma reggel tolatás közben a vonat agyonnyomta *Kurz* János 20 éves órabéres munkást. Rendőri bizottság vizsgálja ki az eset körülményeit.

Május 1-től RUDAS PARK kerthelyiségében minden este Csorba Gyula és zenekara muzsikál. Telefon: 354-113.

BUCSINSZKY ÉTTEREM
NYITVA REGGEL 5 ÓRÁTÓL
Villásreggeli, ebéd, vacsora. Hideg büffék, halkülönlegességek, házi cukrászat. POLGÁRI ÁRAK!
VII., Erzsébet-körút 30. Telefon: 428-331, 428-332, 423-564.

Zsindelyné Tüdős Klára

Confessio 2001/2

adta át Kossuth ezt az ajánlólevelet Ács Gedeonnak. A hányatott sorsú pap bizonyára fel is használta amerikai tartózkodásának tíz esztendeje idején.

JEGYZETEK

1. Magyar Nagylexikon. – 2. Országos Széchenyi Könyvtár Kézirattára. – 3. *Zombori* István: Ács Gedeon naplójának földrajzi és néprajzi vonatkozásai. In: Móra Ferenc Múzeum Évkönyve 1976/77. 325–384. és 1978/79. 207–230. p.

IRODALOM

Ács Tivadar: Ács Gedeon, Kossuth papja. Bp., 1940.

TANÚSÁG

BENCZÚR ZSUZSANNA

A református hívő asszony – Zsindelyné Tüdős Klára

Eszményeket és eszméket vesztett korunkban különös hangsúllyal kereshetjük a választ arra a kérdésre: léteznek-e és kellenek-e mércét, mértéket jelentő példaképek, sorsok? Maradhat-e az ember ember az embertelenségben? Megőrizheti-e valaki az arcát a percemberkék tülekedése, a fogyasztási javakra éhes tolongás közepette, egyenes maradhat-e a gerince a gondolati és politikai kényszerek perzsavásárának szabad világában?

Voltak rosszabb korok és nagyobb emberek is! Válasszunk példaképet! Sőt, a tapasztalat okán és jogán – a személyes érintettséget is megkockáztatva – követésre érdemes mércéül kínálom, méghozzá minden jobb jövőt áhító protestáns fiatal leánynak saját példaképemet: dr. Zsindely Ferencné Tüdős Klárát.

A Református Nőszövetség több mint öt éve, 1995. július 20-án és július 22–23-án emlékezett meg a Református Nőszövetség első elnökének 100. születésnapjáról (Református Nőszövetség Hírlevele, 1995. 2. szám). Klára néni hosszú, örömökben és fájdalmakban gazdag életet, több rendszerváltást élt túl.

1895. július 20-án született Debrecenben, református patrícius családban, őseit hét évszázad protestáns nemességére vezethette vissza. Édesapja *Tüdős* János jogász, országgyűlési képviselő, édesanyja *Kálmánchey* Irén neves debreceni ügyvéd leánya. Tüdős Klára a híres debreceni Dóczy Leányiskolában végez el hat évet, majd egy előkelő svájci magánintézetben csiszolódik a Genfi-tó partján, innen Londonba megy angolt tanulni. Íme, az indulás.

Nos, a befejezés: 1980. április 16-án Budapesten, a Református Egyház Schweitzer Albert Otthonában végelgyengülésben hal meg, ekkor adja vissza lelkét Teremtőjének, elaggottan és vakon, elerőtlenedve is vágyakozva a találkozásra Urával, akinek kegyelméből élt és végzett szolgálatot egész életén át.

Végül a nehezen bontakozó jóvátétel: a Magyarországi Református Egyház Zsinata 1989-ben rehabilitálta elszenvedett erkölcsi és jogi sérelmeik miatt Tüdős Klárát és férjét, dr. Zsindely Ferencet – aki miniszterelnökségi államtitkár volt a Teleki-, a Bárdossy- és a Kállay-kormányban, majd kereskedelmi és közlekedésügyi miniszter a Kállay-kormányban. (Református Egyház, 1990. január, rehabilitációs lista: 80., 81. név).

Tüdős Klára, sokoldalú tündöklő tehetségének és cselekvő hívő életének számtalan oldalát és korszakát idézhetjük fel. A prédikátorok és tanítók ivadéka kislánykorában a debreceni vaskalapos kálvinisták körében „kis majomnak" tartott és megítélt idegen, mások szerint viszont Svájcban, Angliában nevelkedett hollóhajú, táncoslábú, teniszező tündérleány. Jó szándékú, segíteni kész ifjú hölgy, aki siet Lembergbe, hogy önkéntes ápolónőként gondozza az I. világháború sebesültjeit (1915). Első társasági sikerei: nagy tapsot kap szólótáncával Debrecenben, egy jótékonysági esten, majd a budapesti Országos Casino-ban Carmen-ként ünneplik fellépését *Fedák* Sári társaságában (1916). Ezután *Blaha* Lujza jutalmul neki ajándékozza fiatalkori kosztümjét

Vendéghallgató a budapesti Iparművészeti Főiskolán, a textil szakon, minden szabadidejét az ornamentika, a néprajz és alakrajz tanulmányozására fordítja. A debreceniek 300 koronás ösztöndíjat adnak neki egy ideig, hogy félárván is fejleszthesse rajztehetségét. Táncot oktat Isadora *Duncan* követőjeként a Tisztviselő Casinóban, polgárlányoknak és asszonyoknak, és már Bécsben tervezi szólótánc fellépését (1918).

A nagyvilág felé törekvő patríciuslányt családja azonban egy elsietett és kikényszerített házassággal próbálja megállítani ezen az úton, és kísérli meg visszatéríteni a szokások hatalma, korlátai közé. Feleségül adják Klárát *Szunyogh* Rudolf huszárfőhadnagyhoz. Ebből a házasságból születik Judit lánya. Tüdős Klára azonban a kötelékeket szétszakítva újból az Isten szép terve szerinti súlyos sors felé kanyarodik. A balítéletekkel dacolva különélő, majd elvált asszony lesz, és ismét az éles sziklákkal és szakadékokkal tele útra tér, a csúcsok és a mélységek felé megy.

Oda igyekszik Tüdős Klára, ahová őt a Seregek Ura szánta előkészített szép terve szerint, hiszen Krisztus és a közösség nehéz szolgálatára teremtette ezt az asszonyt. Eleve elrendelte őt sokak patrónájának, nehéz történelmi korszakok főszereplőjének, amikor már az anyaméhben megformálta kiemelkedő, sokoldalú tehetségnek. Nagyra választotta és nagyra hívta el őt, aki kicsinyen is hű volt. Hiszen Isten a legerősebbeknek tartogatja Jób szenvedéseit, a „megáldalak és áldássá leszel" szívet tépő elhivatottságát. A testileg is vonzó szép fiatal nő számára azonban talán mindez nem is volt világosan látható a kezdetekben, hiszen őt akkoriban még a vére és tehetsége, érvényesülési vágya űzte. Nos, Tüdős Klára mindig nagyra tartja az ambíciót. Gyakran hangoztatja másokra is vonatkoztatva: minden tehetségnek ki kell futnia magát, ehhez meg kell kapnia az esélyt és a lehetőséget! Éppen ezért ő maga sokat is tesz, előmozdítja mások sikerét, jó esélyének megalapozását. Sohasem mardossa szívét kicsinyes női irigység, a becsületes verseny híve. E nagyvonalúságnak egyik oka az is lehetett, hogy mindig, mindenütt látszott rajta: kivételes személyiség.

Tüdős Klára, mint a visszaemlékezések írják róla: határozott, szinte férfiasan erős egyéniség. Nem sorolható be sehova alakja, semmilyen aggályoskodó séma szerint. A párduc testű és természetű, elegáns nő testében tiszta, igazságos, időnként sértően őszinte lélek lakozik. Egészségesek ösztönei: különbséget tud tenni a jó és s rossz között, látja a feketét, a fehéret, de a szivárvány minden színét elő tudja varázsolni mások kedvére mindenben, amihez hozzáfog. Indulatosan válaszol minden sandaságra, képmutatásra, kíméletlenül mutat rá a hazugságra. Egész életében harcol a jogtalanság, az igazságtalanság, a rendezetlenség minden formája ellen. Nem a gazdagokat, a hatalmasokat gyűlöli – hiszen ő maga is az elithez tartozik, szellemi, társadalmi, vagyoni értelemben egyaránt, ez messziről sugárzik róla még üldöztetése, a kitelepítés idején is –, hanem a megalázottakat, a megszomorítottakat, a szegényeket, az üldözötteket szánja és pártfogolja. Mindig azoknak a pártján van, akiket gyaláznak és bántanak, akik hátratételt szenvednek. Végtelenül gyakorlatias és gyors felfogású. Szenvedélyes, olykor könyörtelenül rendszerető ember, kedves iróniával, jó humorral és lényeglátással megáldva. Igazi nagyszabású protestáns lélek, valódi református hívő asszony!

Vajon napjainkban melyik Tüdős Klára az igazán vonzó és időszerű? Az első női filmrendező, forgatókönyvíró, a színdarab, balettszüzsé szerző, a *Fény és árnyék* című film, a *Pesti Karnevál*, a *Magyar Karácsony*, a *Gyöngykaláris*, az *Eissler Fanny*, a *Nílusi legenda* című színdarabok szerzője? Az Operaház kosztüm- és jelmeztárának rendberakója, műhelyvezetője, ismert jelmeztervezője, aki első premierjén *Kodály* Zoltán *Háry János*ának jelmezeit alkotja, és Örzsét stilizált sárközi népviseletbe öltözteti? (1926. október 16.) Tüdős Klára az üzletasszony, a divattervező? Hiszen alkotó életének legismertebb része divatkreátori sürgölődése. Ő a hírneves Pántlika Szalon tulajdonosnője, aki népi ihletésű, de nem „népiesch" modellekkel lepi meg és látja el a felsőbb aszszonykörök hölgyeit. Már első új stílusú modelljeivel, amelyeken vagy a fazon, vagy a díszítés, egy-egy csipke vagy hímzés magyaros – elsöprő sikert arat a margitszigeti Picadilly-n. 1940-ben Milanóban az Iparművészeti Triennálén Tüdős Klára magyaros modelljei aranyérmet nyernek. Ő az első dömping divatdiktátor kis hazánkban, aki több száz ruhakompozíciót forgalmaztat, előbb a Rákóczi úti Divatcsarnokban, majd a Corvin Áruházban. Íme, nagy ötlete! Az előkelő dámáknak szánt modelljeiből készíttet elérhető árú ruhákat a középrétegbeli asszonyoknak, szegény parasztasszonyok foglalkoztatásával, nekik munkát adva. Később ugyan ezt kizsákmányolásnak minősíti, de akkor, saját idejében, nagy jelentőségű és szép pénzt hozó vállalkozás! Még kéziszövő műhelyt is létesít Nagylócon, az angol gyapjúfeldolgozók mintájára. Az első Eucharisztikus Világkongresszusra (1938) ő tervezi a kormányzóné díszruháját. Ezekben ez években kel szárnyra a mondás, miszerint ha valamit udvariasan akartak jellemezni, ami a bűn csúnya volt, azt mondták: „Na, ezt se a Tüdős Klára tervezte!" Érdekes és elgondolkoztató, hogy éppen ez a szállóige tette őt halhatatlanná a pesti köznyelvben!

Vajon időszerű példakép-e korunkban Tüdős Klára, a kiemelkedő férfi igazi társa és asszonya jóban és rosszban? Ő, aki 1923-ban egy családi esküvőn ismerkedik meg élete nagy szerelmével, a szép karriert befutó, csendes szavú, okos dr. Zsindely Ferenccel, a későbbi államtitkárral, miniszterrel, akinek 1938-ban lesz a felesége. Mozgalmas és a változatos lehetőségekre csábító napjainkban követésre méltó mérték lehet-e Tüdős Klára, a megtért, hívő ember, aki férjével együtt ott van, elsők között érkezvén *gróf Teleki* Pál öngyilkosságának éjjelén (1941. április 3.), a halott miniszterelnök hálószobájában? A sikeres nagyasszony, a jótevő Tüdős Klára éppen ehhez a megrendítő élményhez köti megtérését az Úrhoz. Saját leírása szerint az ezt éjszakát lezáró virrasztó, tépelődő gondolatok, a sötétség után felsugárzó fény, vezeti el őt a végleges döntéshez, egy új élet választásához abban, hogy személyes Megváltójának fogadja el Krisztust. Ezekben az

órákban ragadja meg a felismerés, hogy minden addigi jó cselekedetét is bűnnek, kárnak és szemétnek ítélje. Így ír: „Azt értettem én ott meg, hogy mi a jót is rosszul csináljuk, hogy Isten nélkül döntünk, és el kell pusztulnunk. Az a magabiztos, öntelt, merész, önfejű valaki, aki én voltam, belehalt abba pisztolylövésbe, amely Telekit megölte" (Zs. Tüdős Klára: Isten markában merni élni. Kálvin Kiadó, 1991. p.11.).

Pedig Tüdős Klára életében addig is sorjáztak a jócselekedetek Saját tehetségét és férje révén nyert társadalmi helyzetét mindig a mások javára is kamatoztatja életének korábbi és későbbi szakaszaiban. Pártfogolja a Győrffy István Kollégium ügyét, a falukutatást, a szegény vidéki és városi népi tehetségek felkarolását (1941-től), anyagi és társadalmi támogatást vállal a Győrffy Kollégiumok létrehozásában, működtetésében. Erre mozgósítja ismerőseit, részt vesz a Szellemi Magyarországot Pártfogók Körének megszervezésében. Ott van az első vidéki Győrffy Kollégium megnyitásán Debrecenben (1943. április 11.). Ugyanebben az évben tartják a Zsombolya utcában a fővárosi, másik kollégium alapkőletételi ünnepségét. Jelen vannak: *Kállay* Miklós miniszterelnök, *Zsindely* Ferenc és *Tüdős* Klára. Ugyanis a népi írók hatására a felsőbb körökben is kialakult egy népi, paraszti romantikus elképzelés az elmaradottak felemelésére, a tehetséges fiatalok értelmiségi pályára juttatására. Ennek volt központi szervezője Tüdős Klára. Amikor *Gyenes* Antal Győrffy kollégistát baloldali magatartása miatt letartóztatják (1943. július 3.), Tüdős Klára vezetésével küldöttség megy a belügyminiszter, *Keresztes-Fischer* Ferenchez kiszabadítása érdekében.

Férjével, Zsindely Ferenccel együtt segít átmenteni a német megszállás után a kollégiumot. 1944 tavaszán, a megszállást követő napokban Zsindely Ferenc keresi meg az illetékes miniszteri biztost, hogy a kollégistáknak ne legyen bántódásuk és a kollégium maradjon nyitott, méghozzá menedék mindazoknak a diákoknak, akik Pesten maradtak. *Fekete* Gyula írja: „Később az idők folyamán mindig volt lelkiismeretfurdalásom, ha Tüdős Klárára gondoltam. Mert úgy éreztem, cserbenhagytam, és cserbenhagytuk mindannyian. Ő nagyon jóakaratú asszony volt, amit lehetett abban a korban, mindent megtett. Miért nem voltunk 49–50 táján felé szolidárisak, hiszen ki-ki akkortájt beépült a hatalomba? Az első, amit megbontott a sztálinizmus, az emberi szolidaritás volt. Atomizálta, szétrohasztotta a társadalmat. Óriási erő a szolidaritás, tehát ezt fertőzte meg." (Magnetofon felvétel, 1989. január 25. Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára.)

1976 decemberében tartják az ünnepséget a NÉKOSZ megalakulásának 30. évfordulója alkalmából a Madách Színházban, ahol a Fényes szellők nemzedéke tiszteleg a többi között Tüdős Klára kiemelkedő szerepe előtt is, „melyet a magyar kulturális forradalomban, a demokratikus és szocialista értelmiség nevelésében, a demokratikus és szocialista oktatásügy és pedagógia megalapozásában betöltött." Az emléklapot *Pozsgay* Imre kulturális miniszter írja alá (1976. december 1.). Az ünnepségen az első sorban ül *Illyés* Gyula és felesége, a gyengélkedő Tüdős Klára helyett Judit leánya megy el az emelkedett alkalomra.

Mint temetésekor *Farkas* József lelkész hangsúlyozta: „Tüdős Klára egy másik Magyarország képviselője volt, nem azé a Magyarországé, amelyikről évtizedeken át tanítottak a történelemórákon, amelyben voltak parasztnyúzó arisztokraták, kizsákmányoló tőkések és fasizmus felé tántorgó nép... Ezen belül volt egy másik Magyarország, amelyik csöndes búvópatakként húzódott meg a külső, látható történelemben. Ennek volt tündöklő alakja Zsindely Ferencné, aki ugyanúgy tudott parolázni a Kertmagyarországról álmodó *Somogyi* Imrével, vagy *Veres* Péterrel, mint *gróf Teleki* Pállal. Aki úgy volt magyar, hogy nem gyűlölte a románt vagy a többi szomszédot, és úgy volt magyar, hogy azt talentumnak és kiváltságnak tekintette..."

Itt, Közép-Kelet-Európában lehet-e értékmentő mérték a menekültek pártfogója, különösen annak, aki nőnek született? Tüdős Klára magyar női Wallenbergként a vészkorszak idején az üldözött emberek, különböző pártállásúak, köztük baloldaliak és zsidók mentőan-

gyala. Először a Teleki Intézetet, amely főiskolai internátus, alakítja át zsidó anya- és csecsemőotthonná, a Pozsonyi úti református gyülekezet fiataljai segédkeznek itt. Nyilas egyetemisták azonban feljelentéssel fenyegetik meg. Ekkor a svéd követ segítségével menti ki onnan a gyermekeket svéd védelmi házakba. Együtt dolgozik a mentésben a svéd Asta *Nilson*-nal (nem azonos a filmcsillaggal). A Külügyminisztériumból szerez – Zsindely Endre révén – élelmiszerjegyeket, az ebből beváltott élelmiszerekből, ruhákból készítenek csomagokat, viszik a zsidó családokhoz. Éva nevű barátnőjét, aki ebben részt vesz, a nyilasok elfogják és kivégzik. A Philadelphia diakonisszákkal járja a csillagos házakat, kérdezősködés nélkül, és a hálára, a viszontszolgálatra igényt nem tartva menti az embereket, a gyermekeket az Istenhegyi úti villába, ahol a Győrffy kollégium ágyaiból, felszereléseiből rendezi be a tömegszállást. Teszi a mentést személyválogatás nélkül, pusztán azért, mert komolyan veszi a Biblia szavát: „Aki az ilyen kisgyermekek közül egyet is befogad az én nevemben, engem fogad be, és aki engem befogad, nem engem fogad be, hanem azt, aki elküldött engem" (Mt 9,37) – mondja Jézus Krisztus. Így fogadta be Tüdős Klára a többi között a kommunista *Apró* Klárát is fiával. *Joó* Sándor, a pasaréti református gyülekezet lelkésze vezeti hozzá kézen fogva *Szakasits* Klárát is, Pali fiával együtt. Joó Sándor biztatja az üldözöttet: „Nyugodtan mondja csak meg a saját nevét és az édesapjáét. Ő hívő lélek, számíthat a megértésére." Tüdős Klára 72–80 üldözött életét menti meg. Egy német kiadású, 1938-ban megjelent *Asszonyok Jézus szolgálatában* című könyvben írja a szerző, Theophil *Funk:* „Az Újtestamentum tudósít egy Lydia nevű asszonyról, akit az európai kontinens első keresztyén nőjeként tartunk számon. Bíborkészítő volt, vagyis a divattervezés szolgálatában állt. A magyar Zsindelyné Tüdős Klára a mi XX. századi Lydiánk."

A Magyar Auschwitz Alapítvány Holocaust Dokumentációs Központjába 1993-ban ír levelet *Klein* Ágnes informatikus, hogy az akkor 10 éve halott Tüdős Klára kapjon méltó elismerést a jeruzsálemi Yad Vashem Intézettől, ajándékozzák meg az Igaz Ember-nek járó elismeréssel. *Popper* Mária azóta személyes vallomást is tett Tüdős Klára zsidómentéséről, ez szükséges a hivatalos eljáráshoz. Néhány éve, 1994-ben, a Holocaust 50. évfordulóján, a Várban létrejött Holocaust kiállításon (rendezte *Jancsó* Miklós) szépen megemlékeztek Tüdős Klára tetteiről. Sajnos, azonban évek óta tartó, többszöri udvarias kérdezősködés és kedves sürgetés ellenére sem érkezett hír, arról, hogy 2001 májusáig a Yad Vashem Bizottság elismerte volna Tüdős Klára mentő munkáját „Igaz Ember"-ként. Lassan mennek ezek a dolgok – mondják.

Ravasz László püspök ismerteti össze 1943-ban Tüdős Klárát *Pilder* Máriával, az erdélyi Református Nőszövetség alapítójával. A két református hívő nő holtig tartó barátságot köt. Ugyanebben az évben Ravasz László bízza meg Tüdős Klárát a Református Nőszövetség megalakításával, majd kéri fel Tüdős Klárát 1943-ban az újjáéledő Református Nőszövetség vezetésével, amelynek ő lesz első elnöke. Segíti az *Új Magyar Asszony*, a nőszövetség lapjának (szerkesztő: *dr. Bottyán* János, majd *Áprily* Lajos, később *Adorján* József) megszületését, amelyben bölcs, humoros cikkei jelennek meg, a hívő élet gyakorlati tanácsai a leányok, asszonyok mindennapi tennivalóiról, szerelemről és házasságról éppen úgy, mint a nagytakarításról, az öltözködésről. Az újságíró-publicista Tüdős Klára írástehetsége ott villog a Confessio, a Vigilia, a Reformátusok Lapja hasábjain megjelent cikkeiben is. 1946 nyarán tartják az újjáalakult Református Nőszövetség első konferenciáját a Dunamelléki Egyházkerület asszonyai számára. Ezt Ravasz László püspök nyitja meg.

1946-han a Magyar Nők Demokratikus Szövetsége alakuló ülésére *Tildy* Zoltánné, a köztársasági elnök felesége meghívja a református nagyasszonyt, *Andics* Erzsébet, *Basilides* Mária, *Bajor* Gizi, *Fáy* Boriska, *Szabó* Piroska és *Várnai* Zseni társaságában. Szép pillanata a magyar történelemnek, amikor előítéletmentesen, háborúskodás nélkül képes úgy együttműködni a magyar társadalom, a nemzet érdekében urbánus és népi, hitetlen és hívő, ke-

resztyén, református, katolikus és hitehagyott zsidó, a kemény választóvonallal szétszakított „különböző oldaliak"! Ők, akik mindannyian egy kicsiny, rokoni méretű ország állampolgárai és polgárai, egy társtalan nyelv anyanyelvi korlátai közé születvén! Igen, ehhez szükségeltetik némi műveltség, jó szándék és nagyvonalúság, még a húsosfazékhoz közel is!

1947–1951 között Tüdős Klára és Istenhegyi úti otthona az ébredési mozgalmat, a hitélet újjászületését szolgálja. Miután jó pénzért nem adta el a házat az amerikai nagykövetnek, felajánlja a villát a Magyarországi Református Egyháznak. Kitelepítésükig Istenhegyi Otthon néven működik. Most már a régi szegények és új urak mellett vendégei a hitmélyítő heteken a régi urak és új szegények is. Vidéki és városi egyszerű népek és doktorátussal megokosított polgárok. Minő fenyegető párosítás ez a gyáva és erőtlen, éppen ezért erőszakos, a mindenkit elsöpörni kész hatalom számára! A sztálinista fordalattal párhuzamosan mind nagyobb gyanakvás övezi Tüdős Klára és övéi, most is felforgatónak számító közösségi munkáját. ÁVH-sok figyelmeztetik titokban, hogy lehallgatják telefonját. 1949. január 3-án az Állami Egyházügyi Hivatal rendeletére szögesdróttal választják el az Istenhegyi úti villát a családi lakásoktól. Tüdős Klárát kitiltják onnan, majd *Bereczky* Albert figyelmezteti: érkezik a kitelepítési parancs.

Dr. Zsindely Ferencet éppen az tény rendíti meg, hogy nem az ő tevékenysége – az előző rendszer miniszterének, aki a kormányban a németek elleni fegyveres ellenállásra tett javaslatot – minősül veszélyesnek, hanem éppen a nem politizáló Klára számít „a nép ellenségének". Balatonlellére költöznek. Zsindely Ferenc kertészi állást vállal, Tüdős Klára az ottani sérült lelkű emberek gyámolítója. Ekkor tervezi és hímzi a balatonlellei templomba gyönyörű, aranymondásos terítőit. A mai napig díszítik az Úr házát.

1963-ban, férje halálakor Klára asszony visszaköltözik Budapestre, az egyetlen hálás Apró Klára emelteli fel előbb nyugdíjukat, majd szerez budapesti lakást megmentőjének. Innen kopognak tovább a lassan vakuló Tüdős Klára léptei a Pozsonyi úti gyülekezet, a Schweitzer Otthon felé. Végül Isten akaratából és kegyelméből az Égi Jeruzsálembe.

FIGYELŐ

GABRIEL HABIB

Mit tehetnek a vallások ma Jézus Krisztus szülőföldjén?

Az Ökumenikus Tanulmányi Központ 2001. február 9-én tartotta évi közgyűlését a Budapesti Evangélikus Gimnázium dísztermében. Az elmúlt évek gyakorlatának megfelelően ebben az esztendőben is neves, külföldi ökumenikus személyiséget hívott meg az Ökumenikus Tanulmányi Központ elnöke, *dr. Tóth* Károly ny. püspök. Gabriel *Habib*, az Amerikai Keresztyén Egyháztanács közép-keleti főtanácsadója rendkívül időszerű problémáról tartott előadást.

Az alábbiakban közreadjuk Gabriel *Habib* előadását, *dr. Tóth* Károly ny. püspök bevezető és záró szavait, valamint az előadás után feltett kérdésekre adott válaszokat az előadótól.

(– A Szerk.)

Dr. Tóth Károly ny. püspök, az ÖTK elnökének bevezető szavai:

Mindenekelőtt két szavam van: mindkettő a köszönet kifejezése. Köszönöm a megjelenteknek, hogy ilyen szép számmal elfogadták meghívásunkat. Kimondhatatlanul hálás vagyok az előadónknak, aki messze földről, jelenleg az Egyesült Államok fővárosából, Washingtonból érkezett hozzánk.

Zsindelyné Tüdős Klára

„Amit a közönség nem tud a színházról"

Irta: Hegedüs Tibor

»Tu apprendras à considérer l' humanité comme la mise en scéne des idées sur la terre.«
(Megtanulod az emberiséget úgy tekinteni, mint a gondolatok rendezését a földön.)

Ez a francia idézet jut eszembe, — mely mesterségemnek oly nagy jelentőséget tulajdonít — miközben a Hargita express Nagyvárad felé jár... Valamikor Ady idejében kis Párisnak hívták, most az ujságok napokig valami bestiális mozigyilkossággal kapcsolatban írják le nevét... mire visszafordulok az étkező ablakából, egy kedves, mosolygó úr áll asztalom előtt: dr. *Erdélyi* István, a kitűnő filmvállalkozó. Nagy az öröm, ő is Kolozsvárra igyekszik, filmjét mutatják be.

A szállodaviszonyok elég gyengék — távíratilag, sőt telefonon megbeszélt szobák is csak esetleg délutánra ürülnek — az érkező kénytelen addig is félig kitakarított szobában elhelyezkedni. Hiába, háború van, kevés a szoba! Viszont elég sok a taxi és a lovas kocsi az állomáson és a főtéren.

Ebédutánra *Tamási* Áronka vár. A színházban szigorúan zártkörű főpróba folyik az este bemutatandó Nicodémi-darabból: szegény *Tasnádi Fekete* Mária kétszer játssza el egy nap ezt a nehéz szerepet. Mit csináljunk hát? A lelkes B. szerkesztő — úgyis mint lelkes cicerone — vezetésével nekiindulunk egy kis városnézésnek a gyönyörű téli napsütésben. Igen meg lehet érteni Kolozsvár szerelmeseit! Gyönyörű város!

Ebédnél báró *Kemény* János és *Mihályfy* Béla sietnek a Newyorkba a színházból és elragadtatással beszélnek a színpad új nyereségéről. (A férj, *Radványi* Géza, pirulva hallgatja a dicséreteket — felesége fenn a szobában eszik egy falatot és lepihen egy-két órát, az esti előadás ugyanis hatkor kezdődik!) *Tompa* Miklósról, a tehetséges fiatal rendezőről esik most szó, akit, mint ős erdélyit, apjával, a kiváló költővel együtt itt nagyon szeretnek! Megnyugtatom őket: a fiatal rendezőnek csak használni fog, amit a Vígben tanul és majd összeegyeztetve programmunkat, módja lesz egy két hónapot Kolozsváron is rendezni.

Tamási Áron elragadó házigazda, felesége pedig egyike a legkedvesebb asszonyoknak. Agyba-főbe etetik, kinálják Erdély jóféle enni és innivalóival az amúgy is kövér vendéget és hozzá a nagyszerű szellemi táplálék: az új Tamási-darab, amelynek ideiglenes címe: *»Piros bogyó.* Ez egy kis zsellérlány neve,... de nem szabad többet elárulni, mert Áronka (ahogy barátai nevezik szeretettel) most dolgozik vasszorgalommal és még megharagszik, ha a témából, a történetből — amelynél szívhezszóló kedvesebbet, derüsebbet rég nem hallottunk — elkotyogunk valamit.

Este a gyönyörű, ragyogó tisztaságú, remek közönségű Nemzeti Színházban láttunk oly remek előadást, hogy bármelyik

Hegedüs Tibor, Sallay Kornélia, báró Kemény János, mögöttük Tamási Áron
(Fotofilm, Kolozsvár)

„Jó írókat próbálok rábeszélni, hogy foglalkozzanak a filmmel“
— mondja TÜDŐS KLÁRA

Zsindely Ferenc miniszter felesége, *Tüdős Klára*, az utóbbi időben egyre jelentősebb alakjává válik a főváros művészi életének. A színházi világban mint rendkívül nagytudású és kitűnő ízlésű jelmeztervező kezdte pályafutását, azután elvonult a kereskedelmi életbe és a magyar ruhadivat népszerűsítése érdekében valóságos forradalmi újításokat honosított meg. Azután megint színpadon bukkant fel: egy *Hauptmann*-drámát rendezett feltűnő színpadi érzékkel. Következő területe a film volt. *Most pedig egy színház- és filmügynökség irodájában ül, telefonok csengése, titkárnők sürgése és hatalmas aktacsomók között.* Tehetséget, energiát áraszt magából ez az érdekes asszony, akinek mondanivalója az időszerű művészi problémákról mindig jelentős. Amikor megkérdezzük tőle, hogy vállalt-e újabb rendezést, a következőket válaszolja:

— *Felkértek újabb rendezésre, de a rendelkezésemre bocsátott témák közül nem tudok választani.* Egyelőre tehát azzal vagyok elfoglalva, hogy *jó írókat próbálok rábeszélni: foglalkozzanak a filmmel.* Be kell azonban vallanom, hogy próbálkozásom eddig *kudarcot vallott.* Íróink még most is párbeszédekben gondolkoznak. A filmnél mással is kell törődni és ez nem érdekli az írókat. Persze, műkedvelők tömegével keresnek fel munkáikkal és én minden kontármunkát elolvasok, hátha találok valami filmszerű mesére. Szeretném, ha a kontyom helyett is szemem volna, hogy még többet olvashassak. Persze, néha rábukkanok egy-egy érdekes filmötletre. Ilyen például *Juhász Józsefnek*, az Új Magyar Színház színészének újszerű témája, amelynek főszerepére egy Douglas Fairbanks kellene! Különben is sokkal drágább lenne a film, mint amennyit a mai magyar viszonyok között áldozni lehet rá.

— Beszéljen valamit kegyelmes asszony a munkájáról.

— Mostanában *legjobban a pantomim műfaja érdekel, azt szeretnék rendezni.* Van egy új filmtémám is, amely azonban manapság nagyon veszedelmes, nem tudom, hozzá szabad-e nekem nyúlnom ehhez a kérdéshez, szívesebben venném, ha valaki más, de feltétlenül író dolgozná fel ezt a témát. *Egyébként se pályázom írói sikerekre, nem hajhászok önálló alkotó babérokat, én csak közvetíteni akarok az írók mondanivalója és a közönség felfogóképessége között.* Ez filmen nehezebb, mint színpadon. Filmgyártásnál roppant nehéz dolog a légkört megteremteni, mert minden film rendezésénél új színészek, munkatársak, műszaki személyzet kerül a rendezőhöz, míg színháznál a többé-kevésbbé állandó társulat, az állandó segédszemélyzet jobban hozzásegíti a rendezőt a közvetlen kapcsolat megteremtéséhez. A *Fény és árnyék* megrendezésénél a harmonikus együttműködést csak a film végén tudtam megteremteni. Színpadon a legigazibb arcom a színészeket saját művészi elképzeléseim szerint irányítani. A Henschel fuvarosban *Daykánál* ezt könnyen el tudtam érni, *Kiss Ferenccel* már nehezebb volt a dolgom. A színészi alakítás végeredményben a színész és a rendező közös alkotómüvészi munkájának eredménye.

Zsindelyné Tüdős Klárától, a művésztől még sokat várhat a magyar film- és színházi világ.

DEÁK IVAN

Zsindelyné Tüdős Klára
(Szécsy felvétel)

Színházi Magazin 1944. 8. sz.

Mit hallunk jövő vasárnap?

BUDAPEST I. 8: Szózat. Utána hanglemezek. 8.45: Hírek 9—9.55: Ó-szláv istentisztelet közvetítése az Egyetemi-templomból. 10—11.15: Egyházi ének és szentbeszéd a veszprémi székesegyházból. A szentbeszédet mise után Tóth Tihamér dr. püspök mondja. Énekel a veszprémi püspöki papnevelő intézet növendékeinek énekkara, vezényel Anty Illés dr. Orgonán kísér Ritter Lőrinc. Előadásra kerül Calligaris: Hogyha hozzád járulunk; Menegali: Parce Domine; Palestrina: Bonus est Dominus; Ravanello: O, salutaris hostia; Bruckner: Jöjj el, Jézus; Koudela: A keresztfához megyek; Himnusz. 11.15—12.15: Evangélikus istentisztelet. 12.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 12.30: Operaházi zenekar. Vezényel Fridl Frigyes. »Kedvelt balettrészletek.« Közben kb. 13.10: »Nagyenyed.« Áprily Lajos erdélyi városképe. 14: Hanglemezek. I. rész: »Kedvelt opera-együttesek«. II. rész: Spanyol dalok és táncok. 15: 1. Az Országos Mezőgazdasági Kiállítás és tenyészállatvásár ismertetése. Battha Pál miniszteri osztálytanácsos előadása. 2. »A népies juhtartás szociális jelentősége.« Bocz Elek dr. gazdasági felügyelő előadása. (A földmívelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata.) 15.45: A rádió szalonzenekara. Vezényel Bertha István. 16.30: »Helyszíni közvetítés 1848 március 15-én Pestről.« Bodor Aladár előadása

A kényelmes és üzembiztos bérautó
a legolcsóbb, bármilyen alkalomra
Kinizsi bérautó Telefon 183-028

(hanglemezekkel). Közművelődési előadássorozat.) 17: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 17.10: Simenszky Valéria zongorázik. 17.45: »Libázás a Hortobágyon.« A közvetítést vezeti Budinszky Sándor. 18.15: Lovászi Ferenc cigányzenekara. 19.05: Zilahy Lajos elbeszélései: 1. »Mehály«; 2. »Egy város a holdfényben«. (Felolvasás.) 19.30: A Mária Terézia 1. honvéd gyalogezred zenekara. Vezényel Figedy Sándor. 20.20: Sporteredmények. 20.30: Magyar-ruszin est a Zeneművészeti Főiskola nagytermében. Utána kb. 21.40: Hírek. 22: A Kassai rádió műsorából: Csiri László cigányzenekara muzsikál. Közvetítés a Schalkház-szállóból. 22.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 23: Tánclemezek. 0.05: Hírek.

BUDAPEST II. 11.15—12.15: Eugen Stepat balalajka zenekara. 15—15.40: A rádió szalonzenekara. Vezényel Bertha István. 17.45—18.05: Lovászi Ferenc cigányzenekara. 18.30: »Magyarok Európa első egyetemén.« Rácz György dr. előadása. 19: A Mária Terézia 1. honvéd gyalogezred zenekara. Vezényel Figedy Sándor. 19.30: »Nagyböjti néphagyományok.« Bálint Sándor dr. előadása. 20: Hírek, ügetőversenyeredmények. 20.20—21.35: Hanglemezek. I. rész: Géczy Barnabás műsorából. II. rész: Francia zenekari kések

Esti dal

Hangjáték 3 felvonásban. Irta: Barclay. Fordította: Pogány Kázmér. Rádiószínpadra alkalmazta és rendezi: Barsi Ödön. Előadás a studióban 1939 március 5-én, vasárnap este 20 óra 35 perckor.

Dalmain Gart, a fiatal és tehetséges festő megkéri Champion Jane kezét, aki egy estélyen nagy sikert arat énekével.

Jane kikosarazza a fiatalembert, mert úgy érzi, hogy Garth nem szeretheti őt igazán.

Néhány hónappal később Jane Egyiptomba akar utazni, de a legelső állomáson kiszáll, mert utitársától, Lorain tábornoktól arról értesül, hogy Dalmain Garth egy véletlen szerencsétlenség következtében megvakult.

Jane a kezelőorvosok engedélyével beáll ápolónőnek Garth mellé és csakhamar meggyőződik arról, hogy a fiatal festő valóban őt szereti.

Elénekli ugyanazt a dalt, amellyel olyan nagy sikert aratott az estélyen és Garth megtudja, hogy szerelmese állandóan mellette volt a legválságosabb óráiban is.

A vak festő a felismerés után újra megkéri a lány kezét és Jane boldogan mond igent.

A sasfiók

Drámai költemény. Irta: Edmond Rostand. Fordította: Ábrányi Emil. Rádiószínpadra alkalmazta: Szücs László. Rendező: Dr. Németh Antal. Előadás a studióban 1939 március 7-én, kedden este 19 órakor.

A schönbrunni palotában él a világtól elzárva Napoleon fia, a reichstadti herceg.

Franciaország nem adja fel a reményt, hogy a »Sasfiók« foglalhassa el a nagy korzikai elárvult trónját. Titkos üzenetek és követek érkeznek a herceghez, akiből a szabadság vágyát és apja iránt érzett rajongását még Metternich sem tudja kiölni.

Mária Lujza a Habsburgok iránti hűségre és engedelmességre akarja megtanítani a herceget, de a sasfiók nem tud lemondani nagy álmairól és a dicsőségről. Metternich is a Habsburg-ősökre való hivatkozással akarja eltántorítani nagy feladatától a sasfiókot, aki a híres tükörjelenet után eszméletlenül esik össze.

Flambeau, a hű gránátos mindent elkövet, hogy a herceget megszabadítsa a schönbrunni kastélyból, de terve nem sikerül.

A sasfiók fiatalon hal meg a schönbrunni kastélyban és tragikus halála még a kérlelhetetlen Metternichet is megrendíti.

RÁDIÓÉLET

XI. ÉVF. 9. SZÁM
1939 MÁRCIUS 3

ÁRA 14 FILLÉR
Cseh-Szlovákiában K 1.20
Jugoszláviában Dinár 2.50
Romániában ... Lei 6.—

Tolnay Klári
a Bors István című magyar film főszerepében
(Atelier felv.)

A pápaválasztáskor helyszíni közvetítéseket ad a rádió Vatikán városból

Nemcsak a római katolikus hívők százmilliói, hanem az egész világ közvéleménye érdeklődéssel fordul a most elkövetkező napokban a Vatikán város felé, ahol a bíborosok konklávéja megválasztja XI. Pius pápa utódját. A magyar rádió, számolva hallgatóságának széleskörű érdeklődésével, Puszta Sándort küldötte Rómába, hogy a pápaválasztás hozzáférhető eseményeiről, az azt követő ünnepi aktusokról, a helyszínéről s így a legközvetlenebb formában adjon beszámolót közönségének.

A pápaválasztás napján a magyar rádió mikrofónja ott fog állani a Palazzo San Pietron, szemben a Szent Péter bazilikával. Innen Puszta Sándor áttekintheti a bazilika loggiáját. Amikor ugyanis a konklávé megválasztotta az új pápát, a rangban legidősebb bíboros megjelenik ezen a loggián és onnan kiáltja a téren összesereglett százezernyi hívő, de jelképesen az egész világ felé: »Habemus papam.« Van pápánk. Ennek a bejelentésnek előzménye, hogy a zárt konklávéban megválasztották pápává valamelyik bíborost, akitől a legidősebb bíbornok megkérdezi: Elfogadod-e a választást? Ha a megválasztott igenlőleg válaszol, úgy attól a pillanattól ő a teljhatalmú pápa. A sixtini kápolna sekrestyéjében Gamarelli, a pápa szabója, már előzőleg kikészít három különböző nagyságú hófehér reverendát. Az új pápára illőt azonnal feladják rá és a rangidős bíbornok megkérdezi, hogy milyen néven akar uralkodni. Szent Péter nevének kivételével a pápa bármilyen nevet választhat. Ezután a bíbornokok által leadott szavazóborítékokból kikeresik a megválasztott szavazóborítékját, amelynek egyik rekesze az általa választott nevet, másik rekesze a jelmondatát tartalmazza és annak a bíbornoknak nevét, kire a megválasztott pápa szavazott. Csak a megválasztott pápa szavazóborítéka kerül felbontásra, a többi bíbornokét azonnal elégetik. Az új pápa rögtön kinevezi a Vatikán új államtitkárát, utána a vatikáni főtisztviselőket. Régi szokás szerint a sixtini kápolnában felállított kályhában szalmát égettek és ennek füstje adta tudtul, hogy a bíbornokok testülete megegyezett az új pápa személyében. Ez az évszázados szokás most először elmarad. A rádió korszakában a szalma sűrű füstje helyett a készenlétben álló vatikáni rádióállomás abban a pillanatban működésbe lép és hullámain nemcsak Róma népe, de az öt világrész valamennyi hívője ugyanabban a tizedmásodpercben tudja meg, hogy ki az új pápa.

A Szent Péter bazilika hatalmas erkélyéről óriási bíborszőnyeg omlik a földig, harsonák riannak és a sedia gestatorián, a pápai hordószéken, fehér reverendában, fején a tiarával, teljes pápai díszben kihozzák az új pápát, aki áldását adja »Urbi et orbi«, vagyis a téren térdrehulló százezreknek, a városnak és az egész világnak.

A magyar rádió ezenkívül egy második közvetítést is tervez, még pedig a Szent Atya megkoronázásáról. Ez a koronázás vagy a most következő vasárnapon, március 5-én, de legvalószínűbb, hogy a rákövetkező vasárnapon, március 12-én lesz. Ha azonban közbejött, vagy előre nem látható akadályok miatt egyik dátum sem volna megfelelő, úgy a nagyböjt miatt a pápa megkoronázásának hagyományos, nagypompájú szertartása húsvétra maradna. Puszta Sándornak, a rádió riporterének tanácsával segítségére lesz Luttor Ferenc apostoli protonotárius, a vatikáni magyar követség kánonjogi tanácsosa és Páter Monay. Amennyiben a helyszínén megítélhetően úgy alakulnak a körülmények, hogy más ünnepélyességek közvetítésére is sor kerülhet, természetesen mindazt közvetíteni fogja a rádió, amire lehetőség nyílik.

A magyar rádió hallgatósága tehát ezúttal is, mint az elmult esztendők során minden alkalommal, közvetlen tanuja lehet egy lélekemelő, egy világtörténelmi eseménynek.

Őszinte beszélgetés magyar ruhacsodák között — a magyar ünneplőről

Vitrinben magyar kerámiák, a székeken magyar szőttesek, s a fogason gyönyörű fekete selyemruha, fehér magyar hímzéssel.

Szemben velem Zs. Tüdős Klára, aki évek óta áll lelkesedéssel, hozzáértéssel a magyar ünneplő gondolatának, a megvalósításának szolgálatában. Nézem a másik, remekbe készült magyar díszruhát, a súlyosan aláhulló violaszín selymet, a merő arany derekat.

— Hiszi-e, — kérdem Tüdős Klárát, — hogy a magyar ünneplő mozgalom az eddig elért sikerek után, szélesebb körben talál visszhangra, amikor egy-egy ilyen ruha valóságos vagyonba kerülhet?

— Ez a tévedés! A magyar ünneplő semmivel sem kerül többe az olyan estélyiruhánál, amilyen tízezer készül egy-egy idényben. Hiszek az elterjedésében, mert a magyar asszonyok ma is szeretnek kézimunkázni. Sőt, ma jobban, mint valaha. Ezeknek a ruháknak dísze pedig, az ezerszínű magyar kézimunka.

— Az öltözködés azonban uniformizálódott világszerte — vetem közbe és...

— Önnek is van valószínű zsakettje és frakkja, amit csak bizonyos alkalmakkor ölt fel — ha ünneplőben kell megjelennie. Nos, nekem is van. A zsakettem fekete taft ruha, fehér pozsonyi hímzéssel, a frakkom violaszínű selyem szoknya, aranyos derékkal. Akkor veszem fel, ha nagy ünneplőbe megyek. Miért ne lehetne ez az ünneplő magyar? Tudom jól, elmult az az idő, amikor száz hold földet adtak egy vont arany szoknyáért és hétezer igazgyöngyöt varrtak egy lakodalmi dolmányba. Mert pocsékolni is tudtak az őseink. Nem erről van szó. Divattá szeretném tenni a magyar ünneplőt, hogy hosszú téli estéken szőhesse, fon-

1. A fehér muszlin ingujj fodra kötött csipke. A lágyan omló fényes fekete selymen tarka hímzett virágok. A derékon kétszer átcsavart virágos pántlika Gyöngyös sárközi párta a fejen

2. Kék selyem ruha tarka virágos kalocsai hímzéssel díszített fehér batiszt ingel és köténnyel. A gyermekruhának ugyanolyan a kelméje és díszítése

hassa, hímezhesse a hozzávalókat a falusi nép.

Egy sor szebbnél-szebb ruhát járunk végig. Tarka hímzés, egyszerű és mégis tündérszép magyar motívumok kacagnak, villognak felénk. Motívumok, amilyeneket már tán Lebediában varrtak puha bőrre az ősök asszonyai.

— Ez nem városi iparművészet! Mind-mind falusi asszonyok kezemunkája. Ez itt Miseta Ferencnéé Buzsákról. Ez meg hódmezővásárhelyi munka. Nem szabad őket befolyásolni! Apró papírdarabokkal jelöltem meg ezen a selymen a hímzések helyét, s a kalocsai lányok, látja ilyen tarka virágos kis koszorúkat varázsoltak rája. Itt ez a derék. Matyó asszony hímezte, Tardon. Nem műselyemmel, mert az nem népművészet! Fénytelen fonállal.

Nézem a ruhákat. Az Csornán készült, ez Torockón, amaz meg Buzsákon. Igénytelenségükben elragadók, egyszerűek, mezők illatát lehellik, üdék, nehéz lenne választani közülök. Egy rámában álomszerűen szép magyar brokát, ebből készült a Főméltóságú Asszony gyönyörű ruhája, amelyet az Eucharisztikus Kongresszuson viselt.

— Látja, a falu népének megvan az ünneplője — amely a magyar falu vasárnapját művészi élményű látványossággá teszi. Főuraink történelmi díszmagyarjaiban elmult korok elevenednek meg. De a középosztálynak nincs nemzeti dísze. Azt szeretnénk, ha ünnepi alkalmakkor ruhánk is hirdetné nemzeti sajátságainkat, s kiállnánk viseletünk mellett a nyugati divattal szemben. Aki a fajtáját szereti, valljon színt mellette!

Egész garmadáját lapozom a magyaros rokolyák rajzának. Magyar anyag, magyar szabás, magyar hímzés. Nem viselhetnék ezt asszonyaink, leányaink már most a nyáron az idegent utánzó »dirndli« helyett? Magyar asszonyhoz nem áll közelebb a magyar falu ruhájának változata az alpesi hegyilakóénál, amikor ugyanúgy szolgálja a célt, ugyanannyiba kerül és szebb is? Alig hiszem.

A magyar falu művészete kimeríthetetlen. Ha divattá lesz a magyar ünneplő, amelyért hosszú évek óta küzd a hozzáértők kis csoportja, ha követik asszonyaink a legelső magyar Asszony nemes példaadását, a falu színes dísze ellepi a város ünnepét is, s a díszből kenyér lesz ott Buzsákon, Kalocsán, Tardon, Szentistvánon.

Búcsúzóban az asztalon látom a Le Jardin des Modes legújabb számát. Rajta magyar hímzésminta. Szimbolum ez? A formák lehetnek modernek, de a dísz legyen magyar.

De az ünneplők, azok legyenek igazában magyarok. Elképzelem, egy színházi díszelőadás nézőterét, egy Szent Jobb körmenet népét, ahol szebbnél-szebb magyar ünneplőkön táncol csillárok vagy a magyar nap szikrázó fénye! Páratlan kép, színpompás, nemesen egybehangolt színek villanása, ősi formák, és a tudat, hogy mindez magyar, a miénk, egy szeme a láncnak, amely eggyé kovácsol bennünket.

Engem egy óra alatt meggyőztek. Bár, azokat is sikerülne meggyőzni, akiken Tüdős Klára és munkatársainak sikere mulik, — a magyar asszonyokat.

(k—ász)

3. Barna selyemruha vékony fehér ingvállal és köténnyel. A derék és kötény díszítése karádi hímzés

4. A virágos atlasz derékhoz boldogi lyukacsos hímzéssel díszített fehér ingváll. Az élére szedett ráncú zöld atlaszszoknya alatt piros alsószoknya. A fekete tafott kötény széle tarka boldogi hímzés (Szabó Gabriella rajzai, Tüdős Klára tervei nyomán. Az Officina engedélyével az Ünneplő díszruha sorozatból.)

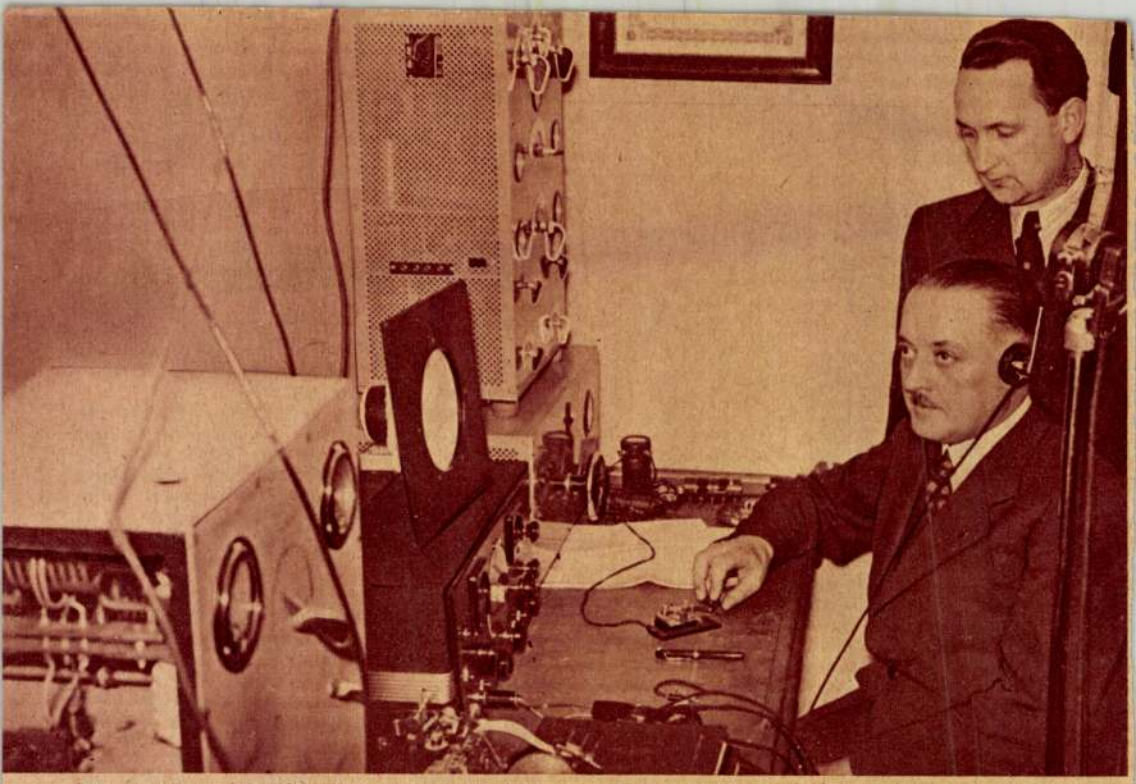

Los-Angeles jelentkezik... vitéz Hollós őrnagy az amatőr egyesület elnöke rövidhullámú berendezésén egy csendesoceáni »barátját« hívja.
(M. F. I. Pálházy felv.)

Budapest—Mexico 1 perc!

Négy napja éjfél előtt kiszaladt a rádió gépkocsija a Sándor-utcai székházból, s meg sem állt a Törcsvár-utcáig, ahol szép szál antenna-póznák között emelkedik az amatőrök egyesülete elnökének, vitéz *Hollós* őrnagynak barátságos kis villája.

Nagy sötétség és kísérteties csend mindenütt, csupán a villa egy kis ablakán át szűrődik ki némi fény, és ez megnyugtat. Jókor jöttünk.

A házigazda óvatosan, lábujjhegyen vezet be parányi birodalmába, ahol a fal mellett egymás hegyén-hátán állnak a készülékek. Az íróasztalon vevőkészülék, mikrofon, morsebillentyű, hangszóró, apró műszerek, szerszámok és egy külön asztalkán rádió-kártyák, levelek százai, ezrei. Valóságos kis studió.

Házigazdánk a »morse« nagymestere nem kéreti magát. Rövid tájékoztató magyarázat után munkához lát. Elképzelhetetlen kis energiával a földgömb másik felére szökken, mialatt szorgalmasan nyomja a morse-billentyűt. Félperc után vételre kapcsol és a templomi csendben felcseng a válasz Los Angelesből, a Csendes-oceán partjáról. Szédítő!

Kocsink az éjszaka sötétjében néhány perc mulva elhúz a temető mellett és tovább a budai hegyvidéken egy újabb villa előtt lassít. Éjfél után negyedkettőkor egy lelkes fiatal mérnök boszorkánykonyhájába lépünk. Mikrofonjához ül és három nyelven küld hívást a levegőbe: magyarul, németül és angolul. A többi már rohamlépésben megy. Tizennégy perc alatt három különböző, szívélyes beszélgetésnek voltunk fültanui. Elsőnek Szegedről egy orvosnövendék jelentkezett, majd a Majna melletti Frankfurtból egy szerzetes és végül kitörő örömmel Mexikóból egy hölgy, aki boldogan mesélte el három perc alatt, hogy a felejthetetlen Budapestről milyen gyönyörű emlékeket vitt távoli hazájába az Eucharisztikus Kongresszus napjai után.

Sok *73-at* és nagy *dx-et* kívánnak egymásnak bucsúzóul, ami magyarul meleg üdvözletet és nagy ható távolságot jelent.

Ennyi sűrített álmélkodás után mi is búcsúzunk és száguldunk az Új Szent János kórház felé, hogy utolsó állomásunkra is jókor érkezzünk meg.

A nagytávolságú összeköttetések mestere fogad házikabátban és papucsban, hogy a neonfényes laboratóriumból ilyen könnyű öltözékben rohanjon el velünk néhány másodperc mulva Dio de Janeiroba. Dél-Amerika után átugrik az északamerikai Detroit-ba, majd rövid eszmecsere és szívélyeskedés után összeakad egy bőbeszédű ausztráliai ültetvényes *»old man«*-nel. Múlnak a negyedórák. Lehetetlen kivárni a végét. Házigazdánk elragadó lelkesedéssel beszél ausztráliai ellenlábasával, de rólunk szép lassan megfeledkezik.

Bocsásson meg, hogy köszönés nélkül tüntünk el, de pirkadat előtt akartunk hazaérni!

Budinszky Sándor.

Könyvnapi könyvek

Kiadó	Szerző	Cím	Ár		Könyvnap utáni ár	
			fve à	kve à	fve à	kve à
Nova	Barabás Pál	100 év mulva mindegy (Regény)	—	2.90	—	3.60
	Török Rezső	Nehéz ma férjhez menni (Regény)	—	2.90	—	3.60
	Vaszary Gábor	Kislány a láthatáron (Regény)	—	3.90	—	4.80
	Szrubián Dezső	Akácok árnyékában (Novellák)	—	2.90	—	3.60
Nyugat	Cs. Szabó László	Magyar néző (Napló az európai válságról)	—	3.60	—	4.80
	Török Sophie	Nem vagy igazi! (Regény)	—	3.60	—	4.80
	Halász Gyula	Édes anyanyelvünk	—	4.80	—	5.60
	Illyés Gyula	Magyarok (2 kötet egybe kötve)	—	5.60	—	8.80
Officina	Palotay Gertrud Konecsny Károly	Magyar népviseletek (Könyvnapi propaganda kiadás)	—	3.80	—	—
	Zsindelyné Tüdős Klára	Ünneplő (Mappa, 60 egyszínű litogr.)	—	12.—	—	—
	Pataky Mária	Rákóczi földje (Officina képeskönyv, 32 kép)	—	2.20	—	2.80
	Kőszeghy Elemér	Kassa (Officina képeskönyv, 32 kép)	—	2.20	—	2.80
Palladis	Supka Géza	Magyar kacaj (Anekdótagyüjtemény)	1.20	—	1.50	—
Pantheon	Berend Miklósné	Akik kihullottak Isten tenyeréből (Regény)	3.60	4.50	4.80	5.90
Renaissance	Németh Andor	A császár-diktátor	2.40	3.20	—	—
Révai Testvérek	Jókai Mór	A lőcsei fehérasszony (Regény)	—	2.90	—	4.80
	Móra Ferenc	Négy apának egy leánya (Regény)	—	2.50	—	4.50
Rózsavölgyi és Társa	Dr. Lázár Béla	Művészet	—	4.80	—	—
Singer és Wolfner	Lyka Károly	A művészetek története (Uj könyvnapi kiadás)	—	6.60	—	12.—
	Tormay Cecile	A régi ház (Uj könyvnapi kiadás)	—	4.—	—	6.—
Studium	W. Wimberger Anna	Aranykert (Regény)	3.50	—	4.20	—
Századunk	Benedek Marcell	Magyar költők a szabadságért (Antológia)	2.—	3.—	2.50	3.80
Szent István Társulat	Sík Sándor	Pázmány	3.60	—	4.60	—
Magánkiadók	Ruszkabányai Elemér (Pécsi irod. r.-t.)	Ágrólszakadtak (Regény)	—	4.—	—	5.60

Zsindelyné Tudós Klára

1939

KÖNYVNAP

5
magyar
író

ADY
KARINTHY
MÓRICZ
HUNYADY
KODOLÁNYI

5
remek
müve

Athenaeum

Könyvnapon..... P 4.40
Könyvnap után .. P 5.40

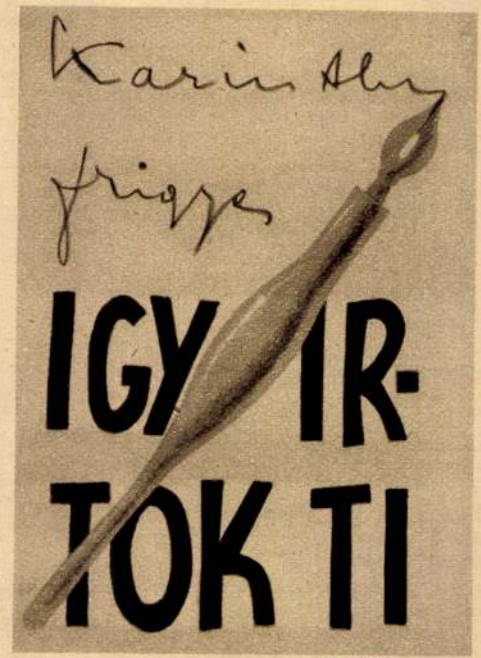

Könyvnapon..... P 2.40
Könyvnap után .. P 4.80

Zsindely Ferencné Tüdős Klára

Esti Kurir 1939 febr. 24.

MŰVÉSZET

„A magyar ünneplő"

Zsindely Ferencné Tüdős Klára tervező művésznő, akinek a modern magyar nemzeti viselet ujjáélesztésében kifejtett úttörő munkásságáról tegnap emlékeztünk meg, e hó 28-án, kedden délután 6 órakor az Országos Magyar Iparművészeti Társulat előadótermében (V., Mária Valéria-utca 12) *A magyar ünneplő* cimen vetitettképes és kész munkák bemutatásával kisért előadást tart. Ez az előadás felöleli a mai magyar középosztályban megnyilatkozó ama kivánságokat, hogy a magyar nemzeti öntudat sajátos finomságai a női divatban is érzékelhetők és megvalósithatók legyenek. Zsindelyné Tüdős Klára ezeket a kivánságokat a művész alkotó képzeletével és a népmüvészet szinpompájának, izléses alkalmazásának segitségével elégiti ki. Nemcsak a tanulmányok elméletével, hanem azok gyakorlati alkalmazásával is igazolja.

Hogy a franciák mennyire meg tudják becsü

művek is voltak; ezek azonban a jelentéktelen
zobrászat most is túlnyomóan azzal a minden
et a mesterek egyenesen a muzeumokba szánnak
i, magánlakások, házak, kertek díszítése céljából
enség. Kitünő tehnika, elegáns formák és moz-
tt jelentősebb eszmei tartalom is fölcsillan rajtuk;
, keveset mondó attributumokkal ellátott, ezek
résbbé meztelen alakokat ábrázolnak.
foka a muzeumok számára dolgozó mesterek
etben mindenkor megboszulja magát. Lehetet-
hatását, mert nem annyira a művészi fantazia,
szerepet koncepciójánál; hidegen hagyja kedély-
yen megalkotva, virtuóz, de nem igazi művészi
alonban, a kinek a festészet és szobrászat osztá-
sokkal maradandóbb, művésziesebb hatást gya-
gyak csoportjában, melyeket a francia az Arts
alá foglal össze s a melyek felölelik a művészi

ipar sohasem zárkózott el elszigetelten egymástól
szönhető az ottani virágzó művészi élet, melynél
an legjelentősebb s így a világ első városa lett;
án alólinak tartja, hogy a grande art magaslatáról
ester, a ki hazája művészi iparának fejlesztéséhez
a festők buzgólkodnak e téren leginkább, festőt
sban a szobrászoké a vezérszerep s a francia
kra tör.

Zsindelyné Tüdős Klára

185. oldal

— **Magyaros ruhaminták a középosztály számára.** Az Iparművészeti Társulat előadássorozata keretében tanulságos előadást tartott *Zsindelyné Tüdős Klára, Zsindely* államtitkár felesége „A magyar ünneplő" cimmel. Elmondotta előadásában, hogy ünneplő-ruha sorozatot készitett a magyar középosztály számára, annak a társadalmi rétegnek, amely a falu népétől elszakadt és a főnemességhez nem tartoznak. A középosztály, a nemzet gerince vagy silány utánzatát viseli a nemzeti disznek vagy jelmeznek ölti magára a népi ünneplőt, de hozzáillő magyar diszruha hijján a nemzetközi divat angol és francia ruhájában ünnepel. Válogasson belőle ki-ki aszerint, hogy az ország melyik vidékéhez fűzik rokoni szálak. Ezek a ruhák hangosan hirdetik népi gyökerüket és büszkén vállalják a paraszti rokonságot. Az előkelő közönség nagy figyelemmel és tetszéssel hallgatta Zsindelyné fejtegetéseit.

Pesti Hirlap 1939 márc. 1.

l?« ilyenkor felelet nélkül ágyába
lt, s ólmos, nehéz álomba merült.
yszer az a gondolatom támadt, hogy
portrét készítek róla, amint csendéletet
napraforgókkal, amit oly forrón szere-
Amint a portré elkészült, ezt mondta:
, én vagyok az valóban, de mint őrült«.
yanazon este egy kávéházba mentünk;
y gyenge abszintet rendelt.
következő pillanatban a poharat tartal-
l együtt a fejemhez vágta. Én kivédve
bást, galléron ragadva őt, kivittem a
házból. A Viktor Hugó terén mentünk s
ny perccel később már ágyában feküdt,
álomba merülve. Másnap hajnalban
t a egész csendesen így szólt hozzám:

Nem kellett volna fegyverét kezéből k
nem, s megnyugtatnom?

Sokszor kérdeztem már ezt lelkiis
temtől, de szemrehányást magamnak
soh'se tettem.

Aki akar, követ dobhat rám.

Néhány lépést téve, egy jó szállod
értem. Mivel késő volt már, egy sz
béreltem s lefeküdtem.

Nagy izgalomban, álmatlanul fekü
hajnali három óráig s csak nyolckor él
tem ismét.

A térre kilépve, nagy embertömege
tam. Közvetlenül házunk mellett rend
s egy kerekkalapos kis úr, a rendőrb

A következő történt: Van Gogh hazaf
s fülét borotvával tövig simára lev
Egy ideig tarthatott, amíg a vérzést e
totta, mert reggel egy csomó véres t
között találtak földszinti szobájának pa
ján. Mindkét szoba, valamint a kis lé
is, mely hálószobánkhoz vezetett, v
volt itatva.

Amidőn már képes volt lábaira állni, b
sipkáját mélyen a szemére húzva, egyl

Zsindelyné Tüdős Klára

Magyar ünneplőt a középosztálynak!

Zsindelyné Tüdős Klára előadása

(Saját tudósítónktól.) Az Iparművészeti Társulat előadótermét zsúfolásig megtöltő előkelő közönség előtt tartotta meg a magyar ünneplőről szóló előadását *Zsindelyné Tüdős* Klára, — aki maga is fekete-fehér suhogó magyar ünneplőben jelent meg.

Czakó Elemér nyug. államtitkár bevezető szavai után Zsindelyné Tüdős Klára beszélt arról a történelmi szükségszerűségről, mely ma a magyar viselet reneszanszát kívánja.

Gazdasági szempontból kötelessége a városi iparművésznek, hogy *ne lopjon a nép művészetéből*, hanem munkaalkalmat teremtsen a falu asszonynépének a maga terveivel s ezáltal új, nagy exportlehetőségeket teremtsen; művészi szemszögből pedig láthatjuk, milyen hallatlan érdeklődést kelt a külföld eredetiségért, szépségért rajongó közönsége előtt a magyar színes, egyéni viselete.

— Ismerem a fajtámat, — mondotta az előadó — tudom, hogy *semmi egyenruhafélét nem tud megszeretni*. Nem is törekedtem ilyenfélére. Hisz a magyar történelmi mult korszaka, a török hódoltság alatti, meg barokk változatokkal, a magyar vidékek más nemzetiségek hatásából teljesen újszerű stílust formáló öltözékei olyan végtelen gazdag anyagot nyujtanak a tervezőknek, hogy igazán mindenki találhat magának megfelelő szín- és vonalvariációt. Láthatjuk, hogy a világ minden részén *a folkloreból merít új erőt egy-egy nép művészete* s a magyar igazán nem szegényebb etekintetben bárkinél. A fekete hétköznapok munkájával kell széppé tenni a pirosbetűs ünnepeket — mondotta — és ne csak a főurak s a falusi nép számára — hanem a középosztály városivá szürkült embere számára is!!

Uj forrás gyanánt a régi várkisasszonyoktól származó úri hímzés mintáit ajánlja fel, majd vetített képekben mutatja be álmait a színes magyar ünneplőruháról. A szép rajzok készítője *Szabó* Gabi iparművésznő — s egy-egy itthonszőtt brokát szoknya, szatytyánbőr pruszlik, buzsáki rátét-tüllfelhő, rozmaringos-

Pesti Napló 1939 márc. 1.

nnyomtatványok.

ok (illusztrált szövegek, stb.).

eklámok (hirdetések).

nottók, védjegyek.

: 1932 március 10

Reklámfotók.

Riportfelvételek.

Ipari fényképek.

Tanulmányok.

Tudományos felvételek (Röntgen, állatfotó, stb.).

Fotogrammok, stb.

Beküldési határidő: 1932 március 5

ag mindkét évkönyv részére kifogástalan, reprodukcióképes pél-

„Studio Publications" magyarországi megbizottjához küldendő:

ÁROLY: BUDAPEST V, CSANÁDY UCCA 5. SZÁM

himzésű ingmell vagy az ingmelle
»bikla« idős dámának való pompás nyíltszíni tapsot
aratott.

m. kir. miniszter, a társulat elnöke,
etkező beszéd
ársulat tagjait
ethez néhány
agyobb alkotás
nás szóval a kö
asztalás benyo
nk létrejöttét,
i állapotaink j
azt hiszszük,
nt tágasabb kö
rművészeti mú
gyakorlati téree
gazdasági állap
jezem be, bár t
előmozdítani, h
a vagyonosodás
étben a politikai

Zsindely Ferencné Tüdős Kiára tervező művésznő, kedden d. u. 6 órakor, az Országos Magyar Iparművészeti Társulat előadótermében (V., Mária Valéria-u. 12.) „A magyar ünneplő" címen vetítettképes és készmunkák bemutatásával előadást tart. Az előadás felöleli a mai magyar középosztálybanmegnyilatkozó ama kívánságokat, hogy a magyar nemzeti öntudat sajátos finomságaa női divatban is érzékelhetők és megvalósíthatók legyenek.

1939 febr. 27.

37

gére hivatkozva iparkodtunk megszere
ahhoz, hogy a hazai művészi ipar eme
kenység, minél biztosabb alapokon ny

A kipróbált hazafias áldozatkészség
örvendetes siker koronázta. Erről ta
alig egy évi fönnállás után van 132
tehát összesen 331 tagja. Társulatun
szerint a mult év végével a 30,000 fr
évdíjas tagok belépése által már a fol
gyarapodott.

Alattvalói mély háladatossággal em
közül többen nagylelkű adományok
tásához: Ő Felsége a király 1500, Ő
Ő Fensége 200, József főherczeg Ő
Ő Fensége 200 forinttal.

Azonkívül nagyobb összegeket ajá
Pável Mihály gör. kath. püspök 210
Budapest Főváros Hatósága, Simo
Henrik 1000—1000 frt, Trefort Ág

ZSIDELYNÉ TŰDŐS Vera

14.

F. DÓZSA KATALIN

A Muskátli c. kézimunka-újság és magyaros öltözködési mozgalom az 1930-as években

BUDAPEST
1989

KÜLÖNLENYOMAT AZ ETHNOGRAPHIA 1989/1—4. SZÁMÁBÓL

F. Dózsa Katalin

A Muskátli című kézimunkaújság és a magyaros öltözködési mozgalom az 1930-as években[1]

A mozgalom előzményei

> „Talán egy nemzetet sem áldott meg a teremtő olyan gazdagon szép és hasznos tehetségekkel, mint a mi népünket. A magyar paraszt vésőjét, bicskáját művészi ügyességgel használja, míg felesége a tű mestere. Ő maga teremti meg a legszebb mintákat, mert veleszületett művészi ízlését nem befolyásolja, nem ferdíti el a kultúra. Már évek óta használtak asszonyaink háziipari termékei, remek szép asztalneműek, ágyterítők, függönyök összeállítására, de legújabban mind keresettebbek lesznek a háziipari hímzésekkel díszített ruhák, melyek értéke messze felülmúlja a gyári tuczat-munkát"[2] –

írta 1915-ben a Divatsalon nevű divatlap, és néhány ötletet is adott a háziipari hímzések felhasználásához. A mellékelt minták azonban főleg dalmát és rutén eredetűek, illetve nem köthetők egy meghatározott tájegységhez. A Divatsalon modelljei jellegzetes példái a századforduló népies irányzatának.

„Az úri közönség" figyelme a XIX. század utolsó harmadában fordult a népművészet felé.[3] Hamar felismerték azt is, hogy a népi hímzések megrendelésre való készítése kenyeret adhat a nyomorgó parasztság asszonyainak. Így került sor – nemcsak hazánkban, de Európa más országaiban is – a háziipar létrehozására, támogatására. A svédek pl. már 1870 körül komoly háziszőttes háziiparral rendelkeztek. Komoly exportja volt a bolgár, török, balkáni hímzéseknek is, melyekre a törökellenes felkelések, a háború irányította a figyelmet.[4]

Hazánkban GYARMATHY Zsigáné, a bánffyhunyadi takarékpénztár igazgatójának felesége figyelt fel a kalotaszegi asszonyok hímzéseinek szépségére, s nem csupán összegyűjtötte őket, de újakat is készíttetett. Ezeket 1881-ben a budapesti Vigadóban rendezett Nőiparkiállításon mutatta be, majd az 1885-ös országos ipari kiállításon, ahol nagy sikert aratott.

A Felvidéken HOLLÓSY Mária gyűjtötte össze a régi varrott emlékeket, köztük XVII–XVIII. századi úri hímzéseket is, amelyeket mintaforrásként használt és újrahímeztetett. Tevékenységét Izabella főhercegnő támogatta, s így jött létre az Izabella Háziipari Egylet 1894-ben.

1896-ban a millenniumi kiállítás matyó szobája divatba hozta a matyó hímzéseket. Végül 1909-ben megalakult az Országos Háziipari Szövetség, amely igyekezett a többi tájegység kultúráját is felhasználni, motívumait újrahímeztetni, szövetni.

[1] Ez a dolgozat egy hosszabb, még további kutatásokat igénylő részletesebb tanulmány összefoglalása. Lehet, hogy a további kutatással még bizonyos részleteket tisztázni lehet.

[2] Divatsalon 1914. 15. 2.

[3] Már a reformkorban és a kiegyezés táján is felhasználtak bizonyos népi formákat, pl. a szűrt, de nem ez volt a jellemző.

[4] A külföldi, hasonló kezdeményezéseket itt csak példának említem, részletes feldolgozásuk későbbi feladat.

A népi hímzés, viselet lassan bekerült a divatba. A XIX. század végén a vidéki nyaralók verandáját, ebédlőjét magyaros bútorokkal, párnákkal, függönyökkel rendezték be, és az úriasszonyok, leányok, falusi nyaralásuk alkalmával szívesen beöltöztek a környék népviseletébe. Valószínűleg azonban furcsának találták volna azt az ötletet, hogy otthon is abban járjanak, vagy hogy a népviselet egyik vagy másik darabját beolvasszák ruhatárukba.

Az az elgondolás, hogy a népviseletet az úri divatban is fel lehet használni, 1906–1908 körül vetődött fel, az elvetélt Tulipán-mozgalom talán egyetlen sikeres ötleteként. Ekkor kezdtek népies motívumokkal hímzett női blúzokat konfekcionálni, illetve egyes népi szabásformákat a női divatba adaptálni, pl. szűr szabású estélyi köpenyt készíteni.

A magyaros divat egyik úttörő tervezője a gödöllői művésztelep tagja, UNDI Mariska volt, aki KÖRÖSFŐI KRIESCH Aladár elméletét, hogy a korszak egészségtelen és kényelmetlen női divatját a kalotaszegi viselet segítségével kell megreformálni, a gyakorlatban igyekezett megvalósítani.[5] „Ruhái a népviseletnek megnemesített és logikussá fejlesztett változatai"[6] – írta róla 1912-ben ELEK Artúr a Magyar Iparművészetben.

Ez a mondat az 1910-es évek népies irányzatának jelszava is lehetett volna. Bár az eredeti hímzések is divatosak voltak, sőt a vidéki nyaralókból már a városi házak előszobájába is bejutottak, az igazi sikert a „megnemesített" hímzések és ruhadarabok érték el. Közülük is elsősorban a fekete alapú matyó, átírva az art deco iparművészeti irányzat stílusába.

A háború befejeztével az első népies divathullám lecsillapult. Történtek ugyan – elsősorban politikai indíttatású kezdeményezések a NOSz (Nőiszabók Országos Szövetsége), az Izabella-egylet és mások részéről a viselet magyarosítására, ezek azonban visszhang nélkül maradtak.

Annak ellenére, hogy egyre több egylet és cég foglalkozott a népi hímzések utánzásával, forgalmazásával és átdolgozásával, a húszas években a népművészet terjesztése kissé lefulladt. Valószínűleg közrejátszott a növekvő érdektelenségben az is, hogy az 1925 körüli merész, konstruktív divat és a virágzó art deco iparművészet olyan újszerű és vonzó volt, hogy nem maradt igény a népi motívumkincs további felhasználására.

A Muskátli

A különféle kézimunkacégek, egyesületek mellett pedig volt egy intézmény, amely nem megnemesíteni kívánta a népművészetet, hanem terjeszteni és tanítani – annál is inkább, mert a tanítás volt a fő feladata. Ez az intézmény a Magyar Királyi Állami Nőipariskola volt, amelyről így írt a Magyar Iparművészetben 1917-ben GYÖRGYI Kálmán:

> „Alig van Magyarországon szakoktatási intézmény, amelyről kevesebb szó esik a nyilvánosság előtt, mint a Budapesti Állami Nőipariskoláról. Pedig kulturális, nemzetgazdasági és etikai jelentősége hazánk nevelésügyének, iparművészetének és kézműiparának egyik fontos tényezőjévé avatja ezt az érdemes intézetet."[7]

[5] UNDI divatrajzai az Új Időkben jelentek meg (1906. 40. 323–325.).
[6] Magyar Iparművészet 1912. 2. 41.
[7] Magyar Iparművészet 1918. 7–8. 102. Itt még Budapesti Állami Nőipariskolának hívják, később lesz a neve Magyar Királyi Állami Nőipariskola. A továbbiakban Nőipariskolaként említem.

A Magyar Királyi Állami Nőipariskolát eredetileg 1872-ben az Országos Nőiparegyesület alapította azzal a céllal, hogy a nőknek kenyérkereső foglalkozást biztosítsanak. Az állam 1892-ben átvette, és 1911-ben az iskola új székházba költözött, a Rákóczi térre.[8]

Az iskola nappali tagozatán az oktatás kétéves volt, a legkeresettebbek a fehérnemű és ruhavarró osztályok voltak. Indítottak délutáni tanfolyamokat is, amelyeken gépi hímzést, gépvarrást, ruhaszabást, fehérneműkészítést divatáru- és csipkevarrást, illetve batikolást tanítottak. 1911 óta a Képzőművészeti Főiskolán tanuló rajztanárnőjelöltek is kötelesek voltak heti 10 órán át látogatni a Nőipariskolát, s le kellett tenniük a kézimunkatanítónői vizsgát.

GYÖRGYI Kálmán dicsérte az iskola tanulóinak mesterségbeli tudását és az ott készült hímzések művészi színvonalát.

> „A Nőipariskola derék tanítónői szeretettel tanulmányozzák a sárközi, kalotaszegi, a mezőkövesdi, pozsonyvidéki, a buzsáki stb. sajátos jellegű népi ornamentikát s hímzésmódot s meg is mutatják, hogyan nemesíthetjük ezzel a gyönyörű népi művészettel a modern szükségleteinknek szolgáló munkáinkat, anélkül, hogy gépiesen másolnánk népünk munkáit és anélkül, hogy idegenszerű csoportosításokba beleerőszakolnók a magyar motívumokat."[9]

A Nőipariskola ebben a szellemben dolgozott tovább a húszas években is. Az iskola igazgatónője, ZULAWSKY Elemérné, hogy tevékenységükre jobban ráirányítsa a figyelmet, 1931-ben önálló kézimunkaújságot jelentetett meg „Muskátli" címen. Egy évvel később nyugdíjba ment, de utódja, SPOLARICH László nemcsak az iskola vezetését, de az újság szerkesztését is átvette tőle, annál is inkább, mert a lapot az iskola tanárnői, KERÉKGYÁRTÓ Adrienne, FRIES Erzsébet, KÖVESSI Edit, KARÁCSONYI Irén állították össze. A kiadvány gyorsan sikeres lett, s művészi színvonalát jelzi, hogy a Magyar Iparművészet 1935-ben társlapjává, háziipari mellékletévé fogadta.

A Muskátli célja az volt, hogy az eredeti népi hímzést a nagyközönséggel megkedveltesse, nem csupán a divatos matyót és kalotaszegit, de a többi tájegység művészetét is. Rendszeresen bemutatták egy-egy helység, terület jellemző hímzéseit, viseleteit, a gyűjtők, múzeumok birtokában lévő műtárgyakat olyan ismert kutatók segítségével, mint CSÁNYI Károly, DOMANOVSZKY György, GYÖRFFY István vagy PALOTAY Gertrúd. Ebben nem voltak úttörők, mert a Magyar Iparművészet, a Díszítő Művészet és más lapok, köztük a másik igen népszerű kézimunkaújság, a Tündérujjak is rendszeresen közöltek ilyen cikkeket. A Muskátli újdonsága az volt, hogy kizárólag népi eredetű mintát adott, ezeket eredetiben, nem megnemesítve ajánlotta a lakásberendezés díszeiként, számos jó példát bemutatva alkalmazásukra az ebédlőben, hálóban, dolgozószobában stb. „Az előkelő és finom szobaberendezések már nem nélkülözik az eredeti magyar néphímzéseket. Milyen szépen beillenek azokba, Szablya Frischauf Ferenc által tervezett és Hosszú István által remekelt, igazán úri, kényelmes és finom hangulatú, férfiszobában milyen pompásan hat az a néhány néphímzésű párna!" Azért regisztrálja ezt a tényt olyan örömmel a Muskátli, mert rég hangoztatott és hirdetett sürgetését – elvét, ha úgy tetszik – látja itt valóra váltan és beigazoltan: „a magyar népművészet a maga eredetiségében is kiválóan alkalmas a legválasztékosabb úri környezet, lakás díszítésére"[10] olvashatjuk a Muskátliban az Országos Iparművészeti Társulat 50 éves jubileuma alkalmával rendezett kiállítás kapcsán.

[8] VIII. Rákóczi tér 2. Ma ruhaipari szakközépiskola.
[9] Magyar Iparművészet 1918. 7–8. 104.
[10] Magyar Iparművészet 1935. 9–10. 122. A cikk aláírása: Szellay.

Nem csupán az iparművészeti tervekben kerültek az eredeti népi hímzések a főhelyre, de a polgári, elsősorban a keresztény középosztály, értelmiségi lakások nappali és hálószobáiban is. A népművészet napjainkig is élő kultuszát a lakberendezésben a Muskátli alapozta meg és tette általánossá, és főleg megszabadította minden felesleges megnemesítési törekvéstől, a napi divatos formákhoz való igazítástól.

Ahol viszont szükség lett volna erre a divathoz igazításhoz, az a viselet volt, amelynek megmagyarosítására egyre sürgetőbbé vált az igény.

A Magyaros Öltözködés Mozgalom Bizottsága

Magyarországon a XVI. század végétől egy, a nyugat-európaitól eltérő, írásos és képi forrásokkal jól dokumentálható sajátos nemzeti öltözék alakult ki. Virágkora a XVII. században volt, majd a XVIII. században háttérbe szorult a nyugati módi mögött, illetve udvari díszruhaként vagy paraszti viseletként funkcionált. A XIX. század folyamán megújították és tudatosan ismét mindennapi viseletté tették Habsburg-ellenes, hazafias célokat szolgálva. Az udvari díszruha ugyanakkor a vezető társadalmi rétegek ünneplőjévé vált. A hétköznapi viselet a XIX. század végére idejétmúlt lett, s csupán néhány réteg őrizte meg a XX. század elejére.

A nemzeti viselet igénye tulajdonképpen a XIX. századi hazafias gondolkodás jellemzője. Mégis, a XX. században is sokan siratták a magyar viselet eltűnését, és próbálták felélesztení. A vesztett háború és országrészek iránti gyász érzelmei ismét felelevenítették a hazafiság viselettel való kifejezésének igényét. A megszokott nemzeti öltözék formái azonban túl szabályosak, ismertek voltak, s bár felvetődött az a gondolat, hogy a „magyar ruhát" a népviselet segítségével kell megújítani, egyelőre az ilyen próbálkozások még nem arattak sikert.

A Nőipariskola e téren is kezdeményezni próbált. A Muskátli első számában ismertették az iskola hallgatónőinek magyaros formaruháját,[11] a következő években pedig a divatos osztrák-bajor dirndli ruhák helyett EDVI ILLÉS Panni „könnyen elkészíthető és jól mosható kedves magyar ruhákat"[12] ajánlott.

A Muskátli önmagában azonban kevés volt a sikerhez. Ahhoz, hogy a magyar népi minták felhasználásával készült ruhák divatba jöjjenek, egyrészt valóban csinos, a közönséget megnyerő modellek szükségesek, másrészt a budapesti előkelő szalonok támogatása, hiszen a divatot irányító előkelő dámák toalettjeit ők készítették. Ez utóbbi nem is késett soká. A budapesti szabócégek ugyanis felismerték a népi formák alkalmazásának újszerűségét, és az esetleges nemzetközi siker lehetőségét is. Hiányoztak viszont az igazán jó modellek. A Magyar Divatiparban, a NOSz szakmai lapjában, MOÓR Jenő, a Szövetség vezetője már 1930-ban[13] sürgette az iparművészeket, hogy tervezzenek a szabók számára magyaros modelleket.

A ruhatervezés ugyanis ekkor még gyerekcipőben járt. Az iparművészeti iskolában textiltervezést oktattak, az előkelő szabócégek általában kész párizsi modelleket vásároltak, s csak igen kevés iparművész „rándult ki" a divat területére. Szükség volt tehát valakire, aki megszervezi, hogy a diplomás és diploma nélküli tervezők lehetőséget kapjanak magyaros modellek megalkotására. Ez a valaki dr. FERENCZY Ferenc belügyminiszteri titkár volt.

[11] Muskátli 1931. 32. 1. 9.
[12] Muskátli 1931. 32. 8. 7.
[13] *Magyaros irányzatokat a termelésben.* Magyar Divatipar 1930. 6. 7.

1933. október 17-én a TESz (Társadalmi Egyesületek Szervezete)[14] keretein belül FERENCZY egy értekezletet hívott össze – amelyen jelen voltak „az összes divatirányító tényezők, művészek, divattervezők[15] az érdekelt iparágak vezetői, a magyar társadalmat képviselő egyesületek küldöttei" –, és előadást tartott a magyar divat érdekében. A TESz határozatot hozott a „magyaros viselet divatjának ügyében", és országos pályázatot hirdetett az ilyen szellemű ruhatervek elkészítésére. Ugyanakkor felhívták a férfi és női divatszalonok figyelmét arra, hogy amennyiben „magyar férfi-, női- és gyermekruhákat elkészítenek, úgy törekedni fognak azokat a Nemzeti Munkahét alatt megtartandó divatbemutató keretében bemutatni".[16]

Alig négy hét múlva, november 13–14-én a NOSz támogatásával a műsoros divatbemutató le is zajlott, amelyről így számolt be a Női divat:

„Néhány perccel nyolc óra után gördült szét a függöny, és a színpadon Bura Sándor cigányzenekara elé Vencel Béla operaházi tag lépett magyaros fekete ruhában. Utána Némethy Ella operaházi tag jelent meg fekete estélyi ruhában, melyen azonban szembetűnt, hogy úgy a tervező (Szunyoghné Tüdős Klára), mint a készítő (Fischer Júlis és tsa cég) megtalálták a helyes utat ahhoz, hogy a mai divatnak megfelelőleg hogyan lehet magyarossá tenni csupán hímzéssel egy ruhát, úgy hogy az divatos és magyaros is legyen. Ugyanez áll Kőszegi Teréz ruhájára is (melyet szintén Szunyoghné Tüdős Klára tervezett) azzal a különbséggel, hogy ez a ruha a gyakorlatban még könnyebben kivitelezhető, és kifogástalan elkészítéséért a Förstner Nővéreket illeti őszinte elismerés."[17]

A műsor után elkezdődött a divatbemutató. A zsűriben „Goldberger Leo textilgyáros, Hallosi igazgató a kamara részéről, Szunyoghné Tüdős Klára az operaház tervezője, Guti Böske divattudósító, Takácsné úrhölgy a TESz részéről és Girardi Tibor (a Girardi József-cég főnöke) a NOSz részéről foglaltak helyet". A bemutatott ruhák nagy tetszést arattak, a zsűri összesen 4000 pengőt osztott szét. 500 pengős első díjat kapott a Girardi-cég soproni selyemmel és a Spieler-szalon Goldberger anyaggal. A Förstner Nővérek két 250 pengős második díjat nyertek Goldberger anyaggal, illetve a Girardi-cég a Budapesti Pamutárugyár és a Rotschild-szalon Goldberger anyaggal nyertek második díjat. Ezen kívül 10 darab 100 pengős és 20 darab 50 pengős díjat osztottak ki.

Sajnos, a szabók szaklapja a tervezőket nem sorolta fel, csak gyanítani lehet, hogy néhányan azonosak a rajzpályázat nyerteseivel, akiknek alkotásaiból a Muskátli közölt néhányat, köztük két I. díjas, Nagyajtay Teréz által beküldött modellt. Azt is a Muskátliból tudjuk, hogy a Némethy Ellán látott ruha a rajzpályázaton II. díjat nyert.[18]

Nemcsak a tájékoztatás pontatlan, de a Női divatnak a zsűrivel kapcsolatban is fenntartásai voltak.

„Először is, a zsűriben összeférhetetlen tagok is helyet foglaltak. Másodszor pedig, miért nem azok nyerték az első díjakat, akik magyaros szabású, de mégis modern és előkelő darabokat mutattak be? A megbeszéléseken úgy lett eldöntve, hogy a bemutató a modern ruhákon való magyaros jelleg felszínrehozása érdekében fog megtartatni".[19]

[14] A TESz 1922-ben alakult, és a különféle jobboldali egyesületeket tömörítette. Rendszeresen szervezte az ún. Nemzeti Munkahetet.

[15] A divattervezők valószínűleg az egyes divatárukereskedések, esetleg szabócégek által alkalmazott rajzolók, az iparrajziskola, a nőipariskolák neveltjei és tanárai, esetleg a színházi tervezőkből tevődtek össze. Semmi esetre sem a mai értelemben vett, diplomás főfoglalkozású művészekről van szó.

[16] Női divat 1933. 10. 4.

[17] Női divat 1933. 11. 8–9.

[18] Muskátli 1933/34. 3. 7.

[19] Muskátli 1933/34. 3. 19.

Az utóbbi megjegyzés arra utalt, hogy nem mindegyik ruha volt igazán magyaros, amit alátámaszt az a két Girardi ruha, amit a Muskátli a díjazottak között bemutatott. Az is igaz, hogy az első hat díjból kettő a Girardi cégé és négy a Goldberger gyáré, s ez valóban összeférhetetlen. Ugyanakkor az is tény, hogy még mindig Girardi a legelőkelőbb pesti cég és Goldberger a legjelentősebb textilgyár, így nagyon is indokolt volt a helyük a zsűriben.

A cikk még egy dolgot kifogásolt – joggal –, a megfelelő propaganda hiányát, melynek eredményeként amikor „a szakmai tényezők hatalmas táborral képviseltették magukat, hogy szemtanúi legyenek a nemes versenynek, nem láttuk ott azokat, akiket a legjobban szerettünk volna ott látni, előkelő divatdámáinkat . . .".[20]

Ez utóbbi hibát igyekeztek hamarosan kiküszöbölni, a Nőipariskola és a Muskátli segítségével is. 1934. március 1-jén a Városi Színházban újabb Magyar Estet tartottak. Az ünnepi beszédet dr. FERENCZY Ferenc tartotta a most már zsúfolásig megtelt színházban. Nem csupán a Nőipariskola, de más községi nőipariskolák (Lajos utcai, Mester utcai, Sziget utcai, Szent László téri. Aréna úti), valamint a Váci úti, Egressy úti, Marcibányi téri polgári iskolák is részt vettek rajta egyénileg vagy csoportosan.

1934-ben FERENCZY megalakította a Magyaros Öltözködési Mozgalom Országos Bizottságát (II. Hattyú u. 13.), amelynek tagjai GLATZ Oszkár, az ismert festő, F. HARANGHY Erzsébet divattervező, HARANGHY Jenő iparművész, SPOLARICH László, ifj. GAAR Vilmos, a Lajos utcai nőipariskola igazgatója és IRSAI SZABÓ Tibor voltak. Ügyvezető elnöke dr. FERENCZY Ferenc. SPOLARICH tagsága egyben biztosította a Muskátli további aktív részvételét a mozgalomban.

1934-ben két pályázatot is indítottak. Az egyiket az Országos Iparművészeti Társulat szervezésében a Goldberger Sámuel és Fia cég megbízására, de szintén FERENCZY kezdeményezésére, magyaros mintázatú, színnyomatos női szövetek (pontosabban kartonok) tervezésére. A pályázat igen jól sikerült, 163 pályázó 989 tervet nyújtott be. A bíráló bizottságban a Goldberger cégen kívül a két ismert textilkereskedő, Brammer Ödön és Szénássy Gyula is részt vett, elnöke HELBING Ferenc grafikus, az iparművészeti iskola igazgatója volt. A díjnyertes anyagokból Tedesco Anna, Haranghy Erzsébet és Nagyajtay Teréz terveztek ruhákat. A pályázat művészi színvonaláról ma is meggyőződhetünk, mert FERENCZY az anyagot – a többi pályázat terveivel és teljes dokumentációjával együtt – 1973-ban eladta a Magyar Nemzeti Múzeumnak.[21]

A következő pályázatot FERENCZY már a Bizottság nevében hirdette meg „korszerű, életteljes, magyaros szellemű ruhatervekre amelyek az 1934–35. év téli idénye magyar divatjának irányítására lesznek hivatva szolgálni". Az alábbi kategóriákat határozták meg: a) férfi magyar ünneplő; b) női magyar ünneplő. A ruha célja az, hogy a magyar nő ünnepélyes és díszes alkalmakkor korszerű, magyaros jellegű ruhát ölthessen magára, és ne kényszerüljön még ilyenkor is internacionális ruhát viselni. – c) női estélyi ruha az 1934. év téli idényére; d) női délutáni ruha az 1934. év téli idényére; e) női télikabát az 1934. év téli idényére; f) iskolai (fiú, lány) formaruha; g) gyermekruha (fiú, lány); h) sportruha; i) női otthonka (házi ruha, pongyola).[22]

A beérkezett nagyszámú és sikerült pályaművet az Iparművészeti Múzeumban állították ki. Még ugyanabban az évben, 1934. dec. 5. és 7-én a Nőipariskola SPOLARICH László irányításával és FERENCZY közreműködésével ismét műsoros divatbemutatót szervezett a Városi Színházban, amelyen nem csupán a nőipariskolák, de a legelőkelőbb szalonok (Berkovits, Dénes, Fischer, Förstner, Girardi, Gréte stb.) is részt vettek, valószínűleg a legsikerültebb tervek kivitelezésével. A bizonytalanság abból ered, hogy a beszámolók ismét nem tüntetik ezt fel, de úgy tűnik, hogy a Muskátliban[23] közölt ruhák azonosak a Magyar Nemzeti Múzeumban őrzött ter-

[20] Muskátli 1933/34. 3. 17.
[21] MNM T. 1973. 1–222.
[22] Női divat 1934. 8. 6–7.
[23] Muskátli 1935. 2. 22.

vekkel. Ezúttal már jelen voltak a vevők is. A napilapok lelkesen számoltak be az akkor kedvelt, revü stílusban megrendezett divatbemutatóról.

A következő pályázatot 1936-ban hirdették meg, ekkor már téli sport kategóriában is. 1937-ben és 1938-ban rendeztek még egy-egy pályázatot.

1936-ban FERENCZYt egy újabb feladat izgatta: a magyar divat külföldi népszerűsítése. Ezért 1936-ban Londonban, majd 1937-ben Varsóban rendeztek magyar bált, amelyen a meghívott társasági előkelőségek mind magyaros ruhát viseltek, a ruhák legtöbbjét Budapesten tervezték és kivitelezték is.

Tüdős Klára[24]

Dr. FERENCZY Ferenc kezdeményezése nem csupán a magyar ruha iránti keresletet lendítette fel, de a magyar divattervezés színvonalát is. Az egymás után megrendezett pályázatok és divatbemutatók teret és lehetőséget adtak az önálló tervezéshez, és főleg biztosították a tehetséges művészek számára a sajtónyilvánosságot. A pályázatokon részt vevők összetétele heterogén volt. Egy részük már előzőleg is foglalkozott divattervezéssel, mint EDVI ILLÉS Panni, TEDESCO Juci, CSERNÁK Anna Réka, M. KONKOLY THEGE Ilona. Mások, pl. a Nőipariskola tanára, FRIES Erzsébet vagy HARANGHY Erzsébet, FARNADI FEIGL Ilona itt kaptak igazi lehetőséget képességeik kibontakozásához, s így megalapozták a magyar divattervezést. Díjat kaptak egyes szabók is, mint pl. MEYER Margit. Végül részt vett a két elismert jelmeztervezőnő, a Nemzeti Színház tagja, NAGYAJTAY Teréz és az Operaház munkatársa, TÜDŐS Klára.

NAGYAJTAY Teréz a későbbiek folyamán nem foglalkozott a magyaros ruhákkal, TÜDŐS Klára viszont kezdettől fogva az ilyen ruhák tervezésének a leglelkesebb harcosa volt, s 1936 után szinte átvette a stafétabotot FERENCZYtől. Neve összefonódott a magyaros divat sikerével és későbbi pejoratív értékelésével.

TÜDŐS Klára FERENCZYvel egyszerre és együtt kezdte munkáját. 1933 júniusában *A nagyvilág divatjának magyarosítása* címmel tartott előadást a Budapesti Nőiszabó Ipartestületben.

Az 1933-as pályázaton Némethy Ella számára tervezett ruhájával II. díjat nyert. Modelljei nagy sikert arattak az 1934. március 1-jén rendezett műsoros divatbemutatón is. A további pályázatokon már nem vett részt, önállóan dolgozott, s 1936-ban megnyitotta Pántlika nevű divatszalonját. Bemutatói az előkelő társaság találkozóhelyei lettek, jelen volt mindenki, akit az első, 1933-as bemutatóról hiányoltak: „Tulajdonképpen riportélmény. Elmondhatnám, hogy több angol szót hallani, mint magyart a meghívott érdeklődők között. Szemben velem ünnepelt filmszínésznő latolgatja, hogy melyik nagyszerű ruhadarab felelne meg leginkább egyéniségének"[25] – írta 1937-ben a Muskátli. 1939-ben a Magyar Divatcsarnok (Rákóczi út 70–76.) áruházban nyitott önálló ruhaosztályt, majd átment a Corvinba. Itt már nem csupán exkluzív modelleket alkotott, de nagyüzemileg előállítható, tömegigényeket is kielégítő, mai szóval élve „pret a porter" ruhákat is. Munkássága nyomán jelentősen fellendült az export. Dr. vitéz GYULAY Tibor, a Kereskedelmi és Iparkamara főtitkára a Női divat[26] hasábjain számolt be arról, hogy elsősorban

[24] Előbb SZUNYOGHNÉ, később ZSINDELYNÉ volt, az egyszerűség szempontjából csak a lánynevén említem.

[25] Muskátli 1937. 8. 105.

[26] Női divat 1940. 2. 25.

1–2. kép. Haranghy Erzsébet két terve, ceruzarajz és akvarell. Magyar Nemzeti Múzeum, textilgyűjtemény

TÜDŐS Klára tevékenysége miatt „a skandináv államok, Svájc, továbbá az angol gyarmatok nagy részének érdeklődése fokozott mértékben fordult a világviszonylatban is igen jó hírnévnek örvendő magyar ruha felé".

A Magyaros Öltözködési Mozgalom célja, eredményei

A magyar ruha viselete már 1790-ben, a korona hazahozatala alkalmával is politikai demonstráció eszköze volt. Hasonlóan pártállást, nemzeti érzéseket fejezett ki a reformkorban és a kiegyezés idején is. A trianoni béke után a magyar ruha, a nemzeti viselet követelése ismét politikai tartalmú, s nem mentes az irredenta, soviniszta és fajvédő felhangoktól. De sem a Muskátli, sem a FERENCZY-féle csoport nem volt szélső jobboldali vagy nyilas. SPOLARICH politikai meggyőződéséről keveset tudunk, de az nyilvánvaló, hogy a Magyar Iparművészet c. lap népi-nemzeti irányvonalához tartozott, munkássága pedig a magyar népművészet értékeinek felfedezését és terjesztését szolgálta. Az is kétségtelen, hogy a TESz, amelynek a keretében a mozgalom megindult, a jobboldali szervezeteket tömörítette, sőt, éppen 1933-ban választotta meg Gömbös Gyulát vezetőjévé. Maga FERENCZY azonban – saját visszaemlékezése szerint – nem Gömbös, hanem Teleki és Bajcsy-Zsilinszky Endre híve volt. Annak a Bajcsy-Zsilinszky Endrének, aki ekkor már a most alakuló népi mozgalmakhoz közeledett. FERENCZY szerint Bajcsy-Zsilinszky, Kiss János és Karácsony Sándor biztatta őt e mozgalom megindítására, elsősorban német- és

Hitler-ellenes céllal, megerősítve a magyar hazafias érzelmeket. FERENCZY úgy emlékezett, hogy mozgalmukat Illyés Gyula is támogatta, erre azonban adatot nem találtam. Bekerült viszont – más csatornákon keresztül – Bajcsy-Zsilinszky magyaros ruhája[27] a Magyar Nemzeti Múzeum Textilgyűjteményébe.

FERENCZYék Hitler hatalomra jutása után a reformkor szellemét és a Védegylet törekvéseit kívánták felelevéníteni. Ez derül ki az 1934-es pályázatból is, amelynek első két pontját érdemes idézni:

> „1. A pályázat a jelen kor magyar divatjának továbbépítését, illetve kialakulását; a magyar szellemnek és ízlésnek a divatban való érvényesülését; – a külföldről importált anyagok kiszorítását és a magyar divatalkotó tehetség kifejlődését szolgálja. A pályaterveknek tehát teljesen korszerű, életteljes, az internacionális divattal egyenértékű és feltétlenül magyaros divatot kell adniok. A tervező kizárólag csak olyan anyagokat vehet figyelembe tervezésénél, amilyen anyagokat hazai földön készítenek, illetőleg állítanak elő. 2. A pályázaton bárki, aki a magyar szellem letéteményese, képzettségre, foglalkozásra tekintet nélkül részt vehet."[28]

A kiírás megfogalmazása homályos, nem tudni, mit értettek a magyar szellem és ízlés érvényesülésén. A pályatervek zöme viszont elvetette a hagyományos magyar viselet elemeit – hiszen az ingváll, fűzött derék, szoknya, kötény összeállítás igen unalmas már –, s bátran nyúlt a paraszti öltözékek formáihoz, díszítéseihez, s ez lett a siker titka. A népművészet kimeríthetetlen forrásnak bizonyult.

A megújított magyar női viselet hazánkban széles körű társadalmi elismerést aratott. A harmincas évek végére az elegáns divatdámák, az „úri középosztály" főleg keresztény hölgyeinek ruhatárában egy-két magyaros ruha, blúz, kosztüm vagy más feltétlenül kellett hogy legyen, hiszen az estélyi ruháktól a teniszruháig mindenféle ruhadarab készülhetett magyaros ízlésben. A szegényebb asszonyoknak is volt legalább egy magyar blúzuk, rátétes díszű táskájuk.

Nem lebecsülhető a magyaros divat külföldi sikere sem. 1935-ben a legújabb párizsi szabócsillag, Elsa Schiaparelli is felfigyelt a magyar hímzések szépségére, és Budapestre jött, hogy a Néprajzi Múzeum gyűjteményét tanulmányozza. Az 1934–35-ös divatbemutatókon Párizsban is huszáros, zsinóros díszű kosztümöket mutattak be. „A magyar ötlet, magyar jelleg valahogy kijutott Párizsba, hogy onnét diadalmasan meghódítsa a világot, s visszatérjen újra hozzánk és sikere legyen, mert hát hiszen Párizsból jött"[29] – írta FARNADI Ilonka a Muskátliban. A Femina c. francia divatlap 1935. októberi címlapján pedig Budapest a téli divat egyik központjaként szerepelt.

Mi ennek a külső és belső sikernek az oka? Elsősorban az, hogy FERENCZYék a népi kultúra és a nemzetközi ízlés összehangolására törekedtek: „Minden túlzástól, minden exotikumtól mentes, életteljes, modern, a külföldivel versenyképes és versenyt haladó magyar divatot"[30] akartak létrehozni, mint azt FERENCZY 1934-ben megfogalmazta. A jól sikerült modellek igazi titkát TÜDŐS Klára árulta el: „A ruha vagy anyagban, vagy vonalban vagy dekorációban legyen magyaros, de sohasem mindháromban egyszerre".[31] A siker másik titka a megfelelő időpont kiválasztása volt. A harmincas évek elején

[27] MNM T. 1977. 15. 1–3.
[28] Női divat 1934. 8. 6–7.
[29] Muskátli 1934/35. 9. 16.
[30] Muskátli 1933/34. 6. 3.
[31] Magyar Iparművészet 1937–1938. 6. 178.

3. kép. Mohácsy Pál terve, férfi utcai ruha, akvarell. Magyar Nemzeti Múzeum, textilgyűjtemény

4. kép. Farnadi Ilona terve: női sportruha hímzett ködmönnel, akvarell. Magyar Nemzeti Múzeum textilgyűjtemény. (Az 1–4. képet Dabasi András reprodukálta.)

ugyanis a párizsi vezető divatcégek is érdeklődve fordultak a különböző népek viselete felé: „a színeket és formákat a tervezők, a szabók éppoly előszeretettel keresik a népművészet ősi kincsei között, amilyen szeretettel fogadják ezeket a népi eredetű modelleket a nők Párizsban, Londonban, Amerikában és Budapesten"[32] – tudósított az új irányzatról 1936-ban a Pesti Hírlap divatlapja.

A siker tehát elsősorban nem politikai jellegű, amit alátámaszt a magyaros férfi viselet sikertelensége. A férfi ruházattal ugyanis nem tudtak mást tenni, mint a modern szabású zakókat, pantallókat zsinórozással díszíteni, amire ráillett JÓKAI Mór humoros megjegyzése, a kiegyezés kori keverék ruházatról „pisli ungarisch, pisli deutsch", amit „kisit mágyár, kisit német"-nek magyarosíthatunk. A magas, álló galléros, keményített mellű atillát végképp nem akarta senki sem felvenni, mert merev és meleg volt. Az volt már az 1860-as években is, de akkor a férfiak jobban hozzászoktak a kényelmetlen viseletekhez, és fegyelmezettebben tűrték megkínzatásukat, legfeljebb csak panaszkodtak.

Néhány szabó, Mohácsy Pállal az élükön, lelkesen terjesztette az új viseletet, amelyet ünnepi alkalmakkor – esküvő, gyász stb. – esetleg fel is vettek. Megmagyarosodtak az iskolai formaruhák is, de a hétköznapi viselet nem. Még Bajcsy-Zsilinszky Endre is csak akkor búját zsinóros öltönyébe, ha a Parlamentben kívánt felszólalni. GLATZ Oszkár

[32] A Pesti Hírlap divatlapja 1936. 20. 5.

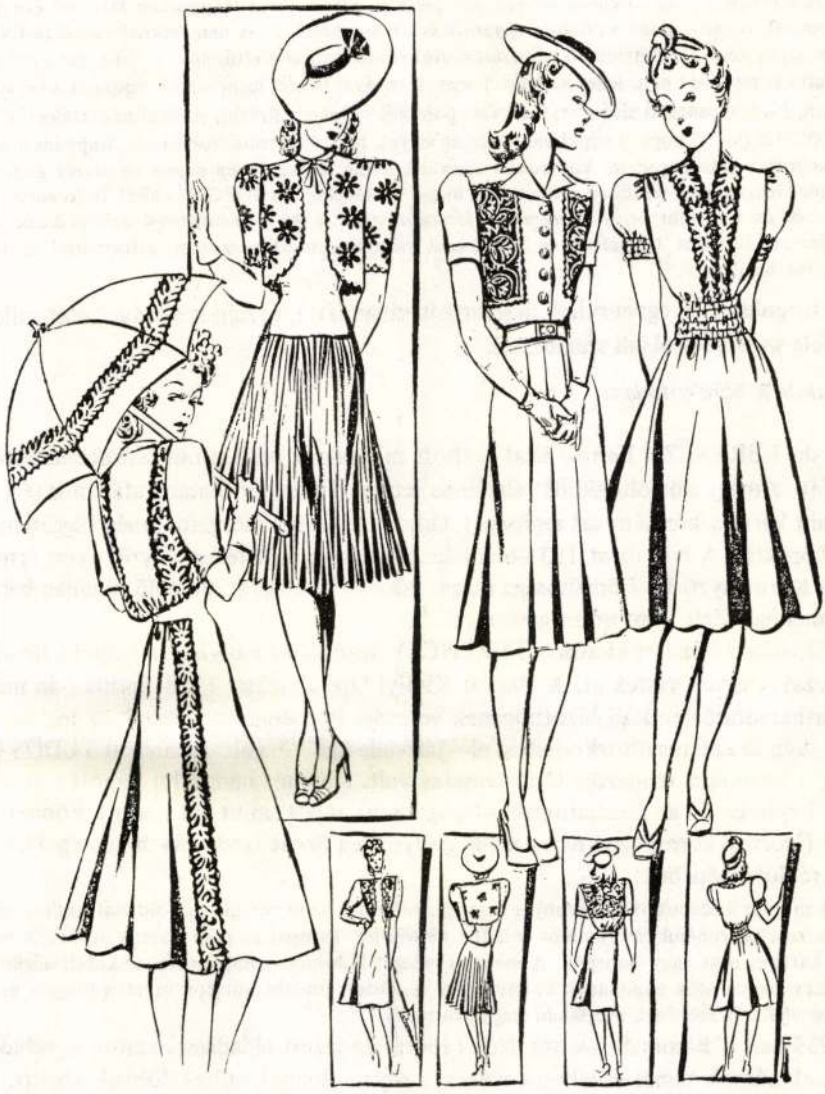

Rátéttel díszített nyári ruhák. Farnadi Ilona tervei.

5. kép. Farnadi Ilona tervei: rátéttel díszített nyári ruhák (Muskátli 1941. 5. 50.)

1942-ben így fakadt ki a magyar ruha iránti érdektelenség miatt: „. . . . lealázó érzés, hogy a magyar kész életét áldozni a hazáért, azonkívül a legkisebb kényelmetlenséget is elviselni a legszentebb nemzeti értékek fejében nem hajlandó".[33]

A magyar ruhával szembeni ellenérzést a legszemléletesebben MUHITS Sándor fogalmazta meg a Magyar Iparművészet hasábjain 1944-ben:

[33] Muskátli 1942/43. 1. 2.

„Ellentétben a rapszódikusan változó női divattal, a férfi divat lényegében 80–100 éve megállapodott annyira, hogy valóságos egyenruhává merevedett . . A nemzetközi városi férfiviseletben lassanként az individuális változások utolsó lehetőségei is eltűnnek . . . Nos, ezt a ruhát magyarrá keresztelni nem lehet semmivel sem. A magyar viselet leghevesebb rajongói is túl vannak azon, hogy a pantalló alsó szárát, a kabát gombját sújtással cifrázni, több mint esztelenség." Azt az ötletet pedig, hogy a népviselet elemeit vigyék be a férfi ruházkodásba is, frappánsan visszautasította: „Megengedem, kolosszális sikerünk lenne, ha egy szép napon az ország képtelenül grandiózus operett-tablóban prezentálná magát az idegen, sőt IDEGEN előtt! Te jó Isten! Hogy néznék én ki, mint nemes Veszprém vármegye szülötte »a la insurgens« szabott darócruhába bujtatott lottyadt termetemmel, karakánul vállamra vetett veszprémi cifraszűrrel ropnám a Lambethwalk-ot".[34]

A megoldást az egyenruhák magyarosításában látta, és sajnos ezt a nézetet vallották a különféle szélsőjobboldali szervezetek is!

A mozgalom jobbra tolódása

A dr. FERENCZY Ferenc által indított mozgalom tehát a női öltözködés terén elérte célját, a magyaros öltözködés általános lett. A TESz első határozatában kitért arra, hogy majd kérik a kormányzat segítségét, ekkor azonban a mozgalom még független a hivatalos köröktől. A Női divat 1935-ben jelentette, hogy „illetékes helyről nyert értesülés szerint a Kormányzó Úr Főméltósága magas színe előtt magyar ünneplő ruhában bármely alkalommal úgy férfi, mint nő megjelenhet".[35]

1938 körül kezdett kicsúszni FERENCZY kezéből az irányítás, amelyet a hivatalos, kormányzati szervek vettek át. A Magyar Királyi Operaházban 1938. április 2-án megtartott divatbemutató rendező bizottságának vezetője Bornemissza Gézáné, az iparügyi miniszter „szép és divatos öltözködésben elöl járó felesége"[36] volt. A ruhákat TÜDŐS Klára tervezte, a bemutató rendezője Oláh Gusztáv volt. Különös hangsúlyt kapott a divatrevü a Szent István-év és az Eucharisztikus-kongresszus miatt, mint azt maga a Főméltóságú Asszony (Horthy kormányzó neje) is hangsúlyozta a Szent István-évi ünnepségekkel kapcsolatos rádióbeszédében:

„A magyar középosztály asszonyai nem maradhatnak az idesereglő külföld előtt semmitmondó nemzetközi ruhájukban, amikor minden népviselet, katonai és papi pompa ott lesz a nemzet és katolicizmus nagy ünnepén. A nemzeti jelleget kidomborítanunk valóban kötelességünk és a lelkes magyar nők gondjainak könnyítésére rendezett divatbemutatón minden magyar asszony megtalálhatja ízlésének megfelelő magyaros ruháját."

1939-ben a Baross Szövetség Női Tábora rendezett előadássorozatot és ruhakiállítást. Az előadások témái érdekesek voltak, s olyan előadók voltak többek között, mint GLATZ Oszkár, UNDI Mária, KERÉKGYÁRTÓ Adrienne vagy PAULINI Béla, aki a Gyöngyösbokréta mozgalom eredményeiről számolt be. A kiállítás is színvonalas lehetett, mert az Izabella Háziipari Egylet hímzéseitől kezdve a csetneki, Móga- vagy a Pongrácz-csipkéig igen sok szép alkotást mutattak be. A szabóversenyen azonban ez alkalommal csak a keresztények vehettek részt! Ami valószínűleg nem is tett jót a versenynek, hiszen a legjobb cégek maradtak ki a vetélkedésből!

Igen sok magyaros díszruha készült abból az alkalomból is, hogy a két bécsi döntés alapján a felvidéki és erdélyi városokat visszakaptuk.

[34] Magyar Iparművészet 1944. 3. 21.
[35] Női divat 1935/36. 10. 9.
[36] Muskátli 1938/39. 2. 18–19.

1940 után egyre inkább a szélsőjobboldali ideológiák részévé lett a magyaros ruházat is. A Vitézi Rend, az Ébredő Magyarok Egyesülete kezdettől fogva támogatta a mozgalmat, s a többi árpádkeresztes, nyilas, hungarista párt és egyesület tagjai is ragaszkodtak a Bocskai-sapkás, zsinóros ruhás megjelenéshez. Egyidejűleg a magyaros női divat kifáradt, mintha nem figyeltek volna TÜDŐS Klára elvére. A Muskátli kezdett akadémikussá válni, és eredeti kalocsai, boldogi stb. viseleteket ajánlani a mindennapokra is. Ami igen jól sikerült a lakberendezésben – tehát a visszatérés eredeti forráshoz –, az nevetséges volt az öltözködés területén, és csömörhöz vezetett. A népi ruha viselete végül a női divat terén is a fasiszta eszmék kifejezője lett.

A magyaros ruha divatját végül azonosították a nyilas, szélsőjobboldali eszmékkel – méltatlanul –, hiszen a népi, nemzeti hagyományokat feldolgozó viselet nem tehetett arról, hogy embertelen eszmék szolgálatába állították. A magyaros öltözködési mozgalomról beszélni, írni nem illett évtizedeken keresztül. Ma már megállapíthatjuk, hogy érdekes és sok szempontból hasznos mozgalom volt, még ha magában is rejtette a jobbratolódás lehetőségét. Kétségtelen azonban, hogy értékeket hozott létre, és a magyar népművészetet terjesztette itthon és a nagyvilágban.

Katalin Földi-Dózsa

THE "MUSKÁTLI" JOURNAL ON NEEDLE-CRAFT AND THE MOVEMENT OF HUNGARIAN-STYLE CLOTHING IN THE 1930S

(Abstract)

In the 1930s various movements tried to make Hungarian folk art popular among the so-called "middle class", to introduce it into clothing and the furniture of homes.

The journal *Muskátli* (Geranium) wanted to popularise Hungarian folk embroidery among the public and to replace the modern needle-craft of shallow taste of the period with genuine Hungarian pieces. (Geranium was a favourite flower kept in the windows of Hungarian village houses and it referred to the peasantry.) The revival-movement of embroidery, as well as the periodical was started by the Hungarian Royal State School of Female Industries. The journal was edited by the directors of the School. It had a high artistic standard; later the journal fused with the central periodical of decorative artists, *Magyar Iparművészet* (Hungarian Decorative Art) in 1935, and subsequently it was its supplement. The *Muskátli* aimed at publishing old peasant embroideries. Its authors were noted ethnographers, such as István GYÖRFFY, Gertrud PALOTAY, György DOMANOVSZKY among others. Previously journals on art and needle-work usually had strongly redrawn the popular motifs. On the other hand, the *Muskátli* encouraged the imitation of original pieces and quoted examples for the utilization of embroideries in the decoration of homes.

The movement of clothing was started in 1933. It was linked to the efforts of national resistance against German influence and Hitler. Its leaders were Dr. Ferenc FERENCZY, and Klára TÜDŐS, the costumes designer of the Opera. They annually announced competitions for projects of Hungarian-style clothing. The movement made efforts to popularize the Hungarian-style clothing abroad as well, they organized, *e.g.* Hungarian Balls in London in 1936, and in Warsaw in 1937. In 1936 Klára TÜDÖS openes a stylish dressmaker's showroom called *Pántlika* (Ribbon). Her models were not only appreciated by the upper layers of Budapest, but also by foreigners, and she had a considerable export. Subsequently she opened divisions of Hunarian garments in two big department stores in Budapest.

The movement of Hungarian clothing acquired the official support of the governing party by the late 30s. Later on references were increasingly made to it by extreme rightist organizations too, close to fascism. Because of this late political connections, not only the movement broke off after World War II, but research also neglected it.

Kósa László

A magyar néprajz a két világháború között – új tudományos célok és gyakorlati feladatok

„A hungarológia kultúrprogram első nagyszerű indítása érlelte kalászba a harmadik nemzeti tudomány, a néprajz első szintetikus kísérletét" – írta az Ethnographiában *A magyarság néprajza* első kötetéről LAMBRECHT Kálmán.[1] Ismertetésében a néprajz a „legnemzetibb" és „legmagyarabb" tudományként szerepel, megelőzve a történeti sorrendben előtte járó történetírást és nyelvtudományt. „Addig sose vittük, hogy nemzeti célok szolgálatába korszerű, kitartó, lelkiismeretes, alapos néprajztudományt állítsunk."[2] Ezt az elégedetlen mondatot pedig VAJKAI Aurél fogalmazta az Ungarische Jahrbücher 1938-i néprajzi kötetéről, az *Ungarische Volkskunde*ról, melyet új, összegző műként ismertetett ugyancsak az Ethnographiában.

Ismeretes, hogy Európában a saját néppel foglalkozó néprajztudományokat az antropológia oldaláról – elsősorban az elhatárolódást hangsúlyozva – nemzeti etnográfiáknak nevezik. Az utóbbiaknak viszont – önmaguk felől tekintve – nemzeti eszményekkel telítődés kölcsönzi a nemzeti jelzőt. A fenti idézeteket olvasva felvetődik: vajon a magyar néprajznak mint saját néppel foglalkozó tudományszaknak milyen eredményekkel vagy fogyatékosságokkal járt és jár ennek a feladatnak a vállalása. A kérdés ma másként hangzik, mint száz vagy ötven, akár harminc évvel ezelőtt. A mai helyzetben döntő, hogy Európa szerte a nemzeti elzárkózás kereteinek fölbomlását vagy lazulását éli át legtöbb nemzeti néprajztudomány. Visszatekintve pedig elgondolkoztató az a tudománytörténeti tény, hogy a magyar néprajz sosem csak a magyarságot vizsgálta. Nem arra gondolok, hogy bár nem voltunk sem hajós, sem gyarmattartó nép, egy-egy magyarországi utazó és etnológus távoli földrészeken mégis értékes munkát végzett. Nem is az 1918-ig a magyar államban élt nem magyar népek tanulmányozását érzem e tekintetben igazán fontosnak, hanem a folyamatos finnugrisztikai és keletkutató érdeklődést, mely számottevő eredményeket ért el. Igaz, ha ennek a túlnyomólag etnológiai értékű kutatásnak az indítékait keressük, legtöbb esetben előbukkan a magyar őstörténeti ösztönzés, és végső soron a nemzeti néprajz kérdésföltevéseihez jutunk vissza. A nézőpontok koronkénti változása, a fogalmak bonyolultsága miatt nehéz tehát a „magyar néprajz – nemzeti néprajz" kapcsolat általános tartalmának mibenlétére válaszolni. Célravezetőbb egy-egy kiválasztott tudománytörténeti szakaszban megvizsgálni a nemzeti ideológia és a néprajztudomány viszonyának alakulását.

A fenti idézetek valamilyen fordulatra figyelmeztetnek: az 1930-as években a magyar néprajz mint nemzeti tudomány a korábbitól eltérő, kiemelt helyzetbe jutott. Legalábbis a tudományos közvélemény ezt érzékelte. A folyamat csomópontjainak közelebbi elemzésével adalékokat kívánunk szolgáltatni szellemi életünk két világháború közötti tör-

[1] LAMBRECHT Kálmán 1934. 84.
[2] VAJKAI Aurél 1940. 341.

ISSN 0865-6053

A NÉPI KULTÚRA A NEMZETTUDATBAN
The Peasant Culture in the National Consciousnes

„Magyarságkutatás"
(vezeti Juhász Gyula akadémikus)
„A népi kultúra a nemzettudatban" kutatóprogram
(vezeti és a sorozatot szerkeszti Hofer Tamás)
MTA Néprajzi Kutató Csoport
Budapest, Pf. 29, H-1250

---

1. SÁNDOR ISTVÁN: A nép, nemzet és kultúra fogalma XVIII. századi magyar gondolkodóknál
2. PALÁDI-KOVÁCS ATTILA: Néprajzi törekvések a reformkori Magyarországon
3. SINKÓ KATALIN: Az Alföld és az alföldi pásztorok felfedezése a külföldi és a hazai képzőművészetben
4. FRIED ISTVÁN: Magyarország nemzetiségei a korai magyar folklórgondolkodásban
5. KÓS KÁROLY: Herrmann Antal jelentősége a századforduló körüli néprajzi mozgalomban
6. Romulus Vuia levelei Herrmann Antalhoz (közli Kósa László)
7. ZSIGMOND GÁBOR: A Magyarországi Néprajzi Társaság megalakulása és Katona Lajos
8. TŐKÉS IRÉN: Gyarmathy Zsigáné és a kalotaszegi házipar története. Személyes visszaemlékezés
9. BARANYAI ZSOLT: Kalotaszegi paraszti életképek. Gyarmathy Zsigáné irodalmi működése
10. JURECSKÓ LÁSZLÓ: Malonyay Dezső Kalotaszeg-kötetének létrejötte
11. WELLMANN IMRE: Földközösségtől faluközösségig — kutatások és felfogások Tagányi Károlytól Imreh Istvánig
12. HALASY MÁRTA: Népviseletek úri, polgári használatban
13. FÜGEDI MÁRTA: A matyó lakodalom néprajzi látványossággá válása
14. F. DÓZSA KATALIN: A Muskátli c. kézimunka-újság és magyaros öltözködési mozgalom az 1930-as években
15. KÓSA LÁSZLÓ: A magyar néprajz a két világháború között — új tudományos célok és gyakorlati feladatok
16. SZILÁGYI MIKLÓS: Szándékok és eredmények a vidéki múzeumok néprajzi gyűjteményeinek megalapozásában (1920 előtt)
17. KRUPA ANDRÁS: Ipolyi Arnold Magyar Mythologiájának szlovák vonatkozásai
18. CSOBAI LÁSZLÓNÉ: A Magyarországi Néprajzi Társaság Román Szakosztálya. Életrajzi vázlatok
19. NIEDERMÜLLER PÉTER: Adatok a magyar folklór szövegbázisának megkonstruálásához a XIX. században
20. FLÓRIÁN MÁRIA: A „sárközi szőttes" története

Zsindelyné Tüdős Klára

Bécsi levél

Irta: Walder Hansy Paula

Az elmult három évben úgy hozzászoktunk a berlini és a bécsi modelházak bemutatóihoz hogy nehezünkre esnék sok-sok új divatötletükről lemondani. A mai idők komolysága és az asszonyok sokféle háborús elfoglaltsága határt szab a túlzott luxusnak. Március 15-től Németországban tilos a divatcikkek előállítása. Két hétig tartózkodtam Bécsben és meglátogattam a Haus der Mode-t és az egyes nagyobb cégeket is. A nálunk már jólismert és népszerű Haus der Mode egyszerűbb keretek között bár, de mégis őszi divatbemutatót tervez. Nem a nagyközönségnek, hanem kizárólag a divatszalonoknak és a viszonteladóknak. Ebben az őszi kollekcióban, — mint értesültem — a legegyszerűbb délelőtti ruhák, kosztümök, köpenyek és csinosabb délutáni és színházi ruhák lesznek. A nagyestélyi ruhák és a drága prémek teljesen kimaradnak a kollekcióból, ellenben a bécsiek sok kedves kalapmodellel, hasznos kézitáskával és könnyen utánozható övekkel és csattokkal lepik meg majd a közönséget. A nálunk is jólismert nagy német divatházak ezúttal nem egyenként, hanem az úgynevezett »Modellring« keretében mutatják be majd új modeljeiket, főleg arra fektetve a hangsúlyt, hogy hogy kell gazdaságosan, de csinosan öltözködni. A bécsi »Modellring« mélyebb együttműködést tervez a pesti divatszakmával is. Mert hiszen Budapest ma már a vezető divatvárosok között van és cserébe a sok jó ötletért mi is tudunk új divatötleteket adni. A szalónok május 15-ig csak javítást és alakítást fogadhatnak el. Új ruhákat csak a repülőtámadások károsultjai számára varrhatnak. Egybehangzó vélemények szerint az új divat már csak munkaidő és anyagmegtakarítási szempontból is, sokkal egyszerűbb lesz. Dauer és hajfestés is van megint a dolgozó nők részére, akik nem érnek rá reggelenként a hajukat sütögetni. A legdivatosabb divatszalon a Kärntner Strassen az »Élégance«, ennek divattervezője egy perzsa herceg. Népszerűségben versenyzik vele a »Farnhammer«, »Zur Flotte«, »Malek«, »Faschingbauer« és a »Höchsmann«.

Bécsben különben az összes színházak állandóan táblás házzal dicsekedhetnek, főleg a Josepstädter Theater, ahol a bájos Julianna Kay darabját játsszák. Címe: „Vagabunden". Főszereplője Paula Wessely. A város este tizenegyig ki van világítva és a híres bécsi zsemle és kifli is létezik, bár kissé sötétebb kiadásban, de az idegenek nagy örömére. A bécsi nő ma is bájos és elegáns, tessék csak megnézni a képeken, melyeket Bécsből hoztam.

Levendulakék mintás selyemruha széles borsózöld derékrésszel, fehér vászon kimonószabású kabáttal Modell Elegance

Fáradtrózsaszín fehérmintás selyem nyáriruha organdival díszített fichuval és zsebekkel. Model Farnhammer (Tomann felvételei)

Nyári esti ruha kékfehérpettyes selyemből ingblúzderékkal (Haus der Mode, Stone & Blyth-modell)

Fehér hímzett organdi kalap Robertától

vitéz BÉRY LÁSZLÓNÉ GRÓF APPONYI PAULA gyönyörű menyasszonyi ruhája PÁLFFY-APPONYI JÚLIA grófnő szalonjában készült. (Váci-utca 11/b.)
(Várkonyi Studio felv.)

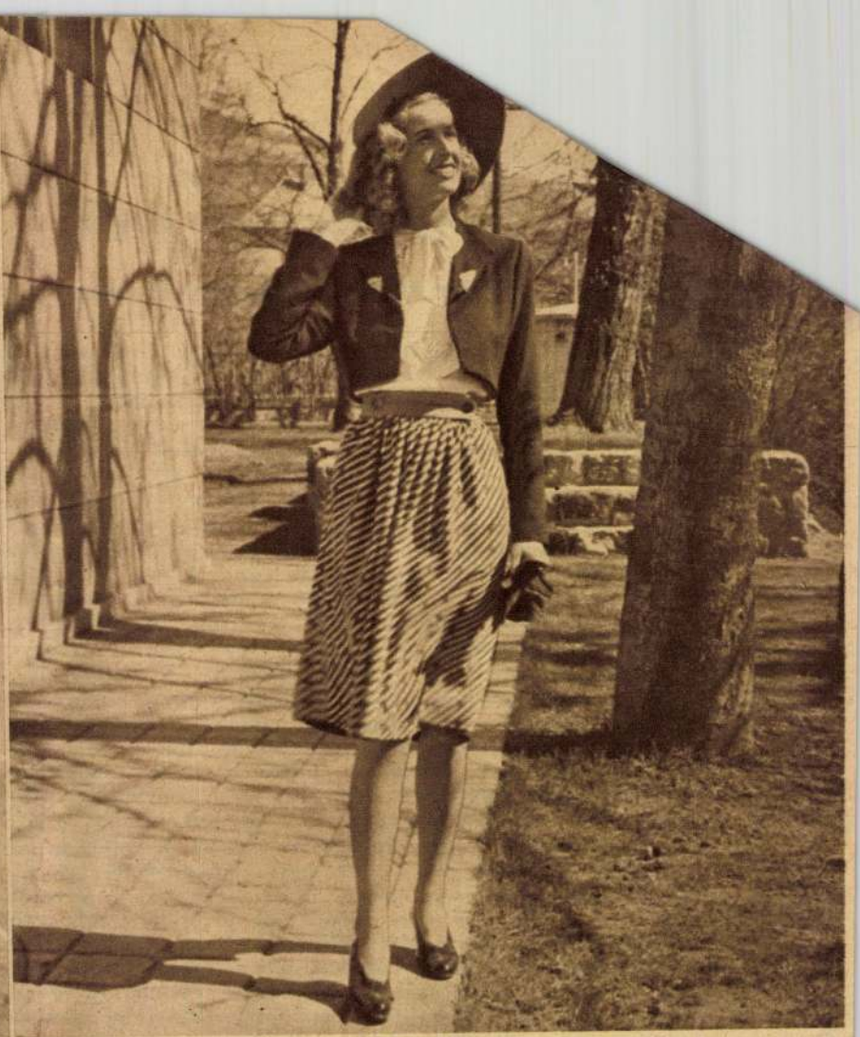

HIDVÉGHY VALI új tavaszi toalettje: fekete-fehér diagonálcsíkos selyemszoknya, fehér selyem derék, zöld selyem övvel, fekete boleróval. JÓZSA modellje.
(Inkey felv.)

DIVAT TARKA-BARKA

A »Tábornokné«-ban, mint nagyoperetthez illik, óriási divatfelvonulás van. Fedák Sári ruhái: barackszínű brokát nagyestélyi ruha ombrirozott tüllel bevonva, fekete papucsbársonyból készült gyönyörű magyaros ruha, fekete csipkével díszített fekete bársony pongyola, fekete brokátruha, fekete taftszoknya hímzett kabáttal, kék-fehérpettyes ruha és egy lax-színű fémszálas ruha rövid kabáttal, a kabát a nyaknál nagy masnira van kötve, a masni feketével bélelt. Rózsaszín virággal díszített, fátyolos kis fekete kalapot visel hozzá Fedák. A gyönyörű szőke Simor Erzsi és a gyönyörű fekete Szilágyi-Szabó Eszter remek ruháiról máris beszélnek a városban. Minden egyes ruhájukat egyéniségükhöz tervezték. Simor ruhái közül a legszebb a halványrózsaszín nagyestélyi gyöngyözött fekete csipkével applikált derékkal. Szebb benne, mint valaha! Van egy bájos világoskék nyári selyemruhája bordó-kékcsíkos moaré-szaten alsószoknyával és övvel, a világoskék szoknya több helyen fel van »sliccelve« és kilibben alóla a csíkos alsószoknya. Remek téglapiros bársonyruhája zöld övvel. Ehhez parányi zöld kalapot visel. Nyíltszíni tapsot kapott fehér hermelin szoknyácskája zöld derékkal, fehér hermelin muffal és kalappal. A muffot nagy ibolyacsokor díszíti. Fehér csizmát visel ehhez a ruhához. Szilágyi-Szabó Eszter talán a legszebb fekete aranybrokát különleges kivágású nagyestélyi toalettjében, de ugyanannyi szavazatot kapna türkizkék muszlinruhája fekete csipkekeppel. Még egy muszlinruhája van: sárga strucctoll dísszel. Fehér svájci anyagból készült estélyiruhája fekete bársonydísszel tökéletes. Bordy Bella festőien szép magyar parasztruhája viharos tapsot kapott. Sokszínű ukrán népviseleti ruhája is nagyon tetszett. »Rumba-ruhája« fekete és piros, tüzes és vérlázító, mint egy rumba. Mint szobacica, ciklámenpiros taftruhát visel, sok fodorral, kötönykével és a fején nagy masnival. A nagy divatfelvonulás nagy gyönyörűséget szerzett a hölgyeknek.

ZSINDELYNÉ TÜDŐS KLÁRA tervezte ezt a szép ízléses és magyaros menyasszonyi ruhát annak a nemes akciónak keretében, amely a hadirokkant hősök menyasszonyait esküvői ruhával ajándékozza meg. Zsindelyné Tüdős Klára a Film Színház Irodalom útján a fenti modellt örömmel bocsátja az akcióban résztvevő divatszalonok rendelkezésére.

*

Korpás fejbőr ellen Géya Hajszesz utólérhetetlen. Arckezelések. IV., Irányi-u. 21. T. 384—235.

*

Muráti Lilivel találkoztunk a korzón. Bűbájos fehér piké »holland« kalapot viselt, és elmesélte, hogy éppen most próbálta legújabb nyári kalapját, mely sötétbarna fehérpettyes impriméből készül, nagy behajló karimával. Másik új kalapja fekete-fehérpettyes francia linon. A két nagykalapon kívül rendelt még egy finom pepita taft-turbánt is. Szóval Muráti már nem hive a kalapnélküliségnek — mondtuk. — Nem, nagyon szeretem a kalapokat — mondta Lilike. — Az a meggyőződésem, hogy egy-egy új kalap annyit ér, mint egy új ruha. Amikor az olasz filmsztárok nemrégiben Pesten voltak, nem hoztak magukkal csak két-három ruhát, ellenben hoztak 10—15 kalapot. Majdnem minden este ugyanabban a ruhában jelentek meg és a kalapok tették változatossá öltözködésüket. Kalap nélkül csak harminc éven, na de nagylelkű leszek, harmincöt éven aluliak járhatnak. De azok is csak akkor, ha a hajukat legalább kétszer megmossák és rendbehozzák heteukint. Az egész kalapnélküliség megszünne, ha nem lehetne kalapot kapni, mert akkor a nők mindent elkövetnének, hogy kalaphoz jussanak. Hiába, Muráti jól ismeri a nőket...

*

Szemalatti ránctalanítás Vera Kozmetika, Népszínház-utca 22.

Film-Színház-Irodalom 1943. 18. sz.

Zsindelyné Tüdős Klára első filmje

A *Hunnia Filmgyárban* ezen a héten befejezik *Zsindelyné Tüdős* Klára *Fény és árnyék* című filmdrámájának felvételeit, amelyet maga az illusztris írónő rendez. Zsindelyné első filmje a *Fény és árnyék*, amelynek rendezésében egészen új, francia művészeti szempontokat követ. Az érdekes témájú film két asszony harca egy férfiért és problémája a szép élet és szép halál izgalmas kérdése. Az előreláthatólag nagy érdeklődéssel kísért film főszerepeit *Bulla* Elma, *Ajtay* Andor, *Nagykovácsy* Ilona és *Egyed* Lenke játssza. Jelentős epizódszerepet alakít a fiatal *Turgonyi* Pál. A film a *Harmonia* produkciójában készül, operatőrje *Elben* István.

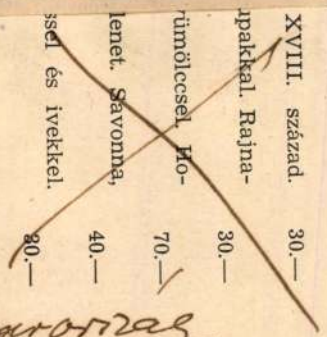

Esti Magyarország
1943. okt. 29.

V. ÜVEG.

1261—1396.

1261. KIS DÍSZVÁZA, fuvott velencei üveg. XIX. század. 10.—

1262. KETTŐS POHÁR, a két réteg közt szines friz. (A kép hibás.) Cseh, 1740 körül. 40.—

1263. TÖLCSÉRES NYELES POHÁR, beköszörült két amorettel. Magyar, XVIII. század első fele. 20.—

1264. NYELES TÖLCSÉRES POHÁR, beköszörült galambpárral. Magyar, XVIII. század első fele. 8.—

1265. SERLEG, köszörült üveg, ezüst talppal, kelyhén hadijelvények és két lovas. Német, 1700 körül. 90.—

1266. FÜLES KORSÓ, piros réteges üveg, lapitott testtel, ezüst fedővel. Cseh, 1840 körül. 80.—

1267. ILLATSZERESPALACK DUGÓVAL, piros-fehér réteges

Zsindely Ferencné

l.

MAGYAR IPARMUVESZET

1940. 57. l.

Zsindelyné Tüdős Klára

lírád

Vásárhelyi Z. Emil:

Ünneplő. Zsindelyné

Tüdős Klára könyve.

Pásztortűz 1939. 304. l.

Zsindelyné Tüdös
Klára
mint a Corvinitárla-
tok rendezője
irod

Film-Szinház-Irodalom. 1942. 28. 4.
arcképpel

Zsindelyné Tüdős Klára

A karácsonyi könyvpiac ezúttal sem fog szűkölködni a magyar ízlést propagáló s mindenféle ínyeseknek alkalmas szép könyvben. Egy újságnyilatkozatban Tüdős Klára (Zsindely Ferenc kultuszállamtitkár felesége) elárulta, hogy ezt a zamatos ízt ezúttal az ő magyaros tárgyú könyve fogja szolgáltatni, melyet a különféle magyar tájak népviseleteiből állított össze, úgyhogy azokban az úridivatnak megfelelő s korszerű divatművészet is tanulságokat találjon.

MAGYAR IPARMŰVÉSZET
1938. 169. C.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36. IV. 1.

MDK

Zsindely Ferencné Tüdős Klára

Magyaros női ruhák, repr.

Magyar Iparművészet 194o. 5o.l.

MDK

Zsindelyné Tüdős Klára

Az ezerkettedik éjszaka. Pesti Napló 1939. ápr. 27. 15.1.

Zsindelyné Tudős Klára

hozzáfel al I. hagy. Orv. Iparmú-
vészeti Tárlaton

Neuzeti Cipróg 1938 XI. 5

⁵/₁10; Sz. V. Ü.: ¾4, ⁵/₁6, ⅞8, ¾10.) — **CORSO** (182-818. Váci u. 9.): **A Heardy-fiút szeretik a lányok** (vígj.; Mickey Rooney). H. (½6, ⅛8, ½10; Sz. V. Ü.: ¼4, ¹/₁6, ¹/₁8, ½10.) — **CORVIN** (139-584, 138-988. József körút és Üllői út sarok): **Fehérvári huszárok** (Páger, Kabos) és a kísérő műsor. H. (¹/₁4, ¹/₁6, ⅛8, ½10; V. Ü.: ¹/₁2, ¹/₁4, ¹/₁6, ⅛8, ½10.) Vas. d. e. ½11-kor: **Tarakanova** (A cárnő kegyence). — **DAMJANICH** (134-803. Damjanich u. 1.): **Vadrózsa** (Dayka, Rózsahegyi). Hazatért a Ruténföld. (¹/₁4, ½6, ⅛8, ½10; V. Ü.: 2, 4, 6, 8, 10.) — **DÉCSI** (121-343, 125-952. Teréz körút 28.): Második hétre prolongálva! **Szervusz Péter** (Páger, Simor Erzsi). H. (6, 8, 10; Sz. V. Ü.: 4, 6, 8, 10.) — **ELIT** (114-502. Szent István körút 16. sz.): **Vágyak valcere** (Yvonne Printemps). H. (4, 6, 8, 10; V. Ü.: 2, 4, 6, 8, 10.) — **FORUM** (189-707, 189-543, 188-528. Kossuth Lajos u. 18.): **Három kis angyal** (Deanna Durbin). (¹/₁6, ¹/₁8, ³/₁10; Sz. V. Ü.: ¹/₁4, ¹/₁6, ⅛8, ³/₁10.) — **GLÓRIA** (144-800. Thököly út 56.): **Vadrózsa** (Dayka M., Rózsahegyi). Hazatért a Ruténföld. H. (½5, ³/₁7, 9; Sz.: ¹/₁4, ¹/₁6, ⅛8, ½10; V. Ü.: ½2, ¼4, ¹/₁6, ⅛8, ½10.) — **HOLLYWOOD** (142-455. Bethlen tér 3.): **A pajkos hercegnő** (Jeanette Mac Donald). H. (¼4, ¹/₁6, ¹/₁8, ½10; V. Ü.: ½2, ¼4, ¹/₁6, ⅛8, ½10.) Vas. d. e. ½11-kor: **Három bajtárs** (Robert Taylor). — **HOMÉROS** (296-178. Hermina út 7. sz.): **János vitéz** (Dayka M., Palló) és a kísérő műsor. H. (½5, 7, ¹/₁10; V. Ü.: ½2, ¼4, ½6, ⅛8, ¹/₁10.) — **IPOLY** (292-626. Csáky u. 65.): **Alibi** (Erich v. Stroheim). Hazatért a Ruténföld. H. (5, ¹/₁8, ½10; Sz.: ¼4, ¹/₁6, ⅛8, ½10; V. Ü.: ½2, ¼4, ½6, ¹/₁8, ¹/₁10.) — **JÓZSEFVÁROSI** (134-644. Kálvária tér 7.): **Tilos utakon** (Corinne Luchaire). A Ruténföld hazatért. (¹/₁4, ½6, ⅛8, ½10; V. Ü.: ½2, ¹/₁4, ½6, ⅛8, ¹/₁10.) Vas. d. e. ¹/₁11-kor: **Sztrájkol a szerelem** (Eddie Cantor). — **KAMARA** (144-027. Dohány u. és Nyár u. sarok): **Hófehérke és a hét törpe** (Walt Disney). Zenélő tündérek (színes). (4, 6, 8; Sz. V. Ü.: 4, 6, 8, 10.) — **KULTUR** (386-193. Kinizsi u. 16. szám): **Alexander's Ragtime Band** (Alice Faye) és a kísérő műsor. (5, ¹/₁8, ½10; V. Ü.: ¾2, ¾4, ¾6, ³/₁8, ¾10.) — **LLOYD** (111-994. Hollán u. 7. sz., a Szent István körútnál): **Mesterdalnokok** (3 Ritz Brothers). Popeye és Kiku a vadnyugaton. H. (4, 6, 8, 10; V. Ü.: 2, 4, 6, 8, 10.) — **NYUGAT** (127-162. Teréz körút 41. sz.): **Tilos utakon** (Corinne Luchaire). Gurulókerék (sportfilm). Farsang Bécsben. H. (¹/₁5, 7, ½10; Sz.: 4, 6, 8, 10; V. Ü.: 2, 4, 6, 8, 10.) — **ODEON** (130-263. Rottenbiller ucca 37/b.): **Szerelmes századok** (Sacha Guitry). Kenguruk országa (színes útifilm). H. (Folyt. előad.: ²/₁5, ³/₁7, ¹/₁10; V. Ü.: ½2, ¼4, ½6, ⅛8, ½10; V. Ü.: ½2, ¹/₁4, ½6, ⅛8, ½10.) Vas. d. e. ¹/₁11-kor: **Szerelmi álmok** (Gózon, Sulyok Mária). — **OLYMPIA** (342-947. Erzsébet körút 26.): **Alibi** (Erich v. Stroheim). Képek orvosa (kultúrf.). H. (Mindennap: d. e. 11; d. u. 2, 4, 6, 8, 10.) — **OMNIA** (130-125. József körút és Kölcsey ucca sarok): **A nagy keringő** (Luise Rainer). Kieg: H. (5, ¹/₁8, ½10; Sz. V. Ü.: 4, 6, 8, 10.) — **ORIENT** (114-926. Izabella u. és Aradi u. sarok): **Alexander's Ragtime Band** (Alice Faye). Akik semmitől sem félnek (sportfilm). H. (Folyt. előad.: ²/₁5, ³/₁7, ¹/₁10; V. Ü.: ½2, ¼4, ½6, ⅛8, ½10.) — **OTTHON** (146-447. Beniczky u. 3. és Baross u. 87. sarok): **Tiszavirág** (Tolnay Klári, Lehotay). Fez és fátyol. H. (¹/₁4, ¹/₁6, ⅛8, ¹/₁10; V. Ü.: ¹/₁2, ¹/₁4, ¹/₁6, ¹/₁8, ¹/₁10.) Vas. d. e. 10 és ½12-kor: **Asszony a hadihajón** (Victor Francen). — **PALACE** (136-523. Erzsébet körút 8.): **Bors István** (Páger, Tolnay). H. (4, 6, 8, 10; Sz. V. Ü.: 2, 4, 6, 8, 10.) Vas. d. e. 11-kor: **Hurricane** (Dorothy Lamour). — **PÁTRIA** (145-673. Népszínház u. 13. sz.): **Alibi** (Erich v. Strocheim). A Ruténföld visszatérése. (³/₁4, ³/₁6, ¾8, ³/₁10; V. Ü.: ¾2, ¾4, ¾6, ³/₁8, ³/₁10.) Vas. d. e. ½11-kor: **D. O. X. Nincs kegyelem.** — **PHÖNIX** (144-454. Rákóczi út 68.): **Ködös utak** (Jean Gabin). A jég fejedelmei. H. (Folyt. előad: mindennap: d. e. 11; d. u. 1, 3, 5, ¹/₁8, ¹/₁10.) — **RÁDIUS** (122-098. 120-250. Nagymező ucca 22—24.): Második hétre prolongálva! **Szerelmesek** (Jeanette Mac Donald). H. (¹/₁6, ¹/₁8, ¾10; Sz. V. Ü.: 3, ¹/₁6, ⅛8, ³/₁10.) — **REX** (139-416. István út 39.): **Tiszavirág** (Tolnay Klári, Rózsahegyi). Hazatért a Ruténföld. H. (½5, ³/₁7, 9; Sz.: ¹/₁4, ¹/₁6, ⅛8, ½10; V. Ü.: ½2, ¼4, ½6, ¹/₁8, ¹/₁10.) **RIALTO** (139-497. Rákóczi út 70.): **Tilos utakon** (Corinne Luchaire). A Ruténföld hazatért. H. (D. e. ½11; d. u. ¹/₁1, ³/₁3, 5, ¹/₁8, ½10; V. Ü.: d. e. 10, 12; d. u. 2, 4, 6, 8, 10.) — **ROYAL APOLLO** (141-902, 342-946. Erzsébet körút 45. szám): Negyedik hétre prolongálva! **Flúk városa** (Mickey Roney). H. (¹/₁6, ⅛8, ³/₁10; Sz. V. Ü.: 4, 6, 8, 10.) — **SAVOY** (146-040. Kálvin tér sarok, Üllői út 4. szám): **Mesterdalnokok** (3 Ritz Brothers). Popeye- és Kiku-filmek. (¼4, ½6, ⅛8, ½10; V. Ü.: ¹/₁2, ¹/₁4, ½6, ¹/₁8, ½10.) Vas. d. e. ¹/₁11-kor: **D. O. X. Nincs kegyelem.** Burleszk. — **SCALA** (114-411. Teréz körút 60. sz.): **A malakkal nő** (Edwige Feuillere). H. (¹/₁6, ⅛8, ¾10; Sz. V. Ü.: 3, ¹/₁6, ⅛8, ¾10.) — **SIMPLON** (268-998, 268-999. Horthy Miklós út 62.): **A pajkos hercegnő** (Jeanette Mac Donald). (¼4, ½6, ⅛8, ½10; V. Ü.: ½2, ¹/₁4, ½6, ¹/₁8, ¹/₁10.) — **STUDIÓ** (140-840. Akácfa u. 4.): **Harmadik hétre prolongálva! Szajnaparti szerelem** (Jean Gabin). H. (Mindennap: d. e. 11; d. u. 2, 4, 6, 8, 10.) — **TIVOLI** (123-049. Nagymező u. 8.): **Tilos utakon** (Corinne Luchaire). Csintalan egér (trükkfilm). H. (Folyt. előad.: ¹/₁5, 7, ½10; Sz.: ¾4, ³/₁6, ⅜8, ³/₁10; V. Ü.: ²/₁2, ²/₁4, ³/₁6, ⅜8, ¾10.) Vas. d. e. 11-kor: **Szerelmi álmok** (Táray, Sulyok Mária). — **TURÁN** (128-401. Nagymező u. és Mozsár u sarok): **Egy pesti éjszaka** (Danielle Darrieux). Hazatért a Ruténföld. H. (4, 6, 8, 10; V. Ü.: 2, 4, 6, 8, 10.) Vas. d. e. 11-kor: **Beszállásolás** (Kabos, Páger). — **URÁNIA** (146-046. Rákóczi út 21.): Prolongálva! **A zöld császár** (Gustav Diessl). Nincs új a nap alatt. H. (5, ¹/₁8, ½10; Sz. V. Ü.: ²/₁3, 5, ¹/₁8, ½10.) Vasárnap d. e. 11-kor: Dr. Mészáros Kálmán előadása: 15 év Abesszíniában.

Rendkívüli színházi kedvezmény a Pesti Napló előfizetői és olvasói részére

CSÜTÖRTÖK, ápr. 27. Víg: A tetovált nő (8). **Belvárosi:** Földindulás (8). **Nemzeti Kamara:** Utolsó tánc (8). **Pesti:** Ne bántsd a másét (8). **Andrássy:** Paprikás csirke (8). **Royal:** Egy bolond százat csinál (8½). **Komédia:** Tanuljunk nyelveket (8½).

PÉNTEK, ápr. 28. Nemzeti: Tündöklő Jeromos (7½). **Víg:** Ezer hold pipacs (8). **Belvárosi:** Földindulás (8). **Nemzeti Kamara:** Utolsó tánc (8). **Pesti:** Ne bántsd a másét (8). **Andrássy:** Paprikás csirke (8). **Royal:** Egy bolond százat csinál (8½). **Városi:** Csárdáskirálynő (8). **Komédia:** Tanuljunk nyelveket (8½).

SZOMBAT, ápr. 29. Víg: A tetovált nő (3½ d. u. és 8 este). **Belvárosi:** Földindulás (8). **Pesti:** Ne bántsd a másét (8). **Royal:** Egy bolond százat csinál (8½). **Nemzeti Kamara:** Utolsó tánc (8).

VASÁRNAP, ápr. 30. Víg: A tetovált nő (3½ d. u. és 8 este). **Belvárosi:** Földindulás (4 d. u. és 8 este). **Nemzeti Kamara:** Utolsó tánc (4 d. u. és 8 este). **Pesti:** Ne bántsd a másét (4 d. u. és 8 este)). **Városi:** Csárdás királynő (4 d. u. és 8 este). **Royal:** Egy bolond százat csinál (4 d. u. és 8½ este). **Komédia:** Tanuljunk nyelveket (8½).

Újra visszajöttünk a Kamarába!
Hófehérke és a 7 törpe

SPORT

Tóth és Bóbis győzött, Kovács kiesett Oslóban

Az oslói görög-római birkózó Európa-bajnokság küzdelmei során a nehézsúlyú Bóbis első mérkőzését az észt Kotkas ellen vívta. A pompás formában levő magyar versenyző hatalmas erővel támadott s *Kotkast többször igen nehéz helyzetbe hozta.* Egy csípődobásnál Bóbis *a szőnyegen kívül a fejét megütötte, úgyhogy 5 perces szünetre volt szükség.* Utána Bóbis tovább támadott, újabb jó pontokat szerzett *s jól megérdemelten, fölényes pontgyőzelmet aratott* jóképességű ellenfele fölött.

Tóth és Kovács szerdán délelőtt a *második fordulóban* mérkőztek. *A középsúlyú Kovács második versenyét sem kísérte szerencse, mert a német Schweickert másfél perces küzdelem után kétvállra fektette és így Kovács kiesett a további küzdelmekből.*

Tóth a pehelysúly küzdelmei során a norvég *Fevaaggal* került szembe és tízperces küzdelem után, melynek során mindvégig fölényben volt, *kétvállra fektette* ellenfelét.

Az európabajnoki birkózóverseny második napján egyébként *bantamsúlyban* a német Pulheim a dán Johansont, a svéd Petterson az észt Maistot pontozással, a norvég Stokke pedig a török Olcayt tussal verte. A *pehelysúly* küzdelmei során a német Schmitz a török Issiket, a svéd Svensson a svájci Perret-et, a finn Pihlajamaeki pedig a lett Kudzinst tussolta. *Középsúlyban* az olasz Galegatti a török Mersinli, az észt Rooland pedig a finn Pikkusaari ellen pontozással, a lett Ozolins a dán Simonsen, a francia Ulnos a norvég Johanson ellen tussal győzött. *Váltósúlyban* a német Schaefer az észt Putseppet, a finn Virtanen a svéd Svedberget, a norvég Larson pedig a dán Sörensent pontozással verte.

Az Árpád és Berzsenyi gimnáziumok küzdelme a vízipólóbajnokságért

A budapesti tankerület középiskolai vízipólóbajnokságának küzdelmei a befejezéshez közelednek. A döntő nyolc részvevője előtt már csak két forduló mérkőzései vannak.

Szerdán délután három meccset játszottak a diákok a Nemzeti Sportuszodában. A negyedik mérkőzés a Zrinyi gimnázium távolmaradása miatt elmaradt. *Az iskolát törölték a bajnokságból, melyben a szabályok szerint jövőre sem vehet részt.* A szerdai mérkőzések során az *Árpád gimnázium* a Szent István kereskedelmit 7:1, a *Berzsenyi gimnázium* az egyetemi gimnáziumot 5:3, a *Hunfalvy kereskedelmi* pedig a Toldy gimnáziumot 4:1 arányban verte. *A csapatok közül most már csak az Árpád gimnázium és a Berzsenyi gimnázium veretlen.* A bajnokság sorsa eszerint közöttük dől el.

90.000 ágy várja Helsinkiben az olimpiai vendégeket

Finnország kicsiny, alig 300.000 lakosú fővárosa az olimpiai feladatok közül legnehezebben az *elszállásolás* kérdését lehetett megoldani. *A finnek 90.000 szállóvendégre számítanak, akik közül egész csekély számút tudnak a szállodák elhelyezni.* 10.000 ember rokonoknál és ismerősöknél talál szállást, 24.000 a rendelkezésre bocsátott magánlakásokban kap elhelyezést, 4000 ágy a közeli környéken áll rendelkezésre, 32.000 személyt hajókon fognak elhelyezni és 20.000 kisebb igényű nézőiskolákban és hasonló tömegszállásokon kap fekvőhelyet.

Jó úszóeredmények Oroszországban

Szovjet-Oroszország nem tagja a nemzetközi úszószövetségnek és így csak az *időeredmények* alapján tudunk képet alkotni az orosz úszósportról. A legutóbbi moszkvai úszóverseny eredményei alapján nagyszerű úszósportja van Oroszországnak. Figyelemmel azonban arra, hogy mégis csak *hiányzik a nemzetközi ellenőrzés, ezeket az időket egy kis kétkedéssel kell fogadnunk.*

A versenyen a következők győztek az egyes versenyszámokban: *Férfiversenyek: 100 m-es gyorsúszás* Mechkov 59.2 mp., *200 m-es gyorsúszás* Mechkov 2 p 14.6 mp., *orosz rekord, 300 m-es gyorsúszás* Kazakov 3 p 34.9 mp., *orosz rekord, 100 m-es mellúszás* Bojcsenkó 1 p 8.3 mp., *400 m-es mellúszás* Lebeder 5 p 53 mp., *orosz rekord, 500 m-es mellúszás* Bojcsenkó 7 p 31.6 mp., *női versenyek: 100 m-es gyorsúszás* Kocsetkova 1 p 11.6 mp., *300 m-es gyorsúszás* Alechina 4 p 18.5 mp., *orosz rekord, 100 m-es hátúszás* Kocsetkova 1 p 18.6 mp., *orosz rekord, 100 m-es mellúszás* Sokolova 1 p 23.4 mp., *orosz rekord, 200 m-es mellúszás* Csiliesneva 3 p 3.1 mp., *orosz rekord.*

Olaszország nem vesz részt a téli olimpiászon

A St. Moritzban megrendezésre kerülő 1940. évi téli olimpiásznak lesz egy szépséghibája: *hiányzik a programjáról a sí.* A nemzetközi olimpiai bizottság és a nemzetközi síszövetség eltérő felfogása az amatőrkérdésben nem teszi lehetővé a síversenyek megrendezését. Ez pedig nagyon sokat fog ártani a téli olimpiásznak. Olaszország például a hírek szerint el sem megy St. Moritzba, mégpedig azzal az indokolással, hogy hiányoznak a programról a síversenyek.

Mucsi is résztvesz a vasárnapi egyórás futóversenyen

A Munkás Testedző Egyesület vasárnap délelőtt negyed 10 órai kezdettel a Hajdu uccai sporttelepen rendezi az első idei atletikai pályaversenyt. Az 1 órás szenior futóversenyre 26 nevezés érkezett. A jelentkezettek között szerepel *Mucsi is, aki vasárnap Münchenben megjavította a 25 km-es rekordot.* Indul még a kitűnő *Gyimesi* és *Tarsoly.* Nem lenne meglepetés, ha a fentemlített három versenyző közül valamelyik *megjavítaná Kelennek 1935-ben felállított 18.321 méteres országos rekordját.* A verseny érdekességét emeli az is, hogy az mint *titkos előnyverseny* kerül lebonyolításra. A szenior verseny után, fél 11 órakor *3000 méteres távon ifjúsági előnyverseny lesz,* amelyre eddig 40 nevezés érkezett.

A verseny színhelye, az MTE Hajdu uccai sporttelepe a nyugati pályaudvartól induló betűs villamosokkal közelíthető meg. Leszállás a Rákospataknál.

Nemzetközi futballbíró szövetség a láthatáron?

A Brüsszelben megjelenő »*Fussballwelt*« című lap felveti azt az ötletet, hogy nemzetközi futballbíró szövetséget kellene alakítani. *E szövetség keretén belül történne a bírák továbbképzése, a szabályok magyarázása és egyéb, a bírákat érdeklő megmozdulások irányítása.* Nagyon szépnek tartjuk azt az érzést, hogy a bírák nemzetközileg tömörülni akarnak, de úgyis van elég szövetség egy egy sportágban, minek szaporítsuk még egy nem éppen nélkülözhetetlennel számukat?

× **A Budapest kerület szenior férfi csapat és egyéni tornászbajnoki versenye** április 30-án, vasárnap délelőtt ½9 és délután ½3 órakor kerül lebonyolításra a *Testnevelési Főiskola* férfitornacsarnokában. A csapatbajnoki versenyre rekordszámban *20 egyesület nevezett.* Az I. osztályú versenyre 9 csapat, a többi osztályokra pedig 11 csapat adta le nevezését. Az egyéni versenyen *64 versenyző* vesz részt.

× **Nyolc dunántúli városban létesül középiskolai úszókerek.** A Középfokú Iskolák Sportköreinek Országos Központja a Dunántúl nyolc városában állít fel úszókeretet, melyek a budapesti központ és az Uszószövetség helyi szerveinek irányításával nevelik a fiatal úszódiákokat: *Esztergomban, Győrben, Pápán, Szombathelyen, Sopronban, Zalaegerszegen, Nagykanizsán, Kaposváron, Dombóváron* és *Pécsen* alakul egy-egy testnevelési tanár vezetésével iskolai úszókeret.

× **Gróf láztalan, de a torkát fájlalja.** Az újpesti kórházban betegen fekvő *Gróf* Ödön szerdán *láztalan volt,* kielégítően érezte magát, csak a torkát fájlalta kissé. Orvosai egyelőre semmi biztosat nem tudtak megállapítani betegségéről. *A tífuszgyanú ennek ellenére még mindig áll.* Az orvosi vizsgálatokat tovább folytatják és remélik, hogy hamarosan sikerül a diagnózist pontosan megállapítani, majd azután Gróf Ödönt hamarosan talpraállítani.

× **A dán tornászok önállóan készülnek az olimpiászra.** A dán tornaszövetség nem lelkesedik a helsinki-i olimpiászon való részvételért és egyáltalán nem tart olimpiai előkészületeket. *A legjobb dán tornászoknak viszont az a véleményük, hogy az olimpiászon részt kell venni.* Ezért önállósították magukat, a szövetségen kívül szervezkedtek, keretet alkottak, trénerről gondoskodtak és szorgalmasan tanulják az olimpiai gyakorlatokat. Remélik ugyanis, hogyha már a szövetség nem törődik velük, legalább *engedélyezni* fogja részvételüket.

× **Két új női úszóvilágrekord Kopenhágában.** Ragnhild Hveger *a 220 yardos hőggyorsúszás* világrekordját 2 p 22.6 mp-re, a Petersen I., Petersen II., Jensen, Michelsen összeállítású együttes pedig *a 4×100 yardos gyorsúszóstafétában* 4 p 8.1 mp-re javította meg a fennálló világrekordot. Sörensen *a 220 yardos női mellúszásban* 2 p 43.9 mp-es idővel dán rekordot állított fel.

× **Remek kerékpáros eredmények Angliában.** *Earnshaw* angol kerékpárbajnok az 50 mérföldes országúti kerékpárrekordot 1 óra 39 p 42 mp-re javította. *A táv 80.450 méternek felel meg és így az óránkénti átlagos sebesség 48.420 méter.* A belga *Kemps* a Liverpool—London 323 km 409 m-es útvonalrekordot 8 óra 58 percre javította, tehát *35.088 kilométeres óránkénti átlagsebességet ért el.*

× **Jók az orosz atléták.** A Leningrad—Moszkva városközi atlétikai versenyt a névaparti város nyerte 61:58 arányban. A verseny eredményei közül kimagaslik *Osolin 4 méteres rúdugrása és Mitropolski 14.51 m-es súlydobó eredménye.*

× **Nagyszabású maratoni futóverseny lesz Angliában.** A Sporting Life című sportlap védnöksége alatt rendezik június 17-én azt a nagy nemzetközi maratoni versenyt Londonban, melyen *Pat Dengis amerikai bajnok, valamint Palmé svéd bajnok vesz részt.*

Városligeti (Fényes) nagy cirkusz
Ma este ½9 órai kezdettel
Mérkőzések Európa szabadstílusú hivatásos bajnokságáért
30 résztvevő, világbajnokok és Európa-bajnokok!
Minden este öt pár birkózik.

SZINHÁZ

Az ezerkettedik éjszaka

A Magyar Színház szerdai bemutatója

Heltai Jenő új verses-mesejátéka olyan, mint egy csodálatosan dúsrajzú, virágos perzsaszőnyeg, amelynek türkizkékalapú tükrében aranyló palmetták, bíboros rozetták és indás virágok gazdag szövevénye fonódik össze. Káprázta tó színpompa — az örök ifjúság és diadalmas szerelem meggypiros keretébe zárva. Mintáinak játékos aprólékossága a költői képzelet meg-megújuló, szinte kifogyhatatlan találékonyságát, szálainak gondosűrű csomózása a művészi alkotókedv fáradhatatlanságát és igényességét hirdeti. Kontárság kultuszát űző, látszateredményekkel dicsekvő korunkban ritka jelenség: igazi mester munkája. Szép és tökéletes, bevégzett egész. Méltó párja a *Néma leventének*, amely pár év előtt egy »korszerűtlen«, nemes irodalmi műfaj, a verses vígjáték színpadi hitelét állította vissza váratlanul kirobbanó sikerével.

Az ezerkettedik éjszaka keretes darab. Előjátékában Sahriar szultán könnyű, vidám, szívderítő mesét kér Saharazádtól, mire a szép rableány elmondja neki két jámbor zarándok mulatságos történetét. Ez a két zarándok, aki tegnap este érkezett a szultán kairói udvarába, eredetileg tolvaj volt Bagdadban, — kezdi Saharazád a a mesét s a következő pillanatban már változik is a szín: kezdődik maga a darab. Ott áll előttünk az erdei tisztáson a két derék, igazhivő tolvaj, fehér és fekete Hasszán. Egyikük éjjel, másikuk nappal gyakorolja tisztes mesterségét. Naplementekor véletlenül összetalálkozva, kölcsönösen kifosztják egymást, miközben kellemetlen meglepetés éri őket. Kiderül, hogy — otthon közös feleségük van, amiről eddig nem is álmodtak. A gyönyörű Lailát ugyanis boszorkány anyja, Fatumah, mindkét tolvajhoz feleségül adta, egyikhez éjszakára, másikhoz nappalra. A megcsalt férjek most tehát kibékülnek a közös bajban, egymás nyakába borulnak és bosszút lihegve sietnek haza. De mert mindketten halálosan szerelmesek Lailába, egyikük sem bírja megölni a hűtlent, aki tulajdonképpen nem is csalta meg őket, hiszen sohasem volt a feleségük. Laila, holmi álompor segítségével, mindkét Hasszán mellett megőrizte leányságát valaki más, az anyja által megjósolt, eljövendő *igazi* számára. A két Hasszán további vetélkedésének azzal vet véget, hogy kijelenti: kettőjük közül azé lesz, aki elhozza neki Almalik szultán legféltettebb kincsét, a nagy uralkodó kedvenc bolháját. A két tolvaj azonban csak egyesült erővel tudja ellopni a híres bolhát s még így is rajtaveszt a veszedelmes kalandon. Egyiküket nyomban elfogják, másikukat pedig mingyárt azután, hogy a szelencébe zárt drága jószágot sikerült átadnia Lailának. Mindkettőjüket halálra ítélik. A nyakazás ezúttal mégis elmarad, mert vallomásukból a szultán megérti, hogy hol keresse elveszett kincsét, legkedvesebb bolháját, aki senki más, mint hét év előtt elvarázsolt, egyetlen fia: Rusztám királyfi. Megkegyelmez hát a bűnösöknek, sőt gazdagon megjutalmazza őket s nyomukba szegődve keresi fel Lailát, álruhában, mint kolduló dervis. A két Hasszán büszkén, reménykedve várja, hogy Laila melyiküket választja majd, de a leány szíve ekkor már a keblén melengetett szelencébe zárt Rusztámé, az elvarázsolt királyfié, akit »férjei« szereztek meg neki. Az öreg dervis is az ő javára dönt a vitában, mire Fatumah régi gyűlölködése megenyhül hajdani ellensége, az álruhás szultán iránt s megtöri a varázslatot, Laila szerelme pedig ösztönösen talál rá a bűvös szóra, amely őt a bolhából újra emberré változott királyfi boldog menyasszonyává avatja. A két férj oldalán is leánynak maradt asszony így Rusztám felesége lesz, míg a két boldogtalan Hasszán zarándokútra indul Mekkába, ahonnan tízhónapi bolyongás után végül Kairóba érkezik. S ezen a ponton zárul le a darab kerete. Sahriar szultán, meghallgatva Saharazád mulatságos meséjét, maga elé rendeli és kegyesen megjutalmazza a két ex-tolvaj zarándokot. Egyiket kincstartójává, másikat a rendőrség legfőbb kapitányává nevezi ki, ironikusan mosolygó bölcseséggel mondván:

Ha tolvajok — nem kell beszélni róla,
Mindenkinek van titkolni valója...

A mesemotívumoknak ebből a zsúfolt, helyenkint már-már túlzsúfolt gazdagságából úgy színesedik elő *Az ezerkettedik éjszaka*, mint egy igazi Gülisztán. Költészet illatát lehelő, keleti rózsáskert, amelynek virágain a humor harmatcsepjei szivárványosodnak. Játékos szellem friss széljárása borzolja a bokrok finoman csipkézett leveleit, olykor elővillantva az alattuk rejtőző, szúrósabb töviseket is, az ágak közt a lélek bölcs derűjének aranysugarai cikáznak, az árnyékban pajkos dzsinek kergetőznek s az egész kert fölött — mint trillázó madárraj — édes rímek versmuzsikája lebeg. Bármilyen szívesen hallgatjuk ezt a csattogó zenét, figyelmünk olykor mégis megereszkedik. Néhol szinte a pazarló bőség zavara csap belőle felénk s úgy érezzük: kevesebb több lett volna. De hát igazság szerint illik-e azért panaszkodni ebben a költőietlen világban, hogy a költészet áradó teljéből ezúttal még némi habzó felesleget is kaptunk? Örüljünk inkább annak, hogy végre megint költő szól hozzánk a színpadról, amely manapság egyre kevésbé tart számot a Muzsák templomának régi, szép, megtisztelő nevére.

Az előadás — főkép a pompás díszletek és jelmezek megkapó ragyogásával — szerencsésen érzékelteti az ezeregyéjszaka meséinek elbűvölő hangulatát. Laila szerepében *Tahy* Anna sokszor emlékeztet Bajor Gizire. Ez a legnagyobb dicséret, amelyet játékáról mondhatunk. Igazán komoly elismeréssel kell megemlékeznünk *Peéry* Piroska karvaly-vijjogású, félelmes boszorkányáról, Fatumáhról és *Törzs* Jenő apai fájdalmában szenvedélyes háborgású, markáns vonásokkal megrajzolt Almalik szultánjáról. De kitűnő *Bilicsi* Tivadar és *Hajmássy* Miklós is, a két Hasszán hálás szerepében. Általában: a verseket meglepő készséggel »hozzák« az összes szereplők, ami elsősorban a kiváló rendező, *Hevesi* Sándor érdeme.

A stílusos díszletek *Upor* Tibor, a festői szépségű kosztümök *Zsindelyné Tüdős* Klára hivatott tervező-művészetére vallanak.

Kárpáti Aurél.

(*) Oláh Ferenc meghalt. *Szegedről* jelentik: *Oláh* Ferenc színművész, emléklapos százados, több hadikitüntetés tulajdonosa, *a kolozsvári Nemzeti Színház volt tagja*, életének 52. évében *hirtelen meghalt*. Csütörtök délután temetik.

(*) Fodor Artúr jubileuma a Városi Színházban. Jelentettük, hogy péntek este a *Harmath* Hilda címszereplésével színrekerülő *Csárdáskirálynő* előadásával ünnepli a Városi Színház *Fodor* Artúr huszonötéves színészi jubileumát. A harmadik felvonást tarkító kabaré illusztris művész-felvonulás *még egy kiváló művészünkkel* gazdagodott mára: *Rózsahegyi* Kálmán is megígérte fellépését.

(*) Szombaton lesz az olcsó operaházi ciklus első előadása: »Fidelio«. Szombaton, április 29-én kerül sorra az operaházi olcsó ciklus első előadása, amelyen Franz *Hoesslin* vezényletével a *Fidelio* kerül színre. Szereplői: *Huszka* Rózsi, *Tamás* Ilona, *Rösler* Endre, *Székely* Mihály, *Losonczy* György, *Sárdy* János. A ciklus további sorrendje: május 6: *Szöktetés a szerályból*, május 26: *A bűvös vadász*, június 1: *A varázsfuvola*, június 13: *Figaro házassága*.

(*) Gimnázista lányok mesejátéka. A *Domokos* Lászlóné-leánygimnázium növendékei *Mesejátékok* címmel *alkalmi színdarabot írtak* s április 29-én, szombat délután öt órakor a városmajori Ottokár-kultúrházban (Csaba ucca 3.) előadják.

(*) Miklós Tamás fiatal költő szerda este *szerzői estét* tartott a Zeneművészeti Főiskola kamaratermében. A bemutatkozás meglehetősen előnyös volt: van néhány egyéni hangja, bátor és tiszta gondolata, amellett figyelemreméltó költői kifejezési készsége. *Forró* Pál bevezetője után versek, sanzónok, az *Első szerelem* című verses jelenet és egy villámtréfa került bemutatásra. A szereplők közül főleg a tehetséges, könnyed és kedves *Margitfalvy* Viola tűnt ki, mellette hangulatos volt *Agay* Edit. Kedvezően tolmácsolták a költőt a többi szereplők is: *Adorján* Éva, *Incze* Aurél, *Solt* Ibolya, *Tarján* Béla, *Gellért* Kató, *Szepessy* Lucy, *Erdélyi* Klári. Tiszta művészet volt *Kovács* Kató két énekszáma.

Magy. Kir. Operaház

vendégciklusa az Operaház épületében

MÜLLER MÁRIA

és

SVANHOLM

feléptével

május 5-én:

Walkür

vezényli: HOESSLIN

Május 8-án:

a Nürnbergi mesterdalnokok.

Jegyek a *M. kir. Operaház* elővételi pénztáránál.

KACAGÓ PARÁDÉ

SAVOY POPEYE □ 3 RITZ □ KIKU MESTERDALNOKOK ÉS 100 MÁS MÓKA! LLOYD

Visszatér nyárára a »kétslágeres« moziműsor

Emlékezetes még, hogy nem sokkal a hangos film kezdeti sikerei után hatósági rendelkezés tiltotta el a mozikat attól, hogy egy műsor keretében két úgynevezett »nagy« filmet mutassanak be. A régi rendszer az volt, hogy minden pesti mozi előadásonként két »slágert« s legfeljebb még egy híradófilmet játszott — ez módosult a mai gyakorlattá, amelynek módja szerint *most már régen előadásonként csak egy »slágert« játszanak* s ezt körítik még egy-két híradóval, trükkfilmmel, kultúrfilmmel, miegyébbel.

A mozisok most érdeklődéssel fordultak a Mozi-egyesülethez: vajjon szabad lesz-e *nyáron* egy műsorban két »slágert« játszaniok? Az egyesület az érdeklődésre közölte, hogy változatlanul érvényben van az a belügyminiszteri rendelet, amely szerint *a június 1-től augusztus 20-ig terjedő időben egy műsorban két olyan filmet is lehet bemutatni, amely egyenként nem hosszabb 1200 méternél.* A mozik megnyugvással fogadták az értesítést, mert felhalmozódott kötéseiktől így, *a nyári »kétslágeres«-rendszerrel*, megszabadulhatnak.

(*) Pénteken: újabb tagfelvételek a Színészkamarában. A Színészkamara értesülésünk szerint *pénteken ismét több felvételi kérelem sorsáról fog dönteni.*

Rózsavölgyi hangversenyei:

Beethoven: *IX. szimfónia* vasárnap, Z. fél 9. Vez.: **Komor.** Hangv.-Zenekar.

Ráday Imre estje máj. 7. külföldi vendégjátéka előtt a szezónban *utolsó fellépte*, *Gombaszögi* Ella, *Tolnay* Klári, *Egyed* Zoltán, *Lendvay* Andor közreműködésével. Bevezető: *Hunyadi* Sándor.

Színházak csütörtöki műsora

OPERAHÁZ: Fidelio (Hoesslin vezényletével; Huszka Rózsi felléptével; B. bérlet 24. sz.; 1/8.) — **NEMZETI:** Tündöklő Jeromos (½8). — **KAMARA:** Utolsó tánc (8). — **VIG:** A tetovált nő (D. bérlet; 8). — **MAGYAR:** Az ezerkettedik éjszaka (P. bérlet; 8). — **BELVÁROSI:** Földindulás (8). — **PESTI:** Ne bántsd a mását (8). — **ANDRÁSSY:** Paprikáscsirke (8). — **VÁROSI:** D. u.: Sok hűhó semmiért (ifjúsági előadás; 3). — **ROYAL:** Egy bolond százat csinál (½9). — **PÓDIUM** (a Terézkörútiban): Uj műsor (9). — **KOMÉDIA:** Tanuljunk nyelveket (½9). — **ERZSÉBETVÁROSI:** Bubus (½6, ½9). — **JÓZSEFVÁROSI:** Bors István (½6, ½9). — **KISFALUDY:** Trafikos Erzsike (½6, ½9).

MOZIK

ADMIRÁL (353-707. Margit körút 5.): **Egy pesti éjszaka** (Danielle Darrieux). Hazatért a Ruténföld. H. (1/4, ½6, 1/8, ½10; V. Ü.: ½2, ¼4, 1/6, ⅛8, 1/10.) Vas. d. e. ½10 és ½12-kor: **Beszállásolás** (Kabos, Páger). — **ALKOTÁS** (155-374. Gömbös Gyula u. 11.): **Alexander's Ragtime Band** (Alice Faye). H. (1/4, ½6, 1/8, ½10; V. Ü.: ½2, ¼4, ½6, 1/8, ½10.) Vas. d. e. 11-kor: **Szívek csalogánya** (Deanna Durbin). — **ANDRÁSSY** (124-127. Csengery u. 39.): **Asszonyok a rendelőben** (Lionel Barrymoore). Boldog hollandusok. Magazinrevű. H. (3/4, ¾6, ¾8, 3/10; V. Ü.: 2, 4, 6, 8, 10.) — **ÁTRIUM** (154-024, 153-034. Margit körút 55.): **Hajnali esküvő** (Errol Flynn). H. (½6, ⅛8, ½10; Sz. V. Ü.: 1/4, ½6, 1/8, ½10.) — **BELVÁROSI** (384-563. Irányi u. 21.): **Tilos utakon** (Corinne Luchaire). Hazatért a Ruténföld. (4, 6, 8, 10; V. Ü.: jobbt. 2, 4, 6, 8, 10; balt. 3, 5, 7, 9.) Vas. d. e. ½11 és 12-kor: **Mimi, a gazdag ember lánya** (Alice Faye). — **BODOGRÁF** (149-510. József körút 63.): **Tilos utakon** (Corinne Luchaire). Hazatért a Ruténföld. (1/24, 1/6, ⅛8, 1/10; V. Ü.: ½2, ¼4, 1/6, ⅛8, 1/10.) — **BROADWAY** (144-212. Károly körút 3.): **Színiiskola** (Luise Rainer) és a kísérő műsor. (1/24, ½6, ⅛8, 1/10; Sz. V. Ü.: ½2, ¼4, ½6, ⅛8, 1/10.) Vas. d. e. 11-kor sportmatiné: Olympiász I. — **BUDAI APOLLO** (351-500. Csalogány u. 46.): **Vadrózsa** (Dayka Margit, Simor Erzsi). Hazatért a Ruténföld. (½5, 5/7, 9; V. Ü.: 1/2, ½4, ½6, 1/8, ½10.) — **CAPITOL** (134-337. Baross tér 32. szám): Második hétre prolongálva! **A varieté csillagai** (Bordy, Simor). Lakodalmak állatországban (színes film). (3/4, ½6, ⅛8, ½10; V. Ü.: 1/2, ¼4, ½6, ⅛8, 1/10.) — **CITY** (111-140. Vilmos császár út 36.): **Hajnali esküvő** (Errol Flynn). H. (¾6, 3/8,

Prolongálva! JANETTE MAC DONALD és NELSON EDDY

Pajkos hercegnő

HOLLYWOOD Filmszalón Telefon 142-455

Újra visszajöttünk a Kamarába!

Hófehérke és a 7 törpe

A tervező megoldhatja feladatát úgy is, hogy földszinti elhelyezést ad a lakószobáknak. E pontban felsorolt lakások jobbmódú gazdálkodók, orvosok, ügyvédek, katonatisztek stb. lakásainak felelnek meg. Itt már a berendezések összeállításakor kell ezeket a célokat szem előtt tartani.

II. csoport. A) Egy városi bérház kétszobás lakása: Előszoba, konyha, fürdőszoba stb., hálószoba, ebédlő.

Városi kispolgár lakása, egyszerű, ízléses bútorokkal. Kétszobás lakásról lévén szó, nem szükséges a konvencionális hálószoba vagy ebédlőbútorokhoz ragaszkodni, hanem be lehet iktatni egyéb célszerű bútorokat is. (Például zongora, secretaire, stb.)

B) Egyszobás garçonlakás kombinált bútor berendezése, tetszésszerinti összeállításban, teakonyha, fürdőszoba, stb.

C) Egyszobás garçonlakás berendezése külön hálófülkével, stb.

A garçonlakások alaprajzának megválasztásánál tekintetbe kell venni azt az átlagos típust, amely a jelenleg épülő modern bérházakban található. Figyelembe kell venni azt is, hogy magános egyéneknek is vannak olyan holmijaik, mint utazóbőrönd, síléc, takarítóeszközök, stb., amelyeknek célszerű elhelyezése akár külön fülkében, akár a rendelkezésre álló területen igen kívánatos.

D) Két szobás, hallos lakás cselédszobával és az összes mellékhelyiségekkel. A berendezést a tervező szabadon állíthatja össze.

Ebben a csoportban tipikus mai korbeli lakások és azok berendezése képezi a tervező feladatát. Kívánatos olyan megoldások keresése, amelyek a célszerűség kihangsúlyozásán alapulnak, például takarítási lehetőség, konyha nélküli főzés, villany gőzpárologtató berendezés és számtalan más lehetőség még a korszerű újításokból.

III. csoport. A) Magyar vadászház terve. Itt két típus jöhet figyelembe. Fából készült, szétszedhető és másutt is felépíthető vadászház, vagy állandó építkezésű nagyobb befogadóképességű vadászlak.

A berendezés teljesen a tervező tetszésszerinti elgondolására van bízva. Kívánatos az ősi magyar vadászhagyományokból kiindulva egy tisztán magyar jellegű, művészi kiképzésű vadászlak megtervezése és berendezése.

B) Hétvégi házak tervei és azok berendezése.

Itt nem kívánunk a tervezőnek irányt mutatni. Tetszésükre bízzuk, hogy milyen módon képzelik el a korszerű hétvégi házakat és azok berendezését, turisták, evezősök, stb. részére.

C) A sportoló ember céljait szolgáló egy szoba berendezése, illetve felszerelése az otthoni sport eszközeivel.

Itt nem annyira tervről, mint inkább a meglévő sporteszközök célszerű elrendezéséről van szó. A szoba falainak, padozatának kiképzése adja meg a tervező feladatát.

• TÁRSULATI • KÖZLEMÉNYEK •

ZSINDELYNÉ TÜDŐS KLÁRA ELŐADÁSA. Társulatunk előadássorozatának harmadik előadását Zsindely Ferencné Tüdős Klára a magyaros öltözködés egyik leglelkesebb propagálója tartotta február 28-án a társulat előadótermében „A magyar ünneplő" címmel. Eziránt a rendkívül érdekes és magas színvonalú előadás iránt oly nagy érdeklődés nyilvánult meg, hogy a társulat hatalmas előadóterme zsúfolásig megtelt, sőt még a nyitott teremajtókban is tolongott a közönség. Sokan el is mentek, miután teljes lehetetlenség volt már az ajtók közelében is helyet kapni.

Dr. Czakó Elemér ny. h. államtitkárnak, a társulat népszerűsítő bizottsága elnökének üdvözlő és bevezető szavai után kezdette meg a népszerű előadó előadását, amelyhez a most megjelent könyvéből kiválogatott illusztrációkat és az azokkal összefüggő eredeti magyar népművészeti fényképeket vetítették. A vetítést az előadó érdekes magyarázata kísérte. A tetszés azonban tetőfokát érte el akkor, amidőn az előadó saját tervezésű magyaros ruháit — mannequin-eken mutatta be. (Az előadást a „Muskátli" c. melléklapunkban érdemben is ismertetjük.) Az előadáson az előkelő magyar közönség színe-java vett részt. A megjelentek között ott láttuk Tasnády Nagy András igazságügyminisztert és nejét, Nemeskéri Kiss Sándor és Gömöry Laiml László rendkívüli követ és meghatalmazott minisztereket, Rátz Jenőnét, dr. báró Szalay Gábort és nejét, dr. Viski Károlyt, dr. Jalsoviczky Károly, vitéz Vináry Ervin és dr. vitéz Haász Aladár miniszteri osztályfőnököket, dr. Tihamér Lajos és Mariay Ödön, miniszteri tanácsosokat, dr. Say Géza miniszteri osztálytanácsost, Glatz Oszkár festőművészt, Oláh Gusztáv operai főrendezőt, vitéz Spolarich László nőipariskolai igazgatót, Benkő Sándor háziipari főfelügyelőt, Ligeti Miklóst és nejét, Szablya Frischauf Ferencet, Szablya Jánost és nejét, Bodon Károlyt, Urbányi Vilmost, Latabár Károlyt, Feyér Gyulánét, Györgyi Dénest, Zadubánszky Irént és még igen sokan másokat.

Dr. Czakó Elemér meleg szavakkal köszönte meg az értékes előadást az előadónak, s ezzel a társulat ezévi előadássorozata fényes sikerrel véget ért.

FEYÉR GYULÁNÉ KOVÁCS ERZSÉBET ELŐADÁSA. A társulat előadássorozatának második előadását Feyér Gyuláné Kovács Erzsébet, M. Kir. Áll. Nőipariskola tanára tartotta február hó 13-án a társulat előadótermében, „A kézimunka lelke" címmel. A rendkívül nagysikerű előadást

Dr. Czakó Elemér ny. h. államtitkárnak, a társulat népszerűsítő bizottsága elnökének szavai vezették be s az előadótermet teljesen megtöltötte az érdeklődők tömege. A megjelentek között ott láttuk vitéz Vináry Ervin miniszteri osztályfőnököt, Feyér

MAGYAR IPARMŰVÉSZET
1939.

rajzra, távlati képre az összhatás megállapítása végett. A rajzok bármily technikával készülhetnek.

8. Minden tervhez annak „Műszaki leírás"-át is mellékelni kell, amely magában kell, hogy foglalja a tervező elgondolását tervével kapesolatban, az anyagok, vagy segédanyagok stb. meghatározását, a kivitelezés módját és minőségét, valamint egy hozzávetőleges árszámítást.

9. A beérkezett terveket a társulat szak-bírálóbizottsága a beérkezéstől számított 8 napon belül elbírálja. A bírálóbizottság elnöke: Helbing Ferenc m. kir. kormányfőtanácsos, az O. M. Kir. Iparművészeti Iskola ny. igazgatója. Tagjai: a m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztérium és a m. kir. iparügyi minisztérium egy-egy képviselője, a O. M. Iparművészeti Társulat elnöksége,valamint Bodon Károly építő iparművész, tanár, Györgyi Dénes m. kir. kormányfőtanácsos, az O. M. Kir. Iparművészeti Iskola tanára és Kórody György műépítész, tanár, ezenkivül a Magyar Iparművészek Országos Egyesülete képviseletében Devecska Ferenc építő iparművész, a Budapesti Szfőv. Iparrajziskola tanára és Fábry Pál építő iparművész.

10. A beküldési határidő 1939. május 1-én, hétfőn déli 12 óra. Későbben beérkezett terveket a bírálóbizottság nem vesz figyelembe. Postán beküldött terveknél a feladás, illetve a postai bélyegző időpontja az irányadó.

11. A tervek az Országos Magyar Iparművészeti Társulat hivatalos helyiségébe (V. Mária Valéria utca 12. sz.) küldendők be s onnan is szállítandók el a kiállítás bezárásától számított 14 napon belül. E határidő lejárta után a társulat a tervekért semmi néven nevezendő felelősséget nem vállal.

12. Minthogy a pályázat nyilt, minden egyes rajz, vagy írásbeli melléklet olvasható névaláírással és pontos címmel látandó el.

13. A pályadíjak a következők:

		I. díj	II. díj
I. csoport	A)	400 P	250 P
	B)	400 „	250 „
	C)	400 „	250 „
II. csopdrt	A)	200 „	100 „
	B)	150 „	80 „
	C)	150 „	80 „
	D)	200 „	100 „
III. csoport	A)	400 „	200 „
	B)	200 „	100 „
	C)	100 „	75 „

14. A bírálóbizottság fenntartja magának azt a jogot, hogy a pályadíjakat csak abban az esetben adja ki, ha igazán értékes, minden tekintetben megfelelő pályamunkát talál a beküldött tervek között. Azonban a bírálóbizottság csak olyan mértékben adja ki a díjakat, amilyen mértékben a beküldött pályamunkák között a díjazásra méltók azt megérdemlik.

15. A bírálóbizottság fenntartja magának azt a jogot, hogy a díjazott és kivitelre kerülő terveken esetleg kisebb változtatásokat eszközöltethessen, amelyeket a díjnyertes tervező külön díjazás nélkül köteles elvégezni. A pályadíj fejében a díjnyertes tervező köteles a szükséges részletrajzokat is elkészíteni abban az esetben, ha terve kivitelre kerül.

A pályázóknak általában három lényeges körülményt kell figyelembe venniök:

a) A művészi magyar irányt. Ez kifejezésre juthat az elrendezésben, a formában, a színben, a díszítés módjában és anyagában. Azonkívül egyes bútordarabok összeépítése módjában.

b) A korszerű követelményeket. A kényelmet szolgáló méreteket és a gazdasági lehetőségek által megszabott kivitelezési módot, a nemes anyagszerűséget, a mutatós, léleknélküli luxus elkerülését, a célnak megfelelő formákat és a modrn technika találmányainak és eszközeinek felhasználását.

c) A gyártás szempontjait. Az értelmes szerkezeti összeépítést és az anyag kapcsolatainak feltüntetését. A színek harmóniáját. A kivitelezés tökéletes módjait. A díszítmények anyagszerűségét.

*

Az építőművészeti, lakásberendezési és bútortervpályázat egyes csoportjainak leírása.

I. csoport. E csoportnál az egész lakóház külsőleg és belsőleg tervezendő meg, tehát úgy a külső, mint a belső berendezések, bútorok terveit is el kell készíteni.

A) Magyar gazda lakóházának, illetőleg lakásának terve, alaprajzi beosztása, formai kiképzése, anyaga. Belső berendezése, úgymint: Lakókonyha és szoba, kamra, vagy: Lakókonyha, szoba, tisztaszoba és kamra.

Ennél a csoportnál a tervezők úgyszólván úttörő munkát végeznek, ha helyesen fogják fel a tervezési feladat anyagát. Rámutatunk arra a bő forrásra, amely a népművészeti formák felhasználásával kínálkozik itt. Nem szabad azonban figyelmen kívül hagyni a korszerű szempontokat, az anyagszerűséget és a célt szolgáló egyszerűséget sem.

B) Városkörnyéki kis családi ház terve, alaprajzi elrendezése, formai kiképzése, felépítésének módja. Kis családi ház berendezése, ugymint: Egy szoba, belépő, lakókonyha, fürdő, vagy zuhanyfülke, kamra, W. C. Vagy: Két szoba, előszoba, lakókonyha, fürdő, vagy zuhanyfülke, kamra, W. C.

Városkörnyéki lakásról lévén szó, annak lakója kisiparos, kiskereskedő, kistisztviselő stb. lehet. Ezeknek életigényeihez és anyagi lehetőségeihez szabott berendezést kell tervezni.

C) Falusi, kisvárosi magyar családi úriház terve. Ez a háztípus lehet kertben elhelyezett, vagy sorbaépített villaszerű építkezés manzard szobákkal. Úgymint: Alagsor: Házmesterlakás: 1 szoba és tartozékai. Földszint: Előszoba, konyha, úriszoba, ebédlő, kamra, W. C. Manzard: Hálószoba, fürdőszoba, garderobe. Vagy: Alagsor: Házmesterlakás. Földszint: Előszoba, konyha stb., fogadószoba, ebédlő, dolgozószoba. Manzard: Háló, gyermekszoba, fürdő, garderobe.

MDK

Zsindelyné Tüdős Klára

Rajzok az "Ünneplő magyar diszruhák" c.könyvéből.Képek a 29.old.-on.

Magyar Iparművészet 1939.

MDK

Zsindelyné Tüdős Klára

Zsindelyné Tüdős Klára előadása. Magyar Iparművészet 1939. 62.l.

MDK

Zsindelyné Tüdős Klára

Ünneplő magyar diszruhák, repr.

Magyar Iparművészet 1939. 29.l.

MDK

MDK

Zsindelyné Tüdős Klára

Magyaros divattervek

Magyarország. 1939. okt. 9. 7.l.

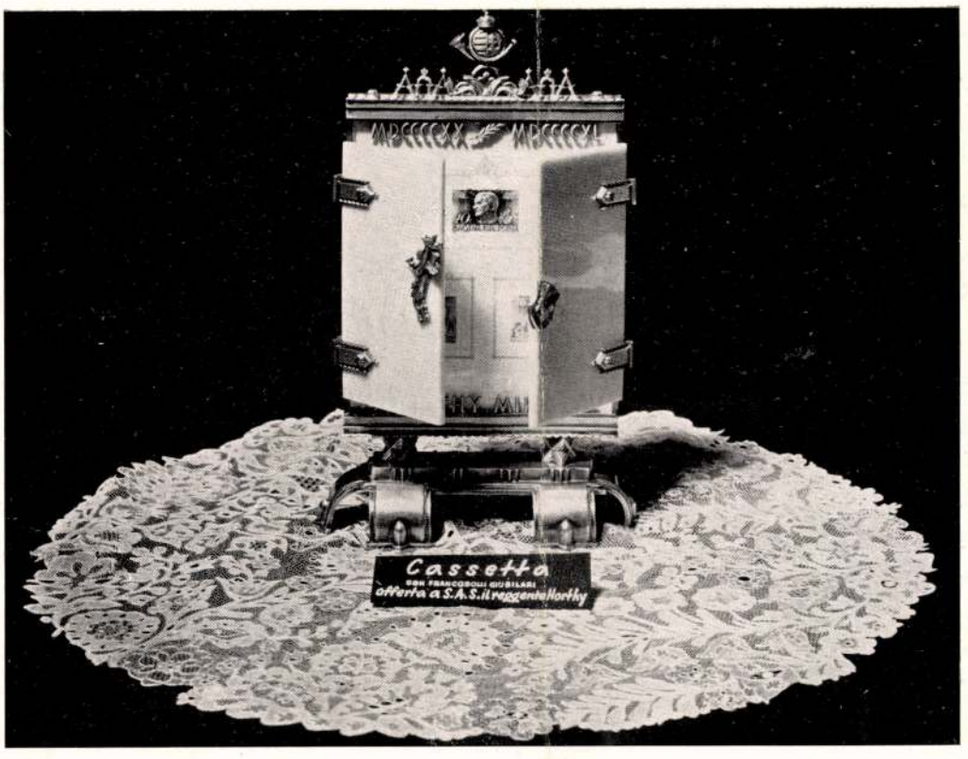

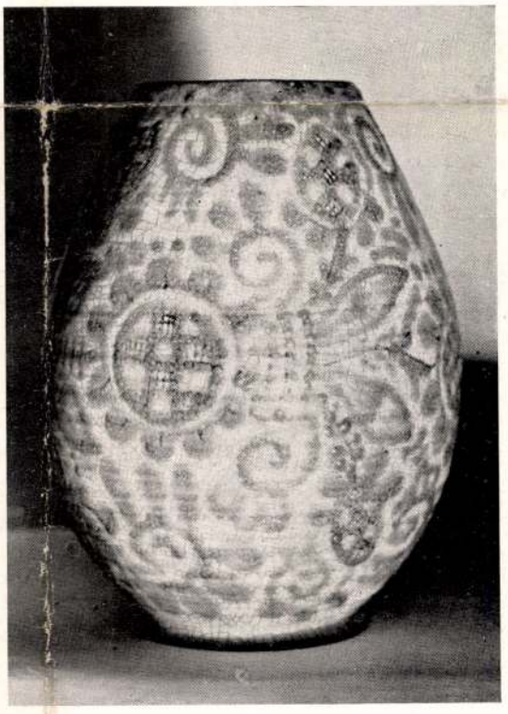

A VII. Milánói Nemzetközi Iparművészeti Kiállításról. Fent : Díszszekrényke. Légrády Sándor műve. Lent balra : Kehely. Szita Oszkárné Molnár Mária műve. Lent jobbra : Kerámia váza. Gorka Géza műve. — Aus der VII. Internationalen Kunstgewerbe-Ausstellung in Mailand. Oben : Schmuckkästchen. Werk von Alexander Légrády. Unten links : Kelch. Werk von Frau Maria Szita-Molnár. Unten rechts : Vase. Keramik. Werk von Géza Gorka. — From the VIIth International Exhibition of Applied Arts in Milan. Above : Ornamental box. Work of Alexander Légrády. Below to the left : Chalice, by Mrs Mary Szita-Molnár. Below to the right : Ceramic vase, by Géza Gorka.

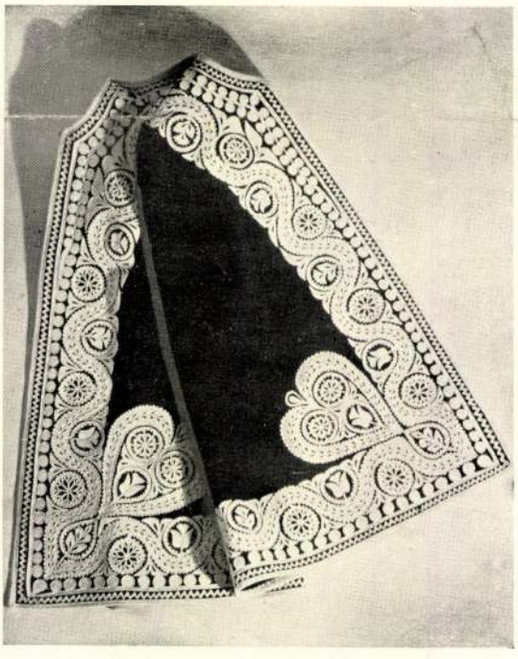

A VII. Milánói Nemzetközi Iparművészeti Kiállításról. Fent : Grafika és könyvművészet. Lent : Magyaros női ruhák. Zsindely Ferencné Tüdős Klára művei. — Aus der VII. Internationalen Kunstgewerbe-Ausstellung in Mailand. Oben : Graphik und Buchkunst. Unten : Damenkleider in ungarischem Styl. Werke von Frau Klara Zsindely-Tüdős. — From the VIIth International Exhibition of Applied Arts in Milan. Above : Graphic Art and Art of the Book. Below : Ladies' dresses in Hungarian style, by Mrs Clarisse Zsindely-Tüdős.

MAGYAR IPARMÜVESZET
1940.

Zsindelyné Tüdős Klára „Ünneplő magyar díszruhák" című könyvéből. A rajzokat a szerző tervei nyomán készítette Szabó Gabriella. — Aus dem Buche von Frau Klara Zsindely Tüdős: „Ungarische Festkleider". Die Zeichnungen auf Grund von Entwürfen der Verfasserin ausgeführt von Gabrielle Szabó. — Illustrations from the book of Mrs Clarisse Zsindely Tüdős: „Hungarian Gala-dresses". Drawings made upon designs of the author by Gabrielle Szabó.

MAGYAR IPARMUVESZET 1939.

Gobelin. Tervezte Pekáry István. Készítette a Budai Szövőműhely. — Gobelin. Entworfen von Stefan Pekáry. Verfertigt von der Webewerkstatt in Buda. — Gobelin. Design by Stephen Pekáry. Made by Weavershop of Buda.

Isten markában

Zs. Tüdős Klára könyve

Ha egy könyv nyolc kiadást megért, óda kell figyelni. Ha egy nyolc kiadást megért könyvet a Református Zsinati Iroda sajtóosztálya jelentetett meg, nagyon oda kell figyelni. Ha egy nyolc kiadást megért könyv elmélkedéseket, lelki meditációkat, hitelvű élettanításokat tartalmaz, nagyon-nagyon figyelemre érdemes.

Ki a könyv szerzője? Ki volt *Zs. Tüdős Klára*?

A Zs. férjének nevét rövidíti. Tüdős Klára *Zsindely Ferenc* államtitkár, majd miniszter felesége volt. Továbbá Tüdős Klára az Operaház jelmeztervezője, majd egy belvárosi exkluzív divatszalon vezetője, valamint az Új Magyar Asszony című lap alapítója volt. De Tüdős Klára mindezeken felül Krisztus-hitű asszony, nehéz sorscsapások ellenére is lelki békét sugárzó hívő, magas kort megért, mélyen gondolkodó, bibliás lelkű ember volt.

Az *Isten markában* vallomások, elmélkedések, életrajztöredékek, lelki „tanácsok" sorozata. Rövid, két-három oldalas írások. Ébredés után vagy lefekvés előtt elolvasható, békét sugárzó „imák". Nem oktatnak, nem akarnak „tanítani", hiányzik belőlük a rossz értelmű pedagogizálás, a szájbarágó stílus. Erényük a közvetlenség, a személyesség, az egyszerűség. Hatásuk az olvasó ráismerése: én is ilyen vagyok, ez velem is megtörtént, én is így szeretnék élni. Manapság, amikor annyiféle pótszert, „életreceptet" kínálnak a különféle lélekgyógyászok, a kereső ember éhségét kihasználó sarlatánok, Tüdős Klára könyve visszavezeti olvasóját a legalapvetőbb, a legegyetemesebb, a legtisztább igazsághoz, a Biblia tanításához.

A könyvet Zs. Tüdős Klára hagyatékának a Soros-alapítvánnyal megtámogatott kutatója és gondozója, *Dizseri Eszter* szerkesztette és rendezte sajtó alá.

Tüskés Tibor

ZSINDELYNÉ TÜDŐS KLÁRA

Új Magyarország 1991. dec. 16. 8. l.

– a kivitelezési és szerelési útmutatókat,
– a referencia címeket,
– a csomagolás, rakodás, szállítás, tárolás információit,
– a gyártók és forgalmazók pontos címeit.

A közleményeket a magasépítés, a mélyépítés, a szakipar, az épületgépészet és épületvillamosság szakterületeiről jelentetjük meg.

Arra törekszünk, hogy egyre nagyobb számú és a kereskedelmi szempontú prospektusoknál műszakilag tartalmasabb és hitelesebb, valamint mindenre kiterjedő szolgáltatást nyújtsunk.

Előfizetőink az új termékek teljes köréről és mielőbb jussanak információhoz.

A megelőző évfolyamok tőpéldányai a könyvtárunkban megtalálhatók. Új előfizetőink számára az első évben – térítés mentesen – lehetőséget nyújtunk arra, hogy visszamenőleg ezekből tájékozódjanak.

A mainál szélesebbkörű tájékoztató szolgáltatásra is készek vagyunk. Kérjük szíveskedjenek igényüket, javaslataikat címünkre megküldeni.

Kérjük, amennyiben előfizetőink sorába kívánnak lépni, úgy a csatolt megrendelőlapot – lehetőleg 30 napon belül – aláírva visszaküldeni szíveskedjenek.

Bartók Miklós
igazgató
felelős szerkesztő

TERVEZÉSI
INFORMÁCIÓ

TERVEZÉSI
INFORMÁCIÓ

TERVEZÉSI
INFORMÁCIÓ

Zsindelyné Tüdős Klára

Confessio 1995/1

teológiában ugyan időhöz és térhez kötött igazságokat fedeznek fel, ugyanazt a szerepet töltik be, mint azok, akik régen a hitvallásokat megfogalmazták, s ők azok, akik az univerzális tradíciónak méltó részei. – Lehetetlen *Thiel* vélekedését kommentáló kérdés nélkül ismertetni: elismerve a fentiek igazát, vajon nem áll-e fönn annak veszélye, hogy az ilyen „kontextuális" teológiák még jobban fogják veszélyeztetni az egyház egységét, mint egykor a tanbeli differenciák?

9) Végül utaljunk röviden egy olyan cikkre, amely ismételten az egyház egységét hangsúlyozza! Kurt *Koch* a *Catholica* 48 (1994), 213-229. lapjain az immár ismert témát tárgyalja: *A keresztyének egysége – Európa egysége. Lehetőségek és határok.* A szerző szép összeállítást közöl azon fontosabb teológusok vélekedéseiből, akik szerint az Egyesült Európa újból kínos kérdésként eleveníti fel az egyház egységének a kérdését, s újból a keresztyén bizonyságtétel hitelképességét teszi kérdés tárgyává (J. *Ratzinger* bíboros és J. *Moltmann* idézetei dominálnak). Az ökumené azonban változatlanul megoldásra váró kérdéseket tár elénk. Hogyan értelmezzük az ökumenikus törekvéseket? Önmagunk újraértelmezéseként vagy a másik fél megismeréseként? Hogyan értékeljük ki, hogy a különböző egyházak különböző látomást táplálnak az egység megvalósítása felől (emlékezzünk: magyarul E. *Fahlbusch* adott erről néhány évvel ezelőtt ismertetést). Azonkívül pedig Isten igazságának kérdését valamennyi felekezet föl kell tegye magának. A jelen helyzetben a svájci katolikus szerző azt javasolja, hogy tanulási folyamatként fogjuk föl az ökumenikus párbeszédet, elsősorban a keleti és nyugati egyház között. Szűkebb pátriánkban, Európában elsősorban a nacionális partikularizmus és a római katolikus centralizmus végletei között kell mozogjunk. Végül pedig az ökumenikus életstílus elsajátítására helyez a szerző hangsúlyt, amely ugyan a sokszínűséget elismeri – de Blaise *Pascal* módján: annak tudatában, hogy mindez alapvetően egy egységre megy vissza.

(Az Ökumenikus Tanulmányi Központ anyagából készült összeállítás.)

Karasszon István

Könyvszemle

Isten markában

– Dizseri Eszter könyve a száz éve született Tüdős Kláráról –

(Zsindelyné Tüdős Klára. Életrajz dokumentumokban 1895-1980. Válogatta és szerkesztette Dizseri Eszter. Kálvin János Kiadó, Budapest, 1994)

Tükör által, homályosan látunk valahányan. Némelyeknek mégis megadatik, hogy másoknál többet lássanak. Zsindelyné Tüdős Klára közéjük tartozott: látó lélek volt még vénen is, vakon is, az elszólíttatásra várva is.

Hamarosan száz éve lesz, hogy megszületett – 1895. júl. 20-án –, s ehhez képest nem is olyan régen halt meg, másfél évtizede. Előtte egy fiatal barátnőjére bízta szellemi hagyatékának összegyűjtését, kéziratainak rendezését, gondozását, esetleges kiadását, *Dizseri* Eszterre. S most itt van a kezünkben ez a gazdag kötet, amely

a századik születésnap előestéjén jelent meg, s amelyet az emberi hűség monumentumának is nevezhetnénk, akár magára Tüdős Klárára gondolunk, akár a róla szóló önéletrajzi és egyéb írások, dokumentumok, emlékezések összegyűjtőjére, válogatójára, e mű megszerkesztőjére. Mert ennek a könyvnek a megszületéséhez sok éves szívós munka kellett: töretlen hűség, nem szűnő szeretet. Így lett belőle ilyen vonzóan érdekes, de ilyen megrendítő írások tárháza is, amelyeket nemegyszer csak szorongó szívvel lehet olvasni. Hiszen akiről szólnak, az is jól ismerte – életének sok öröme mellett – az Isten színe előtt való megrendülést, a kicsorduló könnyeket.

Személyes emlékeit ő maga vetette papírra – lassanként már elhomályosuló szemmel, de mind élesebb belső látással –, amikor kezdett túl lenni élete nagy pokoljárásain. Sorsát, alakját azonban nemcsak ezek a maga írta vallomások idézik fel a könyvben, hanem számos más hites tanú magnóba mondott vagy írásba tett szavai is segítenek elénk varázsolni ezt a sok színű és sok árnyú életet, s közel hozni még azokhoz is, akiknek soha nem volt módjuk találkozni vele.

Debrecenben kezdődik a történet, és 85 év múltán Budapesten ér véget. A millenniumi időktől a kései Kádár-korszakig ível, közbül két világháború emberirtásával, országvesztésével és sok minden egyébbel, amelyet mások is átéltek, de mindenki másképpen. Maga Tüdős Klára olyan erős egyéniségként, hogy őköréje már életében valóságos regény szövődött: mondhatni, hogy egy nagy történelmi tablón kapott kiemelt helyet.

A századforduló évei, amelyeket mint nyiladozó szemű kislány látott maga körül Debrecenben, a gyors polgárosodás, a töretlen fejlődés illúzióját táplálták. Ennek jegyében lett apai nagyapjából, a református kollégium nagyhatalmú igazgatójából – aki *Móricz* Zsigmond *Légy jó mindhalálig*-jában a „vín baka" csúfnéven szerepel – a debreceni szabadkőműves páholy nagymestere; apjából a debreceni egyetemalapítást és az országos iparosítást szorgalmazó parlamenti képviselő; őbelőle magából pedig – a „Dóczyban" töltött néhány középiskolai év után – egy előkelő svájci intézet növendéke a Genfi-tó partján, majd másfél évre egy jómódú londoni orvoscsalád nevelt lánya. De mindez nem volt ellentétben azzal, hogy anyai nagyapja viszont – a város mezőrendőreinek kapitányaként – maga hajtotta ötösfogattal járt ki a Hortobágyra, s hallgatta a pásztorok ősi dalait a tábortűz mellett, majd ott a szabad ég alatt, a juhászbundán vackolódott el éjszakára, nemegyszer a kis Klárival együtt, akit szintén magával vitt. S nem volt ellentétben ez a polgári mentalitás magának a Tüdős családnak a nagy Kossuth-pártiságával, erős magyar öntudatával sem: mindezt *együtt* őrizték-hordozták ezek a konok kálvinista debreceni szívek.

Tüdős Klára is együtt őrizte-hordozta egész életében a polgári és a magyar hagyományokat. Akkor is, amikor távoli országokban tanult franciául, németül, angolul: nemcsak beszélni, írni, olvasni, hanem viselkedni és gondolkozni is. Akkor is, amikor hazajött, de nem kényes kisasszonyként, hanem saját sorsát, életcélját kereső, öntudatos fiatal lányként, aki attól sem omlott össze és vált szerencsétlen kiszolgáltatottá, hogy apja az első világháború kitörése után belebukott szövevényes vállalkozásaiba, elmegyógyintézetbe került, majd meg is halt. Ő meg itt maradt atyai örökség, szülői támasz nélkül. Pedig ezek már a növekvő nyomorúság és reménytelenség évei voltak, minden addigi polgári érték és biztonság fokozatos megingásáé. De ő ilyen körülmények között is megtanult igényes munkával – iparművészkedéssel, mozgásművészeti szabadiskola szervezésével – pénzt keresni, sőt sikeresen indult meg a szólótáncosi pályán is, mielőtt nagybátyai segédlettel belekényszerítették egy nemszeretem házasságba.

Erről évtizedek múltán is csak így tudott írni, ilyen keserűséggel: *„Valahogy ilyen-*

formán érezheti magát a nyúl a körvadászaton, amikor a kör – bezárul." „A helyükben biztosan én is úgy gondolkoztam volna, mint ők. A baj csak ott van, hogy rossz eszközhöz nyúltak, az erőszakhoz." „Meg tudtam volna karmolni mindenkit, aki a házasságomhoz gratulált." „Úgy éreztem, hogy visz egy hajó olyan víz felé, melyhez semmi közöm, ahová nem akartam menni, és távolodik, egyre távolodik minden, amit szerettem, ahová vágytam, ami lelkesített."

A „hajó" előbb Debrecenbe vitte, majd egy 400 holdas érsemjéni birtokra, túl a trianoni határon. Újdonsült életepárja – egykori huszártiszt – lovagolni is megtanította közben. *„Ha leestem, ami gyakran megtörtént, ifjú férjem úgy ordított rám, mint egy zupás őrmester, és sajgó tagokkal visszaparancsolt arra a dögre."* Még szerencse, hogy hamarosan jelentkezett a *jövevény*, aki aztán megszületvén, Judit nevet kapott a szent keresztségben. De a keserűségek ezzel sem értek véget.

Kiújult a férj régi tüdőbaja, szanatóriumba kellett vonulnia. A gazdálkodás minden gondja a tapasztalatlan fiatalasszonyra maradt, míg le nem égett a tanya, s ő el nem menekült a további tragédiák elől. *„Aztán beteg lett a gyerek, beteg lettem én is. Mindenbe beleláradtam, az volt az érzésem, hogy beleragadtam az alföldi agyagos sárba. Az uram később meggyógyult, de az életem nem tudott kialakulni."*

Évtizedek múltán ezt a címet adta kötetbe gyűjtött meditációinak: *„Isten markában"*, holott írhatta volna ezt is: *„Isten tenyerén"*. De ő az előbbit érezte életéhez illőnek. Hiszen voltak aztán napsütéses évei, látványos sikerei is, de őt mindig a szorongattatások ébresztették rá igazán: az a marok, amely sokszor oly fájdalmasan fogja körül, biztonságot is ad neki, óvja is, védi is, mert az Istené, s nem valamely őt gyötrő vak végzeté, ellenséges hatalomé.

Prédikátor őseinek hitét eleinte inkább csak lappangva hordozta magában. *Arany* János ironikus sorai azonban rajta is beteltek: *„Hadd éljen. Talán majd, ha nem is a vallás,/ Istenhez téríti az oldal-nyilallás."*

Az első ilyen sorsfordító nyilallások fiatalasszony korában érték el, s késztették számvetésre. Sok egyéb bajának tetejébe egyetlen kislányától is megfosztódott, mert ekkor megint együttélt a férjével – Pest környékén, Pomázon –, s a kislány Debrecenben maradt a tébécés fertőzés veszélye miatt. De a saját élete sem volt könnyű, a küszködés a mindennapi kenyérért, varrás, fordítás, egy divatszalonbeli alkalmazás, olyan tulajdonosnővel, *„akinél sötétebb vénboszorkányt még nem hordott a föld a hátán"*, aztán betársulás egy bukófélben lévő textilműhelybe, míg váratlan csodaképpen fel nem vették az Állami Operaházba, a női jelmeztár vezetőjének.

Az ilyen részletek önmagukban persze aligha érdekesek, hacsak annak érzékeltetésére nem, honnan jutott el ez a sokat próbált fiatalasszony másfél évtized alatt pályája magasságaiba, mielőtt ismét lezuhant volna a mélybe.

Bár ezek a magasságok és mélységek nagyon is emberi szempontúak, földi mértékűek. Isten markából ő többé ki nem ugrott, se ki nem esett, s ehhez képest nem sokat számított, hogy épp miniszterné ként látogatott-e fel a Várba Horthyékhoz, vagy minden vagyonát szétosztva indult-e a kitelepítések idején vidéki kényszerlakhelyére. Legfeljebb annyiból számított: mikor milyen szolgálatot tölthetett be.

Tüdős Klárában sok egészséges ambíciót ébresztett gyermekkorának Debrecene, s nem utolsó sorban ott is a református leányiskola, a Dóczy. Ott tanulta meg: *„Aki keveset kapott, annak kevesebbről kell elszámolnia, kevesebb a felelősség, a gond, a kockázat. Akinek viszont több talentum jutott, annak több a kötelessége, keményebb a harca, nagyobb a feladata..."*

Ami rábízatott – akár tehetségben, akár cselekvési szabadságban, hatókörben, küzdőtérben –, azzal ő mindig úgy próbált élni, mint aki egyszer számot kell hogy adjon.

„Látó léleknek" neveztem, s nem ok nélkül, mert az ő sok teendőjű életéhez a *látások* is hozzátartoztak. Nem a már kitaposott utak szelíd vándora volt ő, hanem a kapott látások követője, tüskön-bokron, ezer akadályon keresztül is. Ifjúkori első nagy álmát egy svájci doktornővel együtt szőtte, nem sokkal házassága előtt: olyan szanatórium alapítására készült, amelyben zenével, tánccal, művészi tornával segítik fellazítani az idegrendszeri eredetű mozgáskényszereket, mozgáskorlátokat. Amolyan korai Pető Intézet lett volna ez, amelynek létrehozatalát a doktornő hirtelen halála után az ő házassága hiúsította meg végérvényesen.

Ugyanebben az időben kezdett el – még abszolút kívülállóként – új jelmezeket álmodni a különféle operák szereplőire, s újraöltöztetni gondolatban a körülötte zajló társasági élet lányait, asszonyait is. Látni vélte, melyikükre mi illenék, s később, amikor eljött az ideje, meg is tervezte, meg is rajzolta, meg is festette, meg is varratta mindazt, ami lelki szemei előtt felderengett. Első nagyobb vállalkozásainak egyike az 1926-ban bemutatott *Háry* János Örzsébének és más női szereplőinek felöltöztetése volt olyan jelmezekbe, amilyeneket még nem látott a Magyar Állami Operaház törzsközönsége. Igaz, hogy olyan zenét sem hallott még, mint amilyennel *Kodály* lepte meg. Tüdős Klára valójában az ő művészetére hangolódott rá, s a továbbiakban is őt tekintette legfőbb példaképének. Például amikor magyar népi motívumokkal ékes ruhamodellek útján próbálta a század polgári kultúrájába beleszőni, belementeni a falusi-paraszti örökséget, s ezzel mintegy *polgárjogot* adni neki. Vagy amikor *Ádám* Jenővel együtt énekes színpadi játékot állított össze a magyar betlehemesekből, máskor meg *Liszt* Ferenc zenéjére írt balettszüzsét.

Tüdős Klára ekkor már független, önálló nőként törte a maga új útjait, szerzett magának hírnevet, társadalmi rangot, s talált rá végül szíve szerinti társára is, *Zsindely* Ferencre. Majd pedig fogadott fiaira — a soha meg nem születettek helyett —, a *györffysekre*, az általa patronált első népi kollégium fiataljaira. Így került abba a különös helyzetbe, hogy férje révén államtitkár-, majd miniszterfeleségként forgott az akkori magyar politikai elit köreiben, "fiai" révén pedig akaratlanul is a közelgő nagy társadalmi változásokat segített előkészíteni. Így például 1943. szept. 23-án a belügyminiszternél sürgette a kommunista szervezkedéssel vádolt egyik kollégista szabadon bocsátását, két héttel később pedig, okt. 6-án *Kállay* Miklós miniszterelnök jelenlétében vett részt a Györffy Kollégium új épületének alapkőletételén. S ami talán még különösebb: ő, aki sohasem volt egyházi munkás, ugyanebben az évben vezető szerepet vállalt a Református Nőszövetség újjáélesztésében.

Látszólag élete csúcsain járt ekkoriban. Valójában: szakadékok felett. Hiszen, hogy mást ne mondjunk, elsők között lépett be 1941 tavaszán – férjével együtt – abba a miniszterelnöki szobába, ahol a kiloccsant agyú, öngyilkos *Teleki* Pál teteme hevert, hogy aztán ott vigyázza a küszöbről órákon át, míg el nem szállították. *"Úgy éreztem, hogy ma kihirdettetett hazám halálos ítélete"* – vallotta erről utóbb, teljes joggal, s ez az iszonyú érzés nem is hagyta el soha többé. Világosan látta, amit óhatatlanul látnia kellett: a Teleki Pál halálával kihirdettetett ítélet végre is hajtatik a többé-kevésbé még önálló magyar államon. Rohanunk a pusztulásba, az országvesztésbe, nemzeti függetlenségünk feladásába. De akkor legalább Isten egyházát kell őrizni, amennyire csak lehet, és menteni, menteni a veszendő emberi életeket.

Dizseri Eszter könyvének legszebb fejezetei erről az őrző-mentő munkáról szólnak, örök tanulságul az utókornak. Mi minden történt az Istenhegyi úti nagy házban, a volt miniszteri villában 1944-45-ben, amikor üldözöttek és menekültek népes seregét fogadta be, s adott nekik fedelet, búvóhelyet, kenyeret? Mi mindent tett a Zsindely-házaspár ezen felül is a védtelenekért, nem utolsósorban a hányódó gye-

rekekért? Majd hogyan lett kettejük otthonából sokak otthona, áldott gyülekezések, találkozások színhelye? Majd hogyan váltak ők maguk — az addigi élet- és lélekmentők — üldözötté, s találtak mégis menedéket egy balatoni villa házmesterlakásában? Hogyan törődtek másokkal még ott is, a maguk szegénységében, de törődtek övelük is más szegények?

Ami ezután következik a könyvben, az már az epilógus. Vagy ha úgy tetszik: vallomás az Isten markában meglelt békesség utolsó időszakáról. Nem csupán a férjevesztett, magára maradt Klári néninek a tanúságtétele maradék életéről, hanem azoké is, akik hátralévő útján végigkísérték, s akik közül sokaknak még mindig többet adott, mint amennyit tőlük kapott.

Száz éve született. Tizenöt éve halt meg – csaknem teljesen süketen és vakon, de készen arra, hogy immár színről színre lásson és halljon, és számoljon el mindazzal, ami rábízatott.

Varga Domokos

Egy teológiai önéletrajz margójára

– Vasady Béla: Az Ige útján sántikálva. Teológiai önéletrajz (Debrecen, 1993. A Debreceni Református Teológiai Akadémia Egyháztörténeti Tanszékének kiadása, szerkesztette: Csohány János) –

Az önéletrajz sajátos irodalmi műfaj, a jelen esetben csaknem egy évszázad történetét fogja át. Számomra a könyvnek ez a vetülete különösképpen azért kötötte le figyelmemet, mert valamivel fiatalabb kortársa lévén ismertem életútját, családi körülményeit, sikereit és reménységeit, amelyekből mindvégig táplálkozott.

Serdülő korában sokat foglalkozott a halál kérdésével. „Miért is élünk, ha úgyis meg kell halnunk?" „Van-e az életnek egyáltalán értelme?" „Ellengésünk-e vagy barátunk a halál?" „Van-e jogosultsága az öngyilkosságnak, amit Ady Endre 'meghívott halálnak' nevez." Ezekben az években, épp az ő ágya felett függött egy kiváló német festő képének másolata: „Der Zug des Totes" (A halál vonulata). Felébredésekor erre esett az első, lefekvéskor pedig az utolsó tekintete. A kép a következőket ábrázolta: Végtelenbe vezető úton vonult a halál. Egyik kezében kaszáját tartja, a másikkal pedig a csengőjét rázza. Hívó hangjára emberek sokasága kezd tódulni utána. Követik a menetelő halált. Hőssé koszorúzott katona, fehérfátyolos menyasszony, főpapi ornátusú érsek, anyja mellől elragadott gyermek: valamennyien engedelmesen beállnak a halál után menetelők sorába. Az út szélén egy töpörödött öregasszony ül. Mindkét karját a halál felé tárva esdekelt: „Vigyél magaddal! Nekem már csak a nyomorúság az élet. Öreg vagyok, nincstelen, beteg és magányos. Ó, hadd kövesselek!" A halál azonban elhalad mellette. Mert a meghalni vágyó emberroncs számára még nem ütött a végső óra.

Éveknek kellett eltelniük – írja –, amíg eljutott annak felismeréséhez, hogy Istennek még valamilyen rejtett célja volt ezzel az össze-vissza csorbult cserépedénnyel. Pál kiáltása visszhangzott benne: „Milyen megfoghatatlanok az ő ítéletei és milyen kifürkészhetetetlenek az Ő útjai." 1920-ban kerül Debrecenbe teológusnak, de a teológiai fakultáson nem találja meg, amit leginkább keresett: az Istenről való személyes bizonyságtételt. Szerinte ezek élettelen teológiai felolvasások voltak. Első debreceni tanévének végén, 1931 nyarán a Magyar Evangéliumi Keresztyén Diákszövetség rendezésében Tahiba került diákkonferenciára. Itt találkozott pápai és sárospataki teológusokkal, ahol új világ tárult fel előtte. A tahii konferen-

cia-telep felfejlődése *Ecsedy* Aladár nevéhez fűződik, és ott olyan neves igehirdetők szolgáltak, mint *Muraközy* Gyula, *Szabó* Imre, *Victor* János, *Benkő* István. Ott érezte meg, hogy Istennek van mondanivalójára az ő számára is.

Az 1921-1922 közötti tanévben kezdte el működését Debrecenben a Kolozsvárról Debrecenbe került *Varga* Zsigmond vezetése alatt a vallástörténeti tanszék. A vallásos jelenségek elemzésének és fejlődésének felvázolásával és kritikai összehasonlításával nagy hatással volt Vasadyra. Közben *Tankó* Béla filozófiai előadásait is hallgatja. A második tahii konferencián ismerkedik meg *dr. Good* Jakab Izsák amerikai egyháztörténeti professzorral, aki *Csomasz Tóth* Kálmánnal együtt a daytoni (Ohio) református főiskolára hívja. Ez az ő „teológus-diákakciója" volt, amellyel a Magyarországi Református Egyház javát kívánta szolgálni.

Ehhez annyit kívánunk hozzáfűzni, hogy ez az akciója később is folytatódott. *Böszörményi* Ede kb. 7 évvel később ugyancsak Dayton-ba került. Amint 1990. szept. 26-án kelt levelében nekem megírta, az egykori daytoni diákoknak még „egyletük" is volt: a Volt Amerikai Diákok Baráti Köre, a VADBAK, *Vasady* Béla volt az elnökük. Böszörményi Ede két könyve (Szeremlei Sámuel hódmezővásárhelyi református lelkipásztor élete [1837-1924]. Egy liberális tudós a XIX. században, 1991); Adalékok a felvilágosodás korának egyházi művelődéstörténetéhez, 1994), ugyanabban a sorozatban jelent meg, ahol Vasady könyve. Vasady daytoni diákévei (1922-1925) alatt elsősorban lélektani kérdéseket tanulmányozott, főként a nagy misztikumok lelki életét elemző könyvek érdekelték, emellett a rendszeres teológia tanulmányozása is lekötette. Főként az eleve elrendelés és a gondviselés tana foglalkoztatta. 1924 májusában Cleveland-ban lelkésszé szentelik. Egy évet a princetoni szemináriumban is tölt.

Vasady Béla Magyarországra való visszatérése után rövidesen két teológiának lesz professzora: 1925-1928 között Pápán a filozófia-pedagógia tanszéket látja el, majd Sárospatakon 1928-1934 között a dogmatikai tanszéket tölti be. Mindkét munkahelyéhez, ill. ott kifejtett tevékenységéhez szeretnék néhány megjegyzést fűzni.

Pápán tanártársa volt *Pongrácz* József, aki a rendszeres teológia tanszékén kezdte el működését, 1913 őszétől az újszövetségi tanszék rendes tanára egészen 1947. évi nyugdíjazásáig. Kik voltak még abban az időben pápai professzorok, az Vasady könyvéből nem derül ki, azt viszont tudom, hogy Vasady után nagybátyám, *Trócsányi* Dezső került a filozófia-pedagógia tanszékére, aki korábban a pápai református gimnázium német-magyar szakos tanára volt. Sárospatakon végezte el a teológiát, majd a kolozsvári egyetem bölcsészeti karán szerzett tanári és bölcsészdoktori oklevelet. Különösen két műve maradandó emlékű: Bölcseleti bevezetés (1934) és Bölcselettörténelem (1939), érdemes lenne mindkét művét újból kiadni.

Vasady sárospataki professzorságához is fűződnek családi kapcsolatok.

Sárospatakon ugyanis korábban jogakadémia is volt, amely az 1922/23. tanévben működött utoljára. *Trócsányi* József nagybátyám a magánjog tanára volt, a jogakadémia megszűnése után a teológián éveken át jogi enciklopédiát adott elő, így a teológiai tanárokkal, közöttük Vasady Bélával is mindennapi kapcsolatban állt. Vasady Béla pataki tanártársai közül *Mátyás* Ernőt, *Szabó* Zoltánt és *Újszászy* Kálmánt emeli ki, mint akikkel egy egész életre szóló barátsága alakult ki. Újszászy Kálmánhoz engem is meleg barátság fűzött még a harmincas években az Alpokban tett cserkész-kirándulás kapcsán, amelyen és is részt vettem. Élete végéig leveleztünk egymással, kért, hogy a Trócsányi családra vonatkozó nálam lévő anyagokat engedjem át a pataki levéltárnak, aminek készséggel eleget is tettem.

Vasady Bélának a pápai Református Teológiával való kapcsolata azonban a későbbiek során sem szakadt meg. Így, amikor *Barth* Károly 1936-ban Magyarországon

Estélyi ruha. Müllerné Konkoly-Thege Ilona terve. — Abendkleid. Entwurf von Frau Ilona Müller Konkoly-Thege — Evening-dress. Design by Mrs Ilona Müller Konkoly-Thege.

Estélyi ruhák. Tervezte Zsindelyné Rédly Irma. A hímzés mintája Dr. Kerékgyártó Adrienne műve. — Abendkleider. Entwürfe von Frau Irma Zsindely Rédly. Das Muster der Stickerei ist von Frau Dr. Adrienne Kerékgyártó. — Evening-dresses. Designs by Mrs Irma Zsindely Rédly. The pattern of the embroidery made by Mrs Dr. Adrienne Kerékgyártó.

Muskáli
1939.

ZSOLDOS István könyvkötő

HALÁSZ Margit: Az Egyházmegyei Könyvtár történeti kötéseiről és azok mestereiről. = Vasi Szemle, 47, 1993, 1. 114 - 120. G

publik österreich - bundespressedien
A - 1014 wien ballhausplat

KUNST IN DER

Das Ausstellungszentrum Gu
zeigt seit 1992 Querschnitte de

Das umliegende weitläufige Grund
österreich) mit seinem herrliche
konfrontiert die Besucher auf ei
reichischen Kunstszene. Hier wer
1992 in der Nähe des Semmeringge
skulpturen aus Stahl, Holz und a
in der Landschaft" präsentiert,
einer Bildungsreise gleich, erle

M.D.K.

Zsindely Endre: Mányoki Ádám levelei Ráday Pálhoz.

Művést, 1954. 2 sz. 270 l.

MDK

Zsindelyné Rédly Irma

Estélyi ruhák, tervezte fenti. Repr.

Muskátli 1939. 2o.l.

Betelyi Tudek, tervezte Ferri. Repr.

Muskatli 1979. Zo.I.

Zsindelyné Tüdős Klára színházi rendező

Igen érdekes személyi hírt közöl a Magyar Színművészet, a Kamara színművészeti főosztályának hivatalos közlönye. A lap a hivatalos rovatban beszámol arról, hogy dr. *Zsindely* Ferencné született *Tüdős* Klára mint ruhatervező, a filmművészeti főosztály művészeti ügykezelők szakcsoportjába tartozásának fentartásával, a színművészeti főosztály művészeti ügykezelők szakcsoportjába mint rendező felvételt nyert.«

Mindez magyar nyelvre lefordítva annyit jelent, hogy Zsindely Ferencné, aki eddig mint ruhatervező, a kamara filmművészeti főosztályának tagja volt, a jövőben *színházi rendezéssel is* foglalkozni kíván és ezért kérte, rendezői minőségben, a kamarába való felvételét.

Esti Magyarország

1943. febr. 8.

Fehér báli zsorzsettruha szanyi mellénnyel. Zsindelyné Tüdős Klára műve. — Ballkleid aus weisser Georgette mit Weste im Style der Dorftracht in Szany. Werk von Frau Klara Tüdős-Zsindely. — Ball-dress, white georgette, with waistcoat in the style used in the village of Szany. Work of Mrs Claire Tüdős-Zsindely.

Fordítás

Muoláth 1940. 86, (87), 88, 89. l.

Zsindelyné Tüdös Klára

Fehér transparent báliruha szakmári díszítéssel. Zsindelyné Tüdős Klára műve. — Ballkleid aus weissem Transparent mit Dekor im Style der Dorftracht in Szakmár. Werk von Frau Klara Tüdős-Zsindely. — Ball-dress in white „transparent" material with decoration in the style used in the village of Szakmár. Work of Mrs Claire Tüdős-Zsindely.

M.D.K.

Zsindelyné Tüdős Klára

Egyed Zoltán: „Hej páva...Jaj de pille..." cimmel számol be magyaros ruhaterveiről, melyeket részben a történelemben szereplő nagy magyar asszonyokról, részben a magyar tájakról nevezett el. A lap hozza két tervét és a művész fényképét.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1940. márc. 15-21
III. évf. 11. sz. 13. lap

Zsindelyné Tüdős Klára

A Nemzeti Szinház kosztümtervezője Nagyajtay Teréz és Zsindelyné Tüdős Klára kezdeményezték a magyaros ruha terjesztését. A lap bemutat hat magyaros diszitésü és formáju estélyi ruhát.
Azt külön nem tünteti fel, hogy a ruhák közül ki melyiket tervezte.
Repr.

Délibáb, Bp. 1939. okt. 7. XIII. évf. 40. sz. 30-31. lap.

M.D.K.

Zsindelyné Tüdős Klára

Fényképét bemutatja a lap székely népviseletben

\- - -

Diszmagyar ruhájának tervét bemutatja a lap

\- - -

Szinházi Magazin, Bp. 1942. aug. 12-18. V.évf.
34. sz. 13. lap
41. "

M.D.K.

Zsindelyné Tüdős Klára

Cs. Lázár Nelly folytat interjut a müvésszel, amelynek során beszámol ujabb terveiről. Magyaros ruhákat tervez budapesti áruházak számára. Az ősi magyar minták felhasználásával te tervezett ruhakombinációit mutatja be, valószinüleg az áruházak termeiben. /Ezt ugyanis a cikk nem fedi fel/ A müvész fényképét hozza a lap.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1939. okt. 18-25. II. évf. 42. sz. lapok nincsenek számozva.

M.D.K.

Zsindelyné Tüdős Klára

Az Iparművészeti Társulat termében "Önellátás a divatban" cimmel tartott előadást. Ezután kerültek bemutatásra a művész tervei, magyaros és más népi motivumok felhasználásával tervezte ruháit:"Irásos délutáni ruha" "Téli rokolyák", "Parasztos", "Magyar otthonka "Bábolna", "Megyebál" "Rámán varrott délutáni ruha" "Mármaros" és "Urhatnám" nevekkel. A ruhákról készült fényképfelvételeket a lap bemutatja.

Szinházi Magazin, Bp. 1939. okt. 14. II. évf. 42. sz. 28-29. lap
ifj. Ambrózy Ágoston: "Gratulálunk a Méltóságo Asszonynak!" c. beszámoló

MDK

Zsindelyné Tüdős Klára

Heltai Jenő: Az ezerkettedik éjszaka c. mesejátékának jelmezeit tervezte.

Fóthy János: Az ezerkettedik éjszaka.

Pesti Hirlap, 1939.ápr.27. 12.1.

MDK

Zsindelyné Tüdős Klára

Heltai Jenő: Az ezerkettedik éjszaka c. mesejáték jelmezeit tervezte.

Thury Lajos: Az ezerkettedik éjszaka.

Esti Ujság, 1939.ápr.27. 6.l.

MDK

Zsindelyné Tüdös Klára

Heltai Jenő: Az ezerkettedik éjszaka c. mesejátékának kosztümterveit tervezte.

Possonyi László: Az ezerkettedik éjszaka.

Nemzeti Ujság, 1939. márc. 15.

MDK

Zsindelyné Tüdős Klára

Zsindelyné Tüdős Klára előadása. Pesti Hirlap 1939. szept. 24. 8.l.

MDK

Zsindelyné Tüdős Klára

Magyarország. 1940. ápr. 20. 11.1.

.

MDK

Zsindelyné Tüdős Klára

Az Est 1939. ápr. 27. 8.1.

MDK

Zsindelyné Tüdös Klára, ip.müv.

a magyarruha divat korszerü áttervezője.

Dr.Ruzicska Ilona:"Művészet az iparban", Iparm.Társ. karácsonyi kiállítása. 1941.dec.-Magyar Iparművészet 12. sz. 133-36.l. .1941.

M.D.K.

Zsindely Ferencné, Tüdős Klára

"A magyar ünneplő" cimmel ir az általa rendezett előadásról, amelyen bemutatta saját tervezésü magyaros ruháit.
Kilenc ruhatervet fényképfelvételeken bemutat a lap.

Szinházi Magazin, Bp. 1939. márc. 5. II. évf. lo. sz. 28-29. lap

M.D.K.

Zsindely Ferencné Tüdős Klára

Az Operaház diszlettervezőnője, akinek "...elmulhatatlan érdemei vannak a magyar ruhaviselet és magyar népmüvészet propagálása miatt is."-irja a lap.
Fényképfelvétel a müvészről.

Szinházi Élet. Bp. 1938. juli 16. XXVIII. évf. 3o. sz. 21. lap

Zsindelyné Tüdős Klára

"Képzőművészeti világkiállitás Párisban, New-Yorkban, amelyen csak hölgyek vesznek részt"-irja Bogdán Ada: "Ki lesz a világ első képzőművésznője?" cimmel elmondja, hogy tizenhat nemzet hires festőnői, szobrásznői, iparmüvésznői, grafikusnői és kerámikusnői mutatják majd be müveiket.
Szőnyi István és Aba Novák Vilmos birálta felül a magyar képzőművésznők részéről beküldött müveket. Hollósné Mattioni Eszter és Bródyné Pollatschek Lili festőművészek képeit bemutatja a lap. Repr.

Délibáb, Bp. 1937. márc. 13. XI. év. 11. sz. 5-7. lap.

Zsindelyné Tüdős Klára

A beküldött szobormüvek közül Lőte Éva szobrát mutatja be a lap. Repr.
A kiállitás további szereplői: Glatzné Wildner Mária, Feszty Masa festőmüvészek, Kövesházi Kalmár Elza szobrászmüvész, Kovács Margit keramikusmüvész, Ferenczy Noémi gobelinkészitőmüvész, Nagyajtay Terés és Zsindelyné Tüdős Klára jelmeztervező müvészek mutatkoznak majd be a világkiállitáson alkotásaikkal.

Délibáb, Bp. 1937. márc. 13. XI. évf. 11. sz. 5-7. lap.

Zsindelyné Tüdős Klára

Zsindelyné Tüdős Klára, a Corvin Áruház női- és gyermekosztályának kitűnő vezetője, a jövőben a székely népi motívumok propagálására törekszik. *(Vajda M. P. felv.)*

Tolnai Világlapja

1940. 46. sz.

A *-gal jelölt művek a Tárgymutatóban sokszorosítva vannak.

A TÁRSULATI TAGOK JAVÁRA TARTANDÓ SORSJÁTÉK SZABÁLYZATA

Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat alapszabályainak 4. §. *c)* pontja értelmében, tagjai javára kisorsolás céljából, évenkint nyeremény-műtárgyakat vásárol a tavaszi, illetőleg a téli kiállításokon levő, magyar művészektől való műtárgyak közül, az évi előirányzatba e célra felvett összeg erejéig, a következő feltételek mellett:

1. A művásárlásra fordítható összeg a tagsági díjakból eredő bevétel arányában állapítandó meg.

2. A társulat a tavaszi kiállítás előtt vagy alatt, de az évi rendes közgyűlés után a művásárlásra szánt összeg erejéig tagjai javára sorsjátékot rendez, melyben a pártfogók 15, az alapítók 3, s a rendes tagok *tagságuk első három évében 1 számmal, tagságuk minden további három éve alatt pedig eggyel több számmal vesznek részt.* Az alapitót, vagy alapítóvá lett rendes (egyes) tagot e jog belépése idejétől számítva szintén megilleti, hozzáadva az alapítói minőségben őt megillető három számot. Testület mint alapító mindenkor három számmal játszik. Az a lajstrom, a melyben fel van tüntetve, hogy ki milyen számokkal vesz részt a sorsolásban, egy héttel a sorsolás előtt a titkári hivatalban közszemlére teendő ki, és az érdekeltek által megtekinthető.

Zsindelyné Tudós
Klára

az 1940. évi milanói
Triennalén arany
érem

MAGYAR IPARMŰVÉSZET
1940. 81. l.

Zsindelyné Tudós Klára

l.

Muskátli. 1938. 121

(Mag. Iparm. 1938

9-10 n

Eberg
iga

KIFIZET
MAGY. KIR. ÁLLA
Budapest, 19[illegible] év

Zsindelyné Tudós Klára

írod

Magy. Ipam

1938. 200-l

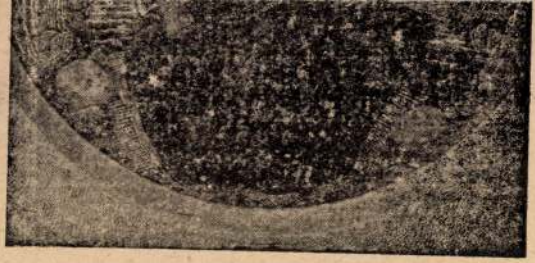

109. kép. *Pinturicchio követője: Madonna angyalokkal.*

Mária találkozása a keresztet vivő Krisztussal
Fa, olaj, 34·5×43 cm.
Az Ipolyi-gyüjteményből.
Őszi kiállítás, 1930., Ipolyi, 65. szám. — Gerevich PA, 99. l.

PRETI, FRA MATTIA (calabriai festő, 1613—1699)
Ábrahám megvendégeli az angyalokat
Vászon, olaj, 159×165 cm.
Csernoch prímás vásárolta.
Gerevich: Az Újság, 1916., júl. 20., 3. l. (Preti.) — Lepold—Homor 97. l. — Gerevich PA, 240—241. l. (Preti.) — Berti Toesca, 960. l. (Képe 960. l. Preti.) — Jajczay János: A művészet hódolata az eu-

Zsindelyné Tüdös
Klára

l.

Konkoly Kálmán
Magyar alkotók
Bp. c. n. 213 cs
kr. l.

-val állandóan szüntesse meg;
yeit pedig, az eddigi esedé-
t, az 1878. évi pénzügyi Köz-
i 58521 számu P.M. körrende-
k mellett tárcám terhére to-

atalmazott jául: nejét Surányi
...t Ostrom utca 16.) jelölte ki.

...LÁS ÉS KÖZOKTATÁ...
...ISTER
...PK ...IAG...

Zsindelyné Tudós
Klára

l

Magy. Iparm

1938. 2 i 9 l.

Maszlaghy: Az esztergomi érseki képtár. Magyar Sion, VII., 1876., 36. l. — Földv István: Az esztergomi érseki képtár. Fővár Lapok, XIII., 1876., 760. l. — Rényi 23. l. Z.: Az esztergomi érseki képtár leírása. Magyar Sion, XVI., 1885., 849. l. — Kőr László: Esztergom. Esztergom, 1887., 23 — Maszlaghy II., 195. szám. — Eszterg vármegye . . . Bp. é. n. 176. l. — Lepol Homor 97. l. — Lepold—Lippay 56. l.

A Forum Romanum
Vászon, olaj, 95×128 cm.
Simor prímás rendelte a művésznél.

Szindelyné Tudós K

l

Munkái

1939. 109. l. 111. l.

(Magy. Szarv.

1939. 11. sz.)

211/1915 szám

Határidő:

A válaszirat alapjául szolgáló jelentés, megkeresés, rendelet, stb.

Száma: 43/1915

Tárgy: A tordai kulturhá
helyreállitása.

Tek. Müemlékek Országá

Hivatkozással f. hó
jelentésemre, van szeren
Király József vállalkozó

Zsindelyné Tudós K

l -

Magy. Iparos

1939. 5. n. II. l

A hivatalos má

Mergín
igazg

KIFIZET
MAGY. KIR. ÁLL
Budapest, 19 év

Zsindelyné Tudós
Klára

l.

(Magy. Iparm
1941. 5 sz.)
Muskátli
1941. 37. l.

általános és részletes vállalati
zek értelmében szerződést kell
gett fel kell terjesztenem. A szer-
l fogom küldeni, esetleg, ha idö-
en fogjuk megállapitani.
észetére való tekintetből azonban
ékot nem türvén felkérem, hogy azok
anúl intézkedni szíveskedjék.

Kiváló tisztelettel

ZSINDELYNÉ TÜDŐS KLÁRA MAGYAROS DIVATTERVEI

Háziasszony a konyhában *Szerkesztőnő* *Közgazdasági rovatvezetőnő* *»Mokány Bercie-ruha* *Si-ruha* *Házikisasszony-ruha*

»Csikós« estélyi *»Kocsis« belépő* *Matyó estélyi* *Hortobágyi belépő*

(Barna Elek rajzai)

Ó, XX. század!

Maginot-vonal a gyerekszobában

»Az angol gyerekeknek a háború ellenére is jó karácsonyuk lesz — írja a »Daily Mail« — a hatalmas csomagokból ítélve, melyek most a londoni játéküzletekbe érkeznek.« Jó karácsonya lesz az angol játékárugyárosoknak is. A játékszerek jelentékeny részét ugyanis eddig Németországból, különösen Nürnbergből importálták. Az idén az angol gyárak látják el az egész angol szükségletet.

A játéküzletek kirakatai különben teljesen a háború jegyében állanak. Hamley, a Regent-streeti nagy játéküzlet egész Maginot-vonalat rendezett be a kirakatában, ólomkatonákkal, légelhárító ágyúkkal, kötött léggömbökkel és tankokkal. Civil-baba alig látható; mindnyájan katonaruhát viselnek, vagy vöröskeresztes ápolónőknek, légoltalmi őröknek vannak öltözve. Egy londoni játékárugyár olyan kis ágyút hozott forgalomba, melyből robbanó fa-srapnelleket lehet kilőni. A játékfényszórókat »nagyobb gyermekek számára« hirdetik. Háborús szint öltöttek a társasjátékok is; a békés akadályokat aknák, drótakadályok, gépfegyverfészkek helyettesítik.

==

Íz-próbák az állatkertben

Érdekes kísérleteket végeztek a londoni állatkert csimpánzain.

Blakeslee egyetemi tanár már régebben megállapította, hogy körülbelül minden negyedik ember képtelen bizonyos vegyi anyagok (különösen a phenyl-thio-carbamidot alkalmazzák kísérleti célra) ízét megérezni. Pedig ezek az anyagok többnyire rendkívül kellemetlen, kesernyés ízűek. Egyik tanulmányában azt is megírta Blakeslee professzor, hogy igen sok házi perpatvar keletkezik, ha az egyik házastárs az »ízlelők«, a másik pedig a »nem-ízlelők« csoportjába tartozik. Gyakran támadnak közöttük íz-viták, s mindegyik azt hiszi, hogy a másik hazudik.

Angol tudósok most igazolták, hogy a csimpánzok közt épúgy vannak »ízlelők« és »nem-ízlelők«, mint az emberek közt; sőt az arány is ugyanaz. Azt már régebbi kísérletek megállapították, hogy a nagy majmok ugyanolyan vércsoportokba sorozhatók, mint az emberek. Az íz-kísérletek egy újabb hasonlóságot állapítottak meg az ember és a majom között.

A kísérleteket különben igen egyszerű módszerrel végezték. Négyféle oldatot készítettek, cukrosvíz alappal. Az elsőt meghagyták így, a többibe kicsiny, közepes és erős adag phenyl-thio-carbamidot töltöttek. A »nem-ízlelő« csimpánzok jóízűen felkörpintették mind a négyféle oldatot; az »ízlelők« azonban a másodiknál az orrukat fintorgatták, a harmadikat kiköpték, a negyediket éppen csak megkóstolták s igen energikusan köpték ki.

==

Fehérköpenyeges kutyák

A legújabb párizsi kutyadivat: a fehér köpenyeg. Így óvják közlekedési balesetektől a párizsi kutyákat az elsötétített éjszakában.

MAI ÉLELMISZERÁRAK

A csarnokban a forgalom lanyha, a felhozatal kielégítő.

A mai budapesti élelmiszerpiac fogyasztói (zárójelben nagykereskedelmi) áraj kg-ként:

Húsok és hústermékek: Marhahús, rostélyos és felsál 160—240, leveshús (fartő, tarja, szegye) 160—200, borjúhús, comb 240—320, vesés 168—180, pörkölt 180, juhhús, hátulja 140—160, eleje 116—140, sertéshús, karaj 220—270, tarja, comb 196—240, oldalas 160—170, zsírszalonna 156—160, sertéshús 158—168, sertészsír, budapesti 156.

Vad és vadhús: Szarvas 1 kg 40—400, őz 1 kg 40—500, fácán 1 drb 200—250, fenyvesmadár 1 drb 40—50.

Baromfi: Élő: tyúk 1 kg (130—135), csirke, rántanivaló 1 kg (140—160), ruca, hizott 1 kg (140), lúd, hizott 1 kg (130—140), pujka, hizott 1 kg (110). Vágott: tyúk 1 kg (100—160), csirke, rántanivaló 1 kg (110—220), ruca, hizott 1 kg 150—190 (130—155), lúd, hizott 1 kg 150—190 (100—150).

Tojás: Teatojás, válogatott drb 11—13, kg 200—220, ládaáru (185—210), hűtőházi tojás (174—190), főző- és aprótojás drb 9—10, kg 185—195 (175—180).

Halak: Pónty, élő 160—240, szeletelt 130—150, jegelt 100—160.

Tejtermék: Tejföl (90), teavaj, tömbben (290—300), pasztőrözött (320—330), sovány tehéntúró (50).

Szárazfőzelék: Bab, fehér, aprószemű (38).

Zöldségfélék: Vegyes zöldség, zöldjével (12—15), kalarábé drb (2—5), karfiol, hazai, levéliel (16—24), vöröshagyma, érett, makói (9—10), fokhagyma (12—16).

Káposztafélék: Fejeskáposzta: (7—10), kelkáposzta (8—14), fejessaláta (3—8).

Burgonya: Gülbaba 10—11 (9—9.3), nyári rózsa 11—12 (9.9), őszi rózsa (8.6). Élla 10 (7.8—8).

Főzelékfélék: Főzeléktök (14—18), sütőtök (11), zöldpaprika, apró (20—30), tölteniváló 28—56 (16—44), paradicsom, hazai (12—24), zöldbab, hazai 60—120, vajbab, hazai (30—90), zöldborsó, hazai (40—60), zöld tengericsö (3—5.5), csiperkegomba (140—260), paraj, tisztított 26—36 (20—28), sóska, közönséges (28—35).

Gyümölcs: Alma, nemesfaj 36—100 (25—75), közönséges (12—30), körte, nemesfaj 30—90 (26—70), közönséges (10—26), birsalma 25—40 (14—30), szilva, magvaváló 16—36 (8—26), szőlő 24—70 (18—50), dió (80—110).

Déligyümölcs: Gesztenye, hazai (70—90).

Fűszer: Paprika, édesnemes, csemege (400—430), édesnemes (360—380), félédes, gulyás (320), nák, kék (144—146), bors (440), szegfűbors (660), japán rizs (66—68), Karolin rizs (90—100).

A mai hivatalos valuta- és devizaárfolyamok

PÉNZNEMEK:		KÜLFÖLDI KIFIZETÉSEK:	
Angol font	15.20—15.40	Amsterd.	201.20—202.80
Belga	63.15—63.75	**Athén**	**3.025—3.055**
Dán kor.	72.90—73.70	**Belgrád**	**7.82—7.88**
Dinár	**6.50—7.90**	Berlin	135.70—136.70
USAdoll.	378.70—382.70	Brüsszel	63.33—63.77
Francia fr.	8.55—8.75	**Bukarest**	**3.41—3.44**
Holl. frt	200.80—202.80	Kopenh.	73.10—73.70
Cseh-Morva protektorátus	**7.50—11.80**	London	16.215—15.365
(20 K-nál nagyobb címletek kivételével)		**Madrid**	**—.—**
Szlovákia	**7.50—11.80**	**Milánó**	**17.66—17.8864**
(20 K-nál nagyobb címletek kivételével)		Newyork	378.70—381.30
Kanadai doll.	340—345	Oslo	86.—86.70
Leu	2.60—3.45	Párizs	8.675—8.775
Leva	3.—3.60	Prága	11.79—11.93
Líra	16.90—17.90	Szófia	4.11—4.15
(500 és 1000 lirás bank jegyek kivételével)		Stockh.	90.40—91.10
Német márka	—.—	Varsó	64.25—64.75
Norv. kor.	85.80—86.70	Zürich	85.—85.70
Svájci fr.	84.80—85.70	Isztanbul	268—271
Svéd kor.	90.20—91.10		

BÉCS: csendes

Bécs, október 9. (Zárójelben az előző zárlat): Kreditanstalt (262.50) 262.50, Államvasút (16) 16, Alpesi (15.50) 15.50, Felten (149) 150, Semperit (77.75) 77.75.

LONDONI FÉMTŐZSDE

London, október 9.

Jegyzések (zárójelben az előző zárlat): ón standard (229¾—230) 230, ón 3 hónapra (229¾—230) 230, későbbi (230) 230.

Az arany Londonban

Londoni aranyárfolyam: 168/ sh.

Párizsi devizák

Párizs, október 9.

London 176.625, NewYork 43.80, Brüsszel 733, Zürich 985, Amszterdam 2529.

Londoni devizák

London, október 9.

NewYork 4.02—4.04, Montreal 4.43—4.47, Párizs 176—177, Brüsszel 23.85—24.10, Stockholm 16.70—16.90, Oslo 17.50—17.70, Madrid 39.75 áru n h., Amszterdam 7.50—7.[illegible], Zürich 17.82—17.97, Milánó 79 n. h., Koppenhága 20.62 n. h.

A mai zürichi árfolyamok

Zürich, október 9. *(Záróárfolyamok.)* Párizs 10.16, London 17.90, NewYork 445.25, Brüsszel 74.50, Milánó 22.45, Amszterdam 237, Berlin 177, Stockholm 106.15, Oslo 101.15, Kopenhága 85.95, Belgrád 10, Bukarest 3.40, Buenos Aires 105, Jokohama 105.

gazdasági jelentések piacok vásárok

Megszilárdult az értéktőzsde

Tartott nyitás után erőteljesen megszilárdult az értéktőzsde, amely már szombaton barátságos irányzattal zárt, függetlenítve magát a nyugati tőzsdék áralakulásától. Ez a barátságos hangulat volt észlelhető a mai nyitáskor is. Később visszavásárlások, a tőzsde közönségének véleményes vásárlásai, a szilárdulás hírére érkező külső megbízások kimélyítették ezt a barátságos hangulatot és megszilárdították az irányzatot; ezt a zárlat előtt jelentkező nyereségbiztosítási eladások sem tudták befolyásolni. Zárlatkor a Kö-

Győri vagón	—	25.75—26.25	25.75
Rima	83.75	84—89.5	88.25
Ofa	—	—	13.—
Nasici	76.5	78.25—80	79.—
Levante	0.30	—	0.30
Nova	14.—	—	15.—
Tröszt	50.85	50.5—52	51.8
Délcukor	96.5	98—99.5	99.—
Magyar cukor	86.—	84—91	90.5
Georgia	20.—	/—	21.—
Dreher-Haggen.	162.25	164.5—165	164.5
Gschwindt	920.—	915—920	920.—

Szilárd, de üzlettelen a határidőpiac

Szilárd az irányzat a határidőpiacon, üzlet azonban nincs, mert sem az októberi rozsban ma ismét 9 fillérrel emelt áron, sem pedig a márciusi rozs maximális árán nincs kínálat.

Rozs: októberre: zárlat 14.65; márciusra: 15.73, zárlat 15.73.

Ismét megélénkült a búzaüzlet

A néhány napig egészen csendes búzapiacon a forgalom ma ismét megélénkült. Összesen 7700 mázsa búzát hoztak piacra, amelyből 5350 mázsa minőségbúza volt.

285.—, 25 mm fehérbárcás 285.— Budapest.

Lóhere: 40 mm minta szerint 133.—, 16 mm minta szerint 134.—, 15 mm 90%-os 135.— Budapest, 29 mm minta szerint 130.—, 3 mm minta szerint 120.— állomás, 15 mm minta szerint

A keleti front egész hosszán összeomlottak a szovjet ujabb támadásai

Berlin, március 18.

A keleti front harcairól a német távirati iroda szerdán délután 1 órakor a véderőfőparancsnokságnak *a Führer főhadiszállásáról* kiadott következő *hivatalos jelentését* közölte:

A kercsi félszigeten újabb ellenséges támadásokat részben visszavertünk, részben még előkészület közben tüzérségi tűzzel és légitámadásokkal meghiusítottunk. A keleti harctér többi részén az ellenség egyes helyeken kedden is nagyobb erőkkel sikertelen támadásokat kísérelt meg.

Március 15 és 17 között az ellenség a keleti harctéren összesen 131 páncélost vesztett. A szovjet légihadereje kedden 68 repülőgépet vesztett. Ezek közül 56 gépet légiharcokban lőttünk le. Egy repülőgépünk nem tért vissza.

Katonai helyről még a következőket közölték a német távirati irodával:

A szovjetcsapatok március 16-án Juchnov vidékén megtámadták a német állásokat. A többizben megújított támadások a német fegyverek összevont tüzében összeomlottak. Ezekben a harcokban *különös sikerrel működött a német páncéltörő tüzérség.* A páncéltörő ágyúk hét páncélos kocsit szétlőttek, kettőt pedig súlyosan megrongáltak. *Március 17-én a szovjet a harctérnek ezen a helyén folytatta támadásait.* Ezen a napon a szovjet hat páncélost vesztett. Ezzel együtt ezen a harci szakaszon *március 16-án és 17-én összesen 17 ellenséges páncélost semmisítettünk meg, köztük három 52 tonnásat. A szovjetnek a legkisebb eredményt sem sikerült elérnie.*

A szovjet január 1 és március 7 között 1587 repülőgépet vesztett, ezek közül 1009 gépet légiharcokban. Az angolok ugyanez idő alatt 329 repülőgépet vesztettek. Ezek szerint tehát az ellenség összes vesztesége 1916 repülőgép. Ezzel szemben az említett idő alatt mindössze 291 német repülőgép veszett el.

Róma, március 18.

A *Stefani-iroda* kiküldött tudósítója jelenti a keleti frontról: *Az olasz expediciós hadtest légiereje fényes haditettet vitt véghez: 20 ellenséges repülőgépet pusztított el.* Az olasz vadászrajok kedden földközelbe ereszkedve, rajtaütöttek egy repülőtéren. Bá. az ellenséges légvédelem hevesen tüzelt, az olasz repülők *több hullámban géppuskatűzzel árasztották el a felszállni készülő szovjetrepülőgépeket és huszat közülük szétromboltak.* Ugyanez az alakulat később géppuskával végigpásztázott több ellenséges hadoszlopot, súlyos kárt tett emberben és anyagban, majd sértetlenül visszatért támaszpontjára.

Berlin, március 18.

(Az Uj Magyarság tudósítójának telefonjelentése.) Litvinov legutóbbi newyorki beszédével kapcsolatban német szakkörökben rámutatnak arra a *reménytelen stratégiai helyzetre, amelyben az angol-amerikai-szovjetorosz és vörös kínai szövetségesek vannak.* Roppant jellemzőnek találják azt a tényt, hogy *Ausztrália tehermentesítő offenzivát sürget,* mégpedig azt követeli, hogy Amerika, Anglia és Csangkájsek intézzen támadást a japánok ellen, hogy ezáltal elmuljon Ausztrália fölül az állandó veszély. *Anglia szintén tehermentesítő offenzivát követel* Amerikától és a szovjetúniótól, mert Indiát látja veszélyben. De *ugyancsak tehermentesítő offenzíváért könyörög Csangkájsek és ezt követelte legutóbbi beszédében Litvinov is. A szövetségesek tehát egymástól követelik a tetteket és mindegyik a maga ügyét tekinti a legsürgősebbnek.* Jellemző az is, hogy ilyen tehermentesítő offenziva elé olyan akadályok tornyosulnak, amelyek szinte leküzdhetetlenek. Igy elsősorban mindazok a hadszinterek, amelyek ilyen támadás szempontjából számításba jöhetnének, csak rendkívül hosszú tengeri úton volnának elérhetők. Másodsorban nagy akadályt jelent az, hogy az utánpótlás és anyagszállítás olyan óriási hajóürt követel, amely fölött sem Amerika, sem Anglia nem rendelkezik. Nagy akadály az is, hogy tehermentesítő ellentámadások csak úgy indulhatnának meg, ha amerikai, vagy angol csapatok szállnának partra valahol, már pedig ez nem egyszerű feladat és ennek nehézségeit éppen az angolok ismerik a legjobban. Már 1940 áprilisában Norvégiában próbálkoztak partraszállással, de az akciónak tragikus megfutamodás lett a vége, pedig akkoriban német részről még nem is volt kiépítve a norvég partvidék védelme.

Az előbb említett tervezgetések német felfogás szerint azt mutatják, hogy *a szövetségesek stratégiai helyzete teljesen reménytelen. A terveket és álmodozásokat különben Berlinben a legnagyobb nyugalommal szemlélik.*

M. F.

A bolsevisták északi utánpótlási vonala:

a Murman-vasut és a Sztalin-csatorna

A kérdés ismertetését rövid történelmi visszapillantással kell kezdenünk, mert enélkül nem kaphatnánk teljes képet a *Murman-vasút* és az ezzel párhuzamosan futó *Sztalin-csatorna hadászati jelentőségéről.*

Közismert tény, hogy Szentpétervár városát *Nagy Péter* orosz cár építette. Az azonban már kevésbé ismeretes, hogy az élesszemű uralkodó az *Onyega-tó partján szintén építtetett egy várost: ez Petrozavodszk,* finn nevén *Aänislinna.* A Fehér-tenger partjainak szemrevételezése eredményezte az Onyega-parti város felépítésének terveit azzal a céllal, hogy az északi tengeröblökön keresztül megközelíthető legyen a kijárat az Atlanti-óceán nyilt vizére.

A skandináv államok annak ellenére, hogy Anglia már a XVI. század második felében *Archangelszken* keresztül támogatta a moszkvai fejedelmet az egyesült finn-svéd seregek elleni harcában, hihetetlen közönnyel viseltettek az oroszok észak felé való előretörési kísérleteivel szemben.

A *Murman-vasút* első építési tervei *Wittes* mérnök agyában születtek meg s 1890-ben láttak napvilágot. Az építkezések 1894-ben kezdődtek, egyelőre csak a *Szentpétervár — Svanka — Petrozavodszk* vonalon. Az építkezés munkálatai a sűrű belpolitikai zavargások miatt csak igen vontatottan haladtak és csak 1913-ban indultak meg teljes erővel. A vasútvonal építési munkálatait *Rennenkampf* Vladimir, a tannenbergi csatavesztő *Rennenkampf* tábornok öccse vezette. A közben kitört világháború méginkább fokozta az építkezés ütemét s *az első vasúti szerelvény 1916-ban futott be Murmanszk kikötőjének állomására.* A Szentpétervárt az északi Jeges-tengerrel összekötő 1459 kilométer hosszú vasútvonal építésében *70.000 hadifogoly vett részt: ezek közül 25.000 még a munka közben elpusztult, 32.000-en pedig gyógyíthatatlan betegséget szereztek. Sok-sokezer magyar hadifogoly vére és könnye áztatta Keletkarélia s a Kola-félsziget földjét.*

A Murman-vasút sínpárja több mint 160 kilométeres szakaszon *mocsárvidékeken vezet keresztül* és ezért a felépítmény méretezése következtében a terhelés és a forgalomlebonyolítás szempontjából csupán *másodrendű szállítóvonalnak számít.* Szovjet adatok szerint a vonal teljesítőképessége naponta *18 szerelvény.* A vonatok sebességének felső határa *óránkint 43 kilométer.* Természetesen az *átlagsebesség ennek a felét is alig közelíti meg.* A vasút hatására a kezdetben összesen 88 lelket számláló kis *Romanov* nevű halászfalu húsz év alatt mégis a jelenleg *117.054 lakossal rendelkező Murmanszkká* fejlődött.

A *Murman-vasutat* kezdettől fogva a szovjet hadfelszerelésének szolgálatába állították. Rendeltetése kettős: egyrészt a Kola-félsziget gazdag bányáinak nyersanyagait szállítja az újonnan telepített önálló *keletkaréliai iparvidék gyártelepeire,* másrészt nagymértékben *tehermentesíti Archangelszk* kikötőjét azáltal, hogy a hadianyagszállítmányok egy része a murmanszki kikötőben kerül kirakásra és az itt kirakott hadianyagot a vasút aránylag gyorsan tudja eljuttatni rendeltetési helyeire.

Néhány számot kell említenünk, hogy rávilágíthassunk a két északi kikötő hajóforgalmára. *Archangelszk* 1917-ben egész Oroszország kereskedelmi forgalmának *54 százalékát* bonyolította le (!), míg 1913-ban a kikötő forgalma az összforgalomnak csak *1.8 százalékát* tette ki és tíz év mulva is csak *11 százalékot* ért el. Ezek a számok egyszersmind megvilágítják a *gyors átállítás* lehetőségeit is. *Archangelszk és Murmanszk* kikötőit nemcsak az Atlanti-óceán felől lehet elérni, hanem a nyári hónapokban kelet felől az északi *Jeges-tengeren* keresztül is.

Ám lássuk, hogyan fejlesztette tovább e két kikötőnek a belső területekkel való összeköttetését a szovjet. A két párhuzamos vasútvonal — *Murmanszk—Leningrád* és *Archangelszk—Moszkva* — adva voltak. A kettőt összekötő *Novaja Ladoga—Vologda* közötti sínpár is elkészült már régebben. Még a finn-szovjet háború kitörése előtt — 1939 telén — készültek el *a nyugat felé törő kolafélszigeti vonalak,* amelyeknek nyilvánvaló célja már a Finnország elleni hadműveletek alátámasztása volt. Számos más hosszabb-rövidebb vonal épült még a *Murman-vasút elágazásaképpen nyugat felé.* Ezek közül azonban a legfigyelemreméltóbb a közelmultban befejezett és a vologdai vonallal párhuzamosan futó *Obozerszkaja—Bjelomorszk* közti vasútvonal.

Ez a vonal a szovjet északi utánpótlási irányvonalai számára *nélkülözhetetlen.* Enélkül a Murman-vasút jelenleg teljesen értéktelen lenne. A finn csapatok első vonalai ma már az *Onyega* és *Ladoga* tavak között a *Szvir*-folyó mentén húzódnak és így *a Murman-vasutat kettévágták.* A fagyok beálltakor *építettek ugyan egy keskeny nyomtávú vasutat a bolsevisták a Ladoga-tó jegén Leningrád megközelítésére,* ez a vonal azonban az állandó légitámadások következtében alig használható, a tavaszi olvadás pedig természeténél fogva megsemmisíti. A Murman-vasút teljes forgalma így erre az újonnan épült *Obozerszkaja-Bjelomorszk* közötti vonalra terelődött és talán egyedül ennek a vonalnak a léte teszi lehetővé, hogy a Leningrádnál csaknem teljesen körülzárt szovjetseregek hosszú hónapok óta még mindig tarthatják magukat. Ezt a vasútvonalat a legnagyobb titoktartás mellett *százezer fegyenc,* több hadosztálynyi gyalogság és igen nagyszámú műszaki csapat építette.

A szovjet úgy rendezkedett be ezeken az északi területeken, hogy azok a támadó seregek, amelyeknek feladata *a Botteni-öböl,* azon túl pedig *a skandináv államok birtokbavétele lett volna,* teljesen önállóan a Karéliába telepített hadiiparra támaszkodhattak volna.

E tervek keretében került sor a *Sztalin-csatorna* megépítésére is. A Keleti- és a Fehér-tengert összekötő csatornát maximálisan *kétezer tonnás* hajók használhatják és így a csatorna *nagyobb hadihajók számára nem felel meg.* A csatorna főcélja és rendeltetése a Murman-vasút teljesítőképességének kiegészítése, természetesen a téli hónapok kivételével, mert ebben az időszakban a *Ladoga-tó,* meg az *Onyega-tó,* — amelyeken a csatorna áthalad, — *be vannak fagyva.* Számos *zsilip* van a csatornán s ezek miatt *jégtöröket nem lehet alkalmazni a hajózás erőszakolására.* A sok emelőzsilip egyébként is igen nagy nehézségeket okoz: nem is annyira a hajózási időveszteségek miatt, mint inkább azért, mert *a német és finn légihaderő számára elsőrangú célpont valamennyi.* A Sztalin-csatorna legnagyobb zsilipjeit a zuhanóbombázó egységek a közelmultban már *szét is rombolták* és így alig valószínű, hogy a csatorna a közeli olvadások idejére ismét használhatóvá tehető.

A *Murman-vasúthoz* hasonlóan azonban a *Sztalin-csatorna* is el van vágva a leningrádi körzettől. Igy az e területeken harcoló szovjetcsapatok utánpótlása szempontjából már úgysem jöhet számításba.

Mindent összevetve megállapítható, hogy a szovjet északi utánpótlási vonalai nagy nehézségek árán tarthatók csak üzemben, de az angolszász hatalmak által megígért hadianyag, — abban az esetben, ha az angolszász ígéretek különben megvalósíthatók lennének, — *nagyrészt elérhetné rendeltetési helyeit.* Az a körülmény, hogy Stafford *Cripps* bekerült a brit hadikabinetbe, feltétlenül erős kihatással lesz majd a szovjetnek szánt segítség fokozása szempontjából. Csakhogy ez a segítség *alighanem kissé elkésve fog már megérkezni...*

Csaba

GARY COOPER

Ember a láthatáron

DÉCSI

Objektiv-film

PREMIÉR MA!

Az olasz filmgyártás büszkesége:

VASKORONA

Mától

Esperia-film

CAPITOL

MARLENE DIETRICH parádés alakítása:
BIJOU
SAVOY ELIT

A szegedi német konzul a magyar-német barátságról és a végső győzelemről

Szabadka, március 18.

A szabadkai fiúgimnázium dísztermében ünnepélyes keretek között nyitották meg a német nyelvtanfolyamot. Az ünnepségen megjelent Erich *Kampf* szegedi német konzul is és hatásos beszéddel ő nyitotta meg a tanfolyamot. Beszédében többek között ezeket mondotta:

— Különös örömömnek és boldogságomnak adok kifejezést, hogy a történeti emlékekben gazdag és szép Bácska földjén, annak fővárosában, Szabadkán üdvözölhetem a kedves vendégeket és magyar bajtársainkat. *Európa egyetlen nemzetét sem kötötték úgy béklyóba az elmúlt világháború után, mint a magyar és a német nemzetet.*

A közös multon áttekintve, megemlítette, hogy *éppen Szegeden, ahol ő most működik, a magyar nemzetnek is vezére támadt Horthy Miklós kormányzó személyében, aki ugyanolyan útra vezette a magyar népet, mint ahogy később Hitler Adolf vezette a német népet.* Most a két nemzet együtt küzd hajdani ellenségei, elsősorban a keleti szörnyeteg, a bolsevizmus ellen. *Közeledik a végső győzelem órája, hogy mindkét nemzet földjén és egész Európában jobb és boldogabb élet legyen.* Fogadjuk meg, hogy a halálnak és a vérnek ebben a keresztelőjében jó bajtársak leszünk és ezt a viszonyt soha semmi sem fogja elhomályosítani, fejezte be szavait Erich Kampf.

A német konzul beszédét nagy tetszéssel fogadták.

Zágrábi német lap Magyarország európai feladatköréről

Zágráb, március 18.

A zágrábi *Neue Ordnung* című hetilap ismerteti Magyarország kül- és belpolitikai célkitűzéseit, valamint európai feladatkörét. Említést tesz arról a harcról, amelyben Magyarország a tengelyhatalmak oldalán küzd. Megemlíti, hogy a közelmultban Budapesten lefolyt látogatások: *Ribbentrop, Ciano* és *Keitel* látogatása a közös harc jegyében állottak. Majd a következőket írja: „Magyarország a többi dunai állammal szemben is a baráti jószomszédi kapcsolatok fenntartását szorgalmazza. Igy Szlovákiával a kulturális és politikai kapcsolatok elmélyítésére törekszik máris szép eredménnyel. A független Horvátországgal fennállása óta jó kapcsolatokat tart fenn a magyar kormány s a magyar nép túlnyomórésze rokonszenvvel kíséri Horvátország megerősödését és konszolidálását". Kiemeli a lap, hogy *Horthy* István kormányzóhelyettes megválasztásakor a Poglavnik szerencsekívánatait fejezte ki, amit Magyarországon nagy rokonszenvvel vettek tudomásul. Megemlékezik a közelmultban lejátszódó magyar alkotmányjogi eseményről, aminek az ország határain túlra is kihatása van: a kormányzóhelyettesválasztásról, amelynek eredménye, hogy Magyarország érdemekben gazdag kormányzójának fiát választották meg erre a magas méltóságra. Végezetül azt írja a cikk, hogy nagyon hosszú időre dől el most Magyarország sorsa s *Európában ismét betöltheti azt a feladatát, amire hivatott, hogy a Kárpát-medencében a rend és nyugalom tényezője legyen.*

Ujabb közellátási korlátozások Angliában a hajótérhiány miatt

Amszterdam, március 18.

Sir John *Anderson* a londoni rádióban mondott beszédében hangsúlyozta, hogy a *hajótérrel való takarékoskodás miatt került sor az újabb korlátozásokra a ruházat, benzinfogyasztás, fűtőanyag terén és ugyan ebből az okból tiltották meg a fehér kenyér sütését is.* Megemlítette azt is, hogy Anglia segélyforrásainak csaknem 60 százalékát kormánycélokra fordítják, holott a háború előtt ez csak 20 százalékot tett ki. Megvallotta, hogy *az angolok helyzete a legnagyobb erőfeszítést követeli meg az egész nemzettől s ha sok mindenről le is mondtak, még mindig végezhetnek néhány törlést.* Nem akarnak csak önkéntes áldozatokat követelni. Egyenlőséget kívánnak az áldozatok terén és ezért *mindenkit kényszeríteni kell a takarékosságra.*

Ujabb 15 halott a párisi romok alatt

A francia kormány megtorló rendszabályai az angol állampolgárok ellen

Páris, március 18.

A francia kormány, általában tájékozott körökből eredő értesülés szerint, határozatot hozott, amelynek értelmében *az angol légihaderő Páris ellen intézett bombázásának megtorlásául és a Marokkó elleni esetleges támadás óvóintézkedéséül elrendelte a tengerparti városokban lakó valamennyi angolnak katonai hatóságok külön felügyelete alá helyezését* és mozgási szabadságuk korlátozását. Ez az intézkedés körülbelül kétezer angol állampolgárt érint.

Vichyi francia részről kiegészítőleg közölték, hogy az angolok ellen tett intézkedéseket *kiterjesztik a Marokkóban lévő valamennyi angol állampolgárra.* Ezek tehát nem tartózkodhatnak többé a kikötői városokban.

Az angoloktól bombázott párisi városrészekben különben *újabb 15 halottat találtak a romok között.* A halottakat kedden ünnepélyesen eltemették.

A Páris elleni angol légitámadás után a sajtó *40 francia előkelő személyiség által aláírt kiáltványt közölt, amely élesen elítélte az angol merényletet. A Petit Parisien most újabb 51 francia személyiség nevét közli, aki csatlakozott a kiáltványhoz.* Köztük több ismert író, művész és tudós szerepel, akik tevékenyen közreműködnek Franciaországnak az új európai rendbe való gyors és eredményes bekapcsolódása érdekében.

Az egyesült keresztény nemzeti liga orvosi pályázata

A magyar jövő előkészítésének munkálataiban a magyar társadalomra hárul az a feladat, hogy feltárja és megvilágítsa a dunavölgyi államok kulturális és tudományos életének értékeit és eredményeit.

Az egyesült keresztény nemzeti liga ezért pályázatot hirdet a következő tételekre:

1. A román orvostudomány mai helyzete. Orvosképzés, orvosi kar, intézmények, tudományos eredmények. Esetleg összehasonlítva a magyar orvostudomány helyzetével.

2. A szlovák orvostudomány mai helyzete. Orvosképzés, orvosi kar, intézmények, tudományos eredmények. Esetleg összehasonlítva a magyar orvostudomány helyzetével.

3. A bolgár orvostudomány mai helyzete. Orvosképzés, orvosi kar, intézmények, tudományos eredmények. Esetleg összehasonlítva a magyar orvostudomány helyzetével.

Feltételek: a) A pályázaton állampolgárságra való tekintet nélkül magyar nemzetiségű, keresztény orvosok vehetnek részt. b) A pályadíj tételenkint 500 pengő. c) A pályázat határideje 1942 november 1. A gépírásos pályamunkákat a borítékon „pályázat" jelzéssel és jeligés levéllel ellátva az egyesült keresztény nemzeti liga címére (Budapest IV. Károlyi gróf-utca 22) kell beküldeni. d) A liga fenntartja magának azt a jogot, hogy a díjnyertes pályamunkákat bárhol közöltesse vagy kiadja. Ez esetben azonban a kiadó által megállapított és fizetett szokásos honorárium a szerzőt illeti meg.

A szerb kormány harca a bolsevista bandák ellen

Belgrád, március 18.

A szerb kormány programot dolgozott ki a romboló partizánszellem ellen s ennek során felvilágosítja az iskolák ifjúságát. A középiskolákból kinőtt ifjúság megszervezése után, amelynek soraiból tavaszra készen állnak a tisztogató munka számára az önkéntes csapattestek, a középiskolás ifjúság megnyerése következik. A vidéki iskolákban egymást érik az értekezletek és a Belgrádból kiküldött szónokok a helyi vezetőkkel együtt ismertetik a belső helyzetet és az állapot meg nem változása esetén az ország végső pusztulásának közeledését. Ilija *Majstorovics*, a valjevói gimnázium igazgatója az egyik értekezleten megrázóan fejtegette a veszedelem nagyságát és a tisztogatási munka sürgősségét. Hasonló módon beszélt a többi szónok is.

Az egész országban *rendszeresen folytatják a nagyszabású tisztogatási akciót a kommunista bandák utolsó maradványainak megsemmisítésére.* Szerb rendőrosztagok Nis környékén megsemmisítettek egy kommunista csoportot és *agyonlőttek 52 kommunistát.* Délszerbiában egy kommunista vezetőkből álló csoport került rendőrkézre; *a harcokban nyolc kommunista bandavezért lelőttek, négyet pedig elfogatásuk után kivégeztek.* Rdanovci községben egy bandát teljesen felmorzsoltak. A tisztogató munka során Toplica mellett Nika *Jasztreb* vojvodát egy montenegrói, aki a jugoszláv hadseregben alezredes volt, orvul meggyilkolta.

A kormány elrendelte, hogy mindazoknak egész vagyonát el kell kobozni, akiket rögtönítélő eljárással, a közrend védelmére hozott törvény alapján kommunista vagy anarhista bűncselekmény miatt elítéltek. A kommunisták támogatóit egymillió dinárig terjedhető, némely esetben a vagyonelkobzásig is menő büntetéssel sujthatják. A rendelet visszaható érvényű és olyan bűncselekményekre is vonatkozik, amelyeket 1941 junius 22-ike óta követtek el.

Zsindelyné Tüdős Klára előadása Erdély népművészetéről

Az erdélyi férfiak egyesülete kedden tartotta „Teleki Pál gróf emlékelőadássorozatának" negyedik estjét, amely Erdély népművészetével foglalkozott. A bevezető előadást *Zsindelyné Tüdős* Klára tartotta, aki nem mint erdélyi, hanem mint „pusztázó hajdu" tett vallomást Erdély iránti szeretetéről. Rámutatott arra, hogy *földműveseink lelke és mély népi művészete az a só, amely nélkül kulturánk ízetlen.* Rá kellene eszmélni ennek a városnak arra, mit kap a falutól és mit ad érte cserébe. A felszínes kultura embereitől féltenünk kell a falut. Ma népünk problémái elsősorban anyagiak és erkölcsiek. Amíg olyan nagy a nyomor, hogy a kis székely gyerekek cipő híján nem járhatnak iskolába, művészetről nehezen lehet szó. *Az élet terhét kell megkönnyítenünk, akkor a székely ember magától furfarag és teremt igazi, mély művészetet.*

A nagy tetszéssel fogadott bevezető után *Vargha* László közgyüjteményügyi előadó Erdély népművészetéről beszélt. Székelyföld az európai művészeti kulturkör utolsó területe, azontúl kezdődik Bizánc, a kelet. *Magyar földön Erdély mutatja a legegységesebb kulturképet.* Erdély művészetének éppen ez adja legjellemzőbb tulajdonságát, hogy itt *a magas kultura és a népművészet között szoros kapcsolat van.* A népművészet ösztönös védekezés minden idegennel szemben, éppen ezért fontos szerepe van a nemzet létküzdelmében, mint ez a román megszállás alatt is kitünt. Ezután *Bárdos* Lajos zeneművészeti főiskolai tanár beszélt a székely népzene szerepéről a magyar és az európai zene megujhodásában. A török dulás alatt a magyar zene nem fejlődhetett. A mult században fordult a figyelem a magyar zene felé, de kutatói kezdetben nem jó úton tapogatództak. A népszínművek dalocskái nemzeti hivatást teljesítettek, de a magyar zene kérdését nem oldották meg. *Igazi klasszikus értékű népzenével akkor találkozunk, amikor Bartók és Kodály a Székelyföldön nagyértékű, addig nem ismert dallamokat fedeztek fel.* Végül az előadó tanítványai néhány ősi magyar dalt adtak elő nagy tetszés mellett.

A Mandalay-ház iszonya

Kis lak áll a nagy Burma szivében,
Szomorú, bár most festették éppen;
Nem tetszett a régi szín, a sárga,
S zöldre pingáltatta ölordsága,
A Mandalay-ház angol nagyúra.

Ám egy este légitámadás volt,
— S bár Wavell csak cáfolt, egyre cáfolt, —
Egyre jobban elötört a sárga,
Mert a festék hullott s sirt ezt látva
A Mandalay-ház angol asszonya.

Néhány bomba — kis japán ajándék:
S fut a Lord, a Lady, mind a háznép!
Azóta egy szem festék le nem hullt,
Sárga a ház, az is marad ... elmult
A Mandalay-ház angol-iszonya.

Uj Magyarság
Telefonszámai: 1-464-20, 1-464-28
1-464-29, 1-444-00

Kisszakasz

Milliméter-sor ára hétköznap és ünnepnap 40, vasárnap 45 fill. Legkisebb hirdetés (10 mm) 4 P. Álláskeresőknek 50% kedvezm.

1 recamier + 4 szék = 2 személyes rekamier ülés fekvés Epoki fotelágy 78 P Szabadalmak bej. LÁNCZ kárpitos Podmaniczky-u. 19 Nyugatinál.

Vétel, eladás
Briliánst, ezüstöt, aranyat, fogaranyat magas áron veszek. Zálogból kiváltom. Baross Ékszerház Baross-u. T. 140-969 83

Hentes jégszekrények pultok, gyorsmérlegek olcsón kaphatók Rosenfeld Népszinház-u 31

MODERN kvarclámpát elad és kölcsönöz LUMEN, XI., Bicskei-utca 4. Telefon: 257-120.

Ruházkodás
PERZSA és különféle rendelésből visszamaradt bundák, ezüstrókák nagy választékban, olcsón Bischinger SZUCSI Kálvin-tér 2. I. 4.

PERZSABUNDA perzsalábbunda, ezüstróka, gyönyörü olcsón eladó, Használtak is. Halász ker. Nagymező-u. 35, II. 22

Tökéletes szabású bundát PILAT SZUCSNÉL, FERENC-KÖRÚT 32 II. 11.

PAPLAN JÓ MINŐSÉG OLCSÓ ÁRBAN VÁROSHÁZ-U. 2 KOSSUTH LAJOS-UTCA SAROK TEHER PAPLAN

Csak Halász kabátot, ruhát viseljünk! Magas nivó! OLCSÓ SZABOTT ARAK! HALÁSZ DEZSŐ női divatháza, VII. Rákóczi-út 51

Ezüstrókát P 230-tól, bolerót, kabátkát olcsón PLETENIK szücsnél, Erzsébet-körút 29, első emelet.

Váljon meg használt ruhájától, mindenért SCHMERGEL fizet legtöbbet. Rottenbiller-utca 37. Telefonáljon: Hivásra jövök. 42-22-69

Szőnyeg
Perzsaszőnyeget veszek hibásat is, legmagasabb napi áron: Gerera szőnyegüzlet, Eskü-tér 1. Tel.: 18-32-15

Perzsaszőnyeget veszek legmagasabb áron: SÁGLAM ISMET Gr. Zichy Jenő-u. 10. T: 114-390

Külföldi BALLON-KABÁTOK Molnár Gyula VII, Károly-körut 3|c T: 427-575. Saroküzlet.

Öröklakás
Öröklakások XI., Bocskay-uton 2 drb három szobás 2 „ két szobás 2 „ egy szobás jegyezhetők Terv és felvilágositás: Társasnázépitő iroda, XI., Lenke-tér 8.

Budán, XI. kerületben főutvonalon májusra elkészülő luxuspalotában 25 éves legnagyobb, rendkivüli adómentességü 2 szoba-hallos öröklakás átadó. Tisztviselő Társasházak Épitőirodája, XI., Horthy Miklós-út 36, I. emelet 4.

Lakás
XI., Bocskay-út 88 közvetlen Lenke-térnél garcon 1 és 2 szobás hallos, nagyméretü modern lakások kiadók. Felvilágositás a helyszinen vagy Épitési irodában, XI., Lágymányosi-u. 12.

Zsindelyné Tudós
Klára

l. –

Muskáth
1941. 71 l. 72 l.
73. l
(Magj. Sparm.
1941. 10. 4)

A szállítási érdek bevallása } betükkel
Interesse an der Lieferung } *in Buchstaben*

Fuvarlevél-másodpéldányt, ~~feladási nyugtakönyvi elismervényt~~ kívánok [3])
Beantrage Duplikat, Aufnahmsschein, Quittungsbuch [3])

[3]) A nem kívánt törlendő.
[3]) *Das nicht Beantragte ist durchzustreichen.*

A felvételi elismervény kiszolgáltatását igazoló bélyegző.
Stempel über Erteilung einer Aufnahmebescheinigung.

Kiállítatott

Nyilatkozat az esetlege
letek és ólomzárak meg
Erklärung wegen der
Dokumente und Beila

A **feladási** állomás bélyegzője.
Stempel der ***Versand-Station.***

Dános

Zsindelyné Tüdős Klára

Kálmánchey Endre: „Van nekem egy nagy titkom: szeretem az emberetet". Kilenven éve született Zsindelyné Tüdős Klára. = Ref. lapja, 1985. junius 30. 6.

17x25	77.-	2o.-
25x35	158.-	3o.-
17x25	77.-	2o.-
25x35	193.-	3o.-
"	193.-	3o.-
"	193.-	3o.-
16x25	72.-	2o.-
25x35	162.-	3o.-
16x25	72.-	2o.-
25x35	162.-	3o.-
25x35	162.-	3o.-
"	162.-	3o.-
12x17	37.-	5.-
12x16	52.-	1o.-
"	52.-	1o.-
16x16	46.-	1o.-
"	46.-	1o.-
12x12	39.-	5.-

200.

ZSINDELYNÉ TÜDŐS Klára

Tüskés Tibor: Isten markában : Zsindelyné Tüdős Klára könyve. = Uj Magyarország, I.évf. 198.sz. 1991. december 16. 7.p.

rec.

MDK

Zsindelyné Tüdös Klára, ip.müv.

a mai magyar nöi divat legujabb müvészi tervezöje.

Dr.Ujlaky Andor: A magyar müvészet nagy bemutatkozása Milanóban. - Milanó. VII. nagy Bemzetközi Iparmüvészeti kiáll. Bemzeti Ujság. 1910.III.24.

MDK

Zsindelyné Tüdös Klára, ip.müv.

magyaros ruhaterveiért aranyérmet nyert.

"39 dijat nyertek a magyar ipamüvészek."
Nemzeti Ujság, 1940 jun.29. 13.1.

M.D.K.

Zsindelyné Tüdős Klára

Magyaros menyasszonyi ruhatervét bemutatja a lap.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1943. ápr. 30-május 6. VI. évf. 18. sz.

Zaingor Ádám

A.L.: Kontakta alkatrészgyár, Szentes. - Építészek: Arnóth Lajos és Vörösmarty Kálmán. Munkatárs: Lehoczky Ödön; 5,6,7,8.sz. épület tervezője: Zaingor Ádám. Statika: Ivits Iván és Papp Béla, épületgépészet: Simon György és Szövérffy Pál. /Ismertetés/

Magyar Építőművészet, 1970.5.sz. 13-17. l.

Z singer Ádám épitész M.D.K.

Részt vett a városi kábelhálózati transzformátor-
állomások tervezésére kiirt tervpályázaton

11 ezer forintért megvásárolva

Két terve lyóbatról döntött az Épitésügyi Miniszté-
rium

Magyar Nemzet 1963. junius 11. 3 l.

Zsinka László
szobrász

"Pehely" című alkotása
szerepel a tárlaton.

Szalai Pál: Egy hang a magyar naiv művészet kiállitásáról.
MŰVÉSZET, 1972.augusztus - 32.oldal

Zsinkó János népi képzőművész. MDK.

Pandúrok, betyárok ábrázolása

Dr. Kodolányi János = „A pásztorművészet Baranyában"

Dunántúli Napló. 1953. X. évf. dec. 1. 3. l.

Zsinkó János MDK

volt pásztor

Szerepelt a pécsi és baranyai művésezk reprezentativ kiállitásána Janus Pannonius Muzeumban.

Dr. Harcos Ottó: Az első megyei ipar- és népművészeti kiállitás.
Dunántuli Napló, Pécs. 1957. V.7.

Zsípi harang-
torony

Repr

Baloghfatornyok

6. sz. kep

Hajnali történetek

Fogas kérdés

Már éppen kezdte volna meggyőzni magát, hogy tévedett, és valójában nem is fájdalom volt, amit előző este érzett, vagy az is lehet, hogy csak képzelődött, megesett máskor is... — amikor hirtelen újra belenyilallt valami Hajnali állkapcsába, méghozzá olyan erővel, hogy az arca elkínzottan megvonaglott.

— A fogad? — kérdezte Hajnaliné, aki éppen időben érkezett vissza a fürdőszobából ahhoz, hogy lássa a férje arcán kiütköző fájdalmat.

Hajnali szomorúan bólintott. Hát igen. Nincs mese. És jobb nem halogatni az ilyesmit. Nehogy még nagyobb baj legyen belőle. Egy kollégája mesélte, hogy egyszer hetekig fájt a foga, de nem mert elmenni az orvoshoz, mert félt a fúrástól. Végül, mikor már a teljes alsó állkapcsa begyulladt, hogy a feje akkora lett, mint egy Junoszty tévé, rászánta magát. A rendelőben aztán egy nagydarab, bivalyerős ürge néhány recsegő, ám határozott ránással fogával együtt a fájdalomtól is megszabadította. Azóta is hálás neki, hogy véget vetett azoknak a pokoli napoknak.

Csak hát... Hajnali is rettegett a fogorvosoktól. Betegesen félt tőlük. Egyszer, négy-öt évvel ezelőtt, amikor már az időpont is meg volt beszélve a dokival, majdnem három kilót fogyott néhány nap alatt. Pedig akkor csak a fogköveit kellett lecsiszolni.

— Hozok fájdalomcsillapítót — mondta Hajnaliné.

— Azt hiszem, valami pálinkafélé jobb volna — felelte a férfi elgondolkozva. — Az ember a szájába vesz egy korty vodkát, odalötyköli néhányszor a fájó foghoz...

Éjjel három óra volt, amikor az asszony észrevette, hogy az ágy üres mellette. A konyhában talált rá Hajnalira, a sarokban guggolva, mellette a földön egy üveg konyak, az alján alig két ujjnyi ital. Mire egy félórával később nagy nehezen ágyba dugta a férfit (miközben az többször próbálta bizonygatni neki akadozó nyelvvel, milyen remek ötlet volt ez a konyak, mert már nem is érzi a fogát), Hajnaliné teljesen átizzadt, úgyhogy gyorsan még egyszer lezuhanyzott, mielőtt visszabújt volna az ágyba.

Reggelre Hajnali állapotában meglepő változás következett be. A foga még fájt ugyan veszettül, talán még jobban is, mint az éjszaka — de most már legalább a feje is úgy sajgott a másnaposságtól, mint még soha.

Aztán, mikor délután ott ült a rendelő előtt, a várószobában, igyekezett ő is úgy viselkedni, mint a többi jelenlévő. Mintha minden a legnagyobb rendben volna. Mintha nem lenne csupa libabőr a tarkója. Mintha nem hallaná az ajtó mögül

Németh István Péter:

Happy Prince

Ősz ez már.
Őszi este.
Ma rúgta el magát
utolszor itt
házfaltól egy fecske.

Örömöm a begyében parány lazurit.

Pierre Emmanuel:

A megbecsülés szempontjai

Prokop Péter képei

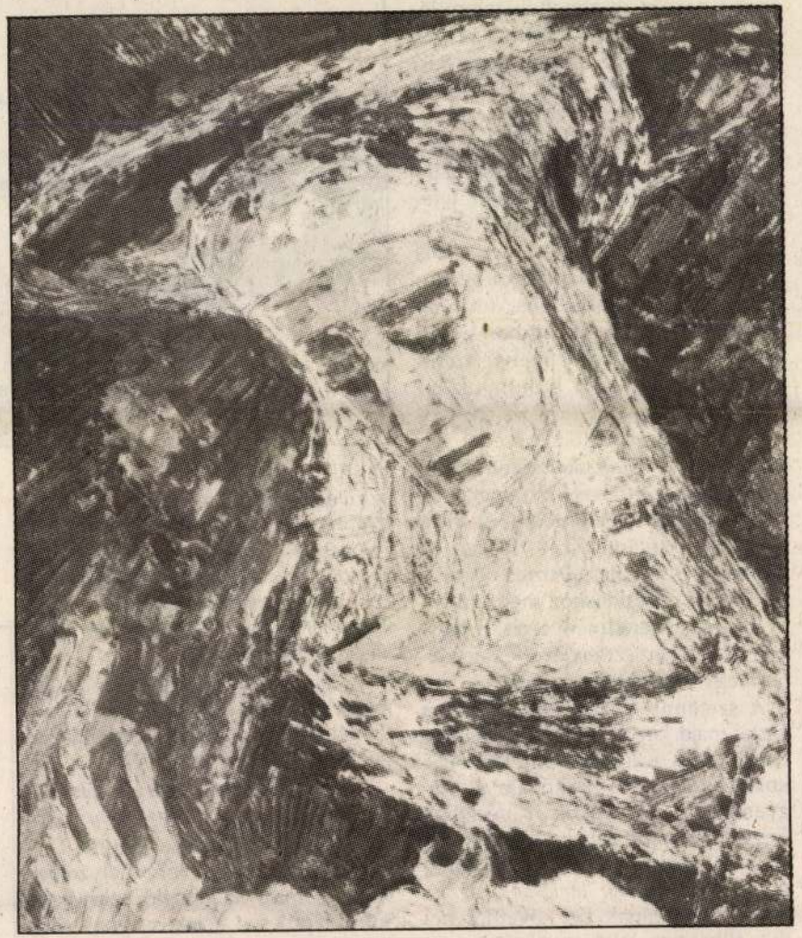

Az Esztergomi Keresztény Múzeumban augusztus 20-ig volt látható Prokop Péter kiállítása: egy érzékeny, eredeti látásmódú, robbanékony festőművész alkotásai, amelyek mögött egy rendkívüli ember húzódik meg szerényen. A közel hétezer festményt és több kötetnyi írást megalkotó Prokop atyát valószínűleg jobban ismerik az általa a Világ Szívének nevezett Rómában — ahonnan nemrégiben rövid időre haza látogatott —, mint itthon. Pedig hatalmas életműve, szuggesztív alkotó ereje, mély, vallásos tartalmú gondolatisága, emberközpontú ábrázolásmódja itthon épp oly örömet szerez a „befogadónak", mint odakinn. Bár Magyarországon Nívódíjjal tüntették ki Cseppkőbarlang című kötetét, és festményeit országszerte láthatta a közönség kiállításokon — köztük több állandó kiállításon —, háromezer képét Kalocsán őrzik, a Keresztútról festett képei sokszorosítással eljutottak olyan települések templomaiba is, ahol nem volt pénz megrendelésre, önmagát mégis remetének tartja, aki számára nem a dicséret és az elismerés a fontos, hanem egyedül az alkotás, az alkotás folyamata, és az ezzel egybefüggő ajándékozás, adakozás.

— Erősebb bennem az alkotóösztön, mint a sikerösztön — mondta beszélgetésünkkor a csepeli Szent József otthonban. — Kalocsán születtem, azok közül származom, akik egykor a török időkben az ingoványokban húzódtak meg: őrzőknek. Apám szabó volt. Konok, munkás ember. Anyám volt a líraibb alkatú. Négy testvérem közül kettő meghalt születésem előtt, így, mert így kellett történnie, talán ezért születtem én. Az életemben a festészet is valamiképpen hasonló a születésemhez. A környezetem, a hatóságaim is ellene voltak. Vagy pap, vagy művész legyek. Ezt akarták. De bennem egybefolyik a kettő. Bennem a festészet olyan erős volt, hogy nem kockáztathattam volna semmiért sem. Örültem, hogy megadatott az a lehetőség, hogy elvégezzem az iskoláimat s teljes odaadással éltem a festészetnek. Utólag látom, hogy pap vol-

Nekem a művészet nyelvén kell elmondanom a lelki megrendüléseimet, s mivel pap vagyok, mit is kezdhettem volna ilyen elvont rajzokkal? Az én vallásos ábrázolásaimat, szellemi elgondolásaimat artisztikus módon valósítom meg. Szeretek játszani a formával, technikával. Az expresszív művészek közé tartozom, azaz a dolgok leírása helyett magam a bensőjüket ki-

Jan Sokol Dabas-Sáriban

Az egyház iskolájáért bátran kiálló Dabas-Sári hívek Nagyboldogasszony napján ünnepelték településük újjáéledésének háromszázadik évfordulóját. Igaz ugyan, hogy Sári első írásos emléke az 1300-as évek derekától való, de a török-kori háborúk az egész környéket elpusztították. Az újonnan otthonra találó földművesek pedig 1696-ban telepedtek le. Szlovák anyanyelvüket és katolikus hitüket mai utódaik is ápolják. Erről tett tanúságot az ünnepi hálaadó szentmise is, amit *Jan Sokol* Pozsony-nagyszombati érsek mutatott be. Szlovák nyelvű szentbeszédében hitük és kultúrájuk további ápolására buzdította a templomot zsúfolásig megtöltő híveket. Bábel Balázs, a Központi Szeminárium spirituálisa, ezt követő magyar nyelvű szentbeszédében pedig új honfoglalásra szólított fel — hiszen az ateizmus és a materializmus olyan, a török-kori pusztuláshoz mérhető lelki sivárságot eredményezett, amelyből csak a kereszt erejével és a szellem fegyverével lehet kitörni.

A szentmisét szentségi körmenet zárta, majd Jan Sokol meglátogatta a Szent János Katolikus Általános Iskolát, ahol Fuzik Ildikónak, a Magyarországi Szlovákok Keresztény Egyesülete vezetőjének társaságában szlovák nyelvű könyveket adományozott *Kilincsányi Tamás*nak, az iskola igazgatójának. Ezt követően pedig állhatatos tevékenységéért emlékéremmel tüntette ki *Pásztor Győző* kanokok-plébánost.

Jan Sokol érsekkel az ünnepi szentmise előtt beszélgettünk. Első kérdésünkben látogatása okáról kérdeztük.

— *Pavol Zatko* missziós atya hívott meg a mai ünnepségre abból

az alkalomból, hogy a Sáriban élő szlovákok idén ünneplik letelepedésük háromszázadik évfordulóját.

Sáriban működik Magyarország egyetlen olyan katolikus általános iskolája, ahol szlovák nyelvoktatás is folyik. Tekinthető-e ez a látogatás az iskola melletti kiállásnak?

— Igen. Szlovákiában nagyon sok magyar nyelvű katolikus iskola van. Remélem, hogy látogatásom valóban gyümölcsöző lesz az itt élők számára.

Érsek atya hogyan látja a Szlovákiában élő magyar katolikusok helyzetét?

— Nagyon jó a helyzetük. Dél-Szlovákiában sokkal jobb helyzetben vannak, mint az ott élő szlovákok. Sok településen a lakosságnak több mint a fele szlovák, mégsincs szlovák nyelvű szentmiséjük. Ennek az az oka, hogy az ott működő magyar papoknak vasárnaponként sok esetben négy magyar nyelvű szentmiséjük is van. Ezért már nem tudnak szlovák nyelvű misét tartani. Remélem, hogy amennyiben a jövőben több papunk lesz, ez a gond is megoldódik és így a szlovák katolikusok is megkapják azt, ami nekik jár.

Hogyan élnek együtt a magyar és a szlovák nyelvű katolikusok?

— Nagyon jól. Köztük nincs feszültség — ezt csak a politikusok keltik. Az egyszerű emberek békében élnek egymással.

Szlovákiban a katolikus egyház ki tudja vonni magát a belpolitikai csatározások alól? Én itt most például a nyelvtörvényre gondoltam.

— Véleményem szerint a problémát ezen a területen is felnagyítják. Szerintem az állam hivatalos nyelvét minden lakosának beszélnie kell. Ez nem zárja ki azt a tényt, hogy a kisebbségek a saját anyanyelvüket is gyakorolhassák. Az egyházban egyébként ez nem okoz gondot, mert a liturgikus nyelv továbbra is a magyar. Inkább az okoz nehézséget, hogy kevés a magyar nyelvű pap. Ennek pedig az az oka, hogy a magyar családokban egyre kevesebb gyermek születik, így pedig a hivatások száma is csökken.

Jezsó Ákos

Bolza Ilona (1910-1996)

Bolza Ilona munkássága jó félszázadon át összefonódott a nemzet sorsával. 1941-1948 között a Magyar Vöröskeresztben vállalt önkéntes szolgálatot br. Apor Gizella a Magyar Vöröskereszt főnökasszonya mellett.

A német megszállás és a nyilas rémuralom idején a háborús részvételünket megakadályozni akaró politikai körök oldalán élete kockáztatásával járó szerepet vállalt. Tanúja volt az Apor Vilmos elleni halálos végű támadásnak. Győr püspöke vértanúságának itthoni „elhallgatása" évtizedeiben mindent megtett, hogy tisztelete terjedjen a nyugati katolikus magyarság között. Ezért alapította meg az Apor Vilmos Emlékbizottságot.

Bolza Ilona lelkiüdvéért szentmisét mutatnak be augusztus 18-án 17,30-kor a ciszterci Szent Imre plébániatemplomban.

Templomi színes üvegek

Zsira a győri egyházmegyében kis falu. Szülötte: *Szabó Zoltán* (előnévként a *Zsirai*-t használja, ahogyan középkori nemzetségek családjai, ha a helynevet „ragasztották" vezetéknévként a keresztnevük elé), festőművész pap, aki a széptudományokból doktorátust is szerzett. Szülőfaluja templomát színes ablakokkal ajándékozta meg; ő tervezte valamennyit, témául az Üdvözlégy Mária imádságot választotta.

Ha valaki zeneművet választana az egyes ablakokhoz, talán Respighi templomi ablakainál „horgonyozna le", s miközben hallgatná a zenét, elmerülne a hangok látványában s a színek hallásában.

Zsirai-Szabó a meditációs követelményt így foglalhatja össze saját művészetében: Isten, aki lát, a fehér üvegen át a lélek színharmóniáját keresi. Transzcendentált s mégis érzékelhető világ a lélek, testvériségében a Szeretetnek, aki sugalmazó fénypont az életünkben...

Botticellire emlékeztető invenciók, a formák egyszerűsége azzal a valóság-érzettel társulnak, amely tudja, az alázatosság a hamisítatlan élet igenje, amit az Ave Maria szavaiból így értelmez a pap-művész az egyik ablakon: Áldott vagy az asszonyok között, mert vállaltad az egyiptomi futást, bizonytalanságot is, hogy bizonyítsd, az „anyák halhatatlan vágyaiban" az áldozat a legtöbb erő...

Képbe foglalt Bibliát ajándékozott Szabó Zoltán falujának — mondta *Erdész Ferenc* esperes, aki megköszönte az ajándéknak ezt a nemes formáját, s a művészeknek, jóbarátoknak részvételét-közreműködését az ünnepi misén: *Beregszászi Olgának, Raksányi Gellért*nek, *Bőzsöny Ferenc*nek, *Szeghalmi Elemér*nek, *Tóth Sándor*nak. **(-th)**

HATALMAS árengedmény!!

Tsirai Éva

A alldömölki kiállításon amatőr képzőművészek művei láthatók. Szetepelnek, grafikái, tájképe, melyek valósághű és egyedi élmény tükröződései.

Budai Vassa: Mükedvelők a műcsvezőknek. Vas Népe. 1977. júl. 9.

Zsira műemlékei

és irodalma

l.

Csatkaisoprvmműeml

III. 77. l.

A rk. templom 2
mellékoltárának
képe repr.
A helybeli kastély
képe repr.
Kálvária képe repr.

A Magyarországi

PROHÁSZKA KÖRÖK

alakuló ülése 1935. október 2-án, (szerdán) délután 1/25 órakor a SZENT ISTVÁN-TÁRSULAT díszteremében. (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. szám.)

Felelős kiadó: Kézai Béla.

Stephaneum r. t. Budapest.

Zsirai (gyülevizi)
bajdani Pejachevich-
kastély.

Csatkai Endre dr.

A zsirai (gyüle-
vizi) kastély -
Soproni Szemle
1939. 1-2. 4.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

< Zsirai (gyülevizi) kastély >

cód

Csatkai Endre dr:

A < > Soproni Szemle

1939. 1–2. sz.

668.

zt.

lve, kissé jobbra fordulva, de szem közt néz-
elyet térdén pihentet, a parnázott támlásszék
baljával, melyben karját tartja, az asztalra
ült hajá, szemöldök, bajusza s szakála vörös,
eretvált. Kabátja, melynek gallérja s hajtókája
nadragja szürke oldalt piros passepoillal. A
van behuzva s jobbra függöny lóg, melynek
teve.

ászonra, méretei 47.5 : 36.8 cm.

- diki ereklyemuzeumból. 107/95. № 74.

107/95 : 74.

ZSIROY LAJOS

A hősztóti plébániatemplom c. cikke

Müemlékvédelem, 1974. 2. sz. 74-77. l.

Z i r i n g h János festő
/Kassa, 1809./

M Ű V É S Z E T
XII. évf. 1913.
283.
"Kassán polgájogot nyert müvészek"

Zsiron Emánuel festő

Az újpesti képzőművészek kiállításán „Képek fölött" c. festménye jelképes ábrázolás, családalapítás, a család gondolata-védelem. (említve)

Láttuk-ballottuk.

1995. XII. 14. Petőfi 12-11 Gué.

Zsiros Éva, gyermekrajzoló

Balatonboglári kislány. A fődíjat nyerte a „Hazánk mezőgazdasága diákszemmel" c. gyermekrajz kiállításon.

— Így látják a gyerekek 8.

ESTI HIRLAP, Bn. 1971. jún. 10.

Zsiros Éva, gyermekrajzoló

.. Boglári tanuló. Rént vett a Petőfi-gyermekrajz-pályázaton.

Széky Péter: Jancsi bojtár, kalocsai réten 6.

ESTI HIRLAP, Bp 1973. aug. 18.

K. .K.

Zsiros Ferenc

Badacsony, Postaépület építésvezetője, repr.

Építész: K. Ártner Klára

Magyar Építőművészet 1966/2. 31.1.

Zsiros István

pesti kártyafestő

U. 4066

Munkái közül kiválnak a „Legujabb magyar nemzeti tarok kártyák" Alt Rudolf több fővárosi vedutát ábrázoló ~~képének~~ akvarelljének színes utánzataval, magyar díszruhás alakokkal, nemzeti szinben, magyar cimerrel. A Bach-korszakban működött –

Magyarország

1925. márc. 22.

(Kártyások és kártyafestők a régi Pest-Budán, képpel.

Vasárn. **17** Lázár	● Ujhold 3 óra 53 pk.	Protestáns: Lázár Görög: Dániel Izraelita: Kislev 29
Hétfő **18** Grácián		Protestáns: Auguszta Görög: Sebestyén Izraelita: Kislev 30
Kedd **19** Pelágia		Protestáns: Viola Görög: Bonifác Izraelita: Tebeth 1
Szerda **20** Timót		Protestáns: Teofil Görög: Ignác Izraelita: Kanukk. vé
Csütört. **21** Tamás		Protestáns: Tamás Görög: Julianna Izraelita: Tebeth 3
Péntek **22** Zenó		Protestáns Zenó Görög: Anasztázi Izraelita: Tebeth 4
Szomb. **23** Viktória	1933 **DECEMBER** 31 nap	Protestáns: Viktória Görög: Krétai 10 v Izraelita: Tebeth 5

51-ik hét. Nap kelte 7 ó. 42 pk. — Nyugta 16 ó. 9 pk

Zsiros József

Kártyafestő

Pest 1860-67.

l.

Kolb Kártyagy

óló hivatalos nyugta hozzánk nem ér-

ijtjuk ezen küldeményünkről szóló

hogy azt betekintés után, hozzánk

Kiváló tisztelettel

„HERMES"

AGYAN ÁLTALÁNOS VÁLTÓÜZLET RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

LIPÓTVÁROSI FIÓKPÉNZTÁRA

Zwack István

kártyafestő, Pest

1860 – 1867

Lásd

Tanulmányok Budát I.

137, 140. l.

Zsiros István

U. 4066

Szelistyei magyar olvasókör népkönyvtára

VI. 124

ZSÍROS ISTVÁN

KM

Kártyafestők Mo.-n

K-12813

ELYETTES RÉSZÉRE

lenne megvenni a következő

(szerk.): Der Mythos von
n Renaissance, Balassi 2002

fizethetők:

s Corvinus and the Humanists
(240-Ft)

Balassi 1999 (az animációs

lló Imre rajzai Erdélyi Lajos
500-Ft)

ZSIROS István Kaityafantó

Kaityafantók Mo-on [Kiáll. kat.]
Kecskemét, 1996

(16)

szerint regisztról

szatrendi mutató.

isszatérés.

adottözlés mellett a
~~[illegible]~~ ad információt.

fiót egyetemes általános
ltot.

ibliográfiót is hamarosan
megjelenes.

n Angliában stb.
a nemzeti bibliogr.

MDK

Zsiros Károly, Bp. építészmérnök

A Kamara uj tagjai. Közl. 7-8.sz.1927.febr. 27. 52 l.

ZSIROS ISTVÁN, asztalosmester

Pesti asztalos kontár volt 1828-ban.- Terézvárosi lakos.- Helyrajzi szám: 291.- Összeírási szám: 756.- 48.old.

BATARI FERENC: Pest-budai asztalosok 1848-ban 39.old.

Az Iparműv.Múz.Kopp Ferenc Múz.Évkönyve. XIII. 1970. Bp. 1971.

Zsirai István

Kártyagyártó család; 1864-ben került bejegyzésre a céghivatalba.

Keltai Ferenc: A Fóliókártyagyár és Nyomda 100 éves jubileuma; Magyar Grafika, 1970. 1. sz. 24. l.

Zsiros M. László, klz.
Magyarország bélyegeinek gyüjteménye
"Justice for Hungary" bélyegekből.

IV. képzőművészeti, fotóművészeti, kézügyességi és bélyegkiállitás. Bp. 1936. december, 16 l.

220. kép. *Szelencék,*

ZSIROSY J.építész

A szegedi Takács-ház,Szentháromság utca 877.sz./ma Hunyadi János sugárut/,az ő terve. 262.old
Indirekt/romantizáló/eklektika.

TÖRÖK LÁSZLÓ: A szegedi eklektika 227.old

A Móra Ferenc Mureum Évkönyve. 1964-65.1.Szeged,1966

Zsiska Antal

MDK

Tálka

Mücsarnok 1960.Képző- és Iparmüvészeti körök kiáll.

M.D.K.

Zsitva Szabolcs

Bokros Ferenccel

Liszt Ferenc születésének 150, halálának 75. é
fordulója emlékére kiadott bélyegsorozatból
a 60 filléres és 2 forintos cimlet terve.

1961. repr.

Pákozdi László: A magyar bélyegek monográfiája.
Bp. 1967. 682.l.

Zsitva Szabolcs M.D.K.

Liszt Ferenc bélyegek / szül tésének 150 évf. /
1961.

Társtervező: Bokros Ferenc

Iránytü a bélyegek vilgában, Bp. 1964. 112. l.

Isitue Szabolcs

Bélyegsorozat és blokk
a 60. Bélyegnapra

Magyar Nemzet 1987. VIII. 25.

Zsitva Szabolcs

Szeptember 18-án, James Watt születésének 250. évfordulója tiszteletére, Zsitva Szabolcs grafikusművész terve alapján levelezőlap kerül forgalomba. E levelezőlapon James Watt portréja mellett első favázas gőzgépének modellje látható. E levelezőlapot az Állami Nyomda 50 ezer példányban készítette.

Magyar Nemzet 1986. IX. 13.

Zsitva Szabolcs, grafikus

● ÚJ BÉLYEGEK. Holnap reggel kerül forgalomba az úttörővasút felavatásának 30. évfordulójáról megemlékező egyforintos bélyeg. Zsitva Szabolcs tervezte, négyszínű ofszetnyomással a Pénzjegynyomda készítette. Ugyancsak holnaptól kapható a Dobay Géza tervei alapján, az Állami Nyomdában elkészült Történelmi vitorláshajók elnevezésű, két, egyenként nyolcforintos blokk.

8.

– o Új bélyegek

Esti Hírlap, Bp. 1978. jún. 9.

Zsitva Szabolcs, grafikus

Nemcsak a gyerekeknek, hanem a budai hegyvidék kirándulóinak is kedvenc közlekedési eszköze az úttörővasút, amely *most ünnepli harmincéves jubileumát.* Ebből az ra megjelenítve Szabolcs grafikeztek.

12.

-: Úttörővasút.

Bp. 1978. máj. 30.

Népszabadság,

Zsitva Szabolcs, grafikus

Budapesten rendezik a 28. élettani világkongresszust. Ebből az alkalomból a posta július 12-én az Évfordulók — események elnevezésű sorozatban 3 millió 996 ezer 300 fogazott és 4500 fogazatlan példányban egyforintos bélyeget ad ki. Tervezője: *Zsitva Szabolcs* grafikusművész. A kép az Élettani Tudományok Nemzetközi Szövetségének emblémáját és a magyar élettani kutatások kiemelkedő személyiségének, *Hőgyes Endrének* a portréját ábrázolja. A kibocsátás napján a Budapest 4. sz. postahivatal elsőnapi bélyegzőt használ, ezenkívül a Budapest 8. sz. postahivatal július 12. és 20. között emlékbélyegzőt üt a küldeményekre. *Hőgyes Endrének* a postánk 1954-ben a Tudósok sorban bélyeget szentelt. A korábban jelzett *Űrhajós blokk* július 12-én 299 ezer 300 fogazott és 8300 számozott fogazatlan példányban jelenik meg.

– Élettani világkongresszus

12

Népszabadság, Bp. 1980. júl. 4.

Zsitva Tibor

MDK

1955. évi Ybl Miklós-dijas
II. fokozat

Magyar Építőművészet
1956. IV. szám

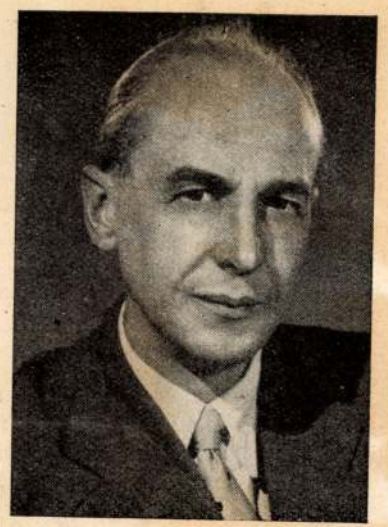

Zsitva Tibor

Zsitva Tibor

MDK

Tagja volt a Városépítő Tervező Iroda 14 tagu kollektivájának, amelynek pályamuvét - Genf kantonjának tervpályázatán a "Nemzetek Tere" problémáinak megoldására - a beérkezett 123 pálya terv közül az első tiz közé rangsorolták.

Repr.

Müszaki Élet. 1957. jun. 27.

Zsitva Tibor, építész M Dk
a városterv munkatársa.
Műve: Veszprémi városközpont.

Repr.

Szenes Sándor: Ahol városaink jövő képét tervezik 2. l.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1962. júl. 25.

MDK

Zsitva Tibor építész

Új módszert dolgozott ki
a városrendezési tervek olyan
követelményeihez, mint a
napfény tartóssága.

— : Így tervezik a napfényt 3

ESTI [illegible] AP, [illegible] 2.

ZSITVA TIBOR/

a Debrecen Dobozi uti lakótelep tervpályázata Bíráló Bizottságának tagja az É. M. Városépítési Tervező Vállalat részéről

---

Debrecen Dobozi uti lakótelep tervpályázata Bp., 1960.

MDK

Zsitva Tibor

a XIII. ker. Hajdú és Fáy utca elemi isk. tervpályázatán pályanívók megvételre javasolva

Magasépítés 1991. 131. l.

MDK

Zsitva Tibor építész

Holdszközép 1941. Tervrajzok

MDK

Zsitva Tibor város terv. oszt.vez.

Gárdori J.: Épitkezési kérdéseinkről nyilatkoznak az Ybl Miklós-dij idei nyertesei

M N. 1956. márc.4.

MDK

Zsitva Tibor építész

terve dicséretben részesült

...döntés a Statiszt.Hiv.szókh. ...tervpályázatán.
Kis Ujs. 1940. nov. 29. 5. l.

Zsitva Tibor építész

terve dicséretben részesült

Döntöttek a Statiszt.Hiv. szókh. ...tervpályázatról. Esti Kurir, 1940. nov. 30. 9.l.

M.D.K.

Lsiba Tibor, építész

a Kerepesi temetőben építendő ravatalozó épületének pályázatán első díjat nyert.

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye, Bp.
1939. 73. kötet. 146. old.

R. b. U.

ZSITVA Tibor építész

és munkatársai a városépítési Ter-

vező vállalat mérnökei:

veszprém új városközpontjának

terve

Mándonyi Jenő. új egyetemi épület,

árukáz és szálloda

Elkészület veszprém városközp.: terve

Magyar N emzet 1962. március 8. 5. e.

M.D.K.

Lsidva Tibor, építész
Városrendező

II. fokozatu 5000 Ft-os
Ybl-díjat kapott

Kiosztották az 1955-évi Ybl Miklós díjakat

Épitők Lapja, 1956. márc. 12.

Zsitva Tibor

MK

Repr: A Palota és a Várnegyed.

/a palota Janáky István, Gerő László és Pásmándy István, a Várnegyed Kisléghy Nagy István, Zsitva Tibor és Papp Imre terve alapján/

Granasztói Pál-Polonyi Károly: Budpest holnap. Bp. 1959. 67. lap.

MDK

Névery Tibor és Zsitva Tibor ép.m.

közös tervük: Kassa állomás felvételi épületének homlokzati kialakitására kiirt tervpályázat.

Tervüket megvásároltak.

Magyar Epitömüvészet. 1941. 190.1.

Zsitva Tibor, építész

M.D.K.

és Névery Tibor közös terve megvételében részesült a MÁV kassai állomásépület tervének pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1940. LXI. évf.
aug. 22. sz. 5. old.

Zsitva Tibor, építész

M.D.K.

terve 200 p-ös megvételben részesült a Kőbánya alsó p.u. állomásépületére kiírt pályázaton.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1940. LXI. évf.

febr. 1. sz. 5. old.

MDK

Zsitva Tibor és Vaits Sándor

a kassai vasuti állomásépület homlokzatára kiirt tervpályázaton pályamunkájukat megvásárolták

MMÉEKözl. 1940. 179.l.

MDK

Zsitva Tibor és Rimmer János

a Darányi K. diákház tervp. megvétel

MMÉEKözl. 1943. 46.l.

MDK

Zsitva Tibor

Döntött a főv. a statisztikai hiv. székházának tervpályázatában. Magyarország, 1940. nov. 29. 5.l.

MDK

Zsitva Tibor

Az alábbi pályázaton a 2ooo pengős I. dijat nyerte

A Kerepesi temető uj ravatalozójára kiirt pályázat dijnyertesei. Magyarország 1939. ápr. 2o.

Zsitva T. Zoltán épitész

M.É.K.

A " Belvárosi Üzletközpont" tervpályázaton dijazva.

II. dij.

Társtervező:

Spiró Éva, Ujhelyi Jenő, Zóbel Lajos

Magyar Epitőművészet 1968/2. 4-13.l.

MDK

Britva Tibor Zoltán, építész

A Belváros rendezésére kiírt pályázaton

38 000 Ft-os II. díjat kapott.

Pakots György: Híd a Váci utca felett 6.

ESTI HIRLAP, Bp., 1967. dec. 4.

Zsitva Tibor építész M.D.K.

VÁROSTERV

Szombathely , Puskin ut környékének részletes rendezési terve.

repr.

Magyar Építőművészet 1962/ 1. 27.1.

Z sitva Tibor épitész M.D.K.

Debrecen beépitési tervázlata 1951. 1961. repr.

Társtervező: Novák Péter

Magyar Épitőmüvészet 1962/1. 19.1.

M.D.K.

Csitva Tibor
építész

Szombathely általános rendezési
tervét 1960-61-ben csinálta.

Szij Rezső: A szombathelyi Művelődési és Sporthár
Művészet, 1963. november – 20 hep.

Zsitva Tibor. építész

M.D.K.

terve megvételben
részesült a főváros Gyöngyösi
út – Ránki út sarkán épi-
tendő iskolájának eszmei
pályázatán.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1941. LXII. évf.

apr. 3. sz. 5. old.

.

Zsitva Tibor

műv. éd. építész K

A Kerepesi temető új ravatalozójára kiírt pályázat díjnyertesei

A Kerepesi úti temetőben a főváros csarnokravatalozót épít. Ennek terveire *Szendy* Károly polgármester nyilvános pályázatot hirdetett. *A pályázatra 32 terv érkezett be.* A bíráló bizottság *Bódy* László alpolgármester elnöklésével ma ülést tartott és meghozta döntését. A 2000 pengős első díjat *Zsitva* Tibor, az 1200 pengős második díjat *Schuszter* Ferenc és *Táby* Ervin, a 800 pengős harmadik díjat ifjabb *Dávid* Károly tervének ítélték oda.

A bíráló bizottság az alábbi pályázók terveit egyenként 400 pengős megvételre javasolta: *Árvay* József, *Frank* Ágoston és *Osleth* Lajos, *Horváth* Szabolcs és *Sztojka* József, vitéz *Kamarássy* Jenő, *Kislégi Nagy* István és *Pócza* József, ifjabb *Maschirevich* György, *Radnay* Loránd, *Schall* József és *Weltzl* János, *Schöner* Ervin, *Vaits* Sándor. A bírálóbizottság négy pályaművet dícséretben részesített. Ezek szerzői: *Fischer* József, dr. *Lechner* Jenő és ifjabb *Lechner* Jenő, *Pázmándy* István és *Winkler* Oszkár.

Magyarország 1939 ápr. 20.

M.D.K.

Lsitva Tibor
építész

A VárosiTanács 12 építészt szólított fel, hogy a város építészeti koncepciója kérdéseiben dolgozzák ki javaslataikat. Lsitva is a felkért építészek között van.

Budapest Városépítészeti Kérdései (1954) 24 lap.

MDK

Zsitva Tibor épitész

Veszprém, központjában foghijas telkek beépitése
repr.

Perényi Imre:Kompoziciós törekvések városstervezési gyakorlatunkban Magyar Epitőmüvészet 1955.IV.évf. 3-5.sz.95.l.

Zsitva a Tibor
építész

M.D.K.

A Városi Tanács felszólítására a város építészeti koncepciója kérdésében javaslatot dolgozott ki.

Budapesti Városi Tanács V.B. Értesítője Bp. 1953. 31 l

MDK

Zsitva Tibor épitész

részvétel a pályázaton

Tillai Ernő:Pécs déli városrész rendezési tervpályázata Magyar Épitőművészet 1956.V.évf.1.sz.4.l.

M.D.K.

ZSITVA Tibor

Csillag J. – Farkas T. – Lukász M. – Szerdahelyi L. – Zsitva T.

Részvétel a pályázaton (Repr.) társ tervező Mént

Granasztói Pál: A budapesti Árpád-hidpesti hidtőjének városrendezési terv-pályázata

Magyar Építőművészet 1957 (VI.) 5/6 126–131.

M. D. K.

ZSITVA Tibor építész

1955: Ybl-díjas II. fok.

Magyar Építőművészet 1956. (V.) 4. sz. 101. l.

Zsitva Tibor, [építész]

A neszprémi városközpont rendezési tervéért

↓

–: Nívódíjat kaptak a legjobb regionális és városrendezési tervek alkotói 9

Népszabadság Bp. 1967 máj. 15.

Zsitva Tibor, építés M.D.K.

Vertse Dersö és Hermány Géza hörös terve a hat egyenként 2.500 p-ös díj egyirát nyerte el a belső Ferencváros rendezésére kiírt pályázaton

Vállalkozók Lapja. Bp. 1943. LXIV. évf.

jul. 1. sz. 6. old.

M.D.K.

Zsitva Tibor, építés.

terve megvételben
részesült Szabadka város
általános rendezésére
kiírt pályázatán

Vállalkozók Lapja. Bp. 1944. LXV. évf.

febr. 10. sz. 5. old.

.D.

MDK

Zsitva Tibor

egyszobás lakóépületek terveire kiirt 150 pengős díjat kapott

A kislakásos típusházak pályázatának eredménye. Magyar Iparművészet 1940. 41.l.

M.D.K.

Zsitva Tibor, építés

megvételben részesült a főváros XIII. ker. Hajdu – Fáy utcai iskolájára kiírt eszmei pályázaton.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1941. LXII. évf.

ápr. 3. sz. 5. old.

MDK

Zsitva Tibor épitész és Varga István György mérnök

Szabadka városa általános rendezésére kiirt tervpályázaton megvétel

MMÉEKözl 1944, 32 l.

Zsitva Tibor - Varga István György

MDK

az alábbi pályázaton terveiket megvették

R.M.: Szabadka általános rendezésére kiirt pályázat eredménye. Magyar Építőművészet, 1944. 76 l.

MDK

Zsitva Tibor

a Kerepesi temető ravatalozójának terve,
első dij

A főv. pályázatának nyertesei.
Magy.Iparmüvészet 1939. 123 l.

M.D.K.

Zsitva Tibor, építész

terve 200 p-ös megvételben részesült a Kőbánya alsó p.u. új állomásépületére kiírt pályázaton.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1940. LXI. évf.

febr. 1. sz. 5. old.

M.D.K.

Zsitva Tibor, építész

2000 p-ös első díjat nyert a Kerepesi temető ravatalozó épületének terepárjáratán

Vállalkozók Lapja. Bp. 1939. LX. évf.

ápr. 20. sz. 8. old.

György lesznek. Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárta.

1939. május hó 30-án a bírálóbizottság tartott ülést Helbing Ferenc elnöklete alatt. Megjelentek: Bodon Károly, Devecska Ferenc, Erhardt Ernő, Györgyi Dénes, Kórody György, Seenger Béla, Szablya Frischauf Ferenc, Szablya János, a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter megbízásából dr. Say Géza miniszteri osztálytanácsos, a m. kir. iparügyi miniszter megbízásából Benkő Sándor főtanácsos, háziipari főfelügyelő, az Országos Irodalmi és Művészeti Tanács megbízásából ifj. Richter Aladár, valamint Deák István és Helbing László titkárok és ifj. Payer József.

Elnök üdvözölte a megjelenteket és az ülést megnyitotta. Bejelentette, hogy a bírálóbizottság által kiküldött szakbizottság előzetesen átvizsgálta az építőiparművészeti, lakásberendezési és bútortervpályázatra beküldött pályamunkákat. Felkérésére Györgyi Dénes ismertette a szakbizottság véleményét. Mindenekelőtt örömének adott kifejezést, hogy a fiatal magyar építő-iparművész gárda ilyen magas színvonalon álló pályamunkákkal vett részt a pályázaton. Az eredmény annál szebb, mivel az építő-iparművészek 40%-a azért nem vehetett részt a pályázaton, mivel katonai szolgálatot kellett teljesíteniök. A jó munkák következtében könnyű volt a szűkebbkörű bizottság feladata és így a díjazási javaslat jóformán egyhangúlag alakult ki. A bíráló bizottság az előadó jelentését örömmel vette tudomásul és javasolta, hogy tekintettel arra a körülményre, miszerint két csoportra nem érkezett be pályamunka, az így fennmaradó összegeket a többi csoportokban szereplő és igen kitűnő munkák díjazására fordítsák. Javasolta továbbá, hogy a bizottság minden pályamunkát részletes bírálatban részesítsen s az így készült jegyzőkönyvet hozza nyilvánosságra, hogy a pályázat oktató hatása is érvényesüljön, több hozzászólás után elnök határozatilag mondotta ki, hogy a ki nem adott díjak egy részét egyes csoportokban több díj kiadására fordítja. Elnök felkérésére a bizottság átvizsgálta a beküldött pályaterveket. A kiküldött szakbizottság részéről Devecska Ferenc és Györgyi Dénes ismertették az egyes pályaterveket. A bizottság a díjak odaítélése ügyében a következőképen határozott: I. csoport A) tétel: I. díj: Gonda Lajos, II. díj: nem került kiadásra. I. csoport B) tétel: I. díj: nem került kiadásra, II. díj: Vass Béla. I. csoport C) tétel: I/a díj: Jálics János, I/b díj: Gábriel és Gonda. II. díj: nem került kiadásra. II. csoport A) tétel: nem került kiadásra, II. díj: Vass Béla. II. csoport B) tétel: I. díj: Juhász László, II. díj: László István. II. csoport C) tétel: pályázat nem érkezett, tehát a díjakat nem adták ki. II. csoport D) tétel: I. díj: Remete Anna, II. díj: Nem került kiadásra. III. csoport A) tétel: I/a díj: Tálos Gyula, I./b díj: Gábriel Frigyes, II. díj: Havran Imre. III. csoport B) tétel: I/a díj: Jálics János, I/b díj: Juhász László, II. díj: Kollárovits és Sajó. III. csoport C) tétel: pályázat nem érkezett, tehát a díjak nem kerültek kiadásra.

Dr. Say Géza javaslatára a bizottság úgy határozott, hogy a fennmaradt díjak összegét két pályázatra fordítják. Többek hozzászólása után a bizottság úgy döntött, hogy Devecska Ferenc és Györgyi Dénes minden egyes pályázat részletes bírálatát elkészítik s azt jóváhagyás végett egy újabb bírálóbizottsági ülés elé terjesztik, azzal a céllal, hogy a teljes bírálatot a társulat nyilvánosságra hozza. Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárta.

• IN MEMORIAM •

BADÁR BALÁZS. Az az egyszerű mezőtúri fazekasmester, aki most távozott az élők világából, valóságos fogalomként élt a magyaros kerámia területén. Kancsói, cserepei, szép mázas edényei valóságos remekei voltak a népművészetnek. Abban a tiszántúli világban, melyben ő felnőtt és élt, a magyar „tálasság“ eleven hagyományként tenyészett tovább és az ólommáz, a forgatókorong, az agyagégetés mesterségét apáról-fiúra hagyták az ősök. Ez a szerény kézműves azonban nemcsak az edények formaadásában, hanem díszítésük módjában is igazi mester volt, akinek friss, magyaros motívumait sok-sok külföldi kiállítás magyar csoportjában megcsodálták az idegenek.

MADARAS LÁSZLÓ. Alig harminckétéves korában ismét kidőlt a fiatal magyar grafikusnemzedék soraiból egy izmos tehetség. Nevét az újságok hasábjairól, mint karikatúra-rajzolóét ismerte meg a közönség, de plakátjai és üzleti grafikája révén is jó névre tett szert. Szellemes, ötletes és rendkívül termékeny művész volt, akinek korai távozása mély szomorúságot keltett barátai és tisztelői körében.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Szablya Frischauf Ferenc.

31.315 — Kir. Magy. Egyetemi Nyomda. (F.: Thiering Richárd.)

vásároltatott a következők pályamunkája: 1. Szathmáry István, 2. Kanizsai Kripácz Lipót, 3. Helbing Ferenc.

A FŐVÁROS PÁLYÁZATÁNAK NYERTESEI. A közelmultban két olyan pályázat sorsáról döntöttek a fővárosnál, melyek városesztétikai szempontból jelentősek. Egyik a Kerepesi-temető ravatalozó-helyiségének terve. Ez a kérdés tudvalevőleg már régóta húzódik és világvárosi jellegénél fogva igazán méltó feladat úgy az építész, mint az építtető hatóság számára. A pályázat 2000 pengős első díját Zsitva Tibor szerezte meg, akinek nevével ezúttal elsőízben találkozunk ilyen nagyjelentőségű pályázaton. Jelentőségre nézve kisebb, de azért esztétikai szempontból nem kevésbbé fontos az a pályázat, melyet az Elektromos Művek írtak ki új kandeláberek tervezésére. Az utcai esztétika javítása érdekében szóval és tollal sokat harcolt eddig Györgyi Dénes műépítész-tanár, akinek, mint az első díj nyertesének, így most alkalma lesz reformgondolatát meg is valósítani. Örvendetes módon szerepeltek az újabb iparművésznemzedék tagjai is ezen a pályázaton s a nyertesek közt olvassuk a következő építőiparművészek neveit: Csépai-Csavlek András, Devecska Ferenc, Farnadi Frigyes és Keresztessy Ágoston. Sikereiket örömmel regisztráljuk.

•SZAKIRODALOM•

A MAGYAR ÜVEGESIPAR TÖRTÉNETE. (Írta: dr. vitéz Sághelyi Lajos.) Azt olvastuk, hogy Németországban, ahol évente mintegy ötezer új szakkönyv jelenik meg, propaganda napot akarnak minden évben egyszer tartani, hogy az iparűzők figyelmét a szakmunkákra rátereljék. Mennyi, de mennyi értékes könyv jelenik meg nálunk, melyről az iparos, a kereskedő, de még a szellemi munkások jórésze sem vesz tudomást! Ez a gondolat nem véletlenül merül fel az emberben, hogyha a magyar üveges iparról szóló ötszázoldalas szép könyvet elolvassa. Mert alig ismerünk az utolsó két évtized irodalmában ehhez hasonló értékű ipartörténeti szakkönyvet. Sághelyi négy évet szentelt a kutató, a levéltári és könyvtári nyomozómunkának. De legalább egy negyedszázadnyi olvasás, történet, studium és szakmai elmélyedés van mögötte. A laikus azt hinné, alig lehet erről a témáról mást, mint száraz adatokat összehordani. Nos, aki vitéz Sághelyi könyvét elkezdi olvasni, egyszerre a magyar művelődéstörténet csábító képeit kapja. Ókori, pannóniai, városkeletkezési, céhéleti és szociális küzdelmi képek elevenednek meg előtte. Látunk városépítést, mesteremberek vándorlását, betekintünk rejtelmes üveghuták életébe, együtt vándorolunk, szenvedünk és lelkesedünk a magyar üvegesség úttörőivel, de kitűnő szakismeretekre is szert teszünk az üveg technikájára vonatkozólag. Ez a nagyszerű építő- és iparművészeti anyag, a fény, a világosság, az egészség diadalmas matériája minden részletében feltárul, s a szerző úgyszólván szemünk láttára gyártja képeken és szavakkal a táblaüveg, a tükör, a porcellán, a műüvegek s a díszüvegek meg az üvegfestés minden fajtáját. Talán még teljesebb lett volna műve, hogyha az üvegplasztikával, s az üvegcsiszolásnak, vésésnek mai magyar iparművészetével is foglalkozott volna, amire nézve jeles fiatal művészek kiállításain s folyóiratunkban is bőséges példákat találhatott volna. De az üveggyártás és kereskedelem szakkörei, valamint az ipartörténelem kutatói így is igen nagyértékű összefoglaló munkát kaptak e könyvben. Az üveges-ipartestület, e sokrétű és nagymultú intézmény nemes bőkezűséggel igen szép külsőségekkel jelentette meg a könyvet. Méltóan ahhoz az értékes munkához, melyet kitűnő szerzője kifejtett.

•TÁRSULATI• •KÖZLEMÉNYEK•

A TÁRSULAT KEBELÉBEN FOLYTATOTT MUNKA fontosabb eseményeiről az alábbiakban számolunk be.

1939. május 23-án a bírálóbizottság Helbing Ferenc elnöklete alatt tartott ülést. Megjelentek: A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter megbízásából dr. Say Géza miniszteri osztálytanácsos. A m. kir. iparügyi miniszter megbízásából Benkő Sándor főtanácsos, háziipari főfelügyelő, az Országos Irodalmi és Művészeti Tanács megbízásából ifj. Richter Aladár, a társulat bírálóbizottságának tagjai, névszerint: Bodon Károly, Devecska Ferenc, Györgyi Dénes, Kórody György, Ligeti Miklós, Seenger Béla, Szablya Frischauf Ferenc, valamint Deák István és Helbing László titkárok és ifj. Payer József.

Elnök üdvözölte a megjelenteket és az ülést megnyitotta. Bejelentette, hogy a mai ülés tárgya a társulat által kiírt építőművészeti, lakásberendezési és bútortervpályázat beküldött anyagának elbírálása. Felkérésére Helbing László titkár bejelentette, hogy a pályázat határideje 1939. május 15-én déli 12 órakor járt le. Beérkezett 26 pályázótól 41 pályamunka. Bejelentette, hogy Fábry Pál építő-iparművész bírálóbizottsági tagságáról lemondott, minthogy katonai szolgálata miatt nem jelenhet meg. A bizottság úgy határozott, hogy helyét Erhardt Ernő építő-iparművésszel tölti be. Devecska Ferenc ismertette a pályázati kiírást és bejelentette, hogy a kiírás két csoportjára egyáltalában nem érkezett be pályamunka. Többek hozzászólása után elnök felkérésére a bizottság megtekintette a beküldött pályaterveket és úgy döntött, hogy azokat egy öttagú szakbizottság előzetesen dolgozzal fel és a bírálóbizottság legközelebbi ülésén tegyen a díjazásokra javaslatot. Határozatilag mondotta ki, hogy e szakbizottság tagjai Szablya Frischauf Ferenc, Györgyi Dénes, Devecska Ferenc, Bodon Károly és Kórody

MAGYAR IPARMUVESZET 1939.

Zsitva Tibor
épitéi

l.

Bierbauer Virgil dr.

Kislakásos családi
házak mintatervei
Bp. 1941. 62, 63. l.

20. fillére, Wagner Rudolf
ogfalvai
f.-re érvényesitve, tisztelettel vissza

Budapest, 1908. december hó 2-án.

Schwartz Róbert
számv. igazgató.

Zsitva Tibor

építészmérnök

A Kerepesi-temető ily ravatalozócsarnokának tervezésére a fővárostól hirdetett tervpályázaton I. díjat ~~nyert~~ és tervezési megbízást nyert.

Épült 1940-41-ben.

Halász Közép 1940

100 — 102. l.

képekkel.

szerda, október 13.

yvtári kiállítás megtekintése. Kalauzoló magyarázatot
eol. tanár, a Batthyány-könyvtár igazgatója.
palota műgyűjteményének megtekintése.
je a Hungária szállóban.

termében.
nár: **Dr. Ötvös Ágoston írói működése.**
Batthyány-kódex jelentősége.
ehány lap a keresztyén középkor irodalmából.
. tanár: **Veszedelmes háziállatok.**

hétfő, október 14.

érvári vár állomástól 4 óra 37 perczkor. Érkezés
izés.
szénkéneggyár megtekintése.
siszoló szakipari iskola dísztermében:
nár: **Ampelumi vonatkozások.**
A zalatnai ipari szakiskola.
szakipari iskola megtekintése.
zaindulás. Érkezés Gyulafehérvárra este 5 óra 39
nattal este 6 óra 25 perczkor, érkezés 9 óra 59

Zsitva Tibor

építész

1

Művészet (Kende)

1939. 56. l.

25–26. sz. 58. l.

18 cm.

90 x 90 cm.

110 x 120 cm.

92 x 100 cm.

96 x 82 cm.

74 x 124 cm.

Zsitva Tibor

Államvasutak Kőbánya alsó pályaudvarán épitendő állomásépület terv. megvétel

MMÉEKözl

1940. 33. l.

Kat. A. Cirill
Prot. Abigail

27. Krizoszt.

CSÜTÖRTÖK

10

Kat. Szkolaszt.
Prot. Elvira

28. Efrém

PÉNTEK

11

Kat. L. Mária
Prot. Bertold

29. Ignác er.

SZOMBAT

12

Kat; 7 szerv, a.
Prot. Lidia

7. hét

1944 FEBRUÁR 29 nap

30, 3 püspök

Zsitva Tibor

a kerepesi temetőben
épitendő ravatalozó épü-
let terv. I. díj

MMÉEKözl

1939. 146. l.

877. MÉDAILLON, ovális kagylókom

ÖSSÉG ÉS ÉKSZER.

844—960.

vozott ezüst, festett zománcdiszitéssel. Magyar, XIX. sz.

ccal kapcsolt szemekből, lila ékkövekkel. Modern, magyar.

neiben egy-egy fél gyöngy. Modern, magyar.

Magyar, modern.

ametiszt. Magyar, modern.

éssel, ametiszt fejjel. Magyar, modern.

zománcdisszel és ékkövekkel. Háromszögü talapzatán kis XIX. sz.

ŐVEL, ezüst, váza-alak. Empire diszitéssel.

any, vésett leveles és indás diszitéssel. Svájc, Biedermeier.

üst, zománcos és drágaköves bogláros disszel. Magyar,

latban. Egy ötsoros nyaklánc, két kétsoros karperec, egy és egy diadém. Három tokban. Osztrák, XIX. sz.

Zsitva Tibor

a Fővárosi Közmunkák
Tanácsánál miniszteri
főmérnöki címmel és
jellegével

MMÉDKözl.

1944. 376. l.

XXVII.

Zsitva Tibor

a XI. Ker. Vitézek tere,
— Szentkorona utja
homlokrati kiképzésének pályázatán
megvétel

MMÉEKözl

1941. 95. l.

Zsitva Tibor

A XIII. ker. Hajdu- és Fáy-utca sarkán építendő 24 tantermes elemi iskola tervpályázatán megvétel.

MMÉE Közl

1941. 55. l.

Zsitva Tibor

A XIII. ker. Gröngyöri- és Bánki-utca sarkán építendő mélyfőv. elemi iskola és óvoda tervpályázatán megvétel

MMÉEK Közl

1941. 55. l.

Zsitva Tibor

a brestí szekesfőv-
Statisztikai Hivatal
nyj szekházának terop.
dicsőret.

NMÉE Közl

1940. 257. l

Tsz.:

Kelet	Beszélő neve (olvashatóan)	Hiv.	Magán	Inturb.	Kelet	Beszélő neve (olvashatóan)	Hiv.	Magán	Inturb.

Zsitva Tibor

a Főv. Közm. Tanács
kislakás terop.
díjazás

MMÉEKözl

1940. 25. 1-

MMEDKÖZI

Zsitva Tibor

a Fővárosi Közmunkák Tanácsánál miniszteri mérnökke nevezték ki.

MMÉEKözl

1943. 184. l

Felado: Hoffmann
Fülöp. Szervezka

Zsitva Tibor

a belső Ferencváros
rendezésére kiírt
pavop. díjazva

MMÉEKözl
1943. iii. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Zsitva Tibor

építész

Magyar Építőművészek

1941. 190. l.

(Tervpályázat Kőbánya-alsópályaudvar új állomási épülete terveire.)

Fentiek az Államvasutak igazgatóságától kiírt tervpályázaton tervet megváltottak.

Tekintetes

Európa. Lapterj. és Könyvkiadó.
R. T.

Budapest

V. Visegrádi u. 36.

Zsitva Tibor

épitész

Magyar Épitőmüvészet

1941. 190. l.

(Terepátjárat Kassa állomás felvételi épületének homlokzati kialakitására.)

Fenti tervét megvásárolták -

nek Névery Tibor-val közösen készitett ~~[illegible]~~

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Zsitva Tibor

építész

a Külső Ferencváros rendezésének eszmei tervpályázatán a Közmunkatanács 2500 pengős díját nyerte

Magyar Építőművészet

1943. 170. l.

Az Anjouk alatt vezető szerephez jutó a Lackfiak, akik hatalmuk tetőpontján hét erő hattak magukénak. Emelkedésük tipikusan l élet lovagvilágában, mint a kor szellemi mozg házi Lackfi I. Károly idejében 16 évig székel oldalán a nápolyi hadjáratban, kitűnve hadv lovagi vitézségükkel. Lackfi István —. a vaj hadműveleteket, öccse, András, helytartók a tatárokon aratott fényes győzelmével — n ségével — szerez hervadhatatlan babérokat. naik példáját követve, úgyszólván valamenn lovagi hűségük jutalmaként az ország korm évig mint nádor kormányozza az országot tisztség, amit Lackfi ne viselt volna Nagy a tárnokmester fontos tisztjét Nagy Lajos id generáción keresztül szolgálta urát, adta a férfiakat a hazának. Jellemző, hogy a nagy aki életét mint kalocsai érsek fejezi be. Am gyors a bukása is. Lackfi Istvánt és testvére ján, a Garaiak felkoncolják, illetve kivégzik

Hasonló lovagi pályafutással dicsekedh második felében állandóan zászlósúri mélt szott nagy szerepet. Testvére, Domokos

Zsitva Tibor

cród
2

Farczádi Lázár Tenő:

Belső-Ferencváros
ferropályázata.
Magyar Építőművészet
1943. aug. szám.
helyszínrajzzal.

pápai palota építésénél és díszítésénél, [illegible]
sorgenes-i pápai kastély kifestésére is. Hal
a délfrancia gótika jegyében az előbbiekn
emeltet, de díszítését már olasz mesterekre
tése alatt dolgozó behívott festőkre bízza.

Az avignoni pápai udvarban tehát és
összekötő kapocs az északolasz és a délfran
de a művészek, főként a második építési p
is olasz. A pápa példáját — az udvari kultú
rosok is, akik ha nem is versenyezhettek S
nem sokkal maradtak hátrább a humanista
szek pártolásában, vagy a könyvgyüjtés t
Strada, mint pápai udvar fizetett tisztvis
dolkodóit is. Itt élnek a középkor nagyo
és Franciaország között a legszebben miniá
könyvtárakat és a másolók százai sokszor
tudósok munkáit. Hatalmas scriptor-gárd
és az egyszerű kaligrafiától a legpompá
„Bábelben", ahogy Petrarca padovai viss

Zsitva Tibor

építész

Magyar Építőművészet

1942. 166. l. 167. l

(Nyaraló átalakítás

Alsógödön, képekkel

és alaprajzzal.)

Terverte fent

:dul és elmondja, hogy művét
ető legyen, ha pedig hibát talál
: a kapcsolat olyan közvetlen író
periodusában figyelhetünk meg.
nizmusáról tesz tanúbizonyságot,
lolkodását, a kor szellemi életébe

ıt Pál translációjának ismeretlen
spöknek tulajdonított kis munka
a korabeli kancelláriák humanista
Lajos korának kettős arculatára.
cei hadjárat sikeres kimenetele
jének, remete Szent Pál ereklyéi-
Horváthi Pál püspökök a turini
mében Velencéből hazaszállítják
ép kifejezések humanista hatásra
pségek meglátása is.
a-skolasztikus jellegzetességeiről
beszédek keletkezését Nagy Lajos
ıralkodásának utolsó évtizedében
Az egyetemek különben is meleg-
a római jog, a közjegyzői mester-
sett humanista stílusgyakorlatok
n, 1342-ben, Giovanni D'Andrea
var András tanulót.

Zsitva Tibor

építész

a Gyöngyösi-úti
nőv. elemiiskola terv-
pályázata

Fenti megvásárolt
terve regr.

Művészet
1941. 12. sz. 94. l.

Titel VII. 290

Zsítva Tibor

építész

lőrd

Becz Jenő: A nékesfőváros statisztikai hivatalának nézháza. Művészet 1941. 37. sz. 18. l.

9555

ordultan, menet közben, tel-
szt vezetése alatt vannak áb-
ehér kabát kék hajtókával, szük

retei a papirosnak 21:33,8 cm.

,n,240-912
89-912-166
,lelt,7741,

0-62

Zsitva Tibor

építész.

Kékestővári Statisztikai hivatal új székházának terve, megvásárolt terv, repr.

Művészet. 1941. 37. k. 17. l.

Zsitva Tibor

épitész

A Kerepesi úti temetőben épitendő díszvavataló tervpályázatán I. díjat és a kivitellel való megbízást nyerte.

Halász 1939. középitk

53. l.

MEGHIVÓ

a MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

f. évi április 27-én,
szombaton délután 6 órakor
az Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—37.) dísztermében

és

f. évi április 29-én,
hétfőn délután 6 órakor
a TESz (V., Falk Miksa-utca 1.) dísztermében tartandó

NYILVÁNOS ÜLÉSEIRE,

amelyeken

P. FACCHINETTI VITTORINO
a milánói Szent Szív egyetem tanára

tart előadást

szombaton:

„DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA"

címmel (vetített képekkel),

hétfőn: **„LA RADIO IN VOLO"**
címmel.

AZ ELNÖKSÉG

Vendégeket a Társaság szívesen lát.

Zsitva Tibor

építész

innen cód.

Pesti Napló 1939

ápr. 20.

— **Döntött a zsűri a díszravatalozó tervpályázatáról.** A Kerepesi temetőben csarnok-ravatalozót épít a főváros, a pályázatra 32 terv érkezett. A bíráló bizottság szerdán döntött. A 2000 pengős első díjat *Zsitva* Tibor, az 1200 pengős második díjat *Schuster* Ferenc és Táby Ervin, a 800 pengős harmadik díjat ifj. *Dávid* Károly tervének ítélték oda. Dr. *Árvay* József, *Frank* Ágoston és *Goszlein* Lajos, *Horváth* Szabolcs és *Stojka* József, vitéz *Kamarássy* Jenő, *kislégi Nagy* István és *Pócza* József, ifj. *Masirevich* György, *Radnay* Lóránd, *Schall* József, *Weltzl* János, *Schömer* Ermin, *Vaits* Sándor pályázók terveit egyenként 400 pengős megvételre javasolta a bíráló bizottság. *Fischer* József, dr. *Lechner* Jenő és ifj. *Lechner* Jenő, *Pázmány* István és *Winkler* Oszkár pályaművét dícséretben részesítették.

Csitva Tibor

nevét említi a Közmunkatanács 1945 utáni tevékenysé-
gében részt vevők között Granasztói Pál.

Még egyszer a Közmunkatanácsról.
Budapest, 1971. 5.sz. 10-12. l.

Zsitva T. Zoltán

M.Á.: Budapest, XIV. Pásztoliget-Ujpalota részletes rendezési terve. Tervezők: Mester Árpád, Tonke Tibor /BVTV, TTI/, konzulensek: Csordás Tibor, Selényi István, Callmeyer Ferenc /TTI/, munkatársak: Bopár Ferenc /BVTV/, Zsitva T. Zoltán /TTI/. /Tervismertetés/

Magyar Építőművészet, 1968.5.sz. 32-33. l.

MDK

Zsitvay János tanár

Megjelent könyvek.

Műcsarnok, 1899. 24.sz. 383 l.

Zsitva T. Zoltán

(III)

Munkatársa Master Árpád és Tenke Tibor XIV. Pásthomlyet – Vipalota réuletes rendezési tervének. 1967.

Magyar Építőművészet 1968. 5. a. 32. l.

Zsitva Tibor Zoltán

képitette a XI. örmezei lakónegyed kcépitési tervét.

Berza László, Bernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest Sexikon, Budapest 1973. 1335 l

911 l

Zsitva Tibor, épilén

„a magyar várostervezésben kifejtett alkotó és nervező munkásságáért"
kapta

↓

– : Kiontottek az idei Hild János-emlékéremhet

7

Népszabadság, Bp. 1971. dec. 22.

ZSITVA TIBOR, müépitész

Elkészitette /VÁTERV/ Szombathely általános városrendezési tervét, mely komplex módon igyekezik megoldani az összes városfejlesztési problémákat. 406.old

RECKENAST JÁNOS: Napjaink varosfejlesztési problémai
377.old

VASI SZEMLE, Helyismereti Évkönyv, XIX.évf. 1965
3.szám Szombathely, 1965

ZSITVA TIBOR, müépitész

1.ábra.-Szombathely.-A Derkovits lakótelep Zsitva Tibor által tervezett részletes rendezési tervének vázlata. Fekete repr. 330.old.

HECKENAST JÁNOS- SZILÁGYI ISTVÁN: A Derkovits lakótelep 328.old

VASI SZEMLE, Helytörténeti évkönyv, XXI.évf. 1967 3.szám. Szombathely, 1967

ZSITVA TIBOR, építész

Szombathelyen a Derkovits lakótelepen a Szürcsapó u. egyenes szakaszának a tengelyében egy 24 emeletes magas ház szerepelt/előd je-kissé.északabbra a Perint mellett mar a Zsitva Tibor-féle rendezési terven is megtalálha tó. 361.old

RÓNAI KÁROLY-SZILÁGYI ISTVÁN: Szombathely városrendezési tervéről.A Derkovits városrész központja 359.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 3.szám, Szombathely

ZSITRA TIBOR, épitész

Szombathelyen az utcanyitás tervét magáévá tette a város általámos rendezési tervét készitő Zsitra Tibor/Városépitő Tervező Intézet/és az általános terv alapján kidolgozott városközpont részletes rendezési tervét Kászitő Láng Tivadar is,bár tisztában voltak a forgalmi megoldás problémáival. 48.old. 18-19.jegyz

HECKENAST JANOS: Elotanulmanyok az uj szombathelyi varoshaza tervezéséhez 43.old

VASI TERV, XXIV.évf. 1970. 1.szam, Szombathely

Zsitva Tibor

„Veszprém városközpont rekonstrukciója"
c. cikkét említi

Faller László: A műemlékvédelem hazai irodalma 1969-ben. - Műemlékvédelem, 1971.2.sz. 113-116. l.

116. l

ZSITVA TIBOR, épitész

Szombathelyen 1959-ben megrendezték a "Savaria-Szombat helyvárosfejlesztési kiállitást".--Szombathely város általámos rendezési tervének szerzője Zsitva Tibor volt. 338.old. 20.jegyz. 351.old

HECKENAST JÁNOS: Szombathely város zöldterületei és zöldövezeti terve 321.old

VASI SZEMLE, XXII.évf. 3.szám, 1968.Szombathely

ZSITVA TIBOR, épitészmérnök

Szombathely általános rendezési terve 1960-61-ben készült Zsitva Tibor Ybl-dijas épitész,a Városépitő Tervező Intézet /VÁTI/munkatársa munkájaként. 481-old. 1.jegyz

HECKENAST JÁNOS-MÁTIS LAJOS: Az új Savaria filmszinház és a belváros rekonstrukciója 481.old

VASI SZEMLE, XXVII.évi. 1973. 4.sz. Szombathely

ZSITVA TIBOR, építész

Szombathelyen az általános rendezési terv végül is 1960-ban készült el a VÁTERV-ben, Trevezője Zsitva Tibor volt. 167.old

VERESS ALBERT: Szombathely közlekedéstörténetének áttekintése és komplex közlekedés-fejlesztési terve 161.old

VASI SZEMLE, XXVI.évf. 1972. 2.szám, Szombathely

Zsitva Tibor Zoltán

ervét, ill. épületét közli illusztrációként

Virágh Pál: A családi- és társasház-építés tervezése és telepítése.

Magy-Ép.ip. 1972. 2-3.sz. 78-88.

MDK

Zsitvai János III.é. rajztanárjelölt

Különfélék. Müvészi Ipar 1890, 234-236 l.

MDK

Zsitvay János

A milléniumi kiállitás plakátja. Vasárnapi Ujság 1895é 6. sz.

2009. jan. 28

Kosáry Domokosra emlékeztek az egyetemen

Tudományos műhellyé tette a könyvtárat

A múlt század ötvenes éveiben összefonódott Kosáry Domokos (1990-1996-ig a Magyar Tudományos Akadémia elnöke) és az akkori Agrártudományi Egyetem sorsa. A 2007-ben elhunyt történész mellőztetésének időszakában, 1952. október 3-tól 1957 őszéig, letartóztatásáig dolgozott az egyetem könyvtárában, kezdetben önálló könyvtárosként, később önálló tudományos kutatóként, végül igazgatóként. Rá emlékezve, munkásságát példaként tekintve vette fel a Gödöllői Tudományos Könyvtár a Szent István Egyetem Szenátusának döntésével a Kosáry Domokos Könyvtár és Levéltár nevet. Ebből az alkalomból tartottak ünnepséget január 22-én az egyetemi aulában.

A már fiatalon elismert történész a Bevezetés a magyar történelem forrásaiba és irodalmába című nagy bibliográfiai munkáján dolgozott, amikor 1950. december 31-én megfosztották katedrájától. Utána a Történettudományi Intézet alkalmazta tiszteletdíjas kutatóként, majd 1952. augusztus 15-éig az Országos Könyvtári Központnál – hozzá hasonló sorsra jutott tudósokkal együtt – működött a hazai könyvtárügy megszervezése és korszerűsítése érdekében. Az Agrártudományi Egyetemmel ekkor került kapcsolatba, majd az OKK megszűnése után, az egyetem alkalmazta alakulóban lévő Központi Könyvtárában, írta egykori munkatársa, Walleshausen Gyula könyvtáros, történész a névadó ünnepségre megjelentetett tanulmányában.

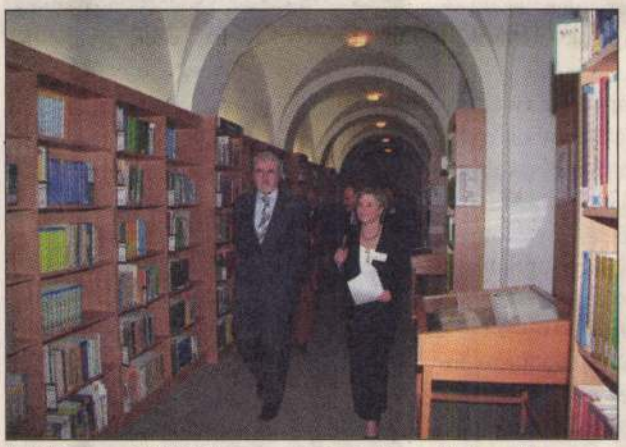

Kosáry Domokos rövid idő alatt felvirágoztatta és tudományos műhellyé tette a könyvtárat. A különböző intézményekben működő történészekből az egyetem hatékony támogatásával megszervezte az Agrártörténeti Munkaközösséget s megindította a ma is élő Agrártörténeti Szemle című folyóiratot, majd elkészítette az 1956 őszére javasolt Agrártörténeti Konferencia tervezetét.

1956-ban a forradalom napjaiban összehívott egyetemi összdolgozói értekezleten felszólalt a forradalom tisztaságának megőrzése érdekében. Arra figyelmeztetett, hogy senki ne kísérelje meg egyéni sérelmét megtorolni, továbbá, hogy fel kell lépni a szovjet emlékművek rongálása, meggyalázása ellen, mert ezt egyetlen nagyhatalom sem tűri el ölbe tett kezekkel.

Kosáry Domokost 1957 novemberében letartóztatták és elítélték.

A névadó ünnepi ülésen részt vett **Kosáry Judit** professzor, Kosáry Domokos lánya. A résztvevőket **Koósné Török Erzsébet** könyvtárigazgató köszöntötte, majd **Solti László** rektor adott tájékoztatást a Szent István Egyetem jelenéről. Ezt követően **Pálinkás József**, az MTA elnöke és Walleshausen Gyula könyvtáros, történész méltatása hangzott el a tudósról. A névadás jelképeként az MTA elnöke és a SZIE rektora felavatta Kosáry Domokos – **Zsivkov Anita** terve alapján készült – emléktábláját a könyvtár főbejárata melletti falon, majd a résztvevők megtekintették a Kosáry Domokosra emlékező kiállítást.

A gödöllői egyetemi könyvtár 1945-ben, az önálló Magyar Agrártudományi Egyetemmel egy időben kezdte meg működését. Állományát a Magyar Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Mezőgazdasági Szakosztályának könyvtári gyűjteménye alapozta meg, amely a Mezőgazdaságtudományi Kar vidéki osztályai könyvtárainak beolvasztásával gyarapodott. Többszöri átszervezés után az egységes gyűjtemény kialakítása, újrakatalogizálása csak 1962-ben fejeződött be ekkorra az egyetem könyvtára az ország legnagyobb mezőgazdasági szakkönyvtárává fejlődött.

A könyvtár teljes állománya jelenleg 376 ezer tétel, amelyből a könyvek száma 304 ezer, a folyóiratköteteké 72 ezer. A könyvtári állományon belül a kéziratok száma 17 ezer egység. A legújabb hazai és külföldi szakirodalom mellett a több száz kötetből álló régi, ritka könyvek, nyomtatványok gyűjteménye muzeális értékű. Legrégebbi könyvük Hieronymus Bock 1556-ban, Strassburgban kiadott Kreuter Buch című műve, de sok más értékes kiadvány is megtalálható itt a 1718. századból, például Mitterpachel Lajos, a mezőgazdaságtan első magyarországi egyetemi tanárának Elementa rei rustica című tankönyve (Buda, 1777.).

Boleslav

középső Polabi-régió termékeny alföldjén, 20 km-re északra a fővárosi, prágai agglomerációtól. Ezt az eredetileg két önálló várost, amely a történelmi hagyományoknak köszönhetően Csehország legfontosabb városai közé tartozik, 1960-ban egy közigazgatási egységgé szervezték.

A Cseh Köztársaság leghosszabb nevű városa manapság 15 ezres lakossággal rendelkezik, és a régió közigazgatási központja. Prágához közeli kedvező fekvése révén új lakóteleppel, valamint új könnyűipari üzemekkel és nemzetközi kereskedelmi láncokkal fokozatosan növekszik.

Brandýs nad Labem–Stará Boleslav természeti körülményei rendkívül kedvezőek a kerékpárturizmus és a sport számára. A város közelében lombos erdők, tavak találhatóak, amelyek nyári pihenőhelyként szolgálnak. Sok a sportlétesítmény, ezek mindenekelőtt az atlétika, a tenisz, a labdarúgás és a golf kedvelői számára nyújtanak lehetőséget a mozgásra. A város a vízi sportok központja és itt van az országos bajnokok vívóklubja is.

A város színvonalas oktatásának köszönhetően is ismert: az itteni J.S. Machar Gimnáziumot 1913-ban alapították, akkor Károly Ferenc József főherceg neve alatt, mellette pedig további középiskolák találhatóak, valamint a Pedagógiai Karnak, a prágai Károly Egyetem fiókjának a székhelye. Tekintélyes sikert arat az Általános Művészeti Iskola és zeneegyüttese, a gyermek Kamarazenekar, a Kantiléna Kar valamint a Fuvolakar. A város zenei hagyományának megőrzéséhez hozzájárul a vokális Kris-Kros kvintett és a Bojan énekkar, amelynek hagyománya 130 éves múltra tekint vissza.

A kulturális és társasági élet központja a brandsi palota, ahol egész évben kamarazene hangversenyek, fesztiválok zajlanak, s ez ad helyet annak a tavaszi történelmi ünnepségnek is, aminek középpontjában a Károly császárnál való audiencia áll, s ami számos külföldi látogatót is vonz. A kulturális élet évenkénti kivételes rendezvényei közé tartozik a Nemzeti Szent Václav Zarándoklata Stará Boleslavba, aminek csúcspontja a zarándoklati mise, amelyet zarándokok ezrei jelenlétében és a cseh televízió közvetlen adásával a bíboros, prágai püspök celebrál. Ez a rendezvény a szeptember 28-ára eső állami ünnep — a Cseh Államiság Napjának — fő eseménye.

(b.j.)

ből legalább 500 millió forintot meg kell az idén takarítani. A fejlesztési eszközök közül az ingatlangazdálkodásban, a célorientált beruházásokban, a városon belüli és kívüli partnerekkel való együttműködésben, a nemzetközi és az európai uniós kapcsolatokban rejlő lehetőségek kiak-

Bővülő dunaszerdahelyi kapcsolatok

Közös pályázatok

A testvérvárosi kapcsolatok keretében valósulhat meg az a torna, amelyet a Gödöllői Sport Club és a Csallóközi Olimpiai Club nyújt be egy európai uniós pályázaton. Többek között erről is tárgyat az a küldöttség, ami a múlt héten látogatott

M D K

Zsiva Csolako, Rác-Szent-Márton.

Kapossy János: Építők, szobrászok, festők és grafikusok Magyarországon 1828-ban. Műv. Ért. 1952. 1.sz. 139 l.

MDK

Zsitvay János selmecbányai rajztanár

Egy magyar tanár bolgár kitüntetése.

Pesti Hirlap 1916. 16.1.

Zsitvay János

l.

Normál-tanmenet

Bp. 1915. 7. l.

tü Bizottság !

sitott munkákról bátor vagyok a követ-

ster	kor.	153.80
	"	17.20
	"	18.-
er	"	35.50
kertésznek a segédkezésért	"	20.-

Zsitvay I.

rajztanár Sel-
mecbányan
1898–99-ben.
1898. ápr. cikket
írt a művészi neve-
lésről A Magyar
Rajztanárok Orsz.
Egyesületének Érle-
sítőjébe.

Hiradó, Kolozsvári Ellenőr, Kolozsvári Friss Ujság, Kolozsvári Hirlap és Uj Kolozsvári Hirlap. Mindegyik lapnak ő volt a felelős szerkesztője vagy kiadója s mindegyikkel elhuzta fél-másféléves időközökig. Amikor egyik lap megbukott, hamarosan ujat alapitott, többnyire Óváry Elemér, a kolozsvári ujságirás mecénása, későbbi városi tiszti főügyész pénzén. Csokonai Vitéz Mihállyal történt meg az, hogy amikor összekülömbözött a Kolozsvári Friss Ujság kiadójával, összeszedte a rikkancsoktól az aznapi lapokért befolyt pénzt és már másnap meginditotta belőle a Kolozsvári Hirlapot. Persze ezek a lapok csak névben voltak azonosak a később ugyanolyan cimen megjelent komolyabb orgánumokkal.

Az ilyen alkalmi lapalapitások közül igen érdekes volt Szász Ödöné, Szász Zoltán öccséé, aki Napló cimen inditott lapot. Erre is Óváry Elemér adta a lapinditáshoz szükséges 200 forintot. Ez a Napló cimü lap arról volt nevezetes, hogy az volt a vidék legszebben kiállitott napilapja, mert Szász Ödön, aki a Ludovika Akadémiát hagyta ott az ujságirás kedvéért, olyan kitünően kitanulta a tipografizálást, [illegible]

<Zsitvay János>

rajztanár cikke

( ) A tanulók furfangja.
A Magyar Rajztanárok Orsz. Egyesületének Értesítője.
1900. 8. 4.

HUNSÁGI
FERENC
II. ÉVES
BÚTOR-
TERVEZŐ

OLÁS, TANÁR : WEICHINGER KÁROLY
NDEZÉS, TANÁR : KAESZ GYULA

Zsitvay Tamás

rajztanár

Selmecbánya

l. Lykakőrös

118. l

Szeghalmi tanítók . . . . . .
Szentesi férfitanító . . . . . .
Szőllősgyulai kántortanító . . . . . .
Tarpai férfitanító. . . . . .
Tarpai kántortanító . . . . . .
Tépei h. tanító . . . . . .

Városi nyomda

Zsítvay János
festő

d.

Művészi Ipar
1894. 67. l
69. l
70. l
71. l

Budapest, 1924. ápr. 14.

Szentiványi Gyula urnak,

mentes Budapest

elismertük becses számláját
yó hó -- -i értékkel a pénz-

Teljes tisztelettel

HAZAI BANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

Zsitvay János

1.

Művészi Ipar

1894. IV. tabla

a 147. l. előtt

ALAPITTATOTT: 1869.

Holzer

MAGY. KIR. UDVARI SZÁLLITÓ

TELEFONSZÁM: *AUTOMATA 859-33

SÜRGÖNYCIM: „NOUVEAUTÉ"

POSTATAKARÉKPÉNZTÁRI CSEKKSZÁMLA 2840.

B.

BUDAPEST, 1929 aug. 9.

IV., KOSSUTH LAJOS UCCA 9.

Nagyságos

Dr. Szentiványi Gyula urnak,

B u d a p e s t.

Horthy Miklós ut 63

Nagyon lekötelezne Nagyságod, hogyha b. számlájának, ugy a folyó hó 1-én esedékessé vált .....P. 40.-

Zsitvay János
festő

l.

Művészi Ipar

1891. 217. l.
többnyi

egyes főre jut két kötet, Drezdában még éppe
három, de ezek a számok korántsem bizonyítjá
azt, mintha Berlin vagy Drezda lakossága job
ban el volna látva olvasni valóval: hiszen enne
megítélésénél nem a meglévő kötetek szám
hanem a használat módja az irányadó. E te
kintetben pedig a londoni városi könyvtára
messze túlszárnyalják az európai száraz föl
bármelyik városát.

Az egyes városi népkönyvtárak köz
igen különbözőkép oszlik meg a könyvtár
anyag mennyisége. A központi könyvtára
nagy része 30—35 ezer kötetből áll, bá
van köztük nem egy olyan is, a melynel
állománya 10—16 ezer kötetre szorítkozik
A legkisebb fiókkönyvtár a hammersmith
College-Park-ban elhelyezett, mely mindössze
818 kötetet számlál.

A könyvtárak anyagi helyzetéről ily
áttekinthető képet nem nyujthatunk, miután
Rye könyve ez adatokra nem terjed ki; be
kell érnünk néhány példával, melyet a hely-
szinén vett jegyzeteimből bocsátok közre.
A westminsteri könyvtárak tekintélyes jöve-
delméről már föntebb volt szó; a chelsea-i
könyvtár adóból 3648 £ 6 s-t vett be 1907-
ben; a hammersmithi könyvtárak jövedelme

Zsitvay T.
festő ~~25~~

Szent István felajánlja
a Koronát a Boldog-
ságos Szűznek c
képe Morelli
fametszetében repr.

Szendrei János dr:
Vallás és művészet
Bp. 1925. V. tábla

Zsitvay János

festő (?)

Fővárosi Lapok 1895. febr. 6., 415. old.
(Műrészetek. A millénniumi kiállítás plakátjai.)

Kalmán

ZSITVAY *János*, festő, * Győr 1870 ~~jan. 5.~~ A bpesti mintarajziskolában tanult, azután Selmecbányán volt rajztanár. Arc- és tájképeket festett. Zs. éveken át rendezte és restaurálta a Coburgok szentantali képtárát, s a bolgár király megbízásából a képtár részére több arcképet is festett.

K. 5 II. 635 l

723.

...obbra fordulva. Gyűrűs jobb kezének hü-
...akasztja s baljával oldalán lógó kardjá-
... Előre fésült haja, szemöldöke, szeme s bajusza
...ált. Ingének álló gallérja s kézelői lathatók;
...dője, atillája s hasított újú prémes mentéje
...függőnyi lóg s jobbra az asztalon túl, hol piros
...nyugvó oplop tűnik szemünkbe.

...nra 128:103 cm.
...abásután.
...i eteklyemuzeumból. 107/95. № 7.

107/95: 7

Zsitvay János

1888/89 – 1891/92

Ferk pzomfoisk vk

150 l.

~~Akadémia, M. Tud., Könyvkiadó-~~

~~vállalata IX. 93.~~

Zsitvay János festő.

A selmeczbányai, bélabányai kapu látkepe. Olajfestmény.

Richter Ede. Selmecz-Bélabánya zab. kir. bányaváros muzeumával katalogusa. Selmeczbánya. 1900. 10. l.

Zsitvay Janis

Laid

Mucsarnok, 1899. 383

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása

Engedély

.....

a műhelyfőnök vagy
aláírás

8. sorsz. Műhelyi minta. —

Zsitvay Janos

~~Avaskori~~ (bronz) ~~mij disz it mennyek~~ ~~VII. 242~~

U. 2198

Zsitvay János

Vül. Győrött 1870

Rk. okl. nejtamtó

1889/90 I. II. ontály

1890/91 I.-II. III. ontály

1891/92 IV. ontály

Kapucinusok, nagyvárádi

V. 290, 291.

sepsiszentgyörgyi m.k.adóhivatal utj

a soproni " " "

a sümegi " " "

a szamosujvári " " "

a szatmárnemeti-i " " "

" " "

Zsitvay János

Szül. Győrött 1870 jan 5.

Rk. nepisk. oklevél.

1888/89 I. I osztály

1888/89 II " "

Tübingeni egyetemi gyűjteményekből V. 54.

Zsitvay

Müvenet 1915. 142

Szabadkőnnüves jelvények VIII. 191.

Goldschmidt Lajos, ö. 1615.
Goldschmidt Jeremiás, ö. 1632-1645.
Goldschmidt Jorg l. György.
Goldschmidt Jorg l. György.
Goldschmidt Kálmán, ö. 1576-7.
Goldschmidt Klotild, ö.
Goldschmidt Konrád, ö. 1505-10.
Goldschmidt Kristóf, ö. 1529-45.
Goldschmidt Lajos I. ö. 1530.
Goldschmidt Lajos II. ö.
Goldschmidt László, ö. 1401.
Goldschmidt Lénárt, ö. 1551-84.
Goldschmidt Lőrinc, ö. 1460-89.
Goldschmidt Mátyus, ö. 1457.
Goldschmidt Márkus. ö. 1572

Zsitvay J.

Minták a szabadkézi rajzoláshoz

Petrik 1886–1900

Zsivkovics Mihály „Jestő"

„Az 1752-ben átadott Blagoveszteneka barokk görög templom ikonosztázát Zsivkovics Mihály festette." (Szentendre)

– : Szentendrei napok 6

MDK

ESTI HIRLAP, Bp. 1968. szept. 17.

M.D.K.

Zsivkovics hihály festő

Szentendre, gör. kel. templom, Marx tér ikonosztár Zsigei 1790.

Genth. Müeml. 1959 I. 343

MDK

Zsitvay Lajos
nyomdász

szedte és metszette a második
mellékletet. Sopronban készült.
(Lacsny József cégjegye)

– Boritékunk és mellékletenik

Grafikai Szemle 1908 évf. 11 sz 241 l.

Zsitvay Tibor MDK

A Magyar Képzőművészek Ország Szövetségének Közgyülése. Esti Kurir 194o. jun. 11.

Zsivanovits Sándor

grafikus

1919–21.

Élmúlt 1930

90. l.

3
7
-

kaach

sion für Denkma
lvertr. Staatssekretär,
eter Carl Robert Kerte

Budapest 01.
Allatkerti út 1

Zsivanovits Zs. MDK

Légijáratok Párizstól, 1922

Mücsarnok 1960. Magyar plakát-történeti kiáll.

MDK

Zsivanovits Zs.

Légijáratok Párizstól...

1885-1960. M. plakáttört. kiáll. Műcs. 1960.

MDK

Zsivanovits Zs.

Légijáratok Párizstól...1922., 126x190 LTM

Magyar Plakát-Történeti Kiallitas.1960.
Műcsarnok. Kat. 43.1.

Zsivanovits Zs. MDK

"Légijáratok Párizstól"...

1922.

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás.Bp.1960.

43.1. Nd.M.

Zsivny Jenő MDK

Az óbudai /Árpád-/hidra 1929-ben kiirt pályázaton III. dijat nyert

Dr.Korányi Imre, Zsivny Jenő, Faludi Sándor, Massányi Károly, Zsizsmann Béla és Kollár Gyula .

/~~30~~/ 70.o.

Dr. Mihailich Győző: A XIX. és XX. századbeli magyar hidépités története. Bp. 1960.

MDK

Zsivny Jenő mérnök

Az óbudai Dunahid tervp.-on a III.dijat (24.000 pengős) a "Fortuna" jeligéjű terv nyerte el, tervezői : Korányi Imre dr.,Zsivny Jenő, Faludy Sándor, Massányi Károly, Zsizsman Béla okl.mérnökök és Kollár Gyula okl.épitészmérnök.

Cikk: Döntöttek az óbudai Dunahid tervp.

Épitő Ipar - Épitő Művészet, 1931.febr.15. 31.lap

MDK

Zsivny Jenő, Faludy Sándor, Massányi Károly, Zsizsman Béla okl. mérnökök és Kollár Gyula okl. épitészmérnök Korányi Imre az alábbi pályázaton 24.ooo pengős III. dijat nyertek

Döntöttek az óbudai Dunahid tervpályázatáról. Épitő Ipar - Épitő Művészet. 1931. febr. 15. 31.l.

M.D.K.

Csirikó Jácos
népművész

Részt vett a megyei tárlaton.

Dr. Sharcos Ottó: Az első megyei . . .
Dunantúli Napló, 1957. márc 7 – 4 hp

Zsizsmann Béla MDK

Az óbudai /Árpád-/hidra 1929-ben kiirt pályázaton III. dijat nyert

Dr.Korányi Imre, Zsivny Jenő, Faludi Sándor, Massányi Károly, Zsizsmann Béla és Kollár Gyula.

/80/ 70.o.

Dr. Mihailich Győző: A XIX. és XX. századbeli magyar hidépités története. Bp. 1960.

MDK

Zsizsman Béla mérnök

Az óbudai Dunahid tervp.-on a III.díjat (24.000 pengős) a "Fortuna" jeligéjű terv nyerte el, tervezői : Kozányi Imre dr., Zsivny Jenő, Faludy Sándor, Massányi Károly, Zsizsman Béla okl.mérnökök és Kollár Gyula okl.épitészmérnök.

Cikk: Döntöttek az óbudai Dunahid tervp.

Épitő Ipar - Épitő Művészet, 1931.febr.15. 31.lap

MDK

Zsizsman Béla, Korányi Imre, Zsivny Jenő, Faludy Sándor és Massányi Károly okl. mérnökök és Kollár Gyula okl. épitészmérnök

az alábbi pályázaton 24.ooo pengős III. dijat nyertek

Döntöttek az óbudai Dunahid tervpályázatáról. Epitő Ipar - Epitő Művészet. 1931. febr. 15. 51.l.

Zsizsmann Béla

MDK

A Gubacsi -híd általános elrendezésére Zielinski professzor öttagu bizottságot alakitott melynek tagjai: Dr. Gállik István, Szikszay Gerő, Novák Ferenc, Zsizsmann Béla és Dr. Michailich Győző.

64./ o.

Dr. Mihailich Győző: A XIX. és XX. századbeli magyar hidépités története. Bp. 1960.

Zslnka István

naiv festő és szobrász munkáiból rendezett kiállitás nyilt meg Békéscsabán, a Megyei Müvelődési Központban, a szlovák társalgási klubban

Magyar Hirlap 1975 138/8

Zslinka István szobrász.

A Nemzeti Galériában rendezett „A magyar náv művészet a XX. században" c. kiállításon ~~c~~ művei szerepelnek.
A pályázat egyik díjnyertese lett.

(B.P.): A náv művészet és a közművelődés, Népművelés, 1942... 4.

ZSIVKOVICS MIHÁLY – festő

CSÜTÖRTÖK, 1998. január 8. Magyar Nemzet

Zsivkovics, a vándorfestő

Zsivkovics Mihály nevét kevesen ismerik, műveit alighanem mégis jóval többen látják mostanság, mint az összes kortárs szentendrei művész alkotásait. Egyik legnagyobb szabású munkájához félig nyitott kapun keresztül bocsátják be a turistákat a cerberusok, s aki nem sajnálja, hogy ruhája némileg összegyűrődik vagy végigsepri a falat, odabent meggyőződhet róla, hogy a Blagovescsenszka-templom ikonosztázionja valóban megéri azt a negyven–ötven forintot, aminek lefizetésére a kapun kartonból kivágott táblára rótt ákombákom számok és betűk szólítják föl a nagyérdeműt.

Pedig többet érdemelne Zsivkovics Mihály – vagy ahogyan az Újvidéken megjelent monográfia nevezi, s ahogyan valószínűleg ő maga hívta magát, Mihajlo Zsivkovics –, hiszen nélküle s a hozzá hasonló művészek nélkül nemcsak néhány ikonosztázionnal, egyházművészeti művel lenne kevesebb, nemcsak a magyarországi festészet története lenne szegényebb, hanem az újkori magyar művelődés fontos fejezetei is megíratlanul maradnának. Annak ellenére, hogy nevét sem a négykötetes művészeti lexikon, sem a kor magyarországi művészetével foglalkozó összefoglalók nem említik. Zsivkovics Mihály s a hozzá hasonló, elsősorban egyházi megbízásokat teljesítő művészek tevékenysége nélkül aligha változott volna meg az a szomorú helyzet, amelyet *Kazinczy* 1791-ben így foglalt össze: *„Hazámban még nincsenek képárus boltok, nincs alakuló akadémiánk, de eljő nekünk is az óra, mely később tűnt fel Bécsnek is, mint Drezdának, Párizsnak, Londonnak."*

Az ifjú Zsivkovics, aki módos budai borkereskedő fiaként született 1776-ban, éppen a bécsi akadémián kezdte meg tanulmányait 1795-ben. De csak három évig maradt ott, 1798-ban már szülővárosában rendezi be festőműhelyét. Innen indult el azután – olykor szinte talán éppen úgy találomra, mint vándorfestő kortársai – azokba a városokba, amelyekben a nagyobb számban élő szerbség templomaiban festenivaló kínálkozott. Dolgozott Zimonyban, Karlócán, Budán, Szentendrén, Balassagyarmaton, valószínűleg portréfestő is volt, erről azonban csak egy-egy műve tanúskodik, egyébként is kevés a dokumentum, így az is csak valószínűsíthető, hogy Zsivkovics akkor sem tétlenkedett, nem ecsetje számára nem akadt munka: elfoglalta a szőlőművelés, a borkereskedelem.

Igazi kismester lett volna? Ezt sejteti az a néhány tucatnyi mű, amely most a Blagovescsenszka-templom melletti *Szentendrei Képtárban* látható, s amely egyszerre jelzi, hogyan őrizték e képek az ortodox egyházművészeti hagyományokat, s hogyan jelennek meg rajtuk egymás után a késő barokk, rokokó, klasszicista művészet jegyei. Ilyen kismesterek nélkül mindenesetre sosem kezdődhetett volna meg a „képkereskedések és alakuló akadémiák" nélküli országban a szépművészetek „legragyogóbb korszaka", ahogyan *Petrovics* Elek, a *Szépművészeti Múzeum* hajdani igazgatója a XIX. századot nevezte.

P. Szabó Ernő

Párizs–Dakar rali

Helycserék az élen

(Munkatársunktól)

Kedden a kora esti órákban futottak be az első versenyzők a *Párizs–Dakar ralin* az 1050 kilométeres hatodik etap után, a sivatagi show magyar szereplője, *Szalay* Balázs azonban csupán szerdán, a hajnali órákban adott életjelt magáról az érte *Budapesten* aggódó feleségének. A 32 éves mérnök 251-es rajtszámú terepjárója ugyanis csak ekkor ért be a marokkói *Smarába*, mert az amerikai Curt *LeDuckal* párban versenyző pilótát baleset érte a 354 kilométeres gyorsasági szakasz zárórészén. A *Chevrolet Blazer ZR2-es* előzés közben lesodródott az útról, majd rövid légi bemutató után orral belefúródott a szaharai homokba. Az ütközés következtében az *autó jobb első kereke leszakadt*, de a magyar, amerikai duónak keserves munkával sikerült életet lehelni a járműbe. Csak hát a gyorsaságit követően még 500 kilométert kellett autózni, és Szalayék hozzávetőleg 40 kilométeres sebességgel cammogtak el Smaráig. A hivatalos értékelés alapján a versenynapot a nyolcvannyolcadik helyen zárták, s összetettben a hatvankilencedikként várták a folytatást (az autósok közül mindössze kilencvenöten maradtak versenyben).

Szerda reggel fél nyolckor rajtolt a mezőny eleje: ezúttal a Smara és *Zouerat* közötti 614 kilométer várt az autósokra, motorosokra és kamionosokra – most egy héten át majd *Mauritánia* területén zajlik a verseny –, s ezt az etapot egy 494 kilométeres gyorsasági színesítette. A Szalay, LeDuc kettős csak délután negyed kettőkor hagyta el a rali utolsó marokkói állomását.

Zoueratba elsőként a motoros *Peterhansel* érkezett meg *Yamahájával*, a francia versenyző az összetettben is átvette a vezetést az ezúttal csak a kilencedik helyen célba érő spanyol *Romától*. Az autósoknál tovább tart a *Mitsubishi* fölénye: ezúttal a japán *Shinozuka* győzött a francia *Fontenay* és *Saby* előtt. Az összetettben csere történt az élen, a sorrend: Fontenay, Saby, Shinozuka.

Ma este labdarúgó Szuper Kupa-döntő

Dortmundi mesterhármas?

Mesterhármasra készül a *Borussia Dortmund*. A Bajnokok Ligája- és Világ Kupa-győztes német labdarúgócsapat megszerezheti a harmadik nagy trófeát, a *Szuper Kupát* is. A Bundesligában csak botladozó gárda ma 21 órakor lép pályára a KEK-címvédő *FC Barcelona* otthonában a kupafinálé első mérkőzésén, míg a visszavágót március 11-én rendezik a Westfalen stadionban. A 42 éves európai kupatörténelemben

A Barcelona csapatánál a *Salamancától* elszenvedett váratlan 4-3-as vereség után ismét felerősödtek a Louis *van Gaal* vezető edzőt bíráló hangok. Így a holland trénernek különösen bizonyítania kell a Szuper Kupa-mérkőzésen. A várható összeállítások (játékvezető az angol *Elleray*):

Barcelona: *Hesp – Reiziger, Abelardo (Couto), Bogarde, Sergi – Celades, Figo, De la Pena (Giovanni), Luis Enrique – Ander-*

SAJTÓFIG
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜL
Telefon: 138-068, 337-7..., 340-728

Békés m. Népújság

1973 SEP 3 01

1021

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1973 NOV 18
Békés m. Népújság
Zilahd Istvan
1973 NOV 18
1021

MINI

A

Vannak fogal
eszmék, m
teljes

Zsolnai templom

épült 1490.

1879-ben leégett,
helyette új templom
épült.

Kelemen Lajos

Kolozsvári Gerle

1944. 105. l.

dohány és újságárudája
— NAGYBÁNYA —

Zsoboki ref. templom

Ernst és ónedényei –
XVII. – XVIII. sz.

Hímzések –
Fejfák –

Debreczeni László 1937

86 – 94. l.

MDK

Zsobrák István, szobrász
Kaposvár.

Arckép. Szobor.

Turul-szálló. Kaposvár. - Berzsenyi Irodalmi és Müvészeti Társaság dunántuli téli tárlata. 1933. dec. Kat.

MDK

ZSOBRÁK ISTVÁN

Dunántuli tav. tárlat. Képzőművészet, 1932. 51.sz.
136 l.

Zsobrák István

zsobrász Kapovar

Berzsenyi 1933: dec. kiáll

Arckép szobor

31 nap **JÚLIUS** 28. hét

4 árnap		Ulrik *Ulrik*
5 étfő		Z. Antal *Enese*
6 edd		Izaiás *Ézajás*
7 erda		Cirill és Met. *Cirill*
8 törtök	Abel K. Kukullo u. 12. Budagyöngye 2-k utca vura	Erzsébet *Teréz*
9 ntek		Veronika *Lukrécia*
0 mbat		Amália *Amália*

Zsolnay József

10 napos tanulmányúton vett részt a Szovjetunióban.

A Magyar Képzőművészek Szövetsége Iparművészeti Titkárságának tájékoztatója 1970. IV. 40 l.

Zsoffai Róbert

Nukleáris műszer (GAMMA)

(repr.)

Dániel József – Zsoffai Róbert.

6. téma: Ipari forma.

Művészet, 1975. 5. 16. old.

Zsoffay Róbert

Munkájának reprodukciója

Jubileumi Iparművészeti Kiállítás
1975. Mucsarnok, jún.–júl.

Zsoffay Róbert

zérstvett a „Design 68" c.

Ziallításon. – említve.

Magyar Nemzet 1968
dec. 30

M.D.G

Isoffay Róbert
ipari formatterverő

Dániel József-tervezte a „Lehel"
mütörzekreinyeket.

Koczogh Ahos: Ipari müvészet
Müvészet, 1969. május - 42 kep

Zsoffay Róbert

Daniel Józseffel közösen tervezték a kezdet
ben tranzisztoros majs integrált áramkörös nukl
eáris konzekvwnsen kialakitott előlapot.

Ernyei: Az ipari forma története Magyarországon
Akadémiai Kiadó 1974 5 5 old.

Isoffay R.
iparművész

Isoffay R. – Dániel J. bj hütő gépet a Kehel Hütőgépgyár, (Gyászbesény) kiviteleriseben szerelt tak be a tárlaton.

B.I.: Modern iparművészet..., Nők Lapja, 1975. jul. 5 – 8 oldal.

Isoffai Róbert
formatervező

Nukkáris műszer
(repro)

—: Ipari forma
Művészet, 1975. május - 16 oldal

Wolfgang Róbert

Részt vesz a kiállításon

Jubileumi Iparművészeti Kiállítás, 1975.
Miskolc, jún - júl.

Zsoffay Róbert

A DESIGN 68 reklámgrafikai kiállításon kitüntek csomagolástervei.

Magyar Grafika, 1969. 2. sz. 5. l.

MDK

Zsoffay Róbert, ipari formatervező

Tetraeder csomagolás-tervei.

Sz. A.: Ipari formatervezés és reklámgrafika
Kiállítás a Műcsarnokban 7

Népszabadság, Bp. 1969. jan. 8.

Lohner Rajmund fest.

Pesti Divatlap, 1844. II.
285
Pesti mulhiállitás.

Ikonografie. XVIII. nd.

Batthyány Ádám archépe. (:Olajfestmény:)
Türje.

Trud. gyűjt.
1832. évf., VIII., 19. l.
Szilasy János: Kreszneries Ferenc
élete.

Zsohár, festő

Honderü, 1844. II. 115.

Mükiállitás

Zsohár János

magyar szombatfai
gerencsér

l.

Dunántúli Szemle

1944. 129. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

MDK

Zsohár János, festőm.

a legjobb és közismert biedermeier festőinkkel egy szinten mozgott. Forma,szin- és jellemmegoldásban egyaránt kiváló.

a XVIII.sz. végén felbukkannak már a magyar vér első képviselői is.

Kopp Jenő: Ismeretlen magyar festők a XIX.sz. első felében.
Képzőművészet.1941. 75-80.l.

MDK

Zsohár János /Pater Rajnerius/ festő
/Pest, 1800 k.-u.o.1850 táján/

E.G. II. 635 l.

MDK

Zsóhár János

Tájkép

M.festészet haladó hagyományai. Főv.Képtár,1951.

ZSOHAR *János (Pater Rajnerius)*, festő, ~~* Pest 1800 k.~~, † u. o. 1850 táján. Sokáig Szolnokon működött s itt tanult nála öt évig Ujházy Ferenc is. 1844. a Pesti Műegyletben Svájci tájkép és Dianna és Jupiter átváltozva c. olajfestményeit állította ki.

K

K-gy II. 635 l

Jeszenák János:

Térdig, állva, kissé j
velykiját kandkötőjébe
nak markolatát fogja.
barna, szakala leberet
csokorra kötött nyakken
fekete. Balra sötétpiros f
csákója van, talapzaton v

Olajfestés, vász
Másolat Bar
Az 1848-dik

ZSOHÁR JÁNOS, fazekasmester

Magyarszombatfán dolgozott. Czugh János, Zsohár János és Ozsvatics Gyula kis disztárgyakat is készitettek és a harmincas években több kiállitason szerepeltek, igy Szombathelyen is. 21.Old

CZUGH DEZSŐ: Fazekasmühelyektől a Magyarszombatfai Kerámiagyárig I. 12.old

VASI SZEMLE, Helyismertei Évkönyv, 1959. II.köt. Szombathely, 1959

ZSOHÁR JÁNOS, fazekasmester

Magyarszombatfán dolgozott. Ő szerzett be itt először agyaggyuró hengert, meg egy benzinmotort, amivel a hengert a máz-és festékőrlő köveket hajtatta. Télen a hengert és motort tökmagőrlésre is használta olajütéshez. 20.old

GÖZGHI DEZSŐ: Fazekasműhelyektől a Magyarszombatfai Kerámiagyárig I. 12.old

VASI SZEMLE, Helyismereti évkönyv, 1959. II.kot. Szombathely, 1959

ZSOHÁR JÁNOS, fazekasmester

Magyarszombatfán dolgozott. Később épitettek efy német tipusu un. returkemencét.-E tipusból épitett Zsohár János három darabot. 20.old.

SZUGH DÁZSÓ: Fazekasműhelyektől a Magyarszombatfai Kerámiagyárig I. 12.old

VASI SZEMLE, Helyismereti Évkönyv, 1959. II.köt. Szombathely, 1959

ZSOHÁR JÁNOS?FAZEKASMESTER

Vas megyében a vásározó fazekasok edényeikre több mázat kentek,engóboztak,diszitették azokat.Igy magasabb árat értek el a vásárokon.-Ilyen vásározó fazaekas volt Zsohár János Magyarszombatfán. 20.old.

[illegible]: Fazekasmühelyektől a Magyarszombatfai Korsómagyarig I. 12.old

VASI SZEMLE, Helytörténeti évkönyv, 1959. II. kot. Szombathely, 1959

ZSOHÁR/Somogyi/JÓZSEF,fazekasmester

--- ---

Vas megyében a vásározó fazekasok edényeikre több mázat kentek,engóbozták azokat,díszítették.-Így magasabb árat értek el a vásárokon.-Ilyen vásározó fazekas volt Zsohár József is Magyarszombatfán. 20.old

CZUGH DEZSŐ: Fazekasműhelyektől a Magyarszombatfai Kerámiagyárig I. 12.old

VASI SZEMLE, Helyismereti Évkönyv, 1959. II. köt. Szombathely, 1959

ZSOHÁR/Somogyi/JÓZSEF, fazekasmester

--- ---

Magyarszombatfán dolgozott. Általában az un. "boglyakemencét" használták, alul egy, v. két tüzelőnyilással, csak Zsohárnál volt fekvő kemence, de ez is nyilt tüzelésü volt.
20. old

CZUCH DEZSŐ: Fazekasműhelyektől a Magyarszombatfai Kerámiagyárig I. 12. old

VASI SZEMLE, Helyismereti Évkönyv, 1959. II. kot.
Szombathely, 1959

Zsohár János

77.

ZSOHÁR JÁNOS (PATER RAJNERIUS) (*1800* KÖRÜL † *1850* TÁJÁN): TÁJKÉP. OLAJFESTMÉNY.

János Zsohár (Pater Rajnerius) (um 1800 † um 1850) : Landschaftsbild. Ölgemälde. — János Zsohár (Pater Rajnerius) (int. a 1800—1850) : Paesaggio. Dip. a olio

Szépművészet

1941. 4. 7.

di donna. Dip. a olio.

KISS JÓZSEF (KISMARTON *1833*, † BÉCS *1900*): IZSÓ MIKLÓS GRÓF SZÉCHENYI ISTVÁNT MINTÁZZA. OLAJFESTMÉNY.

József Kiss (Kismarton 1833 † Wien 1900): Miklós Izsó modelliert den Grafen Stefan Széchenyi. Ölgemälde. — József Kiss (1853, Kismarton — Vienna, 1900): Miklós Izsó modella il conte István Széchenyi. Dip. a olio.

Zsóhár János

(Pater Rajnerius)

szül. 1800 körül † 1850 után

Tajkép, olajf. 1840

Székesfőv. Képtár tulajd.

Koppi Szm 19. l. Zi. l.

Repr. u.o. XXX. tábla

Y.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36. IV. 1.

Zsohár János

l. Rabhaladó

192. l.

Zsohár Rajnárd (?)
(Reinhard)

Stolnokon

1844. műegylet.

Sveicri tájkép. olajf.

Diana és Jupiter átvál-
torva. olajf.

L.

Zsohár Rajnárd

Univerzet 1909. 412

Lásd

400 $

5. Árú:

Zsohár Rainer

a szolnoki nagyobb ~~ta~~ -
nejtanoda rajzmestere

Tanügyi Nevtár

1845. 53. l.

Vasárnap 15 Misericord.		**Protestans** Atala **Görög** Kreszc. **Izraelita** Ros Khod.
Hétfő 16 L. Benedek Józs.		**Protestáns** Lambert **Görög** Agape **Izraelita** Ijar 1
Kedd 17 Anicét p.		**Protestáns** Anicét **Görög** Simeon pk. **Izraelita** Ijar 2
Szerda		**Protestáns** Ilona

Zsohár festő

magyar.!

irod

Honderü 1844-

II 148 l

Zsohár Rajnárd

festo

Csod

z

Pesti Divatlap

1844. 287. h. (Pesti
múriálletas)

Zsohár Rajnárd

festő kolnok

Lned

Művészet 1909. 412. l.

azonos

Zsohár János

sal

Kúnszentmiklósi iparostanoncz-otthon
népkot IV. 262

Zsohár János
festő
l.

Szépmüvèszet

1942 28 g. l.

Zsohár

l.

LykaMagyműI300-50

160, 321, 505. l.

Zsohár János

(Pater Rajnerius)

szül. Pesten. Meghalt és

nyugszik Pesten. – Ujházy

Ferenc 5 évig nála

tanult szolnokon.

Ujházy Ferenc feljegy-

Szépm. Mich.-

M. M. Adattár-

Kapcsi Kata V. 11.

Zsohár

Ltáb. III. 62
IV. 112

ZSOHÁR JÁNOS / 1800 - 1850 / :

232. Tájkép. - Olajf.,v.méret 29.5 x 22 cm.
Jelz.l.b. "Zsohár 840".

Zsohár János

Kopp 1939/40. szerem I

ZSOHÁR KÁLMÁN, fazekasmester

Magyarszombatfán 1950-ben megalakult a Bástya III. termelőcsoport. Vezetője Czugh János. 7 fazekas kezdte meg itt a munkát, Zsohár János műhelyében. Cseke Gyula, Cseke József, Czugh Dezső, Czugh Miklós, Ozsvatics Gyula, Szépe Kálmán és Zsohár János. 26.old.

CZUGH DEZSŐ: Fazekasműhelyektől a Magyarszombatfai Keramiagyárig I. 12.old.

VASI SZEMLE: Helyismereti évkönyv, 1959. II.kot. Szombathely, 1959

ZS

Zsók Mártonné, Izmény
Gyapjuszőttes szőnyeg, népi textilia

Ernst Museum. I. iparművészeti kiállítás. 1952.
18 l.

két oldalán falsávval diszitve. Ka-
ószárnyak hiányzanak, felette falmé-
a. A zárópárkány felett félkörives
s falmélyedés. Oldalhomlokzatai is
köztük szegmentives ablak helyez-
fent párkány fut körül. Falsávokkal
ntélyrész.
s terét erőteljes falpilléreken nyug-
szentélyt félgömbboltozat fedi. A
ablak. Cseréppel fedve, nyeregte-
rendezés nélkül, elhagyott.

Kubinyi-, később Fényes-kastély./
ben raktár.

o-es évszám volt, ekkor már épült
tán 1772-ben Jung József pesti épi-
z Országos Levéltár az épület 1785-
n még egy szintén egyemeletes kas-

Zsolc Béla, építész

ÚJ MŰVELŐDÉSI KÖZPONT

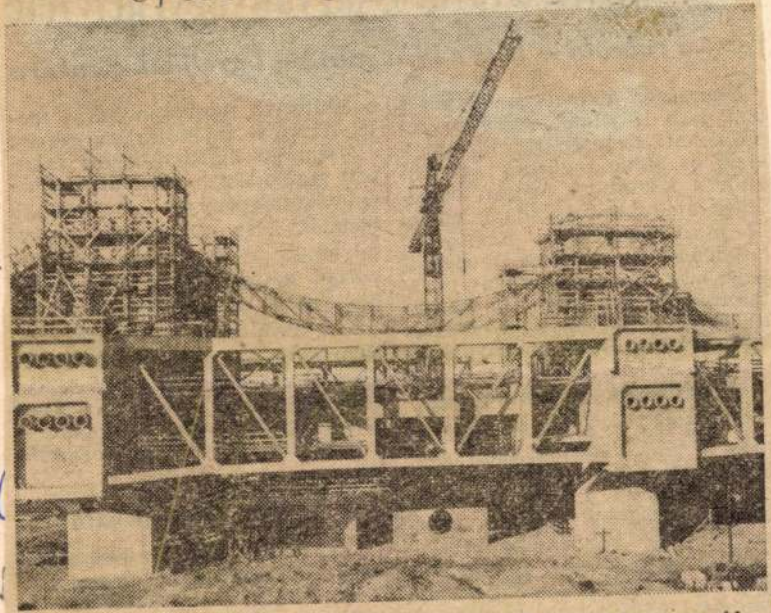

Művelődési központ épül Nyiregyházán. A megoldásában újszerű épületet Zsolc Béla tervezte, s a Szabolcs-Szatmár megyei ÁÉV építi fel a tervek szerint 1980 végére.

— A védőoltási kedvetlenség jó a fővárosban, ami észrevehető ab-

mot, s a Kójainál szolgálnak is ezzel.

— Ismert, hogy az influenza-

Kókai Béla, festőművész, pedagógus.

1984. VII. 6. 17.30 Petőfi/JÁ

Ötödik schasszó

- A műsor kezdési ideje szombat, Kossuth Rádió 10 óra 5 perc.

- Még mindig maradjunk az iskolánál. Általában ez persze nem zártfalu építményeket jelentett. Évszázadokon át filozófusok, írók, költők, festők, szobrászok úgy adták tovább tudásukat, hogy kis csoportot gyűjtöttek maguk köré és így vizsgálták, bírálták egymás alkotásait, írásait. Természetesen többnyire a mester szava döntő volt. Őrá néztek fel diákjai, munkatársai, szolgái. Mert akkor még így is nevezték

a diákot. De ez régen volt. Ma, amikor 1984-et irunk, már jó ideje hozzászokhattunk a gondolathoz, hogy a tanitás elsősorban az iskola feladata. Éppen ezért nem mindegy, hogy ott kiktől kapjuk az első utmutatásokat. Egyáltalán volt-e, van-e olyan tanitónk, tanárunk, idősebb barátunk, akit egész életünkben emlegethetünk, aki meghatározó lesz fejlődésünkben a világ dolgairól alkotott véleményünkben. A művészetekhez való viszonyunkban, és abban, hogy képesek leszünk-e nyitott füllel, szemmel járni a világban. Zsóka Béla festőművész, tanárt Indri Gyula mutatja be.

- Ugy gondolom, hogy egy festőművész tanár azontól, hogy képeket fest és kiállitásokra viszi, az jelentheti a kiteljesedés, hogy ha tovább adhatja a megszerzett tudását. De manapság nem divat festőművész diplomával tanitani.

- Sok fiatal kolléga van, aki tényleg gondolkodik azon, hogy reklámgrafikusnak menjen, vagy valamilyen más vonalon hasznositsa a rajzi tudását és bizony elég kevesen jönnek tanitani. Persze aki tud rajzolni, festeni, tehát tulajdonképpen maga is alkotó, és ez a döntő, hogy az legyen, az sokkal ésszerübben tudja a rajzot is tanitani. Aki elszigetelődik a művészettől, akár legyen az szobrász, vagy festő, meglátszik az az oktatásban is.

- A müterme természetesen tele van képekkel, de csak portré és tájképeket látok. Tehát realista festő. Mindig ralista képeket fest?

- Töretlenül végigmentemezen a vonalon, egy festő realizmusnak tartom, amit csinálok. Mondjuk azt, hogy 14-15 éves kortól, amikor azért már kialakul a rajztudás, rajzkészség felsőbb fokon és hát ugye komoly mesterek nézték és korigálgatták és láttak el jótanácsaikkal, akik atyai jóbarátságban álltak, vagy én álltam barátságban velük.

- Kik voltak ezek?

- Csók István, Kisfaludy Stróbl Zsigmond,

- Őket meg is rajzolta.

- Őket igen. Rajzoltam róluk portrét. Nagyon örülök

hogy sikerült. Ströbl Zsigmond mesterenet a mütermben. Csók Kálmán pedig 91 éves korában is rajzolt tanár volt.

- Említette, hogy többször járt külföldön és több fényképet készitett. Ezt mennyire tudja felhasználni a tanitásban?

- Diapozitivre fényképezek és hajnaltól éjjelig járom az utcákat, rendkivül pontos, precíz előregyártott terv szerint járom a napokat végig. Tehát eleve tudom pontosan, hogy mit akarok. Tudom pont, hogy innen oda hova megyek és hogy mit fogok ésinálni. Például egy nagy élményem többek között az, hogy Michelangelo életmüvét kb. 8 utazásom alkalmával sikerült egy nagyjából összefényképeznem, és most elmondhatom azt, hogy szinte az összes müvei egy azegyben első felvételen a tulajdonomban vannak, s nagyszerü felvételen. És ezeket hazaérkezve hát bemutatom a gyerekeknek. Müelemzés órákon, reneszánszot tanitok, akkor ugye végigvisszem őket Firenzén. Tehát nemcsak egy alkotást látnak, hanem látják az alkotásnak a helyét. Hogy hol van az alkotás elhelyezve. Például a Medici sirokat látják pontosan a Firenze, a Firenzében lévő Medici sirok helyét. Vagy látják a San Pietro Vincoliban pl. a Mózes szobrot ugye. Látják a szobor helyét. Vagy például az öregkori pótáját a Firenzei Dómban. Tehát mindent látnak és utaztatom őket, mert városképeket is mutatok, hogy egyik ponttól hogy jutok el a másik pontig. Tehát, mintha egy turista autóbuszban ülnének, a gyerek ugy nézi a képeket, ugy ór oda egy szoborhoz, vagy egy festményhez, mintha ő is ott járna. Modern épületeket is fényképeztem akár Courbussiétől, akár a Nervi által készitett gyönyörü modern épületeket. És akkor nemcsak a modern épitészetet, hanem vele együtt a megjelenő képzőmüvészeteket is bemutatom, akár kerámiát, akár modern szobrot és akkor a tanitásomban nyilván nem márkózom el és nemcsak a realizmusra szoritkozom. Mert ugye sokan azt hiszik, hogy festem a realizmust, akkor nyilván odáig terjed. Nem, hát nyilván megmutatom az egész egyetemes müvészetet a gyerekeknek és hogy ha kiutaznak külföldre is, amit most már egyre többen tesznek szülőkkel és egyedül is, vagy az Expressz utján, akkor ne csak a vásárlás, a városokon való végigszaladás legyen a céljuk, ilyetve ne menjenek el mellette közönyösen, mert akkor hiába voltak kint.

Itt ugyan is a mint megérkezik a villanyfolyam a csillagdába, onnan a szomszéd Calton hegyen felállitott Nelson-emlék tetejére megy, hol már 5 perczczel elébb egy óriás vasgolyót huztak föl egy rudon, a melynek csapját most megnyitva a villanyfolyam, az *idő-golyó* hirtelen lezuhan, jeléül, hogy ép e pillanatban van 1 óra. Mivel azonban a város távolabb lakóira ez idő-jelzés kivált a ködös napokban nem használható, ujabb időben egy még elmésebb találmányt csatoltak ehhez; t. i. a város közepén emelkedő sziklavárnak a főutczára néző bástyáján egy hatalmas ágyu fekszik lőporral erősen megtöltve, s a csillagdából egy másik sodronyon ide vezettetvén a villanyfolyam, ezt ugyancsak ép 1 órakor elsüti, ugy hogy egy pillanattal a golyó leesése után egy lövés mennydörgése viszhangzik a sziklákra épült skót főváros barna falai között, elég hallhatóan hirdetve minden zugában a tudomány hatalmát. Szép látvány aztán ilyenkor, mint kapja a hemzsegő utczákon ezer meg ezer kéz zsebóráját s igazitja pontra, mig az idegenek nem levén készen ily megtámadásra, — rettenve tántorodnak a falakhoz, midőn szemök előtt látják kavarogni a nagy füstgomolyt.

Ennyit áldozik Anglia az idő perczeiért*); s ily világitásba állitva, tünik ki illően a hires jelszó értelme: „Az idő pénz!“ *Dapsy L.*

Zsolczánál elesett honvédek emlékoszlopa.

Szeptember 2-kán d. u. 3 órakor történt meg azon emlékoszlop ünnepélyes leleplezése, melyet a borsodmegyei honvédegylet tagjai az 1849. jul. 25-én Zsolczánál, az oroszok ellen vivott csatában elesett honvéd bajtársaik emlékére állitottak.

Meglepő látvány volt a szikla alapon álló granit gula alatt, a távolról szekeren, lóháton gyalog idesereglett honfiak és honleányok ezerekre menő tömege, — köztök mintegy 300 honvéd, nagy része diszben, élökön négy ezredes és két őrnagy.

A szobor *Zsolcza* végén a Sz. Király Pál által átengedett helyen, a miskolczi ut kanyarulatánál áll, szikla-alapon gránitból. Tetején hat ágyugolyó két keresztbe fektetett ágyun nyugszik, mellette fegyver, kard és lobogó. Oldalain aranyozott feliratok. Miskolcz felől olvasható: „*A szabadság, egyenlőség s testvériség elvérzett bajnokainak.*“ Az országut felől: „*A magyar szabadságharczban 1849. évi julius 25. Zsolczánál elesett honvédek emlékeül emelték a borsodmegyei honvédegylet tagjai 1867.*“ Észak felől: „*Nyugosznak ők a hős fiak duló csaták után.*“ Szikszó felől: „*Csatájok a védelmezett népjog csatája volt.*“

A leleplezésnél Földvári Sándor honvéd alezredes, mint a borsodi honvédegylet elnöke, nyitá meg az ünnepélyt, röviden szólva arról; majd Eördögh István lépett az emelvényre, s egy emlékiratot olvasott föl, melynek párja az oszlopba van elhelyezve. Utána Horváth Károly szent-péteri kath. lelkész és Futó Sámuel bőcsi ref. lelkész, volt honvédek, tartottak lelkesitő emlékbeszédeket, s egy lelkes debreczeni hölgy, K. S. asszonyság a szobrot a debreczeni honvédegylet nevében megkoszoruzta. *Zombori Emöd.*

Képek a párisi világkiállitásról.

Orosz osztály.

Két jellemző képet közlünk a párisi kiállitás orosz osztályából. A czár be akarta mutatni a világnak gazdagságát s azt, hogy mennyiféle nép felett uralkodik; ezért minden ajkú népéből küldött példányokat, saját nemzeti öltözetében mindeniket. Cserkeszek, kirgizek, osztiákok, orocsénok, jakutok, lappok, s tudj' isten még mi mindenféle, névről is alig ismert törzsek, jellemző példányokban vannak kiállitva a nyugati világ bámulására. Oroszország ért hozzá, hogy imponáljon az idegeneknek. Otthon az itt képviselt népek ezrei nem egyebek szánandó szolgáknál, kiknek képzetük sincs szabadságról és jóllétről; kiknek jobb azt sem tudni, hogy emberi lények, mert akkor még fájhatna az emberi jogok teljes nélkülözése: — a kiállitásban mindezek egy félelmes nagy ur gazdagságaként szerepelnek; ez a „jövő gazdagsága.“ Az igazhitü orosz lelke önkénytelenül földerül, a mint ezeken végig tekint, vagy rájok gondol; „im, ezek mind az én szolgáim · nem vagyok-e boldog?“ igy büszkélkedik magában.

Minden ország készitett valamilyen tárgyjegyzéket azokról, a miket kiállitott. Mindezen tárgymutatók közt kiállitására nézt legfényesebb az orosz. Tartalma is csupa gazdagság, csupa büszkélkedés. Egyéb gazdagságok mellett elé vannak sorolva névszerint az országok, melyek felett ugyanaz a parancsszó szab törvényt, az országok népei faj és szám szerint, s a kincsek, melyeket földjük képes adni.

Mit ér az a gazdagság, mely a földben van: a vas, a kőszén, az arany, ha nincs értelmes kéz, mely forgalomba hozza, közbirtokká tegye? Az orosz réz például a legjobb egész világon; de a világ nem veheti hasznát, maga Oroszország sem, mert oly költségesen állitja elő, hogy ha még egyszer olyan jó volna, sem kellene senkinek. A népet kell előbb munkaképessé tenni mivelés által, akkor aztán elhiszszük, ha Oroszország gazdagságáról beszélnek; akkor, mikor az ezüst rubelben nem lesz évről évre kevesebb az ezüst, s az államadósság nem növekedik évről évre megdöbbentő összegekkel. Addig hasztalan beszélik, hogy Oroszország ennyi meg annyi millióval vesz többet be, mint a mennyit kiad.

Elég rátekinteni a bemutatott népek öltözetére és lakhelyeire, hogy összes állapotaiknak kezdetlegessége felől fogalmat nyerjünk. Az osztiákok sátra például nehány összetámasztott héjazatlan fából áll, melyek fahéjjal vannak befedve; egy nyilás fenn a füst kivezetésére szolgál, egy másik a bemászásra.

Az embereken kivül állitott ki Oroszország kendert, lent, posztót, gyapjut, vásznat, bőrt, prémeket, arany és ezüst munkát; csakhogy a finom munkát nálok nagyobbára németek végezik, mely fajból a hivatalos kimutatás szerint 830,000 lakik a nagy birodalomban.

Az orosz lovaknak is, melyek arab származatuak, igyekeztek hirnevet szerezni; voltak mutatvány-lovaglások is; de az ár oly magasra van szabva, hogy nincs kedvök a lovaroknak hozzá szólani. *R—s.*

*) Vajon mikor fog visszaállittatni a mi királyi intézetünk, a budai csillagda, hogy ne koldulná tovább az időt a nagy Magyarország a német földről, midőn annak meteorologiai észleléseire is oly szüksége volna földmivelő hazánknak?

A varró-selyem, mint méregkeverő.

A test szerkezetét lassankint emésztő méreg az ólom, s tudtán kivül hány szabó, hány nő veszi magába a varró-selyemben e veszélyes mérget. Ujabb fölfedezés nyomán kiderült, hogy némely selyemgyáros mindenféle szinü varró-selymet ólomoldatba szokott mártogatni, oly czélból, hogy az ólomkeverés által a selyem sulya emelkedjék. Nagy nyereséget nyujt ezen eljárás a gyárosoknak, mert mig egy font ólomczukor körülbelől 50 kr., addig ugyanannyi selyem ötször-hatszorta drágább. Sok szabó igazolja, hogy a selyemben csakugyan van ólomkeverék, némely kötegekből olvasztás által ki is válik, sőt nemcsak a selyemben fedezhetni föl érczkeveréket, hanem szinte minden fonalban, melyet súlymérték szerint árulnak. Más anyagokat is használnak a suly emelésére, s ha az ily fonalak a szabad levegőn állanak, könnyen szakadoznak el.

A vegyészet meglepőleg mutatja ki e hamisitást, és ha nem mindig ólmot, de leggyakrabban fedez föl a fonalban bizonyos érczet. Tégy néhány szál selymet néhány csepp eczetsavanyt tartalmazó, vizzel tölt tégely tetejébe; mihelyt a selyem nedvesedik, önts a tégelybe néhány csepp jódkalioldatot: ekkor, ha a selyemszálban ólom vagy más érczkeverék van, az a jóddal egyesül és sárgás nedv alakjában hull vissza a tégelybe.

Figyelmet ébresztő tény, hogy némely selyemben ólomoldat van. Az ólomnak a test szerkezetére kártékony hatását kétségbe vonni nem lehet. Lassu méreg az, s nagyon nehéz ellensulyozni hatását. A foghus élénk piros szine barnává válik, a fog fehér zománcza feketéssé lesz. Szürke szin lepi el a szájüreget, s a lélekzet bűzössé tétetik e méreg által; gyakran tagbénulást, s ennek következtében halált eredményez. Egy hires orvos irta legközelebb egy franczia gyógyászati lapban, hogy gyógyitott egy varróintézetet vezető asszonyságot, ki a selyem használata következtében a varrónőkkel együt ólombélgörcsben szenvedett; soknak hullottak ki fogaik, mert mielőtt a selymet áthúzták volna a tűfokán, először szájokba szokták venni a selyemszál végét. Igy oldatik föl közvetlenül az ólommméreg; ha pedig csak kezeivel jön érintkezésbe a selyemmel, valami kis ólomrész marad az ujjakon: ez a kezünkbe fogott étellel szivárog át a testbe. Elkerülhető e mérgezés, ha a varró nem viszi szájához a selymet, s azt gummis vizbe mártja, de elkerülhető leginkább azáltal, ha a kereskedők nem veszik meg sulymérték szerint a selymet addig, mig be nincs bizonyitva, hogy az ment minden érczkeveréktől.

A franczia festők nagy mesterek a selyemhamisitásban, a legközönségesebb selymet is ügyesen tudják szinezni; ólom vagy vasvegyülékkel jelentékenyen emelik a selyem sulyát, s rászedik az avatatlant. Kevés ideig tartó hordás után elromlik az ilyen selyemruha, s a megcsalatott nő nem tudja elgondolni, hogy miért lesz oly hamar könnyüvé kevéssel azelőtt nehéz selyemruhája. Az ólom- s vaskeverék lassankint elszivárog. A selyemszövet gyártása elérte csaknem netovábbját, oly szépeket tudnak előmutatni; de másfelől a csalás is a legfőbb fokra hágott. Ha nőink nem tudnak ellentállani a suhogó selyemruha kisértésének: legalább vigyázzanak, hogy azt biztos helyen vegyék. Ha a selyemruhát is nehéz vád terheli, mennyivel valószinübb a varróselyem hamisitása, melyet sulymérték szerint árulnak ugy a gyárban, mint a boltokban.

A szivacs.

Sokan használják a szivacsot (spongyia) anélkül hogy tudnák, ha vajjon állati vagy növényi termény-e az. A természettudomány fölfedezte, hogy az állatországnak habarcz-osztályához tartozik, a mennyiben abban a szerves élet jelei, bár igen csekély mértékben mutatkoznak. A szivacs folyó és tenger lakosa.

A vizből kivett szivacsból tojásfehérnyéhez hasonló nedv foly ki. Az anyag, mely e nedvet magából kibocsátja, vékony fonalkákból öszveszövött hálózat. E fonalak simák, egyenetlen vastagságuak, s felületök apró homok-vagy mészkőből alakult szálacskákkal van fedve. Nagyitó üvegen vizsgálva, a homokkőből készitett szálak tűalakuak; a mészkőfélék pedig négy öt águak. E két vegyülék ritkán találtatik ugyanazon szivacsban; az oly szivacs melyben e vegyülékek egymással nagyon összekevervék, igen durva, használhatlan. A lyukacsos fonalokból alakul a spongyia hajléka, s a csatornás utakon szedi magához élelmét. A fentemlitett fehéres folyadékban lakik ez állatka, sőt maga ez a folyadék a szivacshabarcz, mert nagyitó üvegen át nézve kicsiny, átlátszó, kör-alaku magvakat láthatni. Csodás uton és módon szivhatják föl a vizből mindazon anyagokat, melyekből hajlékuk készül s oly művészileg szerkesztik azt össze, hogy semmi sem ronthatja le az általok gyártott épületet.

A szivacs alakját leirni szükségtelen, mert azt mindnyájan ismerjük. A keskeny lyukacsok, közlekedésben lévén a nagyobb csatornákkal, vizvezető gyanánt szerepelnek. A természet törvényeinek engedve ezeken szivják be a vizet s a nagyobb csatornákon bocsátják ki, mit föl nem használnak, s ugyancsak itt rakják le csirájukat. A szivacs állati természete tény, a mit a mellett, hogy a vizből kivett spongyiának halszaga s ize van, eléggé igazol még azon körülmény is, hogy ha természetesen lehet kimulniok, szerves részük a felbomlás vegymenetén megy keresztül. Egyik kék, másik fekete lesz; azok, melyek életökben puhák, ruganyosok, s élénk fényes szinüek voltak, kimulások alkalmával öszveesnek, majd szétmállanak, s megfehéredtek.

Bár minden tengerben van szivacs, mégsem mindenütt egyenlő mennyiségü s minőségü halászható ki. A legszebbet a görög szigetek közül szokták szedni. A finom „török“ spongyiát innen veszszük. Csigahéjjakra, sziklára, néha még élőlényekre is rakodnak le, de többnyire a tenger fenekén készitik lakhelyüket. Egy tudós az angol partakon fedezett föl egy nagy rákot, melynek hátán egy spongyia palota emelkedett; habár ezen teher gátolta is a rákot szabadságában, nem igen sokat törődött véle, mert jutalmul minden a spongyia szövedékébe ütődött tengeri féreg az ő prédájául esett, s a nála hatalmasb ellenség ellen védve volt a szivacs kiterjedt bástyái által.

Egyveleg.

** *(A szegedvárosi hatóság)* magyar nyelven intézett egy hivatalos levelet a laibachi hatósághoz. Amazok fölbontatlanul visszaküldötték, minthogy nem értik. A szegediek ennélfogva

Képek a párisi világkiállításról: Részlet az orosz osztályból.

nek legyőzhetéseért én is csak Piazzy Smyth urnak a skót kir. csillagásznak tartozom hálával, ki saját jegyét engedte át a csillagda évi megvizsgáltatására 1866. jun. 2-án.

Ha e csillagdának csakis tárgyunkra vonatkozó részét akarjuk megtekinteni, lépteink egy igénytelen külsejü kis földszinti szobába vezetnek. Legelőbb is a falakon köröskörül felaggatott különféle alaku távcsövek tünnek szemünkbe. Ezek ez intézet tisztes veteranjai, a hosszas égi táborozás alatt vénülve meg, most ifjabb, erőteljesebb ujonczok által vannak már pótolva. A terem közepén látjuk épen most is, tengelyével két derék kőoszlopon őrködve állani ez ujonczok egyikét, a *délkör-távcsőt*. Egyszerü kopottas külseje nem gyanittatná velünk, hogy a föld legjelesebb egyénisége előtt állunk e nemben. Ez az, mely árgusi szemekkel vigyázza az égen a csillagok átmenetelét a délkör előtt, számolja őket, s mint egy számadó bojtár oly pontosan feljegyzi még azon időt is, midőn az ég ama fehér báránykái egymásután átugrálnak e furcsa esztrengán. Hogyan? egy távcső ennyire képes volna? Nézzük csak! E távcső szemüvegéhez közel egy elefántcsont billentyücskét látunk; oly elragadtatással játszik néha egyik-másik csillagász e billentyün, hogy azt hinnők, miszerint flótának nézi e hatalmas rézcsövet. Pedig korántsem! „Tudja Pál mit kaszál!“ Mert habár csakugyan ad is hangot e furcsa hangszer, ki téveszthetné e kellemetlen czirpelést a fuvola lágy hangjaival össze? Hanem a ki hallotta már a villanytávirdák körül, azoknak oly sokat mondó s mégis oly érthetetlen pityegését, mindjárt sejthet valamit, ha e csillagdában is egész éjjeken át hallja e kisérteties tiktakkolást, mely a délkör-távcső teréből látszik jönni, hol — az egy vasárnapot kivéve, melyen Angliában nemcsak a gőzös és postakocsik, hanem ime! még az ég kerekei is megállnak, — örökké dolgozik e távcsőnél egy csillagász. E betüző szú perczegése a zaj, mely kivált szép tiszta éjjeken e magános lak csendét zavarja; — ama billentyü tulajdonkép egy villanysodrony csapja, mely e távcsőn levén keresztül vezetve, a mint a csillagász meglát egy csillagot a délkörbe lépni, (a mely képzelt kört a távcsőben egy hajszál helyettesiti,) azonnal megnyomja a csapot, s a megindult villanyfolyamot keresztülbocsátja.

De mit tartozik mindez a dologra? — kérdi tán a békétlen olvasó, boszankodva, hogy igy vesztegetjük haszontalan fecsegéssel épen azt, a minek nagy becsét mutogatjuk. Várjunk csak! s kövessük inkább türelemmel ama sodronyt, mely minket az épület egy másik szárnyába, az u. n. Chronographie, vagy időjelző terembe vezet. — Beléptünkkor a temérdek chronometerek (most épen 217 m.), melyeket itt próbálnak ki, egész hangversenynyel köszöntenek; de e közben egy ismerős hang is üti meg fülünket egy ablak mélyedésből. Az alak azonban, melytől e jól ismert tiktakkolás jönni látszik, nem az többé, melylyel az előbbi teremben találkozánk; egy idomtalan, körülbelől 2 láb hosszu érczhenger ez, mely egy óraművel levén összeköttetésben, szüntelen forog *hátán egy iv fehér papirral.*

E papir vonalai közt — a mint előnkbe fordul, mindenféle apró lyukgatásokat látunk, mintha valami kis dzsinek tánczoltak volna rajta, mióta aláfordult. Igen! ha nem épen dzsinek is, de csakugyan valami olyanformák; e lyukak a csillagda több távcsőiből itt öszpontosuló villanysodronyok tűinek nyomásai, *melyek mind egy-egy csillag vagy bolygó átmenetét jelentik a greenwichi délkörön.*

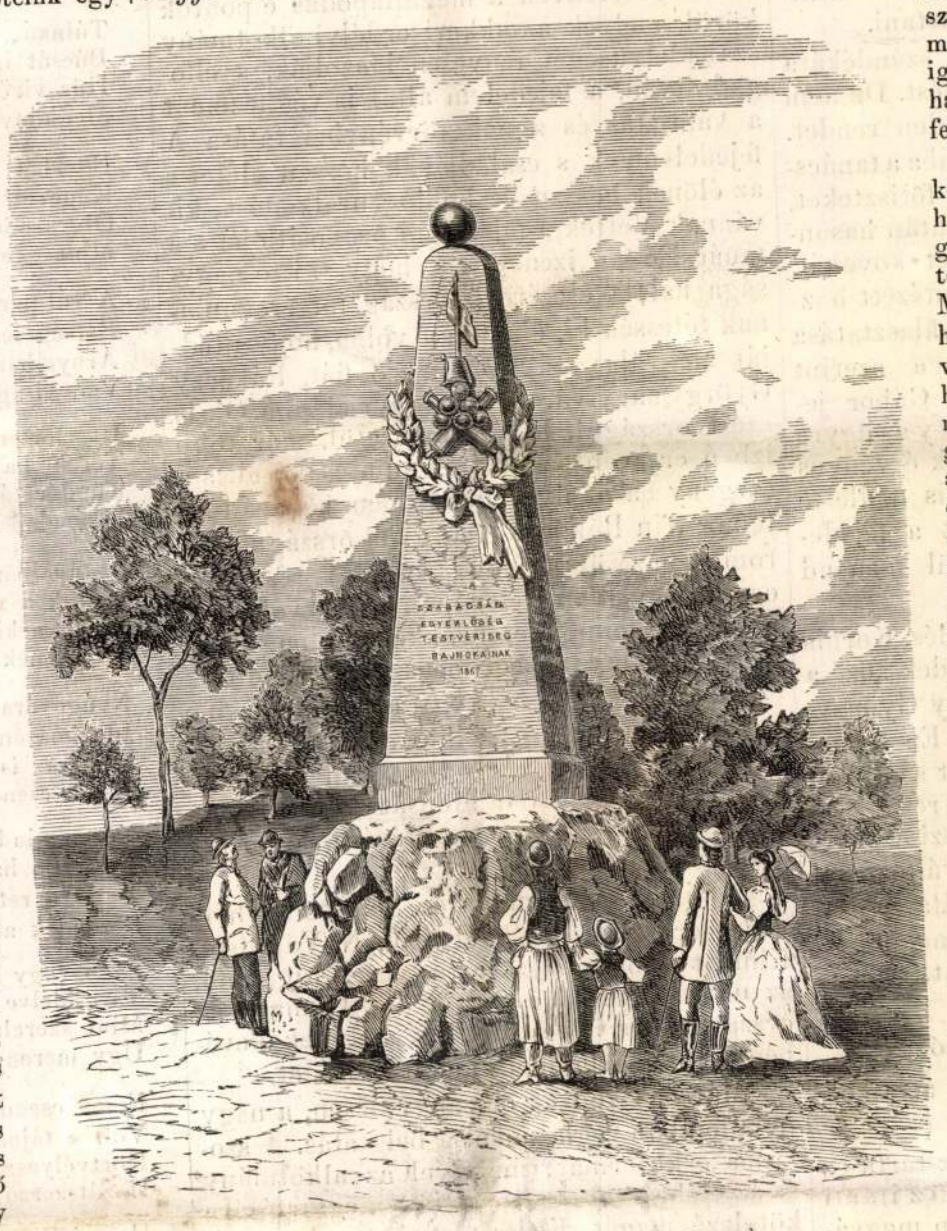

Zsolczánál elesett honvédek emlékoszlopa.

Sed nunc venio ad fortissimum virum! E terem végén ott áll egy tisztes vén locomotive, az *atya-óra*. Ha a falakon átláthatnánk, amott egy másik szobában egy fiatal embert vennénk észre, a mint ama papirok jegyeiből valamit nagy molyan olvas, melyek a mellettünk levő érczhengerről tekerednek le egymásután; majd számol, és számol sokáig, de végre ime jő, kezében egy iv papirral, mint valami legfelsőbb rendelettel (t. i. a csillagok forgásából kiszámitott idővel) s az atya-óra felé közelget, hogy rendre igazitsa ezt, ha talán valami kihágást követett el a mult 24 óra óta. Tudhatná már e vén makranczos, hogy azon ur mindennap gyakorolja rajta e profoszi tisztet, s mégis ritka nap, hogy legalább valami kis hibát ne tenne; pedig a nagy fontosságu személyeknek kis mulasztása is nagy bün lehet, ezért szükség, hogy isteni törvényekkel szabályozzák lépteit! — Ez óra az, melyet a csillagok járása szerint igazgatnak, de ő szabályozza aztán hatalmas karjaival az időt mindenfelé a földön, merre brit zászló lobog.

Valóban megható gondolat elképzelni, hogy mennyi érdeket tarthat feszülve minden perczben ez óra gyenge rugója Ázsia keleti partjaitól Amerika nyugoti bérczeig. — Mennyi remény, mennyi ábránd hiusulhat meg pár pillanatnyi tévedése miatt! Mert tudnunk kell, hogy nemcsak Európában, hanem mindenütt a brit hadsereg és tengerészetnél ez atya-óra szerint jár a chronometereken az idő. S hogy ép ezért mily véghetetlen pontossággal őrködnek ez óra helyessége fölött (a mi gyakran életkérdés a hajósokra nézve helyzetök meghatározásánál a tengeren, s a mi nélkül milliók maradtak volna veszve a tenger alatt csak az atlánti távirda lerakásánál is) — képzelhetjük abból, hogy még az is számitás alá jön, a mennyivel később veszi egyik csillagász *szeme* észre a távcső hajszála elé érkezett csillagból jövő fénysugárt, mint a másiké, mivel tapasztaltatott, hogy a látszervek érzékenysége szerint egyik ember szemidege hamarább viszi az öntudatra ugyanazon benyomást, mint a másiké; bármely véghetlen parányi e tekintetben a különbség, itt még ez is beszámittatik az idő meghatározásába!

Ez atya-óra aztán villanysodronyok segitségével közli saját érzelmeit, akaratát az angol idő számitás többi törzsatyjaival Londonban és szerte az országban. Igy történhetik aztán, hogy az ország oly távol részeiben is az angol órák nagy tömege, mint egy óriás test egyszerre üt, egyszerre lüktet, s nincsenek kitéve az angol business (üzlet) emberek annak a szép meglepetésnek, mint a jó debreczeniek, kik mig a Nagy templomtól a Kis templomig érnek, gyakran csak azt veszik észre, miszerint a 4—5 percznyi ut alatt fél órát késtek; t. i. nemcsak hogy a város alsóbb részében 25—30 perczczel jár előbb a torony óra a felsőbbitől, hanem még ugyanazon óra mutatója is gyakran egy negyedet különbözik a jobb és bal toronyban.

Képek a párisi világkiállitásról: Sziberiai orosz alattvalók.

Ez angol óra-rendszerben azonban legérdekesebb az u. n. *időgolyó és időágyu* (Time-balt, time-gun) féle intézmény. Amaz atya-óra ugyanis egy villanytelepp el van összeköttetében, melynek bevezető sodronya az óra czimlapjára ér ki, ugy hogy azt az első perczmutató minden 24 órában — mert ez óra 24-re van osztva, — egyszer érinti; a kivezető sodrony vége pedig ugyane czimlapba van illesztve olyan formán, hogy erre még már a másodpercz-mutató vége ér. Midőn aztán pont 1 órakor mind a két mutató a 60-ik perczre jut, hol a sodronyok végeihez ütődnek, — egy pillanatra megnyilik rajtok át a villany-folyam, a mi aztán repül a távirdákon át szerteszét a csillagdákba, s az idő-jelző helyekre, u. m. Deal, Plymouth, Liverpoolba stb., melyek közt legnevezetesebb azonban az edinbourghi Skótiában.

Vas. Ujs. 1867

III.

Öreg Rákóczy György 1642. febr. 16-ra Gyula-Fehérvárra országgyülést hivott össze. Maga e körülmény már országszerte figyelmet keltett, mert törvény és szokás szerint az évenkinti országgyülést Szent-György nap körül kellett megtartani.

A gyülés két első napján szándékára nézve tájékoztatta az országgyülést. De nem együttesen, hanem külön minden rendet. Egymásután hivatta fel palotájába a tanácsurakat, azután a főispánokat s főtiszteket, azután a királyi hivatalosokat, azután hasonlag külön-külön a három nemzet követeit. Belső teremében fogadta őket s intézett hozzájok kérdést fiának leendő megválasztatása ügyében. Mindenektől kivánsága szerint való választ nyert, csak Haller Gábor jegyezte meg a regalisták közül, hogy az ügyre tulajdonkép az ország adhat csak érvényes választ, bár személye szerint ő is mellette van. *) Ily módon meggyőződött a fejedelem, hogy az ügy ellenzés nélkül menend véghez.

Febr. 18-án tartatott az első ülés. Kornis Zsigmond tanács ur bevitte a rendek közé a fejedelmi propositiot ifju Rákóczy Györgynek megválasztatása tárgyában. Ez önmagában semmi nehézséggel sem járt s minden ellenmondás nélkül elfogadtatott: részint az uralkodó iránti tekintetekből, részint mert őszintén ohajták elháritni a trón-változással bekövetkező zavarokat; de a választással összefüggő alkotmányos kérdések megoldása ovatosságot és megfontolást kivánt.

Ilyen kérdés kettő volt:

1) magok a fejedelmi propositiók, és

2) a fejedelmi külön biztositás az alkotmány megtartására.

Maga a fejedelem fölöslegesnek tartá ez utóbbit s egy nyilatkozattal kifejté ez iránti okait: miért nem kell fiától, az ujon megválasztott fejedelemtől „különvaló assecuratiot kivánni.“

1) Nem önjogu, fejedelmi és atyai méltóságától függvén.

2) Mert mindkét császár iránti hűségét meg akarja tartani.

3) Mert az ország kormányzatába semmi befolyása sincs.**)

Megnyugodván ez okokban, föltették a fejedelmi conditiókat:

1) Nem elegyedik az ország kormányzatába, igazgatásába és atyjának méltóságát, tekintetét semmiben sem sérti.

2) Bethlen István adományozásait tiszteletben tartja.

3) A portától nem szakad el, s az országnak vele való frigyét épen megtartja.

4) A római császárt s más keresztyén fejedelmeket, hacsak okot nem adnak rá, haddal nem támadja meg.

5) A bevett vallások szabadságát megörzi.

6) A tanácsurakat s más tisztviselőket állásukban megtartja, ezek hire nélkül nem szövetkezik külhatalmakkal s az ország területi épségét megvédi.

7) és 8) a jogok és kiváltságok tiszteletben tartását köti ki.

9) Fenntartja a szabad fejedelem-választást.

10) Nem korlátozza a szabad szót az országgyülésen.

11) A három nemzet unióját megtartja.

12) A hütelen és ártalmas tanácsok adóit megbünteti.

13) Megörzi az igazságszolgáltatás szabad folyamát, mely szegénynek, boldognak személyválogatás nélkül szolgáltatik ki.

14) A megyék és székek főhivatalai betöltése körül megtartatik a régi rend és gyakorlat.*)

Megtörténvén a megállapodás e pontok körül, melyek az akkori erdélyi alkotmány szabadelvüségét fényesen igazolják, s elfogadtatván, a fejedelem által is véghezment a választás és annak törvénybeigtatása. A fejedelemnek s családjának hosszu életet s az élőnek hosszu és boldog uralkodást kivánnak. Vették a fejedelem propositióját s a tanácsi rend izenetét: nehogy t. i. ő nagysága halála esetére az ország interregnumnak tétessék ki, ohajtandó volna, hogy utódját megválaszszák — mire ő fiát, Rákóczy György nagy-váradi kapitányt ajánlja. Ők is ezért országul, három nemzetül, már több izben érezvén az interregnum csapásait s a szegény hazát ilyesmiknek nem akarván kitenni: ifju Rákóczy Györgyöt országul, három nemzetül a magyarországi részekkel együtt egyenlő értelemmel, szabad választás utján fejedelmökké, urokká, s ő nagysága utódává választották a megszabott conditiók szerint, de kikötvén, hogy atyja életében s ennek megegyezése nélkül az ország igazgatásába s kormányzatába nem fog elegyedni. Végül Isten áldását kérik rá az árvák és özvegyek gyámolitására, az ország megmaradására.**)

Az ifju fejedelem márcz. 3-án volt Fehérvárra érkezendő székhelyéről, N.-Váradról. Kiment elébe a mezőre testvére, Zsigmond, az udvari haddal és üdvözölte, ki maga az országgyülés is testületileg, melynek nevében Kornis Zsigmond tartott beszédet.

Márcz. 4-kén az országgyülésen, a nagy templomban véghezment a beigtatás. A szokásos esküformát, melylyel az alkotmány és az elébe szabott conditiók megtartására kötelezé magát, Kassai István tanácsur olvasta a megválasztott fejedelem előtt. Letette azután az ország is a hűség esküjét, melylyel kötelezte magát, hogy barátjának barátja, ellenségének ellensége lesz, ellene sem titkon, sem nyilván nem forral semmit, sőt ha értesül, hogy valaki indit valamit ellene: vagy neki magának, vagy belső emberének, vagy saját előljárójának megjelenti.***) Az ünnepélyt csak egyházi szónoklat emelte, melyet a ref. püspök tartott. Délben az öreg fejedelem az összes országgyülést megvendégelte a nagy palotában. Az ifju fejedelem pedig következő napokon tartott díszebédeket.

Az ország még együtt maradt márcz. 9-ig. Ez alatt a többi országos ügyek elintézése mellett, elhatározák, hogy a legközelebb tartandó első törvényszékeken országszerte letegyék az esküt. Azután elkészitték a hivatalos leveleket a Portára, melylyel megerösittetését s az athnámé kiszolgáltatását kérik és azt a fennálló szokás szerint mindnyájan aláirásukkal és pecsétjökkel látták el s kijelölék a portai követeket.

Fejedelmi s egyszersmind fökövetté Serédy István, az ország követeivé a három nemzet részéről: Sulyok István, Basa Tamás és Fodor István szászvárosi királybiró jelöltettek ki.

Márcz 9-én a fejedelem megerösitette az artikulusokat s a Rendek még aznap szétmentek. Ő maga pedig a portai ajándékok elkészitéséhez látott. (Folytatása következik.)

Szilágyi Sándor.

*) Haller Gábor naplója 75., 76. l.

**) Minuta a károly-fehérvári könyvtárban.

*) Az 1642-diki országos végzések a m. tud. akademia birtokában.

**) Az artikulusok bevezetése az akademia birtokában.

***) Egykoru, Szalárdy a történetiró mint titkár által hivatalosan kiadott példányról, mely Fehérvártt a Batthyányi-könyvtárban őriztetik.

Körtvélyesnél.

Folydogál a szőke Tisza árja,
Bíbort vet a távozó nap rája,
Síma tükrén ugy mosolyog képe,
Mint a lyányka kedvese ölébe'.

Túlnan, innen aggott fűzek állnak,
Búcsút intve a lefolyó árnak;
Hűs vizében lombjokat fürösztik,
Megkönyezve útnak úgy eresztik.

Egy-két rózsafelleg száll az égen,
Képe ott reng a folyam tükrében,
Oly szeliden s oly óva ringatja,
Mint gyermeket kedves, édes anyja.

A túl-parton, meddig a szem ellát,
Rétség fekszik, végtelen tenger nád, —
Árnyaiban a zöldelő sásnak
Vad virágok, szárnyasok tanyáznak.

Itt előttem rónaság, a melynek
Térein ha délibábok lejtnek
Tündér tánczot: a nap forró délen
Ugy elnézi széles jó kedvében.

A távolban gulya, ménes látszik,
Rajtok a nap végsugára játszik; —
Innen néki ért arany-kalászok
Integetnek vég „Isten-hozzád“-ot.

Nyúgovóra térnek a kaszások,
Ide hozzám hallik el danájok,
Majd az is megszün', elhal végtére,
Néma csend lép a zsivaly helyébe.

Néma minden, csak elvétve locscsan
Felszökő hal a gyűrüs habokban, —
Vagy a réten récze rebbenése
S rendek alján pitypalaty verése . . .

Szép vagy alföld, még az ég is kedvel,
Tart ölelve forró szerelemmel,
Mint szerelmes ifju éjjel-nappal,
Ugy mereng rád néma ámulattal.

Néma csend van. Hej! nem igy volt hajdan,
Volt e tájnak módja a zsivalyban,
Körtvélyesnél mikor tábort vertek
Hazátszerző, győzhetetlen sergek.

Harczi dalhang, fegyverek zörgése
Bévegyült az illatterhes légbe;
S merre mentek s merre Árpád szállott:
Porba omlott, a ki ellenállott. — —

. . . „Hol vannak?!“ — kiáltok önfeledve, —
Szóm a csalfa viszhang visszaverte,
S félálomból felsivít reája
A nádasok zord bölön-bikája . . .

Török Károly.

Az időszámitás Angliában.

Napjainkban mind gyakrabban halljuk a magyar társadalmi körökben is emlegettetni a hires angol jelszót: „*az idő pénz*“ (The time is money), a mi annak jele, hogy haladunk. Mert ha a különböző népek és nemzetek társadalmi életét tekintjük, csaknem hőmérői pontossággal látjuk emelkedni az idő becsét a szerint, a mint a polgárosultság lépcsőjén emelkednek a nemzetek. Mig a délafrikai betschuanok napokat fecsérelnek el — mint Livingstone irja, egy nyomorult elefántcsont feletti alkudozásban, addig mi milliókat érő szerződéseken vagyunk tul, s viszont, mig a mi gyüléseink napokig vajudnak egyes ügyekkel, addig az angolok 6—7 hasonló fontosságu ügyet végeztek el. Nem csuda tehát, hogy épen nálok találjuk legnagyobb kifejlettségében az idővel való gazdálkodást; mulató helyek, templomok és tanácstermek ott alig képzelhetők óra nélkül, mert gyakran csakis nehány megszabott percz alatt kell mindenkinek elmondani, a mit akar, s nem lehet „per longum latum traktálnia.“ S valóban Angliának nagyszerü intézményei közt nem sok van költségesebb és egyszersmind sajátságosabb, mint épen az, mely ez időnek, — a polgárosult emberiség e drága kincsének, — nemcsak Nagy-Britanniában, hanem hogy ugy szóljunk — az egész földön pontos meghatározására szolgál.

Ez a greenwichi csillagda. Azt hiszem tehát, érdekes leend egy pillantást vetnünk e rejtélyes mű belsejébe, mely régi lovagvárként ott magaslik egyedül, a greenwichi park közepén, Londontól mintegy másfél mérföldnyire; annyival inkább, mivel még utazóknak is ritkán sikerül ez intézetbe bejutni a vele járó nehézségek miatt, a melyek

*

Zsolcai honvédemlék

Kepe repr.

Nagy Magyarép

II. r. 219. l.

M.D.K.

Zsolczer Antal.,keramikus

Az Apátfalvi Keménycseréppgyárban alkalmazásban állt 1892-1894 között.-"Kőedénygyári munkás".- 247.o.

Molnár László: Az Apátfalvi keménycseréppgyár a XIX. század utolsó harmadában./ kb.1867-1894 között./.241.o.

Az Egri Múz.Évkönyve. Heves Megyei Múzeumok Közleményei. 1967. Eger, 1967

Zsolczer József

Szerepelt a kassai Kazinczy-Társaság képzőművészeinek kiállításán.

N U 1939. V. 9.

Zsolczer József

pestő kassa

cvod

Csíkvári Abany

149. l -

Viselet.

Női ruha.

A nyitott zongora mellett
bő ujjú és csaknem földig érő
öt párhuzamosan haladó fodor
felöltő diszes zsinórzással é
függönye rojtos. Felirata:

TAVASZI
Alter Anta
Melléklet a Divat

alól jobbra: Ny. Rohn és Grun

Kny., mér. 25.5: 22.5

M.D.K

Boldos Vera
grafikus

Rajta
(illusztráció)

Élet és Irodalom, 1960. jan 8. – 8 lap.

Zsoldos [ ], grafikus MDk

Karikatúra, Repr.

– : Tökéletes piccs 3

ESTI HIRLAP, 1965. okt. 21.

ZSOLDOS Álmos
Kolozsvár, ?
IA Képz. Főisk. Kvár,
festő és művészeti író

Banner Erdély

Zsoldos

Cikk a 6. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1971 július 21

Zsoldos

Zapa a 25-oldalon

Pestmeggei Hirlap 1971 junius 10

Zsoldos

Zajza a 4. oldalon

Pestmegyei Hirlap 1971 junius 30

Zsoldos

Rajza a 4. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1971 július 1

Zsoldos

Zaytai a 6. oldalon

Pestmegyei Könyvtár 1971 július 3

Zsoldos

Zapfe az S. oldalon

Pestmegyei Filclap 1971 június 26

Zsoldos

Lapja a 10. oldalon

Pestszenterzsébet 1971 január 13

Zsoldos

Rajza a Zsoldelon

Pestmegyei Hírlap 1971 junius 16

Zsoldos

Lapja a 6. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1971 június 13

Zsoldos

rajta a 6. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1971 augusztus 4

Zsoldos

rajza a S. oldalon

Pestmegyei Hirlap 1971 szeptember 2.

Zsoldos

Rajzai a 14. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1971 augusztus 20

Zsoldos

Kapta az S. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1971 augusztus 17

Zsoldos Gabi, grafikus

a Bács-Kiskun megyei hetedik grafikai tárlat a Megyei Műv. Központban látható. —

Zsoldos Gabi munkája látványos, ám kissé erőltetettnek tűnik.

Varga Mihály: Grafikai tárlat, hetedszer. Petőfi Népe, 1981. jún. 14.

Zsol [Zsoldos], grafikus MDK

Karikatúra.

Repr

5

–: Kalapdíz

ESTI [illegible]RLAP Bu. 1966. júl. 16.

Zsol [Zsoldos], karikaturista

MDK

Gún, kép.

Repr.

— : Művészet barát 3

ESTI HIRLAP, Bp. 1966 d. 14.

Zrol [Zroldos] karikaturista MDK

Gúnyskép. Repr.

–: Müértő 6.

ESTI HIRLAP Bp. 1960 nov. 9.

Zsoldos, grafikus

Karikatúra.

Repr.

— : Op-Art

6

ESTI HIRLAP

Dn. 1966. aug. 11.

Zsoldos [ ], grafikus MDK

Rajzsorozat.

Repr.

— : Egy kis geometria 6

ESTI HIRLAP, Bp. 1966. jún. 28.

Zsoldos [ ], grafikus MDK

Karikatúra.

Repr.

—: Érdekes olvasmány 2

ESTI HIRLAP, bp. 1965. aug. 24.

Zsoldos [ ], Karikaturista MDG

Gúnyrajz.

Repr.

– : Mai vándorlegény 6

ESTI HIRLAP bp. 1965. aug. 11.

Zsoldos [ ], karikaturista MDG

Grünyvaja. Repr.

—: Műnyvás 4.

ESTI HIRLAP Szp. 1965. aug. 10.

Zsoldos [ ], Karikaturista MDG

Szúnyhép.

Repr.

— : Sodrásban 6

ESTI HIRLAP, bp. 1966. ápr. 19.

Zsoldos, Karikaturista 704

Gúnykép.

Repr.

– : Dél-vietnami menetfelszerelés 5.

ESTI HIRLAP, bp. 1965. okt. 25.

Zsol [Boldos], karikaturista MDG

Grúnyrajz.

Repr.

– : Müértő 6.

EST HIRLAP, Bp. 1966. nov. 9.

M.D.K

Ysoldos
grafikus

Illusztráció

—!—

Nőt Lepja 1967. dec. 2 - 24 lap.

Zsol [Zsoldos], karikaturista MOh

Gúnyrajz.

Rep.

– : Kép szöveg nélkül 4

Bp, 1967. nov. 24.

ESTI HIRLAP,

MDK

Zsol [Zsoldos], karikaturista

grafikus.

Repr.

–: kép szöveg nélkül 8

ESTI HIRLAP, Bp., 1967. dec. 2.

MDK

Zsol [Zsoldos], grafikus

Szatirikus rajz:

Repr

—: Nehéz eset 8

ESTI HIRLAP, Bp. 1968. szept. 17.

Zsol [Zsoldos], grafikus MDK

Karikatúra.

Repr

—: Téma keresés 8.

ESTI HIRLAP Bp. 1968 szept. 19

Zsol [Zsoldos], grafikus.

Karikatúra.

Repr.

– : Camping

8

MDK

ESTA HIRLAP B.p. 1968 szept. 12.

Zsoldos, Karikaturista

MDK

Gúnyrajz.

Repr.

— : Karbantartás

3

ESTI HIRLAP Bjr. 1963. abt. 2.

Zsoldos, Karikaturista

MDK

Grünyhép.

Repr

– : Ajtatos nüret 3

ESTI HIRLAP Bp. 1968. okt. 3.

Zsol [Zoldos], karikaturista

MDK

Rajz

Repr.

— : Reklamáció 3

ESTI HIRLAP B.p. 1963. febr. 29.

MDK

Zsol [Zsoldos], karikaturista

Rajz.

Repr.

— : Növekedés 4

ESTI HIRLAP Bp. 1968. febr. 19.

Zsoldos Ferenc

Tatai fazekas volt.

Kismendi Géza: A tatai fazekasság története. Komárom, 1964.

130.

Zsoldos Ferencz

1886-ban a tatai farekas-céh tagja.

Körmendi Géza: A tatai farekasság története Komárom, 1964.
11.o.

Zsoldos Ferenczné

Tatai tarkázóasszony volt.

Körmendi Géza: A tatai fazekasság története. Komárom, 1964.

15.o

Zsoldos Fülöp

könyvtanonc

Kőszegi születésű, 1862

óta tanonc Lagler

Frigyes kőszegi mester-

nél -

Véghsoprkönyvt

232. l.

Zsoldos

Markapásztor udvarol a libapásztorlánynak, háttérben fekvő és legelésző markák-

Jelzése:

Fest. Zsoldos
843
Olajfestmény
Kb 35 x 45 cm

láttam 1933 szept. 28-an a Képművészeti Muzeumban, ahova egy privát fél hozta be.

Izoldos

festő

Olaj parasztasszony,
olaj

Pécsi kiáll. 1927 nyár

Nagyságos

Dr. Szentiványi Gyula

úr

a Műeml. Orsz. Bizottsága

Főtitkára

Székesfehérvárt

Ásatások

AIR-POSTA
BUDAPEST
1938 AUG. 2-11 2
Pe. 1 Pe.

ZSOLDOS ISTVÁN, könyvkötőmester

A Tud.Gyüjt.1829-i számában előfizetési felhivás, hogy a lap kiadója le akarja fordittatni az Ezeregy Éjszakát. A müre Szombathelyen, Zsoldosnál is elő lehet fizetni. 100.old. 7.jegyz

HEGEDÜS FERENC: Egy régi szombathelyi "könyvaros"-ról 99.old

VASI SZEMLE, Helyismereti Évkönyv. XVIII.évf. 1964. I.köt. -Szombathely, 1964

ZSOLDOS ISTVÁN, könyvkötőmester

Szombathelyen dolgozott. "Könyváros" is volt. Bizományosa volt a Tudományos Gyüjtemény kiadója, Petrózai Trattner János kiadványainak is. 100.old

HEGEDÜS FERENC: Egy régi Szombathelyi "könyváros"-ról
99.old

VASI SZEMLE, Helyismereti Évkönyv. XVIII. évf. 1964. I. köt.
Szombathely, 1964

ZSOLDOS ISTVÁN, könyvkötőmester

Könyvárus is volt. Az Egyetemi Nyomda bizományosa is volt E nyomdának egy időben privilégiuma volt a tankönyvkiadás. A szombathelyi iskolák is használták tankönyveit, így a "könyvárosi" tevékenység szép jövedelmet hozhatott Zsoldos konyhájára. 100.old.

HEGEDÜS FERENC: Egy régi Szombathelyi "könyvaros"-ról 99.old

VASI SZEMLE, Helyismereti Évkönyv. XVIII. évf. 1964. 1. kot. Szombathely, 1964

ZSOLDOS ISTVÁN, könyvkötőmester

Kazinczy 1807-ben bort küldöttKiss Jánosnak, ev.lelkésznek. Egy sátoraljaujhelyi kereskedő hozta Pestre és ott Zsoldos vette azt át. 99.old

HEGEDÜS FERENC: Egy régi Szombathelyi "könyvaros"-ró 99.old

VASI SZEMLE, Helyismereti Évkönyv. XVIII. évf. 1964. 1. köt Szombathely, 1964

ZSOLDOS ISTVÁN, könyvkötőmester

Szombathelyen háza és műhelye a Forró utcában volt, ma Kossuth Lajos u. Vagyonos polgár volt, mert a francia megszállás alatt főtiszteket szállásoltak el nála és a franciák által okozott kárjegyzékben 349 forinttal szerepel. 100.old

HEGEDÜS FERENC: Egy régi szombathelyi "könyvaros"-ró. 99.old

VASI SZEMLE, Helyismereti évkönyv. XVIII. évf. 1964. 1. köt. Szombathely, 1964

ZSOLDOS ISTVÁN, könyvkötőmester

Szombathely legrégibb könyvtára, a rom. kat hittudományi főiskola könyvtára még ma is 130-160 év után egész sor könyvetőriz, melyeket Zsoldos kötött be..A főiskola irattárában lévő számlák igazolják ezt. 99.old. 4.jegyz

HEGEDÜS FERENC: Egy rég. Szombathelyi "könyvaros"-ró 99.old

VASI SZEMLE, Helytörténeti évkönyv. XVIII. évf. 1964. 1. köt. Szombathely, 1964

ZSOLDOS ISTVÁN, könyvkötőmester

Könyvárosi tevékenységének jelentős emléke, hogy Deák Ferenc 1825-ben Szombathelyen tőle vette meg Vörösmerty Mihály akkor megjelent hősköltemények, a Zalán futását. 100.old

HEGEDÜS FERENC: Egy régi szombathelyi "könyvváros"-ról
99.old

VASI SZEMLE, Helyismereti Évkönyv. XVIII.évf. 1964.
I.köt. -Szombathely, 1964

ZSOLDOS ISTVÁN, könyvkötőmester

Panasz is merült fel ellene. 1799-ben a Magyar Minerva II. kötete megjelent. Péteri Takács József, a kiadó küldött Kreszmerics Ferencnel 16 példányt terjesztésre. Ő Zsoldosnak adta át. De zsoldos egy tallérért adta őket egy forint helyett, és le vonta a közvetítés díját is. 101. old.

HEGEDÜS FERENC: Egy régi szombathelyi "könyváros"-ról
99. old

VASI SZEMLE, Helyismereti Évkönyv. XVIII. évf. 1964.
I. köt. -Szombathely, 1964

ZSOLDOS ISTTVÁN KÖNYVKÖTŐMESTER

ZSOLDOS István könyvkötő

DOBRI Mária: A Szombathelyi Egyházmegyei Könyvtár története 1791-1991. = Vasi Szemle, XLV.évf. 4.sz. 1991 531.p.

1786-ban lett szombathelyi polgár s még az 1910-es években is dolgozott. A vásárolt könyveket bőrbe v. félbőrbe köttette vele a püspök (Szily)

írhatott el, ennek a puszta konstatálásáb
lejlődött volna, ha ama nevezetes fordula
hazánk politikai látkörén biztatóan hajn
következik és a mely őt a gyakorlati épite
hogy zsenijéhez és reátermettségéhez méltó
lendületességében és eredetiségében hazánkba
t épületet: a fővárosi vigadót. *) lösd fen
eszi irány feltűnése összefügg a korszakok mi
valamint kulturális törekvéseivel. - A nagy
n vihara hatalmas hullámként korbácsolt

ZSOLDOS István Tőgyűkötő (Szombathely)

J. Halán Margit: Kereskedőtőke - kérműveszég - piac a Tőgyes szakmában. In: VIII. Kérműves-ipartörténeti Konferencia, 1992. Veszprém, 1993 154., 156

1796-ban a város vállal éte kereszéget

ZSOLDOS ISTVÁN - fotós

Hajdú-Bihari Napló 1986.05.28.

KULTÚRA

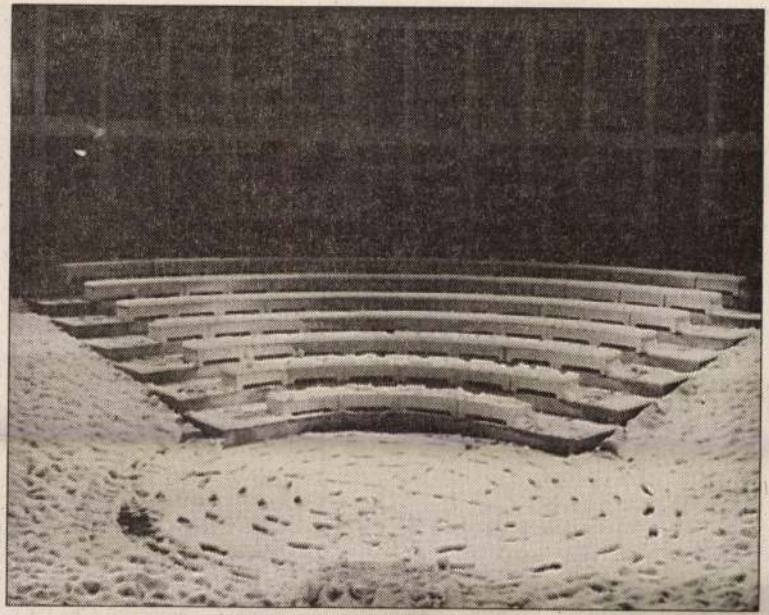

**Tél a Kossuth-egyetemen – Zsoldos István felvétele. A természetfo-
tós kiállítása május 31-ig tekinthető meg D[illegible]
könyvtárának elő[illegible]**

INNEN-ONNAN

sarnokában 8 és 20 óra között

Zsoldos Jánosné, alapozás tervezője.

16 tantermes iskola, Pécs-belváros. Építész: Seyfried Hedvig és Szabó Zerviánné.

Alapozás tervezője: Petik Árpád és Zsoldos Jánosné.

Műemléki konzulens: Á. Korompay Katalin (Váti).

Magyar Építőművészet, 1987. 3., 47-old.

Zsoldos Lajos, müszerész

Borsdaráló

IV. Képzőművészeti, fotóművészeti, kézügyességi és bélyegkiállítás. Bp. 1956. december, 16 l.

Dr. Schmid Krizosztom seouli bencés tanár ajándéka, 1928.

TÁNYÉR,
zománcos, közepén madárral.
Átm. 26·5 cm.
Japán, XIX. század.

VEGYES T

OBELISZK,
hieroglifákkal.
Márvány, mag. 21 cm.
Egyiptomi munka?

BŐRDOBOZ,
megvasalva, vágott és préselt dísszel. Teste fa. Belsejében középkori mintás selyemszövet.
Német, XV. század.
Mag. 9·5 cm.
A kölni Schnütgen-gyüjteményből Simor prímás vásárolta, 1884.
Keresztény Múzeum Esztergomban. Egyházművészeti Lap, V., 1884., 363. l.

FÉSŰ, (219. kép)
fa, áttört, gótikus stílű.
Hossza 12·5 cm.
XV. század?

Zsoldos Lehel, építész

L. Eltér István

– Szövetségi kérek

Magyar Építőművészet Bp. 1983

10-12

83/4

M.D.K.

Zsoldos Lulu

"Fekete ruhák" cimmel a lap bemutatja a művész hat ruhatervét.

Szinház, Bp. 1946. nov. 6-14. II. évf.
43. sz. 28-29. lap

M.U.R.

Zsoldos Lehel, terve.
Turányi Gábor: A Mesteriskola IX. ciklusának felvételi terv-pályázata: A Magyar Építészeti Múzeum.

Magyar Építőművészet, 1987., 6., 7-old.

6. Földszinti alaprajz, homlokzatok, perspektíva.
Zsoldos Lehel terve

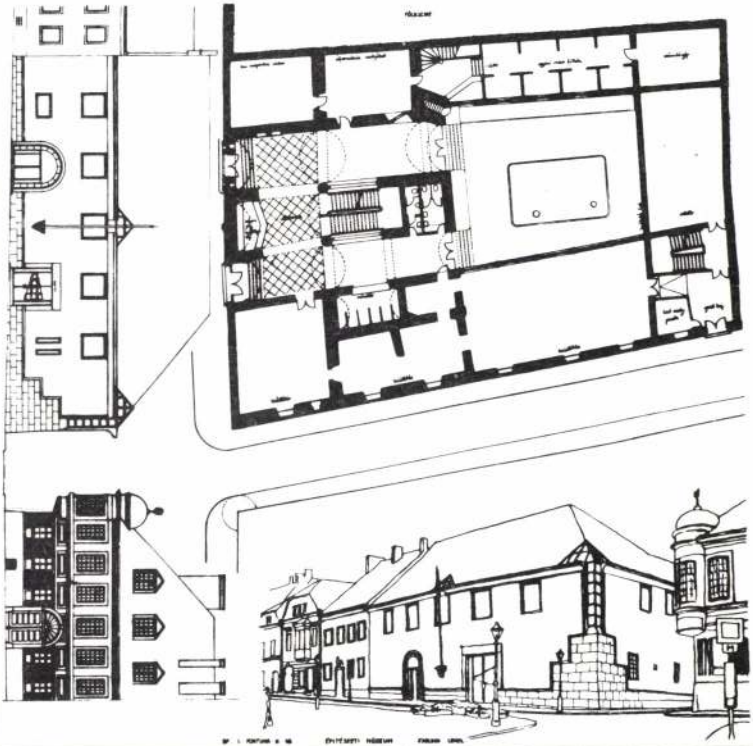

1. *View of the sustaining wall around the shrine. Photo: János Béres*
2. *Dr. Ferenc Fülep (1919—1986) archeologist. Former leader of the Roman excavations in Pécs, from 1953 till 1986*

Ókeresztény mauzóleum, Pécs

Pécs városának római kori elődje, Sopianae a mai belváros déli felében, a Sallai utcával, Petőfi térrel, a Kórház térrel, Rákóczi úttal, Szalai András utcával és a Bem utcával határolt területén épült. A városból észak, északkelet felé kivezető utakat egyszerű sírok, díszes szarkofágok, sírépítmények és fogadalmi oltárok szegélyezték. A kereszténység a 3—4. század fordulóján jelent meg a város környékén. Gyülekezeteik a 4. század második felében — II. Valentinianus idején (i. sz. 375—392) — sokasodtak meg. Temetkezéseik nyomát a Geisler Eta utcától a Dóm térig terjedő hegyoldalban találták meg a régészek. Az egyszerűbb — háztetőszerűen fedett — sírokat (formae) díszesebb sírkamrák és kétszintes — föld alatti sírkamrából és a föléje épített sírkápolnából álló

tették meg a föld alatti
itt eltemetett vértanú e
(basilion memorialis). K
ványberakást utánzó f
feltámadásra utaló falk
paradicsomban, Dánie
ben, feltámadt Krisztu
díszítették a szűk föld
maradt falait, a római
stílusában.

Később bővítették a
dalához előteret (vestib
későbbi építmények fe

Ennek az európai
pontjából is jelentős l
bemutatása nehéz felad

Zsoldos Péter

ara-kovács /ARA KOVÁCS Attila/: Portrézók nyomorusága : Tíz négyzetmáter a várban / beszélgetés Zsoldos Péterrel és Molnár Lászlóval/ = Beszélő, II.évf.33.sz. 1991. aug. 17. 29.p.

A Budavári Portrérajzolók Egyesületének két vezetője

ZSOLDOS XAVÉR

Pannonhalma látképe, Pannonhalma, Bencés Főapátság rendháza, földszint előtérben - 1767-ből való

SZILÁGYI István: Paraliturgia-ikonográfia-építészet : A rózsafüzér stációs kálváriákról. = Vasi Szemle, XLIV.évf. 4.sz 1990 [illegible], 531.

JEGY

.. állás: .....
..... tel.: .....
.....
.....
.....
n .....
jteményében .....
gyüjteményében .....
elül kutatásokat végezhessen.
n kérésre fel kell mutatni.
agok publikálásához az intézmény
kell kérni.

nap

ZSOLDOS Xavier Ferenc

1767

Studia - Subsidia 1999. 105. No 28.

Rolle, als auf der
Werke als erschrek-
Zu Hause begann
ländischen Freun-
elt er brieflich Ver-
e Artikel im *Pester*

uktivizmus, (*MA*, Wien
n den dreißiger Jahren
Kunst und Wirklichkeit
mlékezete (Kat.) siehe

en 01.01.1922, S. 27,

Zsoldos Gyula MDK

Merengő, olf.

Műcsarnok 1900. tavaszi kiáll.

MDK

Zsoldos Gyula, festőm.

Merengő. Olf.

Mücs. -OMKT. Tavaszi kiállitás. 1900. Kat. 30.1.

Izoldos István

könyvkötő

Sopron

1828.

1846.

l. Vasi Szemle.

1936. 232. l.

vegges

C. 11

1 Kät. 8vo

Müller

Sophus

Bronzealderens perioder.

En undersøgelse i forhistorisk archaeologi

(Saersk. Aftryk af Aarb. f. nord. oldk. og Historie 1876)

Zsoldos István, nemes

Könyvkötő

Szombathely, 1821-

ind

Trocskönyvk

76. l.

Zsoldos István

könyvkötő

Szombathely 1813.

Tröcskönyvk.

76. l.

Zsoldos István

Könyvkereskedő

Végrendeletek

226. l. 232. l.

pünkösdi születésű
tanonc Kombathelyen,
1828-ban felszabadult,
1846-ban felvétetik
a céhbe-

Kagyl'ok VII. 148.

Zsoldos Gyula

festő, Szentes

Magyarnyai Hollosy-iskola (Nemzeti Szalon) 1899 télitárl.

96, 97, 112, 113

szám

Könyvtáramban

Zsoldos Gyula

sopron könyvtető

1846

l.

Vasi Szemle

1936. 226 l

Gezeigt.

Bau- u. Kunstdenkmäler ... Schaumburg Lippe

L. „Schaumburg-Lippe" abolt

ZSOLDOS *Gyula*, festő, * Szentes 1873. A budapesti mintarajziskolában tanult. A Műcsarnok 1900. évi tavaszi kiállításán szerepelt először nyilvánosan

Kb. 9 II. 635-l

Lázár Vilmos:

Derékig, ülve s kissé
gyűrűt s balját, melynek m
fáján s térdén nyugtatja
szeme barna. Paszománt
leeresztett köpenyének bélése
hor.

Olajfestés,
Az 1848-

Zsoldos Gyula

1890/91.

Akadémia, M. Tud., Könyvtár

Ferkèpzomfoiskèvz

150 l.

II. 37, 186.

1904. X. 7.

Szeged.

A főfelügyelőség 1903. évi jelentése (752/1904.)

Zsoldos Gyula

vül. Kentes 1873. Ref.

6 gim –

1890/91 I – II. I. ontály

Délszlávékszergyűjtemény - Pongrácz-féle

II. 207.

Zsoldos Gyula

Minsarnok festő Bpest

1900. tav. Erdő -

Ferdinand, I. rő, m. király

VI. 147.

Portrézók nyomorúsága

Tíz négyzetméter a Várban...

Az önkormányzati pénztelenség, valamint a „városképről" alkotott újfajta elképzelések ellentéte eléggé lehetetlen helyzetbe hozta az „alkalmi megbízásokat" teljesítő, köztéri portrézókat. A Budavári Portrérajzolók Egyesületének két vezetője, Zsoldos Péter és Molnár László nyilatkozik lapunknak.

Zsoldos Péter: A portrézás lehetősége mindig is engedélyhez volt kötve. De az eljárás a polgárok, azaz a mi tudatlanságunkra alapozott machinációnak volt az eredménye. A dolog ugyanis jogilag sem akkor nem volt rendezve, és ma sincs. Így aztán nyugodtan kijelenthető: engedélyek számonkérése e tekintetben tulajdonképpen jogellenes. Mert a portrézás nem önreklámozás; ez utóbbinak konkrét szabályozása van, egy 1968-as kormányrendelet formájában, amely előírja, hogy ehhez közterület-foglalási engedély szükségeltetik.

Eddig az efféle engedélyeket, például a mi esetünkben, az I. kerületi Művelődési Ház állította ki, 2000 forint illeték lefizetése után. Idéntől viszont az önkormányzat adja ki. Bár az illeték lényegesen kevesebb, 500 forint, nagyon korlátozott számban juthatunk hozzá engedélyekhez.

M. L.: Majdnem. Persze nem konkrét tiltásról van szó; az illetékesek, akiket kérdőre fogtunk, tagadnak mindenféle tiltást, s arra hivatkoznak, hogy a határozat megszövegezői egyszerűen kifelejtettek bennünket a képből, minthogy valójában nagyon kisszámú embert érint problémánk. Épp ezért mi azt látnánk a legüdvösebbnek, ha az önkormányzat hozna egy, kifejezetten a portrézók működését szabályozó határozatot, mert e nélkül exlex állapotban vagyunk, melynek csak a hátrányait érezzük.

Beszélő: Ez a „törvényenkívüliség" az egész fővárosra vonatkozik, vagy csak az I. kerület területén portrézókra?

Zs. P.: Portrézás szempontjából Budapest két pontja jöhet szóba: a Vár, valamint az V. kerületi Vörömarty tér. Ez utóbbi esetében az önkormányzat kitalált valamit, amit bizonyos jóindulattal „rendezési kísérletnek" is nevezhetnénk. Ezzel nem azt akarom mondani, hogy megnyugtató lenne az ottani helyzet, hisz a Vörösmarty tériek például licitálni voltak kénytelenek az engedélyekért, melyek nehéz ezrekért keltek aztán el. Olyan összegekért – havi 3000-től 30.000 forintig –, amilyeneket mi soha nem tudnánk megfizetni. Ráadásul három hónapot egyszerre, előre kellett lefizetni. Mi, valamennyien egzisztencia nélküli, kezdő művészek vagyunk, ha ennyi pénzt össze tudnánk szedni, akkor nem portrézással kellene megkeresnünk a kenyerünket.

Nálunk, a Várban – a polgármester korábbi szóbeli ígéretének megfelelően – összesen tíz engedélyt adtak ki. Tíz ember kapott tehát egy-egy négyzetmétert! De a tíz engedélyből mindössze kettő „használható", mert a másik nyolc olyan helyekre szól, ahol jószerével emberek nem is járnak...

Beszélő: Egyéni módon igényeltétek az önkormányzattól az engedélyeket?

M. L.: Nem. Ez év május 10-én – mi, tizenöten, akik azon a bizonyos két, forgalmasabb helyen osztozunk, s így, ha nem esik az eső, hetente egyszer talán mindegyikünkre sor kerül –, tehát mi, tizenöten a Fővárosi Bíróságon bejegyeztettük a Budavári Portrérajzolók Egyesületét. Ennek nevében fogalmaztuk meg igényeinket, s igyekszünk elérni azt, hogy az önkormányzat rászánja magát valamilyen, konkrétan minket érintő határozat meghozatalára. Az egyesület egyébként minőségi szűrőt is jelent; garantálja, hogy kontárok ne rontsák a „piacot".

Beszélő: Ha a határozatot nem veszitek figyelembe – mint ahogy, gyanítom, ez ekként történik –, és mondjuk nap mind nap, mind a tizenöten leültök portrézni, akkor mi történik?

Zs. P.: Mi sosem törekedtünk arra, hogy a helyzetet kiélezzük, s kerültük az ilyen konfliktusokat. Ugyanakkor rendőri fellépésekre is csak az utóbbi időben került sor. Ha az engedélyezettnél több ember portrézik, akkor a rendőr felszólít valamennyiünket a távozásra. Ha vonakodnánk ennek eleget tenni, akkor szabálysértés miatt megbírságolnának, de lehetőség van arra is, hogy bekísérjenek. Igaz, ez eddig még nem fordult elő. Kérdésünkre, hogy milyen jogi alapja van az efféle intézkedésnek, általában azt a választ kapjuk, hogy nekik nem kötelességük kívülről fújni a rendelkezéseket...

Beszélő: Javasoltatok valamilyen megoldást az önkormányzatnak?

Zs. P.: Igen, mégpedig helyzetünk egyértelmű jogi rendezését. Bármerre jársz a világban, a civilizált városképhez mindenütt hozzátartoznak a portrézók. És annak ellenére, hogy az idei nyár számunkra is igen sanyarúnak bizonyult – a kuvaiti majd a jugoszláv konfliktus miatt sokkal kevesebb a külföldi, mint korábban – továbbra is mutatkozik igény a munkánkra. Elvárják és igénylik a portrézást. És nemcsak a külföldiek. Sok magyar is, akiknek – s ezt megint minden ellenkező híreszteléssel szemben hangsúlyozom – feleáron készítünk el egy-egy portrét.

ara-kovács

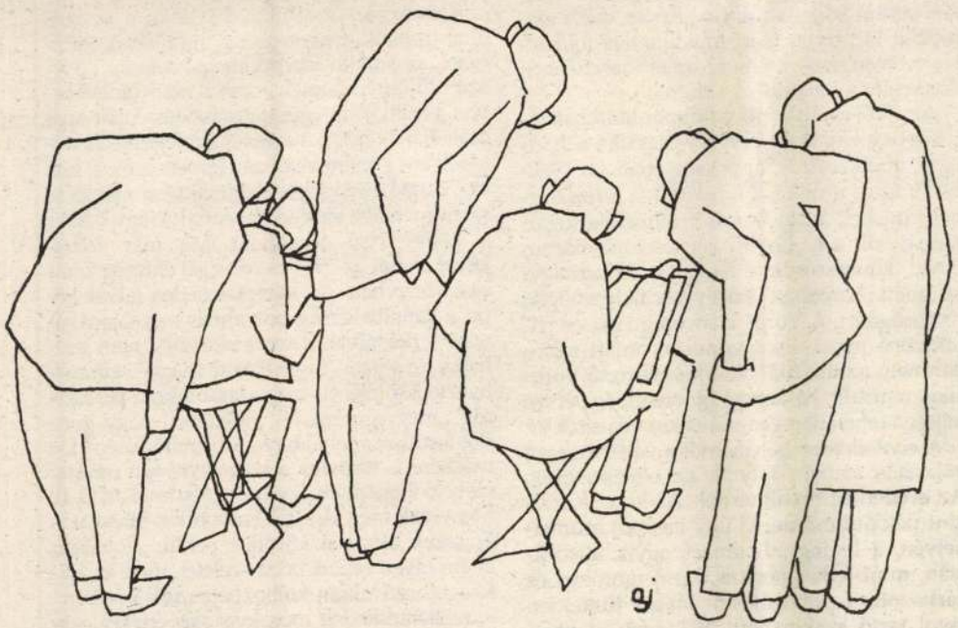

M. L.: Tulajdonképpen mégiscsak született valamilyen új szabályozás. Ez év tavaszán egy műemlék-felügyeleti határozat jelent meg, ami sok dolgot más megvilágításba helyezett, és tulajdonképpen emiatt mi utóbb teljesen lehetetlen helyzetbe kerültünk.

Beszélő: Megtiltották volna a portrézást?

Kun Miklós

A szabadság kalandja II.

Viktor Kravcsenko, a washingtoni szovjet fegyvervásárlási bizottság munkatársa 1944-ben megszökött állomáshelyéről, s két évre rá vaskos kötetben adta közre emlékiratait. Kun Miklós történész a Kravcsenko-jelenség kapcsán a szovjet hatalmi elit, a hidegháborús háttér és a apparatcsikmentalitás összefüggéseit s máig meghatározó következményeit elemzi. Írása első részét lapunk múlt heti számában közöltük.

A Nyugaton világhírűvé vált memoárból nem világos, hogy a szökevény végül is mikor került szembe a szovjet politikai elittel. Annyi bizonyos, s ezt egy pillanatig sem titkolta *A szabadságot választottam* lapjain: mentalitását otthoni élete során mindvégig az határozta meg, hogy híven a sztálini ideológiához, egy hatalmas gépezet csavarjának tekintette magát. Vagyis homo sovieticus volt.

Éppen ezért váltott ki személye Nyugaton óriási érdeklődést: *A szabadságot választottam* egyedül az Egyesült Államokban négymillió példányban kelt el. Franciaországban Kravcsenko-koktélt ittak, sőt, Kravcsenko-kalapot viseltek az emberek. S mint a mesében, az új kor jóképű és délceg hősébe rögvest beleszeretett egy gyönyörű amerikai milliomosnő. A sajtó tömjénezte, hiszen a kibontakozó hidegháború kezdetén nagy téma volt, hogy a befolyásos szovjet hivatalnok az apparatcsikkarrier helyett csakugyan „a szabadságot választotta".

Kravcsenko gyorsan megértette, mit várnak tőle, és szeretett volna megfelelni ennek a szerepnek, de voltaképpen mélyen megvetette a Nyugatot: „Ezek itt nem tudnak igazán dolgozni" –, mondogatta, „majd én megmutatnám nekik, csak lenne rá módom..."

Párhuzamos életrajzok

Egy ukrán asszony nemrég kezembe került kéziratos emlékezésében olvasható, hogy diákéveiben hősünk egy *Ljonya Brezsnyev* nevű diáktársával karöltve milyen szenvedélyes kirohanásokat intézett a Komszomol-gyűléseken az ideológiai „elhajlók" ellen. A Nagy Terror éveiben pedig, amikor Hruscsov, Sztálin személyes ukrajnai helytartója, megtizedeltette a helyi politikai és gazdasági vezetést, az ambiciózus Kravcsenkónak kisebb kellemetlenségeket leszámítva nemcsak hogy nem esett bántódása, hanem több lépcsőfokot átugorva lendületesen haladt előre a szamárlétrán. Emlékezése erről szóló passzusaiból mintha szégyellős lelkiismeret-furdalás sejlene fel azért, hogy míg annyian elpusztultak környezetében, ő megmenekült. (Hasonlóképp vallott erről *Egy túlélő* című memoárjában a másik neves szovjet dezertőr, Alekszandr Barmin athéni ügyvivő, aki a harmincas évek végén tagadta meg a hazatérést.)

Pedig ennek a szovjet nemzedéknek a képviselőitől semmi sem idegenebb, mint a bűnbánat. A hatalom csúcsain eltöltött életük végén rendszerint már büszkélkedtek is azzal, hogy éppen ők maradtak meg, éppen rájuk volt szüksége a *Gazdának*. Kravcsenkóval közel egy időben vették elő a süllyesztőből az ismeretlen közgazdász Gromikót, akire egy gyorstalpaló elvégzése után rábízták a birodalom tényleges képviseletét az Egyesült Államokban. Ez nem volt egyedi eset: mivel a Külügyi Népbiztosság nagy műveltségű, tapasztalt vezetői elpusztultak a „tisztogatások" örvényében, hirtelen diplomatákká avanzsált kishivatalnokok, történelemtanárok, üzemmérnökök, sőt esetenként NKVD-tisztek formálták a szovjet külpolitikát. A feladat nagysága egyáltalán nem mindenkit vonzott. A vidéki iskolaigazgatóból előléptetett berlini szovjet ügyvivő *térdre borulva* könyörgött Sztálinnál a búcsúkihallgatáson, hogy ne küldjék őt állomáshelyére. 1939 vége volt, a háború küszöbön állt, ő nem beszélt németül, s saját bevallása szerint fogalma sem volt új állomáshelye múltjáról, kultúrájáról. A Hitlerrel való egyezséget éppen tető alá hozó pártfőtitkár így válaszolt a szovjet érdekek berlini képviselőjének: „Éppen azért szemeltük ki magát, mert mindenhová tolmács kíséretében kell mennie, tehát nehezebben szervezik be a nácik."

Az 1937-es Tuhacsevszkij-per után hasonlóképpen zajlott a káderkiválasztás a hadügyi népbiztosság apparátusában is. 1940-ben a tárca munkáját irányító két miniszterhelyettesnek a szó szoros értelmében fogalma se volt a hadászati kérdésekről; három évvel kinevezésük előtt még főhadnagyi rangban „harcoltak" környezetük ideológiai tisztaságáért. A Vörös Hadsereg 1941-es pánikszerű nyári visszavonulása miatt azonban nem az ifjú titánokat kineveztető Vorosilov marsallt, hanem az újdonsült és persze teljesen tehetetlen generálisokat végezték ki.

A civil életben is hasonlóan véletlenszerű választás alapján folytak az előléptetések. Az eredetileg textilmérnök Alekszej Koszigint például mindenki úgy ismerte munkahelyén, a leningrádi tanács egyik alosztályán, mint lelkiismeretes, kissé morózus és zárkózott, a politizálástól magát tüntetően távol tartó szakembert. 1937-ben azonban neki is rá kellett jönnie, hogy veszélybe kerülhet, ha nem csapódik a Néva-parti város első emberének, Zsdanovnak a környezetéhez. Így indult el a fiatal mérnök magasba szárnyaló karrierje a kivégzések és letartóztatások nyomán. 1941-ben Koszigin már a szovjet kormány elnökhelyettese volt, Sztálin bizalmi embere, s egyebek mellett egy ideig Kravcsenko főnöke.

Ez akár fordítva is alakulhatott volna. Hiszen Viktor Kravcsenko ugyancsak nagyon fiatalon egy négyszáz fős kollektívát igazgatott. A háború kezdetén egy uráli hadiüzem vezetője, majd Moszkvában a hadiipart koordináló csinovnyikok egyike volt, mielőtt a feltétlen bizalom jeleként a tengerentúlra vezényelték. Ha nem szökik meg, hanem odaadóan dolgozik és változatlanul előszobázik Gromikónál, Koszigin nél vagy éppen Szerov tábornoknál, Brezsnyev többi dnyepropetrovszki munkatársához hasonlóan Kravcsenko egészen az 1980-es évekig ott feszíthetett volna a kremlbeli fogadásokon, kitüntetésekkel teleaggatott uniformisban, egyre roskatagabban.

Ám éppen az a rendhagyó életútjában, hogy képes volt feltárni a háború vége felé a Sztálint egyre inkább idealizáló nyugati világnak, miként él vissza a szovjet új osztály a maga teljesen kontrollálatlan hatalmával. A háború utáni emigránsok és a frontok mozgása következtében idegen területen rekedt „dipik" közül egyedül Viktor Kravcsenko mutatta be csaknem teljes mélységében Sztálin és környezete népirtó politikáját. Megfigyeléseit csak az ötvenes évek közepén múlta felül egy másik szovjet szökevény, a máig aktív és most is kitűnő kremlinológiai elemzéseket közlő Abdurahman Avtorhanov, egykori kaukázusi pártfunkcionárius.

Kravcsenko szubjektívebb nála: a vezetés által tudatosan félrevezetett munkások történetei, az örökké rettegő, megalázkodni kényszerülő értelmiségiek sorsa s nem utolsósorban a milliókkal együtt szenvedésre ítélt saját családjának hétköznapjai egész fejezeteket töltenek meg memoárjában. Éppen ezek a furcsa, családregényekbe illő, mai szemmel kissé szentimentális történetek arattak kiugró sikert a könyv első olvasóinál. Ma már erőteljesebben hat az 1931-es ukrajnai éhínség leírása a könyvben – az elnéptelenedett falvak képe, a kannibalizmus borzalmas – és sajnos hiteles – példáival. Kravcsenko még nem tudhatta, de sejtette, hogy Sztálin maga kezdeményezte a földjéhez ragaszkodó ukrán parasztság „megregulázását", miközben nagy gondot fordított a teljes hírzárlat elrendelésére. De másként is formálta a közvéleményt: néhány előkelő idegennek, így Lady Astornak és G. B. Shaw-nak még virágzó Patyomkin-falvakat is építettek ukrajnai körútjuk során. „Sohasem ettem olyan remek bécsi szeletet, mint az állítólag éhező ukrán kolhozparasztok körében" –, szellemeskedett moszkvai sajtóértekezletén a Sztálin által a háttérből bábfiguraként mozgatott világhírű író.

A bosszú nem sikerül

A szigorú hírzárlat segítségével a Kreml csakugyan el tudta titkolni a külvilág előtt, hogy újabb közel kétmillió ember esett áldozatul a nagyrészt szintén ukrajnai 1946-os éhínségnek. És röviddel ezután jött a Kravcsenko-memoár – ehhez mérhető hatást az

ZSOLDOS Péter grafikus

MDK

Zsoldos Xavér

primitiv látképe a pannonhalmi kolostorudvar belsejéről.

41.o.

Levárdy Ferenc: Pannonhalma építéstörténete. I.

Müv.Ért. 1959. VIII.lévf.1. sz. 27-43.

(1)

Zsoldos Xavér (Ferenc)

bencés.

A pannonhalmi fő-
nostor hármashalma
c. Képe 1767-ből
repr.

Németh Ambrus dr:

A pannonhalmi fő-
apátság története.
V. K. Bpest 1907.
24–25. l. 599. l.

Csekély mu becsű, to-
pografiai érdekű munka.

3

Zsoldos Xavér

A bencés rend fölöszlatása után a veszprémi egyházmegyébe vétette fel magát és Kiskapolyon mint segédlelkész működik. A rend vissza állitásakor 1802-84-ig fő monostori házgondnok, 1804-10-ig lelkész Vassaújban 1810-12ig pannonhalmi házi lelkiatja, 1812-13. párai házfőnök, 1813-19 főmonostori spiritualis, + Pannonhalmán 1819 dec. 12. Az irodalom terén is működik.

u.o. 430-432. l.

Nézzétek csak czt a
kishányt — alig hiszem,
hogy az egész világon
akad ~~még~~ egy gye-
rek, aki annyi ten-
ger pénzt keresne.

(2)

Zsoldos Xavér (Ferenc)

szül. 1743 dec. 9. Pápán fogadalmat tet 1763 dec. 21. fölszenteltetett 1770 máj. 20. Pannonhalmán. 1764–66. nov. 13-ig Bakonybélben élt. 1775–78-ig tényői, 1782–83-ig kajári plébános volt.

Németh Ambrus dr. A pannonhalmi főapátság története. V. Bpest. 1907

746. l.

124. l. 430–432, 437–440, 472, 580, 581, 595. l. 596. l.

Zsoldos R. Vera

R. Rolland: Zenei mindia tűrök
c. könyv kötését tervezte
I. díjat kapott

A négy magyar könyv, 1961, 29 old.

Gsoldos Sándor
grafikus

M.D.K

"Karikatúrák"

Élet és Irodalom, 1965. márc. 13 - 11. lap

Izsdos Sándor
grafikus

M.D.K.

Karikatura

—: Tajgetosz
Élet és Irodalom, 1966. augusztus 19 - 11 lap

MDk

Zsoldos Sándor, grafikus

Részt vesz a brüsszeli karikatúra-világ-kiállításon.

— : Hír 10.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1965. okt. 6.

Zsoldos Sándor, grafikus MDH

Rajz.

Repr.

— : Húsvét előtt 3.

NÉPSZABADSÁG bp. 1966. márc. 25.

Z soldos Sándor M.D .K.

Karikaturái a hamburgi Echos kiadó által kiadandó albumban

Napló

Magyar Nemzet 1966. ápr. 13. 7.l.

2 solos Sänger

Zoldos Sándor, karikaturista MDG.

A hamburgi Ecos Könyvkiadó négy magyar karikaturista — Kaján, Réber, Szűr-Szabó és Zoldos Sándor — rajzaiból nevkeszt kötetet.

— : Kulturális hírek 8.

NÉPSZABADSÁG Bp. 1966. febr. 19. [Vidéki]

Szolidos Sándor karikaturista

Szöveg említi, hogy rajzai megjelennek a hamburgi Echos kiadó albumában.

1966. ápr. 13. Magyar Nemzet.

Zsoldos Sándor, karikaturista

MDK

Rajz: Repr.

— : Artékstadion

M. 9.

Népszabadság, Bp. 1970. jún. 21.

Zsoldos Sándor

"Utánfutó" c. humoros rajzának repr.-ját hozza a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 1970. aug. 1.
XIV. évf. 31. sz. 9. lap

Zsoldos Sándor

vietnami rajzaival szerepelt a kiállításon;
ezek lényegében azonban nem karikatúrák.

Bauer Jenő: V. Országos karikatúra-kiállítás a Műcsarnokban: „Művészet Folyóirat, Budapest, 1968. febr. 2. p. 34 l.

M.D.K

Izoldos Sándor
grafikus

Karikatúrák

—: Válóper után, Tettenérés, Rossz házasság

Nők Lapja, 1966. art. ~~15~~ 29 – 24 kep

Zsoldos Sándor
grafikus

M.D.V.

„Az elmult nyarán néhány szabad-
téri produkció feltűnően szenvona-
latban volt" (Ujságcikk)

—: Mennyit ér egy bölcsesz diploma?

Élet és Irodalom, 1966. julius 16-11 lap.

M.N.M.

Izsoldos Sándor

Grafikus

Karikatúrák

Élet és Irodalom, 1965. febr. 20 - 7 lap

Zsoldos Sándor

Kalika-luka (Szepró)

Ormág-Világ, 1965, 12 n, 27 old.

Zsoldos Sándor

Karikatúra (szepró)

Világ Ifjúsága, 1964, jul. 14 old.

Isoldos Sándor.

Mivelite gombóc.

Karikatura.

Rajz, repro.

Világ Ifjúsága, 1965. 3. sz. 10. old.

Zsoldos Sándor
grafikus

M.D.Y

Illusztráció

—: Családi esemény
Nők Lapja, 1965. julius 3 - 24 lap.

M.D.K.

Csoldos Sándor
grafikus

Karikaturák.

—:—

Élet és Irodalom, 1965. szept. 11-i lap.

Zsoldos Sándor

Karikatúra (rajzok)

Magyar Ifjúság 1964 VII. 4

Zsolnay

3 karikatúra /reprók/

Magyar Ifjúság 1965 I. 2

MDK

Zsoldos, karikaturista

Karikatúra. Alatta: „Zsoldos rajza." Ez valószínűleg téves, mert jelzete: Komi, azaz Komádi

Rajz. Repr.

– : Szegény Télapó! 8

ESTI HIRLAP sz. 1968. dec. 17.

MDK

Zsol [Zsoldos], grafikus

Karikatúra.

Repr.

– : Turisták 3

ESTI HIRLAP Bp. 1969. febr. 10.

Zsoldos Károly

karikatúrája

Pestmegyei Hírlap, 1967. febr. 10. 5. o.

Izoldos Sándor

karikatúrajó

Pestmegyei Aleinkapi 1967. febr. 8.5-e.

Zsoldos Sándor

Karikatúrája

Pestmegyei Hirlap, 1967. febr. 9. 5. o.

Zsoldos Sándor

Karikatúrája

Pertmegyei Hírlap, 1967. febr. 7.7.o.

Zvoldos Sándor

Karikatúrája

Pestmegyei Hírlap (Monor) 1967. febr. 1.

Ysoldos Sándor

karikatúrája

Pestmegyei Hírlap 1967. jan. 26. 5. o.

Zsoldos Sándor

Kárikatúrája

Pestmegyei Hírlap, 1967. jan. 27. 5. o.

Zsoldos Sándor

Karikatúrája

Pestmegyei Hirlap, 1967. jan. 18. 5. s.

Zsoldos Sándor

Sanatóriuma

Pestmegyei Hírlap, 1967. jan. 17. 5. o.

Boldos Sándor

Karikatúrája

Pest megyei Hírlap, 1967. jún. 25. 6. o.

Zsoldos Sándor

karikatúrája

Pest megyei Hírlap, 1967. jún. 27. 5 ...

Zsoldos Sándor

karikatúrája

Pest megyei Hírlap, 1967. jún. 16. 6. o.

Zvoldos Sándor

korikatúrája

Pestimagyi Hírlap, 1967. jún. 11. 6. o.

Zoldos Sándor

Reinkarnáció

Partmelléki Hírlap 1967. jún. 10. 5. o.

Zsoldos Sándor

Az adminisztráció – rajz reprodukálva

Pestmegyei Hírlap 1969. márc. 13. 6. o.

Isoldos Sándor

rajza

Pertmegyi Hilary 1968. jan. 18. 5.o.

Isoldos Sándor

karikatúrája

Pest megyei Hírlap, 1968. febr. 4. 12. o.

Zsoldos Sándor

kortratinista, részt vett az esztergomi művelődési házban márc. 31-én nyitó Kortárstárlat kiállításon.

(Részlet): Ifjú kortratinisták Esztergomban
Pest megyei Hírlap, 1968. márc. 26. 4.o.

Boldog Sándor

konkretista

Pest megyei Hírlap, 1968. máj. 28. 5. o.

Zsoldos Sándor

Karikatúrája

Pestmegyei Hírlap (Monor) 1967. jún. 4.

Zsoldos Sándor

karikatúrája

Pertmegyei Hírlap. 1967. máj. 31 (Vagyközös)

Zsoldos Sándor

karikatúrája

Pestmegyei Hírlap, 1967. máj. 19. 4. o.

Zsoldos Sándor

Karikatúrája

Pestmegyei Hírlap, 1967. máj. 18. 5. o.

Zsoldos Sándor

Kari Kapitája

Pestmegyei Hírlap, 1967. máj. 16. 4. o.

Zsoldos Sándor

Önéletrajza

Pestmegyei Hírlap 1967. máj. 6. 5. o.

Zsoldos Sándor

Kanikatúrája

Pertnegei Hírlap, 1967. máj. 5. 6. o.

Zsoldos Sándor

Kvasikatúrája

Pestmegyei Hírlap, 1967. máj. 3. 5. o.

Zsoldos Sándor

karikatúrája

Pestmegyei Hírlap, 1967. ápr. 26. 5-o.

Zsoldos Sándor

Karikatúrája

Pestmegyei Hírlap, 1967. ápr. 25. 5. o

Zsoldos Sándor

Karikatúrája

Pestmegyei Alíclap, 1907. ápr. 13. 4. o.

Zsoldos Sándor

konkatrícája

Pontnyelyi Hírlap, 1967. ápr. 7. 5. o.

Zsoldos Sándor

kosikötvénja

Pestmegyei Hírlap, 1967. ápr. 6. 4. o.

Zsoldos Sándor

karikatúrája

Pestmegyei Hírlap (Wegkőrös) 1967. márc. 30.

Zsoldos Sándor

Karikatúrája

Pertmegyei Hírlap, 1967. márc. 26. 11 ra

Zsoldos Sándor

Karikatúrája

Pestmegyei Hírlap (Nagykőrös) 1967. márc. 25.

Zsoldos Sándor

Korikatúrája

Pestmegyei Hírlap, 1967. márc. 21. 5 s.

Zsoldos Sándor

karikatúrája

Pestmegyei Hírlap, 1967. márc. 18.

Zsoldos Sándor

karikatúrája

Pestmegyei Hírlap (Nagykőrös) 1967. márc. 16.

Zsoldos Sándor

karikatúrája

Pestmegyei Hírlap, 1967. márc. 14. 5.o.

Zsoldos Sándor

Karikatúrája

Pentmelyei Hiklap, 1967. márc. 9. 5. o.

Zoltán Sándor

Karikatúrája

Pesti Hírlap, 1967. márc. 8. 5. o.

Zsoldos Sándor

Karikatúrája

Pontmegyei Hirlap, 1967. febr. 28.5.o.

Zsoldos Sándor

Karikatúrája

Pertmegyei Alkalmi 1967. márc. 1. 5.o.

Zsoldos Sándor

Kanika tűrája

Pertmegyei Hírlap (Cegléd) 1967. márc. 1.

Zsoldos Sándor

Karikatúrája

Pestmegyei Hírlap, 1967. márc. 2. 5. o.

Zsoldos Sándor

Karikatúrája

Pertmeszer Hilkes, 1967. febr. 25. 5.0

Zsoldos Sándor

Kontratúnája

Pentmegyei Hilap, 1967. febr. 24. 5 o.

Zsoldos Sándor

karikatúrája

Pestmegyei Hírlap (Kentendre) 1967. febr. 15.

Zsoldos Sándor

karikatúrája

Pestmegyei Hírlap 1967. febr. 16.5.-.

Zsoldos Sándor

karikatúrája

Pestmegyei Hírlap 1967. Február 15. 5. o.

Isoldos Sándor

karikatúrája

Pestmegyei Hírlap, 1967. febr. 14. 5-o.

Zsoldos Sándor

karikatúrája

Pestmegyei Hírlap (Cegléd) 1967. febr. 10.

Zsoldos Sándor

karikatúrája

Pestmegyei Hírlap, 1967 jún. 28. 5 o.

Zsoldos Sándor

karikatúrája

Pest megyei Hírlap, 1967. okt. 14. 5.o.

Isoldos Sándor

Kazikatúrája

Pest megyei Hírlap, 1967. okt. 12. 5. o.

Zsoldos Sándor

karikatúrája

Pest megyei Hírlap, 1967. okt. 8.6.o.

Zoldos Sándor

Reinkarnáció

Pest megyei Hírlap 1967. nov. 27. 56.

Waldos Sándor

Kerikeltúrája

Pest megyei Hiklapi 1967. szept. 13. 5. o.

Voldos Sándor

Karikatúrája

Pest megyei Hírlap, 1967. ~~[illegible]~~ szept. 1. 6. a

Zsoldos Sándor

Karikatúrája

Pest megyei Hírlap 1967. szept. 2. 5. o.

Zsoldos Sándor

Rosi Rosi nájo

Pest megyei Hiloga, 1967. ~~[illegible]~~ nept. 5.5.0.

Valdos Sándor

Konkatúrája

Pest megyei Hiloyi 1967. Sept. 7. 5.o.

Zsoldos Sándor

Kerikatúrája

Pest megyei Hiszpi 1967. szept. 8. 6.o.

Isaldos Sánchez

karikatúrája

Pest megyei Hilap, 1567. szept. 9. 5.o

Isoldos Sándor

kaukatúrája

Pest megyei Hirlap. 1967. nept. 10. 6. o.

Zsoldos Sándor

Mesikatúnája

Pest megyei Hírlap, 1967. aug. 31. 5. s.

Zvoldos Sándor

Kosikatúrája

Pest megyei Hirlap, 1967. aug. 22. 5.o.

Zsoldos Sándor

Kosikatúrája

Pestmegyei Hírlap 1967. aug. 20. 6. o.

Zsoldos Sándor

karikatúrái

Pest megyei Hírlap, 1967. aug. 19. 5. o.

Zsoldos Sándor

Konkolúcja

Pestmegyi Hírlap, 1967. aug. 17. 5. o.

Zsoldos Sándor

Karikatúrája

Pest melyei Hirlap 1967. aug. 1. 5. o.

Zsoldos Sándor

Karikatúrája

Pest megyei Hírlap, 1967 júl. 28. (Napkörös)

Zsoldos Sándor

Kovi Kapucája

Pest megyei Hírlap, 1967. júl. 29. 5. o.

Zsoldos Sándor

karikatúrája

Pest megyei Hírlap, 1967. júl. 28. 4. o.

Zsoldos Sándor

Kerikatúrája

Pest melyei Hirlap, 1967. júl. 26. 5. o.

Isoldos Sándor

Kerikatúrája

Pest megyei Alíslap, 1967. júl. 23. 7. o. (Wagyköröi)

Zoldos Sándor

Karikatúrája

Pest megyei Hírlap, 1967. jún. 23. 6o.

Zsoldos Sándor

Karikatúrája

Pestmegyei Hírlap, 1967. júl. 21. 5. o.

Zsoldos Sándor.

karikatúrája

Pest megyei Hírlap, 1967. júl. 19. 5. o.

Boldog Sándor

rajzai

Pest megyei Hírlap, 1967. dec. 24. 12-13. o.

Izoldos Sándor

rajza

Pest megyei Állami, 1967. dec. 24. 4-0.

MDK

Zsoldos Sándor

Kiállitási kritika

Müvészet1968 febr.p.34.

Zsoldos Sándor

Karikaturák /rendőrök/

Magyar Ifjúság 1963 VIII. 24

Zsoldos Sándor Kari

1942-ban miletett Bp-en.

Egyéve jelennek meg rajzai

Ludas Matyi, Magyar Ifjúság,

Nyhadszerep, Lobogó, Harácsi

Füles, Szabad Föld, Pajtás

lapokban

Magyar Ifjúság 1963 X. 19

Isoldos Sándor
grafikus

Részt vett a moszkvai nemzetközi
karikatúra kiállításon.

– Nemzetközi karikatúra kiállítás,
Tüvészet, 1973, augusztus-43 oldal

Zsoldos Sándor

rejta at S. oldalon

Pestmegyei Kórház 1970 április 30

Zsoldos Sándor

Zajta a 6. oldalon

Postmappei Hírlap 1970 május 6

Szoldos Sándor

Vajta a 6. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1969 március 13

Zsoldos Sándor

„Családi ürhajó" c.

~~Zápa~~ zajza a 6. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1969 márc. 6

Zsoldos Sándor, karikaturista

- rajzai a Montedélban megrendezett karikatúra-világkiállítás alkalmából megjelent albumban.

Humor
Magyar Ifjúság, 1968. X. 11. 18 l.

Zsoldos

Zajza a 10. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1971 szeptember 5

Zsoldos

Zajza a S. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1971 szeptember 10

Zsoldos Sándor

„Indulás az életbe" c.

rajza a 6. oldalon

Testnevelési Főiskola 1971 október 3.

Zsoldos Sándor

rajza az 5. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1971 szeptember 30

Zsoldos Sándor

lapja a 4. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1971 szeptember 26

Csoldos Sándor

Kollázsa a 10. oldalon

„Pest megyei trójai gyújtogatók"

Pestmegyei Hírlap 1971 szeptember 19

Zsoldos Sándor

Rajta az 5. oldalon

Pesti Napló Kiadó 1971 szeptember 17
4 old.

Zsoldos Sándor

Rajza a Zsoldelen

Pestmegyei Hírlap 1971 Szeptember 15

Zsoldos Sándor

Lajta a 6. oldalon

Pestszentlőrinc 1970 május 19

Zsoldos Sándor

Rajzai az S. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1970 május 29

Zsoldos Sándor

Lejta az 5. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1970 május 31

Zsoldos Sándor

rajza a 17. oldalon

Pestmegyei Hirlap 1970 julius 5

Zsoldos Sándor

Rajta a S. oldalon

Pestmegyei Hivatal 1970 július 4

Zsoldos Sándor

rajza az 5. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1970 július 21

Zsoldos Sándor

rejza az 5. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1970 július 17

Zsoldos Sándor

„Kánikula" c. rajza

az 5. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1970 augusztus 6

Zsoldos Sándor

Lapja a 8. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1970 augusztus 27

Zsoldos Sándor

Zajta a 6. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1970 szeptember 5

Zsoldos Sándor

rajta a 6. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1970 szeptember 25
6. old.

Zsoldos Sándor

Rajza a 6. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1970 október 1

Zsoldos Sándor

Lejta „Robotürhajó"

a 10. oldalon

Pestszentlőrinc 1970 október 11

Zsoldos Sándor

Zajta az 5. oldalon

Pestszentlőrinc 1970. Október 9

Zsoldos Sándor

rajta a 6. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1970 október 27

Zsoldos Sándor

Zsóka az S. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1970 október 29

Zsoldos Sándor

rajza a 6. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1970 november 11

Zsoldos Sándor

rajza a f. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1970 november 7

Zsoldos Sándor

rajza az S. oldalon

Pestmegyei Hirlap 1970 december 2

Zsoldos Sándor

Zajta a 10. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1970 december 13

Zsoldos Sándor

Rajza a 6. oldalon

Pestmegyei Állami 1970 december 23
6. old.

Zsoldos Sándor

rajzai a 2 és a 3.

oldalon

Pestmegyei Hírlap 1970 december 20

Zsoldos Sándor

Rajta az S. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1974 január 4

Zsoldos Sándor

Zajzai a 7. oldalon

Pestmeggyei-Hirlap 1974 január 10

Zsoldos Sándor

Lapzai a 4. és 5. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1971 február 10

Zsoldos Sándor

rajta a 4. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1971 február 18

Zoldos Sándor

Lapja a 7. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1971 április 11

Zsoldos Sándor

Zajta az S. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1971 április 17

Voldos Sándor

rajza a boldalon

Pestmegyei Hírlap 1971 április 16

Zsoldos Sándor

Lapja az 4. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1971 április 14

Zsoldos Sándor

rajza a 4. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1971 április 20

Zsoldos Sándor

Rajza a 7. oldalon

Petőfi Könyvkiadó 1971 május 1.

Zoldos Sándor

„Komputer" a rajta a

6. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1970 április 28

Zsoldos Sándor

Zajta a 2 S. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1971 május 12

Zsoldos Sándor

zapja a 6. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1971 május 20

Zsoldos Sándor

rajza a 4. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1971 május 23

Zsoldos Sándor

Rajza a 6. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1971 január 2

Zsoldos Sándor

rajzai a 7. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1971 május 23

Tsoldos Sándor

Lapja a 6. oldalon.

Pestszentlőrinc 1971 július 17

Zsoldos Sándor

rajza a 6. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1971 augusztus 14

Zsoldos Sándor

rejta „Téli estét"

az 5. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1970 január 7.

Zsoldos Sándor

rajza az 5. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1970 január 8

Zsoldos Sándor

rajzai a 4. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1970 január 11

Zsoldos Endre

Zajta az 5. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1970 január 30

Zsoldos Sándor

Zejza a 6. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1970 február 28

Zsoldos Sándor

rajta a 6. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1971 december 14

Izoldor Sándor

Vagza a Goldalon

Pestmegyei Hírlap 1972 március 12

Zsoldos Sándor

rajza az 5. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1972 március 3

Zsoldos Sándor

Vajta a Goldelon

Pestmegyei Hírlap 1972 február 6

Zsoldos Sándor

Zajta a 4. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1972 január 27

Zsoldos Sándor

Zajza a 6-oldalon

Pestmegyei Hírlap 1972 jacmár 28

Zsoldos Sándor

rajza az 5. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1972 január 23

Zsoldos Sándor

rajza az 5. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1972 január 11

Zsoldos Sándor

rajza a 6. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1969 január 10

Zsoldos

Lejta a 8. oldalon

Pestmegyei Kiadó 1970 március 3

Zsoldos Sándor

Lapjai a 7. oldalon

„Husvéti csöcs"

Pestmegyei Hírlap 1970 május 29

Zsoldos Sándor

Rajta a 6. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1970 március 18

Zsoldos Sándor

Rajta az 5. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1970 március 17

Zsoldos Sándor

rajza „Csárdajelenet"

a 10. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1970 március 15

Zsoldos Sándor

rejzai a 6. oldalon

„Ifjúsági show"

Pestmegyei Hírlap 1970 március 20.

Tóldos Sándor

Vége a 10. oldalon

Pestmegyei Kiadó 1970 március 22

Isoldos Sándor

Rajza a 6. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1970 március 25.

Zsoldos Vera, karikaturista

MDK

Néhány rajz a Magvető Almanach 1965. III. számából:

Repr.

— : „Circus" vitiosus avagy ... 258. e.

A KÖNYV, Bp. 1965. augusztus

1 V/8

Zsoldos Vera, grafikus

MDK

Az Egyszer volt... c. meséskönyv rajzait készítette.

Könyvekről

— : Ajánljuk 34

GYERMEKÜNK, Bp. 1969. április XX/4

Zsolnai Vera

Illustráció

Magyar Hírlap, Sz. 1969. sept. 11. 61.

M.D.K.

Zsoldos Vera

Jókai Mór: "Szegény gazdagok" c. müvét illusztrálta , közli K-s I.:"Könyvek a kirakatban" c. rovata.

Élet és Irodalom, Bp. 1969. márc. 29.
XIII. év. 13. sz. 7. lap

M.D.K.

Zsoldos Vera

Fanta Mária: "A zöld király" c. meseregényét illusztrálta, -közli a "Könyvek a kirakatban" c. rovat.

Élet és Irodalom, Bp. 1969. márc. 1.
XIII. évf. 9. sz. 7. lap

Zsoldos Vera, grafikus

MDK

Az „Egyszer volt ...” c. mese-
könyvet illusztrálta.

Könyvekről

— : Ajánljuk 34

GYERMEKÜNK, Bp. 1969. április XX/4.

Zsoldos Vera

Rajz (repr.)

Magvető - almanach 1964/2. 300. l.

Zsoldos Vera

Karikatúrák („Circus" vitiosus, avagy ruha teszi az embert. Bézés játék Elhan-túli gemekeknek.

Magvető-almanach 1965/3. 351-6. l.

Isoldos Vera

Rajz (repr.) -

Magvető - almanach 1965/2. 294. l.

R. Zsoldos Vera

Romain Rolland: Zenei miniatűrök c. könyv kötésterve.

reprodukció.

A szép magyar könyv, 1961

Zsoldos Vera, grafikus 7 ok

Rajz. Repr.

Vadász Ferenc = Sólyom József: Elejtjük a vádat 11. l

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1961. ápr. 16.

Zsoldos Vera /1924- /

MDK

"Ettől ~~1~~ év meg a védőszemüveg." 1958.

MAGYAR PLAKÁT-TÖRTÉNETI KIÁLLITÁS. Bp. 1960.
43.1.

Zsoldos Vera

rajz

Magyar Hirlap 2évf.195.sz.6.old

Zsoldos Vera

Illusztrációja Gyárfás Miklós „Az Országlóidomító" c. művéhez a 13. oldalon

Magyar Nemzet 1971 január 13

Zsoldos Vera

rajza

Gyárfás Miklós Az oroszlánidomító

cimü könyvéhez.

Magyar Hirlap 1971/351 IV old.

Zsoldos Vera, grafikus

Bakó Ágnes könyvét illusztrálta.

– : Mézga Aladár – könyv alakban? 2

ESTI HIRLAP. Bp. 1974. szept. 4.

Zsoldos Vera, grafikus

A Bémbes Bráfi ébredése c.

leporellót rajzolta.

— : Csuk és Gek 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1974. okt. 2.

Zsoldos Vera
illusztrációja Nagy Lajos Kiskunha-
lom cimű művének új kiadásához.

Magyar Hírlap 1972/265 11 old.

Zsoldos Vera

Illusztráció

Örvös Rajos: Kopott hár, dúlederő palánkkal
Tükör, 1976. július 13 – 12 oldal.

Csoldos Vera

Illusztráció

Simon Emil: Szolgálat

Tükör, 1876. aug. 10 - 8 oldal.

Zsoldos Vera, grafikus

„Ez neked is sikerül" c. barkácskönyv, Kún Anna és Bekés Mária műve. A leírásokat Zsoldos Vera rajzai teszik még szemléletesebbé. (emlétve)

-i-s: A gyerekek könyvespolcára.
Pedagógusok Lapja, 1976. okt. 5.

Zsoldos Vera

Zsoldos Vera rajzai

Tükör, Budapest, 1976. okt. 12.

ORINT

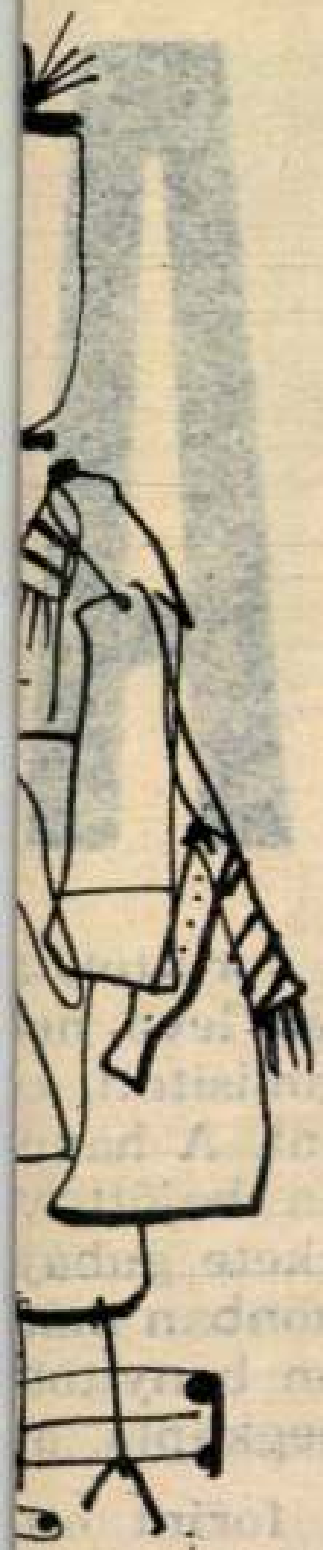

ó van, Soroksáron hamisították. Kivesző-
ıtolsó példánya volt, egyébként kitűnően
zsíros tapintású, szabályszerűen kerek fo-
; ádáz paraszt — egy kora tavaszi hajna-
e. A Keleti pályaudvarra érkezett meg;
körülményesen kiszállott, a Rákóczi úton
int akinek rendkívül sürgős a dolga, gyor-
üszerüzletbe, öt krajcárért szalonnát kért,
ıt, fizetett, visszakapott és eltűnt.

zletben, a kasszában, a fiókban, egy kis
forgalom egy kissé enyhült, akkor Löwy,
ette a fatál tartalmát. Rövidlátó szeme

Zsoldos Vera, grafikus

Halasi Márton: Kölcsönhért mülök c.
regénye Zsoldos Vera illusztrációival

↓

8.

— : Most jelent meg

Népszabadság, Bp. 1976. dec. 11.

Zsoldos Vera, grafikus

megemlítve

Funk Miklós: Téja Géza: Sűrű berek, erdő 84-85.

TISZATÁJ, Szeged, 1976. szept. XXX/9.

Zsoldos Vera, grafikus

Gyárfás Miklós: Papkisasszony c.
könyvét illusztrálta.

M. Gy. P.: Keserű irónia 7.

Nincszabadság, Bp. 1977. jan. 5.

Boldos Vera
grafikus

Illusztrációk

Stanislaw Lielinski: Harcostársak.
Tüör, 1976. október 12 – 16 oldal.

Szabados Vera

Illusztrációk.

Pakotai Boris: Jó étvágyat.
Tükör, 1976. május 29 - 8. oldal.
18

Zsoldos Vera, grafikus

L.: Bálint Endre.

—

—: Új Mára-könyvek. 10.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. aug. 20.

Isoldos Vera

grafikus

Jóhai Mór „Aranyemberikus a stílusos mégis modernyelvesz-trációkat Isoldos Vera kérintette.

—: Kulturalistükör

Tükör, 1974. jan. 15 - 7 oldal

Zsoldos Vera

rajza

Gyárfás Miklós A derü mühelyében
cimü kötetéből. (Szépirodalmi).

Magyar Hirlap 1973/136 IV old.

Zsoldos Vera

rajza Gyárfás M.: A derü mühelyében
c. kötetéhez

Magyar Hirlap 1973-213-IV

Zsoldos Vera, grafikus

Vési novelláskötetéhez készített illusztrációkat.

Pályi András: Vési ludre: Közene

584-585. old.

Tiszatáj, Szeged. 1970. június XXIV/6.

Zsoldos Vera, grafikus

NÉPSZERŰ DIAFILMFIGURÁK alkotója, Zsoldos Vera grafikusművész rajzaiból nyílt meg kiállítás a Marcibányi téri ifjúsági házban. A tárlat a művész mesékhez készített, csaknem száz alkotását gyűjti csokorba.

– Hír

Népszabadság, Bp. 1981 aug. 4

8.

Isoldos Vera

rajza.

Magyar Hirlap 1971/106 IV. old.

Zsoldos Vera, grafikus

A Csak Te!... és ők! c. kivály-hagyi-kötetet illusztrálta.

(–s): Csak Te!... és ők 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1974. júl. 2.

Zsoldos Vera

illusztrációja

Magyar Hirlap 1969.2.évf. 251/6

Zsoldos Vera

illusztrációja

Magyar Hírlap 1930. II. 12.7.1.

Szaldos Vera

Thury Zsuzsa „Az amerikai magyarok" c. regényéhez készítette a rajzokat.

Rajka Ágnes: Könyvheti újdonságok.
Szabad Föld, 1973. jún. 3.

Zsoldos Vera, grafikus

L: Reich Károly

– Pimpolni kopenye

2

Esti Hírlap, Bp. 1979. febr. 16.

Zsoldos Vera, grafikus

Kabainé Huszka Antónia: Gyermekeink játékai c. művét illusztrálta.

–: Az ünnepi könyvhét könyvei 9.

Népszabadság, Bp. 1978. jún. 3.

Bp.1978.jún.

Zsoldos Vera, grafikus

● GYERMEKEINK JÁTÉKAI. A Minerva Családi Könyvek sorozat újdonsága Kabainé Huszka Antónia ismeretterjesztő munkája, Gyermekeink játékai. A kötet illusztrációit Zsoldos Vera készítette.

-:o Gyermekeink

12.

Esti Hirlap, Bp. 1978. máj. 16.

Zsoldos Vera, grafikus

Zsoldos Vera illusztrációival jelent meg több nemzedék kedves olvasmánya, a filmvászonról is jól ismert *Frank Baum-mese, az Óz, a nagy varázsló. Janikovszky Éva* új könyve — *A nagy zuhé* — igazi nyári történet; a két kamasz barátságáról szóló könyvet *Réber László* illusztrálta.

— Új gyermekkönyvek

7.

Népszabadság, Bp. 1976. júl. 21.

Zsoldos Vera

Illustráció

Kolozsvári Grandpierre Emil: Az okos lány.
Tükör, 1976. jun. 29.–39. oldal.

Zsoldos Vera grafikus

A Móra Kiadó frissen megjelent könyvét írta „~~Hat~~ Jó kutyd voltam" c, melyet ő is illusztrált. (anlitve)

Esti Hírlap 1975. szept. 8.

Zsoldos Vera, grafikus

A Csak lányoknak c. könyvet illusztrálta.

—: Civilélet 2.

ESTI HIRLAP, Bp 1973. szept. 7.

MK SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

1973 JAN

KÖNYV VILÁG

Zsoldos Vera

Hámos György:

Írásból felmentve

Szépirodalmi, 480 oldal, kötve 32 Ft

1021

Hámos György újabb kötetének írásai az utóbbi évek szellemi életének és közéleti dinamizmusának izgalmas regényévé kerekednek. Az író, miközben a tények és jelenségek mögé világítva sajátos összefüggésekre, érdekes törvényszerűségekre hívja fel a figyelmet, humorával, iróniájával, szellemességével a derű világába vonja be vagy éppen felszabadult nevetésre hangolja az olvasót. Az illusztrációkat Zsoldos Vera készítette.

ändel életének króni-
a Napról-napra soro-
n látott napvilágot.
k megfelelően krono-
us sorrendben, korabe-
okumentumok felhasz-
sával ismerteti Händel
t. Érdekes megemlíte-

— vagy ép
gát — a I
zenei műs
A *Ki nyer*
sorozatl
dául a *Ki*
mű, info
könyv, ötle

Zsoldos Vera

rajza

Hárs László Igazán gyerekjáték ciúnü ifjúsági regénjéből. (Móra)

Magyar Hírlap 1971/204 IV. old.

Zsoldos Vera

Rajz Gyárfás Miklós „Az oroszlánidomító" c. könyvéhez.

(repr.)

Magyar Hírlap, 1971. dec. 18,

Zsoldos Vera, grafikus

A jó kutya voltam c. könyvet írta és illusztrálta.

–: Ringatótól az Ölelkezőkig 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1975 szept. 8.

Zsoldos Vera
rajza Hais László Igazán gye-
rekjáték című ifjúsági regényé-
ből (Móra)

Magyar Hírlap 1971/267 IV. old.

Zsoldos Vera
rajza Varga Katalin Kislányom,
édesem című regényéből.

Magyar Hirlap 1971/274 IV. old.

Zsoldos Vera, grafikus

Nagy Katalin könyvét illusztrálta.

H. B.: Kanis Kalandjai 34.

Gyermekeink, Bp. 1973. július XXIV/7.

Zsoldos Vera, grafikus

Nem mese ez, Gorka! c. kötetet illusztrálta.

–: Kik laknak a nagylögöben?

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1974. febr. 9.

Zsoldos Vera, grafikus

● *NYÁRI VAKÁCIÓ. A Minerva kiadó újdonsága a rádióhallgató és tévénéző gyerekek könyve: a Nyári vakáció. A 260 oldalas kötetet Zsoldos Vera illusztrálta.*

8

– o Nyári vakáció

Esti Hírlap. Bp. 1981. júl. 17.

Zsoldos Vera, grafikus

□ ZSOLDOS VERA grafikából a Marczibányi téri ifjúsági házban nyílik kiállítás augusztus hatodikán délután fel hatkor. A kiállítást Gergely Ágnes nyitja meg.

2

_: Zsoldos Vera

Esti Hírlap 1981 aug. 4

Zsolna

(Trencsén um.)

Korhar, 202. l.

Zádor – Rador

MEGHIVÓ

a MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

f. évi április 27-én,
szombaton délután 6 órakor
az Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—37.) dísztermében

és

f. évi április 29-én,
hétfőn délután 6 órakor
a TESz (V., Falk Miksa-utca 1.) dísztermében tartandó

NYILVÁNOS ÜLÉSEIRE,

amelyeken

P. FACCHINETTI VITTORINO
a milánói Szent Szív egyetem tanára

tart előadást

szombaton:

„DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA"

címmel (vetített képekkel),

hétfőn: **„LA RADIO IN VOLO"** címmel.

AZ ELNÖKSÉG

Vendégeket a Társaság szívesen lát.

Zsolnai Kent Tál

Templom

képe repr.

Kiss Szikelkath Magy

776. l.

Zsolnai ev. egyház

gótikus kelyhe

l.

Arch. Ért. 1914

365, 366. l. keppel

Csillag Endre, Vát
Dezsőné Ligeti Juliska
Diósyné Nagyajtay Teréz
Fővárosi Könyvtár
Füstös András
Gabányi László
Dr. Gál László, Páris
Dr. Géber Antal
Dr. Germán Tibor
Hajdu Algernon László
Gr. Haller Ferencné, Bodrog-kisfalud
Özv. Haranghyné Lászlóné, Boros Vilma dr.
Herendi Porcellángyár Rt.
Heténvi Alajos
Dr. Hevesi András
Hollós Oszkár
Hosszú Zoltán
Iparművészeti Múzeum
vitéz Jászai István
Kecskemét Városa
László Ferenc
Magyar Királyi Hadimúzeum
Magyar Királyi Operaház Emlékmúzeuma
Magyar Történeti Képcsarnok
Magyar Történeti Múzeum Éremtára
Magyar Történeti Múzeum Történeti Osztálya
Márkus Lászlóné
Mészáros Sándor László
Navratilné Hegedűs Rózsi
Nemzeti Színház Igazgatósága
Nemzeti Színház kelléktára
Nemzeti Színház Múzeuma
Neogrády Antalné
Neogrády Dóra, Nógrádverőce
Neogrády László
Neogrády Lászlóné
Nickl Alfrédné
Országos Levéltár

Zsolnai rk. pléb.

templom

képe repr.

Kiss Sikl Kath Magy

775. l.

Zsolnai plébánia-
templom
gótikus
1300-ban már állott
1583. gótikus Hentélyt
kapott. 1848-ban
leégett. 1869-ben
helyreálli tottak. 1886-
ban ismét leégett, 1890-
ben restaurálták

Velics 1894

69. l.

Paska István. A
zsolnai plébánia-
templom egyhor és
most. Zsolna, 1890,
8 Köppel

oldalt választja, bajusza hosszú s leberet-
. Ingének gallérja lehajtott s mentéje, melynek
ta a kép alatt.

1."

9.2 cm.

39/94 № 2

Zsolnai várkastély

Luk Podm

III. k. 703. l.

IV. k. 723. l.

s egyébb különfele ingóságok ~~le és~~ felültogla

Ennek következtében felhivatnak minc

hogy igénykeresetüket az 1881. LX. t.-cz. 89 é

számitott 15 nap alatt az illetékes I.—III. ker.

Miről az ismeretes igényiők jelen fel

bíróság táblájára kifüggesztett igénybejelentési

Kelt BUDAPESTEN, 1906. évi

Quittner Józ

M.D.K.

Zsoldos Vera

Mikszáth Kálmán: Akli Miklós c. művéhez készitett illusztrációkat.
Móra kiadása.

Könyvnapi könyvek között c. rovatban:
S.B.: Mikszáth Kálmán kezdetü ismertetése.
Film Szinház Muzsika. Bp. 1961. május 26. V. évf. 21. sz. 44. l.

MDK

Zsoldos Vera illusztrációi

Thury Zsuzsa: Ördögtánc. Bp.1958.

MDK

Isoldos Vera
grafikus

rajzolta Thury Lenzsa: Ördogtáne
c. ifj. könyv borítójál.

dr. Pataky Dénesne: Könyvtét-könyvművészet

Magyar Grafika, 1958. 2-évf 4. sz. 207 l

M. D. K

ZSOLDOS Vera

Illusztráció Brecht Courage mamájához

Rev.

Nagyvilág 1958. 4. sz. 609, 610. l.

Z soldos Vera grafikus M.D.K.

A biráló bizottság tagja

Gyermekrajz pályázat

Lobogó 1965. márc. 3.

Z soldos Vera M.D.K.

Burkoló , kötésterv Fehér Klára: Pe ben,haragb
ban c. kisregényéhez / Szépirodalmi/

Ünnepi Könyvhét

Magyar Nemzet 1966. május 29. 13. 1.

Z soldos Vera

Burkoló , Kötésterv Fehér Klára: Pe ben,haragb

ban c. Kisregényéhez / Szépirodalmi/

Ünnepi Könyvhét

29. 13. 1.

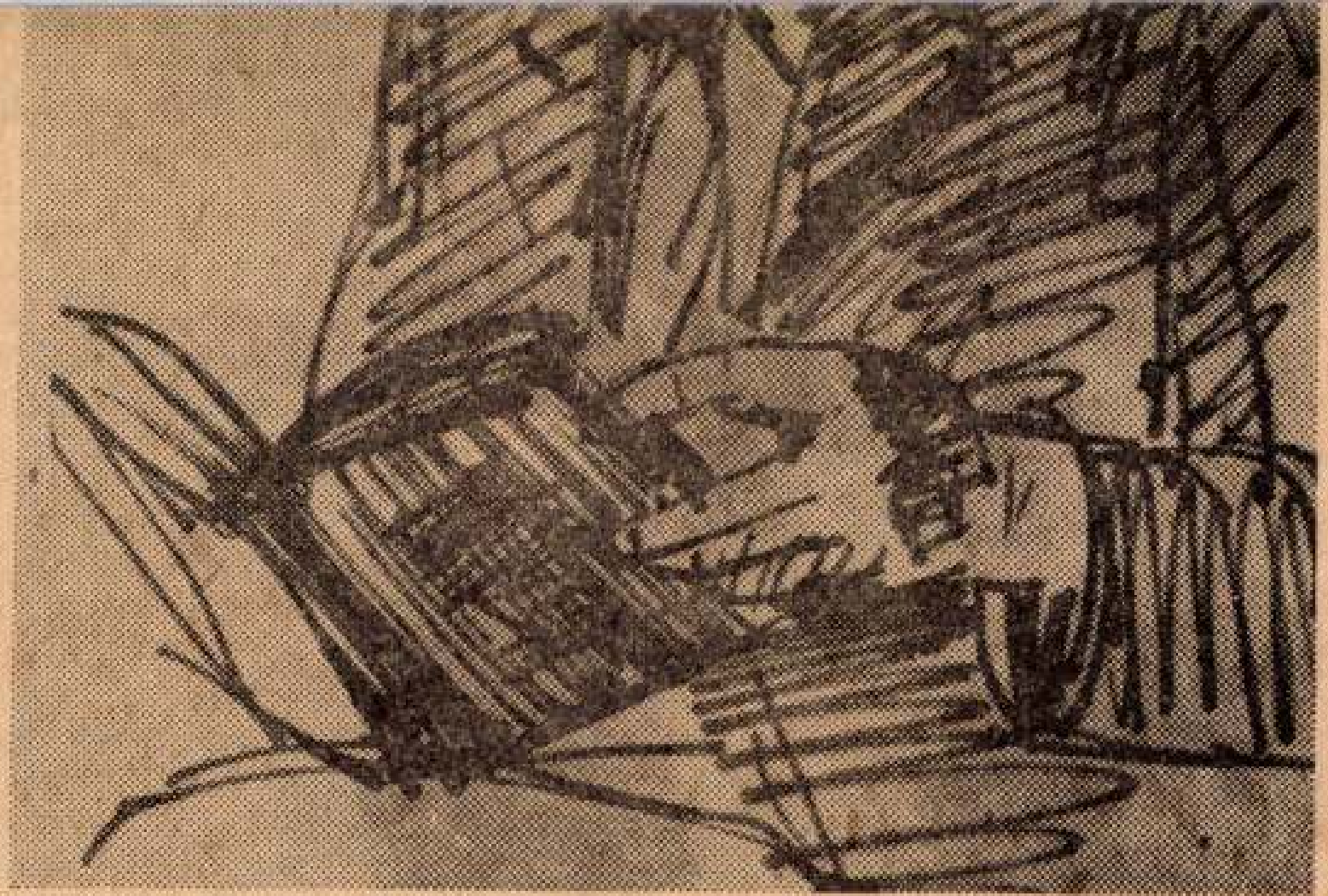

Zsoldos Vera rajza

1967 SZEP 2

Zsoldos Sándor

Lapja a 6. oldalon

Pestmegyei Könyvtár 1971 november 20

Zsoldos Sándor

Rajza az 5. oldalon

Pestszentlőrinc 1971 november 16.

Zsoldos Sándor

Zajta a 4. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1971 november 3

Zsoldos Sándor

Zajta a 10. oldalon

Pestneggyei Hírlap 1971 o Zsöber 31.

Zsoldos Sándor

Lejta a 6. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1971 október 30

Zsoldos Sándor

rajza a 6. oldalon

Pestszentlőrinc 1971. október 31.

Zoldos Sándor

Lapja a 6. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1971 október 26.

Zsoldos Sándor

rajza a 6. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1971 o Ztober 27

Isoldos Sándor

Zajza a 6. oldalon

Pestmeggyei Hírlap 1971 október 24

Zsoldos Sándor

Zajta az S. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1971 október 20

Zsoldos Sándor

Zapfa a 6. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1971 október 17

Zsoldos Sándor

Zajzai a 6. oldalon

Pestmegyei Hirlap 1971 október 14

Zsoldos László

Lapja a 6. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1971 október 7

Zsoldos Sándor

Zapta a 6. oldalon

Pestvegyei Hírlap 1971 o Ztober 9.

Zsaldos Sándor

„Testközelben" rajz.

C repr.

Pestmegyei Hírlap, 1969. márc. 9.

Zsoldos Vera

MDK

Ettől óv meg a védőszemüveg, 1958

Miskarnok 1960. Magyar plakát-történeti kiáll.

MDK

Zsoldos Vera

4. m. plakát kiáll. Műcs. 1961.

MDK

Zsoldos Vera, 1924--

Ettől óv meg a védőszemüveg

1885-1960. M. plakáttört. kiáll. Műcs. 1960.

Zsoldos Sándor

rajza a 6. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1971 december 12

Zsoldos Sándor

Zajza a 6. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1971 december 6

Zsoldos László

repta a 6. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1971 november 25

Zsoldos Sándor

Rajta a 6. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1971 november 24

Izoldos Sándor

Zapta a 6. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1971 november 21

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

PEST MEGYEI HÍRLAP
Zsoldos Sándor
1971 NOV 7

1021

ÚTIRÁNY

Zsoldos Sándor rajza

Ki
a sza

Életment

Életmentőket tüntettek ki tegnap a Pest megyei Tanács székházában. Az ünnepelt két vendég: *Baross Gábor* okleveles geológus, barlangigazgató és *Frojimovics Péter*, a barlangi mentőszolgálat munkatársa. Mindketten tíz éve teljesítik önként vállalt feladatukat, s az életmentési akciók során hat ember megmentésében működtek közre.

Nemegyszer maguk a mentők is életveszélyes helyzetbe kerültek. Ez történt, amikor egy kislány a solymári Ördöglyuk barlangban, sziklamászás közben, szakadékba zuhant. A súlyosan sérült kislányt a két életmentő — a szolgálat munkatársaival együtt —, 12 órás megfeszített munkával, saját életük kockáztatásával hozták ki a nehezen megközelíthető szakadékból. A Borsod megyei Bódvaszilas határában, a Meteor barlangban, az előbbi kis turistához hasonlóan járt szerencsétlenül egy 30 éves barlangkutató. Munka közben egy szakadékba zuhant, súlyos sérülést szenvedett. A 150 méteres mélységből sem társai, sem a bányamentők nem tudták kiemelni. A barlangi mentőszolgálatosok — köztük Baross Gábor és Frojimovics Péter — életük kockáztatásával, 16 órás küzdelem után, hozták felszínre a sebesültet.

A két bátor embernek *dr. Mondok Pál* megyei tanácselnök nyújtja majd át az *Életmentő emlékérem* kitüntetést.

Az új

Egyre erőteljesebben körv
pe. Az elmúlt öt esztendő sor
Most közel hétszáz épül, és a
vábbi ezerbe költözhetnek be

Tűzharc

DIVERZÁNSOK –
ÉG A BÁZIS
MUNKÁSŐRÖK H

A zöld ruhás férfi géppisztolyát lecsúsztatja válláról, s a kézi URH-készülék mellé teszi egy bokor alján. Óvatosan kikémlel rejtekhelyéről: az erdő széltől nem messze drótkerítés húzódik. A férfi hátrafelé int: fák, bokrok fedezé-

1021

ZSOLDOS VERA rajza

:erelő

ıgyogban fenyő motorokat, a

obában az izzósok hívójelét kopogtat-
y amatőr, a búvárok új filmet fűznek
ıvetítőbe, a modellezők műhelyében
-lámpák szárítják az aznap készült ha-
teket.

Venetiáner utcai MHS székház ablakai
estig világosak.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

1969 ÁPR 27

1021

Zsoldos Vera

Zsoldos Vera illusztrációja Vészi Endre Kőzene című kötetéhez, amely a Szépirodalmi Könyvkiadó gondozásában jelenik meg

vaslatról

„Levelezőlap új-
című cikkükben
izsgáltam.

lezőlapoknál az
szerint a bal
dó" megjelölés
kellett az MSZ
feltüntetni. Bo-
mezőtúri lakos
z olvashatóság
erdekében ennek

módosítását kéri.

Elgondolása már korábban megvalósult, mert az új szabvány MSZ 430—65 I. a szóban levő jelzés feltüntetését a levelezőlap közép alsó részébe írja elő. Az új kiadású levelezőlapok már így kerülnek nyomtatásra.

Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium Postafőosztály

rodniük kell azzal, hogy ha egyelőre nem tudunk megfelelő helyiségeket biztosítani az állomások jó részének, legalább *a vizsgálatok egészséges ütemét, egyenletes elosztását, az állomáson dolgozó emberek kíméletesebb kihasználását* biztosítsuk, mert a legjobb ügyet is elronthatja *a rossz végrehajtás.*

Végül *a járványveszélyről* néhány szót. Mikor én a gép elé álltam, 48 órája vitték el tőlünk a Közértből Budapest első két hongkongis betegét. Csak azt tudtuk, hogy *itt van a járvány,* egy vírussal, amely lépten-nyomon meglepetéseket okoz az orvosoknak, a kutatóknak, gyógykezelése bonyolult és elég tisztázatlan. Állam, egészségügyi szervezetek, tudományos intézmények az elképzelhető gondosság maximumával készültek fel a járvány fogadására, s ennek alighanem része volt benne, hogy a járvány nálunk végül is viszonylag enyhe lefolyású lett. *De amikor cikkem íródott, senki sem tudhatta előre, nem fenyeget-e bennünket egy angol vagy lengyel arányú, talán milliók egészségét fenyegető járvány.* Csak azt tudtuk, hogy *a járvány itt van.* Akkor, az adott helyzetben a magam

A Velencei-tavi helyzet

Aki a székesfehérvári vonalon utazik, láthatja, hogy Velencefürdő vasútállomásától Gárdony vasútállomásáig az országút és a vasúti töltés közt, sőt a vasúti sínek és a tó közti legelők teljesen beépültek. Az országút feletti részen sincs jóformán egyetlen telek sem, amelyen ne építkeznének. Ez telkenként 4 embert számítva legkevesebb 15 000 ember. *Az ellátás területén azonban nincs javulás,* az élelmiszerboltok számát egyetleneggyel sem növelték.

Ami az utazást illeti — 30 évvel ezelőtt 50 perc alatt lent voltunk a tónál, most a leggyorsabb vonattal 1 óra 5 perc az út Agárdig, de van olyan járat, amely 103 perc alatt ér le.

Sz. Á.

KERE

1921

Zsoldos Ver

Zsoldos Vera, grafikusművész

A művészetek története — de úgy is mondhatnám: az emberi érzékenység története — mindig érdeklődéssel figyelte a különféle művészeti ágak kapcsolódását. Az egymást követő korokban külön jelentése van annak, ha egy zeneszerző Joyce verseit zenésíti meg; ha a szobrász Medgyessy Ferenc s az író Móricz Zsigmond ugyanazt a témát dolgozza föl a maga eszközeivel; ha egy költő Le Corbusier épületeihez fordul ihletért. Az impresszionisták s különösen a posztimpresszionisták és a fauvisták óta a képzőművészet mind szorosabban épül össze a társművészetekkel; szellemi életről lévén szó, rossz lelkiismerettel ejtem ki az „integráció" kifejezést, de a zsugorodó tér és a gyorsuló idő koordinátái közt mégiscsak ezt kell megélnünk: a művészetek integrációját. S a világ dolgainak összecsattanása vagy egybemosódása idején, amikor viszont egyre jobban atomizálódik az emberi lélek, a művészetek egymásba áramlása körülbelül a legjobb mindabból, ami érhet bennünket.

Ezért üdvözölhetjük örömmel Zsoldos Vera grafikusművész diafilmekhez készített verses meseillusztrációinak kiállítását, amely magába foglal valamit, ami éppúgy film, mint képzőművészet, s éppúgy költészet, mint pedagógia, amennyiben az utóbbit is a szabad művészetek egy fajtájának tekintjük.

Ehhez a viszonylag fiatal műfajhoz Zsoldos Verának több nyelvet kellett megtanulnia. Gyereknyelvet mindenekelőtt: a gáttalan fantázia, a minden-mindig-lehetséges nyelvét. Azt, hogy Móra Ferenc *Zengő ABC*-jének „Cirmos cica egerész" feliratú képén baráti együttesben görbítheti farkát az egér és a macska a C betű alakú hold alatt. Azt, hogy Weöres Sándor *Kutyatár*-sorozatában lila egykedvűséggel, lassan száguldhat a vonat — miért? —, mert az a dolga. Aztán meg kellett tanulnia felnőttnyelven, ami — valljuk be — alig különbözik a gyereknyelvtől; s ha igen, talán csak annyiban, hogy nevet ad a sejtelemnek. Weöres Sándor *Suttog a fenyves* című képrengetegében olyan ingatagok, olyan le-föl bukdácsolók a házak, mint a hegynek föl, völgybe le igyekvő gyorsvonat. A hóvihar olyan erős, szinte elfújja a képet. A ködnek kozmikus mérete van. A Puskin *Mese a halászról meg a kis halról* című, Vas István fordította meséjéhez készített képeken nagyon mélyvízi az az embervágyakat teljesítő hal; körülötte nagyon fontosak az elemek: a víz, az ég, a fények a vizen; azonos színe van — narancssárga — a vízből felbukó

a meseképei

halnak, a csodakastélynak, a királynővé váló parasztasszonynak s a napnak a tenger fölött; egyszóval: a feltámadó, a megsemmisülő vágynak. De ne magyarázzuk a jelképeket. Az illusztrátornak az alázat nyelvét is meg kell tanulnia, nem adhatja hozzá az irodalmi műhöz a saját vízióit; a diafilmnyelv pedig, gondolom, azt követeli tőle, hogy megtanulja a mozgás és a kimerevített kép helyes arányát. S mindezt, amit idáig felsoroltam, csak akkor tudja, ha beszél a legfontosabb nyelven: ha beszél varázslatul.

Zsoldos Vera hibátlanul beszéli ezt a nyelvet. Tanú rá a *Suttog a fenyves* képein a hóesés csöndje, lángolása, a dologtalanul ácsorgó kerítés, s a hold, akinek dolga van; Kormos István a *Pincérfrakk utcai cicák*jának

illusztrációin a hős cicaléptek alatt a macskakövek humora s a Puskin-képeken a fehér ködpára, amely mindig körüllengi a lényeges dolgokat. De varázsnyelv az is, ha a költő szavait, Weöres „csönd-zsák"-ját vagy „éj-mély"-ét kell közvetlenül megfesteni, röptetni bennük, mint egy öbölben, az égi szánkót s a lovakat; vagy ha Puskin igéit — „locscsan", „dagadozik", „odaúszik", „háborog" — egyetlen mozdulattal, maguktól értődőn kell tudtunkra adni, úgy, hogy az illusztráció, ez az alázatos művészet, több legyen, mint illusztráció.

Saját gyerekkorunkat is tanúnak szólíthatjuk, ha azt állítjuk, hogy a meseillusztráció lényeglátásra tanít. Évtizedek múltán, a mai napig emlékszem a szerelmes kiskondás fájdalmas arcára, vagy egy hahotázó medvére, akinek a mellényéről lepattant minden gomb. S még valamit a pedagógiáról. Gyerekeink olyan korban nőnek föl — mondhatni világszerte —, amikor az anyagi érték messze fölébe emelkedik a tényleges értéknek, amikor dolgozni, alkotni, gyereket szülni, netán házát változtatni a nagyobb darab kenyérért — mutatis mutandis: lakásért, kocsikarosszériáért — divat és szokás. Nem óhajtok itt felületes elemzést nyújtani, oksági kapcsolatokat kutatni vagy receptet ajánlani. Csak magánvéleményt mondok arról, hogy számomra ebben az összefüggésben Zsoldos Vera képeinek melyik tulajdonsága lehet palló a divathullámok fölött. Az áhítat. A hóé, a csillagoké, az égé, a csöndé, a tengermélyé, a lovak lélegzetéé, a hal lélegzetéé, amely maga a kiszabadulás vágya, a szabadságvágy.

Akiből hiányzik az áhítat — a megváltás, a humor, a küszködés, az építés, a szerelem, a megemelkedés áhítata —, az ebben a korban semmilyen műfajban, semmilyen szinten nem lehet művész. Veszélyes világban élünk, s a veszélyek komplikáltabbak, mint eddig; a profanizálás ideje lejárt. Akiből hiányzik az áhítat, azt nem lehet követni, azt nem lehet nézni, hallgatni, olvasni, azt nem lehet látni, megszeretni, abba nem érdemes beleszeretni. Az áhítat nélküli dolgokkal úgy járunk, mint Zubollyal Titánia; és aztán még nehezebb megmaradni Titániának.

Kicsit messzire kalandoztam Zsoldos Vera meseillusztrációitól. Vagy talán mégsem. Tessék itt körben megnézni a képeket.

GERGELY ÁGNES

A FELVÉTELEKET
A DIAFILMGYÁRTÓ VÁLLALAT
ÉS SZALAY ZOLTÁN KÉSZÍTETTE

Kutyatár

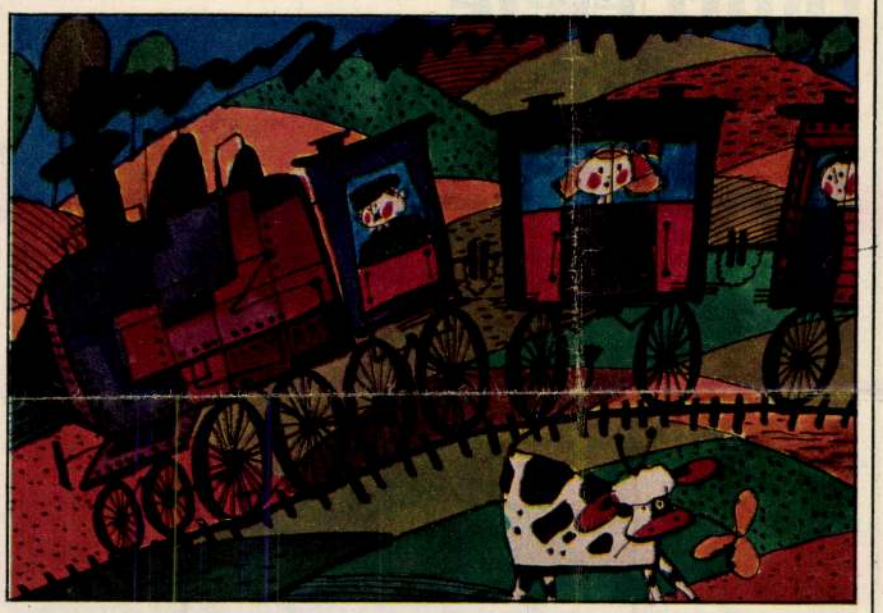

Suttog a fenyves

Zengő ABC

**Mese
a halászról
meg a kis halról**

Zsoldos Vera

**A
Pincérfrakk
utcai
cicák**

Egy műsor (utó) élete

RENDHAGYÓ IRODALOMÓRA A SZAKMUNKÁSKÉPZŐBEN

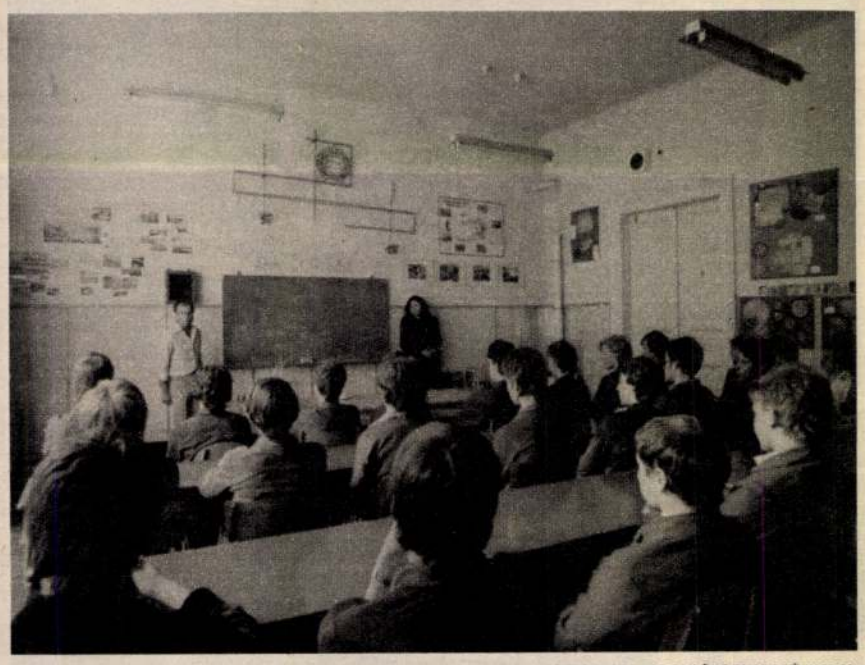

SZALAY ZOLTÁN FELVÉTELE

A születés és a halál kerek évfordulói után egy ideig alig esik szó jeles alkotóinkról. A barokkosan túlzsúfolt ünneplést követően nemcsak a virágcsokrok és a koszorúk hervadnak el; az enyészeté lesznek az alkalmi versek, összecsapott tanulmányok és előadóestek is. Az emlékezés néha kényszeredetten lerótt adóját igyekszünk elfelejteni, kissé szégyenlősen gondolva arra, mit követtünk el „hagyományőrzés" címén.

A *Kései sirató* című összeállítás nem tartozik a hamarjában tető alá hozott műsorok közé, bár József Attila 75. születésnapja alkalmából mutatták be a Radnóti Színpadon. Ezért maradhatott eleven a „kötelező tisztelet" időszakán túl is és ezért folytathatta életét a színpad keretein kívül. Erről a „rendhagyó irodalomóráról", amelyet a műsor nyomán egy szakiskolában tartottak, így beszél Madaras József:

— Nagy örömömre szolgált ez az alkalom. Olyan energiákat tudtam megmozgatni magamban, hogy a költemény szinte a helyszínen született meg. Hogy minek köszönhetem ezt? Segített a fiatalok figyelme, remek közönségre találtam a szakmunkástanulók között. Saját lélekállapotaimon keresztül közelítettem meg a sorokat. Magam előtt láttam közben anyámat, pedig már hatodik éve nem él: küzdöttem érte, a lehetetlenért, s egyben a magány ellen. A vers után körülvettek a gyerekek, de szólni nem mertek: majd az egész osztály kikísért, és némán jöttek velem a kocsiig.

Nemcsak itt, de máshol is figyelmet, tiszteletet tapasztaltam. Úgy hittem azelőtt, hogy csak én vagyok a költő feltétlen híve, de ez nem így van: templomi csend fogadott a legtöbb helyen, ahol megfordultunk.

A főiskolán még amolyan kötelező anyagként ismertem meg az írásait, 1964-től kerültem közel hozzá: a *Rozsdatemető* 100. előadása után iszonyú halálfélelem tört rám. Jó tíz évig orvostól orvosig vándoroltam. Ekkor jöttem rá, hogy az ő versei nekem való „imák". Szükségét éreztem annak, hogy megismerjem sorsát: beszéltem sokakkal, akik személyes kapcsolatban álltak vele. Így hallottam arról, hogy halála előtt elmondta, hogy miként gyógyulhatna meg: úgy tervezte, hogy fát fog vágni mindennap és sokat sétál.

Lökést adott ez számomra: ettől kezdve nagy figyelmet fordítottam állóképességemre, arra, hogy ura legyek testemnek. Rendszeresen sportolok ma is. Úgy érzem: a költőnek köszönhetem az életemet. Egyébként személyes meggyőződésem, halála baleset volt, úrrá tudott volna lenni baján.

— *A vonzalom, hogyan öltött testet? Miként állt össze ez a műsor?*

— Nem ez az első vállalkozásom: volt előtte már egy önálló estem. De úgy gondoltam, hogy kell valaki mellém, hogy teljesebb legyen a kép. Csináltam hát egy vázlatot, amelyet megbeszéltünk azután Gáspár Jánossal, a Radnóti Színpad rendezőjével. Úgy láttuk, hogy ebben társam csak Pécsi Ildikó lehet, senki más. A végleges változatot együtt készítettük el. József Jolán életrajzának részleteit mondja Ildikó: két egymás mellett élő, két különböző intellektus vallomásai hangzanak el. Nagyon szeretjük ezt az összeállítást, hiszen könnyen alakíthatjuk, formálhatjuk a hallgatóság érdeklődésének, életkorának megfelelően. Így lehet kétórás, de harmincperces is. Sokszor szerepeltünk együtt, a műsor egy részét a közelmúltban a televízió is bemutatta. De még sok helyre szeretnénk elvinni. Úgy érezzük, fontos küldetést teljesítünk vele, és szinte mindig azt érezzük utána: megérte...

GÁBOR LÁSZLÓ

Néző volta Amerikába

SZÍNHÁZI LEVÉL

Még bennem él az utolsó premier izgalma, fáradtsága, és a repülőúton New York felé máris színházba vágyódom. A híres amerikai színházi fellegvárra, a Broadway-re gondolok, ahová a legérdekesebbeknek tartott előadásokra rokonaim jó előre megvették a méregdrága jegyeket. Egy színházjegy prózai előadásokra 30—35, zenés színházban 30—40 dollár. Egyhetes New York-i tartózkodásunk alatt öt előadást láttunk, és meg kell mondanom, nem minden produkció esetében kaptuk meg a magas belépőjegyek ellenértékét.

Kezdem talán a legkiválóbb előadással: Peter Schaffer *Amadeus*ával. A színházi évad minden hivatalos elismerést és díjat megnyert előadása ez, mely érdekes módon angol produkció. Az előadást Peter Hall, az angol Nemzeti Színház igazgatója rendezte. A két, kimagasló képességű színész: Ian McKellen — Salieri és a BBC Shakespeare-sorozatából nálunk is ismert Tim Curry Mozart szerepében, szintén Angliából. Nem kritikát írok, tehát mondhatom röviden: az egész előadás hangvétele, tempója, szakmai eleganciája lenyűgöző. Külön öröm számomra, hogy színházam, a Vígszínház idei programjában szerepel ez a mű, így hamarosan a magyar színházlátogató is részese lehet egy — reméljük — hasonló élménynek.

A következő maradandó élmény a világhírű musical, az *Evita*. Valószínűleg ez a Broadway legpolitikusabb előadása. A zenés játék átfogó képet ad a peronista Argentína politikai viszonyairól, a díszletként eredeti filmdokumentumokat felhasználó vetítés annyira közel hozza a nézőkhöz a kort, amelyben játszódik és mindezt olyan kritikusan teszi, hogy szinte részesei vagyunk az eseményeknek. A színészek tánc- és énektudása lenyűgöző. A koreográfia nemcsak szellemes és találékony, hanem mélyreható dramaturgiai funkciója is van.

Láttam egy tipikusan amerikai musicalt, a *42. utcát*. A mű nem új, hanem felújítás. A címben szereplő utcanév a nagy sikerű színházak utcáját jelzi és a történet is egy színház belső életét eleveníti meg, operett színvonalon — dallamos zenével. A főszereplőnő és a tánckar elsőrangú. Igazi Broadway-siker sok pénzzel, sok pénzért. Igénytelen, kellemes este.

A New York-i színházi évad szenzációja a filmsztár, Elizabeth Taylor első színpadi fellépése Lillian Hellman *A kis rókák* című darabjában. A darab egy század eleji, gazdag déli polgárcsalád szétesését meséli el. Ott szorongtam 30 dolláros jegyemmel az erkély első soraiban és vártam a nagy eseményt, a filmjei alapján méltán világhíres sztár színpadra lépését. A díszletet megpillantva — amely külön tapsot kapott —, nem tudtam szabadulni a gondolattól, hogy ebben a nagy műgonddal beépített, tökéletesen naturalista „házban" az előadás után port is törülgetve, szabályosan takarítanak. Belépett

A My Fair Lady bostoni előadásának plakátja

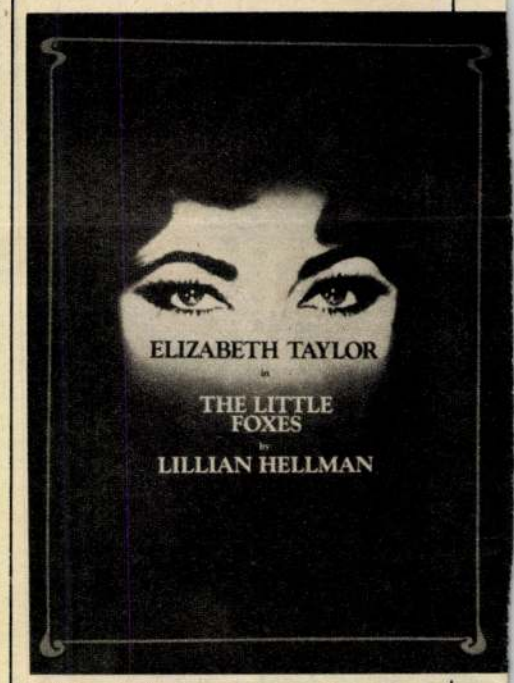

A kis rókák New York-i előadásának hirdetése

Taylor, óriási, szűnni nem akaró taps fogadta, mint egy operettprimadonnát. Gyönyörű volt, de sem jobb, sem rosszabb, mint a színpadon bárki más. Tanúi lehettünk — Peter Brook szavaival — egy tökéletes „holt" színháznak, melynek nagy élő sikere volt.

New York művésznegyedében, a Greenwich Village-ben láttam egy néger musicalt. Az 1920-as években, New Orleansban játszódik, a műfaja vaudeville. A színházterem egy feketére festett pincehelyiség, asztalokkal és székekkel, itt foglal helyet a közönség, az elöl levő asztaloknál drágább pénzért, hátrább olcsóbban, érkezési sorrendben. Kezdés előtt és a szünetben italokat lehet rendelni. A félkör alakú lokálszínpadon fenn ül a néger dzsessz-zenekar, amely a hangulatot szolgáltatja. Az előadás szereplői három nő és egy férfi. A

MADÁCH KÖNYVTÁR
BUDAPEST, IX., Üllői út 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
Tiszkör
1987 SEP 6